

Tartalom

I Jogalkotási aktusok

IRÁNYELVEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (átdolgozás) ⁽¹⁾ 1

II Nem jogalkotási aktusok

RENDELETEK

- ★ A Bizottság (EU) 2023/1792 végrehajtási rendelete (2023. szeptember 13.) egy oltalom alatt álló eredetmegjelöléshez vagy földrajzi jelzéshez kapcsolódó termékleírás uniós módosításának jóváhagyásáról („Ribera del Guadiana” [OEM]) 112

HATÁROZATOK

- ★ A tagállamok kormányai képviselőinek (EU) 2023/1793 határozata (2023. szeptember 15.) a Törvényszék két bírójának kinevezéséről 114
- ★ A Tanács (EU) 2023/1794 határozata (2023. szeptember 18.) a Közbeszerzési Bizottságban az elnök megválasztására vonatkozó eljárási szabályzat elfogadásának tekintetében az Európai Unió nevében elfogadandó álláspont meghatározásáról ⁽¹⁾ 115
- ★ A Bizottság (EU) 2023/1795 végrehajtási határozata (2023. július 10.) az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint a személyes adatoknak az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított megfelelő szintű védelméről (az értesítés a C(2023) 4745. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 118

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg.

I

(Jogalkotási aktusok)

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2023/1791 IRÁNYELVE

(2023. szeptember 13.)

az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet ⁽⁴⁾ több alkalommal jelentősen módosították ⁽⁵⁾. Mivel további módosítások szükségesek, az irányelvet az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.
- (2) „Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében” című, 2020. szeptember 17-i közleményében (a továbbiakban: az éghajlat-politikai célterv) a Bizottság ambiciózusabb éghajlatvédelmi törekvést javasolt, mégpedig azt, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55%-ra növeljék az üvegházhatású gázok (ÜHG-k) kibocsátásának csökkentésére vonatkozó uniós célkitűzést. Ez jelentős emelkedést jelent a jelenleg 40%-ban meghatározott csökkentési célkitűzéshez képest. A javaslat a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló 2019. december 11-i közleményében (a továbbiakban: az európai zöld megállapodás) tett kötelezettségvállalás eredményeként jött létre, miszerint a Bizottság átfogó tervet terjeszt elő annak érdekében, hogy az Unió 2030-ra vonatkozó célkitűzését felelősségteljes módon 55%-ra növelje. Összhangban van továbbá az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében 2015. december 12-én elfogadott Párizsi Megállapodás (a továbbiakban: a Párizsi Megállapodás) azon célkitűzéseivel is, hogy a globális hőmérséklet-emelkedést jóval 2 °C alatt tartsák, és hogy igyekezzenek azt 1,5 °C-ra korlátozni.

⁽¹⁾ HL C 152., 2022.4.6., 134. o.

⁽²⁾ HL C 301., 2022.8.5., 139. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2023. július 11-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2023. július 25-i határozata.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

⁽⁵⁾ Lásd a XVI. melléklet A. részét.

- (3) Az Európai Tanács a 2020. december 10–11-i következtetéseiben jóváhagyta azt a kötelező uniós célkitűzést, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55%-os Unión belüli nettó csökkentést kell elérni az ÜHG-kibocsátásban. Az Európai Tanács arra a következtetésre jutott, hogy az éghajlat-politikai törekvéseket oly módon kell fokozni, amely elő fogja segíteni a fenntartható gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést, egészségügyi és környezeti előnyökkel fog járni az uniós polgárok számára, valamint a zöld technológiákkal kapcsolatos innováció előmozdításával hozzá fog járulni az uniós gazdaság hosszú távú globális versenyképességéhez.
- (4) E célkitűzések megvalósítása érdekében a Bizottság „A Bizottság 2021. évi munkaprogramja – Életerős Unió egy sérülékeny világban” című, 2020. október 19-i közleményében bejelentette, hogy jogalkotási csomagot nyújt be azzal a céllal, hogy 2030-ra legalább 55 %-kal csökkenjen az ÜHG-kibocsátás (az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag), és 2050-re megvalósuljon az Európai Unió klímasemlegessége. Az említett csomag számos szakpolitikai területre kiterjed, többek között az energiahatékonyságra, a megújuló energiára, a földhasználatra, a földhasználat-megváltoztatásra és az erdőgazdálkodásra, az energiaadóztatásra, a vállaláselosztásra és a kibocsátás-kereskedelemre.
- (5) Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag célja, hogy megőrizze a munkahelyeket és újakat teremtsen az Unióban, továbbá lehetővé tegye, hogy az Unió világszívővé váljon a tiszta technológiák kifejlesztésében és elterjesztésében a globális energetikai átállás során, beleértve az energiahatékonysági megoldásokat is.
- (6) Az előrejelzések szerint a jelenlegi szakpolitikák teljes körű végrehajtásával az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése a földhasználatból eredő kibocsátásokat és -elnyeléseket leszámítva 2030-ra az 1990-es szinthez képest körülbelül 45%, azokkal együtt pedig körülbelül 47% lenne. Az éghajlat-politikai célterv ezért a gazdaság valamennyi ágazatában fellépéseket ír elő, valamint a kulcsfontosságú jogalkotási eszközök felülvizsgálatát irányozza elő e fokozott éghajlatvédelmi törekvés elérése érdekében.
- (7) A „Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról” című, 2018. november 28-i közleményében a Bizottság megállapította, hogy az energiahatékonyság olyan kulcsfontosságú cselekvési terület, amely nélkül az uniós gazdaság teljes dekarbonizációja nem lenne megvalósítható. Az Unió jelenlegi energiahatékonysági politikája azon szükség alapján alakult ki, hogy meg kell ragadni a költséghatékony energiamegtakarítási lehetőségeket. 2018 decemberében az energiahatékonyság elsődlegessé tételének, a megújuló energiaforrások területén a globális vezető szerep kivívásának, valamint a fogyasztókkal szembeni méltányosság biztosításának céljával létrehozott „Tiszta energia minden európainak” csomag részeként a 2030-ra előrejelzett energiafelhasználáshoz képest legalább 32,5 %-os új kiemelt uniós energiahatékonysági célkitűzést határoztak meg 2030-ra.
- (8) Az éghajlat-politikai céltervet kísérő hatásvizsgálat kimutatta, hogy a fokozott éghajlat-politikai törekvés eléréséhez az energiahatékonyság-javulást a jelenlegi 32,5%-os ambíciószinthez képest jelentősen növelni kell.
- (9) Az Unió 2030-ra kitűzött energiahatékonysági céljának növelése csökkentheti az energiaárakat, és döntő szerepet játszhat az ÜHG-kibocsátás csökkentésében, amit a villamosítás, a hidrogén, az e-üzemanyagok és más, a zöld átálláshoz szükséges releváns technológiák alkalmazásának növelése és elterjedése kísérhet, többek között a közlekedési ágazatban. Az energiahatékonyság még a megújuló villamosenergia-termelés gyors növekedése mellett is csökkentheti az új villamosenergia-termelési kapacitás iránti igényt, valamint a tárolással, átvitelrel és elosztással kapcsolatos költségeket. A fokozott energiahatékonyság különösen fontos az Unió energiaellátásának biztonsága szempontjából is, mivel csökkenti az Uniónak az energiahordozók harmadik országokból történő behozatalától való függőségét. Az energiahatékonyság az egyik legbiztosabb és legköltséghatékonyabb intézkedés, amellyel ez a függőség kezelhető.
- (10) A tagállamok által a nemzeti energia- és klímaterveikben közölt nemzeti hozzájárulások összege elmarad a 32,5%-os uniós célkitűzéstől. A hozzájárulások együttesen a primerenergia-fogyasztás 29,7%-os és a végsőenergia-fogyasztás 29,4%-os csökkenését eredményeznék a 2030-ra vonatkozó 2007-es uniós referenciákon alapuló előrejelzéseikhez képest. Ez az EU-27 primerenergia-fogyasztása tekintetében 2,8 százalékpontos, a végsőenergia-fogyasztás tekintetében pedig 3,1 százalékpontos kollektív különbséget jelentene.

- (11) Több tagállam ambiciózus nemzeti energia- és klímaterveket nyújtott be, amelyeket a Bizottság „legendőnek” értékelt, és amelyek olyan intézkedéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik majd e tagállamok számára, hogy az uniós átlagnál nagyobb mértékben járuljanak hozzá a kollektív energiahatékonysági célkitűzések eléréséhez. Emellett több tagállam is „korai erőfeszítéseket” dokumentált az energiamegtakarítás elérésében, azaz az utóbbi években az átlagos uniós ütemterveket meghaladó energiamegtakarításokat valósított meg. Mindkét esetben olyan jelentős erőfeszítésekről van szó, amelyeket el kell ismerni és fel kell venni az Unió jövőbeli modellezési előrejelzéseibe, továbbá amelyek jó példával szolgálhatnak arra, hogy miként tud valamennyi tagállam az energiahatékonysági potenciáljának növelésén munkálkodni annak érdekében, hogy jelentős előnyöket teremtsen gazdasága és társadalma számára.
- (12) Néhány esetben különbségek vannak a Bizottság 2020-as uniós referencia-forgatókönyvében használt feltevések és az egyes tagállamok által a nemzeti energia- és klímaterveik alapját képező referencia-forgatókönyvekben használt feltevések között. Ennek eredményeként eltérések jöhetnek létre a primerenergia-fogyasztás kiszámítását illetően, mindazonáltal mindkét megközelítés érvényes a primerenergia-fogyasztás szempontjából.
- (13) Bár az energiamegtakarítási potenciál valamennyi ágazatban továbbra is nagy, különös kihívást jelent a közlekedés, mivel az a végsőenergia-fogyasztás több mint 30%-áért felel, valamint az épületek, mivel az Unió épületállományának 75%-át alacsony energiahatékonyság jellemzi. Egy másik egyre fontosabb ágazat az információs és kommunikációs technológiai (IKT) ágazat, amely a világ teljes villamosenergia-felhasználásának 5–9 %-áért és a globális kibocsátás több mint 2%-áért felelős. 2018-ban az adatközpontok az EU-28 villamosenergia-igényének 2,7%-át tették ki. Ezzel összefüggésben a Bizottság „Európa digitális jövőjének megtervezése” című, az Unió digitális stratégiájáról szóló 2020. február 19-i közleményében rávilágított arra, hogy rendkívül energiahatékony és fenntartható adatközpontokra van szükség, valamint fokozni kell az átláthatóságot a távközlési szolgáltatók környezeti lábnyomával kapcsolatban. Figyelembe kell venni továbbá az ipar energiaigényének a dekarbonizációból fakadó lehetséges növekedését, különösen az energiaigényes folyamatok esetében.
- (14) A magasabb ambíciószint a költséghatékony energiahatékonysági intézkedések erőteljesebb előmozdítását teszi szükségessé az energiarendszer valamennyi területén és minden olyan releváns ágazatban, ahol a tevékenység hatással van az energiaigényre, mint például a közlekedésben, a vízgazdálkodásban és a mezőgazdaságban. Az energiahatékonyságnak a teljes energiaellátási láncban – beleértve az energiatermelést, -szállítást, -elosztást és -végfelhasználást – történő javítása kedvező hatást fog gyakorolni a környezetre, javítani fogja a levegőminőséget és a közegészséget, csökkenteni fogja az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, az energiaimporttól – és különösen a fosszilis tüzelőanyagok importjától – való függőség csökkentése révén javítani fogja az energiabiztonságot, csökkenteni fogja a háztartások és a vállalkozások energiaköltségeit, hozzá fog járulni az energiaszegénység enyhítéséhez, valamint nagyobb versenyképességet, több munkahelyet és az egész gazdaságra kiterjedő megnövekedett gazdasági tevékenységet fog eredményezni. Az energiahatékonyság javítása így javítaná a polgárok életminőségét, miközben hozzájárulna az Unió harmadik országbeli partnerekkel fenntartott energiaügyi kapcsolatainak a klímasemlegesség elérésének irányába vezető átalakításához. Ez összhangban van az energiaunió és a Párizsi Megállapodás által létrehozott globális éghajlat-politikai menetrend keretében tett uniós kötelezettségvállalásokkal. A különböző ágazatok energiateljesítményének javítása elősegítheti a városok megújulását, beleértve az épületek javítását, valamint a mobilitási és megközelítési minták változását, miközben hatékonyabb, fenntarthatóbb és megfizethetőbb lehetőségeknek ad teret.
- (15) Ezen irányelv lépést tesz a 2050-re elérendő klímasemlegesség felé, amelynek keretében az energiahatékonyság önálló energiaforrásként kezelendő. Az „első az energiahatékonyság” elv olyan átfogó elv, amelyet figyelembe kell venni az energiarendszeren túl valamennyi ágazatban és valamennyi szinten, ideértve a pénzügyi ágazatot is. A szakpolitikai, tervezési és beruházási döntéseknél az energiahatékonysági megoldásokat elsődleges opcióként kell tekinteni a kínálati oldalra és az egyéb szakpolitikai területekre vonatkozó új szabályok kialakításakor. Jóllehet az „első az energiahatékonyság” elvet egyéb jogi kötelezettségek, célkitűzések és elvek sérelme nélkül kell alkalmazni, az ilyen kötelezettségek, célkitűzések és elvek se nem akadályozhatják annak alkalmazását, se nem eredményezhetnek felmentést annak alkalmazása alól. A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az energiahatékonyság és a kereslet-oldali reagálási mechanizmusok a termelési kapacitással azonos hangsúlyt kapjanak. Az energiahatékonysági fejlesztéseket minden olyan esetben meg kell valósítani, amikor azok költséghatékonyabbak, mint a megfelelő kínálati oldali megoldások. Ennek hozzá kellene járulnia ahhoz, hogy az Unió – különösen a polgárok és a vállalkozások – ki tudja aknázni az energiahatékonyság számos előnyét. Az energiahatékonyság-javító intézkedések végrehajtását prioritássá kell tenni az energiaszegénység enyhítése tekintetében is.

- (16) Az energiahatékonyságot alapvető elemnek kell tekinteni és érvényesítését prioritásként kell kezelni az uniós energetikai infrastruktúrára vonatkozó jövőbeli beruházási döntések során. Az „első az energiahatékonyság” elvet elsősorban a rendszerhatékonysági megközelítés, valamint a társadalmi és egészségügyi szempontok figyelembevételével kell alkalmazni, figyelmet fordítva egyúttal az ellátásbiztonságra, az energiarendszer integrációjára és a klímasemlegességre való áttérésre. Következésképpen az „első az energiahatékonyság” elvnek hozzá kell járulnia mind az egyes végfelhasználói ágazatok, mind a teljes energiarendszer hatékonyságának javításához. Az elv alkalmazásának támogatnia kell az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ⁽⁶⁾ rögzített környezeti célkitűzésekhez hozzájáruló energiahatékony megoldásokra irányuló beruházásokat is.
- (17) Az „első az energiahatékonyság” elvről az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁷⁾ rendelkezik, és az a Bizottság 2022. július 8-i közleményében meghatározott, az energiarendszer integrációjára vonatkozó uniós stratégia központi elemét képezi. Bár az elv a költséghatékonyságon alapul, alkalmazása társadalmi szempontból szélesebb körű következményekkel jár. Ezeket a következményeket – amelyek a körülményektől függően változhatnak – a költség-haszon elemzés olyan megbízható módszerei révén kell gondosan értékelni, amelyek figyelembe veszik az energiahatékonyság számos előnyét. A Bizottság külön iránymutatásokat dolgozott ki az elv működésére és alkalmazására vonatkozóan, konkrét eszközöket és példákat javasolva a különböző ágazatokban történő alkalmazásra. A Bizottság emellett ajánlást adott ki a tagállamoknak, amely az ezen irányelvben meghatározott követelményekre épül, és az elv alkalmazásával kapcsolatban konkrét intézkedéseket szorgalmaz. A tagállamoknak a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük ezt az ajánlást, és az energiahatékonysági elv gyakorlati megvalósítása során az ajánláshoz kell igazodniuk.
- (18) Az „első az energiahatékonyság” elv egy olyan holisztikus megközelítés elfogadását jelenti, amely figyelembe veszi az integrált energiarendszer összességében vett hatékonyságát, az ellátás biztonságát és a költséghatékonyságot, és a klímasemlegesség érdekében a teljes értékláncban (az energiatermeléstől a hálózati szállításon át a végső energiafogyasztásig) a leghatékonyabb megoldásokat támogatja annak érdekében, hogy mind a primerenergia-fogyasztás, mind a végsőenergia-fogyasztás terén megvalósuljon a hatékonyság. Ennek a megközelítésnek a rendszer teljesítményét és az energia dinamikus felhasználását kell vizsgálnia, ahol a keresletoldali erőforrásokat és a rendszer rugalmasságát energiahatékonysági megoldásoknak tekintik.
- (19) A hatás elérése érdekében a nemzeti, regionális, helyi és ágazati döntéshozóknak következetesen alkalmazniuk kell az „első az energiahatékonyság” elvet valamennyi releváns forgatókönyv és szakpolitikai, tervezési és jelentős beruházási döntés során, azaz az energiafogyasztást vagy -ellátást befolyásoló, egyenként 100 000 000 EUR-t, közlekedési infrastruktúrális projektek esetében pedig 175 000 000 EUR-t meghaladó értékű nagyberuházások esetében. Az elv megfelelő alkalmazása megköveteli a megfelelő költség-haszon elemzési módszerek alkalmazását, az energiahatékony megoldásokhoz szükséges feltételek megteremtését és a megfelelő nyomon követést. Az energiahatékonysági intézkedések alkalmazásának ösztönzése érdekében módszeresen ki kell dolgozni és el kell végezni a költség-haszon elemzéseket, és ezen elemzéseknek az energiaárakra vonatkozó legfrissebb információkon kell alapulniuk, valamint tartalmazniuk kell az árak – például az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerben (EU ETS) a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁸⁾ szerint kiosztott kibocsátási egységek csökkenése következtében jelentkező – emelkedésére vonatkozó forgatókönyveket. Előnyben kell részesíteni a keresletoldali megoldásokat minden olyan esetben, amikor azok a szakpolitikai célkitűzések teljesítése szempontjából költséghatékonyabbak, mint az energiaellátási infrastruktúrába történő befektetések. A keresletoldali rugalmasság szélesebb körű gazdasági, környezeti és társadalmi előnyökkel járhat a fogyasztók és a társadalom egésze számára, beleértve a helyi közösségeket is, valamint növelheti az energiarendszer hatékonyságát és csökkentheti az energiaköltségeket, például azáltal, hogy csökkenti a rendszerüzemeltetési költségeket, ami valamennyi fogyasztó számára alacsonyabb díjakat eredményez. A tagállamoknak figyelembe kell venniük a keresletoldali rugalmasságból származó potenciális előnyöket az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazásakor, és adott esetben az integrált energiarendszer hatékonyságának növelésére irányuló erőfeszítéseik részeként figyelembe kell venniük mind központi, mind decentralizált szinten a keresletre való reagálást, az energiátárolást és az intelligens megoldásokat.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unióban belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

- (20) Amikor a Bizottság az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazása céljából értékeli a projektek értékét, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó jelentésében különösen azt kell értékelnie, hogy az egyes tagállamokban ténylegesen alkalmazzák-e, és miként alkalmazzák a küszöbértékeket.
- (21) Az „első az energiahatékonyság” elvet mindig arányosan kell alkalmazni, és az ezen irányelvben meghatározott követelmények nem eredményezhetnek átfedést, és nem róhatnak egymásnak ellentmondó kötelezettségeket a tagállamokra, amennyiben az elv alkalmazását közvetlenül más jogszabályok biztosítják. Ez a helyzet állhat fenn az (EU) 2022/869 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁹⁾ 3. cikke szerinti uniós listán szereplő közös érdekű projektek esetében, amely jogszabály előírja, hogy az említett projektek kidolgozása és értékelése során figyelembe kell venni az „első az energiahatékonyság” elvet.
- (22) A klímasemleges Unió 2050-ig történő megvalósítását célzó méltányos energetikai átállás az európai zöld megállapodás központi eleme. Az energiaszegénység az igazságos energetikai átállás elősegítésére kidolgozott „Tiszta energia minden európainak” csomag sarkalatos pontja. Az (EU) 2018/1999 rendelet és az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁰⁾ alapján a Bizottság az energiaszegénységről szóló (EU) 2020/1563 ajánlásában⁽¹¹⁾ indikatív iránymutatást adott az energiaszegénység felméréséhez használandó megfelelő mutatókról, és meghatározta az „energiaszegénységben élő háztartások jelentős számának” fogalmát. A 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹²⁾ és az (EU) 2019/944 irányelv előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket az energiaszegénység minden felismert formájának kezelésére, beleértve a szegénység tágabb összefüggéseivel foglalkozó intézkedéseket is. Ez különösen fontos az emelkedő energiaárak és az inflációs nyomás összefüggésében, ahol rövid és hosszú távú intézkedéseket egyaránt végre kell hajtani az Unió energiarendszerét érintő rendszerszintű kihívások kezelése érdekében.
- (23) Az energiaszegénységben élő vagy azáltal veszélyeztetett személyeknek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználóknak – ideértve a hasznosító fogyasztókat is –, az alacsony és közepes jövedelmű háztartásoknak, valamint a szociális bérlakásokban élőknek részesülniük kell az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazásából származó előnyökből. Az energiahatékonysági intézkedéseket prioritásként kell végrehajtani e személyek és háztartások helyzetének javítása és az energiaszegénység enyhítése érdekében, és azok nem ösztönözhetik a lakhatási, mobilitási vagy energiaköltségek aránytalan növekedését. A szakpolitikai döntéshozatal, valamint a szakpolitikák és intézkedések végrehajtása során alkalmazott holisztikus megközelítés megköveteli a tagállamoktól annak biztosítását, hogy más szakpolitikák és intézkedések ne gyakoroljanak kedvezőtlen hatást e személyekre és háztartásokra.
- (24) Ez az irányelv egy olyan tágabb szakpolitikai keret részét képezi, amely az egyes szakpolitikai területek – többek között az épületek (a 2010/31/EU irányelv⁽¹³⁾), a termékek (a 2009/125/EK irányelv⁽¹⁴⁾, az (EU) 2017/1369 rendelet⁽¹⁵⁾ és az (EU) 2020/740 rendelet⁽¹⁶⁾) és az irányítási mechanizmus (az (EU) 2018/1999 rendelet) – energiahatékonysági potenciáljával foglalkozik. E szakpolitikák nagyon fontos szerepet játszanak a termékek lecserélésekor, vagy épületek építésekor és felújításakor elérhető energiamegtakarítás tekintetében.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/869 rendelete (2022. május 30.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 152., 2022.6.3., 45. o.).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

⁽¹¹⁾ A Bizottság (EU) 2020/1563 ajánlása (2020. október 14.) az energiaszegénységről (HL L 357., 2020.10.27., 35. o.).

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/125/EK irányelve (2009. október 21.) az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról (HL L 285., 2009.10.31., 10. o.).

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1369 rendelete (2017. július 4.) az energiacímkezés keretének meghatározásáról és a 2010/30/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 198., 2017.7.28., 1. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/740 rendelete (2020. május 25.) a gumiabroncsok üzemanyag-hatékonyság és más paraméterek tekintetében történő címkézéséről, az (EU) 2017/1369 rendelet módosításáról és az 1222/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 177., 2020.6.5., 1. o.).

- (25) Egy ambiciózus energiahatékonysági célkitűzés eléréséhez meg kell szüntetni az akadályokat az energiahatékonysági intézkedésekbe való beruházások megkönnyítése érdekében. Az (EU) 2021/783 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁷⁾ létrehozott uniós LIFE program „Tiszta energiára való átállás” alprogramja finanszírozást fog elkülöníteni az energiahatékonyság-politika végrehajtása terén bevált uniós gyakorlatok kidolgozásának támogatására, az energiahatékonyságot gátló viselkedésbeli, piaci és szabályozási akadályok kezelésére.
- (26) Az Európai Tanács 2014. október 23–24-i ülésén elfogadott következtetéseiben támogatta azt a célkitűzést, hogy 2030-ra uniós szinten 27%-kal javuljon az energiahatékonyság, amelyet a 30%-os uniós szintű célkitűzés szem előtt tartásával 2020-ig felül kell vizsgálni. Az Európai Parlament „Az európai energiaunió felé” című, 2015. december 15-i állásfoglalásában felszólította az Európai Bizottságot, hogy értékelje továbbá a 40 %-os energiahatékonysági célkitűzés megvalósíthatóságát is ugyanazon időkeret vonatkozásában.
- (27) A Bizottság „Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímaselemleges gazdaságról” című, 2018. november 28-i közleményében megfogalmazott előrejelzések szerint a 2030-ra kitűzött 32,5%-os uniós energiahatékonysági célkitűzés és a meglévő keret egyéb szakpolitikai eszközei 2030-ig mintegy 45%-kal csökkentenék az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig történő 55%-os csökkentésére irányuló fokozott éghajlat-politikai törekvés jegyében az éghajlat-politikai célterv hatásvizsgálata felmérte, hogy milyen szintű erőfeszítésekre lenne szükség a különböző szakpolitikai területeken. A hatásvizsgálat megállapította, hogy az ÜHG-kibocsátási célnak a költségek szempontjából optimális elérése azt jelenti, hogy a primerenergia-fogyasztásnak és a végsőenergia-fogyasztásnak az alapforgatókönyvhöz képest legalább 39–41%-kal, illetve 36–37%-kal kellene csökkennie.
- (28) Az Unió energiahatékonysági célkitűzésének kiszámítása és meghatározása során eredetileg a 2007-es referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseit tekintették alapforgatókönyvnek. Az Eurostat energiamérleg-számítási módszertanának megváltozása és a későbbi modellezési előrejelzések javítása miatt az alapforgatókönyvet módosítani kell. Így a célkitűzés meghatározására ugyanazon megközelítést alkalmazva – nevezetesen a jövőbeli alapforgatókönyvekkel összehasonlítva – az Unió 2030-ra vonatkozó energiahatékonysági célkitűzésének meghatározása a nemzeti energia- és klímatervekből származó nemzeti hozzájárulásokat tükröző 2020-as uniós referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseivel képest történik. Az aktualizált alapforgatókönyv szerint az Uniónak 2030-ig legalább 11,7%-kal tovább kell növelnie energiahatékonysági törekvéseit a 2020-as uniós referencia-forgatókönyv szerinti erőfeszítések szintjéhez képest. Az uniós célkitűzésekre vonatkozó ambíciószint kifejezésének új módja nem befolyásolja a szükséges erőfeszítések tényleges szintjét, és a primerenergia-fogyasztás tekintetében 40,5%-os, a végsőenergia-fogyasztás tekintetében pedig 38%-os csökkentést jelent a 2007-es uniós referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseivel képest.
- (29) A primerenergia-fogyasztás és a végsőenergia-fogyasztás kiszámításának módszere összhangban van az Eurostat új módszerével, de az ezen irányelv alkalmazásában használt mutatók alkalmazási köre eltérő, amennyiben a primerenergia-fogyasztásra és a végsőenergia-fogyasztásra vonatkozó célkitűzések tekintetében nem foglalják magukban a környezeti energiát, magukban foglalják viszont a nemzetközi légi közlekedésben felhasznált energiafogyasztást. Az új mutatók alkalmazása azt is jelenti, hogy a nagyolvasztók energiafogyasztásában bekövetkező változások már csak a primerenergia-fogyasztásban tükröződnek.
- (30) Annak szükségességét, hogy az Unió javítsa energiahatékonyságát, 2030-ig megvalósítandó primerenergia-fogyasztásban és végsőenergia-fogyasztásban kell kifejezni, feltüntetve, hogy a jelenlegi intézkedéseken és a nemzeti energia- és klímatervekben szereplő intézkedéseken felül milyen további erőfeszítésekre van szükség. A 2020-as uniós referencia-forgatókönyv 864 Mtoe végsőenergia-fogyasztást és 1 124 Mtoe primerenergia-fogyasztást vetít előre 2030-ra (a környezeti energia nélkül, de beleértve a nemzetközi légi közlekedést). A 11,7%-os további csökkentés 2030-ra 763 Mtoe primerenergia-fogyasztást, illetve 992,5 Mtoe végsőenergia-fogyasztást eredményez. A 2005-ös szintekhez képest ez azt jelenti, hogy az Unióban a végsőenergia-fogyasztást körülbelül 25%-kal, a primerenergia-fogyasztást pedig mintegy 34%-kal kellene csökkenteni. A 2020-as és 2030-as távlati tervben nem szerepelnek tagállami szinten kötelező célkitűzések, és a tagállamoknak az ezen irányelvben megadott képlet

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/783 rendelete (2021. április 29.) a környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE) létrehozásáról és az 1293/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 172., 2021.5.17., 53. o.).

figyelembevételével kell meghatározniuk az Unió energiahatékonysági célkitűzéseire való hozzájárulásukat. A tagállamoknak szabadon kell meghatározniuk nemzeti célkitűzéseiket akár a primerenergia- vagy a végsőenergia-fogyasztás, vagy a primerenergia- vagy a végsőenergia-megtakarítás, akár az energiaintenzitás alapján. Ezen irányelv módosítja, hogy a tagállamok miként fejezzék ki az uniós célkitűzés tekintetében vállalt nemzeti hozzájárulásukat. Az uniós célkitűzés tekintetében vállalt tagállami hozzájárulásokat a következetesség és a haladás nyomon követésének biztosítása érdekében primerenergia- és végsőenergia-fogyasztásban kell kifejezni. Az Unió 2030-as célkitűzéseinek megvalósítása felé tett haladást indokolt rendszeresen értékelni, amelyről az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezik.

- (31) A Bizottságnak 2023. november 30-ig aktualizálnia kell a 2020-as uniós referencia-forgatókönyvet az Eurostat legfrissebb adatai alapján. Az aktualizált referencia-forgatókönyvet alkalmazni kívánó tagállamoknak az (EU) 2018/1999 rendeletben előírt iteratív folyamat részeként 2024. február 1-jéig be kell jelenteniük aktualizált nemzeti hozzájárulásait.
- (32) Kedvezőbb lenne, ha az energiahatékonysági célkitűzéseket az energiahatékonyságot különböző területeken ösztönző különös uniós és nemzeti intézkedések együttes végrehajtásának eredményeképpen lehetne elérni. A tagállamok számára elő kell írni, hogy nemzeti energiahatékonysági szakpolitikákat és intézkedéseket határozzanak meg. A Bizottságnak értékelnie kell az egyes tagállamok ilyen szakpolitikáit, intézkedéseit és egyéni erőfeszítéseit és az elért előrehaladással kapcsolatos adatokat annak értékelése érdekében, hogy mekkora a valószínűsége az átfogó uniós célkitűzés elérésének, illetve mennyire elégségesek az egyéni erőfeszítések a közös cél eléréséhez.
- (33) A közsféra az Unió teljes végsőenergia-fogyasztásának körülbelül 5–10%-áért felel. A hatóságok évente mintegy 1 800 000 000 000 EUR-t költenek. Ez az Unió bruttó hazai termékének mintegy 14%-át teszi ki. Emiatt a közsféra fontos hajtóerőt jelent a piac hatékonyabb termékek, épületek és szolgáltatások irányába történő elmozdulásának ösztönzésében, valamint a polgárok és vállalkozások energiafogyasztási szokásainak megváltoztatásában. Ezen túlmenően az energiafogyasztásnak az energiahatékonyság-javító intézkedések miatti csökkenése közforrásokat szabadíthat fel egyéb célokra. A nemzeti, regionális és helyi szintű közintézményeknek példamutató szerepet kell játszaniuk az energiahatékonyság terén.
- (34) Ahhoz, hogy a közsféra példamutató szerepet töltsön be, saját dekarbonizációs és energiahatékonysági célokat kell kitűznie. A közszférában az energiahatékonyság-javításnak tükröznie kell az uniós szinten szükséges erőfeszítéseket. A végsőenergia-fogyasztási célnak való megfelelés érdekében az Uniónak 2030-ig 19%-kal kell csökkentenie végsőenergia-fogyasztását a 2017., 2018. és 2019. évi átlagos energiafogyasztáshoz képest. A közsféra energiafogyasztásának legalább 1,9%-os éves csökkentésére vonatkozó kötelezettség várhatóan biztosítja majd, hogy a közsféra példamutató szerepet játszasson. A végsőenergia-fogyasztás csökkentése érdekében a tagállamok továbbra is teljes rugalmasságot élveznek az energiahatékonyság-javító intézkedések megválasztása tekintetében. A végsőenergia-fogyasztás éves csökkentésének előírása kisebb adminisztratív terhet jelent, mintha az energiamegtakarítás mérésére szolgáló módszerek kerülnének meghatározásra.
- (35) Kötelezettségük teljesítése érdekében a tagállamoknak a közintézmények valamennyi közszolgáltatásának és létesítményeinek végsőenergia-felhasználására célt kell kitűzniük. A címzettek körének meghatározásához a tagállamoknak a „közintézmény” ezen irányelvben foglalt fogalom meghatározását kell alkalmazniuk, ahol az „e hatóságok által közvetlenül finanszírozott” azt jelenti, hogy e szervezetek nagyrészt közfinanszírozásból működnek, és az „e hatóságok által igazgatott” azt jelenti, hogy egy nemzeti, regionális vagy helyi hatóságnak többségi döntési joga van a szervezet vezetésének megválasztását illetően. A kötelezettség teljesítéséhez a közsféra bármely területén lehet csökkenteni a végsőenergia-fogyasztást, ideértve a közlekedést, a középületeket, az egészségügyet, a területrendezést, a vízgazdálkodást és a szennyvízkezelést, a szennyvíz- és víztisztítást, a hulladékgyártást, a távfűtést és -hűtést, az energiaelosztást, -ellátást és -tárolást, a közvilágítást és az infrastruktúra-tervezést, valamint az oktatást és a szociális szolgáltatásokat is. Ezen irányelv átültetésekor a tagállamok a címzettek körébe más típusú szolgáltatásokat is bevonhatnak. A közintézmények adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a tagállamoknak digitális platformokat vagy eszközöket kell létrehozniuk az összesített fogyasztási adatok állami szervektől való összegyűjtésére, nyilvánosan hozzáférhetővé tételére és az adatok Bizottság felé történő jelentésére. A tagállamoknak ágazatonként, összesített formában terveket és éves jelentéseket kell készíteniük a közintézmények fogyasztásáról.

- (36) A tagállamoknak – a közbeszerzési gyakorlatuk során is – elő kell mozdítaniuk az energiahatékony mobilitási módokat – így például a vasúti közlekedést, a kerékpározást, a gyaloglást és a megosztott mobilitást – a járműpark megújítása és dekarbonizációja, a mobilitási módok közötti váltás ösztönzése, valamint az energiahatékony mobilitási módoknak a városi mobilitási tervezésbe történő bevonása révén.
- (37) A tagállamoknak példamutatóan kell eljárniuk annak biztosításával, hogy a közsférában az összes energiahatékony-alapú szerződést, energetikai auditot és energiagazdálkodási rendszert az európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően hajtják végre, illetve hogy a közsféra energiaigényes részeiben nagy mértékben alkalmaznak energetikai auditokat. A tagállamoknak iránymutatást kell biztosítaniuk és eljárásokat kell előírniuk ezen eszközök alkalmazására vonatkozóan.
- (38) A hatóságok ösztönzést kapnak arra, hogy olyan szervezetektől szerezzenek támogatást, mint például adott esetben a fenntartható energiával foglalkozó regionális vagy helyi szinten létrehozott ügynökségek. Ezeknek az ügynökségeknek a szerveződése általában tükrözi egy adott régióban vagy a közsféra egy bizonyos területén működő hatóságok egyéni igényeit. A központosított ügynökségek más tekintetben tudják jobban kielégíteni az igényeket, illetve képesek hatékonyabban működni, például a kisebb vagy központosított tagállamokban, vagy az olyan összetett vagy régiókon átnyúló területeken, mint a távfűtés és -hűtés. A fenntartható energiával foglalkozó ügynökségek egyablakos ügyintézési pontként szolgálhatnak. Ezek az ügynökségek gyakran felelősek helyi vagy regionális dekarbonizációs tervek kidolgozásáért, amelyek más dekarbonizációs intézkedéseket is tartalmazhatnak, például a fosszilis tüzelőanyagokkal működő kazánok lecserélését, valamint a hatóságok támogatását az energiával kapcsolatos szakpolitikák végrehajtásában. A fenntartható energiával foglalkozó ügynökségek vagy a regionális és helyi hatóságokat segítő egyéb szervezetek egyértelmű hatáskörökkel, célkitűzésekkel és erőforrásokkal rendelkezhetnek a fenntartható energia területén. A fenntartható energiával foglalkozó ügynökségeket ösztönözni lehetne arra, hogy mérleljenek az Unió éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek végrehajtása mellett önkéntesen elkötelezett helyi önkormányzatokat tömörítő Polgármesterek Szövetsége keretében tett kezdeményezéseket, valamint más, e célt szolgáló már létező kezdeményezéseket. A dekarbonizációs terveknek területfejlesztési tervekhez kell kapcsolódnuk, és figyelembe kell venniük a tagállamok által elvégzendő átfogó értékelést.
- (39) A tagállamoknak regionális és helyi szinten is támogatniuk kell a közintézményeket az energiahatékony-javító intézkedések tervezésében és bevezetésében azáltal, hogy iránymutatásokat biztosítanak a kompetenciaépítés és a képzési lehetőségek előmozdítására, valamint ösztönzik az állami szervek, többek között az ügynökségek közötti együttműködést. E célból a tagállamok nemzeti kompetenciaközpontokat hozhatnának létre az olyan összetett kérdésekkel kapcsolatban, mint például a helyi vagy regionális energiaügynökségeknek nyújtott, távfűtéssel vagy -hűtéssel kapcsolatos tanácsadás. Az a követelmény, hogy az épületeket közel nulla energiaigényű épületekké kell alakítani, nem zárja ki vagy nem tiltja az új, illetve a felújított épületek közötti differenciálást a közel nulla energiaigényű épületek szintjei tekintetében. A közel nulla energiaigényű épületek és többek között a költségoptimalizált szint fogalmát a 2010/31/EU irányelv határozza meg.
- (40) 2026 végéig azon tagállamoknak, amelyek bármely adott évben épületeik teljes alapterületének több mint 3%-át felújítják, lehetőséget kell adni arra, hogy a többletet beszámítsák a következő három év bármelyikének éves épületfelújítási hányadába. Azon tagállam számára, amely 2027. január 1-jétől az épületei teljes alapterületének több mint 3%-át felújítja, lehetővé kell tenni a többlet beszámítását a következő két év éves felújítási hányadába. Ez a lehetőség nem használható fel olyan célokra, amelyek nincsenek összhangban ezen irányelv általános célkitűzéseivel és ambíciószintjével.
- (41) A tagállamoknak ösztönözniük kell a közintézményeket, hogy az energiamegtakarításon túlmenően vegyék figyelembe az olyan szélesebb körű előnyöket is, mint a beltéri környezet minősége, valamint az emberek életminősége és a felújított középületek kényelmének javítása terén jelentkező előnyök, különösen az iskolák, a napközi otthonok, az időotthonok, a védett lakások, a kórházak és a szociális bérlakások esetében.
- (42) Az ipari tevékenységeken kívül a fő energiafelhasználók és kibocsátásforrások az épületek és a közlekedés. Az épületek az Unió teljes energiafogyasztásának mintegy 40 %-áért, az energiából származó üvegházhatású gázainak pedig 36 %-áért felelősek. Az épületkorszerűsítési programról szóló, 2020. október 14-i bizottsági közlemény az építőipar energia- és erőforrás-hatékonyágának és a megfizethetőségének kettős kihívásával foglalkozik, és célja a felújítási arány megduplázása. A program középpontjában a legrosszabb energiateljesítményű épületek, az energiaszegénység és a középületek állnak. Az épületek ráadásul kiemelt fontossággal bírnak azon uniós célkitűzés elérése szempontjából, amely szerint 2050-re meg kell valósítani a klímasemlegességet. A közintézmények tulajdonában lévő épületek az épületállomány jelentős részét teszik ki, és különösen nagy figyelem övezi őket. Ezért

helyénvaló egy éves felújítási arány meghatározása a tagállamok területén található, a közintézmények tulajdonában lévő épületek tekintetében annak érdekében, hogy azok energiahatékonysága javuljon, és közel nulla energiaigényű épületekké vagy nulla kibocsátású épületekké alakítsák át azokat. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy hosszú távú felújítási stratégiáikkal és/vagy nemzeti felújítási programjaikkal összhangban magasabb felújítási arányokat határozzanak meg, amennyiben az az épületállományuk felújításának keretében költséghatékonynak bizonyul. Ez a felújítási arány nem érintheti a közel nulla energiaigényű épületek tekintetében a 2010/31/EU irányelvben előírt kötelezettségek fennállását. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy egyes épületekre, például a különleges építészeti vagy történelmi értékű épületekre kevésbé szigorú követelményeket alkalmazzanak. A 2010/31/EU irányelv következő felülvizsgálatakor a Bizottságnak értékelnie kell, hogy a tagállamok milyen előrelépést tettek a közintézmények tulajdonában lévő épületek felújítása terén. A Bizottságnak jogalkotási javaslat előterjesztését kell mérlegelnie a felújítási arány felülvizsgálata céljából, figyelembe véve a tagállamok által tett előrelépést, a jelentős gazdasági és műszaki fejleményeket, illetve szükség esetén az Unió dekarbonizációs és szennyezőanyag-mentesítési kötelezettségvállalásait. A közintézmények tulajdonában lévő épületek felújítására vonatkozó, ezen irányelvben foglalt kötelezettség kiegészíti a 2010/31/EU irányelvben foglalt kötelezettséget, amelynek értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy amennyiben a meglévő épületeken jelentős felújítást hajtanak végre, azok energiahatékonyságát fokozni kell oly módon, hogy az épületek megfeleljenek a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozó követelményeknek.

- (43) Az épületautomatizálási és -irányítási rendszerek, valamint az aktív energiagazdálkodást biztosító egyéb megoldások fontos eszközök a közintézmények számára az épületek energiahatékonyságának javítása és fenntartása terén, valamint a tulajdonukban lévő vagy általuk használt épületekben a szükséges beltéri feltételek biztosítása érdekében, a 2010/31/EU irányelvvel összhangban.
- (44) A zöld mobilitás előmozdítása az európai zöld megállapodás kulcsfontosságú része. A töltőinfrastruktúra biztosítása az átállás egyik szükséges eleme. Az épületek töltőinfrastruktúrája különösen fontos szerepet játszik, tekintettel arra, hogy az elektromos járművek rendszeresen és hosszú ideig parkolnak épületekben, ami a töltést megkönnyíti és hatékonyabbá teszi. A közintézményeknek minden tőlük telhető erőfeszítést meg kell tenniük annak érdekében, hogy a 2010/31/EU irányelvvel összhangban a tulajdonukban vagy használatukban lévő épületekben töltőinfrastruktúrát építsenek ki.
- (45) A felújítások arányának meghatározásához a tagállamoknak tudniuk kell, hogy mely épületek nem érik el a közel nulla energiaigényű épületek szintjét. Ezért a tagállamoknak az energiahatékonysági tanúsítványok átfogó adatbázisának részeként a középületekről, többek között – megfelelő esetben – a szociális bérlakásokról is nyilvántartást kell közzétenniük és naprakészen tartaniuk. E nyilvántartás alapján a magánszereplők, köztük az energiahatékonysági szolgáltató vállalkozások is felújítási megoldásokat javasolhatnak, és azokat az uniós épületállomány megfigyelőközpontja összesítheti.
- (46) A nyilvántartásba belefoglalhatók a meglévő épületállomány-nyilvántartásokból származó adatok is. A tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk az adatgyűjtés megkönnyítése érdekében, és a nyilvántartást hozzáférhetővé kell tenniük a magánszereplők, köztük az energiahatékonysági szolgáltató vállalatok számára, hogy lehetővé tegyék aktív szerepüket a felújítási megoldásokban. Az uniós épületállomány megfigyelőközpontja összesíthetné az épületállomány jellemzőire, az épületfelújításra és az energiahatékonyságra vonatkozó, rendelkezésre álló és nyilvánosan megosztott adatokat annak érdekében, hogy összehasonlítható adatok segítségével jobban megértse az épületek ágazatának energiahatékonyságát.
- (47) 2020-ban a világ népességének több mint fele városi területeken élt. Ez az arány 2050-re várhatóan eléri a 68%-ot. Ráadásul a 2050-ben használt városi infrastruktúrát felét még meg kell építeni. A városok és a nagyvárosi területek a gazdasági tevékenység, a tudásteremtés, az innováció és az új technológiák központjai. A városok befolyásolják az ott élő vagy dolgozó polgárok életminőségét. A tagállamoknak műszakilag és pénzügyileg támogatniuk kell a településeket. A tagállamokban számos települési önkormányzat és más közintézmény már integrált energiatakarékosági, energiaellátási és fenntartható mobilitási megközelítéseket vezetett be például a fenntartható energiát célzó cselekvési tervek vagy fenntartható városi mobilitási tervek útján – amilyenek például a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés keretében kidolgozott fellépések – vagy az épületekkel vagy közlekedési módokkal összefüggő egyedi intézkedéseken túllépő integrált városi megközelítések formájában. A személy- és az áruszállítás tekintetében egyaránt további erőfeszítésekre van szükség a városi mobilitás energiahatékonyságának javítása terén, mivel az a közúti közlekedés teljes energiaszükségletének mintegy 40%-át használja fel.

- (48) Ezen irányelv keretében a 2014/23/EU⁽¹⁸⁾, a 2014/24/EU⁽¹⁹⁾ és a 2014/25/EU⁽²⁰⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelvekben foglalt valamennyi elv továbbra is teljes mértékben alkalmazandó.
- (49) A bizonyos termékek és szolgáltatások beszerzése, valamint épületek vásárlása és bérlése tekintetében az építési beruházásokat, beszerzéseket vagy szolgáltatásokat közbeszerzési szerződések útján odaítélő ajánlatkérő szervezeteknek vagy közszolgáltató ajánlatkérőknek példát kell mutatniuk, és döntéseik során szem előtt kell tartaniuk a beszerzések energiahatékonyságát, továbbá az „első az energiahatékonyság” elvet kell alkalmazniuk, azon közbeszerzési szerződések és koncessziók tekintetében is, amelyekre nézve ezen irányelv nem ír elő konkrét követelményeket. Ez a 2014/23/EU, a 2014/24/EU vagy a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartozó ajánlatkérő szervekre és közszolgáltató ajánlatkérőkre vonatkozik. A tagállamoknak el kell háritaniuk az egy tagállamon belüli vagy határokon átnyúló közös közbeszerzés akadályait, amennyiben ez csökkentheti a költségeket, valamint fokozhatja a belső piac nyújtotta előnyöket azáltal, hogy üzleti lehetőségeket teremt az ellátók és az energiahatékonysági szolgáltatók számára.
- (50) A közbeszerzésen keresztül állami forrásokat beruházó valamennyi közjogi intézménynek példát kell mutatnia a szerződések és koncessziók odaítélésekor azáltal, hogy a legmagasabb energiahatékonysági teljesítményű termékeket, épületeket, építési beruházásokat és szolgáltatásokat választják ki, többek között a 2009/30/EK irányelv szerinti egyedi követelmények hatálya alá nem tartozó beszerzések esetében is. Ebben az összefüggésben a 2014/23/EU irányelv 8. cikkében, a 2014/24/EU irányelv 4. cikkében, valamint a 2014/25/EU irányelv 15. cikkében meghatározott küszöbértékeket meghaladó értékű közbeszerzési szerződésekre és koncessziókra vonatkozó valamennyi odaítélési eljárásnak figyelembe kell vennie a termékek, épületek és szolgáltatások uniós vagy nemzeti jog által meghatározott energiahatékonyságát, közbeszerzési eljárásaik során prioritásként kezelve az „első az energiahatékonyság” elvet.
- (51) Fontos továbbá, hogy a tagállamok nyomon kövessék, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők hogyan veszik figyelembe az energiahatékonysági követelményeket a termékek, épületek, építési beruházások és szolgáltatások beszerzése során, biztosítva, hogy a közbeszerzési irányelvekben említett küszöbértékeket túllépő nyertes ajánlatok energiahatékonyságára gyakorolt hatására vonatkozó információk nyilvánosan hozzáférhetőek legyenek. Ez lehetővé tenné, hogy az érdekelt felek és a polgárok az átláthatóság jegyében meg tudják ítélni, hogy a közzétett érvelésre juttatja-e a közbeszerzésekben az „első az energiahatékonyság” elvet.
- (52) Azonban a tagállamok annak biztosítására vonatkozó kötelezettsége, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők csak magas energiahatékonysági teljesítményű termékeket, épületeket, építési beruházásokat és szolgáltatásokat vásároljanak, nem gátolhatja meg a tagállamokat abban, hogy beszerezzék a közbiztonság, illetve a népegészségügy védelméhez és az ezeket érintő szükséghelyzetekre való reagáláshoz szükséges árukat.
- (53) Az európai zöld megállapodás elismeri a körforgásos gazdaság szerepét az átfogó uniós dekarbonizációs célkitűzések megvalósításának elősegítésében. A közzétételének – és különösen a közlekedési ágazatnak – hozzá kell járulnia ezekhez a célkitűzésekhez azáltal, hogy vásárlóerejét adott esetben környezetbarát termékekre, épületekre, építési beruházásokra és szolgáltatásokra fordítja a zöld közbeszerzéshez rendelkezésre álló eszközök segítségével, és ezáltal jelentősen hozzájárul az energiafogyasztás és a környezeti hatások csökkentéséhez.
- (54) Fontos, hogy az életciklusköltségek, valamint a környezeti hatások és költségek értékeléséhez szükséges iránymutatások és módszerek rendelkezésre bocsátásával a tagállamok kellő támogatást biztosítsanak a közintézmények számára az energiahatékonysági követelmények közbeszerzésekben való bevezetéséhez és adott esetben a zöld közbeszerzés alkalmazásához. A jól megtervezett eszközök, különösen a digitális eszközök várhatóan megkönnyítik a közbeszerzési eljárásokat és csökkentik az adminisztratív költségeket, különösen a kisebb tagállamokban, amelyekben esetleg nincs elegendő kapacitás az ajánlatok elkészítéséhez. E tekintetben a tagállamoknak aktívan elő kell mozdítaniuk a digitális eszközök használatát és az ajánlatkérő szervek közötti együttműködést, többek között a határokon átnyúlóan is a bevált gyakorlatok megosztása céljából.

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 094., 2014.3.28., 1. o.).

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 094., 2014.3.28., 65. o.).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 094., 2014.3.28., 243. o.).

- (55) Tekintettel arra, hogy az épületek gazdaságilag hasznos élettartamuk előtt és után is okoznak ÜHG-kibocsátást, a tagállamoknak az épületek szén-dioxid-kibocsátásának teljes életciklusát is figyelembe kell venniük. Erre a közszféra példamutató szerepének részeként tett azon erőfeszítések keretében kell, hogy sor kerüljön, amelyek a teljes életciklus alatti teljesítményre, a körforgásos gazdaság szempontjaira és a környezeti hatásokra fordított figyelem növelésére irányulnak. A közbeszerzés tehát lehetőséget kínálhat arra, hogy az épületek teljes életciklusára vetített CO₂-kibocsátásával foglalkozzanak. E tekintetben az ajánlatkérő szervek fontos szereplők, mivel közbeszerzési eljárások részeként olyan új épületeket vásárolhatnak, amelyek globális felmelegedési potenciáljával teljes életciklusuk alatt törődnek.
- (56) A teljes életciklus alatti globális felmelegedési potenciál az épülethez kapcsolódó ÜHG-kibocsátást méri az épület életciklusának különböző szakaszaiban. Így azt méri fel, hogy az épület összességében milyen mértékben járul hozzá éghajlatváltozást okozó kibocsátásokhoz. Ezt néha szénlábnyom-értékelésnek vagy a teljes életciklusra vonatkozó szén-dioxid-mérésnek nevezik. Egyszerre figyelembe veszi az építőanyagokban rejlő szén-dioxid-kibocsátást a felhasználás szakaszától kezdődő közvetlen és közvetett szén-dioxid-kibocsátással. Az épületek jelentős anyagbankok, amelyek sok évtizedig tárolnak nagy szén-dioxid-intenzitású erőforrásokat, ezért fontos feltérképezni az olyan tervezési lehetőségeket, amelyek a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervvel összhangban megkönnyítik a jövőbeli újrafelhasználást és újrahasznosítást a működési élettartam végén. A tagállamoknak – az építési termékek fenntarthatósági teljesítményének kezelése érdekében – elő kell mozdítaniuk az építőanyagok körforgásos jellegét, tartósságát és alkalmazkodóképességét.
- (57) A globális felmelegedési potenciált numerikus mutatóként fejezzük ki (a hasznos belső alapterületre számolt) kgCO₂e/m² mértékegységben minden egyes életciklusszakaszra, egy 50 éves referencia-időszak éves átlagában. Az adatok kiválasztása, a forgatókönyvek meghatározása és a számítások az EN 15978 szabvánnyal összhangban történnek. Az épületelemek és a műszaki berendezések alkalmazási körét a Level(s) uniós keretrendszer 1.2. mutatója határozza meg. Amennyiben létezik nemzeti számítási eszköz, vagy az az adatközléshez vagy az építési engedély megszerzéséhez szükséges, lehetővé kell tenni, hogy a kért információkat e nemzeti eszköz alkalmazásával adják meg. Lehetővé kell tenni más számítási eszközök használatát is, amennyiben azok megfelelnek a Level(s) uniós keretrendszerben meghatározott minimumkövetelményeknek.
- (58) A 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²¹⁾ szabályokat állapít meg az energiatermeléshez hozzájáruló vagy termelési célból energiát felhasználó létesítményeket illetően, és előírja, hogy az integrált engedély iránti kérelmeknek tartalmazniuk kell a létesítmény által felhasznált vagy termelt energiára vonatkozó információkat (összhangban az említett irányelv 12. cikke (1) bekezdésének b) pontjával). A fenti irányelv 11. cikke úgy rendelkezik továbbá, hogy a hatékony energiafelhasználás egyike az üzemeltető alapvető kötelezettségeinek, valamint az említett irányelv III. melléklete szerinti elérhető legjobb technikák meghatározására szolgáló szempontoknak. Az energiarendszerek adott időpontbeli működési hatékonyságát befolyásolja, hogy mennyire képesek az eltérő mértékű szabályozhatósággal és üzembehelyezési idővel működő, különféle forrásokból előállított energiát zökkenőmentesen és rugalmasan betáplálni a hálózatba. E hatékonyság javítása lehetővé fogja tenni a megújuló energia jobb kihasználását.
- (59) Az energiahatékonyság javítása hozzájárulhat a nagyobb gazdasági teljesítményhez. A tagállamoknak és az Uniónak arra kell törekedniük, hogy a gazdasági növekedés szintjétől függetlenül csökkenjen az energiafogyasztás.
- (60) Az ezen irányelv által meghatározott energiamegtakarítási kötelezettségeket növelni kell és a 2030 utáni időszakra is alkalmazni kell. Ez stabilitást biztosít a beruházók számára, és ezáltal elő fogja mozdítani a hosszú távú beruházásokat és az olyan hosszú távú energiahatékonysági intézkedéseket, mint az épületek teljeskörű felújítása, azon hosszú távú cél szem előtt tartásával, hogy könnyebbé váljon a meglévő épületek közel nulla energiaigényű épületekké történő költséghatékony átalakítása. Az energiamegtakarítási kötelezettségek fontos szerepet töltenek be a helyi növekedésben, a munkahelyteremtésben, a versenyképesség fokozásában és az energiaszegénység enyhítésében. Biztosítani kell, hogy az Unió további lehetőségek teremtése, valamint az energiafogyasztás és a növekedés közötti kapcsolat megszüntetése révén elérhesse energiaügyi és éghajlat-politikai célkitűzéseit. A magánszférával való együttműködés fontos annak értékeléséhez, hogy milyen feltételek mellett lehet a magánberuházásokat bevonni az energiahatékonysági projektekbe, valamint új bevételi modelleknek az energiahatékonyság területén megvalósuló innovációkhoz való kialakításához.

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

- (61) Az energiahatékonyság-javító intézkedések pozitív hatást gyakorolnak a levegőminőségre is, mivel az energiahatékony épületek számának növekedése hozzájárul a fűtési célú energiahordozók, beleértve a szilárd tüzelőanyagok iránti kereslet csökkenéséhez. Az energiahatékonysági intézkedések ezért hozzájárulnak a bel- és kültéri levegő minőségének javításához, és segítenek költséghatékony módon megvalósítani az uniós levegőminőségi politika célkitűzéseit, különösen az (EU) 2016/2284 európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽²²⁾ meghatározottakat.
- (62) A tagállamoknak – biztosítandó az Unió által 2030-ra kitűzött energiaügyi és éghajlat-politikai célkitűzések, valamint a 2050-re célul kitűzött klímasemlegesség eléréséhez való stabil és kiszámítható hozzájárulást – a 2030-ig tartó teljes kötelezettségi időszak során 2023. december 31-ig a végsőenergia-fogyasztás legalább 0,8 %-ának megfelelő, 2024. január 1-jétől legalább 1,3 %-ának megfelelő, 2026. január 1-jétől legalább 1,5 %-ának megfelelő, 2028. január 1-jétől pedig legalább 1,9 %-ának megfelelő új éves megtakarítással egyenértékű halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást kell elérniük. E követelmény teljesítésére vagy a 2021. január 1. és 2030. december 31. közötti kötelezettségi időszak során bevezetett új szakpolitikai intézkedések révén nyílna lehetőség, vagy a korábbi időszak során vagy azt megelőzően elfogadott szakpolitikai intézkedésekből származó új egyéni fellépések révén, feltéve, hogy az energiamegtakarítást eredményező egyéni fellépések bevezetésére a következő időszakban kerül sor. E célból a tagállamok alkalmazhatnak energiahatékonysági kötelezettségi rendszert vagy alternatív szakpolitikai intézkedéseket, illetve ezek mindegyikét.
- (63) A 2021. január 1. és 2023. december 31. közötti időszakra Ciprus és Málta számára azt kell előírni, hogy az éves végsőenergia-fogyasztás 0,24 %-ának megfelelő új megtakarítással egyenértékű halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást érjenek el a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában. A 2024. január 1. és 2030. december 31. közötti időszakra Ciprus és Málta számára azt kell előírni, hogy az éves végsőenergia-fogyasztás 0,45 %-ának megfelelő halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást érjenek el a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában.
- (64) Amennyiben a tagállamok kötelezettségi rendszert alkalmaznak, a tagállamoknak objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kötelezett feleket kell kijelölniük az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, az energielosztók, a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások és a közlekedési célú üzemanyag-elosztók vagy a kiskereskedelmi közlekedési célú üzemanyag-értékesítők közül. Az ilyen szervezetek bizonyos kategóriáinak kijelölése vagy kijelölés alóli mentesítése nem értelmezhető úgy, mint ami összeegyeztethetetlen a megkülönböztetésmentesség elvével. A tagállamok tehát választhatnak, hogy az említett átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőket, elosztórendszer-üzemeltetőket, elosztókat vagy kiskereskedőket vagy csak azok bizonyos kategóriáit jelölik-e ki kötelezett félként. Az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők, és adott esetben a szociális bérlakásokban élők helyzetének megerősítése és védelme, valamint a szakpolitikai intézkedéseknek e személyek körében prioritásként történő végrehajtása érdekében a tagállamok előírhatják a kötelezett felek számára, hogy energiamegtakarításokat érjenek el az említett személyek körében. E célból a tagállamok energiaköltség-csökkentési célkitűzéseket is meghatározhatnak. A kötelezett felek e célokat úgy érhetik el, hogy előmozdítják az energiaszámlákon az energiamegtakarítást és pénzügyi megtakarítást eredményező intézkedések – például a szigetelési és fűtési intézkedések – bevezetését, továbbá támogatják a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek energiamegtakarítási kezdeményzéseit.
- (65) Az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítését célzó szakpolitikai intézkedések kidolgozásakor a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós éghajlat- és környezetvédelmi előírásokat és prioritásokat, és meg kell felelniük az (EU) 2020/852 rendelet értelmében vett, a „jelentős károkozás elkerülését célzó” elvnek. A tagállamok nem támogathatnak környezeti szempontból nem fenntartható tevékenységeket, például fosszilis tüzelőanyagok használatát. Az energiamegtakarítási kötelezettség célja az éghajlatváltozással szembeni fellépés erősítése azáltal, hogy a tagállamokat olyan fenntartható és tiszta szakpolitikai intézkedések kombinációjának végrehajtására ösztönzi, amelyek ellenállóak és mérsékelik az éghajlatváltozást. Ezért a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésére vonatkozó szakpolitikai intézkedések révén elért energiamegtakarítás bizonyos feltételek mellett és ezen irányelvnek az irányelv egy melléklete szerinti átültetését követően egy átmeneti időszakig beszámítható lehet az energiamegtakarítási kötelezettség keretében figyelembe vehető energiamegtakarítás keretében. Ez lehetővé teszi az energiamegtakarítási kötelezettség összehangolását az európai zöld megállapodás, az éghajlat-politikai célterv és az épületkorszerűsítési program célkitűzéseivel, valamint tükrözi a Nemzetközi Energia Ügynökség nulla nettó kibocsátásról szóló jelentésében azonosított fellépés szükségességét. A korlátozás arra kívánja ösztönözni a tagállamokat, hogy

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről (HL L 344., 2016.12.17., 1. o.).

közpénzeket kizárólag időtálló és fenntartható technológiákra fordítsanak. Fontos, hogy a tagállamok egyértelmű szakpolitikai keretet és beruházási biztonságot nyújtsanak a piaci szereplők számára. Az energiamegtakarítási kötelezettség keretében alkalmazott számítási módszert úgy kell végrehajtani, hogy minden piaci szereplő észszerű időn belül ki tudja igazítani technológiáit. Amennyiben a tagállamok – például támogatási rendszerek vagy energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek révén – támogatják a hatékony fosszilizűtőanyag-technológiák elterjedését vagy ilyen technológiák korai lecserelését, az ebből fakadó energiamegtakarítások a továbbiakban már nem számíthatók be az energiamegtakarítási kötelezettség keretében. Míg a például a földgázalapú kapcsolt energiatermelés ösztönzéséből származó energiamegtakarítás az energiamegtakarítási kötelezettség keretében nem lenne beszámítható, a korlátozás nem vonatkozna a fosszilis tüzelőanyagok közvetett felhasználására, például akkor, ha a villamosenergia-termelés a fosszilis tüzelőanyagokból történő energiatermelést is magában foglalja. Továbbra is beszámíthatónak kell maradniuk azon szakpolitikai intézkedéseknek, amelyek a fogyasztói szokások megváltoztatása – például tájékoztató kampányok, valamint környezetkímélő vezetés – révén igyekeznek csökkenteni a fosszilis tüzelőanyagok használatát. Az épületfelújításokra irányuló szakpolitikai intézkedések magukban foglalhatnak olyan intézkedéseket is, mint például a fosszilis tüzelőanyaggal működő fűtési rendszerek cseréje és az épületszerkezet javítása. Ezen intézkedéseket azokra a technológiákra kell korlátozni, amelyek lehetővé teszik az adott tagállamban megállapított nemzeti építési szabályzatoknak megfelelően előírt energiamegtakarítás elérését. Mindazonáltal a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a fűtési rendszerek korszerűsítését a teljeskörű felújítások részeként, összhangban a karbonsemlegesség hosszú távú célkitűzésével, azaz a fűtési igény csökkentésével és a fennmaradó fűtési igény szén-dioxid-mentes energiaforrással történő fedezésével. Az energiamegtakarítási kötelezettség egy részének az energiaszegénység által érintett személyek körében történő eléréséhez szükséges megtakarítások elszámolásakor a tagállamok figyelembe vehetik éghajlati viszonyait.

- (66) A tagállamok közlekedés területén meghozott energiahatékonyság-javító intézkedései figyelembe vehetők végfelhasználási energiamegtakarítási kötelezettségük elérése szempontjából. Ezek az intézkedések olyan szakpolitikákat foglalnak magukban, amelyek célja egyebek mellett az energiahatékonyabb járművek, a kerékpározásra, a gyaloglásra és a közösségi közlekedésre történő váltás, illetve a közlekedési igényt csökkentő mobilitás és várostervezés népszerűsítése. Ezen túlmenően az új, energiahatékonyabb járművek elterjedését felgyorsító rendszerek, illetve a kilométerenkénti energiafelhasználást csökkentő, csökkentett kibocsátású üzemanyagokra történő átállást előmozdító szakpolitikai intézkedések – a fosszilis tüzelőanyag közvetlen égetésének használatát érintő rendszerek, illetve szakpolitikai intézkedések kivételével – szintén beszámíthatók, amennyiben megfelelnek az ezen irányelvben foglalt lényegességi és addicionalitási követelményeknek. A fosszilis üzemanyaggal működő új járműveket előmozdító szakpolitikai intézkedések nem minősülnek az energiamegtakarítási kötelezettség keretében beszámítható intézkedéseknek.
- (67) A tagállamok által az (EU) 2018/842 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²³⁾ alapján meghozott intézkedések, amelyek ellenőrizhető, és mérhető vagy megbecsülhető energiahatékonyság-javulást eredményeznek, költséghatékony módnak tekinthetők ahhoz, hogy a tagállamok teljesítsék az ezen irányelv alapján fennálló energiamegtakarítási kötelezettségüket.
- (68) Annak alternatívájaként, hogy a kötelezett felektől megköveteljék az ezen irányelvben meghatározott energiamegtakarítási kötelezettség szerinti halmozott végfelhasználási energiamegtakarítások mennyiségének elérését, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy kötelezettségi rendszereikben engedélyezzék a kötelezett felek számára vagy megköveteljék a kötelezett felektől a nemzeti energiahatékonysági alaphoz való hozzájárulást, amelyet szakpolitikai intézkedések végrehajtására lehetne használni, prioritásként az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokból származó személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek érdekében.
- (69) A tagállamoknak és a kötelezett feleknek minden rendelkezésre álló eszközt és technológiát fel kell használniuk – a fosszilis tüzelőanyag közvetlen égetésének használatát érintők kivételével – az előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás elérése érdekében, ideértve a hatékony távfűtési/távűtési rendszerekben alkalmazott intelligens és fenntartható technológiák, a hatékony távfűtési/távűtési infrastruktúrák, a hatékony és intelligens épületek, elektromos járművek és iparágak, valamint az energetikai auditok, illetve az azokkal egyenértékű gazdasági rendszerek előmozdítását, feltéve, hogy a bejelentett energiamegtakarítások megfelelnek ezen irányelvnek. A tagállamoknak nagy fokú rugalmasságra kell törekedniük az alternatív szakpolitikai intézkedések kidolgozása és végrehajtása során. A tagállamoknak olyan fellépéseket kell ösztönözniük, amelyek hosszú távú energiamegtakarítást eredményeznek.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.).

- (70) A hosszú távú energiahatékonysági intézkedések 2020 után továbbra is energiamegtakarításhoz fognak vezetni, de ahhoz, hogy hozzájáruljanak az Unió 2030-as energiahatékonysági célkitűzésének eléréséhez, ezeknek az intézkedéseknek a 2020 utáni időszakban új megtakarítást kell eredményezniük. Másrészt a 2020. december 31-e után elért energiamegtakarítás nem számítható bele a 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartó időszakra előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarításba.
- (71) Az addicionalitás az ezen irányelvben előírt energiamegtakarítási kötelezettség egyik alapelve annyiban, amennyiben biztosítja, hogy a tagállamok olyan szakpolitikákat és intézkedéseket vezessenek be, amelyeket kifejezetten az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítése céljából dolgoztak ki. Az új megtakarításnak a szokásos keretekhez képest többletmegtakarításnak kell lennie, tehát az a megtakarítás, amelyre mindenképpen sor került volna, nem számítható bele az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésébe. A bevezetett intézkedések hatásának kiszámítása során kizárólag a közvetlenül az ezen irányelvben előírt energiamegtakarítási kötelezettség alkalmazásában végrehajtott adott energiahatékonysági intézkedéshez kapcsolódó energiaszükséglet-változásként mért nettó megtakarítást kell figyelembe venni. A nettó megtakarítás kiszámításához a tagállamoknak meg kell állapítaniuk egy olyan alapforgatókönyvet, amely rámutat arra, hogyan alakulna a helyzet az adott intézkedés hiányában. Az adott szakpolitikai intézkedést az említett alapforgatókönyvhöz képest kell értékelni. A tagállamoknak figyelembe kell venniük a releváns uniós jogalkotási keret által előírt minimumkövetelményeket, valamint hogy ugyanabban az időszakban más olyan szakpolitikai intézkedésekre is sor kerülhet, amelyek hatást gyakorolhatnak az energiamegtakarítás mennyiségére, tehát nem minden, az adott szakpolitikai intézkedés bevezetése óta bekövetkezett változás tulajdonítható egyedül az adott szakpolitikai intézkedésnek. Annak biztosítása érdekében, hogy teljesüljön a lényegesség követelménye, a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek tevékenységeinek ténylegesen hozzá kell járulniuk a bejelentett energiamegtakarítás eléréséhez.
- (72) A villamos energia átvitelében és elosztásában rejlő energiamegtakarítási potenciál növelése érdekében az energiamegtakarítás kiszámításakor adott esetben fontos figyelembe venni az energiaellátási lánc valamennyi szakaszát. A tanulmányok és az érdekelt felekkel folytatott konzultáció jelentős potenciált tártak fel. A fizikai és gazdasági feltételek azonban meglehetősen eltérők a tagállamok között és gyakran több tagállamon belül is, és magas a rendszerüzemeltetők száma. E körülmények arra utalnak, hogy a szubszidiaritás elve alapján decentralizált megközelítésre van szükség. A nemzeti szabályozó hatóságok rendelkeznek az energiahatékony villamosenergia-hálózat fejlesztésének előmozdításához szükséges ismeretekkel, jogi kompetenciákkal és közigazgatási kapacitással. Az olyan szervezetek, mint például a Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (ENTSO-E) és az Elosztórendszer-üzemeltetők Európai Szervezete szintén hasznos hozzájárulást nyújthatnak, és támogatják tagjaikat az energiahatékonysági intézkedések bevezetésében.
- (73) Hasonlóképpen a megfontolások a földgázrendszer-üzemeltetők igen magas száma tekintetében is. A földgáz szerepe, az ellátás mértéke és a területi lefedettség igen eltérő a tagállamok között. Ezekben az esetekben a rendszer nyomon követése és hatékonyabbá tételének irányítása szempontjából legjobb helyzetben a nemzeti szabályozó hatóságok vannak, az olyan szervezetek, mint például a Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata pedig hasznos hozzájárulást nyújthatnak, és támogatják tagjaikat az energiahatékonysági intézkedések bevezetésében.
- (74) Az energiahatékonysági szolgáltató vállalkozások fontos szerepet játszanak az energiamegtakarítást, az energiaköltségek csökkentését, valamint az üzemeltetési és karbantartási költségek csökkentését célzó projektek kidolgozásában, tervezésében, kivitelezésében és finanszírozásának megszervezésében olyan ágazatokban, mint az épületek, az ipar és a közlekedés.
- (75) A víz és az energia közötti összefüggés figyelembevétele különösen fontos az egymástól függő energia- és vízfelhasználás, valamint a két erőforrásra nehezedő egyre nagyobb nyomás kezelése szempontjából. A hatékony vízgazdálkodás jelentős mértékben hozzájárulhat az energiamegtakarításhoz, ezáltal nemcsak éghajlati, hanem gazdasági és társadalmi előnyökkel is járhat. A vízügyi ágazat és a szennyvíztisztító ágazat villamosenergia-felhasználása az Unió villamosenergia-felhasználásának 3,5%-át teszi ki, és ez a részarány várhatóan növekedni fog. Ugyanakkor a vízvívárgás az Unióban a teljes vízfogyasztás 24%-át teszi ki, az energiaágazat pedig a legnagyobb vízfogyasztó, amelynek fogyasztása az összefogyasztás 44%-át teszi ki. Teljeskörűen fel kell térképezni, hogy milyen potenciális energiamegtakarítással jár az intelligens technológiák és folyamatok alkalmazása valamennyi ipari, lakossági és kereskedelmi hidrológiai ciklusban és alkalmazásban, és azokat ki kell aknázni, ha költséghatékonyak bizonyulnak, valamint mérlegelni kell az „első az energiahatékonyság” elvet. A fejlett öntözési, esővíz-hasznosítási és víz-újrahasznosítási technológiák emellett jelentősen csökkenthetik a mezőgazdaság, az épületek és az ipar vízhasználatát és a víz kezeléséhez és szállításához használt energiát.

- (76) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 9. cikkével összhangban az Unió energiahatékonysági politikáinak inkluzívnak kell lenniük, és ezért az energiaszegénység által érintett minden fogyasztó számára egyenlő hozzáférést kell biztosítani az energiahatékonysági intézkedésekhez. Az energiahatékonyság javítását prioritásként kell végrehajtani az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és hasznosító fogyasztók, az alacsony és a közepes jövedelmű háztartásokban élő személyek, a szociális bérlakásban élő személyek, az idősek, valamint a vidéki és távoli területeken, továbbá a legkülső régiókban élők körében. Ebben az összefüggésben külön figyelmet kell fordítani az olyan csoportokra, amelyek nagyobb mértékben érintettek vagy jobban ki vannak téve az energiaszegénység kockázatának, vagy érzékenyebbek az energiaszegénység káros hatásaira, így például a nőkre, a fogyatékossgal élő személyekre, az idősekre, a gyermekekre és a faji vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyekre. A tagállamok megkövetelhetik a kötelezett felektől, hogy energiatakarékosági intézkedéseik az energiaszegénységhez kapcsolódó szociális célokat is tartalmazzanak, és ezt a lehetőséget már kiterjesztették alternatív szakpolitikai intézkedésekre és a nemzeti energiahatékonysági alapokra. Ezt a lehetőséget kötelezettséggé kell átalakítani a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és hasznosító fogyasztók védelme és pozíciójuk megerősítése, valamint az energiaszegénység enyhítése érdekében, ugyanakkor pedig továbbra is teljes rugalmasságot kell biztosítani a tagállamoknak szakpolitikai intézkedések típusa, mérete, alkalmazási köre és tartalma tekintetében. Ha egy energiahatékonysági kötelezettségi rendszer nem tesz lehetővé egyéni energiafogyasztókkal kapcsolatos intézkedéseket, akkor a tagállam egyedül alternatív szakpolitikai intézkedések útján hozhat az energiaszegénység enyhítését célzó intézkedéseket. A tagállamoknak szakpolitikai intézkedések kombinációján belül biztosítaniuk kell, hogy más szakpolitikai intézkedések ne érintsék hátrányosan az energiaszegénység által érintett személyeket, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat és hasznosító fogyasztókat és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyeket. A tagállamoknak a lehető legjobban ki kell használniuk az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló közfinanszírozású beruházásokat, ideértve az uniós szinten létrehozott finanszírozási és pénzügyi eszközöket is.
- (77) Minden tagállamnak meg kell határoznia a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók fogalmát, amely az energiaszegénységhez és többek között a villamosenergia-ellátásból való kizárás kritikus időszak alatti tilalmához kapcsolódhat. A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók fogalma kiterjedhet a jövedelmi szintekre, az energiakiadásoknak a rendelkezésre álló jövedelemhez viszonyított arányára, az otthonok energiahatékonyságára, az elektromos eszközöktől való, egészségügyi okokkal magyarázható jelentős függésre, az életkorra vagy egyéb kritériumokra. Ez lehetővé teszi a tagállamok számára az alacsony jövedelmű háztartásoknak a fogalmi körbe való bevonását.
- (78) Az (EU) 2020/1563 ajánlás szerint az Unióban mintegy 34 millió háztartás nem tudta otthonát megfelelően fűteni 2019-ben. Az európai zöld megállapodás prioritásnak tekinti az átállás szociális dimenzióját, kötelezettséget vállalva azon elv mellett, hogy senki ne maradjon hátra az átállás folyamatában. A zöld átállás, ideértve a tiszta energiára való átállást is, különbözően érinti a nőket és a férfiakat, és sajátos hatást gyakorolhat egyes hátrányos helyzetű csoportokra, köztük a fogyatékossgal élő személyekre. Az energiahatékonysági intézkedéseknek emiatt központi jelentőségűeknek kell lenniük minden, az energiaszegénység és a fogyasztói kiszolgáltatottság felszámolására irányuló költségvetés hatékony stratégiában, és ki kell egészíteniük a tagállami szintű szociális biztonsági szakpolitikákat. Annak biztosítása érdekében, hogy az energiahatékonysági intézkedések fenntarthatóan csökkentsék a bérlők energiaszegénységét, figyelembe kell venni ezen intézkedések költségvetés hatékonyosságát, valamint az ingatlanulajdonosok és -bérlők számára való megfizethetőségét, és tagállami szinten garantálni kell ezen intézkedések megfelelő pénzügyi és műszaki támogatását. A tagállamoknak támogatniuk kell a helyi és regionális szinteket az energiaszegénység azonosításában és enyhítésében. Az Unió épületállományának a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban hosszú távon közel nulla energiaigényűvé kell válnia. Az épületfelújítások jelenlegi aránya nem elégséges, és az energiaszegénységben élő, alacsony jövedelmű polgárok által lakott épületeket a legnehezebb elérni. Ezért különösen fontosak az ezen irányelvben az energiamegtakarítási kötelezettségekre és az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerekre vonatkozóan megállapított intézkedések, valamint az alternatív szakpolitikai intézkedések.
- (79) A tagállamoknak törekedniük kell annak biztosítására, hogy az energiahatékonyságot előmozdító vagy elősegítő intézkedések – különösen az épületeket és a mobilitást érintő intézkedések – ne járuljanak hozzá az ezen intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatások árának aránytalan növekedéséhez vagy a társadalmi kirekesztés fokozódásához.
- (80) Az egyes olyan piaci szegmensekben rejlő energiamegtakarítási potenciál kihasználása érdekében, amelyekben a piacon általában nem kínálnak energetikai auditot – például a kis- és középvállalkozásokban (kkv-k) –, a tagállamoknak a kkv-kat energetikai audit elvégzésére és az energetikai auditokból származó ajánlások végrehajtására ösztönző, a kkv-kat támogató programokat kell kidolgozniuk. Az energetikai audit rendszeres elvégzését kötelezővé kell tenni az olyan vállalatok számára, amelyek éves átlagos energiafogyasztása meghalad egy bizonyos küszöbértéket, mivel ezzel jelentős energiamegtakarítás érhető el. Az energetikai auditok során figyelembe kell venni a vonatkozó európai, illetve nemzetközi szabványokat – ilyen például az EN ISO 50001 (energiagazdálkodási rendszerek) vagy az EN 16247-1 (energetikai auditok), illetve energetikai audit alkalmazása esetén az EN ISO 14000 (környezetközpontú irányítási rendszerek) –, és ezáltal az auditoknak ezen irányelvvel is

összhangban kell lenniük, amely nem haladja meg az e vonatkozó szabványokban megállapított követelményeket. Jelenleg folyamatban van egy, az energetikai auditokra vonatkozó specifikus európai szabvány kidolgozása. Az energetikai auditokat önállóan is el lehet végezni, de részét képezhetik átfogóbb környezetközpontú irányítási rendszernek vagy energiahatékonyság-alapú szerződésnek is. E rendszereknek minden ilyen esetben meg kell felelniük az ezen irányelvben meghatározott minimumkövetelményeknek. Ezenkívül például az uniós jog és az EU ETS keretében az egyes fuvarozók kibocsátásainak és üzemanyag-fogyasztásának nyomon követésére létrehozott konkrét mechanizmusok és rendszerek összeegyeztethetőnek tekinthetők az energetikai auditokkal, beleértve az energiagazdálkodási rendszerek keretében végrehajtott auditokat is, amennyiben megfelelnek az ezen irányelvben meghatározott minimumkövetelményeknek. Ezen irányelvvel összhangban az energetikai auditok elvégzésére vonatkozó kötelezettségnek már eleget tevő vállalkozásoknak az előző energetikai audit időpontjától számítva legalább négyévente továbbra is el kell végeztenniük az energetikai auditot.

- (81) A tagállamok a végrehajtási intézkedésekben a vállalkozások által követendő iránymutatásokat állapíthatnak meg az energetikai audit során meghatározott új éves megtakarítások elérése céljából.
- (82) Az energiagazdálkodási rendszerek és az energetikai auditok alkalmazásának meghatározásakor a vállalkozás átlagos fogyasztását kell kritériumnak tekinteni annak érdekében, hogy e mechanizmusok révén pontosabban azonosítani lehessen a releváns költséghatékony energiamegtakarítási lehetőségeket. Az energiagazdálkodási rendszerekre és az energetikai auditokra vonatkozóan meghatározott fogyasztási küszöbértékeket el nem érő vállalkozásokat ösztönözni kell arra, hogy energetikai auditnak vessék alá magukat, és végrehajtsák az ezen auditokból származó ajánlásokat.
- (83) Amennyiben az energetikai auditokat belső szakértők végzik, e szakértők – a függetlenségüket biztosítandó – nem foglalkozhatnak közvetlenül az auditált tevékenységgel.
- (84) A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk az energiagazdálkodási rendszerek és az energetikai auditok nemzeti, regionális és helyi szintű végrehajtását a közigazgatáson belül.
- (85) Egy másik, egyre nagyobb figyelmet kapó ágazat az IKT-ágazat. 2018-ban az Unióban az adatközpontok energiafogyasztása 76,8 TWh volt. Ez 2030-ra várhatóan 98,5 TWh-ra emelkedik, ami 28%-os növekedést jelent. Ez az abszolút értelemben vett növekedés relatív értelemben is megfigyelhető: az Unióban 2018-ban az adatközpontok a villamosenergia-kereslet 2,7%-áért voltak felelősek, és ha a fejlődés a jelenlegi ütemben folytatódik, ez a szám 2030-ra eléri majd a 3,21%-ot. Az Unió digitális stratégiája már rávilágított arra, hogy rendkívül energiahatékony és fenntartható adatközpontokra van szükség, és átláthatósági intézkedéseket sürgetett a távközlési szolgáltatók környezeti lábnyomával kapcsolatban. A fenntartható fejlődés IKT-ágazatban – különösen az adatközpontokban – való előmozdítása érdekében a tagállamoknak elő kell írniuk az adatközpontok energiahatékonysága, vízlábnyoma, valamint keresletoldali rugalmassága szempontjából releváns adatoknak egy közös uniós minta alapján történő összegyűjtését és közzétételét. A tagállamoknak az adatok gyűjtését és közzétételét csak a jelentős lábnyommal rendelkező adatközpontokra vonatkozóan kell előírniuk, amelyeknél új létesítmények esetében a megfelelő tervezési, meglévő létesítmények esetében pedig a megfelelő hatékonysági intézkedések az energia- és vízfogyasztás jelentős csökkentését, a hálózat dekarbonizációját előmozdító rendszerhatékonyság-növelést, illetve a hulladékkezelési közeli létesítményekben és távfűtési hálózatokban történő újrafelhasználását eredményezhetik. Az adatközpontok fenntarthatósági mutatóit az összegyűjtött adatok alapján és az ágazatban már meglévő kezdeményezések figyelembevételével lehetne meghatározni.
- (86) A jelentéstételi kötelezettség azokra az adatközpontokra vonatkozik, amelyek elérik az ezen irányelvben meghatározott küszöbértéket. A jelentéstételi kötelezettséget minden esetben és különösen a vállalkozások helyszíni adatközpontjai esetében úgy kell értelmezni, hogy az azokra a terekre és berendezésekre vonatkozik, amelyek elsősorban vagy kizárólag adatokkal kapcsolatos funkciók kielégítését szolgálják (szervertermek), beleértve a szükséges kapcsolódó berendezéseket, például a kapcsolódó hűtést, világítást, akkumulátorrendszereket, illetve szünetmentes tápegységeket. A jelentéstételi kötelezettség hatálya alól ki kell zárni minden olyan informatikai berendezést, amelyet elsődlegesen nyilvános hozzáférést, közös használatú vagy irodai helyiségben helyeztek el vagy oda szereltek be, vagy amelyek egyéb vállalati funkciókat támogatnak, így például a munkaállomásokat, a laptopokat, a fénymásolókat, a szenzorokat, a biztonsági berendezéseket, illetve az ún. „fehérárukat” (azaz háztartási gépeket) és az audiovizuális berendezéseket. Ugyanezen kizárást alkalmazni kell továbbá azokra a szerver-, hálózati, tároló- és kapcsolódó berendezésekre, amelyek elszórtan találhatóak a létesítmény területén, így például a különálló szerverekre és szerverszekrényekre, illetve wifi- és hálózati hozzáférési pontokra.

- (87) Az összegyűjtött adatokat a fenntartható adatközpont legalább néhány alapvető dimenziójának mérésére kell felhasználni, nevezetesen a következőkre: mennyire hatékony az energiafelhasználása, a használt energiából mennyi származik megújuló energiaforrásokból, milyen mértékben használja újra a termelt hulladékot, mennyire hatékony a hűtés, mennyire hatékony a szén-dioxid-felhasználása és mennyi édesvizet használ. Az összegyűjtött adatoknak és a fenntarthatósági mutatóknak növelniük kell a tudatosságot az adatközpontok tulajdonosai és üzemeltetői, a berendezések gyártói, a szoftverek és szolgáltatások fejlesztői, az adatközpont szolgáltatásait minden szinten igénybe vevő felhasználók, valamint a felhőalapú és adatközponti szolgáltatásokat telepítő, használó vagy beszerző szervek és szervezetek körében. Emellett az összegyűjtött adatoknak és a fenntarthatósági mutatóknak bizalmat kell ébreszteniük azzal kapcsolatban, hogy tényleges javulások várhatók az új vagy meglévő adatközpontok fenntarthatóságának növelését célzó erőfeszítések és intézkedések nyomán. Végül pedig az említett adatoknak és mutatóknak az átlátható és tényeken alapuló tervezés és döntéshozatal alapjául kell szolgálniuk. A Bizottságnak a kötelezett adatközpontok által közölt információk alapján értékelnie kell az adatközpontok hatékonyságát.
- (88) Az értékelést követően a Bizottságnak a lehetséges ágazatspecifikus energiahatékonysági partnerségek létrehozásakor inkluzív és reprezentatív módon össze kell fognia az olyan ágazatok kulcsfontosságú érdekelt feleit – köztük a nem kormányzati szervezeteket és a szociális partnereket –, mint az IKT-, a közlekedési, a pénzügyi ágazat és az épületek ágazata.
- (89) Alacsonyabb fogyasztói energiakiadásokat kell elérni a fogyasztóknak az energiafelhasználásuk csökkentésében való támogatásával, az épületek energiaigényének csökkentése és a háztartási készülékek hatékonyságának javítása révén, amelyet a tömegközlekedéshez kapcsolódó, alacsony energiafelhasználású mobilitási módok elérhetőségével, a közlekedési eszközök megosztott használatával és a kerékpározással kell kombinálni. A tagállamoknak mérlegelniük kell a vidéki és távoli területek hálózati összekapcsoltságának fejlesztését is.
- (90) Létfontosságú valamennyi uniós polgár figyelmét felhívni a fokozott energiahatékonyság előnyeire és pontos információkat biztosítani számukra arról, hogy az milyen módokon valósítható meg. Az energetikai átállásba életkortól függetlenül be kell vonni a polgárokat az európai éghajlati paktum és az Európa jövőjéről szóló konferencia révén. A fokozott energiahatékonyság rendkívül fontos az Unió energiaellátásának biztonsága szempontjából is, mivel csökkenti az Uniónak az energiahordozók harmadik országokból történő behozatalától való függőségét.
- (91) A fogyasztók számára teljes mértékben átláthatóvá kell tenni a meghozott energiahatékonysági intézkedések költségeit és hasznait, beleértve a megtérülési időket is.
- (92) Ezen irányelv végrehajtása során és az energiahatékonyság területére vonatkozó más intézkedések meghozatalakor a tagállamoknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk az energiahatékonysági intézkedések közötti szinergiára és a természeti erőforrások hatékony felhasználására, a körforgásos gazdaság elveivel összhangban.
- (93) Az új üzleti modellek és technológiák hasznosítása révén a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy előmozdítsák és megkönnyítsék az energiahatékonysági intézkedések elterjedését, többek között a nagy- és kisfelhasználóknak nyújtandó innovatív energiahatékonysági szolgáltatások révén.
- (94) Az energiafogyasztásra vonatkozóan gyakori és kibővített visszajelzést kell előírni, amennyiben az a meglévő mérőeszközöket tekintve műszakilag megvalósítható és költséghatékony. Ez az irányelv egyértelművé teszi, hogy az almerés költséghatékonysága attól függ, hogy a vonatkozó költségek arányban vannak-e a lehetséges energiamegtakarítással. Az almerések költséghatékonyságának értékeléséhez figyelembe lehet venni az adott épületben tervezett egyéb konkrét intézkedések – mint például egy közlő felújítás – hatásait is.
- (95) Ez az irányelv azt is egyértelművé teszi, hogy a központi rendszerből biztosított fűtés, hűtés és használati melegvíz tekintetében a számlázásra és a számlázással, illetve fogyasztással kapcsolatos információkra vonatkozó jog azokat a fogyasztókat is megilleti, akik nem állnak közvetlen, egyéni szerződéses kapcsolatban az energiaszolgáltatóval.

- (96) A hőenergia-fogyasztás egyedi elszámolásának átláthatósága és ezáltal az al mérés megvalósításának megkönnyítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy átlátható és a nyilvánosság számára hozzáférhető nemzeti szabályok kerüljenek megállapításra a többlakásos vagy több célra használt épületek fűtési, hűtési vagy használati melegvíz költségeinek elosztására vonatkozóan. Az átláthatóság mellett a tagállamok fontolóra vehetnék az al mérési szolgáltatások nyújtása terén a versenyt erősítő intézkedések meghozatalát, elősegítve ezáltal azt, hogy a hasznosító fogyasztók költségei észszerűek legyenek.
- (97) Az újonnan telepített hőfogyasztásmérőknek és fűtési költségmegosztóknak távolról is leolvashatóknak kell lenniük a fogyasztási információk költséghatékony és gyakori rendelkezésre bocsátásának biztosítása érdekében. Ezen irányelvnek a fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó fogyasztásmérésre; a fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó al mérésre és költségmegosztásra; a távolról való leolvashatóságra vonatkozó követelményre; a fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó fogyasztási és számlainformációkra; a fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó mérési, fogyasztási és számlainformációkhoz való hozzáférés költségére; és a fűtésre, hűtésre, valamint használati melegvízre vonatkozó fogyasztási és számlainformációk minimumkövetelményeire vonatkozó rendelkezései csak a központi rendszerből biztosított fűtésre, hűtésre és használati melegvízre alkalmazandók. A tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy az elsétálás vagy mobil távololvasásos technológiák távolról is leolvashatóknak tekintendők-e. A távolról is leolvasható eszközök esetén a leolvasáshoz nincs szükség hozzáférésre az egyes lakásokhoz vagy egységekhez.
- (98) A tagállamoknak figyelembe kell venniük annak tényét, hogy az energiafogyasztás mérésére szolgáló új technológiák sikeres alkalmazása nagyobb mértékű beruházást igényel az oktatásba és a készségfejlesztésbe, mind a felhasználók, mind pedig az energiaszolgáltatók oldalán.
- (99) A számlainformációk és az éves kimutatások a fogyasztók energiafogyasztásukról való tájékoztatásának fontos eszközei. A fogyasztásra és a költségekre vonatkozó adatok olyan egyéb információkat is közvetíthetnek, amelyek segítik a fogyasztókat abban, hogy összehasonlítsák aktuális szerződési feltételeiket más ajánlatokkal, valamint hogy panaszt tegyenek, illetve alternatív vitarendezési mechanizmusokhoz folyamodjanak. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a számlázással kapcsolatos viták a fogyasztói panaszok gyakori forrásai, valamint hogy azok hozzájárulnak a fogyasztók tartósan alacsony elégedettségi szintjéhez és az energiaszolgáltató melletti elkötelezettségükhöz, a számlákat egyszerűbbé, egyértelműbbé és érthetőbbé kell tenni, valamint biztosítani kell, hogy a különálló eszközök, úgymint a számlainformációk, a tájékoztató eszközök és az éves kimutatások tartalmazzanak minden ahhoz szükséges információt, hogy a fogyasztók szabályozhassák energiafogyasztásukat, összehasonlíthassák az ajánlatokat és szolgáltatót válthassanak.
- (100) Az energiahatékonyság-javító intézkedések megtervezésekor a tagállamoknak megfelelő mértékben figyelembe kell venniük annak szükségességét, hogy az EUMSZ-szel összhangban biztosítani kell a belső piac megfelelő működését és a meglévő vívmányok következetes végrehajtását.
- (101) A nagy határfokú kapcsolt energiatermelésben, valamint a hatékony távfűtésben/távűtésben jelentős primerenergia-megtakarítási potenciál rejlik az Unióban. A tagállamoknak átfogó értékelést kell készíteniük a nagy határfokú kapcsolt energiatermelés, valamint a hatékony távfűtés/távűtés tekintetében meglévő potenciálról. Ezeknek az értékeléseknek összhangban kell lenniük a tagállamok integrált nemzeti energia- és klímaterveivel és a hosszú távú korszerűsítési stratégiáikkal, továbbá magukban foglalhatnak olyan ütemterveket, amelyek a klímasemleghetőségi célkitűzés elérésével összeegyeztethető időkereten belül eredményezik a megújuló energián és a hulladékhőn alapuló nemzeti fűtési/hűtési ágazat megvalósítását. Az új vagy olyan régebbi villamosenergia-termelő létesítményeket, amelyek jelentős felújításon esnek át vagy amelyek engedélyt naprakésszé teszik, – amennyiben a költség-haszon elemzés eredménye pozitív – nagy határfokú kapcsolt energiatermelő egységekkel kell felszerelni a villamosenergia-termelés során keletkező hulladékhő visszanyerése érdekében. Hasonlóképp, a jelentős éves átlag energiabevitellel rendelkező egyéb létesítményeket is el kell látni a létesítményből származó hulladékhő felhasználását célzó technikai megoldásokkal, amennyiben a költség-haszon elemzés többletet mutat. Ezt a hulladékhőt a távfűtési hálózatokon keresztül oda lehetne szállítani, ahol szükség van rá. Azok az események, amelyek azt vonják maguk után, hogy engedélyezési kritériumok alkalmazását kell előírni, jellemzően azok az események, amelyek a 2010/75/EU irányelv szerinti engedélyek és az (EU) 2019/944 irányelv szerinti engedélyezés előírását vonják maguk után.

- (102) Indokolt lehet, hogy azok a villamosenergia-termelő létesítmények, amelyek a tervek szerint igénybe vehetik a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁴⁾ értelmében engedélyezett geológiai tárolást, olyan helyszínen kerüljenek kialakításra, ahol a hulladékhő nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekkel való visszanyerése vagy a távfűtési, illetve a távhűtési hálózatba való betáplálása nem költséghatékony. Ezért lehetőséget kell biztosítani a tagállamoknak arra, hogy ezeket a létesítményeket mentesítsék az alól a kötelezettség alól, amelynek értelmében költség-haszon elemzést kell készíteni, amikor a létesítményt a hulladékhő nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekkel való visszanyerésére alkalmas berendezéssel szerelik fel. Lehetővé kell tenni továbbá, hogy az ötéves időszak alatti mozgóátlag alapján évi kevesebb mint 1 500 óra üzemelésre tervezett csúcserőművek és tartalék erőművek esetében a hőtermelésre vonatkozó követelmény alól kivételt engedélyezzenek.
- (103) Az elosztott energiatermelés előmozdítása érdekében helyénvaló, ha a tagállamok ösztönzik az olyan intézkedések és eljárások bevezetését, amelyek előmozdítják az 5 MW teljes névleges bemenő hőteljesítményt el nem érő kapcsolt energiatermelő létesítmények alkalmazását.
- (104) Az átfogó nemzeti értékelések végrehajtása érdekében a tagállamoknak ösztönözniük kell a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésben és a hatékony távfűtésben/távhűtésben rejlő lehetőségek regionális és helyi szintű értékelését. A tagállamoknak lépéseket kell tenniük annak érdekében, hogy előmozdítsák és megkönnyítsék a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésben és a hatékony távfűtésben/távhűtésben rejlő költséghatékony lehetőségek kiaknázását.
- (105) A hatékony távfűtésre/távhűtésre vonatkozó követelményeknek összhangban kell lenniük a hosszú távú éghajlat-politikai célokkal, az éghajlat-politikai és környezetvédelmi előírásokkal és az Unió prioritásaival, és meg kell felelniük az (EU) 2020/852 rendelet értelmében vett „jelentős károkozás elkerülését” célzó elvnek. Valamennyi távfűtési/távhűtési rendszernek arra kell törekednie, hogy az energiarendszer más részeivel hatékonyabb kölcsönhatásban optimalizálja az energiafelhasználást és megelőzze az energiapazarlást azáltal, hogy teljes mértékben kihasználja az épületek hő- vagy hűtőenergia-tárolási potenciálját, ideértve a kiszolgáló létesítményekből és a közeli adatközpontokból származó többlethőt is. Ezért a hatékony távfűtési/távhűtési rendszereknek biztosítaniuk kell a primerenergia-hatékonyság növelését, valamint az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽²⁵⁾ meghatározott megújuló energia, valamint hulladékhő és hulladék hűtőenergia fokozatos integrálását. Ennélfogva a fűtési és hűtési szolgáltatások tekintetében ezen irányelv fokozatosan szigorúbb követelményeket vezet be, amelyeket meghatározott időszakokban kell alkalmazni, 2050. január 1-jétől pedig állandó jelleggel alkalmazandóvá válnak.
- (106) A hatékony távfűtésben/távhűtésben a megújuló energiaforrásokból előállított hő- vagy hűtőenergia részarányának kiszámítására vonatkozó elveknek összhangban kell lenniük az (EU) 2018/2001 irányelvvel, valamint a statisztikai jelentéstételre vonatkozó Eurostat-módszertanokkal. Az (EU) 2018/2001 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében a megújuló forrásokból előállított energia teljes bruttó fogyasztásába beleszámít a megújuló forrásokból előállított energia teljes bruttó fogyasztása a fűtési és hűtési ágazatban. A távfűtés/távhűtés teljes bruttó hő-, illetve hűtőenergia-fogyasztása megegyezik a hálózatba táplált, a végső felhasználókat vagy energiaelosztókat kiszolgáló hő-, illetve hűtőenergia-ellátással.
- (107) A hőszivattyúk fontosak a fűtés- és hűtésszolgáltatás dekarbonizációja szempontjából, a távfűtésben is. Az (EU) 2018/2001 irányelv VII. mellékletében meghatározott módszertan szabályokat állapít meg a hőszivattyúk által hasznosított energia megújuló energiaforrásból előállított energiaként történő elszámolására, és megakadályozza a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia kétszeres elszámolását. A távfűtési hálózatban a megújuló energia részarányának kiszámítása céljából a hőszivattyúból származó és a hálózatba táplált összes hő megújuló energiaként kell elszámolni, feltéve, hogy a hőszivattyú a telepítés időpontjában megfelel az (EU) 2018/2001 irányelv VII. mellékletében meghatározott minimális hatékonysági követelményeknek.

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

⁽²⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

- (108) A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést azon energiamegtakarítás alapján határozták meg, amely a kapcsolt termeléssel a külön hő- és villamosenergia-termeléshez képest elérhető. A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre vonatkozó követelményeknek összhangban kell lenniük a hosszú távú éghajlat-politikai célkitűzésekkel. A kapcsolt energiatermelés és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés uniós jogban használt meghatározása nem érinti a nemzeti jogszabályokban szereplő egyéb meghatározások használatát, kivéve, ha azokat a szóban forgó uniós jogszabályok alkalmazásában használják. Az energiamegtakarítás maximalizálása és az energiamegtakarítási lehetőségek elmulasztásának elkerülése érdekében fokozott figyelmet kell fordítani a kapcsolt energiatermeléssel foglalkozó egységek üzemeltetési körülményeire.
- (109) Az átláthatóság biztosítása érdekében és annak lehetővé tétele céljából, hogy a végső felhasználó választani tudjon a kapcsolt energiatermelésből származó és más technológiákkal előállított villamos energia között, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés származását egységes hatásfok-referenciaértékek alkalmazásával garantálni kell. A származásigancia-rendszerek önmagukban nem jogosítanak fel a nemzeti támogatási mechanizmusok igénybevételére. Fontos, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléssel előállított villamos energia minden formájára vonatkozzon származási garancia. A származási garanciát meg kell különböztetni a becserélhető bizonyítványoktól.
- (110) A számos kis- és középvállalkozónak (kkv-nak) minősülő termelőt is magában foglaló kapcsolt energiatermelési, illetve távfűtési/távhűtési ágazat sajátos szerkezetét figyelembe kell venni, különösen a kapcsolt energiatermelő erőművek vagy kapcsolódó hálózatok építéséhez szükséges engedélyek megadásával kapcsolatos közigazgatási eljárások felülvizsgálata során, figyelemmel a „gondolkozz először kicsiben” elvre.
- (111) A legtöbb uniós üzleti vállalkozás kkv. Ezek hatalmas energiamegtakarítási potenciált jelentenek az Uniónak. A kkv-k energiahatékonysági intézkedések elfogadásában való támogatása érdekében a tagállamoknak kedvező keretet kell létrehozniuk a kkv-k technikai segítségnyújtással és célzott tájékoztatással történő támogatására.
- (112) A tagállamok objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján szabályokat hoznak létre az újonnan belépő, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát előállító energiatermelők integrációjához szükséges műszaki átalakítások, így a hálózati csatlakozások és a hálózat megerősítése költségeinek viselésére és megosztására vonatkozóan, figyelembe véve az (EU) 2019/943⁽²⁶⁾ és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽²⁷⁾ összhangban kidolgozott hálózati szabályzatokat és iránymutatásokat. A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát előállító energiatermelők számára lehetővé kell tenni, hogy a hálózathoz való kapcsolódás munkálatainak elvégzésére ajánlati felhívást tegyenek közzé. Elő kell segíteni – különösen a kis kapcsolt energiatermelő egységek és a kapcsolt energiatermelő mikroegységek esetében – a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléssel előállított villamos energiának a hálózati rendszerhez való hozzáférését. A 2009/73/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével és az (EU) 2019/944 irányelv 9. cikkének (2) bekezdésével összhangban, a tagállamok többek között az energiahatékonysággal kapcsolatban közszolgáltatási kötelezettségeket róhatnak a földgáz-, illetve a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozásokra.
- (113) Rendelkezéseket kell megállapítani a számlázással, az egyablakos ügyintézésrel, a peren kívüli vitarendezéssel, az energiaszegénységgel és az alapvető szerződéses jogokkal kapcsolatban azzal a céllal, hogy adott esetben hozzáigazítsák azokat a villamos energiára vonatkozó, az (EU) 2019/944 irányelv szerinti rendelkezésekhez a fogyasztóvédelem megerősítése és annak lehetővé tétele érdekében, hogy a végső felhasználók gyakoribb, világosabb és naprakészebb tájékoztatást kapjanak fűtési, hűtési vagy használatimelegvíz-fogyasztásukról, és szabályozzák energiafelhasználásukat.
- (114) Ezen irányelv megerősíti a fogyasztók védelmét, mivel olyan alapvető szerződéses jogokat határoz meg a távfűtésre, a távhűtésre és a használati melegvízre vonatkozóan, amelyek összhangban állnak azon jogok, védelem és szerepvállalás szintjével, amelyeket az (EU) 2019/944 irányelv vezetett be a végfelhasználók számára az energiaágazatban. A fogyasztóknak egyszerű és egyértelmű információkkal kell rendelkezniük a jogaikról. Számos tényező akadályozza, hogy a fogyasztók hozzáférjenek a rendelkezésükre álló piaci információk különféle forrásaihoz, megértsék azokat az információkat és azok alapján cselekedjenek. Az alapvető szerződéses jogok bevezetése segíthet egyebek mellett abban, hogy a fogyasztók megfelelően megérthessék a szolgáltató által a szerződésben kínált szolgáltatások minőségét érintő alapvető elemeket, többek között a szolgáltatott energia minőségét és jellemzőit. Emellett segíthet azon rejtett költségek vagy többletköltségek minimalizálásában, amelyek

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

⁽²⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.).

abból erednek, hogy vagy korszerűsített, vagy új szolgáltatások kerülnek bevezetésre a szerződés aláírását követően, anélkül, hogy ezt a fogyasztó világosan megértette és jóváhagyta volna. E szolgáltatások többek között a szolgáltatott energiára, a mérési és számlázási szolgáltatásokra, beszerzési és telepítési vagy kiegészítő vagy karbantartási szolgáltatásokra, valamint a hálózathoz, a mérőeszközökhöz és a helyi fűtő- vagy hűtőberendezésekhez kapcsolódó költségekre vonatkozhatnak. Az előírások hozzá fognak járulni az ajánlatok összehasonlíthatóságának javításához, és – a nemzeti hatáskörök korlátozása nélkül – az alapvető szerződéses jogok ugyanazon szintjét fogják biztosítani minden uniós polgárnak a fűtés, a hűtés és a használati melegvíz tekintetében.

- (115) A fűtés-, hűtés- és használatimelegvíz-ellátásból való, tervbe vett kizárás esetén a szolgáltatóknak megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk az érintett fogyasztók részére az alternatív intézkedésekről, így például az ellátásból való kizárás elkerülését szolgáló támogatási forrásokról, az előrefizetési rendszerekről, az energetikai auditokról, az energetikai tanácsadási szolgáltatásokról, az alternatív fizetési konstrukciókról, az adósságkezelési tanácsadásról vagy a kikapcsolási moratóriumokról.
- (116) Az erősebb fogyasztóvédelmet a valamennyi fogyasztó számára hozzáférhető hatékony, független bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok – például egy energiaügyi ombudsman, egy fogyasztóvédelmi szerv vagy egy szabályozó hatóság – révén kell biztosítani. A tagállamoknak ezért gyors és hatékony panaszrendezési eljárásokat kell bevezetniük.
- (117) El kell ismerni és aktívan elő kell segíteni az (EU) 2018/2001 irányelv szerinti megújulóenergia-közösségek, valamint az (EU) 2019/944 irányelv szerinti helyi energiaközösségek hozzájárulását az európai zöld megállapodás és az éghajlat-politikai célterv célkitűzéseikhez. A tagállamoknak ezért mérlegelniük kell és elő kell mozdítaniuk a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek szerepét. E közösségek az energiahatékonyság helyi vagy háztartási szintű, valamint középületekben a helyi hatóságokkal együttműködve történő előmozdítása révén segíthetik a tagállamokat ezen irányelv célkitűzéseinek elérésében. A fogyasztókat felelősségvállalásra és aktív részvételre ösztönözhetik, és lehetővé tehetik a lakossági fogyasztók bizonyos csoportjai számára – többek között a vidéki és távoli területeken –, hogy részt vegyenek az energiahatékonysági projektekben és beavatkozásokban, amelyekben a cselekvés ötvözhető a megújuló energiákba történő beruházással. Az energiaközösségek fontos szerepet tölthetnek be a polgároknak az energiamegtakarítás elérését szolgáló hivatott intézkedésekkel kapcsolatos oktatásában és az ezen intézkedésekkel kapcsolatos tudatosságának növelésében. Ha a tagállamok megfelelően támogatják őket, az energiaközösségek energiahatékonysági projektek elősegítésével, csökkentett energiafogyasztással és alacsonyabb ellátási díjakkal segíthetnek az energiaszegénység elleni küzdelemben.
- (118) Az energiafogyasztási szokásokban hosszú távú változások érhetőek el a polgárok szerepvállalásának növelésével. Az energiaközösségek elősegíthetik a hosszú távú energiamegtakarítást, különösen a háztartások körében, és segíthetnek elérni, hogy a polgárok és a kisvállalkozások több fenntartható beruházást tegyenek. A tagállamoknak a közösségi energiaprojektek és -szervezetek támogatása révén erősíteniük kell a polgárok ilyen irányú tevékenységét. Emellett a helyi vagy regionális dekarbonizációs terveknek, illetve a nemzeti épületfelújítási terveknek részét képezhetik olyan bevonási stratégiák, amelyek valamennyi nemzeti és helyi szintű érdekelt felet bevonják a szakpolitikai döntéshozatali folyamatba a tudatosság növelése, a szakpolitikákra vonatkozó visszajelzések gyűjtése, valamint a szakpolitikák közvélemény általi elfogadottságának javítása céljából.
- (119) El kell ismerni az egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló struktúrák hozzájárulását, olyan mechanizmusokról lévén szó, amelyek több célcsoport – köztük a polgárok, a kvk-k és a hatóságok – számára is lehetővé tehetik a tiszta energiára való átállással kapcsolatos projektek és intézkedések megtervezését és végrehajtását. Az egyablakos ügyintézési pontok hozzájárulása nagyon fontos lehet a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók számára, akik így megbízható és hozzáférhető információkat kaphatnak az energiahatékonyság-javításokról. Ez a hozzájárulás magában foglalhat technikai, igazgatási és pénzügyi tanácsadást és segítségnyújtást, a szükséges adminisztratív eljárások vagy a pénzügyi piacokhoz való hozzáférés megkönnyítését vagy az uniós és nemzeti jogi kerettel – többek között a közbeszerzési szabályokkal és kritériumokkal – és az uniós taxonómiával kapcsolatos iránymutatást.
- (120) A Bizottságnak meg kell vizsgálnia azon intézkedéseinek hatását, amelyek célja a többek között az európai szociális párbeszédet magában foglaló platformok vagy fórumok fejlesztésének támogatása az energiahatékonysági képzési programok előmozdításában, majd adott esetben további intézkedéseket kell javasolnia. A Bizottságnak ösztönöznie kell az európai szociális partnereket is az energiahatékonyságról szóló párbeszédre, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és hasznosító fogyasztók tekintetében, ideértve az energiaszegénységben élőket is.

- (121) A klímasemleges Unió 2050-ig történő megvalósítását célzó méltányos energetikai átállás az európai zöld megállapodás központi eleme. Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én közösen kihirdetett szociális jogok európai pillére az energiát azon alapvető szolgáltatások közé sorolja, amelyekhez mindenkinek joga van hozzáférni. Gondoskodni kell a rászorulókat támogatásáról, hogy igénybe tudják venni ezeket a szolgáltatásokat, különösen az inflációs nyomás és az energiaárak jelentős növekedésével összefüggésben.
- (122) Biztosítani kell, hogy az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők védelemben részesüljenek, és aktívan részt vehessenek a tagállamok által végrehajtott, energiahatékonyság-javító fellépésekben, intézkedésekben és kapcsolódó fogyasztóvédelmi vagy tájékoztatási intézkedésekben. Célzott figyelemfelkeltő kampányokat kell kidolgozni, amelyek bemutatják az energiahatékonyság előnyeit, valamint tájékoztatást nyújtanak a rendelkezésre álló pénzügyi támogatásról.
- (123) Az uniós és nemzeti szinten rendelkezésre álló közfinanszírozást stratégiaileg az energiahatékonyságot javító intézkedésekbe kell befektetni, különösen az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők javára. A tagállamoknak ki kell használniuk az (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽²⁸⁾ létrehozott Szociális Klímaalpból esetlegesen kapott pénzügyi hozzájárulásokat, valamint az EU ETS-ből származó kibocsátási egységekből származó bevételeket. E bevételek támogatni fogják a tagállamokat azon kötelezettségük teljesítésében, hogy energiahatékonysági intézkedéseket és szakpolitikai intézkedéseket hajtsanak végre az energiamegtakarítási kötelezettség keretében, prioritásként kezelve az energiaszegénység által érintett személyeket, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyeket és adott esetben a szociális bérlakásokban élőket, ideértve a vidéki és távoli régiókban élőket is.
- (124) A nemzeti finanszírozási rendszereket ki kell egészíteni a hatékonyabb tájékoztatást, technikai és adminisztratív segítségnyújtást, valamint a finanszírozáshoz való könnyebb hozzáférést célzó megfelelő rendszerekkel, amelyek lehetővé teszik a rendelkezésre álló források legjobb felhasználását, különösen az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők számára.
- (125) A tagállamoknak mindenkinek a helyzetét meg kell erősíteniük és egyenlő védelemben kell részesíteniük, nemre, társadalmi nemre, életkorra, fogyatékosagra, faji vagy etnikai származásra, szexuális irányultságra, vallásra vagy meggyőződésre való tekintet nélkül, és biztosítaniuk kell, hogy az energiaszegénység által leginkább érintett vagy leginkább fenyegetett személyek, illetve az energiaszegénység káros hatásainak leginkább kitett személyek megfelelő védelemben részesüljenek. Emellett a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az energiahatékonysági intézkedések ne súlyosbítsák a meglévő egyenlőtlenségeket, különösen az energiaszegénység tekintetében.
- (126) A 2012/27/EU irányelv 15. cikkének (2) bekezdése értelmében valamennyi tagállam értékelte a gáz- és villamosenergia-infrastruktúrája energiahatékonysági potenciálját, és meghatározta a hálózati infrastruktúrát érintő költséghatékony energiahatékonysági fejlesztések megvalósításával összefüggő konkrét intézkedéseket és beruházásokat, azok bevezetésének ütemtervével. Ezen intézkedések eredményei szilárd alapot jelentenek az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazásához hálózattervezési, hálózatfejlesztési és beruházási döntéseik során.
- (127) A nemzeti energetikai szabályozó hatóságoknak integrált megközelítést kell alkalmazniuk, amely felöleli az energiaellátási és a végfelhasználói ágazatok lehetséges megtakarításait. Az energiaellátás biztonságának, a piaci integrációnak és a tengeri megújuló energia alkalmazásához szükséges tengeri hálózatba irányuló előzetes beruházásoknak a sérelme nélkül, a nemzeti energetikai szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az „első az energiahatékonyság” elvet alkalmazzák a tervezési és döntéshozatali eljárásokban, valamint hogy a hálózati díjak és szabályozások úgy kerüljenek kialakításra, hogy az ösztönözze az energiahatékonyság javítását. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők figyelembe vegyék az „első az energiahatékonyság” elvet. Ez segítené az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőket abban, hogy jobban

⁽²⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról (HL L 130., 2023.5.16., 1. o.).

figyelembe vegyék az energiahatékonysági megoldásokat és a keresletoldali erőforrások beszerzésével kapcsolatban felmerülő többletköltségeket, valamint a különböző hálózati beruházások és üzemeltetési tervek környezeti és társadalmi-gazdasági hatásait. Ehhez a megközelítéshez a szűk értelemben vett gazdasági hatékonyságról a szociális jólét maximalizálása felé kell elmozdulni. Az „első az energiahatékonyság” elvet különösen az energiainfrastruktúra-bővítéssel kapcsolatos forgatókönyvek összefüggésében kell alkalmazni – ahol a keresleti oldali megoldások életképes alternatíváknak tekinthetők, és amelyeket megfelelően értékelni kell –, és a hálózattervezési projektek értékelésének is szerves részévé kell válnia. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell az elv alkalmazását.

- (128) Kellő számú, az energiahatékonyság terén jártas, megbízható szakembernek kell rendelkezésre állni az irányelv – például az energetikai auditokra vonatkozó követelmények teljesítése és az energiahatékonyságra vonatkozó kötelezettségi rendszerek megvalósítása terén történő – eredményes és gyors végrehajtásának biztosítása érdekében. Ezért a tagállamoknak tanúsítási rendszereket vagy egyenértékű képesítő rendszereket (vagy ezek mindegyikét) és megfelelő képzést kell létrehozniuk az energiahatékonysági szolgáltatásokat nyújtó, energetikai auditokat végző és más energiahatékonyság-javító intézkedéseket végrehajtó szolgáltatók minősítésére, a szociális partnerekkel, képzési szolgáltatókkal és egyéb releváns érdekelt felekkel szoros együttműködésben. A rendszereket 2024 decemberétől kezdődően négyévente értékelni kell, és szükség esetén aktualizálni kell annak biztosítása érdekében, hogy az energiahatékonysági szolgáltatók, az energetikai auditorok, az energiakezelők és az épületelem-telepítők rendelkezzenek a szükséges kompetenciákkal.
- (129) Szükség van az energiahatékonysági szolgáltatások piacának további fejlesztésére az energiahatékonysági szolgáltatások keresletének és kínálatának biztosítása érdekében. Az átláthatóság, például a tanúsított energiahatékonysági szolgáltatók jegyzéke, valamint a rendelkezésre álló szerződésminták, a legjobb gyakorlatok és iránymutatások cseréje nagyban hozzájárulhat az energiahatékonysági szolgáltatások terjesztéséhez és az energiahatékonyság-alapú szerződésekhez, valamint szintén hozzájárulhat a kereslet ösztönzéséhez és az energiahatékonysági szolgáltatókba vetett bizalom növeléséhez. Az energiahatékonysági szolgáltatás kedvezményezettje az energiahatékonyság-alapú szerződések esetében is úgy igyekszik csökkenteni a beruházási költségeit, hogy az energiamegtakarítás pénzügyi értékének egy részét kívánja felhasználni a harmadik fél által kivitelezett beruházás részben vagy egészben történő visszafizetésére. Ez elősegítheti a magántőke bevonását, ami kulcsfontosságú az Unióban az épületfelújítási hányad növeléséhez, a piaci szakértelem biztosításához, valamint innovatív üzleti modellek létrehozásához. Ezért a 750 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű nem lakáscélú épületek esetében elő kell írni annak értékelését, hogy felújítás céljából megvalósítható-e az energiahatékonyság-alapú szerződések alkalmazása. Ez egy lépés az energiahatékonysági szolgáltató vállalkozásokba vetett bizalom növelése felé, és egyengeti az utat az ilyen projektek szélesebb körű alkalmazása előtt a jövőben.
- (130) Tekintettel az épületkorszerűsítési programmal összefüggésben a következő évtizedre kitűzött ambiciózus felújítási célkitűzésekre, növelni kell a független piaci közvetítők, köztük az egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló támogatási mechanizmusok szerepét a keresleti és a kínálati oldalon a piaci fejlődés ösztönzése, valamint a magán- és középületek felújítására vonatkozó energiahatékonyság-alapú szerződések előmozdítása érdekében. A helyi energiaügynökségek kulcsszerepet játszhatnak e tekintetben, továbbá segíthetnének azonosítani a potenciális támogatókat, illetve támogathatnák az egyablakos ügyintézési pontok kialakítását. Az irányelv várhatóan hozzá fog járulni a termékek, a szolgáltatások és a tanácsadás elérhetőségének javításához, többek között azáltal, hogy előmozdítja a vállalkozókban arra irányulóan rejlő potenciált, hogy betöltsék a piaci réseket, és innovatív módokat kínáljanak az energiahatékonyság fokozására, amellyel, hogy biztosítják a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartását.
- (131) Az energiahatékonyság-alapú szerződések számos tagállamban továbbra is jelentős nehézségekkel szembesülnek a még mindig fennálló szabályozási és nem szabályozási akadályok miatt. Ezért foglalkozni kell a nemzeti jogszabályi keretek nem egyértelmű rendelkezéseivel, a szakértelem hiányával – különösen a pályázati eljárások tekintetében –, valamint az egymással versengő kölcsönökkel és támogatásokkal.
- (132) A tagállamoknak továbbra is támogatniuk kell a közzszférát az energiahatékonyság-alapú szerződések alkalmazásában azáltal, hogy olyan szerződésmintákat bocsátanak rendelkezésre, amelyek figyelembe veszik a rendelkezésre álló európai vagy nemzetközi szabványokat, a pályázati iránymutatásokat, az Eurostat energiahatékonyság-alapú szerződések statisztikai kezeléséről szóló, 2018 májusában közzétett iránymutatását, valamint az Európai Beruházási Bank (EBB) energiahatékonyságra vonatkozó szerződések kormányzati számlákon történő kezeléséről szóló útmutatóját, amelyek lehetőséget biztosítottak arra, hogy a tagállamok elhárítsák e szerződések még fennálló szabályozási akadályait.

- (133) A tagállamok intézkedéseket hoztak a szabályozási és nem szabályozási akadályok azonosítására és kezelésére. Ugyanakkor fokozni kell az erőfeszítéseket az energiamegtakarítás elérését elősegítő energiahatékonyság-alapú szerződés és harmadik fél általi finanszírozási konstrukciók előtt álló szabályozási és más természetű akadályok felszámolása érdekében. Ilyen akadályt jelentenek például azok a számviteli szabályok és gyakorlatok, amelyek nem teszik lehetővé, hogy az energiahatékonyság-javító intézkedésekkel összefüggő tőkeberuházások és éves pénzügyi megtakarítások a beruházások teljes élettartama alatt megfelelően tükröződjének az elszámolásokban.
- (134) A tagállamok a 2014. és 2017. évi nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervekben beszámoltak arról, hogy milyen eredményeket értek el az energiahatékonyság szabályozási és nem szabályozási akadályainak felszámolása terén, a tulajdonosok és bérlők, illetve épületek vagy önálló rendeltetési egységek tulajdonosai közötti érdekellentétek tekintetében. A tagállamoknak folytatniuk kell a megkezdett munkát, és ki kell aknázniuk az energiahatékonyságban rejlő lehetőségeket a 2016. évi Eurostat-statisztikák összefüggésében, különös tekintettel arra a tényre, hogy tízből több mint négy európai polgár lakásban él, és tízből több mint három európai polgár bérlő.
- (135) A tagállamokat – ideértve a regionális és a helyi hatóságokat is – bátorítani kell arra, hogy teljes mértékben használják ki az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletben⁽²⁹⁾ meghatározott, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret, valamint az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽³⁰⁾ létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében rendelkezésre álló európai finanszírozást, továbbá az (EU) 2021/523 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽³¹⁾ létrehozott InvestEU program keretében rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket és technikai segítségnyújtást az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló magán- és állami beruházások ösztönzése érdekében. Az energiahatékonyság terén eszközölt beruházások jelentős potenciállal rendelkeznek a gazdasági növekedés, a foglalkoztatás és az innováció elősegítésében, valamint a háztartásokban tapasztalható energiaszegénység csökkentésében, ezért kedvező módon hozzájárulnak a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz és a zöld helyreállításhoz. A potenciális finanszírozási területek között vannak a középületeket és a lakásokat érintő energiahatékonysági intézkedések, valamint – különösen az épületfelújítással kapcsolatos munkahelyek esetében – új készségeknek a szakemberek képzése, átképzése és továbbképzése által történő létrehozása, az energiahatékonysági ágazatban a foglalkoztatás ösztönzése érdekében. A Bizottság szinergiákat biztosít a különböző finanszírozási eszközök között, különös tekintettel a megosztott irányítás és a közvetlen irányítás alá tartozó finanszírozási eszközökre (pl. a központi irányítás alá tartozó olyan programokra, mint a Horizont Európa és a LIFE), valamint a vissza nem térítendő támogatások, kölcsönök és technikai segítségnyújtás között, hogy maximalizálja azok sokszorosító hatását a magánfinanszírozásra nézve, valamint az energiahatékonysági szakpolitikai célkitűzések elérése terén betöltött szerepüket.
- (136) A tagállamoknak ösztönözniük kell a finanszírozási eszközök alkalmazását az ezen irányelvben foglalt célkitűzések megvalósítására. E finanszírozási eszközök közé tartozhatnak a pénzügyi hozzájárulások és az ezen irányelvben foglalt bizonyos rendelkezések megsértéséért kivetett pénzbírságok, a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (3) bekezdése értelmében energiahatékonyságra fordított források, az európai alapokban és programokban energiahatékonyságra elkülönített források, valamint a külön e célra létrehozott európai pénzügyi eszközök, például az Európai Energhatékonysági Alap.
- (137) A finanszírozási eszközöket adott esetben az uniós projektkötvényekből energiahatékonyságra fordított forrásokra, az EBB és más európai pénzügyi intézmények – különösen az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) és az Európa Tanács Fejlesztési Bankja – részéről energiahatékonyságra elkülönített forrásokra, pénzügyi intézményekből származó forrásokra, nemzeti forrásokra, többek között energiahatékonysági kezdeményezések és programok végrehajtását ösztönző szabályozási és adóügyi keretek létrehozása révén, valamint a 406/2009/EK európai parlamenti és tanácsi határozat⁽³²⁾ szerinti éves kibocsátási jogosultságokból származó bevételekre lehet alapozni.

⁽²⁹⁾ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I, 2020.12.22., 11. o.).

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁽³¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 107., 2021.3.26., 30. o.).

⁽³²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 406/2009/EK határozata (2009. április 23.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről (HL L 140., 2009.6.5., 136. o.).

- (138) A finanszírozási eszközök e hozzájárulásokat, forrásokat és az e forrásokból származó bevételeket különösen arra használhatnák, hogy a magántőke-beruházást lehetővé tegyék és ösztönözzék, különösen intézményi befektetőkre támaszkodva, a támogatás biztosítása környezetvédelmi és szociális célkitűzéseinek elérését egyaránt biztosító kritériumok használatával; olyan innovatív finanszírozási mechanizmusokat (többek között magántőke számára nyújtott hitelgaranciák, az energiahatékonyság-alapú szerződést ösztönző hitelgaranciák, támogatások, támogatott kölcsönök, célhoz kötött hitelkeretek és harmadik felek finanszírozási rendszerei) aknázzanak ki, amelyek mérséklik az energiahatékonysági projektek kockázatait, és lehetővé teszik a költséghatékony felújításokat az alacsony és közepes jövedelmű háztartások körében is; olyan programokhoz vagy ügynökségekhez kapcsolódnak, amelyek elvégzik az energiatakarékosági projektek összesítését és minőségének értékelését, technikai segítségnyújtást biztosítanak, előmozdítják az energiahatékonysági szolgáltatások piacát, és elősegítik az energiahatékonysági szolgáltatások iránti fogyasztói kereslet megerősítését.
- (139) A finanszírozási eszközök továbbá lehetőséget adnak a megfelelő források nyújtására az energiahatékonysági készségeket javító és akkreditáló képzési és tanúsítási programokhoz; a források biztosítására az energiatermelő kis- és mikrotechnológiák, illetőleg e villamosenergia-termelők hálózati csatlakoztatásának optimalizálása kutatására és bemutatására, illetőleg elterjesztésének felgyorsítására; olyan programokhoz való kapcsolódásra, amelyek tevékenységei az energiahatékonyság valamennyi lakásban, illetve lakóházban történő előmozdítását célozzák az energiaszegénység megelőzése érdekében, és azért, hogy a lakások, illetve lakóházak bérbeadóit arra ösztönözzék, hogy ingatlanjaikat a lehető leginkább energiahatékonnyá tegyék; megfelelő források biztosítására a szociális párbeszéd támogatása és az energiahatékonyság fejlesztését és a jó munkakörülmények, illetve a munkahelyi egészség és biztonság biztosítását célzó szabványok meghatározása érdekében.
- (140) Fel kell használni a rendelkezésre álló uniós finanszírozási programokat, pénzügyi eszközöket és innovatív finanszírozási mechanizmusokat ahhoz, hogy gyakorlati hatása is legyen a közintézmények tulajdonában lévő épületek energiahatékonyságának javítására irányuló célkitűzésnek. Ennek érdekében a tagállamok a 406/2009/EK határozat szerinti éves kibocsátási jogosultságaikból befolyó bevételeiket felhasználhatják ezt a célt szolgáló önkéntes mechanizmusok kidolgozására, figyelembe véve a nemzeti költségvetési szabályokat is. A Bizottságnak és a tagállamoknak megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk a regionális és helyi közigazgatási szervek számára az említett uniós finanszírozási programokról, pénzügyi eszközökről és innovatív finanszírozási mechanizmusokról.
- (141) Az energiahatékonyság javítására irányuló célkitűzés megvalósítása során a Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie a releváns intézkedéseknek a 2003/87/EK irányelvre gyakorolt hatását, hiszen meg kell őrizni az EU ETS-ben az alacsony szén-dioxid-kibocsátást szolgáló beruházások számára nyújtott ösztönzőket, és fel kell készíteni az EU ETS hatálya alá tartozó ágazatokot a jövőben megvalósítandó innovációra. A Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie ezen irányelv végrehajtásának a 2014/746/EU bizottsági határozat⁽³³⁾ mellékletében felsoroltak szerint a CO₂-kibocsátás-áthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett iparágakra gyakorolt hatását, annak biztosítása érdekében, hogy ezen irányelv ösztönözze és ne akadályozza ezen ágazatok fejlődését.
- (142) A tagállami intézkedéseket jól megtervezett, hatékony uniós finanszírozási eszközökkel kell támogatni az InvestEU program keretében, valamint az EBB és az EBRD általi finanszírozás révén, amelyeknek az energiaellátási lánc minden szakaszában támogatniuk kell az energiahatékonysági beruházásokat, és egy differenciált diszkontrátákon alapuló modellt használni, átfogó költség-haszon elemzést kell alkalmazniuk. A pénzügyi támogatásnak az energiahatékonyság növelésére irányuló költséghatékony módszerekre kell fókuszálnia, amelyek az energiafogyasztás csökkenését eredményezik. Az EBB-nek és az EBRD-nek a nemzeti fejlesztési bankokkal együttműködve meg kell terveznie, létre kell hoznia és finanszíroznia kell az energiahatékonysági ágazatra szabott programokat és projekteket, többek között az energiaszegénységben élő háztartások tekintetében.
- (143) Az ágazatközi jog a jelenlegi energiahatékonysági szolgáltatások széles köre tekintetében szilárd alapot biztosít a fogyasztóvédelem számára, és valószínűsíthetően tovább fog fejlődni. A fogyasztók egyes alapvető szerződéses jogait azonban egyértelműen meg kell határozni. A fogyasztóknak egyszerű és egyértelmű információkkal kell rendelkezniük az energiaágazattal kapcsolatos jogaikról.
- (144) Annak érdekében, hogy értékelni lehessen ezen irányelv hatékonyságát, meg kell állapítani az ezen irányelv általános felülvizsgálatának elvégzésére és a 2027. február 28-ig az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó jelentésre vonatkozó követelményt. Ennek a felülvizsgálatnak lehetővé kell tennie az említett folyamathoz szükséges valamennyi kiigazítást, figyelembe véve a gazdaság és az innováció területének fejleményeit is.

⁽³³⁾ A Bizottság 2014/746/EU határozata (2014. október 27.) a CO₂-kibocsátásáthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett ágazatok és alágazatok 2015–2019-es időszakra vonatkozó listájának a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti meghatározásáról (HL L 308., 2014.10.29., 114. o.).

- (145) Annak érdekében, hogy képesek legyenek megfelelően kezelni saját éghajlatuk, kultúrájuk és társadalmuk sajátosságait, a helyi és regionális hatóságok számára vezető szerepet kell biztosítani az ezen irányelvben megállapított intézkedések kialakítása és megtervezése, végrehajtása, valamint értékelése tekintetében.
- (146) Tekintettel a villamosenergia-termelési ágazatban megfigyelhető műszaki haladásra és a megújuló energiaforrások egyre nagyobb arányára, a kWh-ban kifejezett villamosenergia-megtakarítások esetében alkalmazott alapértelmezett együtthatót felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy tükrözze a villamos energiára és más energiahordozókra alkalmazandó primerenergia-tényező tekintetében bekövetkezett változásokat. A számítási módszertan összhangban van az Eurostat energiamérlegeivel és fogalom meghatározásaival, kivéve a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő létesítményekben a termelt hőhöz és villamos energiához szükséges tüzelőanyag-bevitel allokációs módszerét, amelynek esetében a referenciarendszer hatékonysága – amelyre a tüzelőanyag-fogyasztás allokációjához van szükség – összhangba lett hozva az Eurostat 2015-re és 2020-ra vonatkozó adataival. A villamos energia vonatkozásában a primerenergia-tényezőnek az energiamixet tükröző kiszámítása éves átlagértékeken alapul. A fizikai energiatartalom bejelentési módszert a nukleáris alapú villamosenergia- és hőtermelés esetében használják, a technikai átalakítási hatások módszerét pedig a fosszilis energiahordozóból vagy biomasszából történő villamosenergia- és hőtermelés esetében. A nem éghető megújuló energiaforrások esetében alkalmazott módszer a teljes primer energián alapuló megközelítésből nyert közvetlen egyenérték. A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia primerenergia-arányának kiszámítására az ezen irányelvben foglalt módszer alkalmazandó. Nem egy marginális, hanem egy átlagos piaci pozíció használandó. A feltételezett átalakítási hatások a nem éghető megújuló energiaforrások esetében 100 %, a geotermikus erőművek esetében 10 %, az atomerőművek esetében pedig 33 %. A kapcsolt energiatermelés teljes hatékonyságának kiszámítása a legfrissebb Eurostat-adatok alapján történik. Az átalakítási, továbbítási és elosztási veszteségeket figyelembe kell venni. A megbízható adatok hiánya és a számítás összetettsége miatt a villamos energiától eltérő energiahordozók elosztási veszteségeit nem veszik figyelembe a számításokban. A rendszerhatárok tekintetében a primerenergia-tényező valamennyi energiaforrás esetében 1. A villamos energia primerenergia-tényezőjének kiválasztott együtthatója a 2024-es és a 2025-ös értékek átlaga, mivel egy előretételező primerenergia-tényező megfelelőbb mutatót jelent, mint egy múltbeli. Az elemzés a tagállamokra és Norvégiára terjed ki. Norvégia esetében az adatkészlet az ENTSO-E adatain alapul.
- (147) Az uniós jog végrehajtásából származó energiamegtakarítást nem kell bejelenteni, kivéve, ha egy olyan intézkedés eredménye, amely túlmutat az adott uniós jogi aktusban előírt minimumon úgy, hogy ambiciózusabb energiahatékonysági követelményeket határoz meg tagországi szinten, vagy úgy, hogy fokozza az intézkedés hatékonyságát. Az épületekben jelentős potenciál rejlik az energiahatékonyság további növelése szempontjából, és az épületfelújítás az energiamegtakarítás fokozásának egyik alapvető és hosszú távú, méretgazdaságossági előnyökkel rendelkező eleme. Ezért egyértelművé kell tenni, hogy minden, a meglévő épületek felújítását előmozdító intézkedésből származó energiamegtakarítást be lehet jelenteni, ha az többletmegtakarítást képvisel azokhoz a megtakarításokhoz képest, amelyek a szakpolitikai intézkedés hiányában is megvalósultak volna, valamint ha a tagállam igazolja, hogy a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott fél ténylegesen hozzájárult a bejelentett energiamegtakarítás eléréséhez.
- (148) „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretételező éghajlat-politika keretstratégiája” című, 2015. február 25-i bizottsági közleménnyel és a minőségi jogalkotás elveivel összhangban nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a nyomon követésre és az ellenőrzésre vonatkozó azon szabályoknak, amelyek az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek és az alternatív szakpolitikai intézkedések végrehajtására vonatkoznak, ideértve az intézkedések statisztikailag reprezentatív mintájának ellenőrzésére vonatkozó követelményt.
- (149) Az épületeken vagy az épületekben megújulóenergia-technológiák útján termelt energia csökkenti a fosszilis energiahordozókból biztosított energia mennyiségét. Az energiafogyasztás csökkentése és a megújuló energiaforrások felhasználása az épületekben fontos intézkedések az Unió energiafüggetlenségének és ÜHG-kibocsátásának csökkentése szempontjából, különös tekintettel a 2030-ra kitűzött, ambiciózus éghajlat- és energiapolitikai célokra, valamint a Párizsi Megállapodás keretében tett globális kötelezettségvállalásra. Halmozott energiamegtakarítási kötelezettségük céljából a tagállamok a rájuk vonatkozó energiamegtakarítási követelmények teljesítése érdekében figyelembe vehetik a megújulóenergia-technológiákat előmozdító szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítást, az ezen irányelvben előírt számítási módszerekkel összhangban. A fosszilis tüzelőanyagok közvetlen elégetésének használatát érintő szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítást nem számíthatják be.

- (150) Az ezen irányelv által bevezetett változtatások némelyike szükségessé teheti az (EU) 2018/1999 rendelet későbbi módosítását a két jogi aktus közötti koherencia biztosítása érdekében. Az elsősorban a nemzeti hozzájárulások meghatározásával, a hiánypótlási mechanizmusokkal és a jelentéstételi kötelezettségekkel kapcsolatos új rendelkezéseket észszerűsíteni kell, és a rendelet módosítását követően az említett rendelet hatálya alá kell helyezni. Az (EU) 2018/1999 rendelet egyes rendelkezéseit is adott esetben újra kell értékelni, tekintettel az ezen irányelvben javasolt változtatásokra. A kiegészítő jelentéstételi és nyomkövetési követelmények nem hozhatnak létre új párhuzamos jelentéstételi rendszereket, hanem az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti meglévő nyomkövetési és jelentéstételi keret hatálya alá kell tartozniuk.
- (151) Ezen irányelv nemzeti, regionális és helyi szintű gyakorlati végrehajtásának előmozdítása érdekében a Bizottságnak továbbra is támogatnia kell a gyakorlatokról, a teljesítményértékelésről, a hálózatépítési tevékenységekről, valamint az innovatív gyakorlatokról szóló tapasztalatcserét egy online platformon keresztül.
- (152) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen az Unió energiahatékonysági célkitűzésének megvalósítását, valamint további energiahatékonysági előrelépések és a klímasemlegesség lehetőségének megteremtését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a fellépés terjedelme vagy hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (153) A műszaki fejlődéshez való hozzáigazítás és az energiaforrások elosztásában bekövetkező változások figyelembevétele érdekében a Bizottságnak felhatalmazást kell kapnia arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv alapján meghatározott egységes határfok-referenciaértékek felülvizsgálatára, valamint az ezen irányelv mellékleteiben szereplő értékekre, számítási módszerekre, az alapul vett primerenergia-együtthatóra és a követelményekre vonatkozóan, továbbá ezen irányelv kiegészítésére vonatkozóan, hogy egy közös uniós rendszert hozzon létre az annak területén található adatközpontok fenntarthatóságának értékelésére. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban⁽³⁴⁾ megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (154) Az (EU) 2023/955 rendeletet módosítani kell az energiaszegénység ezen irányelvben megállapított fogalom meghatározásának figyelembevétele érdekében. Ez biztosítaná a következetességet, a koherenciát, a kiegészítő jellegét és a szinergiát a különböző eszközök és finanszírozási lehetőségek között, különös tekintettel az energiaszegénységben élő háztartások problémájának kezelésére.
- (155) Az ezen irányelv nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek a korábbi irányelvhez képest jelentős mértékben módosultak. A változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség a korábbi irányelvből ered.
- (156) Ez az irányelv nem érinti a XVI. melléklet B. részében meghatározott irányelveknek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket,

⁽³⁴⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁGI CÉLKITŰZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez az irányelv egy intézkedésekből álló közös keretrendszert hoz létre az energiahatékonyságnak az Unió egészében történő előmozdítására annak érdekében, hogy az Unió energiahatékonysági célkitűzései teljesüljenek, valamint további energiahatékonyság-javulást tesz lehetővé. E közös keretrendszer célja az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁵⁾ végrehajtásához, valamint az Unió energiaellátásának biztonságához való hozzájárulás az Unió energiaimporttól – többek között a fosszilis tüzelőanyagoktól – való függőségének csökkentése révén.

Ez az irányelv szabályokat állapít meg az energiahatékonyság prioritásként történő végrehajtására valamennyi ágazatban, az energiaellátás, -átvitel/-szállítás, -tárolás és -felhasználás hatékonysága előtt álló energiapiaci akadályok és piaci hiányosságok megszüntetésére. Továbbá 2030-ig teljesítendő indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulások megállapítását írja elő.

Ez az irányelv hozzájárul az „első az energiahatékonyság” elv megvalósításához, ezáltal pedig ahhoz is, hogy az Unió inkluzív, méltányos és virágzó társadalom legyen, modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal.

(2) Az ebben az irányelvben megállapított követelmények minimumkövetelmények, és nem akadályozzák a tagállamokat szigorúbb intézkedések fenntartásában vagy bevezetésében. Az ilyen intézkedéseknek meg kell felelniük az uniós jognak. Amennyiben a nemzeti jogszabályok szigorúbb intézkedéseket írnak elő, a tagállamok közlik a Bizottsággal ezeket a jogszabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „energia”: az 1099/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁶⁾ 2. cikke d) pontjában meghatározott energiatermékek;
2. „első az energiahatékonyság”: az (EU) 2018/1999 rendelet 2. cikkének 18. pontjában meghatározott „első az energiahatékonyság” elv;
3. „energiarendszer”: olyan rendszer, amelyet elsősorban arra terveztek, hogy a végfelhasználói ágazatok energiaigényét kielégítő energiahatékonysági szolgáltatásokat nyújtson hő, üzemanyag/tüzelőanyag és villamos energia formájában;
4. „rendszerhatékonyság”: olyan energiahatékony megoldások kiválasztása, amelyek egyben költséghatékony dekarbonizációs pályát, további rugalmasságot és hatékony erőforrás-felhasználást is lehetővé tesznek;
5. „primerenergia-fogyasztás” vagy „PEC”: a bruttó rendelkezésre álló energia, a nemzetközi tengeri tartályhajók, a végső nem energiacélú fogyasztás és a környezeti energia kivételével;

⁽³⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

⁽³⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1099/2008/EK rendelete (2008. október 22.) az energiasztatistikáról (HL L 304., 2008.11.14., 1. o.).

6. „végsőenergia-fogyasztás” vagy „FEC”: az ipar, a közlekedés – ideértve a nemzetközi légi közlekedés energiafogyasztását is –, a háztartások, a köz- és magán szolgáltatások, a mezőgazdaság, az erdészet, a halászat és egyéb végfelhasználói ágazatok számára szolgáltatott energia összessége, amely nem foglalja magában a nemzetközi tengeri tartályhajók energiafogyasztását, a környezeti energiát és az átalakítási ágazatnak és az energiaágazatnak történő szállítást, valamint az 1099/2008/EK rendelet A. mellékletében meghatározottak szerinti továbbítási és elosztási veszteségeket;
7. „környezeti energia”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 2. pontjában meghatározott környezeti energia;
8. „energiahatékonyság”: a teljesítményben, a szolgáltatásban, a termékekben vagy az energiában kifejezett eredmény és a befektetett energia hányadosa;
9. „energiamegtakarítás”: az a megtakarított energiamennyiség, amely valamely energiahatékonyság-javító intézkedés végrehajtása előtt és után mért vagy becsült fogyasztás – vagy mindkettő – alapján kerül meghatározásra, biztosítva az energiafogyasztást befolyásoló külső feltételeknek megfelelő normalizálást;
10. „energiahatékonyság-javulás”: az energiahatékonyság növekedése bármely technológiai, magatartásbeli vagy gazdasági változások eredményeképpen;
11. „energiahatékonysági szolgáltatás”: az a fizikai előny, haszon, vagy azon javak, amelyek az energia és az energiahatékony technológia vagy cselekvés kombinációjából származnak; e szolgáltatás magában foglalhatja a szolgáltatás nyújtásához szükséges üzemeltetést, karbantartást és ellenőrzést; e szolgáltatást szerződés alapján nyújtják, és e szolgáltatás rendes körülmények között bizonyítottan az energiahatékonyság ellenőrizhető, mérhető vagy felbecsülhető javulásához vagy primerenergia-megtakarításhoz vezet;
12. „közintézmény”: nemzeti, regionális vagy helyi hatóság, valamint e hatóság által közvetlenül finanszírozott és igazgatott olyan szerv, amely nem ipari vagy kereskedelmi jellegű;
13. „hasznos alapterület”: egy épületnek vagy épületrésznek azon alapterülete, ahol energiát használnak a beltéri klíma szabályozására;
14. „ajánlatkérő szervek”: a 2014/23/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében, a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában és a 2014/25/EU irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szervek;
15. „közszolgáltató ajánlatkérők”: a 2014/23/EU irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében és a 2014/25/EU irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott közszolgáltató ajánlatkérők;
16. „energiagazdálkodási rendszer”: az energiahatékonysági célkitűzést, valamint az annak elérését célzó tervet meghatározó stratégia egymással összefüggő vagy kölcsönhatásban lévő elemeinek összessége, ideértve a tényleges energiafogyasztás nyomon követését, az energiahatékonyság növelésére hozott intézkedéseket és a haladás mérését is;
17. „európai szabvány”: az Európai Szabványügyi Bizottság, az Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság vagy az Európai Távközlési Szabványügyi Intézet által elfogadott és nyilvános használatra rendelkezésre bocsátott szabvány;
18. „nemzetközi szabvány”: a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet által elfogadott és nyilvános használatra rendelkezésre bocsátott szabvány;
19. „kötelezett fél”: a 9. cikkben említett, a nemzeti energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek hatálya alá tartozó energiaelosztó, kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozás vagy átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltető;
20. „megbízott fél”: olyan jogi személy, amely a kormánytól vagy más közintézménytől felhatalmazást kapott arra, hogy a kormány vagy más közintézmény nevében dolgozzon ki, kezeljen vagy működtessen egy finanszírozási rendszert;
21. „rész vevő fél”: olyan vállalkozás vagy közintézmény, amely egy önkéntes megállapodás keretében vállalta bizonyos célkitűzések elérését, vagy amely nemzeti szabályozás hatálya alá tartozik;

22. „végrehajtó állami hatóság”: olyan közjogi szerv, amely felel az energiaadóztatás vagy a széndioxidkibocsátás-adóztatás, a finanszírozási rendszerek és eszközök, a pénzügyi ösztönzők, a szabványok és normák, az energiacímkezési rendszerek, valamint az oktatás és képzés megvalósításáért vagy nyomon követéséért;
23. „szakpolitikai intézkedés”: olyan szabályozási, pénzügyi, adóügyi, önkéntes vagy tájékoztatási eszköz, amelyet egy tagállamban az előírásoknak megfelelően hoztak létre és hajtottak végre annak érdekében, hogy a piaci szereplők számára olyan támogatási keret, követelmény vagy ösztönző jöjjön létre, amelynek köszönhetően ez utóbbiak energiahatékonysági szolgáltatásokat nyújtanak és vesznek igénybe, valamint egyéb energiahatékonyság-javító intézkedéseket vezetnek be;
24. „egyéni fellépés”: olyan fellépés, amely ellenőrizhető, és mérhető vagy megbecsülhető energiahatékonyság-javulást eredményez, és arra egy szakpolitikai intézkedés nyomán került sor;
25. „energiaelosztó”: az a természetes vagy jogi személy, az elosztórendszer-üzemeltetőket is beleértve, aki az energia végső felhasználókhoz, illetve a végső felhasználók számára energiát értékesítő elosztóállomásokhoz történő szállításáért felel;
26. „elosztórendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 29. pontjában a villamos energia tekintetében, illetve a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének 6. pontjában a földgáz tekintetében meghatározott elosztórendszer-üzemeltető;
27. „kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely energiát ad el a végső felhasználók számára;
28. „végső felhasználó”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely saját végső felhasználásra vásárol energiát;
29. „energiahatékonysági szolgáltató”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely energiahatékonysági szolgáltatásokat nyújt vagy energiahatékonyság-javító intézkedéseket hajt végre a végső felhasználók létesítményeiben vagy helyiségeiben;
30. „kis- és középvállalkozások” vagy „kkv-k”: a 2003/361/EK bizottsági ajánlás⁽⁷⁾ melléklete 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott vállalkozások;
31. „mikrovállalkozás”: a 2003/361/EK ajánlás melléklete 2. cikkének (3) bekezdésében meghatározott mikrovállalkozás;
32. „energetikai audit”: olyan meghatározott módszerrel végzett eljárás, amelynek célja megfelelő ismeretek gyűjtése valamely épület vagy épületrcsoport, ipari vagy kereskedelmi művelet vagy létesítmény, illetve magán- vagy közszolgáltatás energiafogyasztási profiljára vonatkozóan, továbbá amely meghatározza és számszerűsíti a költséghatékony energiamegtakarítási lehetőségeket, azonosítja a megújuló energia költséghatékony felhasználásának vagy előállításának potenciálját, és beszámol az eredményekről;
33. „energiahatékonyság-alapú szerződés”: a kedvezményezett és az energiahatékonyság-javító intézkedést nyújtó szolgáltató között létrejött olyan szerződéses megállapodás, amelyet a szerződés teljes időtartama alatt ellenőriznek és nyomon követnek, amelynek keretében az adott intézkedés keretében végzett munka, ellátás vagy szolgáltatás kifizetése a szerződésben megállapodott szintű energiahatékonyság-javulással vagy más, megállapodás szerinti energiahatékonysági kritériummal (például pénzügyi megtakarítással) összefüggésben történik;
34. „okos mérési rendszer”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 23. pontjában meghatározott okos mérési rendszer vagy a 2009/73/EK irányelvben említett intelligens mérési rendszer;
35. „átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 35. pontjában a villamos energia tekintetében meghatározott átviteli rendszer-üzemeltető vagy a 2009/73/EK irányelv 2. cikkének 4. pontjában a földgáz tekintetében meghatározott szállítási rendszer-üzemeltető;
36. „kapcsolt energiatermelés”: hőenergia és villamos vagy mechanikai energia egyetlen folyamat során, egyidejűleg történő előállítása;
37. „gazdaságilag indokolt szükséglet”: a fűtés vagy hűtés iránti igényt meg nem haladó mértékű kereslet, amelyet egyébként piaci feltételek mellett, a kapcsolt energiatermeléstől eltérő egyéb energia-előállító folyamat révén elégítenének ki;

⁽⁷⁾ A Bizottság 2003/361/EK ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

38. „hasznos hő”: a kapcsolt energiatermelés folyamata során valamely, gazdaságilag indokolt fűtési vagy hűtési igény kielégítése érdekében előállított hő;
39. „kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia”: olyan villamos energia, amelyet hasznos hő termeléséhez kapcsolt folyamat során állítottak elő, és amelyet a II. mellékletben meghatározott általános elvek szerint számítottak ki;
40. „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a III. mellékletben foglalt kritériumoknak megfelelő kapcsolt energiatermelés;
41. „összhatásfok”: a termelt villamos energia, illetve mechanikai energia, valamint hasznos hő éves összege, osztva a kapcsolt hőenergia-termeléshez, valamint a bruttó villamosenergia- és mechanikaienergia-termeléshez felhasznált tüzelőanyaggal;
42. „villamos energia/hő arány”: a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia és a hasznos hő aránya teljes kapcsolt energiatermelési üzemmódban, az adott egység üzemeltetési adatainak felhasználásával számítva;
43. „kapcsolt energiatermelő egység”: olyan termelőegység, amely képes kapcsolt energiatermelésre;
44. „kis kapcsolt energiatermelő egység”: olyan kapcsolt energiatermelő egység, amelynek beépített teljesítménye kevesebb, mint 1 MWe;
45. „kapcsolt energiatermelő mikroegység”: olyan kapcsolt energiatermelő egység, amelynek maximális teljesítménye kevesebb mint 50 kWe;
46. „hatékony távfűtés/távhűtés”: a 26. cikkben meghatározott kritériumokat teljesítő távfűtési vagy távhűtési rendszer;
47. „hatékony fűtés és hűtés”: olyan fűtési és hűtési lehetőség, amely a változtatás nélküli alap-forgatókönyvhöz képest mérhetően csökkenti azt a primerenergia-ráfordítást, amely egy egységnyi energia előállításához szükséges a vonatkozó rendszerhatárokon belül, továbbá erre az ezen irányelvben említett költség-haszon elemzés alapján költséghatékony módon kerül sor, figyelembe véve a kitermeléshez, az átalakításhoz, a szállításhoz és az elosztáshoz szükséges energiát is;
48. „hatékony egyedi fűtés és hűtés”: a fűtés és hűtés biztosításának olyan egyéni lehetősége, amely a hatékony távfűtéshez/távhűtéshez képest mérhetően csökkenti azt a nem megújuló forrásból származó primerenergia-ráfordítást, amely egy egységnyi energia előállításához szükséges a vonatkozó rendszerhatárokon belül vagy ugyanakkora nem megújuló forrásból származó primerenergia-ráfordítást igényel alacsonyabb költségek mellett, figyelembe véve a kitermeléshez, az átalakításhoz, a szállításhoz és az elosztáshoz szükséges energiát is;
49. „adatközpont”: az 1099/2008/EK rendelet A. mellékletének 2.6.3.1.16. pontjában meghatározott adatközpont;
50. „jelentős korszerűsítés”: olyan korszerűsítés, amelynek költségei meghaladják egy hasonló új egység beruházási költségeinek 50 %-át;
51. „aggregátor”: az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 19. pontjában meghatározott független aggregátor;
52. „energiaszegénység”: az az állapot, amikor egy háztartás nem fér hozzá alapvető energiahatékonysági szolgáltatásokhoz, amennyiben e szolgáltatások az élet- és egészségügyi körülmények alapvető szintjét és tisztességes színvonalát biztosítják az adott nemzeti kontextusban, a hatályos nemzeti szociálpolitikai és egyéb releváns nemzeti szakpolitikai összefüggésben, ideértve a megfelelő fűtést, melegvizet, hűtést, világítást és az árammal működő készülékekhez szükséges energiát, amely állapotot több tényező együttes fennállása okozza, beleértve legalább a megfizethetlenséget, a rendelkezésre álló jövedelem elégtelenségét, az energiakiadások magas szintjét és a lakóingatlanok alacsony energiahatékonyságát;
53. „hasznosító fogyasztó”: olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely saját végfelhasználásra fűtést, hűtést vagy használati melegvizet vásárol, vagy olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egy olyan különálló épületet használ, vagy egy olyan többlakásos vagy több célra használt épület egy adott részét használja, amelynek fűtését, hűtését vagy használatimelegvíz-ellátását központi rendszer biztosítja, amennyiben e személynek nincs közvetlen vagy egyéni szerződése az energiaszolgáltatóval;

54. „megosztott ösztönzők”: az energiahatékonysági beruházásokhoz kapcsolódó pénzügyi kötelezettségek és jutalmak tisztességes és észszerű megosztásának hiánya az érintett szereplők, például az önálló rendeltetési egységek tulajdonosai és bérlői, illetve különböző tulajdonosai között, vagy a többlakásos vagy több célra használt épületek tulajdonosai és bérlői, illetve különböző tulajdonosai között;
55. „bevonási stratégia”: olyan stratégia, amely célkitűzéseket határoz meg, technikákat dolgoz ki és létrehozza azt a folyamatot, amelynek során valamennyi érintett nemzeti vagy helyi szintű érdekelt felet – beleértve a civil társadalom képviselőit, például a fogyasztói szervezeteket – bevonják a szakpolitikai döntéshozatal folyamatába a tudatosság növelése, az érintett szakpolitikákra vonatkozó visszajelzések gyűjtése e és a szakpolitikák közvélemény általi elfogadottságának javítása céljából;
56. „az energiahatékonyságot javító intézkedések statisztikailag jelentős aránya és reprezentatív mintája”: az adott energiatakarékosági intézkedések statisztikai sokaságából vett olyan részhalmaz kiválasztásával létrejött arány és minta, amely részhalmaz tükrözi az összes energiatakarékosági intézkedés teljes sokaságát, és így lehetővé teszi az összes intézkedés megbízhatóságára vonatkozó észszerűen megbízható következtetések levonását.

3. cikk

Az „első az energiahatékonyság” elv

(1) Az „első az energiahatékonyság” elvvel összhangban a tagállamok biztosítják, hogy a következő ágazatokkal kapcsolatos tervezési és szakpolitikai döntések, valamint az egyenként 100 000 000 EUR értéket, a közlekedési infrastruktúraprojektek esetében pedig a 175 000 000 EUR értéket meghaladó jelentős beruházási döntések során sor kerüljön az energiahatékonysági megoldások értékelésére, beleértve a keresletoldali erőforrásokat és a rendszer rugalmasságát is:

- a) energiarendszerek; és
- b) nem energetikai ágazatok, amennyiben ezek az ágazatok hatással vannak az energiafogyasztásra és az energiahatékonyságra, mint például az épületek ágazata, a közlekedési, a vízügyi, az információs és kommunikációs technológiai (IKT), a mezőgazdasági és a pénzügyi ágazatok.

(2) A Bizottság 2027. október 11-ig elvégzi az (1) bekezdésben meghatározott küszöbértékek felülvizsgálatát azzal a céllal, hogy a gazdaságban és az energiapiacra végbement esetleges fejlemények figyelembevételével lefelé módosítsa azokat. A Bizottság 2028. október 11-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Bizottságnak, amelyet adott esetben jogalkotási javaslatok követnek.

(3) A tagállamok ösztönzést kapnak arra, hogy e cikk alkalmazása során vegyék figyelembe az (EU) 2021/1749 bizottsági ajánlást ⁽³⁸⁾.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok nyomon kövessék az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazását, beleértve adott esetben az ágazati integrációt és az ágazatközi hatásokat, amennyiben a szakpolitikai, tervezési és beruházási döntések jóváhagyási és nyomonkövetési követelmények hatálya alá tartoznak.

(5) Az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazása során a tagállamok:

- a) előmozdítják, és amennyiben költség-haszon elemzésre van szükség, biztosítják az olyan költség-haszon elemzési módszerek alkalmazását, amelyek adott esetben lehetővé teszik az energiahatékonysági megoldások szélesebb körű előnyeinek megfelelő értékelését, figyelembe véve a teljes életciklust és a hosszú távú perspektívát, a rendszer- és költséghatékonyságot, az ellátásbiztonságot, valamint a költségek és hasznok számszerűsítését társadalmi, egészségügyi, gazdasági és éghajlatsemlegességi szempontból, a fenntarthatóság és a körforgásos gazdaság elveit az éghajlatsemlegességre való átmenet során, és e módszereket nyilvánosságra hozzák;
- b) foglalkoznak az energiaszegénységre gyakorolt hatással;

⁽³⁸⁾ A Bizottság (EU) 2021/1749 ajánlása (2021. szeptember 28.) az energiahatékonyság elsődlegességéről: az elvektől a gyakorlatig – Iránymutatások és példák az energiaágazatban és azon túl történő döntéshozatalban való végrehajtáshoz (HL L 350., 2021.10.4., 9. o.).

- c) azonosítják az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazásának, valamint a szabályozási keretek – köztük a pénzügyi szabályozás –, a tervezés, a szakpolitika és az (1) bekezdésben említett jelentős beruházási döntések energiafogyasztásra, energiahatékonyságra és energiarendszerekre gyakorolt hatásainak nyomon követéséért felelős szervezetet vagy szervezeteket;
- d) az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerint benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseik részeként jelentést tesznek a Bizottságnak arról, hogy az „első az energiahatékonyság” elvet hogyan vették figyelembe a nemzeti és regionális energiarendszerekhez kapcsolódó nemzeti és adott esetben regionális és helyi tervezési, szakpolitikai és jelentős beruházási döntések során, és jelentésükbe belefoglalják legalább a következőket:
- i. az „első az energiahatékonyság” elvnek az energiarendszerekben való alkalmazásáról és annak előnyeiről készített értékelés, különösen az energiafogyasztással kapcsolatban;
- ii. azon intézkedések jegyzéke, amelyeket az „első az energiahatékonyság” elvnek és a keresletoldali megoldásoknak a végrehajtása előtt álló szűkségtelen szabályozási vagy nem szabályozási akadályok felszámolása érdekében hoztak, többek között az „első az energiahatékonyság” elvvel ellentétes nemzeti jogszabályok és intézkedések azonosítása révén.

(6) A Bizottság 2024. április 11-ig iránymutatásokat fogad el, amelyekben egy olyan – a felügyeletet, a nyomonkövetési és jelentéstételi eljárást is magában foglaló – közös általános keretet határoz meg, amelyet a tagállamok az (5) bekezdés a) pontjában említett költség-haszon elemzési módszerek kidolgozásához alkalmazhatnak az összehasonlíthatóság biztosítása érdekében, ugyanakkor lehetőséget adva a tagállamoknak a nemzeti és helyi körülményekhez való alkalmazkodásra.

4. cikk

Energiahatékonysági célkitűzések

(1) A tagállamok együttesen biztosítják, hogy 2030-ra az energiafogyasztás a 2020-as uniós referencia-forgatókönyv előrejelzéseire képest legalább 11,7%-kal csökkenjen úgy, hogy az Unió végsőenergia-fogyasztása ne haladja meg a 763 Mtoe-t. A tagállamok erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy együttesen hozzájáruljanak az Unió primerenergia-fogyasztására vonatkozó azon indikatív célkitűzéshez, hogy az 2030-ban ne haladja meg a 992,5 Mtoe-t.

(2) Minden tagállam indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulást határoz meg a végsőenergia-fogyasztás alapján, hogy együttesen teljesítsék az e cikk (1) bekezdésében említett kötelező uniós végsőenergia-fogyasztási célt, és erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy együttesen hozzájáruljanak az említett bekezdésben említett indikatív uniós primerenergia-fogyasztási célkitűzés eléréséhez. A tagállamok e hozzájárulásokat, valamint azok indikatív ütemtervét az integrált nemzeti energia- és klímaterveiknek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke (2) bekezdése szerint benyújtott aktualizált változata keretében, valamint az ugyanazon rendelet 3. és 7–12. cikke szerint bejelentett integrált nemzeti energia- és klímaterveik részeként bejelentik a Bizottságnak. Ennek keretében a tagállamok a hozzájárulásukat a primerenergia-felhasználás 2030. évi abszolút szintjében is kifejezik. Indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásuk meghatározásakor a tagállamok figyelembe veszik az e cikk (3) bekezdésében meghatározott követelményeket, valamint magyarázattal szolgálnak arról, hogy a hozzájárulásokat hogyan, mely adatok felhasználásával számították ki. E célra használhatják az ezen irányelv I. mellékletében meghatározott képletet.

A tagállamok az 1099/2008/EK rendeletben meghatározott energia-végfelhasználó ágazatok – beleértve az ipart, a lakóépületeket, a szolgáltatásokat és a közlekedést is – primerenergia-fogyasztásának és végsőenergia-fogyasztásának a részarányát feltüntetik nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásukban. A tagállamok energiafogyasztásra vonatkozó előrejelzéseket is feltüntetnek.

(3) A (2) bekezdésben említett indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásuk meghatározásakor a tagállamok figyelembe veszik a következőket:

- a) az Unió 2030. évi, a 763 Mtoe-t nem meghaladó végsőenergia-fogyasztásra vonatkozó célkitűzését és a 2030. évi, a 992,5 Mtoe-t nem meghaladó primerenergia-fogyasztásra vonatkozó célkitűzését, az (1) bekezdésben előírtak szerint;

- b) az ezen irányelvben előírt intézkedéseket;
- c) az egyéb olyan intézkedéseket, amelyek a tagállamokban vagy uniós szinten az energiahatékonyságot célozzák;
- d) a hatékonysági erőfeszítéseket befolyásoló bármely releváns tényezőt:
 - i. az energiahatékonyság terén végzett korai erőfeszítéseket és intézkedéseket;
 - ii. az erőfeszítések méltányos elosztását Uniós-szerte;
 - iii. a gazdaság energiaintenzitását;
 - iv. a fennmaradó költséghatékony energiamegtakarítási potenciált;
- e) az energiafogyasztást befolyásoló egyéb nemzeti körülményeket, különösen:
 - i. a GDP alakulását és változásának előrejelzését, valamint a demográfiai változásokat és előrejelzéseket;
 - ii. az energiainport és az energiaexport változásait, az energiamix alakulását és új fenntartható tüzelőanyagok elterjedését;
 - iii. az összes megújulóenergia-forrás, a nukleáris energia, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás területén bekövetkezett fejlesztéseket;
 - iv. az energiaigényes iparágak dekarbonizációját;
 - v. a nemzeti dekarbonizációs vagy klímasemlegességi tervek ambíciószintjét;
 - vi. a gazdaságon belüli energiamegtakarításra nyíló potenciált;
 - vii. az aktuális éghajlati viszonyokat és az éghajlatváltozást érintő előrejelzéseket.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott követelmények alkalmazása során az egyes tagállamok biztosítják, hogy Mtoe-ben kifejezett hozzájárulásuk legfeljebb 2,5 %-kal haladja meg azt a hozzájárulást, amelyet az I. mellékletben megadott képlet alkalmazása eredményezett volna.

(5) A Bizottság értékeli, hogy a tagállamok kollektív hozzájárulása legalább egyenlő-e az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelező uniós végsőenergia-fogyasztási célkitűzéssel. Amennyiben a Bizottság az aktualizált nemzeti energia- és klímatervek tervezetének az (EU) 2018/1999 rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerinti értékelése részeként, de legkésőbb 2024. március 1-jéig az e bekezdés szerinti, aktualizált 2020-as uniós referencia-forgatókönyv figyelembevételével arra a megállapításra jut, hogy a kollektív hozzájárulás mértéke nem elegendő, a Bizottság az egyes tagállamoknak korrigált indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulást bocsát rendelkezésre a végsőenergia-fogyasztásra vonatkozóan a következők alapján:

- a) a végsőenergia-fogyasztásnak az (1) bekezdésben meghatározott kötelező uniós célkitűzés eléréséhez szükséges további kollektív csökkentése;
- b) a relatív ÜHG-intenzitás GDP-egységenként 2019-ben az érintett tagállamok körében;
- c) e tagállamok GDP-je 2019-ben.

A Bizottság az I. mellékletben megadott képletnek az e bekezdéssel létrehozott mechanizmusra való alkalmazása előtt, de legkésőbb 2023. november 30-ig aktualizálja a 2020-as uniós referencia-forgatókönyvet a tagállamok által az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke (2) bekezdése b) pontjának és 14. cikkének megfelelően lejelentett legfrissebb Eurostat- adatok alapján.

Ezen irányelv 37. cikkétől eltérve azok a tagállamok, amelyek e cikk (2) bekezdése alapján – a 2020-as aktualizált uniós referencia-forgatókönyv felhasználásával – aktualizálni kívánják indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásukat, legkésőbb 2024. február 1-jéig bejelentik aktualizált indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásukat. Amennyiben egy tagállam aktualizálni kívánja indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulását, biztosítania kell, hogy Mtoe-ben kifejezett hozzájárulása legfeljebb 2,5 %-kal haladja meg azt a hozzájárulást, amelyet az I. mellékletben megadott képlet alkalmazása eredményezett volna a 2020-as aktualizált uniós referencia-forgatókönyv alkalmazásával.

Azok a tagállamok, amelyek részére a Bizottság korrigált indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulást adott ki, integrált nemzeti energia- és klímaterveiknek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke (2) bekezdése szerint benyújtott aktualizálásának részeként, e cikk (2) bekezdésével összhangban aktualizálják az indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásukat a végsőenergia-fogyasztásra vonatkozó korrigált indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásnak megfelelően, és ezzel együtt aktualizálják az e hozzájárulásra vonatkozó indikatív ütemtervüket és adott esetben a kiegészítő intézkedéseiket is. A Bizottság az említett rendelettel összhangban előírja a tagállamok számára, hogy az e bekezdésben meghatározott mechanizmus alkalmazásának biztosítása érdekében haladéktalanul nyújtsák be a korrigált indikatív energiahatékonysági hozzájárulásukat és adott esetben kiegészítő intézkedéseiket.

Amennyiben egy tagállam a végsőenergia-fogyasztásra vonatkozóan olyan indikatív nemzeti energiahatékonysági hozzájárulást jelentett be, amely Mtoe-ben kifejezve egyenlő vagy kisebb annál, amelyet az I. mellékletben megadott képlet alkalmazása eredményezett volna, a Bizottság nem módosítja ezt a hozzájárulást.

Az e bekezdésben meghatározott mechanizmus alkalmazása során a Bizottság biztosítja, hogy ne legyen különbség az összes tagállam nemzeti hozzájárulásának összege és az (1) bekezdésben meghatározott kötelező uniós célkitűzés között.

(6) Amennyiben a Bizottság az (EU) 2018/1999 rendelet 29. cikkének (1) és (3) bekezdése szerinti értékelése alapján megállapítja, hogy nem történt elegendő előrelépés az energiahatékonysági hozzájárulások teljesítése terén, az e cikk (2) bekezdésében említett, a végsőenergia-fogyasztásra vonatkozó indikatív ütemtervekben szereplő értékeket meghaladó tagállamok gondoskodnak arról, hogy a Bizottság értékelésének kézhezvételétől számított egy éven belül kiegészítő intézkedéseket hajtsanak végre annak érdekében, hogy visszatérjenek az energiahatékonysági hozzájárulásuk eléréséhez szükséges pályára. E kiegészítő intézkedések magukban foglalnak – különösen, de nem kizárólag – a következő intézkedések közül legalább egyet:

- a) további energiamegtakarítást eredményező nemzeti intézkedések, beleértve az energiahatékonysági beruházási intézkedések végrehajtásához nyújtott erőteljesebb projektfejlesztési támogatást;
- b) az ezen irányelv 8. cikkében meghatározott energiamegtakarítási kötelezettségek növelése;
- c) a közszféra kötelezettségének kiigazítása;
- d) önkéntes pénzügyi hozzájárulás nyújtása az ezen irányelv 30. cikkében említett nemzeti energiahatékonysági alaphoz vagy más, energiahatékonyságot célzó finanszírozási eszközhöz, ahol az éves pénzügyi hozzájárulásnak meg kell egyeznie az indikatív ütemterv eléréséhez szükséges beruházásokkal.

Amennyiben egy tagállam végsőenergia-fogyasztása meghaladja az e cikk (2) bekezdésében említett, a végsőenergia-fogyasztásra vonatkozó indikatív ütemtervben szereplő értékeket, az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke alapján benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentésében ismertetnie kell azokat az intézkedéseket, amelyeket a nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásai elérésének biztosítása céljából ezen eltérés megszüntetése érdekében tenni fog, továbbá az így elérhető várható energiamegtakarítás mennyiségét.

A Bizottság értékeli, hogy az e bekezdésben említett nemzeti intézkedések elegendőek-e az Unió energiahatékonysági célkitűzéseinek eléréséhez. Amennyiben a nemzeti intézkedéseket elégtelennek ítéli, a Bizottság – különösen a 2030-ra meghatározott uniós energiahatékonysági célkitűzések elérésének biztosítása érdekében – adott esetben intézkedéseket javasol és uniós szinten gyakorolja hatáskörét.

(7) A Bizottság 2026. december 31-ig értékeli az 1099/2008/EK rendelet alapján szolgáltatott adatokban, az energiamérleg kiszámításának módszerében és az európai energiafelhasználásra vonatkozó energiamodellekben bekövetkezett módszertani változásokat, és szükség esetén javaslatot tesz az Unió 2030-as célkitűzéseinek technikai kiigazítására az e cikk (1) bekezdésében meghatározott ambíciószint fenntartása érdekében.

II. FEJEZET

A KÖZSZFÉRA PÉLDAMUTATÓ SZEREPE

5. cikk

A közszféra vezető szerepe az energiahatékonyságban

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az összes közintézmény teljes végsőenergia-fogyasztása 2021-hez képest évente összesítve legalább 1,9 %-kal csökkenjen.

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a tömegközlekedést vagy a fegyveres erőket kizárják az első albekezdésben megállapított kötelezettség alól.

Az első és a második albekezdés alkalmazásában a tagállamok 2021-re vonatkozóan alapforgatókönyvet állapítanak meg, amely magában foglalja az összes közintézmény végső energiafogyasztását, a tömegközlekedés vagy a fegyveres erők kivételével. A tömegközlekedés és a fegyveres erők energiafogyasztásának csökkentése indikatív jellegű, és beszámítható az első albekezdés szerinti kötelezettség teljesítésébe, még ha az e cikk szerinti alapforgatókönyvből ki is vannak zárva.

(2) A 2027. október 11-ig tartó átmeneti időszakban az (1) bekezdésben meghatározott célkitűzés indikatív jellegű. Ezen átmeneti időszak során a tagállamok becsült fogyasztási adatokat is használhatnak, és ugyanazon időpontig a tagállamok kiigazítják az alapforgatókönyvet, és az összes közintézmény becsült végsőenergia-fogyasztását kiigazítják az összes közintézmény tényleges végsőenergia-fogyasztása alapján.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség 2026. december 31-ig nem terjed ki az 50 000 főnél kevesebb lakosú helyi közigazgatási egységekben található közintézmények energiafogyasztására, 2029. december 31-ig pedig az 5 000 főnél kevesebb lakosú helyi közigazgatási egységekben található közintézmények energiafogyasztására.

(4) A tagállamok közintézményeik végsőenergia-fogyasztásának kiszámításakor figyelembe vehetik az adott tagállamon belüli éghajlati eltéréseket.

(5) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikke és 7–12. cikke szerint benyújtott nemzeti energia- és klímaterveiknek az említett rendelet 14. cikke (2) bekezdése szerinti aktualizálása keretében ágazatokra lebontva megadják az összes közintézmény által elérendő energiafogyasztás-csökkenés mennyiségét és azokat az intézkedéseket, amelyeket annak elérése érdekében terveznek elfogadni. Az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerint benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentésük részeként a tagállamok jelentést tesznek a Bizottságnak a végsőenergia-fogyasztás évente elért csökkentéséről.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a regionális és helyi hatóságok az érintett érdekelt felekkel, így például adott esetben az energiaügynökségekkel, továbbá a nyilvánossággal – többek között különösen az energiaszegénység hatásai szempontjából veszélyeztetett vagy annak hatásaira érzékenyebb, kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokkal – folytatott konzultációt követően konkrét energiahatékonysági intézkedéseket foglaljanak bele hosszú távú tervezési eszközeikbe, például a dekarbonizációs vagy a fenntartható energiára vonatkozó terveikbe.

A tagállamok biztosítják továbbá, hogy az illetékes hatóságok az energiahatékonysági intézkedések kialakítása és végrehajtása során intézkedéseket hozzanak az energiahatékonysági intézkedéseknek az energiaszegény, alacsony jövedelmű háztartásokra vagy a kiszolgáltatott helyzetű csoportokra gyakorolt jelentős közvetlen vagy közvetett negatív hatásainak enyhítésére.

(7) A tagállamok támogatják a közintézményeket. Az ilyen támogatás – az állami támogatásokra vonatkozó szabályok sérelme nélkül – magában foglalhat pénzügyi és technikai támogatást regionális és helyi szinten is az energiahatékonyság-javító intézkedések elterjedése és a közintézmények arra való ösztönzése céljából, hogy vegyék figyelembe az energiamegtakarításon túlmutató szélesebb körű előnyöket, például a beltéri környezet minőségét, és nyújtható iránymutatások formájában, a kompetenciaépítés, a készségelsajátítás és a képzési lehetőségek előmozdítása révén, valamint a közintézmények közötti együttműködés ösztönzése útján.

(8) A tagállamok arra ösztönzik a közintézményeket, hogy beruházásaikat és szakpolitikai tevékenységeiket illetően vegyék figyelembe azok teljes életciklusra számított szén-dioxid-kibocsátását, valamint a gazdasági és társadalmi előnyöket is.

(9) A tagállamok arra ösztönzik a közintézményeket, hogy javítsák a közintézmények tulajdonában vagy használatában lévő épületek energiahatékonyságát, többek között a régi és kis hatásfokú fűtőberendezések cseréje révén.

6. cikk

A közintézmények tulajdonában lévő épületek példamutató szerepe

(1) A 2010/31/EU irányelv 7. cikkének sérelme nélkül az egyes tagállamok biztosítják, hogy a közintézmények tulajdonában lévő fűtött és/vagy hűtött épületek teljes alapterületének legalább 3 %-át évente oly módon újítsák fel, hogy azok legalább közel nulla energiaigényű épületekké vagy kibocsátásmentes épületekké váljanak, a 2010/31/EU irányelv 9. cikkével összhangban.

A tagállamok megválaszthatják, hogy mely épületeket vonják be a 3 %-os felújítási követelmény teljesítésébe, a felújítandó épületek kiválasztásakor kellően figyelembe véve a költséghatékonyságot és a műszaki megvalósíthatóságot.

A tagállamok mentesíthetik a szociális lakásokat az első albekezdésben említett felújítási kötelezettség alól, amennyiben a felújítások nem lennének költségsemllegesek, vagy a szociális lakásokban élők számára lakbérnövekedést eredményeznének, kivéve ha e lakbérnövekedés összege nem nagyobb, mint az energiaköltségekben elért gazdasági megtakarítás.

Amennyiben a közintézmények olyan épületet használnak, amely nincs a tulajdonukban, tárgyalniuk kell a tulajdonossal, különösen akkor, amikor olyan fordulóponthoz érkeznek, mint például a bérlet megújítása, a használat módosítása, illetve jelentős javítási vagy karbantartási munkák, azzal a céllal, hogy olyan szerződéses rendelkezéseket alakítsanak ki, amelyek azt a célt szolgálják, hogy az épület legalább közel nulla energiaigényű épületté vagy nulla energiaigényű épületté váljon.

A legalább 3 %-os arányt a közintézmények tulajdonában lévő, 250 m²-nél nagyobb összes hasznos alapterületű olyan épületek alapterületére vetítve kell kiszámítani, amelyek 2024. január 1-jén nem minősülnek közel nulla energiaigényű épületeknek.

(2) A tagállamok az (1) bekezdésben meghatározottaknál kevésbé szigorú követelményeket is alkalmazhatnak a következő épületkategóriákra:

- a) egy kijelölt környezet részeként, vagy különleges építészeti vagy történeti értékük miatt hivatalosan védett épületek, amelyek esetében az energiahatékonyságra vonatkozó bizonyos minimumkövetelmények teljesítése elfogadhatatlan mértékben megváltoztatná a jellegzetességeket vagy a megjelenést;
- b) a fegyveres erők vagy a központi kormányzat tulajdonában lévő és nemzetvédelmi célokat szolgáló épületek, kivéve a fegyveres erők vagy a nemzetvédelmi hatóságok egyéb alkalmazottai által használt lakónegyedeket vagy irodaépületeket;
- c) istentiszteletra vagy vallásos tevékenységekre használt épületek.

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az e bekezdés első albekezdésében nem említett épületeket nem újítják fel az (1) bekezdésben meghatározott szintig, ha értékelésük szerint az épület közel nulla energiaigényű épületté való átalakítása műszakilag, gazdaságilag vagy funkcionálisan nem megvalósítható. Ha így döntenek, a tagállamok az ilyen épületek felújítását nem számíthatják bele az (1) bekezdésben meghatározott követelmény teljesítésébe.

(3) Az energiamegtakarítás előreütemezése és a korai fellépés ösztönzése érdekében azon tagállam, amely 2026. december 31-ig bármelyik évben az (1) bekezdéssel összhangban felújítja épületei teljes alapterületének több mint 3 %-át, a többletet beleszámíthatja a következő három év bármelyikének éves épületfelújítási hányadába. Az a tagállam, amely 2027. január 1-jétől az épületei teljes alapterületének több mint 3 %-át felújítja, a többletet beleszámíthatja a következő két év éves épületfelújítási hányadába.

(4) A tagállamok az épületek éves épületfelújítási hányadába beleszámíthatják az elmúlt két év során lebontott közintézmények tulajdonában lévő épületek helyett tulajdonba vett új épületeket. Ez csak akkor alkalmazandó, ha az energia- és a teljes életciklusra számított CO₂-kibocsátás tekintetében költséghatékonyabbak és fenntarthatóbbak lennének, mint az ilyen épületek felújítása. Minden egyes tagállam egyértelműen meghatározza és közzéteszi az ilyen kivételes esetek azonosítására szolgáló általános kritériumokat, módszereket és eljárásokat.

(5) 2025. október 11-ig a tagállamok e cikk alkalmazása céljából létrehozzák, valamint nyilvánosságra hozzák és hozzáférhetővé teszik a közintézmények tulajdonában vagy használatában lévő azon fűtött és/vagy hűtött épületek nyilvántartását, amelyek összes hasznos alapterülete meghaladja a 250 m²-t. Az említett nyilvántartást a tagállamok legalább két évente aktualizálják. A nyilvántartást össze kell kapcsolni a 2010/31/EU irányelvvel összhangban a nemzeti épületfelújítási tervek keretében elvégzett épületállományi áttekintéssel és a releváns adatbázisokkal.

Az uniós épületállomány megfigyelőközpontja összevonhatja az épületállomány jellemzőire, az épületfelújításra és az energiahatékonyságra vonatkozó, nyilvánosan rendelkezésre álló és hozzáférhető adatokat annak érdekében, hogy összehasonlítható adatok segítségével biztosítsa az épületek ágazata energiahatékonyságának jobb megértését.

A nyilvántartásnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) a négyzetméterben (m²) kifejezett alapterület;
- b) a fűtés, a hűtés, a villamos energia és a melegvíz mért éves energiafogyasztása, amennyiben ezek az adatok rendelkezésre állnak;
- c) az egyes épületeknek a 2010/31/EU irányelvvel összhangban kiadott energiahatékonysági tanúsítványa.

(6) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az e cikk (1)–(4) bekezdésében meghatározott helyett egy alternatív megközelítést alkalmaznak azzal a céllal, hogy évente az (1) bekezdésben előírttal legalább egyenértékű mennyiségű energiamegtakarítást érjenek el a közintézmények épületeiben.

Ezen alternatív megközelítés alkalmazása céljából a tagállamok:

- a) biztosítják, hogy a közintézmények tulajdonában lévő fűtött és/vagy hűtött épületek teljes alapterületének legalább 3 %-át kitevő épületek adott esetben évente épületfelújítási útlevelet kapjanak. Ezen épületek esetében legkésőbb 2040-re meg kell valósítani a közel nulla energiaigényű épületté válást célzó felújítást;
- b) megbecsülik, hogy az (1)–(4) bekezdés mennyi energiamegtakarítást eredményezne, mégpedig a közintézmények referenciaként használt, a 2010/31/EU irányelvben említettek szerint közel nulla energiaigényű épületté alakítandó épületeinek a felújítás előtti és utáni energiafogyasztására vonatkozó megfelelő standard értékek használatával.

Az alternatív megközelítés alkalmazása mellett döntő tagállamok 2023. december 31-ig értesítik a Bizottságot azon előrevetített energiamegtakarításról, amellyel 2030. december 31-re az (1) bekezdés hatálya alá tartozó épületekben el kívánják érni legalább az egyenértékű energiamegtakarítást.

7. cikk

Közbeszerzés

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az ajánlatkérő szervek vagy közszolgáltató ajánlatkérők a 2014/23/EU irányelv 8. cikkében, a 2014/24/EU irányelv 4. cikkében és a 2014/25/EU irányelv 15. cikkében megállapított küszöbértékekkel megegyező vagy annál nagyobb értékű szerződések vagy koncessziók megkötésekor – az ezen irányelv IV. mellékletében említett kritériumokkal összhangban – csak magas energiahatékonysági teljesítményű termékeket, szolgáltatásokat, épületeket és építési beruházásokat szerezzenek be, kivéve, ha ez műszakilag nem megvalósítható.

A tagállamok biztosítják továbbá, hogy az első albekezdésben említett küszöbértékeket elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési szerződések és koncessziók megkötésekor az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők a 3. cikkkel összhangban alkalmazzák az „első az energiahatékonyság” elvet azon közbeszerzési szerződések és koncessziók esetében is, amelyekre vonatkozóan a IV. melléklet nem tartalmaz különös követelményeket.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett kötelezettségek nem alkalmazandók, amennyiben hátrányosan érintik a közbiztonságot, vagy akadályozzák a népegészségügyi szükséghelyzetekre való reagálást. Az e cikk (1) bekezdésében említett kötelezettségek csak olyan mértékben alkalmazandók a fegyveres erők szerződéseire, amennyiben alkalmazásuk nem eredményez összeütközést a fegyveres erők tevékenységének jellegével és elsődleges céljával. A kötelezettségek a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽³⁹⁾ meghatározott katonai felszerelések beszerzésére nem alkalmazandók.

(3) Ezen irányelv 29. cikkének (4) bekezdésétől eltérve, a tagállamok biztosítják, hogy az ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők a jelentős energiamennyiségre vonatkozó szolgáltatási szerződésekre irányuló közbeszerzések során felmérjék a hosszú távú energiamegtakarítást eredményező, hosszú távú energiahatékonyság-alapú szerződések megkötésének megvalósíthatóságát.

(4) E cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül, a teljes mértékben az (EU) 2017/1369 rendelet alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálya alá tartozó termékcsoport beszerzésekor a tagállamok előírhatják, hogy az összesített energiahatékonyság élvezzen prioritást a csomagon belüli egyes termékek energiahatékonyságával szemben, mégpedig úgy, hogy azt a termékcsoportot kell választani, amely megfelel a legmagasabb elérhető energiahatékonysági osztályba tartozás kritériumának.

(5) A tagállamok előírhatják, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők az e cikk (1) bekezdésében említett szerződések megkötésekor a közbeszerzési gyakorlatokban, az Unió dekarbonizációs és szennyezőanyag-mentességi célkitűzéseinek elérése érdekében adott esetben vegyenek figyelembe tágabb értelemben vett fenntarthatósági, társadalmi, környezeti és körforgásos gazdasági szempontokat. Adott esetben és a IV. melléklettel összhangban a tagállamok előírják az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára, hogy vegyék figyelembe az uniós zöld közbeszerzési kritériumokat vagy az azokkal egyenértékű, rendelkezésre álló nemzeti kritériumokat.

Az energiahatékonysági követelmények közbeszerzési eljárás során történő alkalmazásának átláthatósága érdekében a tagállamok biztosítják, hogy az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők nyilvánosan hozzáférhetővé teszik az (1) bekezdésben említett küszöbértékeket elérő vagy meghaladó értékű szerződések energiahatékonyságra gyakorolt hatásáról szóló információkat, mégpedig ezen információknak a Tenders Electronic Daily (TED) adatbázisban megfelelő értesítések útján történő közzététele révén, a 2014/23/EU, a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelvvel, valamint az (EU) 2019/1780 bizottsági végrehajtási rendelettel⁽⁴⁰⁾ összhangban. Az ajánlatkérő szervek dönthetnek úgy, hogy az ajánlattevők számára előírják, hogy információkat tegyenek közzé egy új épület teljes életciklusra vetített globális felmelegedési potenciáljáról, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású anyagok használatáról, valamint az új épületekben felhasznált és a felújítandó épületekben felhasználandó anyagok körforgásos jellegéről. Az ajánlatkérő szervek ezeket az információkat a szerződések céljára nyilvánosan hozzáférhetővé tehetik, különösen a 2 000 m²-nél nagyobb alapterületű új épületek esetében.

A tagállamok – többek között regionális és helyi szinten is – támogatják az ajánlatkérő szerveket és a közszolgáltató ajánlatkérőket az energiahatékonysági követelmények teljesítésében azáltal, hogy egyértelmű szabályokat és iránymutatásokat, köztük az életciklusköltségek, valamint a környezeti hatások és költségek értékelésére vonatkozó módszereket biztosítanak, kompetenciatámogató központokat hoznak létre, ösztönzik az ajánlatkérő szervek közötti – többek között határokon átnyúló – együttműködést, valamint lehetőség szerint összesített közbeszerzést és digitális közbeszerzést alkalmaznak.

⁽³⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).

⁽⁴⁰⁾ A Bizottság (EU) 2019/1780 végrehajtási rendelete (2019. szeptember 23.) a közbeszerzési hirdetmények közzétételére használandó hirdetményminták („e-hirdetmények”) létrehozásáról és az (EU) 2015/1986 végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 272., 2019.10.25., 7. o.).

(6) Adott esetben a Bizottság további útmutatást biztosíthat a nemzeti hatóságoknak és a közbeszerzési tisztviselőknek az energiahatékonysági követelményeknek a közbeszerzési eljárás során történő alkalmazásához. Az ilyen támogatás megerősítheti a tagállamok támogatását célzó meglévő fórumokat – például összehangolt fellépés útján – és segítheti őket abban, hogy figyelembe vegyék a zöld közbeszerzési kritériumokat.

(7) A tagállamok jogszabályi és szabályozási intézkedéseket, valamint igazgatási gyakorlatokat állapítanak meg a közbeszerzéssel, valamint az éves költségvetéssel és számvittel kapcsolatban annak érdekében, hogy az egyes ajánlatkérő szervek ne riadjanak el az energiahatékonyság-javító beruházásoktól, valamint az energiahatékonyság-alapú szerződések és hosszú távú szerződéseken alapuló, harmadik fél általi finanszírozási mechanizmusok igénybevételétől.

(8) A tagállamok felszámolják az energiahatékonyságot akadályozó valamennyi szabályozási vagy nem szabályozási korlátot, különösen a közbeszerzéssel, valamint az éves költségvetéssel és számvittel kapcsolatos jogszabályi és szabályozási intézkedések és igazgatási gyakorlatok tekintetében, annak érdekében, hogy azok ne riasszák el az egyes közintézményeket az energiahatékonyság-javító beruházásoktól, valamint az energiahatékonyság-alapú szerződés és hosszú távú szerződéseken alapuló, harmadik fél általi finanszírozási mechanizmusok igénybevételétől.

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke értelmében benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseik részeként jelentést tesznek a Bizottságnak az energiahatékonyság-javítások elterjedését gátló akadályok felszámolása érdekében hozott intézkedésekről.

III. FEJEZET

AZ ENERGIAFELHASZNÁLÁS HATÉKONYSÁGA

8. cikk

Energiamegtakarítási kötelezettség

(1) A tagállamok legalább az alábbiakkal egyenértékű halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást érnek el:

- a) 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig minden évben a végső felhasználók számára évente értékesített energiavolumen 1,5 %-ának megfelelő új megtakarítás a 2013. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában. Az említett számításból részben vagy egészben kihagyható a közlekedésben való felhasználásra értékesített energiavolumen;
- b) 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig minden évben a következő új megtakarítások:
 - i. 2021. január 1-jétől 2023. december 31-ig az éves végsőenergia-fogyasztás 0,8 %-a a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában;
 - ii. 2024. január 1-jétől 2025. december 31-ig az éves végsőenergia-fogyasztás 1,3 %-a a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában;
 - iii. 2026. január 1-jétől 2027. december 31-ig az éves végsőenergia-fogyasztás 1,5 %-a a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában;
 - iv. 2028. január 1-jétől 2030. december 31-ig az éves végsőenergia-fogyasztás 1,9 %-a a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában.

Az első albekezdés b) pontjának i. alpontjától eltérve Ciprus és Málta 2021. január 1-jétől 2023. december 31-ig minden évben az éves végsőenergia-fogyasztás 0,24 %-ának megfelelő új megtakarítást ér el a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában.

Az első albekezdés b) pontjának ii., iii. és iv. alpontjától eltérve Ciprus és Málta 2024. január 1-jétől 2030. december 31-ig minden évben az éves végsőenergia-fogyasztás 0,45 %-ának megfelelő új megtakarítást ér el a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában.

A tagállamok döntenek el, hogy az új megtakarítás kiszámított mennyiségét hogyan szakaszolják az első albekezdés a) és b) pontjában említett időszakokon belül, feltéve, hogy minden egyes kötelezettségi időszak végéig sikerült elérni az előírt teljes halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást.

A tagállamoknak a 2030 utáni tízéves időszakokban az első albekezdés b) pontjának iv. alpontjában előírt megtakarítási aránnyal összhangban továbbra is évente új megtakarítást kell elérniük.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében előírt mennyiségű energiamegtakarítást a tagállamok vagy a 9. cikkben említett energiahatékonysági kötelezettségi rendszer létrehozása révén, vagy a 10. cikkben említett alternatív szakpolitikai intézkedések meghozatala révén érik el. A tagállamok az energiahatékonysági kötelezettségi rendszert kombinálhatják az alternatív szakpolitikai intézkedésekkel. A tagállamok biztosítják, hogy a 9. és a 10. cikkben, valamint a 30. cikk (14) bekezdésében említett szakpolitikai intézkedések eredményeként elért megtakarítás kiszámítása az V. melléklettel összhangban történjen.

(3) A tagállamok energiahatékonysági kötelezettségi rendszereket, alternatív szakpolitikai intézkedéseket vagy a kettő kombinációját, illetve a nemzeti energiahatékonysági alapról finanszírozott programokat vagy intézkedéseket hajtanak végre, prioritásként – de nem kizárólag – az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők tekintetében. A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk alapján végrehajtott szakpolitikai intézkedések ne érintsék hátrányosan az említett csoportokat. Adott esetben a tagállamok a lehető legjobb módon használják fel a finanszírozást – ideértve a közfinanszírozást is –, az uniós szinten létrehozott finanszírozási eszközöket és a 24. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti kibocsátási egységekből származó bevételeket a káros hatások kiküszöbölése, valamint a méltányos és inkluzív energetikai átmenet biztosítása céljából.

Az (1) bekezdésben előírt energiamegtakarítás elérése érdekében, valamint az (EU) 2019/943 rendelet és az (EU) 2019/944 irányelv sérelme nélkül, az ilyen szakpolitikai intézkedések kidolgozása céljából a tagállamok figyelembe veszik és előmozdítják a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek szerepét e szakpolitikai intézkedések végrehajtásához való hozzájárulásban.

A tagállamok a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás előírt mennyiségének egy részét az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők tekintetében állapítják meg és érik el. Ennek az aránynak legalább egyenlőnek kell lennie az energiaszegénységben élő háztartások arányával, amelynek felmérésére a tagállamok nemzeti energia- és klímatervében, az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének d) pontjával összhangban került sor. A tagállamok a nemzeti energia- és klímatervéükben az energiaszegénység arányának értékelése során a következő mutatókat veszik figyelembe:

- a) az otthon megfelelő fűtésének hiánya (Eurostat, SILC [ilc_md01]);
- b) a közüzemi számlák hátralékai (Eurostat, SILC, [ilc_md07]);
- c) a beázó tetővel, nyirkos falakkal, padlóval vagy alapozással, illetve korhadó ablakkeretekkel vagy padlóval rendelkező lakásban élő teljes lakosság (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]);
- d) szegénységi arány (Eurostat, SILC és ECHP felmérések [ilc_li02]) (határérték: a szociális transzferek utáni medián ekvivalens jövedelem 60 %-a).

Ha egy tagállam nem jelentette be az energiaszegénységben élő háztartásoknak a nemzeti energia- és klímatervében felmért arányát, a halmozott végfelhasználási energiamegtakarításnak az energiaszegénység által érintett fogyasztók, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők tekintetében előírt arányának el kell érnie legalább a harmadik albekezdésben említett mutatók 2019-re vonatkozó értékeinek – vagy ha 2019-re nem érhető el, akkor az utolsó három évre rendelkezésre álló megfelelő értékek lineáris extrapolációjának – számtani átlagát.

(4) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése értelmében benyújtott aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervekben, az említett rendelet 3. és 7–12. cikke értelmében bejelentett, későbbi integrált nemzeti energia- és klímatervekben, valamint az említett rendelet 17. cikke értelmében benyújtott, kapcsolódó nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseikben szerepeltetik az alkalmazott mutatókra vonatkozó információkat, a részarány számtani átlagát és az e cikk (3) bekezdésével összhangban meghatározott szakpolitikai intézkedések eredményét.

(5) A tagállamok azt az energiamegtakarítást számíthatják be, amely 2020. december 31-ig, vagy ezen időpontot követően bevezetett szakpolitikai intézkedésekből származik, feltéve, hogy ezek az intézkedések 2020. december 31. után megvalósítandó új egyéni fellépéseket eredményeznek. Egyik kötelezettségi időszak során elért energiamegtakarítások sem számolhatók be az (1) bekezdésben előírt korábbi kötelezettségi időszakok tekintetében előírt energiamegtakarítások összegébe.

(6) Amennyiben a tagállamok elérik legalább az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának i. alpontjában említett halmozott végfelhasználási energiamegtakarításukra vonatkozó kötelezettségüket, az ott említett, előírt energiamegtakarítás mennyiségét a következő egy vagy több módon számíthatják ki:

- a) éves megtakarítási arány alkalmazása a végső felhasználók számára értékesített energiamennyiségére vagy a végsőenergia-fogyasztásra, a 2019. január 1-jét megelőző legutóbbi hároméves időszak átlagában;
- b) a közlekedésben felhasznált energia részben vagy egészben történő kihagyása a számítási alapértékből;
- c) a (8) bekezdésben foglalt lehetőségek valamelyikének kihasználása.

(7) Amennyiben a tagállamok a (6) bekezdésben meghatározott lehetőségekhez folyamodnak az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának i. alpontjában említett előírt energiamegtakarítás tekintetében, meghatározzák a következőket:

- a) a halmozott végfelhasználási energiamegtakarításuk kiszámításához alkalmazott saját éves megtakarítási arányuk, amelynek biztosítania kell, hogy a nettó energiamegtakarításuk végső mennyisége ne legyen kevesebb az ott előírt megtakarításnál;
- b) saját számítási alapértékük, amelyből részben vagy egészben kihagyhatják a közlekedésben felhasznált energiát.

(8) A (9) bekezdésre is figyelemmel minden egyes tagállam:

- a) elvégezheti az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában előírt számítást 2014-ben és 2015-ben 1 %-os értékeket alkalmazva; 2016-ban és 2017-ben 1,25 %-os értékeket alkalmazva; 2018-ban, 2019-ben és 2020-ban pedig 1,5 %-os értékeket alkalmazva;
- b) az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett kötelezettségi időszak tekintetében kizárhatja a számításból a 2003/87/EK irányelv I. mellékletében felsorolt ipari tevékenységek során felhasznált értékesített energia volumenének, vagy az említett albekezdés b) pontjának i. alpontjában említett kötelezettségi időszak tekintetében a 2003/87/EK irányelv I. mellékletében felsorolt ipari tevékenységek során fogyasztott végső energia volumenének egy részét vagy egészét;
- c) beszámíthatja az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában és b) pontjának i. alpontjában előírt energiamegtakarítás mennyiségébe az energiaátalakítási, -átviteli/-szállítási és -elosztási ágazatban – ezen belül a hatékony távfűtési és távhűtési infrastruktúra terén – a 25. cikk (4) bekezdésében, a 26. cikk (7) bekezdésének a) pontjában, valamint a 27. cikk (1), (5)–(9) és (11) bekezdésében foglalt követelmények végrehajtásának eredményeként elért energiamegtakarítást. A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot azokról a szakpolitikai intézkedéseikről, amelyeket e pont alapján kívánnak meghozni a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszakra a 3. és 7–12. cikk értelmében bejelentett integrált nemzeti energia- és klímatervek részeként. Ezen intézkedések hatását az V. melléklettel összhangban kell kiszámítani és be kell illeszteni az említett tervekbe;
- d) beszámíthatja az előírt energiamegtakarítás mennyiségébe a 2008. december 31. óta újonnan végrehajtott és 2020-ban az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett kötelezettségi időszak tekintetében, 2020-at követően pedig az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának i. alpontjában említett időszak tekintetében még továbbra is hatással bíró egyéni fellépésekből származó, mérhető és ellenőrizhető energiamegtakarítást;

- e) beszámíthatja az előírt energiamegtakarítás mennyiségébe a szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítást, feltéve, hogy igazolható, hogy ezek az intézkedések olyan egyéni fellépéseket eredményeznek, amelyek 2018. január 1-jétől 2020. december 31-ig kerülnek megvalósításra, és amelyek 2020. december 31. után eredményeznek megtakarítást;
- f) az (1) bekezdés első albekezdése a) pontja és b) pontjának i. alpontja alapján előírt energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítása során kihagyhatja a számításból a megújulóenergia-technológiák új telepítésének előmozdítására irányuló szakpolitikai intézkedések eredményeként az épületeken vagy az épületekben saját használatra termelt, ellenőrizhető energiagemennyiség 30 %-át;
- g) beszámíthatja az (1) bekezdés első albekezdése a) pontja és b) pontjának i. alpontja alapján előírt energiamegtakarítás mennyiségébe a 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig tartó kötelezettségi időszakra előírt energiamegtakarításon felüli energiamegtakarítást, feltéve, hogy ez a megtakarítás a 9. és a 10. cikkben említett olyan szakpolitikai intézkedések alapján megvalósított egyéni fellépésekből származik, amelyekről a tagállamok beszámoltak a nemzeti energiahatékonysági cselekvési terveikben és jelentést tettek az elért eredményekről szóló jelentéseikben a 26. cikkkel összhangban.

(9) Az (1) bekezdés első albekezdése a) pontjában és b) pontjának i. alpontjában említett időszak tekintetében a tagállamok elkülönítetten alkalmazzák a (8) bekezdés alapján kiválasztott lehetőségeket és külön számítják ki azok hatását a következők szerint:

- a) az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett kötelezettségi időszakra előírt energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítása során a tagállamok a (8) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt lehetőségeket alkalmazhatják. A (8) bekezdés alapján kiválasztott lehetőségek együttesen nem haladhatják meg az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában említett energiamegtakarítás 25 %-át;
- b) az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának i. alpontjában említett kötelezettségi időszakra előírt energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítása során a tagállamok a (8) bekezdés b)–g) pontjában felsorolt lehetőségeket alkalmazhatják, amennyiben a (8) bekezdés d) pontjában említett egyéni fellépéseknek 2020. december 31-ét követően továbbra is ellenőrizhető és mérhető hatásuk van. A (8) bekezdés alapján kiválasztott valamennyi lehetőség együttesen nem eredményezheti az energiamegtakarítás (6) és (7) bekezdéssel összhangban kiszámított mennyiségének 35 %-nál nagyobb csökkenését.

Függetlenül attól, hogy a tagállamok részben vagy egészben kihagyják-e a közlekedésben felhasznált energiát a számítás alapértékükből vagy alkalmazzák-e a (8) bekezdésben felsorolt lehetőségek valamelyikét, biztosítaniuk kell, hogy a végsőenergia-fogyasztást illetően az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának i. alpontjában említett, 2021. január 1-jétől 2023. december 31-ig tartó kötelezettségi időszakban elérendő új megtakarítás kiszámított nettó mennyisége ne legyen kevesebb a hivatkozott alpontra említett éves megtakarítási arány alkalmazásából származó mennyiségénél.

(10) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése értelmében benyújtott aktualizált integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 7–12. cikke értelmében, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet III. mellékletével összhangban bejelentett, későbbi integrált nemzeti energia- és klímaterveikben és kapcsolódó eredményjelentéseikben ismertetik a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszak során elérendő energiamegtakarítás mennyiségének kiszámítását, és adott esetben elmagyarázzák, hogy hogyan került meghatározásra az éves megtakarítási arány és a számítási alapérték, valamint hogy az e cikk (8) bekezdésében említett lehetőségek hogyan és milyen mértékben kerültek alkalmazásra.

(11) A tagállamok bejelentik a Bizottságnak az e cikk (1) bekezdése első albekezdésének b) pontjában és a (3) bekezdésben említett előírt energiamegtakarítás mennyiségét, a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás előírt összességének elérése érdekében végrehajtandó szakpolitikai intézkedések és az ezen irányelv V. melléklete szerinti számítási módszereik ismertetését az integrált nemzeti energia- és klímaterveiknek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése értelmében benyújtott aktualizálási keretében, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 7–12. cikke értelmében bejelentett integrált nemzeti energia- és klímaterveik részeként. A tagállamok a Bizottság által a tagállamok rendelkezésére bocsátott jelentéstételi mintát használják.

(12) Amennyiben az integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseknek az (EU) 2018/1999 rendelet 29. cikke szerinti értékelése vagy a legutóbb bejelentett integrált nemzeti energia- és klímaterv (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikke értelmében benyújtott aktualizálása tervezetének vagy végleges változatának értékelése vagy az (EU) 2018/1999 rendelet 3. és 7–12. cikke értelmében bejelentett, későbbi integrált nemzeti energia- és klímatervek tervezetének és végleges változatának értékelése alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szakpolitikai intézkedések nem biztosítják a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítások előírt mennyiségének elérését a kötelezettségi időszak végéig, a Bizottság az (EU) 2018/1999 rendelet 34. cikkével összhangban ajánlásokat adhat ki azon tagállamok számára, amelyek szakpolitikai intézkedéseit nem tartja elegendőnek az energiamegtakarítási kötelezettségeik teljesítésének biztosításához.

(13) Amennyiben egy tagállam az (1) bekezdésben meghatározott egyes kötelezettségi időszakok végéig nem érte el az előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást, a fennmaradó energiamegtakarítást a következő kötelezettségi időszak végéig előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarításon felül kell elérnie.

Amennyiben viszont egy tagállam az előírt szintet meghaladó halmozott végfelhasználási energiamegtakarítást ért el az (1) bekezdésben meghatározott egyes kötelezettségi időszakok végéig, jogosult az ilyen többlet legfeljebb 10 %-ának megfelelő elszámolható mennyiséget átvinni a következő kötelezettségi időszakra anélkül, hogy a célul kitűzött hozzájárulás növekedne.

(14) A nemzeti energia- és klímaterveiknek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése értelmében benyújtott aktualizálásainak és az említett rendelet 17. cikke értelmében benyújtott, kapcsolódó nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseiknek, valamint az említett rendelet 3. és 7–12. cikke értelmében bejelentett, későbbi integrált energia- és klímaterveiknek a részeként a tagállamok – adott esetben bizonyítékokkal és számításokkal is – igazolják, hogy:

- a) amennyiben átfedés van a szakpolitikai intézkedések vagy az egyéni fellépések hatása között, az energiamegtakarítást nem számítják duplán;
- b) az e cikk (1) bekezdése első albekezdésének b) pontja alapján elért energiamegtakarítás hogyan járul hozzá a 4. cikk szerinti nemzeti hozzájárulásuk teljesítéséhez;
- c) energiamegtakarítási kötelezettségük teljesítése céljából szakpolitikai intézkedéseket állapítanak meg e cikknek megfelelően, és hogy ezek a szakpolitikai intézkedések beszámíthatók és megfelelők ahhoz, hogy minden egyes kötelezettségi időszak végére biztosítsák az előírt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás elérését.

9. cikk

Energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek

(1) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt mennyiségű megtakarítás elérésére vonatkozó kötelezettségüket energiahatékonysági kötelezettségi rendszer révén teljesítik, biztosítják, hogy az e cikk (3) bekezdésében említett, egy adott tagállam területén működő kötelezett felek a 8. cikk (8) és (9) bekezdésének sérelme nélkül teljesítik a 8. cikk (1) bekezdésében foglalt halmozott végfelhasználási energiamegtakarítási követelményüket.

A tagállamok adott esetben dönthetnek úgy, hogy a kötelezett felek a 30. cikk (14) bekezdésével összhangban a nemzeti energiahatékonysági alaphoz való hozzájárulással teljesítik az említett megtakarítások egészét vagy részét.

(2) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt mennyiségű megtakarítás elérésére vonatkozó kötelezettségüket energiahatékonysági kötelezettségi rendszer révén teljesítik, kinevezhetnek egy végrehajtó hatóságot a rendszer igazgatására.

(3) A tagállamok objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kötelezett feleket jelölnek ki a területükön tevékeny átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők, energiaelosztók, kiskereskedelmi energia-értékesítő vállalkozások, és közlekedési célú üzemanyag-elosztók vagy kiskereskedelmi közlekedési célú üzemanyag-értékesítők közül. A kötelezettség teljesítéséhez szükséges energiamegtakarítás mennyiségét a 8. cikk (1) bekezdése szerinti számítástól függetlenül a tagállam által kijelölt kötelezett felek a végső felhasználók körében, vagy ha a tagállamok úgy döntenek, az e cikk (11) bekezdésének a) pontjában meghatározottak szerint a harmadik felektől származó tanúsított energiamegtakarításon keresztül érik el.

(4) Amennyiben a (3) bekezdés alapján kiskereskedelmi energia-értékesítő vállalkozásokat jelölnek ki kötelezett feleknek, a tagállamok biztosítják, hogy a kiskereskedelmi energia-értékesítő vállalkozások kötelezettségük teljesítése során semmilyen módon se akadályozzák a fogyasztókat, hogy szolgáltatót váltsanak.

(5) A tagállamok előírhatják a kötelezett felek számára, hogy energiamegtakarítási kötelezettségeik egy részét az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében érvényesítsék. A tagállamok azt is előírhatják a kötelezett felek számára, hogy teljesítsék az energiaköltség-csökkentési célkitűzéseket – feltéve, hogy ezek végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek, és az V. melléklettel összhangban kerülnek kiszámításra –, valamint hogy energiahatékonyság-javító intézkedések – többek között a szén-dioxid-kibocsátási árak kkv-kra és mikro- és kisvállalkozásokra gyakorolt hatásait mérséklő pénzügyi támogatási intézkedések – előmozdítása révén érvényesítsék az energiamegtakarítást.

(6) A tagállamok előírhatják a kötelezett felek számára, hogy működjenek együtt a szociális szolgáltatókkal, a regionális hatóságokkal, a helyi hatóságokkal vagy önkormányzatokkal az energiahatékonyság-javító intézkedéseknek az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében történő előmozdítása érdekében. Ez magában foglalja az energiaszegénység kockázatának kitett vagy annak hatásaira érzékenyebb csoportok sajátos szükségleteinek azonosítását és kezelését. Az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők védelme érdekében a tagállamok a kötelezett feleket olyan intézkedések végrehajtására ösztönzik, mint például az épületek felújítása – ideértve a szociális bérlakásokat is –, a berendezések lecserélése, az energiahatékonyság-javító intézkedésekre irányuló pénzügyi támogatás és ösztönzők a nemzeti finanszírozási és támogatási rendszerekkel összhangban, illetve energetikai auditok. A tagállamok biztosítják az intézkedések támogathatóságát a többlakásos épületekben található egyes egységek vonatkozásában is.

(7) Az (5) és a (6) bekezdés alkalmazása során a tagállamok előírják a kötelezett felek számára, hogy évente tegyenek jelentést az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében előmozdított intézkedésekből származó, a kötelezett felek által elért energiamegtakarításokról, és nyújtsanak összesített statisztikai információkat a végső felhasználóikról – az energiamegtakarításban a korábban benyújtott információkhoz képest bekövetkezett változások azonosításával –, valamint a nyújtott technikai és pénzügyi támogatásról.

(8) A tagállamok az egyes kötelezett felektől elvárt energiamegtakarítás mennyiségét primerenergia-felhasználásként vagy végsőenergia-fogyasztásként fejezik ki. A kötelezett felek által megvalósított bejelentett megtakarítás kiszámításához is az előírt energiamegtakarítás mennyiségének kifejezéséhez választott módszert kell használni. Az energiamegtakarítás mennyiségének átváltásához az (EU) 2018/2066 bizottsági végrehajtási rendelet⁽⁴¹⁾ VI. mellékletében foglalt fűtőértékeket és a 31. cikk szerinti primerenergia-tényezőt kell alkalmazni, kivéve, ha más átváltási tényezők használata indokolt.

(9) A tagállamok mérési, irányítási és ellenőrzési rendszereket hoznak létre a kötelezett felek által megvalósított energiahatékonyság-javító intézkedéseknek legalább egy statisztikailag jelentős arányán és reprezentatív mintáján dokumentált ellenőrzés elvégzésére. Az ilyen mérést, irányítást és ellenőrzést a kötelezett felektől függetlenül kell elvégezni. Amennyiben egy jogalany a 9. cikk szerinti nemzeti energiahatékonysági kötelezettségi rendszer és a 2003/87/EK irányelvvel összhangban az épületekre és közúti közlekedésre vonatkozó EU ETS alapján kötelezett fél, a nyomonkövetési és hitelesítési rendszernek biztosítania kell, hogy a 2003/87/EK irányelvvel összhangban a tüzelőanyag fogyasztásra bocsátásakor továbbadott szén-dioxid-kibocsátási árat vegyék figyelembe a jogalany energiamegtakarítási intézkedéseiből származó energiamegtakarítás kiszámításához és jelentéséhez.

⁽⁴¹⁾ A Bizottság (EU) 2018/2066 végrehajtási rendelete (2018. december 19.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelő nyomon követéséről és jelentéséről, valamint a 601/2012/EU bizottsági rendelet módosításáról (HL L 334., 2018.12.31., 1. o.).

(10) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke értelmében benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlatpolitikai eredményjelentések részeként tájékoztatják a Bizottságot a bevezetett mérési, irányítási és hitelesítési rendszerekről, ideértve az alkalmazott módszereket, az azonosított problémákat és azok kezelésének módját.

(11) Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer keretén belül a tagállamok engedélyezhetik a kötelezett felek számára a következőket:

- a) a kötelezettségük terhére elszámolják azt a tanúsított energiamegtakarítást, amelyet energiahatékonysági szolgáltatók vagy más harmadik felek értek el, beleértve azt is, amikor a kötelezett felek más, az állam által jóváhagyott szerveken vagy állami hatóságokon keresztül támogatnak intézkedéseket, ami formális partnerségeket is jelenthet és egyéb finanszírozási forrásokkal is kombinálható;
- b) egy adott évben elért megtakarítást a négy megelőző vagy a három következő évben elért megtakarításként vegyenek figyelembe, amennyiben ez az időszak nem nyúlik túl a 8. cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettségi időszakok végén.

Amennyiben a tagállamok ezt engedélyezik, biztosítják, hogy az első albekezdés a) pontjában említett energiamegtakarítás tanúsítására egy, a tagállamokban létrehozandó, egyértelmű, átlátható és minden piaci szereplő számára nyitott, a tanúsítás költségeinek minimalizálására törekvő jóváhagyási folyamat mentén kerüljön sor.

A tagállamok értékelik a helyzetet és adott esetben intézkedéseket hoznak az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek közvetlen és közvetett költségeinek a nemzetközi versenynek kitett energiaigényes iparágak versenyképességére gyakorolt hatásának minimálisra csökkentése érdekében.

(12) A tagállamok évente közzéteszik a rendszer keretében az egyes kötelezett felek, vagy a kötelezett felek egyes alkategóriái által elért energiamegtakarítást, valamint az összesített adatokat.

10. cikk

Alternatív szakpolitikai intézkedések

(1) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt megtakarítás elérésére vonatkozó kötelezettségüket alternatív szakpolitikai intézkedések révén teljesítik, a 8. cikk (8) és (9) bekezdésének sérelme nélkül, biztosítják, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében előírt energiamegtakarítást a végső felhasználók körében ériék el.

(2) Az adózási intézkedésekhez kapcsolódóktól eltérő minden intézkedés tekintetében a tagállamok olyan mérési, irányítási és ellenőrzési rendszereket vezetnek be, amelyek keretében a részt vevő vagy megbízott felek által megvalósított energiahatékonyság-javító intézkedéseknek legalább egy statisztikailag jelentős arányán és reprezentatív mintáján dokumentált ellenőrzést végeznek. A mérést, irányítást és ellenőrzést a részt vevő vagy megbízott felektől függetlenül kell elvégezni.

(3) A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke értelmében benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlatpolitikai eredményjelentések részeként tájékoztatják a Bizottságot a bevezetett mérési, irányítási és ellenőrzési rendszerekről, ideértve az alkalmazott módszereket, az azonosított problémákat és azok kezelésének módját.

(4) Az adóintézkedések bejelentésekor a tagállamoknak be kell mutatniuk, hogy az adóintézkedés tervezése során hogyan biztosították az árjelzés – például az adókulcs – hatékonyságát és időbeni láthatóságát. Amennyiben csökken az adókulcs, a tagállamoknak meg kell indokolniuk, hogy az adóintézkedések hogyan eredményeznek új energiamegtakarításokat.

11. cikk

Energiagazdálkodási rendszerek és energetikai auditok

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az előző három évben az összes energiahordozót együttvéve 85 TJ-nál nagyobb átlagos éves energiafogyasztással rendelkező vállalkozások energiazdálkodási rendszert vezessenek be. Az energiazdálkodási rendszert független testületnek kell tanúsítania a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően.

A tagállamok biztosítják, hogy az első albekezdésben említett vállalkozások legkésőbb 2027. október 11-ig energiagazdálkodási rendszerrel rendelkezzenek.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az előző három évben az összes energiahordozót együttvéve 10 TJ-nál nagyobb átlagos éves energiafogyasztású, energiagazdálkodási rendszert nem alkalmazó vállalkozásokat energetikai auditnak vessék alá.

Ilyen energetikai auditokat vagy

- a) a 28. cikk szerinti képzéssel és/vagy akkreditációval rendelkező szakemberek végeznek független és költséghatékony módon; vagy
- b) a nemzeti jogszabályoknak megfelelően független hatóságok hajtanak végre és felügyelnek.

A tagállamok biztosítják, hogy az első albekezdésben említett vállalkozások elvégezzék az első energetikai auditot 2026. október 11-ig, és hogy az ezt követő energetikai auditokat legalább négyévente elvégezzék. Amennyiben az ilyen vállalkozások az első albekezdéssel összhangban már végeznek energetikai auditot, azt ezen irányelvvel összhangban legalább négyévente továbbra is elvégzik.

Az érintett vállalkozások az említett energetikai auditokból származó ajánlások alapján konkrét és megvalósítható cselekvési tervet dolgoznak ki. A cselekvési tervben meg kell határozni az audit egyes ajánlásainak végrehajtására irányuló intézkedéseket, amennyiben az műszakilag, illetve gazdaságilag megvalósítható. A cselekvési tervet be kell nyújtani a vállalkozás vezetése részére.

A tagállamok biztosítják, hogy a cselekvési terveket és az ajánlások végrehajtási arányát közvéleményre a vállalkozás éves jelentésében, és hogy azokat nyilvánosan hozzáférhetővé tegyék, figyelemmel az üzleti titkokat és a titoktartást védő uniós és nemzeti jogra.

(3) Amennyiben egy adott évben az (1) bekezdésben említett valamely vállalkozás éves fogyasztása meghaladja a 85 TJ-t, és amennyiben a (2) bekezdésben említett valamely vállalkozás éves fogyasztása meghaladja a 10 TJ-t, a tagállamok biztosítják, hogy ezt az információt az e cikk végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok rendelkezésére bocsássák. A tagállamok e célból ösztönözhetik egy új vagy egy meglévő platform használatát a szükséges adatok nemzeti szintű összegyűjtésének elősegítése érdekében.

(4) A tagállamok ösztönözhetik az (1) és (2) bekezdésben említett vállalkozásokat, hogy éves jelentésükben szolgáltatassanak információkat az éves energiafogyasztásukról kilowattórában, az éves vízfogyasztásuk mennyiségéről pedig köbméterben kifejezve, valamint az energiafogyasztásuk és vízfogyasztásuk korábbi évekkkel való összehasonlításáról.

(5) A tagállamok előmozdítják a költséghatékony, magas színvonalú olyan energetikai auditok elérhetőségét minden végső felhasználó számára, amelyet

- a) képzési kritériumokkal összhangban képzéssel vagy akkreditációval rendelkező szakemberek végeznek független módon; vagy
- b) a nemzeti jogszabályoknak megfelelően független hatóságok hajtanak végre és felügyelnek.

Az első albekezdésben említett energetikai auditokat belső szakértők vagy energetikai auditorok végezhetik, amennyiben az érintett tagállamban minőségbiztosítási rendszer működik, amely magában foglalja adott esetben az ilyen belső szakértők vagy energetikai auditorok által elvégzett valamennyi energetikai auditnak legalább egy statisztikailag jelentős, véletlenszerűen kiválasztott százaléka vonatkozásában évente végzett ellenőrzést is.

Az energetikai auditok és az energiagazdálkodási rendszerek magas színvonalának garantálása érdekében a tagállamok átlátható és megkülönböztetésmentes minimumkövetelményeket állapítanak meg az energetikai auditok tekintetében a VI. mellékletben meghatározott iránymutatások alapján és a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványok figyelembevételével. A tagállamok egy illetékes hatóság vagy szerv kijelölésével gondoskodnak arról, hogy az e cikk (2) bekezdésében meghatározott energetikai auditok elvégzésére előírt határidőket betartsák, és megfelelően alkalmazzák a VI. mellékletben meghatározott minimumkövetelményeket.

Az energetikai auditok nem tartalmazhatnak olyan záradékot, amely kizárja, hogy az audit eredményét bármely képesítéssel vagy akkreditációval rendelkező energiahatékonysági szolgáltatónak átadják, feltéve, hogy a fogyasztó ezt nem ellenzi.

(6) A tagállamok programokat dolgoznak ki a célból, hogy az (1) és (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó kkv-ket is energetikai auditok elvégeztetésére, ezt követően pedig az ezen auditokban foglalt ajánlások végrehajtására ösztönözzék, valamint a célból, hogy technikai támogatást nyújtsanak a számukra.

A tagállamok átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján és az állami támogatásokra vonatkozó uniós jog sérelme nélkül mechanizmusokat hozhatnak létre, például a kkv-k és a mikrovállalkozások számára energetikai auditokat végző energetikai auditközpontokat, feltéve, hogy ezek a mechanizmusok nem versenyeznek magán auditorokkal. Más támogatási rendszereket is létrehozhatnak a kkv-k számára – többek között önkéntes megállapodások esetére –, hogy a kkv-k fedezni tudják az energetikai auditok, valamint az energetikai auditok eredményeként született kiemelt költséghatékonysági ajánlások megvalósításának költségeit, amennyiben a javasolt intézkedések végrehajtásra kerülnek.

(7) A tagállamok biztosítják, hogy a (6) bekezdésben említett programokban szerepeljen a kkv-k számára nyújtandó támogatás az energiahatékonysági intézkedésekből származó, a működésükben megjelenő számos előny számszerű kimutatása, energiahatékonysági tervek kidolgozása és a kkv-k energiahatékonysági hálózatainak független szakértők által elősegített fejlesztése terén.

A tagállamok olyan konkrét példákat ajánlanak a kkv-k figyelmébe – többek között saját közvetítő szervezeteiken keresztül –, amelyek bemutatják, hogyan segíthetik az energiagazdálkodási rendszerek az üzleti vállalkozásaikat. A Bizottság a területre vonatkozó legjobb gyakorlatok cseréjének előmozdítása révén segíti a tagállamokat.

(8) A tagállamok programokat dolgoznak ki annak érdekében, hogy a nem kkv-nak minősülő és az (1) vagy (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó vállalkozásokat is energetikai auditok elvégeztetésére, ezt követően pedig az ezen auditokban foglalt ajánlások végrehajtására ösztönözzék.

(9) Akkor tekinthető úgy, hogy az energetikai auditok megfelelnek a (2) bekezdésnek, ha:

- a) független módon, a VI. mellékletben foglalt minimumkövetelmények alapján folytatták le őket;
- b) az érdekelt felek szervezetei és egy kijelölt szerv között létrejött, az érintett tagállam, vagy a vonatkozó felelősséget az illetékes hatóságoktól felhatalmazás alapján átvett más szervek, vagy a Bizottság által felügyelt önkéntes megállapodások keretében folytatták le őket.

Az energiahatékonysági szolgáltatásokat kínáló piaci résztvevők piacra jutását átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell biztosítani.

(10) Az energiahatékonyság-alapú szerződést végrehajtó vállalkozások mentesülnek az e cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott követelmények alól, feltéve, hogy az energiahatékonysági szerződés tartalmazza az energiagazdálkodási rendszer szükséges elemeit, valamint megfelel a XV. mellékletben meghatározott követelményeknek.

(11) Azok a vállalkozások, amelyek egy független szerv által a vonatkozó európai vagy nemzetközi szabványoknak megfelelően tanúsított környezetgazdálkodási rendszert hajtanak végre, mentesülnek az e cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott követelmények alól, feltéve, hogy a tagállamok biztosítják, hogy az érintett környezetgazdálkodási rendszer magában foglalja a VI. mellékletben foglalt minimumkövetelmények alapján végzett energetikai auditot.

(12) Az energetikai auditok végezhetőek elkülönülten vagy egy szélesebb körű környezetvédelmi ellenőrzés részeként. A tagállamok előírhatják, hogy az energetikai audit részeként azt is vizsgálják meg, hogy műszaki és gazdasági szempontból megvalósítható-e egy már meglévő vagy tervezett távfűtési vagy távhűtési rendszerhez való csatlakozás.

A tagállamok az állami támogatásokra vonatkozó uniós jog sérelme nélkül alkalmazhatnak ösztönző és támogató rendszereket az energetikai auditok eredményeként született ajánlások vagy hasonló intézkedések végrehajtásához.

12. cikk

Adatközpontok

(1) A tagállamok 2024. május 15-ig, majd azt követően minden évben előírják a területükön található, legalább 500 kW telepített információtechnológiai (IT) energiaigénnyel rendelkező adatközpontok tulajdonosai és üzemeltetői számára, hogy tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé a VII. mellékletben meghatározott információkat, az üzleti titkokat és a titoktartást védő uniós és nemzeti jog hatálya alá tartozó információk kivételével.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó azokra az adatközpontokra, amelyeket kizárólag a védelem és a polgári védelem végső céljára használnak, vagy amelyek kizárólag ilyen végső célokra nyújtanak szolgáltatásokat.

(3) A Bizottság létrehozza az adatközpontok európai adatbázisát, amely a kötelezett adatközpontok által az (1) bekezdésnek megfelelően bejelentett információkat tartalmazza. Az európai adatbázisnak – összesített adatok formájában – nyilvánosan hozzáférhetőnek kell lennie.

(4) A tagállamok ösztönzik a területükön található, legalább 1 MW telepített IT-energiaigénnyel rendelkező adatközpontok tulajdonosait és üzemeltetőit, hogy vegyék figyelembe az adatközpontok energiahatékonyságára vonatkozó európai magatartási kódex legújabb változatában említett legjobb gyakorlatokat.

(5) A Bizottság 2025. május 15-ig értékeli az (1) és (3) bekezdés alapján hozzá benyújtott, az adatközpontok energiahatékonyságára vonatkozóan rendelkezésre álló adatokat, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, adott esetben az energiahatékonyság javítását célzó további intézkedéseket tartalmazó jogalkotási javaslatok kíséretében, beleértve minimumszabványok megállapítását és a nulla nettó kibocsátású adatközpontok ágazatára való átállás megvalósíthatóságának értékelését, szoros konzultációt folytatva az érintett érdekelt felekkel. Az ilyen javaslatok meghatározhatják azt az időkeretet, amelyen belül a meglévő adatközpontoknak meg kell felelniük a teljesítménymínimumnak.

13. cikk

A földgázfogyasztás mérése

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a földgáz végfelhasználóit – amennyiben az műszakilag lehetséges, pénzügyileg észszerű és az energiamegtakarítási potenciállal arányos mértékű – ellássák olyan versenyképes árú, egyedi fogyasztásmérőkkel, amelyek pontosan tükrözik a végfelhasználó tényleges energiafogyasztását, és amelyek információkat szolgáltatnak a tényleges felhasználási időszakról.

A versenyképes árú, egyedi fogyasztásmérőket mindig rendelkezésre kell bocsátani:

- a) a meglévő fogyasztásmérők cseréje esetén, kivéve, ha ez műszakilag kivitelezhetetlen, vagy nem jelent költséghatékony megoldást a becslült lehetséges hosszú távú megtakarításokat tekintve;
- b) új épületben létrehozott új csatlakozás esetén, vagy amennyiben egy épület a 2010/31/EU irányelv értelmében vett jelentős felújításon megy keresztül.

(2) Ahol és amilyen mértékben a tagállamok bevezetik a földgáz tekintetében az okos mérési rendszereket és az okosmérőket a 2009/73/EK irányelvvel összhangban:

- a) biztosítják, hogy a fogyasztásmérő rendszerek tájékoztatást nyújtsanak a végső felhasználóknak a használat tényleges idejéről, valamint hogy a mérőberendezések minimális funkcióinak és a piaci szereplők tekintetében előírt kötelezettségeknek a meghatározása során teljes mértékben figyelembe vegyék az energiahatékonysággal és a végső felhasználók érdekeivel kapcsolatos célkitűzéseket;

- b) gondoskodnak az okos mérők és az adatközlés biztonságáról, valamint a végső felhasználók magánéletének védelméről, összhangban az uniós adatvédelmi és a magánélet védelméről szóló joggal;
- c) megkövetelik, hogy a fogyasztóknak megfelelő tanácsadást és tájékoztatást nyújtsanak az okos mérők telepítésének időpontjában, különösen az azokkal kapcsolatos összes lehetőségről a mérőóra-leolvasás menete és az energiafogyasztás nyomon követése tekintetében.

14. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó fogyasztásmérés

- (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a távfűtés, a távhűtés, valamint a használati melegvíz végső felhasználóit az azok tényleges energiafogyasztását pontosan tükröző, versenyképes árú fogyasztásmérőkkel lássák el.
- (2) Amennyiben az épület fűtését, hűtését vagy használatimelegvíz-ellátását egy több épületet kiszolgáló központi rendszerből, illetve távfűtési vagy távhűtési hálózatról biztosítják, a hőcserélőnél vagy a csatlakozási pontnál fogyasztásmérőt kell felszerelni.

15. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó al mérés és költségmegosztás

- (1) Az olyan többlakásos épületekben és több célra használt épületekben, amelyekben a fűtést vagy a hűtést központi rendszeren keresztül, illetve távfűtési vagy távhűtési rendszerről biztosítják, egyedi fogyasztásmérőket kell felszerelni a fűtés-, hűtés- vagy használati melegvíz-fogyasztás minden egyes önálló rendeltetési egységben történő mérésére, amennyiben ez műszakilag megvalósítható és a lehetséges energiamegtakarítással való arányosság tekintetében költséghatékony.

Amennyiben az egyedi fogyasztásmérők használata műszakilag nem megvalósítható, vagy a hőfogyasztás minden egyes önálló rendeltetési egységben történő mérése nem költséghatékony, a hőfogyasztás mérésére minden egyes radiátororra egyedi fűtési költségmegosztókat kell szerelni, kivéve, ha az adott tagállam bizonyítja, hogy az ilyen fűtési költségmegosztók felszerelése nem lenne költséghatékony. Ezekben az esetekben a hőfogyasztás mérésére alternatív költséghatékony módszereket lehet figyelembe venni. Minden egyes tagállam egyértelműen meghatározza és közzéteszi azokat az általános kritériumokat, módszereket és eljárásokat, amelyekkel megállapítható, hogy egy adott megoldás nem költséghatékony vagy műszakilag nem megvalósítható.

- (2) Az olyan új többlakásos épületekben, és a több célra használt új épületek lakásoknak otthont adó részeiben, amelyek használatimelegvíz-ellátás céljára központi fűtési rendszerrel vagy távfűtési rendszerrel vannak felszerelve, az (1) bekezdés első albekezdésének ellenére egyedi fogyasztásmérőket kell felszerelni a használatimelegvíz-fogyasztás mérésére.

- (3) A távfűtési vagy távhűtési hálózatról ellátott többlakásos vagy több célra használt épületek esetében, vagy ahol az ilyen épületekre saját központi fűtő- vagy hűtőrendszerek jellemzők, az egyedi fogyasztás elszámolása átláthatóságának és pontosságának biztosítása érdekében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy átlátható és a nyilvánosság számára hozzáférhető nemzeti szabályokkal rendelkezzenek az ilyen épületek fűtési, hűtési és használatimelegvíz-fogyasztási költségeinek elosztására vonatkozóan. Adott esetben e szabályoknak iránymutatásokat kell tartalmazniuk az alábbiakra használt energia költségei megosztásának módjára vonatkozóan:

- a) használati melegvíz;
- b) az épületgépészeti berendezésből sugárzott és közös használatú helyiségek fűtésére felhasznált hő, amennyiben a lépcsőházak és folyosók radiátorokkal vannak felszerelve;
- c) a lakások fűtése vagy hűtése.

16. cikk

A távolról való leolvashatóságra vonatkozó követelmény

(1) A 14. és 15. cikk alkalmazásában az újonnan felszerelt fogyasztásmérőknek és fűtési költségmegosztóknak távolról is leolvasható készülékeknek kell lenniük. A 15. cikk (1) bekezdésében foglalt, a műszaki megvalósíthatóságra és a költséghatékonyságra vonatkozó feltételek alkalmazandók.

(2) A már felszerelt, de távolról nem leolvasható fogyasztásmérőket és fűtési költségmegosztókat 2027. január 1-jéig távolról is leolvashatóvá kell tenni vagy távolról is leolvasható készülékekre kell cserélni, kivéve, ha az adott tagállam bizonyítja, hogy ez nem költséghatékony.

17. cikk

A földgázfogyasztásra vonatkozó számlainformációk

(1) Amennyiben a végfelhasználók nem rendelkeznek a földgáz tekintetében a 2009/73/EK irányelv szerinti okosmérőkkel, a tagállamok – amennyiben ez műszakilag megvalósítható és gazdasági szempontból indokolt – gondoskodnak arról, hogy a VIII. melléklet 1.1. pontjának megfelelően a földgázfogyasztási számlázási adatok megbízhatók és pontosak legyenek, és a tényleges fogyasztáson alapuljanak.

Ennek a kötelezettségnek eleget lehet tenni a végső felhasználó által végzett rendszeres leolvasáson alapuló rendszerrel is, amelynek keretében a végső felhasználó a mérőberendezés állását bejelenti az energiaszolgáltatóknak. A számla csak akkor alapulhat becsült fogyasztáson vagy tüntethet fel általánosösszeget, ha a végső felhasználó az adott számlázási időszakra nem jelentette be a mérőberendezés állását.

(2) A 2009/73/EK irányelvnek megfelelően üzembe helyezett mérőberendezéseknek lehetővé kell tenniük a tényleges fogyasztáson alapuló pontos számlainformációk nyújtását. A tagállamok biztosítják, hogy a végfelhasználók könnyen hozzá tudjanak férni azokhoz a kiegészítő információkhoz, amelyek segítségével részletesen ellenőrizhetik saját múltbeli fogyasztásukat.

A múltbeli fogyasztásra vonatkozó kiegészítő információknak szempontoknak tartalmazniuk kell:

- a) a legalább az elmúlt három évre vagy – amennyiben ez rövidebb – a szolgáltatási szerződés kezdete óta eltelt időtartamra vonatkozó összesített adatokat;
- b) bármely nap, hét, hónap vagy év vonatkozásában a használat idejére vonatkozó részletes adatokat.

A második albekezdés a) pontjában említett adatoknak olyan időszakok szerinti bontásban kell megjelenniük, amelyekre vonatkozóan rendszeres számlázási információk keletkeztek.

A második albekezdés b) pontjában említett adatokat a végső felhasználó számára az interneten vagy a fogyasztásmérő-interfészen keresztül hozzáférhetővé kell tenni, és ezt legalább a megelőző 24 hónap vagy – amennyiben ez rövidebb – a szolgáltatási szerződés kezdete óta eltelt időtartam vonatkozásában biztosítani kell.

(3) Függetlenül attól, hogy üzembe helyeztek-e okos mérőket, a tagállamok:

- a) előírják, hogy ha rendelkezésre állnak a végső felhasználó energiaszámláival és múltbeli fogyasztásával kapcsolatos információk, akkor azokat a végső felhasználó kérésére hozzáférhetővé kell tenni az általa kijelölt energiahatékonysági szolgáltató számára;
- b) biztosítják, hogy a végső felhasználóknak legyen lehetőségük az elektronikus számlainformációkat és számlázást választani, és hogy kérésükre világos és könnyen érthető magyarázatot kapjanak arról, hogy a számlázott összeg miből ered, különösen ha a számla nem a tényleges fogyasztáson alapul;
- c) biztosítják, hogy a végső felhasználók a számlával együtt a VIII. melléklettel összhangban megfelelő tájékoztatást kapjanak annak érdekében, hogy maradéktalanul tisztában legyenek az aktuális energiaköltségekkel;

- d) előírhatják azt is, hogy a végső felhasználó kérésére az ezekben a számlákban szereplő információk nem tekinthetők fizetési kérelemnek. Ezekben az esetekben a tagállamok biztosítják, hogy az energiaszolgáltató a tényleges számlák kifizetésével kapcsolatban rugalmas feltételeket biztosítson;
- e) előírják, hogy az energiaköltségekre vonatkozó információkat és becsléseket kérésre a fogyasztók rendelkezésére kelljen bocsátani megfelelő időn belül és olyan könnyen érthető formában, amelyet felhasználhatnak az ajánlatok összehasonlítható alapon történő összevetéséhez.

18. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó fogyasztási és számlainformációk

(1) Amennyiben fogyasztásmérők vagy fűtési költségmegosztók vannak felszerelve, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a fogyasztási és számlainformációk a IX. melléklet 1. és 2. pontjával összhangban megbízhatóak és pontosak legyenek és a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuljanak minden hasznosító fogyasztó esetében.

A 15. cikk szerinti, fűtési költségmegosztón alapuló, almérővel mért fogyasztás esetét kivéve, amennyiben egy tagállam úgy rendelkezik, az említett kötelezettségnek eleget lehet tenni a végső felhasználó vagy a hasznosító fogyasztó által végzett rendszeres leolvasáson alapuló rendszerrel is, amelynek keretében azok a mérőberendezés állását bejelentik. A számla csak akkor alapulhat becsült fogyasztáson vagy tüntethet fel átalányösszeget, ha a végső felhasználó vagy a hasznosító fogyasztó az adott számlázási időszakra nem jelentette be a mérőberendezés állását.

(2) A tagállamok:

- a) előírják, hogy ha rendelkezésre állnak a hasznosító fogyasztó energiaszámláival és múltbeli fogyasztásával kapcsolatos információk vagy a hasznosító fogyasztó fűtési költségmegosztóról leolvasott értékei, akkor azokat a hasznosító fogyasztó kérésére hozzáférhetővé kell tenni az általa kijelölt energiahatékonysági szolgáltató számára;
- b) biztosítják, hogy a végső felhasználónak lehetősége legyen az elektronikus számlainformációkat és számlázást választani;
- c) biztosítják, hogy valamennyi hasznosító fogyasztó a számlával együtt a IX. melléklet 3. pontjával összhangban egyértelmű és érthető tájékoztatást kapjon;
- d) a vonatkozó uniós joggal összhangban előmozdítják a kiberbiztonságot és biztosítják a hasznosító fogyasztók magánéletének és adatainak védelmét.

A tagállamok előírhatják, hogy a végső felhasználó kérésére a számlainformációk rendelkezésre bocsátása ne minősüljön fizetési kérelemnek. Ezekben az esetekben a tagállamok biztosítják, hogy a tényleges fizetésre rugalmas feltételeket ajánljanak fel.

(3) A tagállamok határoznak arról, hogy az (1) és a (2) bekezdésben említett információkat kinek kell azon hasznosító fogyasztók rendelkezésére bocsátania, akiknek vagy amelyeknek nincs közvetlen vagy egyéni szerződése egy energiaszolgáltatóval.

19. cikk

A földgázfogyasztásra vonatkozó mérési és számlainformációkhoz való hozzáférés költségei

A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók térítésmentesen kapják meg az energiafogyasztásról szóló számláikat és a számlainformációkat, és hogy a fogyasztási adataikhoz megfelelő módon és térítésmentesen férjenek hozzá.

20. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó mérési, fogyasztási és számlainformációkhoz való hozzáférés költsége

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a hasznosító fogyasztók térítésmentesen kapják meg az energiafogyasztásról szóló számláikat és a számlainformációkat, és hogy a fogyasztási adataikhoz megfelelő módon és térítésmentesen férjenek hozzá.

(2) E cikk (1) bekezdésének ellenére, a többlakásos épületekben és a több célra használt épületekben a 15. cikk szerinti egyedi fűtési, hűtési és használatimegvíz-fogyasztásra vonatkozó számlainformációk költségeinek megosztását nonprofit alapon kell végezni. Ha ezzel a feladattal harmadik felet – például egy szolgáltatót vagy a helyi energiaszolgáltatót – bíznak meg, az ebből eredő, az ilyen épületekben a tényleges egyedi fogyasztás mérését, felosztását és elszámolást fedező költségeket a hasznosító fogyasztókra lehet hárítani, olyan mértékben, amennyiben ezek a költségek észszerűek.

(3) A (2) bekezdésben említett almérési szolgáltatások észszerű költségeinek biztosítása érdekében a tagállamok ösztönözhetik a versenyt ebben a szolgáltatási ágazatban olyan megfelelő intézkedések meghozatalával, mint például pályázati eljárások alkalmazásának és a szolgáltatóváltást megkönnyítő interoperábilis eszközök és rendszerek használatának az ajánlása vagy más módon történő népszerűsítése.

IV. FEJEZET

A FOGYASZTÓK TÁJÉKOZTATÁSA ÉS POZÍCIÓJUK MEGERŐSÍTÉSE

21. cikk

A fűtésre, a hűtésre és a használati melegvízre vonatkozó alapvető szerződéses jogok

(1) A fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok, különösen a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴²⁾, valamint a 93/13/EGK tanácsi irányelv⁽⁴³⁾ sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók – és kifejezett hivatkozás esetén a hasznosító fogyasztók – rendelkezzenek az e cikk (2)–(9) bekezdésében előírt jogokkal.

(2) A végső felhasználóknak jogukban áll olyan szerződést kötni szolgáltatójukkal, amely tartalmazza a következőket:

- a) a szolgáltató neve, címe és elérhetősége;
- b) a szerződésben foglalt nyújtott szolgáltatások és azok minőségi szintje;
- c) a szerződésben foglalt, további díjak nélküli karbantartási szolgáltatások fajtái;
- d) azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes díjakra, karbantartási díjakra, valamint az összekapcsolt termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni;
- e) a szerződés időtartama, a szerződés, illetve a szolgáltatások megszüntetésének és meghosszabbításának feltételei – beleértve a velük összekapcsolt szolgáltatásokat és termékeket is –, valamint hogy engedélyezett-e a szerződés ingyenes megszüntetése;
- f) kártérítési vagy visszatérítési előírások, ha a szerződésben vállalt szolgáltatásminőségi színvonala nem megfelelő, ideértve a pontatlan és késedelmes számlázást is;
- g) a bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmus kezdeményezésének módja a 22. cikkel összhangban;
- h) tájékoztatás a fogyasztói jogokról, beleértve a panaszkezelésre vonatkozó információkat és valamennyi, e bekezdésben említett információt, amelyeket a számlán vagy a vállalkozás honlapján egyértelműen közölni kell, beleértve a 22. cikk (3) bekezdésének e) pontjában említett egyablakos ügyintézési pontok elérhetőségeit vagy honlapjának hivatkozását;

⁽⁴²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.).

⁽⁴³⁾ A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről (HL L 95., 1993.4.21., 29. o.).

- i) elérhetőségi adatok, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára a 22. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett, releváns egyablakos ügyintézési pontok azonosítását.

A szolgáltatók feltételeinek tisztességesnek kell lenniük, és előzetesen a végső felhasználók rendelkezésére kell bocsátani azokat. Az e bekezdésben említett információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt meg kell adni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, ezeket az információkat akkor is még a szerződés megkötése előtt kell megadni.

A végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók rendelkezésére kell bocsátani a kulcsfontosságú szerződéses feltételek, többek között az árak és a díjak összefoglalóját, átfogó módon és lényegre törő, egyszerű nyelvezettel.

A végső felhasználók rendelkezésére kell bocsátani a szerződés egy példányát, valamint átlátható módon egyértelmű tájékoztatást kell nyújtani számukra az érvényes árakról és díjakról, valamint a fűtési, hűtési és használatimelegvizek ellátáshoz való hozzáférés és a használat általános szerződési feltételeiről.

A tagállamok határoznak arról, hogy kinek a felelőssége az e bekezdésben említett információkat – kérésre, megfelelő módon és díjmentesen – azon hasznosító fogyasztók rendelkezésére bocsátani, akiknek vagy amelyeknek nincs közvetlen vagy egyéni szerződése egy szolgáltatóval.

(3) A végső felhasználókat megfelelően tájékoztatni kell a szerződéses feltételek esetleges módosítására irányuló szándékról. A szolgáltatók áttekinthető és érthető módon, közvetlenül tájékoztatják végső felhasználóikat az ellátási ár valamennyi kiigazításáról, valamint a kiigazítás okairól és előfeltételeiről, továbbá alkalmazási köréről, megfelelő időben, legkésőbb két héttel, lakossági fogyasztók esetében pedig egy hónappal a kiigazítás hatálybelépését megelőzően. A végső felhasználók haladéktalanul tájékoztatják a hasznosító fogyasztókat az új feltételekről.

(4) A szolgáltatók a fizetési módok széles körét kínálják a végső felhasználóknak. E fizetési módok nem tehetnek indokolatlanul különbséget a felhasználók között. A fizetési módokkal vagy az előfizetési rendszerekkel kapcsolatos díjakban mutatkozó bármely különbségnek objektívnek, megkülönböztetéstől mentesnek és arányosnak kell lennie, és az nem lépheti túl a konkrét fizetési mód használatáért a kedvezményezett által viselt közvetlen költségeket, az (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁴⁾ 62. cikkével összhangban.

(5) A (4) bekezdésnek megfelelően, az előfizetési rendszerekhez hozzáféréssel rendelkező lakossági fogyasztók az előfizetési rendszerek miatt nem kerülhetnek hátrányba.

(6) A végső felhasználók és adott esetben a hasznosító fogyasztók számára tisztességes és átlátható általános szerződési feltételeket kell kínálni, amelyek megfogalmazásának egyszerűnek és egyértelműnek kell lennie, és azok nem tartalmazhatnak a felhasználói jogok gyakorlását akadályozó, nem szerződéses korlátokat, például túlságosan terjedelmes szerződési dokumentációt. A hasznosító fogyasztóknak kérésre hozzáférést kell biztosítani ezekhez az általános feltételekhez. A végső felhasználókat és a hasznosító fogyasztókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerekkel szemben. A fogyatékossgal élő végső felhasználókat akadálymentes formában kell tájékoztatni a szolgáltatóikkal kötött szerződésükkel kapcsolatos valamennyi lényeges információról.

(7) A végső felhasználóknak és a hasznosító fogyasztóknak joguk van magas színvonalú szolgáltatáshoz és a szolgáltatójuk általi panaszkezeléshez. A szolgáltatóknak egyszerűen, tisztességesen és gyorsan kell kezelniük a panaszokat.

(8) Az illetékes hatóságok biztosítják az ezen irányelvben meghatározott fogyasztóvédelmi intézkedések végrehajtását. Az illetékes hatóságok bármely piaci érdektől függetlenül járnak el.

(9) Tervezett kikapcsolás esetén kellő időben a kikapcsolás előtt, de legkésőbb a tervezett lekapcsolás előtt egy hónappal, és többletköltség nélkül megfelelő információkat kell nyújtani az érintett végső felhasználók számára az alternatív intézkedésekről.

⁽⁴⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2366 irányelve (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 337., 2015.12.23., 35. o.).

22. cikk

Tájékoztatás és a tudatosság növelése

(1) A tagállamok – adott esetben a regionális és helyi hatóságokkal szoros együttműködésben – biztosítják, hogy az elérhető energiahatékonyság-javító intézkedésekre, egyedi fellépésekre, valamint a pénzügyi és jogi keretekre vonatkozó információk átláthatók és hozzáférhetőek legyenek, és azokat széles körben terjesszék valamennyi érintett piaci szereplő, így a végső felhasználók, a hasznosító fogyasztók, a fogyasztói szervezetek, a civil társadalom képviselői, a megújulóenergia-közösségek, a helyi energiaközösségek, a helyi és regionális önkormányzatok, az energiaügynökségek, a szociális szolgáltatók, az építők, az építészek, a mérnökök, a környezetvédelmi és energetikai ellenőrök, valamint a 2010/31/EU irányelv 2. cikkének 9. pontjában meghatározott épületelemek telepítői körében.

(2) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók hatékony energiafelhasználásának ösztönzésére és elősegítésére. Ezek az intézkedések a nemzeti stratégia – például az (EU) 2018/1999 rendeletben előírt integrált nemzeti energia- és klímatervek, vagy a 2010/31/EU irányelv 2a. cikkében foglaltak szerint kidolgozott hosszú távú felújítási stratégia – részét képezik.

E cikk alkalmazásában ezek az intézkedések számos olyan eszközt és politikát foglalnak magukban, amelyek elősegítik a magatartásbeli változást, mint például:

- a) pénzügyi ösztönzők;
- b) finanszírozáshoz, utalványokhoz, vissza nem térítendő támogatásokhoz és egyéb támogatásokhoz való hozzáférés;
- c) államilag támogatott energiafogyasztás-értékelések és célzott tanácsadási szolgáltatások és támogatás a háztartási fogyasztók, különösen az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők számára;
- d) célzott tanácsadási szolgáltatások kkv-k és mikrovállalkozások számára;
- e) információszolgáltatás a fogyatékossgal élő személyek számára akadálymentes formában;
- f) mintaprojektek;
- g) munkahelyi tevékenységek;
- h) képzési tevékenységek;
- i) digitális eszközök;
- j) bevonási stratégiák.

(3) E cikk alkalmazásában a (2) bekezdésben említett intézkedések magukban foglalják az (1) bekezdésben említett piaci szereplőkre irányuló támogatási keret létrehozását, különösen az alábbiak tekintetében:

- a) egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló mechanizmusok létrehozása az energiahatékonysággal kapcsolatos technikai, adminisztratív és pénzügyi tanácsadás és segítségnyújtás céljából, mint például lakossági energetikai ellenőrzések, az épületek energetikai felújítása, a régi és rossz hatékonyságú fűtési rendszerek korszerű és hatékonyabb berendezésekre való cseréjével kapcsolatos tájékoztatás és a megújuló energia épületekben való felhasználása és energiatárolás a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók, különösen a háztartások és a kisebb nem háztartási felhasználók számára, a kkv-kat és a mikrovállalkozásokat is beleértve;
- b) együttműködés az olyan szolgáltatásokat nyújtó magánszereplőkkel, mint az energetikai auditok és az energiafogyasztás értékelése, a finanszírozási megoldások és az energetikai felújítások végrehajtása;
- c) az energiafelhasználás terén költséghatékonyságot célzó és könnyen megvalósítható változtatások ismertetése;
- d) tájékoztatás terjesztése az energiahatékonysági intézkedésekről és finanszírozási eszközökről;

e) egyablakos kapcsolattartó pontok biztosítása, hogy a végső felhasználók és a hasznosító fogyasztók minden szükséges információt megkaphassanak jogaikról, az alkalmazandó jogról és a jogvita esetén rendelkezésükre álló vitarendezési mechanizmusokról. Az ilyen egyablakos kapcsolattartó pontok az általános ügyfél-tájékoztató pontokon belül is kialakíthatók.

(4) E cikk alkalmazásában a tagállamok az illetékes hatóságokkal és adott esetben a magánszféra érdekelt feleivel együttműködve kijelölt egyablakos ügyintézési pontokat vagy hasonló mechanizmusokat hoznak létre az energiahatékonysággal kapcsolatos műszaki, adminisztratív és pénzügyi tanácsadás céljából. Ezek a létesítmények:

- a) tanácsot adnak a háztartások, a kkv-k, a mikroállalkozások és a közintézmények számára a technikai és pénzügyi lehetőségekre és megoldásokra vonatkozó rendszerezett információk segítségével;
- b) holisztikus támogatást nyújtanak minden háztartás számára, kiemelt figyelemmel az energiaszegénység által érintett háztartásokra és a legrosszabb teljesítményű épületekre, valamint a különböző lakástípusokhoz és földrajzi elhelyezkedéshez hozzáigazított utólagos átalakítási szolgáltatásokat nyújtó akkreditált vállalatokra és szerelőkire, és segítséget nyújtanak az utólagos felújítási projekt különböző szakaszaihoz, többek között az energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények végrehajtásának megkönnyítése érdekében, amennyiben valamely uniós jogalkotási aktus ilyen követelményeket ír elő;
- c) tanácsot adnak az energiafogyasztási szokásokkal kapcsolatban.

(5) A (4) bekezdésben említett kijelölt egyablakos ügyintézési pontok adott esetben:

- a) tájékoztatást nyújtanak a képzéssel rendelkező energiahatékonysági szakemberekről;
- b) összegyűjtik az energiahatékonysági projektek tipológia szerint összesített adatait, megosztják tapasztalataikat és nyilvánosan hozzáférhetővé teszik azokat;
- c) összekapcsolják a potenciális projekteket a piaci szereplőkkel, különösen a kisebb léptékű, helyi projektek esetében.

Az első albekezdés b) pontjának alkalmazásában a Bizottság segíti a tagállamokat a bevált gyakorlatok megosztásának megkönnyítése és az e gyakorlatokra irányuló, határokon átnyúló együttműködés fokozása érdekében.

(6) A (4) bekezdésben említett egyablakos ügyintézési pontok célzott szolgáltatásokat kínálnak az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az alacsony jövedelmű háztartásokban élők számára.

A Bizottság iránymutatásokat ad a tagállamoknak ezen egyablakos ügyintézési pontok kialakításához azzal a céllal, hogy Unió-szerte összehangolt megközelítést dolgozzon ki. Az iránymutatások ösztönzik a közintézmények, az energiaügynökségek és a közösségi irányítású kezdeményezések közötti együttműködést.

(7) A tagállamok megfelelő feltételeket hoznak létre a piaci szereplők számára, hogy azok az energiahatékonysággal kapcsolatban megfelelő és célzott tájékoztatást és tanácsadást nyújtsanak a végső felhasználók, többek között az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek, a kkv-k és mikroállalkozások számára.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy a végső felhasználók, a hasznosító fogyasztók, az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élő személyek számára az ezen irányelvben előírt jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban felmerülő viták rendezése céljából egy független mechanizmuson – például energiaügyi ombudsmanon, fogyasztóvédelmi testületen vagy szabályozó hatóságon – keresztül egyszerű, tisztességes, átlátható, független, hatékony és eredményes, bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok álljanak rendelkezésre. Amennyiben a végső felhasználó a 2013/11/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁵⁾ 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott fogyasztó, az ilyen peren kívüli vitarendezési mechanizmusoknak meg kell felelniük az irányelvben meghatározott követelményeknek. A tagállamokban már meglévő peren kívüli vitarendezési mechanizmusokat is fel lehet használni e célra, amennyiben azok hatékonysága egyenértékű.

⁽⁴⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/11/EU irányelve (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról (fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv) (HL L 165., 2013.6.18., 63. o.).

A tagállamok szükség esetén biztosítják, hogy az alternatív vitarendezési fórumok együttműködjenek az egyszerű, tisztességes, átlátható, független, hatékony és eredményes, bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok biztosítása érdekében minden olyan vita esetén, amely az ezen irányelv hatálya alá tartozó termékhez vagy szolgáltatásokhoz köthető vagy azokkal összefüggésben áll.

A vállalkozásoknak a lakossági fogyasztókat érintő, bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusokban való részvételét kötelezővé kell tenni, kivéve, ha a tagállam bizonyítja a Bizottság előtt, hogy más mechanizmusok is ugyanolyan hatékonyak.

(9) A tagállamok – a tulajdonjogra és a bérletre vonatkozó jogszabályaik alapelveinek sérelme nélkül – meghozzák a szükséges intézkedéseket az energiahatékonyságot akadályozó szabályozási és nem szabályozási korlátok elhárítására, különös tekintettel az épületek vagy önálló rendeltetési egységek tulajdonosai és bérlői, illetve több tulajdonos közötti egyenlőtlen ösztönzőkre annak biztosítása céljából, hogy a felek ne mondjanak le azokról az általuk egyébként mérlegelt, energiahatékonyság-javító beruházásokról, amelyeket csak azért nem hajtanak végre, mert nem élveznék az összes kedvezményt, vagy mert nincsen szabályozva a költségek és hasznok közöttük történő megosztása.

Az e korlátok megszüntetését célzó intézkedések magukban foglalhatják ösztönzők nyújtását, jogszabályi és szabályozási intézkedések hatályon kívül helyezését vagy módosítását, útmutatók és értelmező közlemények elfogadását, továbbá az adminisztratív eljárások egyszerűsítését, ideértve a több tulajdonos tulajdonát képező ingatlanokkal kapcsolatos döntéshozatali eljárásokra vonatkozó nemzeti szabályokat és intézkedéseket, valamint a harmadik felek által nyújtott finanszírozási megoldások igénybevételének lehetőségét is. Ezek az intézkedések a piaci szereplők – például az (1) bekezdésben említettek – számára nyújtott energiahatékonysággal kapcsolatos oktatással, képzéssel, specifikus tájékoztatással, és technikai segítségnyújtással is kombinálhatók.

A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a releváns partnerek, mint például a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, tulajdonosi és bérlői szervezetek, fogyasztói szervezetek, energiaelosztók vagy kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások, energiahatékonysági szolgáltató vállalkozások, megújulóenergia-közösségek, helyi energiaközösségek, állami hatóságok és ügynökségek között folyó többoldalú párbeszéd támogatása érdekében, azzal a céllal, hogy javaslatokat fogalmazzanak meg a tulajdonosok és bérlők, illetve az épületek vagy önálló rendeltetési egységek tulajdonosai közötti érdekellentétek szempontjából releváns, közösen elfogadott intézkedésekre, ösztönzőkre és iránymutatásokra vonatkozóan.

Minden tagállam jelentést tesz ezekről a korlátokról, valamint a 2010/31/EU irányelv 2a. cikke és az (EU) 2018/1999 rendelet szerint kialakított hosszú távú felújítási stratégiájában tett intézkedésekről.

(10) A Bizottság ösztönzi a tagállamokban alkalmazott bevált energiahatékonysági gyakorlatok és az egyenlőtlen ösztönzők enyhítésére alkalmazott módszerek széles körben való elterjesztését, és ezekhez technikai segítségnyújtást biztosít.

23. cikk

Energiahatékonysági partnerségek

1. A Bizottság 2024. október 11-ig értékeli, hogy a meglévő partnerségek foglalkoznak-e az energiahatékonysággal. Amennyiben az értékelés arra mutat rá, hogy a meglévő partnerségek nem foglalkoznak kellő mértékben az energiahatékonysággal, a Bizottság uniós szinten ágazatspecifikus energiahatékonysági partnerségeket hoz létre – a hiányzó alágazatokkal foglalkozó alpartnerségekkel –, azáltal, hogy inkluzív és reprezentatív módon összehozza a legfontosabb érdekelt feleket és köztük a szociális partnereket az olyan ágazatokban, mint az IKT, a közlekedés, a pénzügyi ágazat és az épületek ágazata.

Amennyiben partnerség létrehozására kerül sor, a Bizottság adott esetben minden uniós ágazatspecifikus energiahatékonysági partnerség számára elnököt jelöl ki.

2. Az (1) bekezdésben említett partnerségeknek elő kell segíteniük a releváns szereplők közötti, az éghajlat- és energiapolitikai átállással kapcsolatos párbeszédet, és az ágazatokat energiahatékonysági ütemtervek kidolgozására kell ösztönözniük annak érdekében, hogy fel lehessen térképezni az energiamegtakarítások elérése, a megújuló energiára való felkészülés és az ágazatok dekarbonizációja céljára rendelkezésre álló intézkedéseket és technológiai lehetőségeket.

Ezek az ütemtervek értékes hozzájárulásként segítenék az ágazatokat az ezen irányelv és az (EU) 2021/1119 rendelet céljainak eléréséhez szükséges beruházások megtervezésében, továbbá a belső piac megerősítése érdekében megkönnyítenék a szereplők közötti, határokon átnyúló együttműködést.

24. cikk

A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók helyzetének erősítése és védelme, valamint az energiaszegénység enyhítése

(1) Nemzeti gazdaság- és szociálpolitikáik, valamint az uniós jog szerinti kötelezettségeik sérelme nélkül a tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők és adott esetben a szociális bérlakásokban élők pozíciójának megerősítése és védelme érdekében.

A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók fogalmának a 2009/73/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése szerinti meghatározásakor a tagállamok figyelembe veszik a hasznosító fogyasztókat.

(2) Nemzeti gazdaság- és szociálpolitikáik, valamint az uniós jog szerinti kötelezettségeik sérelme nélkül a tagállamok az energiaszegénység enyhítése érdekében az energiahatékonyság-javító intézkedéseket és a kapcsolódó fogyasztóvédelmi vagy tájékoztatási intézkedéseket – különösen az ezen irányelv 8. cikkének (3) bekezdésében és 22. cikkében foglaltakat – prioritásként hajtják végre az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében. Ezen intézkedések nyomkövetését és az ezekkel kapcsolatos jelentéstételt a meglévő, az (EU) 2018/1999 rendelet 24. cikkében meghatározott jelentéstételi követelmények keretében kell elvégezni.

(3) Az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők és adott esetben a szociális bérlakásokban élők támogatása érdekében a tagállamok adott esetben:

- a) energiahatékonyság-javító intézkedéseket hajtanak végre az egyéb szakpolitikákból és intézkedésekből – például az ezen irányelv 10. cikkével összhangban végrehajtott adóintézkedésekből vagy a kibocsátáskereskedelmi rendszernek a 2003/87/EK irányelvvel összhangban az épületek ágazatában és a közlekedési ágazatban történő alkalmazásából – fakadó elosztási hatások enyhítése érdekében;
- b) az energiahatékonyság-javító intézkedésekbe – mint kiemelt intézkedésekbe – történő beruházások céljából a lehető legjobban felhasználják az uniós és nemzeti szinten rendelkezésre álló közfinanszírozást, ideértve adott esetben azt a pénzügyi hozzájárulást is, amelyet a tagállamok a Szociális Klímaalapról kaptak az (EU) 2023/955 rendelet 9. és 14. cikke alapján, valamint a 2003/87/EK irányelvvel összhangban az EU ETS szerinti kibocsátáskereskedelemről származó kibocsátási esélyek árveréséből származó bevételeket;
- c) korai, előretételekintő beruházásokat hajtanak végre az energiahatékonyság-javító intézkedések terén, mielőtt megmutatkoznának az egyéb szakpolitikák és intézkedések elosztási hatásai;
- d) előmozdítják a technikai segítségnyújtást, valamint az olyan finanszírozási és pénzügyi eszközök bevezetését, mint például a közműszámla-alapú finanszírozási rendszerek, a helyi hitelvetés-tartalékok, a garanciaalapok, a teljeskörű felújításokra és a minimális energianyereséget eredményező felújításokra szánt források;
- e) technikai segítségnyújtást mozdítanak elő a szociális szereplők számára a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók energiapiacra való aktív részvételének, valamint energiafogyasztási szokásaik pozitív megváltoztatásának ösztönzése érdekében;
- f) hozzáférést biztosítanak minimális energianyereséghez kötött finanszírozáshoz, vissza nem térítendő támogatásokhoz vagy egyéb támogatásokhoz, és ezáltal elősegítik a megfizethető bankhitelekhez vagy célzott hitelkeretekhez való hozzáférést.

(4) A tagállamok szakértői hálózatot hoznak létre különféle ágazatok, például az egészségügyi ágazat, az épületek ágazata és a szociális ágazat szakértőiből, vagy megbíznak egy már létező hálózatot olyan stratégiák kidolgozása céljából, amelyek támogatják a helyi és nemzeti döntéshozókat az energiahatékonyság-javító intézkedések, valamint az energiaszegénység enyhítését célzó technikai segítségnyújtás és pénzügyi eszközök végrehajtásában. A tagállamok törekednek arra, hogy a szakértői hálózatot oly módon állítsák össze, hogy az biztosítsa a nemek egyensúlyát, és tükrözze mindenki perspektíváját.

A tagállamok a szakértői hálózatot megbízhatják, hogy adjon tanácsot a következőkkel kapcsolatban:

- a) nemzeti fogalom meghatározások, mutatók és kritériumok az energiaszegénységre, az energiaszegénység által érintett és a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra, köztük a hasznosító fogyasztóra vonatkozóan;
- b) az energiaszegénység kérdéséhez kapcsolódó, használandó és jelentendő releváns mutatók és adatkészletek kidolgozása vagy javítása;
- c) a megélhetési költségek megfizethetőségét biztosító módszerek és intézkedések, a lakhatási költségek semlegességének előmozdítása, illetve annak biztosítása, hogy az energiahatékonyság-javító intézkedésekre fordított állami finanszírozás az épületek és önálló rendeltetési egységek tulajdonosait és bérelőit egyaránt szolgálja, különös tekintettel az energiaszegénység által érintett személyekre, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra, az alacsony jövedelmű háztartásokban élőkre és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre;
- d) intézkedések olyan helyzetek megelőzésére vagy orvoslására, amelyekben egyes csoportok jobban érintettek vagy jobban ki vannak téve az energiaszegénység kockázatának, vagy érzékenyebbek az energiaszegénység káros hatásaira, például jövedelmük, nemük, egészségügyi állapotuk vagy egy kisebbségi csoporthoz tartozásuk, továbbá a demográfiai helyzet miatt.

V. FEJEZET

AZ ENERGIAELLÁTÁS HATÉKONYSÁGA

25. cikk

A fűtés és hűtés értékelése és tervezése

(1) Az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti integrált nemzeti energia- és klímaterve, valamint annak aktualizált változatai részeként minden tagállam átfogó fűtési és hűtési értékelést nyújt be a Bizottságnak. Ezen átfogó értékelésnek tartalmaznia kell az ezen irányelv X. mellékletében meghatározott információkat, és ahhoz csatolni kell az (EU) 2018/2001 irányelv 15. cikkének (7) bekezdése szerint elvégzett értékelést.

(2) A tagállamok – garantálva, hogy az illetékes hatóságok ne tegyenek hozzáférhetővé vagy közzé kereskedelmi vagy üzleti titkoknak minősített adatokat – biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett átfogó értékelés által érintett érdekelt felek lehetőséget kapjanak a fűtési és hűtési tervek, az átfogó értékelés, valamint a szakpolitikák és intézkedések előkészítésében való részvételre.

(3) Az (1) bekezdésben említett átfogó értékelés céljából a tagállamok az éghajlati tényezők, a gazdasági megvalósíthatóság és a műszaki alkalmazhatóság alapján a területükre kiterjedő költség-haszon elemzést végeznek. A költség-haszon elemzésnek alkalmasnak kell lennie a fűtési és hűtési szükségleteknek megfelelő, leginkább erőforrás- és költséghatékony megoldások azonosításának elősegítésére, az „első az energiahatékonyság” elvet figyelembe véve. A költség-haszon elemzés részét képezheti egy, a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁶⁾ szerinti környezeti vizsgálatnak.

A tagállamok kijelölik a költség-haszon elemzések elvégzéséért felelős illetékes hatóságokat, a XI. melléklettel összhangban rendelkezésre bocsátják a részletes módszertanokat és feltevéseket, valamint meghatározzák és közzéteszik a gazdasági elemzés eljárásait.

(4) Ha az e cikk (1) bekezdésében említett átfogó értékelés és (3) bekezdésében említett elemzés alapján lehetőség van nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés és/vagy hulladékhőből termelt hatékony távfűtés/távhűtés olyan alkalmazására, ahol a haszon meghaladja a költségeket, a tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a hatékony távfűtési és távhűtési infrastruktúra fejlesztése, a hulladékhő hasznosítását végző létesítmények fejlesztésének – többek között az ipari ágazatban való – ösztönzése, és/vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés fejlesztésének és a hulladékhőből megújuló energiaforrásokból előállított fűtési- és hűtési energia hasznosításának lehetővé tétele érdekében, e cikk (1) bekezdésével, valamint a 26. cikk (7) és (9) bekezdésével összhangban.

⁽⁴⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

Amennyiben az e cikk (1) bekezdésében említett átfogó értékelés és (3) bekezdésében említett elemzés alapján nem határozható meg olyan lehetőség, amely vonatkozásában az előnyök meghaladják a költségeket – köztük a 26. cikk (7) bekezdésében említett költség-haszon elemzés elvégzésének adminisztrációs költségeit – az érintett tagállam adott esetben a helyi és a regionális hatóságokkal együtt mentesítheti a létesítményeket az e cikk (1) és (3) bekezdésében meghatározott követelmények alól.

(5) A tagállamok olyan szakpolitikákat és intézkedéseket fogadnak el, amelyek biztosítják az e cikk (1) bekezdése szerint elvégzett átfogó értékelésekben azonosított lehetőségek kiaknázását. E szakpolitikáknak és intézkedéseknek tartalmazniuk kell legalább a X. mellékletben meghatározott elemeket. Az integrált nemzeti energia- és klímaterveiknek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése szerint benyújtott aktualizálása, az említett rendelet 3. cikke és 7–12. cikke szerint ezt követően benyújtott integrált nemzeti energia- és klímaterveik, valamint az említett rendeletnek megfelelően benyújtott releváns nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentéseik részeként a tagállamok bejelentik ezeket a szakpolitikákat és intézkedéseket.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a regionális és helyi hatóságok legalább a 45 000 főnél nagyobb összlakosságú településeken helyi fűtési és hűtési terveket dolgozzanak ki. E terveknek legalább:

- a) az (1) bekezdés szerint elvégzett átfogó értékelésekben megadott információkon és adatokon kell alapulniuk, és tartalmazniuk kell az energiahatékonyság – többek között az alacsony hőmérsékletű távfűtési rendszerek készen állása, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés és a hulladék hő visszanyerése révén történő – növelésének, valamint a megújuló energiának az adott területen a fűtésben és hűtésben való növelésére vonatkozó potenciál becslését és feltérképezését;
- b) meg kell felelniük az „első az energiahatékonyság” elvnek;
- c) stratégiát kell tartalmazniuk az a) pont szerint azonosított potenciál kiaknázására vonatkozóan;
- d) valamennyi érintett regionális vagy helyi érdekelt fél bevonásával kell készülniük, és biztosítaniuk kell a nyilvánosság részvételét, a helyi energiainfrastruktúra üzemeltetőit is beleértve;
- e) figyelembe kell venniük a releváns meglévő energetikai infrastruktúrát;
- f) figyelembe kell venniük a helyi közösségek, valamint több helyi vagy regionális közigazgatási egység vagy régió közös szükségleteit;
- g) fel kell mérniük az energiaközösségek és más, a helyi fűtési és hűtési projektek végrehajtásához aktívan hozzájárulni képes, fogyasztók által irányított kezdeményezések szerepét;
- h) tartalmazniuk kell a helyi épületállományok hűtő- és fűtőberendezéseinek és -rendszereinek elemzését, figyelembe véve az energiahatékonysági intézkedések számára kínálkozó területspecifikus potenciált, és kezelve a legrosszabb teljesítményű épületek helyzetét, valamint a kiszolgáltott helyzetben lévő háztartások szükségleteit;
- i) fel kell mérniük, hogy miként lehet finanszírozni a szakpolitikák és intézkedések végrehajtását, és olyan pénzügyi mechanizmusokat kell azonosítaniuk, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy áttérjenek a megújuló energiával való fűtésre és hűtésre;
- j) magukban kell foglalniuk a tervekben foglalt céloknak a klímasemlegességgel összhangban történő elérését biztosító ütemtervet, valamint az azonosított szakpolitikák és intézkedések végrehajtása terén elért eredmények nyomom követését;
- k) célul kell kitűzniük a közintézményekben a régi és nem hatékony fűtő- és hűtőberendezések nagy hatékonyságú alternatívákkal való felváltását, a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének céljával;
- l) fel kell mérniük a szomszédos regionális vagy helyi hatóságok terveivel való lehetséges szinergiákat a közös beruházások és a költséghatékonyság ösztönzése érdekében.

A tagállamok biztosítják, hogy valamennyi releváns érdekelt fél, köztük a köz- és a magánszféra releváns szereplői lehetőséget kapjanak a fűtési és hűtési tervek, az (1) bekezdésben említett átfogó értékelés, valamint az (5) bekezdésben említett szakpolitikák és intézkedések előkészítésében való részvétellel.

E célból a tagállamok olyan ajánlásokat dolgoznak ki, amelyek támogatják a regionális és helyi hatóságokat az azonosított potenciált kiaknázó, energiahatékony és megújuló energián alapuló fűtésre és hűtésre vonatkozó szakpolitikák és intézkedések regionális és helyi szintű végrehajtásában. A tagállamok a lehető legnagyobb mértékben, minden lehetséges módon – többek között pénzügyi támogatással és technikai támogatási programokkal – támogatják a regionális és helyi hatóságokat. A helyi és regionális hatóságokra háruló adminisztratív teher elkerülése, valamint a tervek hatékony végrehajtásának ösztönzése érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a fűtési és hűtési tervek összhangban álljanak az egyéb helyi éghajlat-politikai, energetikai és környezetvédelmi tervezési követelményekkel.

Több szomszédos helyi hatóságból álló csoport is megvalósíthat közösen helyi fűtési és hűtési terveket, feltéve, hogy a földrajzi és a közigazgatási környezet, valamint a fűtési és hűtési infrastruktúra megfelelő ehhez.

A helyi fűtési és hűtési terveket egy illetékes hatóságnak kell értékelnie, és azokat szükség esetén megfelelő végrehajtási intézkedéseknek kell követniük.

26. cikk

Fűtés-és hűtésszolgáltatás

(1) A hatékonyabb primerenergia-fogyasztás biztosítása és a megújuló energiák fűtés- és hűtésszolgáltatásban képviselt, a hálózatba táplált arányának növelése érdekében az olyan távfűtési és -hűtési rendszer hatékony, amely a következő kritériumokat teljesíti:

- a) 2027. december 31-ig: olyan rendszer, amely legalább 50 %-ban megújuló energiát, 50 %-ban hulladékhőt, 75 %-ban kapcsolt energiatermelésből származó hőt vagy 50 %-ban ilyen energiák és hő kombinációját használja;
- b) 2028. január 1-jétől: olyan rendszer, amely legalább 50 %-ban megújuló energiát, 50 %-ban hulladékhőt, 50 %-ban megújuló energiát és hulladékhőt, 80 %-ban nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó hőt, vagy a hálózatba táplált ilyen hőenergia legalább olyan kombinációját használja, ahol a megújuló energia részaránya legalább 5 %, és a megújuló energia, a hulladékhő vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó hő teljes részaránya legalább 50 %;
- c) 2035. január 1-jétől: olyan rendszer, amely legalább 50 %-ban megújuló energiát, 50 %-ban hulladékhőt vagy 50 %-ban megújuló energiát és hulladékhőt használ, vagy olyan rendszer, ahol a megújuló energia, a hulladékhő vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó hő összaránya legalább 80 %, és ezenkívül a megújuló energia vagy a hulladékhő összaránya legalább 35 %;
- d) 2040. január 1-jétől: olyan rendszer, amely legalább 75 %-ban megújuló energiát, 75 %-ban hulladékhőt, vagy 75 %-ban megújuló energiát és hulladékhőt használ, vagy olyan rendszer, amely legalább 95 %-ban megújuló energiát, hulladékhőt vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó hőt használ, és ezenkívül a megújuló energia vagy a hulladékhő összaránya legalább 35 %;
- e) 2045. január 1-jétől: olyan rendszer, amely legalább 75 %-ban megújuló energiát, 75 %-ban hulladékhőt, vagy 75 %-ban megújuló energiát és hulladékhőt használ;
- f) 2050. január 1-jétől: olyan rendszer, amely kizárólag megújuló energiát, kizárólag hulladékhőt vagy kizárólag a megújuló energia és hulladékhő kombinációját használja.

(2) A tagállamok az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kritériumok alternatívájaként a fenntarthatósági teljesítményre vonatkozó olyan kritériumokat is választhatnak, amelyek a távfűtési és -hűtési rendszerből származó ÜHG-kibocsátásnak a fogyasztóknak nyújtott fűtés vagy hűtés egységenkénti mennyiségén alapulnak, figyelembe véve az (EU) 2018/2001 irányelv 24. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítése érdekében végrehajtott intézkedéseket. E kritériumok választása esetén az a távfűtési és -hűtési rendszer hatékony, amelyben a fogyasztóknak nyújtott fűtés vagy hűtés egy egységére jutó ÜHG-kibocsátás maximális mennyisége:

- a) 2025. december 31-ig: 200 g/kWh;
- b) 2026. január 1-jétől: 150 g/kWh;
- c) 2035. január 1-jétől: 100 g/kWh;
- d) 2045. január 1-jétől: 50 g/kWh;
- e) 2050. január 1-jétől: 0 g/kWh.

(3) A tagállamok az e cikk (2) bekezdésének a)–e) pontjában említett bármely időszakra vonatkozóan dönthetnek úgy, hogy a fűtés- vagy hűtés egységenkénti üvegházhatásúgáz-kibocsátására vonatkozó kritériumokat alkalmazzák. Ha így döntenek, az e cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett időszak tekintetében 2024. január 11-ig, az e cikk (2) bekezdésének b)–e) pontjában említett időszakok tekintetében pedig legalább hat hónappal az adott időszak kezdete előtt értesítik a Bizottságot e döntésükről. Ezen értesítésnek tartalmaznia kell az (EU) 2018/2001 irányelv 24. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítése érdekében végrehajtott intézkedéseket, amennyiben azokat a nemzeti energia- és klímatervek legutóbb aktualizált változatában még nem jelentették be.

(4) Annak érdekében, hogy egy távfűtési és -hűtési rendszer hatékonyak minősüljön, a tagállamok biztosítják, hogy amennyiben egy távfűtési és -hűtési rendszer kiépítésére vagy ellátó egységeinek jelentős felújítására kerül sor, a távfűtési és -hűtési rendszer megfeleljen az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott, a rendszer felújítás utáni működésének megkezdésekor vagy folytatásakor teljesítendő kritériumoknak. Ezen túlmenően a tagállamok biztosítják, hogy egy távfűtési és -hűtési rendszer kiépítése vagy ellátó egységeinek jelentős felújítása során:

- a) a meglévő hőforrásokban ne növekedjen a földgáztól eltérő fosszilis tüzelőanyagok felhasználása a felújítás előtti teljes üzemelés előző három naptári év átlagos éves fogyasztásához képest; és
- b) 2030 előtti építés vagy jelentős felújítás esetén a rendszerben az új hőforrások ne használjanak fel a földgázon kívül egyéb fosszilis tüzelőanyagokat.

(5) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy 2025. január 1-jétől, majd azt követően ötévente az összes olyan meglévő távfűtési és -hűtési rendszer üzemeltetője, amelynek teljes fűtési és hűtési teljesítménye meghaladja az 5 MW-ot, és amely nem felel meg az (1) bekezdés b)–e) pontjában meghatározott kritériumoknak, tervet készítsen a primerenergia hatékonyabb felhasználásának biztosítására, az elosztási veszteségek csökkentésére, valamint a hűtési és fűtési szolgáltatásokban a megújuló energia arányának a növelésére. A tervnek tartalmaznia kell az (1) bekezdés b)–e) pontjában meghatározott kritériumoknak való megfelelést célzó intézkedéseket, és azt az illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy az 1 MW-ot meghaladó teljes névleges energiabevittel rendelkező adatközpontok felhasználják a hulladékhőt vagy más hulladékhő-visszanyerési alkalmazásokat, kivéve, ha bizonyítani tudják, hogy a (7) bekezdésben említett értékelés alapján ez műszakilag vagy gazdaságilag nem megvalósítható.

(7) Annak felmérése érdekében, hogy gazdasági szempontból mennyire megvalósítható a fűtés- és hűtésszolgáltatás energiahatékonyágának növelése, a tagállamok biztosítják, hogy a XI. melléklettel összhangban a létesítmény szintjén költség-haszon elemzést végezzenek abban az esetben, ha a következő létesítményeket újonnan tervezték vagy jelentősen felújították:

- a) a több mint 10 MW évi átlag teljes energiabevetelű hő alapú villamosenergia-termelő létesítmények, a létesítménynek nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő létesítményként történő üzemeltetésének előírásával járó költség és haszon felbecslése céljából;
- b) olyan ipari létesítmények, amelyek átlagos éves teljes energiabevetele meghaladja a 8 MW-ot, a hulladékhő helyszíni és helyszínen kívüli felhasználásának értékelése céljából;
- c) olyan kiszolgáló létesítmények, amelyek éves átlagos energiabevetele meghaladja a 7 MW-ot, például szennyvízkezelő létesítmények és LNG-létesítmények, a hulladékhő helyszíni és helyszínen kívül felhasználásának értékelése céljából;
- d) olyan adatközpontok, amelyek teljes névleges energiabevetele meghaladja az 1 MW-os szintet, annak felmérése céljából, hogy a hulladékhő gazdaságilag indokolt kereslet kielégítése érdekében történő felhasználása, valamint a létesítmény távfűtési hálózathoz vagy hatékony/RES-alapú távhűtési rendszerhez vagy egyéb hulladékhő-visszanyerő alkalmazáshoz való csatlakoztatása milyen költségekkel és haszonnal járna, elemezve többek között, de nem kizárólag a műszaki megvalósíthatóságot, a költséghatékonyságot, valamint az energiahatékonyságra és a helyi fűtési igényekre gyakorolt hatást, beleértve a szezonális változásokat is.

Az első albekezdés d) pontjában említett elemzésnek ki kell térnie azokra a hűtőrendszer-megoldásokra is, amelyek lehetővé teszik a hulladékhő elvezetését vagy hasznos hőszinten, minimális kiegészítő energiaráfordítással történő befogását.

A tagállamok törekednek a hulladékhő hasznosítása előtt álló akadályok lebontására, valamint arra, hogy újonnan tervezett vagy felújított létesítmények esetén támogatást nyújtsanak a hulladékhő felhasználásához.

E bekezdés b) és c) pontjának alkalmazásában nem tekintendő felújításnak, ha az égetőberendezést az általa kibocsátott szén-dioxid leválasztására alkalmas berendezéssel szerelik fel azzal a céllal, hogy gondoskodjanak annak a 2009/31/EK irányelvnek megfelelő geológiai tárolásáról.

A tagállamok előírják, hogy a költség-haszon elemzést azokkal a vállalkozásokkal együttműködve kell elvégezni, amelyek a létesítmény üzemeltetéséért felelnek.

(8) A tagállamok a (7) bekezdés hatálya alól kivonhatják az alábbiakat:

- a) azok a csúcserőművek és tartalék villamosenergia-termelő erőművek, amelyeket egy ötéves időszak alatti mozgóátlag alapján évi kevesebb mint 1 500 óra üzemelésre terveztek, amennyiben a tagállam által létrehozott hitelesítési eljárás alapján biztosítható, hogy a kivétel engedélyezésének ez a feltétele teljesül;
- b) azok a létesítmények, amelyeknek a 2009/31/EK irányelv alapján jóváhagyott geológiai tárolóhelyhez közel kell elhelyezkedniük;
- c) azok az adatközpontok, amelyek hulladékhőjét távfűtési hálózatban vagy közvetlenül helyiségek fűtésére, használati meleg víz előállítására vagy egyéb célokra használják vagy fogják használni abban az épületben vagy épületcsoportban vagy létesítményekben, ahol az található.

A tagállamok az egyes létesítményeknek a (7) bekezdés c) és d) pontja alóli mentesítése céljából ezen túlmenően küszöbértékeket is megállapíthatnak, a rendelkezésre álló hasznos hulladékhő mennyisége, a hőigény és az ipari létesítmények vagy a távfűtési hálózatok közötti távolság tekintetében.

A tagállamok értesítik a Bizottságot az e bekezdés értelmében elfogadott mentességekről.

(9) A tagállamok az (EU) 2019/944 irányelv 8. cikkében említett vagy azokkal egyenértékű engedélyezési kritériumokat fogadnak el az alábbiak érdekében:

- a) a 25. cikk (1) bekezdésében említett átfogó értékelés eredményének figyelembevétele;
- b) a (7) bekezdésben foglalt követelmények teljesítésének biztosítása;
- c) a (7) bekezdésben említett költség-haszon elemzés eredményének figyelembevétele.

(10) A tagállamok mentesíthetik az egyes létesítményeket az alól, hogy a (9) bekezdésben említett egyenértékű engedélyezési kritériumok alapján kötelesek legyenek olyan lehetőségeket megvalósítani, amelyekben a hasznok meghaladják a költségeket, amennyiben jogi, tulajdoni vagy finanszírozási okokból ez elengedhetetlen. Ezekben az esetekben az érintett tagállam megküldi indoklással ellátott döntését a Bizottságnak az említett döntés meghozatalát követő három hónapon belül. A Bizottság a kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt bocsáthat ki a döntésről.

(11) E cikk (7), (8), (9) és (10) bekezdését alkalmazni kell a 2010/75/EU irányelv hatálya alá tartozó létesítményekre is az említett irányelvben meghatározott követelmények sérelme nélkül.

(12) A tagállamok információkat gyűjtenek a (7) bekezdés a)–d) pontjával összhangban elvégzett költség-haszon elemzésekről. Ezeknek az információknak tartalmazniuk kell legalább a rendelkezésre álló hőmennyiségekkel és hőparaméterekkel, az évente tervezett üzemórák számával és a helyszínek földrajzi elhelyezkedésével kapcsolatos adatokat. Ezeket az adatokat potenciális érzékenyséjük kellő figyelembevételével kell közzétenni.

(13) A III. melléklet d) pontjában említett egységes hatásfok-referenciaértékek alapján a tagállamok biztosítják, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia származása az egyes tagállamokban megállapított objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumoknak megfelelően garantálható legyen. Biztosítják továbbá, hogy ez a származási garancia megfeleljen a XII. mellékletben meghatározott követelményeknek, és tartalmazza legalább a XII. mellékletben meghatározott információkat. A tagállamok – kizárólag az ebben a bekezdésben említett információk

igazolásként – kölcsönösen elismerik egymás származási garanciáit. Amennyiben a származási garancia ilyen igazolásként való elismerését – különösen a csalások megelőzésével kapcsolatos okokból – megtagadják, annak objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételeken kell alapulnia. A tagállamok az ilyen megtagadásról értesítik a Bizottságot, és közlik a megtagadás indokait. A származási garancia elismerésének megtagadása esetén a Bizottság határozatot fogadhat el, amelyben az elismerést megtagadó felet kötelezi a származási garancia elismerésére, különösen az elismerés alapjául szolgáló objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételekre tekintettel.

(14) A tagállamok biztosítják, hogy a kapcsolt energiatermeléshez nyújtható mindennemű támogatás feltétele legyen, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát és hulladékhőt ténylegesen primerenergia-megtakarítás céljára használják fel. A kapcsolt energiatermeléshez, valamint a távfűtési célú energia-előállításához és hálózatokhoz nyújtandó állami támogatásokra adott esetben az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alkalmazandók.

27. cikk

Energiaátalakítás, -szállítás és -elosztás

(1) A nemzeti energetikai szabályozó hatóságok a földgáz- és villamosenergia-infrastruktúra üzemeltetésével kapcsolatos döntéseikben – ideértve a hálózati díjakról hozott döntéseiket is – ezen irányelv 3. cikkével összhangban az „első az energiahatékonyság” elvet alkalmazzák a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelvben meghatározott szabályozási feladatok ellátása során. Az „első az energiahatékonyság” elv mellett a nemzeti energetikai szabályozó hatóságok – az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkében és a 715/2009/EK rendelet 13. cikkében meghatározottak szerint – figyelembe vehetik a költséghatékonyságot, a rendszerhatékonyságot és az ellátásbiztonságot, valamint a piaci integrációt, megőrizve ugyanakkor az Unió klímacéljait és fenntarthatóságát.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a földgázpiaci szállítási-rendszer- és a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők a hálózattervezési, a hálózatfejlesztési és a beruházási döntéseik során az ezen irányelv 3. cikke szerinti „első az energiahatékonyság” elvet alkalmazzák. A nemzeti szabályozó hatóságoknak vagy más kijelölt nemzeti hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy az átviteli/szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetők az általuk használt módszerek keretében értékelik-e a költség-haszon elemzésben szereplő alternatívákat, és figyelembe veszik-e az energiahatékonyságot célzó megoldások tágabb értelemben vett előnyeit, valamint hogy megkövetelik-e a rugalmasságot és az olyan eszközökbe irányuló beruházásokat, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez. A nemzeti szabályozó hatóságoknak és más kijelölt hatóságoknak azt is ellenőrizniük kell, hogy az átviteli/szállítási- vagy az elosztórendszer-üzemeltetők a projektjeik, továbbá a 2009/73/EK irányelv 22. cikke, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 32. cikkének (3) bekezdése és 51. cikke alapján benyújtott hálózatfejlesztési terveik jóváhagyásakor, ellenőrzésekor és nyomon követésekor végrehajtják-e az „első az energiahatékonyság” elvet. A nemzeti szabályozási hatóságok módszereket és iránymutatást biztosíthatnak azzal kapcsolatban, hogy miként lehet értékelni a költség-haszon elemzésben az alternatívákat, mégpedig az átviteli/szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetőkkel szoros együttműködésben, amely üzemeltetők megoszthatják kulcsfontosságú műszaki szakértelmüket.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők nyomon kövessék és számszerűsítsék a hálózati veszteségek általános volumenét, valamint, ahol ez műszakilag és pénzügyileg megvalósítható, optimalizálják a hálózatokat és javítsák a hálózati hatékonyságot. Az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők jelentést tesznek a nemzeti energetikai szabályozó hatóságnak a fenti intézkedésekről és a hálózati veszteségek csökkentése révén várható energiamegtakarításról. A tagállamok biztosítják, hogy az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők a meglévő földgázszállítási- vagy villamosenergia-átviteli vagy -elosztó rendszereik tekintetében értékeljék az energiahatékonyság-javító intézkedéseket, és az infrastruktúra tervezése és üzemeltetése során javítsák az energiahatékonyságot, különösen ami az intelligens hálózatok kiépítését illeti. A tagállamok arra ösztönzik az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetőket, hogy ösztönzőkön alapuló szabályozás révén dolgozzanak ki innovatív megoldásokat a meglévő és jövőbeli rendszerek energiahatékonyságának javítására az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkében és a 715/2009/EK rendelet 13. cikkében a díjakra vonatkozóan meghatározott elvekkel összhangban.

(4) A nemzeti energetikai szabályozó hatóságok a 2009/73/EK irányelv 41. cikke, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdése i) pontja alapján elkészített éves jelentésbe külön szakaszt illesztenek be a földgáz- és villamosenergia-infrastruktúra üzemeltetésével kapcsolatos energiahatékonyság-javulás terén elért eredményekről. Ezekben a jelentésekben a nemzeti energetikai szabályozó hatóságok értékelik a földgáz- és villamosenergia-infrastruktúra üzemeltetésének általános hatékonyságát, az átviteli/szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők által végrehajtott intézkedéseket, valamint adott esetben ajánlásokat tesznek az energiahatékonyság javítására, beleértve a csúcsterhelés és a teljes villamosenergia-felhasználás csökkentésére szolgáló költséghatékony alternatívákat.

(5) A villamos energia tekintetében a tagállamok biztosítják, hogy a hálózati szabályzatok és díjszabások megfeleljenek a XIII. mellékletben foglalt kritériumoknak, figyelembe véve az (EU) 2019/943 rendelet értelmében kidolgozott hálózati szabályzatokat és iránymutatásokat, valamint hogy eleget tegyenek az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (7) bekezdésének a) pontjában meghatározott azon kötelezettségnek, amely szerint a hálózatokba történő szükséges beruházásokat a hálózatok működésképeségét garantáló módon kell elvégezni.

(6) A hálózatos energiaátvitel és -elosztás tekintetében a tagállamok engedélyezhetnek a rendszerekben és díjszabási struktúrákban szociális célú összetevőket, feltéve, hogy az átviteli- és elosztási rendszert károsító hatások a szükséges minimumra korlátozódnak, és az adott társadalmi célhoz képest nem aránytalan mértékűek.

(7) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják az átviteli/szállítási és elosztási díjszabásban alkalmazott olyan ösztönzők megszüntetését, amelyek hátrányosak a villamos energia és a földgáz előállítása, átvitele/szállítása és elosztása, valamint az ellátás energiahatékonysága szempontjából. A tagállamok az (EU) 2019/943 rendelettel összhangban biztosítják a hatékonyságot az infrastruktúra megtervezésében és a meglévő infrastruktúra üzemeltetésében, és garantálják, hogy a díjak lehetővé tegyék a keresletoldali válaszingédkedést.

(8) Az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőknek és az elosztórendszer-üzemeltetőknek meg kell felelniük a XIV. mellékletnek.

(9) A nemzeti szabályozó hatóságok adott esetben előírhatják az átviteli-/szállítási rendszer-üzemeltetőknek és az elosztórendszer-üzemeltetőknek, hogy kedvezményes kapcsolódási és rendszerhasználati díjakon keresztül ösztönözzék, hogy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységek a keresleti pontok közelében helyezkedjenek el.

(10) A tagállamok engedélyezhetik a hálózatba bekapcsolódni szándékozó, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát előállító termelők számára, hogy a hálózathoz való kapcsolódás munkálatainak elvégzésére ajánlati felhívást tegyenek közzé.

(11) A 2010/75/EU irányelv szerinti jelentés megtételekor és az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok mérleget a legalább 50 MW teljes névleges bemenő hőteljesítményű, tüzelőanyag égetésével foglalkozó létesítmények energiahatékonysági szintjére vonatkozó adatok megadását a 2010/75/EU irányelvvel összhangban kidolgozott, vonatkozó elérhető legjobb technikák figyelembevételével.

VI. FEJEZET

HORIZONTÁLIS RENDELKEZÉSEK

28. cikk

Minősítési, akkreditációs és tanúsítási rendszerek hozzáférhetősége

(1) A tagállamok felállítják az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmákban a piaci igényeknek megfelelő, kellő szintű kompetenciákat biztosító hálózatot. A tagállamok a szociális partnerekkel szoros együttműködésben biztosítják, hogy tanúsítási vagy azokkal egyenértékű képesítési rendszerek – például szükség esetén megfelelő képzési programok – álljanak rendelkezésre az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmák tekintetében, ideértve az energiahatékonysági szolgáltatókat, az energetikai auditokat végző szolgáltatókat, az energiakezelőket, a független szakértőket, a 2010/31/EU irányelvben említettek szerinti épületelemek telepítőit és az integrált felújítási munkákat végző szolgáltatókat, továbbá hogy ezek a rendszerek megbízhatók legyenek, hozzájáruljanak a nemzeti energiahatékonysági célkitűzésekhez és az átfogó uniós dekarbonizációs célkitűzésekhez.

A tagállamok biztosítják, hogy a tanúsítási vagy az azzal egyenértékű képesítési rendszereket – beleértve szükség esetén a megfelelő képzési programokat – biztosító szervezeteket a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően akkreditálják⁽⁴⁷⁾ vagy az ahhoz közelítő nemzeti jogszabályokkal vagy szabványokkal összhangban jóváhagyják.

⁽⁴⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 30. o.).

(2) A tagállamok az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmákban a piaci igényeknek megfelelő, kellő szintű kompetenciák biztosítása érdekében előmozdítják a tanúsítási, képzési és oktatási programokban való részvételt.

(3) A Bizottság 2024. október 11-re:

- a) a tagállamok által kijelölt szakértői csoporttal együttműködve keretet hoz létre vagy kampányt dolgoz ki annak érdekében, hogy az energiahatékonysággal kapcsolatos szakmák – a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartása mellett – még több személyt vonzzanak;
- b) értékeli egy egységes hozzáférési pontként szolgáló platform létrehozásának kivitelezhetőségét – lehetőség szerint igénybe véve a meglévő kezdeményezéseket – annak érdekében, hogy a tagállamok támogatást kapjanak azon intézkedéseik kialakításához, amelyekkel biztosítható, hogy megfelelő számú képzett szakemberrel rendelkezzenek ahhoz, hogy az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljainak megvalósítása érdekében lépést tudjanak tartani az energiahatékonyság terén tapasztalható haladás ütemével. A platform egybegyűjténé a tagállami szakértőket, a szociális partnereket, az oktatási intézményeket, a tudományos élet képviselőit és más érdekelt feleket a képzési rendszerekkel és a képzési programokkal kapcsolatos legjobb gyakorlatok ösztönzése és népszerűsítése céljából, annak érdekében, hogy a piaci igények kielégítése érdekében biztosítani lehessen, hogy több energiahatékonysági szakember álljon rendelkezésre, továbbá hogy át, illetve tovább lehessen képezni a meglévő szakembereket.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti tanúsítási vagy az azzal egyenértékű képzési rendszerek, többek között – amennyiben szükséges – a képzési programok keretében figyelembe vegyék az energiahatékonysággal kapcsolatos hatályos európai vagy nemzetközi szabványokat.

(5) A tagállamok nyilvánosságra hozzák az (1) bekezdésben említett tanúsítási vagy egyenértékű képzési rendszereket vagy a megfelelő képzési programokat, és egymással és a Bizottsággal együttműködnek a rendszerek összehasonlítása és elismerése során.

A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a fogyasztók a 29. cikk (1) bekezdésével összhangban megismerjék a rendszerekhez való hozzáférés lehetőségeit.

(6) A tagállamok 2024. december 31-ig – majd azt követően legalább négyévente – értékeli, hogy a rendszerek az energiahatékonysági szolgáltatók, az energetikai auditokat végző szolgáltatók, az energiakezelők, a független szakértők, a 2010/31/EU irányelvben említettek szerinti épületelemek telepítői és az integrált felújítási munkákat végző szolgáltatók számára biztosítják-e a szükséges kompetenciaszintet, valamint azt, hogy a megkülönböztetésmentesség elvének megfelelően mindenki számára biztosítják-e az egyenlő hozzáférést. A tagállamok értékeli továbbá a rendelkezésre álló és a keresett szakemberek száma közötti eltérést is. A tagállamok nyilvánosan elérhetővé teszik az ezekkel kapcsolatos értékelést és ajánlásokat, valamint benyújtják azokat az (EU) 2018/1999 rendelet 28. cikkével összhangban létrehozott e-platfommon keresztül.

29. cikk

Energiahatékonysági szolgáltatások

(1) A tagállamok előmozdítják az energiahatékonysági szolgáltatások piacát és a kkv-k ahhoz való hozzáférést azáltal, hogy világos és könnyen hozzáférhető információkat bocsátanak rendelkezésre az alábbiakkal kapcsolatban:

- a) a rendelkezésre álló energiahatékonysági szolgáltatási szerződések és az ilyen szerződésekbe az energiamegtakarítás és a végső felhasználók jogainak biztosítása érdekében belefoglalandó záradékok;
- b) az energiahatékonysági szolgáltatásokkal kapcsolatos projektek támogatására rendelkezésre álló pénzügyi eszközök, ösztönzők, vissza nem térítendő támogatások, ruolózó alapok, garanciák, biztosítási rendszerek és kölcsönök;
- c) a 28. cikkkel összhangban tanúsított vagy képezített elérhető energiahatékonysági szolgáltatók, így például energiahatékonysági szolgáltató vállalkozások, valamint képzéseik vagy tanúsítványaik;
- d) a rendelkezésre álló nyomonkövetési és ellenőrzési módszerek, valamint minőség-ellenőrzési rendszerek.

(2) A tagállamok ösztönzik a tanúsító megjelölések – többek között szakmai szervezetek általi – kidolgozását, európai vagy adott esetben nemzetközi szabványok alapján.

(3) A tagállamok nyilvánosságra hozzák és rendszeresen aktualizálják a 28. cikk szerint képesített vagy tanúsított rendelkezésre álló energiahatékonysági szolgáltatók, valamint képzéseik vagy tanúsítványaik jegyzékét, vagy egy olyan felületet biztosítanak, amelyen keresztül az energiahatékonysági szolgáltatók közzétehetik ezt az információt.

(4) A tagállamok előmozdítják és biztosítják – amennyiben műszakilag és gazdaságilag megvalósítható – a közintézmények tulajdonában lévő nagy méretű épületek felújítása esetén az energiahatékonyság-alapú szerződések alkalmazását. A 750 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű, nem lakáscélú nagy méretű épületek felújítása esetén a tagállamok biztosítják, hogy a közintézmények értékeljék az energiahatékonyság-alapú szerződések és egyéb, teljesítményalapú energiahatékonysági szolgáltatások alkalmazásának a megvalósíthatóságát.

A tagállamok ösztönözhetik a közintézményeket arra, hogy az energiahatékonyság-alapú szerződéseket kiterjesztett energiahatékonysági szolgáltatásokkal ötvözzék, ideértve a keresletoldali válaszintézkedéseket és a tárolást is annak érdekében, hogy folyamatos nyomon követés, hatékony üzemeltetés és karbantartás révén biztosítsák az energiamegtakarítást és az időközben elért eredmények fenntartását.

(5) A tagállamok támogatják a közszférát az energiahatékonysági szolgáltatási ajánlatok kiaknázásában, különösen épületfelújítások esetében, az alábbiak révén:

- a) olyan szerződésminták biztosítása az energiahatékonyság-alapú szerződéshez, amelyek tartalmazzák legalább a XV. mellékletben szereplő elemeket, valamint figyelembe veszik a hatályos európai és nemzetközi szabványokat, az elérhető ajánlattételi iránymutatásokat, valamint az energiahatékonyság-alapú szerződéseknek az államháztartási számlákon való kezeléséről szóló Eurostat-iránymutatást;
- b) tájékoztatás nyújtása az energiahatékonyság-alapú szerződéssel kapcsolatos legjobb gyakorlati módszerekről, amennyiben rendelkezésre állnak, az életciklus-megközelítésre épülő költség-haszon elemzéseket is beleértve;
- c) a végrehajtott és folyamatban lévő, energiahatékonyság-alapú szerződésekre épülő projektek olyan adatbázisának népszerűsítése és nyilvánosan hozzáférhetővé tétele, amely tartalmazza az előrejelzett és elért energiamegtakarítást.

(6) A tagállamok az alábbi intézkedések meghozatalával támogatják az energiahatékonysági szolgáltatások piacának megfelelő működését:

- a) egy vagy több olyan kapcsolattartó pont kijelölése és azok elérhetőségének nyilvánossá tétele, amelye(ke)n keresztül a végső felhasználók hozzájuthatnak az (1) bekezdésben említett információkhoz;
- b) az energiahatékonyság-alapú szerződést, valamint az energiamegtakarítási intézkedések meghatározását vagy végrehajtását, illetve mindkettőt szolgáló egyéb energiahatékonysági szolgáltatási modelleket akadályozó szabályozási és nem szabályozási korlátok felszámolása;
- c) tanácsadó testületek és független piaci közvetítők – többek között egyablakos ügyintézési pontok vagy hasonló támogatási mechanizmusok – létrehozása és szerepük népszerűsítése a keresleti és kínálati oldalon a piac fejlődésének ösztönzése érdekében, valamint az e támogatási mechanizmusokkal kapcsolatos információk nyilvánosan hozzáférhetővé és elérhetővé tétele a piaci szereplők számára.

(7) Az energiahatékonysági szolgáltatási piac megfelelő működésének támogatása érdekében a tagállamok egyéni mechanizmust hozhatnak létre vagy ombudsmant jelölhetnek ki az energiahatékonysági szolgáltatásokkal és az energiahatékonyság-alapú szerződésekkel kapcsolatos panaszok hatékony kezelése és a jogviták peren kívüli rendezése érdekében.

(8) A tagállamok biztosítják, hogy az energiaelosztók, az elosztórendszer-üzemeltetők és a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások ne folytassanak olyan tevékenységeket, amelyek meggátolhatják az energiahatékonysági szolgáltatások és az energiahatékonyság-javító intézkedések iránti keresletet és azok teljesítését, illetve amelyek akadályozhatják az ilyen szolgáltatások vagy intézkedések piacának fejlődését, beleértve a versenytársak piacról történő kizárását és a piaci erőfölénnyel való visszaélést.

30. cikk

Nemzeti energiahatékonysági alap, finanszírozás és technikai támogatás

(1) A több finanszírozási forrásból, valamint a vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök és technikai segítségnyújtás kombinálásából származó előnyök maximalizálása érdekében a tagállamok – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – elősegítik az energiahatékonyság-javító intézkedések számára rendelkezésre álló pénzügyi eszközök létrehozását vagy a meglévő eszközök ilyen célú felhasználását.

(2) A Bizottság adott esetben közvetlenül vagy pénzügyi intézményeken keresztül segítséget nyújt a tagállamoknak a pénzügyi eszközök és a nemzeti, regionális vagy helyi projektfejlesztés-támogató eszközök létrehozásában a különböző ágazatok energiahatékonysági beruházásainak növelése, valamint az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők és adott esetben a szociális bérlakásokban élők védelmezése és társadalmi szerepük megerősítése céljából, többek között egy olyan egyenlőségi dimenzió beépítésével, amely arra irányul, hogy senki ne maradjon hátra.

(3) A tagállamok olyan intézkedéseket fogadnak el, amelyek népszerűsítik az energiahatékonysági hiteltermékeket, például a biztosítékkal fedezett vagy a fedezetlen zöld jelzalogokat és zöld hiteleket, és amelyek biztosítják, hogy a pénzügyi intézmények széles körben és megkülönböztetéstől mentesen kínáljanak ilyen termékeket, és hogy ezek jól láthatók és hozzáférhetőek legyenek a fogyasztók számára. A tagállamok intézkedéseket fogadnak el a számla- és adóalapú finanszírozási rendszerek bevezetésének elősegítésére, figyelembe véve a (10) bekezdéssel összhangban nyújtott bizottsági iránymutatást. A tagállamok biztosítják, hogy a bankok és más pénzügyi intézmények tájékoztatást kapjanak az energiahatékonyság-javító intézkedések finanszírozásában való – többek között a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozása útján történő – részvétel lehetőségeiről. A tagállamok ösztönzik az energiahatékonyságot célzó beruházásokra irányuló hitelgarancia-eszközök kialakítását.

(4) Az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül a tagállamok előmozdítják olyan pénzügyi támogatási rendszerek létrehozását, amelyek célja az egyedi, valamint a távfűtési és távhűtési rendszerek jelentős korszerűsítésére irányuló energiahatékonyság-javító intézkedések fokozottabb alkalmazása.

(5) A tagállamok – adott esetben meglévő hálózatok és eszközök révén – előmozdítják a helyi szakértelem és technikai segítségnyújtás kialakítását a helyi távfűtés és távhűtés dekarbonizációjára irányuló olyan legjobb gyakorlatokkal kapcsolatos tanácsadás érdekében, mint például a célzott pénzügyi támogatáshoz való hozzáférés.

(6) A Bizottság – például a szabályozó testületek éves ülései, az intézkedések tagállami végrehajtására vonatkozó információkat tartalmazó nyilvános adatbázisok, valamint az országok közötti összehasonlítás révén – elősegíti a legjobb gyakorlatok cseréjét az illetékes nemzeti vagy regionális hatóságok vagy szervek között.

(7) Az energiahatékonysági intézkedések és az energetikai felújítások magánfinanszírozásának mobilizálása céljából, továbbá az ezen irányelv 4. cikke szerinti uniós energiahatékonysági célkitűzéseknek és nemzeti hozzájárulásoknak, valamint a 2010/31/EU irányelvben meghatározott célkitűzéseknek az eléréséhez való hozzájárulás érdekében a Bizottság párbeszédet kezd az állami és a magán pénzügyi intézményekkel, valamint a konkrét érintett ágazatokkal, hogy feltérképezze az igényeket és az általa hozandó lehetséges intézkedéseket.

(8) A (7) bekezdésben említett intézkedések a következő elemeket tartalmazzák:

- a) tőkeberuházások bevonása az energiahatékonyság területére az energiamegtakarítás tágabb hatásainak figyelembevételével;
- b) a pénzügyi intézmények által létrehozandó, az energiahatékonyságra irányuló célzott, nagy léptékű pénzügyi eszközök és finanszírozási rendszerek kialakításának az elősegítése;
- c) az energetikai és pénzügyi teljesítményre vonatkozó jobb adatok biztosítása a következők révén:
 - i. annak további vizsgálata, hogy az energiahatékonyságba történő beruházások miként javítják az alapul szolgáló eszközértéket;
 - ii. az energiahatékonysági beruházások nem energetikai előnyeinek pénzben való kifejezését értékelő tanulmányok támogatása.

(9) Az energiahatékonysági intézkedések és az energetikai felújítások magánfinanszírozásának mobilizálása céljából a tagállamok ezen irányelv végrehajtása során:

- a) mérlegelik, miként lehetséges a 11. cikk szerinti energiagazdálkodási rendszereket és energetikai auditokat jobban felhasználni a döntéshozatal befolyásolására;

b) optimális mértékben kiaknázzák az uniós költségvetésben rendelkezésre álló, valamint az „Intelligens finanszírozás – intelligens épületek” kezdeményezésben és az „Európai épületkorszerűsítési program – épületeink környezetbarátabbá tétele, munkahelyteremtés, javuló életminőség” című, 2020. október 14-i bizottsági közleményben javasolt lehetőségeket és eszközöket.

(10) A Bizottság 2024. december 31-ig iránymutatást nyújt a tagállamok és a piaci szereplők számára a magánbefektetések mozgósításáról.

Az iránymutatás célja, hogy segítse a tagállamokat és a piaci szereplőket többek között a különböző uniós programok keretében megvalósuló, az energiahatékonyságot célzó beruházásaik kidolgozásában és végrehajtásában, valamint hogy megfelelő pénzügyi mechanizmusokat és innovatív finanszírozási megoldásokat javasoljon – vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök és projektfejlesztési támogatás kombinációjával – a meglévő kezdeményezések fokozása érdekében, továbbá hogy az uniós programokat katalizátorként használja a magánfinanszírozás fokozása és ösztönzése érdekében.

(11) A tagállamok létrehozhatnak egy nemzeti energiahatékonysági alapot. Az alap célja energiahatékonysági intézkedések végrehajtása annak támogatása érdekében, hogy a tagállamok megvalósíthassák a 4. cikk (2) bekezdésében említett nemzeti energiahatékonysági hozzájárulásait és indikatív ütemterveiket. A nemzeti energiahatékonysági alap létrehozható egy már meglévő nemzeti tőkebefektetést elősegítő eszközön belüli célzott alapként is. A nemzeti energiahatékonysági alap az épületekre és a közlekedési ágazatokra vonatkozó EU ETS keretében, a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételekből is finanszírozható.

(12) Amennyiben a tagállamok az e cikk (11) bekezdésében említett nemzeti energiahatékonysági alapokat hoznak létre, finanszírozási eszközöket – többek között állami garanciákat – alakítanak ki az energiahatékonyságot célzó magánbefektetések, valamint az e cikk (3) bekezdésében említett energiahatékonysági hiteltermékek és innovatív rendszerek fokozottabb igénybevétele érdekében. A nemzeti energiahatékonysági alap révén a 8. cikk (3) bekezdése és a 24. cikk értelmében elsősorban az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében kell támogatni az intézkedések végrehajtását. A kkv-knek nyújtandó magánfinanszírozás fokozása és ösztönzése érdekében e támogatásnak magában kell foglalnia a kkv-kra irányuló energiahatékonysági intézkedések finanszírozását.

(13) A tagállamok lehetővé tehetik a közintézmények számára, hogy a 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségeket a nemzeti energiahatékonysági alaphoz történő éves, a fenti kötelezettségek teljesítéséhez szükséges beruházások összegével megegyező hozzájárulás formájában teljesítsék.

(14) A tagállamok előírhatják, hogy a kötelezett felek a 8. cikk (1) és (4) bekezdésben meghatározott kötelezettségeiket úgy teljesítsék, hogy a nemzeti energiahatékonysági alapba minden évben befizetnek egy olyan összeget, amely megegyezik az e kötelezettségek teljesítéséhez szükséges beruházások összegével.

(15) A tagállamok a 406/2009/EK határozat szerinti éves kibocsátási jogosultságaikból befolyó bevételeiket felhasználhatják energiahatékonyság-javítást célzó innovatív finanszírozási mechanizmusok kidolgozására.

(16) A Bizottság értékeli az uniós és nemzeti szintű energiahatékonysági közfinanszírozási támogatás eredményességét és hatékonyságát, valamint azt, hogy a tagállamok mennyire képesek növelni az energiahatékonysági magánberuházások elterjedését, figyelembe véve a nemzeti energia- és klímatervekben megfogalmazott közfinanszírozási igényeket is. A Bizottság értékeli, hogy egy uniós szintű energiahatékonysági mechanizmus – amelynek célja, hogy uniós garanciát, technikai segítségnyújtást és kapcsolódó, vissza nem térítendő támogatásokat biztosítson a pénzügyi eszközök, valamint a nemzeti szintű finanszírozási és támogatási rendszerek létrehozásának lehetővé tétele érdekében – költséghatékony módon képes-e támogatni az uniós energiahatékonysági és éghajlat-politikai célkitűzések elérését, és adott esetben javaslatot tesz egy ilyen mechanizmus létrehozására.

A Bizottság e célból 2024. március 30-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyet adott esetben jogalkotási javaslatok kísérnek.

(17) A tagállamok 2025. március 15-ig – majd azt követően két évente – a 17. cikk alapján és az (EU) 2018/1999 rendelet 21. cikkével összhangban benyújtott integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentések részeként jelentik a Bizottságnak az alábbi adatokat:

- a) az energiahatékonyságra irányuló közberuházások volumene és az energiahatékonysági intézkedéseket támogató közfinanszírozás révén elért átlagos tőkeáttételi tényező;
- b) az energiahatékonysági hiteltermékek volumene, különbséget téve a különböző termékek között;
- c) adott esetben az energiahatékonyság és a legjobb gyakorlatok elterjedésének fokozása érdekében bevezetett nemzeti finanszírozási programok, valamint az energiahatékonyságra irányuló innovatív finanszírozási rendszerek.

Az e bekezdés első albekezdésében említett jelentés elkészítésének elősegítése érdekében a Bizottság beépíti az említett albekezdésben szereplő követelményeket az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikkének (4) bekezdése alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusokban meghatározott közös mintába.

(18) A (17) bekezdés b) pontjában említett kötelezettség teljesítése céljából és a további nemzeti intézkedések sérelme nélkül a tagállamok figyelembe veszik a pénzügyi intézményekre vonatkozó hatályos közzétételi kötelezettségeket, ideértve a következőket:

- a) az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet⁽⁴⁸⁾ szerinti, a hitelintézetekre vonatkozó közzétételi szabályok;
- b) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁹⁾ 449a. cikke szerinti, a hitelintézetekre vonatkozóan az ESG-kockázatok nyilvánosságra hozatalát előíró követelmények.

Az energiahatékonysági hiteltermékek volumenére vonatkozó adatok a (17) bekezdés b) pontjában említett kötelezettség teljesítése céljából történő gyűjtésének és összesítésének elősegítése érdekében a Bizottság 2024. március 15-ig iránymutatást nyújt a tagállamok részére az energiahatékonysági hiteltermékek volumenére vonatkozó adatokhoz való hozzáférésnek, illetve ezen adatok gyűjtésének és összesítésének nemzeti szinten követendő szabályaira vonatkozóan.

31. cikk

Átváltási tényezők és primerenergia-tényezők

(1) Az energiamegtakarítás összehasonlításához és összevethető mértékegységre történő átváltásához az (EU) 2018/2066 rendelet VI. mellékletében meghatározott fűtőértékek és az e cikk (2) bekezdésben foglalt primerenergia-tényezők alkalmazandók, kivéve, ha más értékek vagy tényezők használata indokolt.

(2) Primerenergia-tényező akkor alkalmazandó, ha az energiamegtakarítást a primer energia viszonylatában számítják ki a végsőenergia-fogyasztáson alapuló, alulról építkező módszer alkalmazásával.

(3) A kWh-ban kifejezett villamosenergia-megtakarítások esetében a tagállamok együtthatót alkalmaznak a primerenergia-fogyasztás terén jelentkező megtakarítások pontos kiszámításához. A tagállamok 1,9-es alapértelmezett együtthatót alkalmaznak, kivéve, ha az indokolt nemzeti körülmények alapján élnék azon mérlegelési jogkörükkel, hogy egy ettől eltérő együtthatót határozzanak meg.

(4) Az egyéb energiahordozók kWh-ban kifejezett megtakarításai esetében a tagállamok együtthatót alkalmaznak a primerenergia-fogyasztás terén jelentkező megtakarítások pontos kiszámításához.

(5) Amennyiben a tagállamok saját együtthatót határoznak meg egy, az ezen irányelv alapján megadott alapértelmezett értékre, azt az együtthatót a primerenergia-fogyasztást érintő nemzeti, regionális vagy helyi körülmények alapján állapítják meg átlátható módszerek alkalmazásával. A körülményeknek indokoltaknak és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, valamint objektív és megkülönböztetésmentes kritériumokon kell alapulniuk.

⁽⁴⁸⁾ A Bizottság (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. július 6.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a 2013/34/EU irányelv 19a. vagy 29a. cikkének hatálya alá tartozó vállalkozások által a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozóan közzéteendő információk tartalmának és megjelenítésének meghatározása, valamint az e közzétételi kötelezettségnek való megfelelés módszertanának meghatározása révén történő kiegészítéséről (HL L 443., 2021.12.10., 9. o.).

⁽⁴⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

(6) Saját együtttható megállapításakor a tagállamok figyelembe veszik az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján benyújtott integrált nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásában, valamint az említett rendelet 3. és 7–12. cikke alapján a Bizottságnak azt követően bejelentett integrált nemzeti energia- és klímatervekben szereplő energiaszerkezetet. Amennyiben a tagállamok eltérnek az alapértelmezett értéktől, értesítik a Bizottságot az általuk használt együttthatóról, valamint az említett aktualizálásokban és a későbbi tervekben szereplő számítási módszertanról és alapul vett adatokról.

(7) 2026. december 25-ig – majd azt követően négyévente – a Bizottság a megfigyelt adatok alapján felülvizsgálja az alapértelmezett együttthatókat. E felülvizsgálatokat az uniós jogszabályokra, így például a 2009/125/EK irányelvre és az (EU) 2017/1369 rendeletre gyakorolt hatások figyelembevételével kell elvégezni.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

32. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok e szabályokról és intézkedésekről 2025. október 11-ig tájékoztatják a Bizottságot, és haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot az e szabályokat és intézkedéseket érintő minden későbbi módosításról.

33. cikk

Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 34. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az (EU) 2015/2402 rendeletben előírt egységes határfok-referenciaértékek felülvizsgálatára vonatkozóan.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 34. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv módosítása érdekében a 31. cikkben, valamint a II., III., V., VIII–XII., és XIV. mellékletben említett értékeknek, számítási módszereknek, alapértelmezett primerenergia-együttthatóknak és követelményeknek a technikai fejlődéshez történő hozzájárítása céljából.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 34. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ezen irányelv azzal történő kiegészítése céljából, hogy a releváns érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően közös uniós rendszert hoz létre a területén található adatközpontok fenntarthatóságának értékelésére. A Bizottság az első ilyen, felhatalmazáson alapuló jogi aktust 2023. december 31-ig fogadja el. A közös uniós rendszer keretében meg kell határozni az adatközpontok fenntarthatósági mutatóinak fogalmát, valamint meg kell határozni a fő teljesítménymutatókat és a mérésükre szolgáló módszertant.

34. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 33. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2023. október 10-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 33. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 33. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

35. cikk

A végrehajtás felülvizsgálata és nyomon követése

(1) Az energiaunió helyzetéről szóló, az (EU) 2018/1999 rendelet 35. cikke alapján benyújtott jelentéssel összefüggésben a Bizottság az említett rendelet 35. cikkének (1) bekezdésével és 35. cikke (2) bekezdésének c) pontjával összhangban jelentést tesz a szén-dioxid-piac működéséről, figyelembe véve az ezen irányelv végrehajtásából eredő hatásokat.

(2) A Bizottság 2025. október 31-ig – majd azt követően négyévente – értékeli az energiahatékonyság növelésére, valamint a fűtés és hűtés dekarbonizációjára irányuló hatályos intézkedéseket. Az értékelés keretében figyelembe kell venni az alábbi összes szempontot:

- a) az energiahatékonyság és az ÜHG-kibocsátás tendenciái a fűtésben és hűtésben, ideértve a távfűtést és -hűtést is;
- b) a meghozott intézkedések közötti összefüggések;
- c) az energiahatékonyság és az ÜHG-kibocsátás változásai a fűtésben és hűtésben;
- d) a hatályos és a tervezett energiahatékonysági politikák és intézkedések, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló uniós és nemzeti szintű szakpolitikák és intézkedések, továbbá
- e) az ezen irányelv 25. cikkének (1) bekezdése szerinti átfogó értékeléseikben a tagállamok által megadott és az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikkének (1) bekezdésével összhangban bejelentett intézkedések.

A Bizottság 2025. október 31-ig – majd azt követően négyévente – jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak erről az értékelésről, és adott esetben az Unió éghajlat-és energiapolitikai céljainak elérését biztosító intézkedéseket javasol.

(3) A tagállamok minden évben április 30-ig benyújtják a Bizottságnak a nagy és kis hatásfokú kapcsolt energiatermelésen keresztüli nemzeti villamosenergia- és hőtermelésről és annak a teljes hő- és villamosenergia-termeléshez viszonyított arányáról szóló, a II. mellékletben meghatározott általános elvek szerint elkészített statisztikákat. Ezenfelül éves statisztikai jelentést nyújtanak be a kapcsolt energiatermelésből származó hő- és villamosenergia-kapacitásról és a kapcsolt energiatermeléshez használt tüzelőanyagokról, valamint a távfűtés/távhűtés-előállításról és -kapacitásról, a teljes hő- és villamosenergia-termelés és -kapacitás arányában. A tagállamok a III. mellékletben ismertetett módszer szerinti statisztikai jelentést nyújtanak be a kapcsolt energiatermeléssel elért primerenergia-megtakarításról is.

(4) A Bizottság – adott esetben jogalkotási javaslatok kíséretében – 2021. január 1-jéig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak azon értékelés alapján, hogy milyen energiahatékonysági lehetőségeket rejt az energia átalakítása, átvitele, szállítása és tárolása.

(5) A Bizottság a 2009/73/EK irányelv kiskereskedelmi piacokra vonatkozó rendelkezéseiben bekövetkező változásokra is figyelemmel 2021. december 31-ig értékelést végez és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a földgázra vonatkozó mérési, fogyasztási és számlainformációkkal kapcsolatos rendelkezésekről annak céljából, hogy adott esetben összehangolja azokat az (EU) 2019/944 irányelv villamos energiára vonatkozó releváns rendelkezéseivel annak érdekében, hogy javuljon a fogyasztók védelme, és hogy a végső felhasználók gyakrabban kapjanak egyértelmű és naprakész tájékoztatást földgázfogyasztásukról, valamint hogy szabályozzák az energiafogyasztásukat. Adott esetben a Bizottság e jelentés benyújtását követően a lehető leghamarabb jogalkotási javaslatokat fogad el.

(6) A Bizottság 2022. október 31-ig értékeli, hogy az Unió elérte-e a 2020-ra vonatkozó kiemelt energiahatékonysági célkitűzéseket.

(7) A Bizottság 2027. február 28-ig, majd azt követően ötévente értékeli ezen irányelv végrehajtását, és erről jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

Az említett értékelés az alábbiakra terjed ki:

- a) ezen irányelv általános hatékonyságának és annak értékelése, hogy a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban, valamint a gazdaság és az innováció területén bekövetkezett fejlemények tükrében szükség van-e az Unió energiahatékonysági szakpolitikájának további kiigazítására;
- b) ezen irányelv összesített makrogazdasági hatásának részletes értékelése, különös hangsúlyt helyezve az Unió energiabiztonságára, az energiaárakra, az energiaszegénység minimalizálására, a gazdasági növekedésre, a versenyképességre, a munkahelyteremtésre, a mobilitási költségekre és a háztartások vásárlóerejére gyakorolt hatásokra;
- c) az Unió 2030-ig elérendő, a 4. cikk (1) bekezdésében meghatározott kiemelt energiahatékonysági célkitűzései, e célkitűzések felfelé történő módosítása céljából abban az esetben, ha a gazdasági vagy technológiai fejlemények jelentős költségcsökkentést eredményeznek, vagy ha az az Unió 2040-re vagy 2050-re meghatározott dekarbonizációs célkitűzéseinek vagy a dekarbonizáció tekintetében tett nemzetközi kötelezettségvállalásainak a teljesítéséhez szükséges;
- d) annak vizsgálata, hogy a tagállamok a 2030 utáni tízéves időszakokban továbbra is érjenek-e el a 8. cikk (1) bekezdése első albekezdése b) pontjának iv. alpontja szerinti újabb éves megtakarításokat;
- e) annak vizsgálata, hogy a tagállamok továbbra is biztosítsák-e, hogy a 6. cikk (1) bekezdésével összhangban a közintézmények tulajdonában lévő fűtött és/vagy hűtött épületek teljes alapterületének évente legalább 3 %-át felújítsák, az említett cikkben foglalt felújítási arány felülvizsgálata céljából;
- f) annak vizsgálata, hogy a tagállamok a 2030 utáni tízéves időszakok tekintetében, a 8. cikk (3) bekezdése alapján az energiamegtakarítás egy részét továbbra is a kiszolgáltatók helyzetében lévő felhasználók, az energiaszegénység által érintett személyek és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében érik-e el;
- g) annak vizsgálata, hogy a tagállamok az 5. cikk (1) bekezdésével összhangban továbbra is csökkentsék-e a végsőenergiafogyasztást;
- h) ezen irányelv hatása a gazdasági növekedés támogatására, az ipari termelés növelésére, a megújuló energiaforrások alkalmazására, illetve a klímasemlegességet célzó fokozott erőfeszítésekre.

Az értékelésnek ki kell terjednie arra is, hogy ezen irányelv milyen hatást gyakorol a gazdaság villamosítását és a hidrogén bevezetését célzó erőfeszítésekre, így többek között arra is, hogy esetleg indokolt lenne-e a tiszta megújuló energiaforrások kezelésének megváltoztatása, továbbá adott esetben megoldásokat kell javasolnia az esetlegesen azonosított káros hatásokra.

Az említett jelentéshez csatolni kell egyrészt egy részletes értékelést arról, hogy a szabályozás egyszerűsítése érdekében szükség van-e ezen irányelv módosítására, másrészt pedig – adott esetben – további intézkedésekre irányuló javaslatokat.

(8) A Bizottság 2032. október 31-ig értékeli, hogy az Unió elérte-e a 2030-ra kitűzött kiemelt energiahatékonysági célokat.

36. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az 1. 2. és 3. cikknek, a 4. cikk (1)–(4) bekezdésének, a 4. cikk (5) bekezdése első, második, negyedik, ötödik és hatodik albekezdésének, a 4. cikk (6) és (7) bekezdésének, az 5–11. cikknek, a 12. cikk (2)–(5) bekezdésének, a 21–25. cikknek, a 26. cikk (1), (2) és (4)–(14) bekezdésének, a 27. cikknek, a 28. cikk (1)–(5) bekezdésének, a 29–32. cikknek, valamint az I., a III–VII., a X., a XI. és a XV mellékletnek 2025. október 11-ig megfeleljenek.

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a 4. cikk (5) bekezdése harmadik albekezdésének, a 12. cikk (1) bekezdésének, a 26. cikk (3) bekezdésének és a 28. cikk (6) bekezdésének az ott említett időpontokig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben utalni kell arra is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvvel hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. A hivatkozás és a megfogalmazás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

37. cikk

Az (EU) 2023/955 rendelet módosításai

Az (EU) 2023/955 rendelet 2. cikke 1. pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„1. »energiaszegénység«: az (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv (*) 2. cikkének 52. pontjában meghatározott energiaszegénység.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (HL L 231., 2023.9.20., 1 o.).

38. cikk

Hatályon kívül helyezés

A XVI. melléklet A. részében említett jogi aktusokkal módosított 2012/27/EU irányelv 2025. október 12-ével hatályát veszti, a XVI. melléklet B. részében említett irányelvek nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül.

A hatályon kívül helyezett irányelvekre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni, és a XVII. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

39. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., és 20. cikk, valamint a II., VIII., IX., XII., XIII. és XIV. melléklet 2025. október 12-től alkalmazandók.

A 37. cikket 2024. június 30-tól kell alkalmazni.

40. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2023. szeptember 13-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

R. METSOLA

a Tanács részéről

az elnök

J. M. ALBARES BUENO

I. MELLÉKLET

A VÉGSŐENERGIA-FOGYASZTÁS (FEC) ÉS/VAGY A PRIMERENERGIA-FOGYASZTÁS (PEC) TERÉN MEGHATÁROZOTT, 2030-RA VONATKOZÓ UNIÓS ENERGIAHATÉKONYSÁGI CÉLKITŰZÉSEKHEZ VALÓ NEMZETI HOZZÁJÁRULÁSOK

1. A nemzeti hozzájárulások szintje az alábbi indikatív képlet alapján kerül kiszámításra:

$$FEC_{C_{2030}} = C_{EU} (1 - Target) FEC_{B_{2030}}$$

$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU} (1 - Target) PEC_{B_{2030}}$$

Ahol a C_{EU} korrekciós tényező, a Target a nemzeti szintű célkitűzés szintje, a $FEC_{B_{2030}}$ és a $PEC_{B_{2030}}$ pedig a 2030-as alapforgatókönyvként használt 2020-as uniós referencia-forgatókönyv.

2. A következő indikatív képlet a 4. cikk (3) bekezdése d) pontjának i-iv. alpontjában felsorolt tényezőket tükröző objektív kritériumokat tartalmazza, amelyek mindegyike a nemzeti szintű célkitűzés (Target) százalékban kifejezett szintjének meghatározásához használatos, és a képletben azonos súllyal (0,25) szerepel:
- a korai fellépéstől függő hozzájárulás („Fearly-action”);
 - az egy főre jutó GDP-től függő hozzájárulás („Fwealth”);
 - energiaintenzitás-függő hozzájárulás („Fintensity”);
 - a költséghatékony energiamegtakarítási potenciállal kapcsolatos hozzájárulás („Fpotential”).
3. Az $F_{early-action}$ -t minden egyes tagállam esetében az energiamegtakarítás mennyisége és az egyes tagállamok által elért energiaintenzitás-javulás szorzataként kell kiszámítani. Az egyes tagállamokra vonatkozó energiamegtakarítás mennyiségét az energiafogyasztásnak a 2007–2009-es időszak hároméves átlaga és a 2017–2019-es időszak hároméves átlaga közötti uniós energiafogyasztás-csökkenéshez viszonyított csökkenése (toe-ben) alapján kell kiszámítani. Az egyes tagállamokra vonatkozó energiaintenzitás-javulást az energiaintenzitásnak a 2007–2009-es időszak hároméves átlaga és a 2017–2019-es időszak hároméves átlaga közötti uniós energiaintenzitás-csökkenéshez viszonyított csökkenése (toe/EUR-ban) alapján kell kiszámítani.
4. Az F_{wealth} értékét minden egyes tagállam esetében az Eurostat által a 2017–2019-es időszakra vonatkozóan megállapított, egy főre jutó reál GDP uniós indexének hároméves átlagához viszonyított, egy főre jutó reál GDP tagállami indexe alapján kell kiszámítani, vásárlóerő-paritásban kifejezve.
5. Az $F_{intensity}$ értékét minden egyes tagállam esetében a 2017–2019-es időszak uniós hároméves átlagos végsőenergia-intenzitásához viszonyított tagállami hároméves átlagos végsőenergia-intenzitás (a FEC, illetve a PEC vásárlóerő-paritásban kifejezett reál GDP-hez viszonyított aránya) alapján kell kiszámítani.
6. Az $F_{potential}$ értékét minden egyes tagállam esetében a 2030-ra vonatkozó PRIMES MIX 55 %-os forgatókönyv szerinti végsőenergia-, illetve primerenergia-megtakarítás alapján kell kiszámítani. A megtakarításokat a 2020-as uniós referencia-forgatókönyv 2030-ra vonatkozó előrejelzéseivel viszonyítva kell kifejezni.
7. A 2. pont a)–d) alpontjában előírt minden egyes kritérium esetében alsó és felső határértéket kell alkalmazni. Az F_{wealth} , az $F_{intensity}$ és az $F_{potential}$ tényezőre vonatkozó ambíciószint alsó, illetve felső határértéke az adott tényező uniós átlagos ambíciószintjének 50 %-a, illetve 150 %-a. Az $F_{early-action}$ tényezőre vonatkozó ambíciószint alsó, illetve felső határértéke az uniós átlagos ambíciószint 50 %-a, illetve 100 %-a.
8. Eltérő rendelkezés hiányában a tényezők kiszámításához használt bemeneti adatok forrása az Eurostat.

9. Az F_{total} értékét mind a négy tényező ($F_{\text{early-action}}$, F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ és $F_{\text{potential}}$) súlyozott összegeként kell kiszámítani. Ezt követően a célkitűzést a teljes F_{total} tényező és az uniós célkitűzés szorzataként kell kiszámítani.
 10. A Bizottság kiszámítja a C_{EU} primer- és végsőenergia-korrektív tényezőt, amelyet a képlet alapján kapott eredmények összegének kiigazítására kell alkalmazni a 2030-ra vonatkozó megfelelő uniós kitűzésekhez való összes nemzeti hozzájárulás tekintetében. A C_{EU} tényező valamennyi tagállam esetében azonos.
-

II. MELLÉKLET

A KAPCSOLT ENERGIATERMELÉSBŐL SZÁRMAZÓ VILLAMOS ENERGIA KISZÁMÍTÁSÁNAK ÁLTALÁNOS ELVEI

I. rész

Általános elvek

A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia kiszámításához felhasznált értékek meghatározása az adott egység várható vagy tényleges rendeltetésszerű használata során tapasztaltak alapján történik. A kapcsolt energiatermelő mikroegységek esetében a számítást hiteles értékekre lehet alapozni.

1. A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségét az adott egységnek a főgenerátorok generátorkapcsán mért teljes évi villamosenergia-termelésével azonosnak kell tekinteni az alábbi feltételek teljesülése esetén:
 - a) a II. részben említett 2., 4., 5., 6., 7. és 8. típusú kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyeknek a tagállamok által megállapított éves összhatásfoka legalább 75 %;
 - b) a II. részben említett 1. és 3. típusú kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyeknek a tagállamok által megállapított éves összhatásfoka legalább 80 %.
2. Azon kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyek nem érik el az 1. pont a) alpontjában megállapított éves összhatásfokot (nevezetesen a II. részben említett 2., 4., 5., 6., 7. és 8. típusú, kapcsolt energiatermelő egységek), illetve azon kapcsolt energiatermelő egységek esetében, amelyek nem érik el az 1. pont b) alpontjában megállapított éves összhatásfokot (nevezetesen a II. részben említett 1. és 3. típusú, kapcsolt energiatermelő egységek), a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiát a következő képlet szerint kell kiszámítani:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

ahol:

E_{CHP} a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyisége,

C a villamos energia/hő arány,

H_{CHP} a kapcsolt energiatermelésből származó hasznos hő mennyisége (e célból úgy kell számítani, hogy a teljes hőtermelésből kivonjuk a külön kazánokban termelt hőmennyiséget vagy azt a frissgőzelvételt, amelyet a gőztermelés során vesznek le a turbina előtt).

A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia számításához a tényleges villamos energia/hő arányt kell felhasználni. Amennyiben valamely kapcsolt energiatermelő egység tényleges villamos energia/hő aránya nem ismert, a következő alapértékekkel kell számolni, különösen statisztikai számítások céljából, a II. részben említett 1., 2., 3., 4. és 5. típusú, kapcsolt energiatermelő egységek esetében, feltéve, hogy a számított kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia értéke kisebb az egység tényleges összvillamosenergia-termelésénél, vagy megegyezik azzal:

Egység típusa	Alapértelmezett villamos energia/hő arány (C)
Gázturbinás erőmű kombinált ciklussal;	0,95
ellennyomású gőzturbina;	0,45
kondenzációs megcsapolásos (elvételes) gőzturbina;	0,45
gázturbinás erőmű;	0,55
belső égésű motor;	0,75

Ha a tagállamok a II. részben említett 6., 7., 8., 9., 10. és 11. típusú, kapcsolt energiatermelő egységek esetében a villamos energia/hő arányra standardértékeket vezetnek be, ezeket a standardértékeket közzé kell tenni és közölni kell Bizottsággal.

3. Amennyiben a kapcsolt energiatermeléshez felhasznált tüzelőanyag energiartalmának egy részét vegyi anyagok formájában visszanyerik és azokat újra felhasználják, azt a részt le kell vonni a felhasznált tüzelőanyag mennyiségéből, mielőtt az 1. és 2. pontban említett összhatásfok kiszámítását elvégeznék.

4. A tagállamok a villamos energia/hő arányt az alacsonyabb kapacitású üzemmódban végzett kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia és hasznos hő arányaként is meghatározhatják az adott energiatermelő egység üzemeltetési adatainak felhasználásával.
5. A tagállamok az 1. és a 2. pont szerinti számítások céljából az éves jelentéstételi időszaktól eltérő jelentéstételi időszakokat is alkalmazhatnak.

II. rész

Az ezen irányelv hatókörébe tartozó kapcsolt energiatermelési technológiák

1. Gázturbinás erőmű kombinált ciklussal;
2. ellennyomású gőzturbina;
3. kondenzációs megcsapolásos (elvételes) gőzturbina;
4. gázturbinás erőmű;
5. belső égésű motor;
6. mikroturbinák;
7. stirlingmotorok;
8. üzemanyagcellák;
9. gőzgépek;
10. organikus „Rankine” ciklusok;
11. egyéb más típusú, kapcsolt energiatermelést magában foglaló technológia vagy kombináció.

A kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségének kiszámításához használandó általános elvek végrehajtása és alkalmazása során a tagállamok a 2008/952/EK bizottsági határozattal ⁽¹⁾ létrehozott részletes útmutatókat követik.

⁽¹⁾ A Bizottság 2008/952/EK határozata (2008. november 19.) a 2004/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv II. mellékletének végrehajtására és alkalmazására vonatkozó részletes iránymutatás létrehozásáról (HL L 338., 2008.12.17., 55. o.).

III. MELLÉKLET

A KAPCSOLT ENERGIATERMELÉSI FOLYAMAT HATÁSFOKÁNAK MEGHATÁROZÁSÁRA SZOLGÁLÓ MÓDSZER

A kapcsolt energiatermelés hatásfoka és a primerenergia-megtakarítás kiszámításához felhasznált értékek meghatározása az adott egység várható vagy tényleges, rendeltetésszerű használata során tapasztaltak alapján történik.

a) Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés

Ezen irányelv alkalmazásában a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek a következő követelményeknek kell megfelelnie:

- a kapcsolt energiatermelő egységekből származó kapcsolt energiatermelésnek a b) ponttal összhangban számítva legalább 10 %-os primerenergia-megtakarítást kell elérnie a külön hőtermelésre, illetve külön villamosenergia-termelésre vonatkozó referenciaértékekhez képest,
- a primerenergia-megtakarítást biztosító, kapcsolt energiatermelő kis- és mikroegységek termelése nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek minősíthető,
- az ezen melléklet átültetését követően épített vagy jelentősen átalakított kapcsolt energiatermelő egységek esetében a fosszilis tüzelőanyagokkal táplált kapcsolt energiatermelésből származó közvetlen szén-dioxid-kibocsátás nem éri el a 270 g CO₂-t a kapcsolt energiatermelésből származó energia 1 kWh-jára vetítve (beleértve a fűtést/hűtést, a villamos energiát és a mechanikai energiát),
- a 2023. október 10. előtt üzemben lévő kapcsolt energiatermelő egységek 2034. január 1-jéig eltérhetnek ettől a követelménytől, feltéve, hogy rendelkeznek a kibocsátások fokozatos csökkentését célzó tervvel annak érdekében, hogy 2034. január 1-jéig teljesítsék az 1 kWh-ra vetített kevesebb mint 270 g CO₂ küszöbértéket, és hogy e tervükről értesítették az érintett üzemeltetőket és az illetékes hatóságokat.

Egy kapcsolt energiatermelő egység megépítésekor vagy jelentős felújításakor a tagállamok biztosítják, hogy a távfűtési és -hűtési rendszer megépítése vagy jelentős felújítása során a meglévő hőforrásokban ne növekedjen a földgáztól eltérő fosszilis tüzelőanyagok felhasználása a felújítás előtti teljes üzemelés előző három naptári évének átlagához képest, és hogy a rendszerben az új hőforrások ne használjanak fel földgázon kívüli egyéb fosszilis tüzelőanyagokat.

b) A primerenergia-megtakarítás számításának módja

A II. melléklettel összhangban meghatározott kapcsolt energiatermelésből származó primerenergia-megtakarítás kiszámítását a következő képlet alapján kell elvégezni:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH_{\eta}}{RefH_{\eta}} + \frac{CHPE_{\eta}}{RefE_{\eta}}} \right) \times 100\%$$

ahol:

PES a primerenergia-megtakarítás,

CHP H_η a kapcsolt energiatermelés hőtermelési hatásfoka, amelyet az éves hasznos hőtermelésnek a kapcsolt energiatermelésből származó hasznos hő és villamos energia előállítására felhasznált tüzelőanyag mennyiségével történő elosztásával lehet meghatározni,

Ref H_η a külön hőtermelés hatásfokának referenciaértéke,

CHP E_η a kapcsolt energiatermelésből származó villamosenergia-termelés hatásfoka, amelyet a kapcsolt energiatermelésből származó éves villamos energiának a kapcsolt energiatermelésből származó hasznos hő és villamos energia előállítására felhasznált tüzelőanyag mennyiségével történő elosztásával lehet meghatározni. Ha a kapcsolt energiatermelő egység mozgási energiát is előállít, a kapcsolt energiatermelésből származó éves villamos energia mennyiségét meg lehet növelni egy olyan kiegészítő értékkel, amely a mozgási energia mennyiségével egyenértékű villamos energiának felel meg. Ez a kiegészítő elem azonban nem jogosít fel arra, hogy a 26. cikk (13) bekezdésének megfelelően származási garanciát állítsanak ki.

Ref E_η a külön villamosenergia-termelés hatásfokának referenciaértéke.

c) Az energiamegtakarítás alternatív számítási módszerrel történő kiszámítása

A tagállamok a kapcsolt hő- és villamos-, valamint mozgásienergia-termelésből származó primerenergia-megtakarítást az alábbi módon számíthatják ki anélkül, hogy az ugyanazon eljárásnak a nem kapcsolt energiatermelése keretében termelt hő és villamos energi részek levonása érdekében a II. mellékletet alkalmaznák. Az ilyen termelést nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek lehet tekinteni, feltéve hogy az megfelel az e melléklet a) pontjában meghatározott hatásfok-követelményeknek, valamint ha a 25 MW-ot meghaladó teljesítményű kapcsolt energiatermelő egységek összhatalásfoka nagyobb, mint 70 %. Mindazonáltal az ilyen termelés során a kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségének származási garancia kiállítása céljából, illetve statisztikai célokból történő meghatározását a II. melléklettel összhangban kell végezni.

Amennyiben egy folyamat primerenergia-megtakarítását a fent ismertetett alternatív számítási módszerrel számítják ki, a primerenergia-megtakarítást az e melléklet b) pontjában ismertetett képlet alapján kell kiszámítani az alábbi behelyettesítésekkel: CHP H_η helyett H_η és CHP E_η helyett E_η, ahol:

H_η a folyamat hőtermelési hatásfoka, amelyet úgy határoznak meg, hogy az éves hőtermelést elosztják a hő és villamos energia előállításához felhasznált tüzelőanyaggal.

E_η a folyamat villamos energia hatásfoka, amelyet úgy határoznak meg, hogy az éves villamosenergia-termelést elosztják a hő és villamos energia előállításához felhasznált tüzelőanyaggal. Ha a kapcsolt energiatermelő egység mozgási energiát is előállít, a kapcsolt energiatermelésből származó éves villamos energia mennyiségét meg lehet növelni egy olyan kiegészítő értékkel, amely a mozgási energia mennyiségével egyenértékű villamos energiának felel meg. Ez a kiegészítő elem azonban nem jogosít fel arra, hogy a 26. cikk (13) bekezdésének megfelelően származási garanciát állítsanak ki.

A tagállamok az e melléklet b) és c) pontja szerinti számítások elvégzéséhez az éves jelentéstételi időszaktól eltérő jelentéstételi időszakokat is alkalmazhatnak.

A kapcsolt energiatermelő mikroegységek esetében a primerenergia-megtakarításra vonatkozó számítás hiteles értékekre lehet alapozni.

d) Hatásfok-referenciaértékek számítása külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra

Ezek az egységes hatásfok-referenciaértékek a vonatkozó tényezőkkel differenciált értékek mátrixából állnak, beleértve a létesítmény építésének évét, valamint a tüzelőanyag típusát is, és megfelelően dokumentált elemzésen kell alapulniuk, amely figyelembe veszi többek között a valóságos üzemi körülmények között végzett használatból származó adatokat, a tüzelőanyag-keveréket és az éghajlati tényezőket éppúgy, mint az alkalmazott kapcsolt energiatermelési technológiát.

A külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra vonatkozó, a b) pontban meghatározott képlettel összhangban számított hatásfok-referenciaértékek alakítják ki annak a külön hőtermelésnek és villamosenergia-előállításnak a működési hatásfokát, amelyek helyettesítésére a kapcsolt energiatermelési módszert szánják.

A hatásfok-referenciaértékeket a következő alapelvek szerint kell kiszámítani:

- i. a kapcsolt energiatermelő egységek esetében a külön villamosenergia-termeléssel való összehasonlítás alapja az az elv, hogy azonos tüzelőanyag-kategóriákat hasonlíttanak össze;
- ii. az egyes kapcsolt energiatermelő egységeket az egység építésének évében a piacon rendelkezésre álló legjobb és gazdaságilag indokolható, külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra alkalmas technológiával hasonlítják össze;
- iii. a 10 évnél régebbi kapcsolt energiatermelő egységek hatásfok-referenciaértékeit a 10 éves egységek referenciaértékeinek szintjén kell rögzíteni;
- iv. a külön hőtermelésre és villamosenergia-előállításra vonatkozó hatásfok-referenciaértékeknek tükrözniük kell az egyes tagállamok közötti éghajlati eltéréseket.

IV. MELLÉKLET

A KÖZBESZERZÉS SORÁN ALKALMAZANDÓ ENERGIAHATÉKONYSÁGI KÖVETELMÉNYEK

A termékeket, szolgáltatásokat, épületeket és építési beruházásokat beszerző ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők a közbeszerzési szerződésekre és koncessziókra vonatkozó valamennyi odaítélési eljárás során:

- a) amennyiben valamely termék az (EU) 2017/1369 rendelet vagy a 2010/30/EU irányelv alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus vagy egy kapcsolódó bizottsági végrehajtási aktus hatálya alá tartozik, csak olyan termékeket szerezhetnek be, amelyek megfelelnek az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében megállapított kritériumoknak;
- b) amennyiben valamely, az a) pontba nem tartozó termék a 2009/125/EK irányelv értelmében elfogadott végrehajtási intézkedés hatálya alá tartozik, csak olyan termékeket szerezhetnek be, amelyek megfelelnek az említett végrehajtási intézkedésben foglalt energiahatékonysági referenciáértékeknek;
- c) amennyiben egy termék vagy szolgáltatás az energiahatékonysága szempontjából releváns uniós zöld közbeszerzési kritériumok vagy az azokkal egyenértékű, rendelkezésre álló nemzeti kritériumok hatálya alá tartozik, minden tőlük telhető erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csak olyan termékeket és szolgáltatásokat vásároljanak, amelyek megfelelnek legalább azoknak az alapvető szintű műszaki előírásoknak, amelyek a megfelelő uniós zöld közbeszerzési kritériumokban vagy azokkal egyenértékű, rendelkezésre álló nemzeti kritériumokban – többek között az adatközpontokra, szervertermekre és felhőszolgáltatásokra, az útvilágításra és a forgalmi jelzésekre, a számítógépekre, a monitorokra, a táblagépekre, okostelefonokra vonatkozóan – megállapításra kerültek;
- d) csak olyan gumiabroncsokat szerezhetnek be, amelyek megfelelnek az (EU) 2020/740 rendeletben meghatározott legmagasabb üzemanyag-energiahatékonysági osztályba tartozó gumiabroncsoknak, ami nem akadályozhatja meg a közintézményeket abban, hogy amennyiben azt biztonsági vagy közegészségügyi okok indokolják, a nedves tapadás vagy külső gördülési zaj szempontjából a legmagasabb osztályba tartozó gumiabroncsokat szerezzenek be;
- e) a szolgáltatási szerződésekre kiírt pályázataikban előírják, hogy a szóban forgó szolgáltatások nyújtása céljából a szolgáltatók csak az a), b) és d) pontoknak megfelelő termékeket használhatják szolgáltatások nyújtásakor. Ez a követelmény kizárólag a szolgáltatók által részben vagy egészben a szóban forgó szolgáltatás nyújtása céljára beszerzett új termékekre vonatkozik;
- f) olyan épületeket vásárolhatnak vagy olyan épületek vonatkozásában írhatnak alá új bérleti szerződést, amelyek ezen irányelv 6. cikkének sérelme nélkül megfelelnek legalább a közel nulla energiaigény szintjének, kivéve ha a vásárlás célja:
 - i. teljeskörű felújítás vagy lebontás;
 - ii. a közintézmény esetében az épület vizonteladásra bocsátása anélkül, hogy a közintézmény azt saját céljaira használná; vagy
 - iii. az épületnek egy kijelölt környezet részét képező épületként, illetve – különleges építészeti vagy történelmi értékénél fogva – hivatalosan védett épületként való megőrzése.

Az e melléklet f) pontjában foglalt követelményeknek való megfelelést a 2010/31/EU irányelv 11. cikkében említett energiahatékonysági-tanúsítvány útján ellenőrzik.

V. MELLÉKLET

KÖZÖS MÓDSZEREK ÉS ELVEK A 8., A 9. ÉS A 10. CIKK, VALAMINT A 30. CIKK (14) BEKEZDÉSE SZERINTI ENERGIAHATÉKONYSÁGI KÖTELEZETTSÉGI RENDSZEREK VAGY MÁS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK HATÁSÁNAK KISZÁMÍTÁSÁHOZ

1. Módszerek az adózási intézkedésekből származóktól eltérő energiamegtakarításnak a 8., a 9. és a 10. cikk, valamint a 30. cikk (14) bekezdése alkalmazásában történő kiszámításához.

A kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek, illetve a végrehajtó állami hatóságok az energiamegtakarítás kiszámításához az alábbi módszereket alkalmazhatják:

- a) várható energiamegtakarítás, hasonló létesítményekben végrehajtott korábbi, függetlenül ellenőrzött energiafejlesztések eredményeire tett hivatkozással. Az általános megközelítés „előzetes” megközelítésnek minősül;
 - b) mért megtakarítás, amikor az intézkedés vagy intézkedéscsomag megvalósítása nyomán elért megtakarítás úgy kerül meghatározásra, hogy rögzítik az energiafelhasználás tényleges csökkenését, kellően figyelembe véve olyan, a fogyasztást befolyásolható tényezőket, mint az addicionalitás, a kihasználtság, a termelési szintek és az időjárás. Az általános megközelítés „utólagos” megközelítésnek minősül;
 - c) nagyságrendi megtakarítás, ahol a megtakarítások műszaki becslését alkalmazzák. Ez a megközelítés csak akkor alkalmazható, amikor egy adott létesítmény tekintetében nehéz vagy aránytalanul költséges megbízható mért adatokat megállapítani; ilyen eset például egy attól eltérő kWh teljesítményű kompresszor vagy elektromos motor cseréje, mint amellyel kapcsolatban független megtakarítási adatokat mértek, vagy ha a szóban forgó becsléseket nemzeti szinten meghatározott módszertanok és referenciaértékek alapján végezték olyan, képesítéssel vagy akkreditációval rendelkező szakértők, akik függetlenek az érintett kötelezett, részt vevő vagy megbízott felektől;
 - d) a 8. cikk (3) bekezdése alkalmazásában az említett cikkben foglalt kötelezettség teljesítéséhez beszámítható energiamegtakarítás kiszámításakor a tagállamok megbecsülhetik az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatókban lévő fogyasztók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők vagy adott esetben a szociális lakásokban élők energiamegtakarítását szabványosított kihasználtsági és hőkomfort-feltételeket vagy paramétereket – így például a nemzeti építési szabályzatokban meghatározott paramétereket – alkalmazó műszaki becslések alapján. A tagállamoknak jelentést kell tenniük a Bizottságnak arról, hogy miként veszik figyelembe az épületekkel kapcsolatos intézkedésekben a komfortot, a számítási módszertanukra vonatkozó magyarázatokkal együtt;
 - e) felmérésen alapuló megtakarítás, amikor a fogyasztóknak a tanácsokra, tájékoztató kampányokra, címkézési vagy tanúsítási rendszerekre vagy az okos mérésre adott reakcióit mérik fel. Ezt a megközelítést csak a fogyasztói magatartás változásából fakadó megtakarítások esetében kell alkalmazni. Nem használható a fizikai intézkedések fogyanatosításából adódó megtakarításokra.
2. Az energiahatékonysági intézkedéshez fűződő, a 8. cikk, a 9. és a 10. cikk, valamint a 30. cikk (14) bekezdése alkalmazásában az energiamegtakarítás megállapításakor a következő elvek alkalmazandók:
 - a) a tagállamok igazolják, hogy a szakpolitikai intézkedés egyik célkitűzése – akár új, akár már meglévő – a 8. cikk (1) bekezdése szerinti végfelhasználási energiamegtakarítási kötelezettség teljesítése, és bizonyítékot és dokumentációt szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy az energiamegtakarítás szakpolitikai intézkedések, többek között önkéntes megállapodások eredményeként jött létre;
 - b) a megtakarításról bizonyítani kell, hogy többletmegtakarítás ahhoz képest, amelyre mindenképpen sor került volna, függetlenül a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek, vagy a végrehajtó állami hatóságok tevékenységétől. Annak meghatározásához, hogy mely megtakarítások jelenthetők be többletmegtakarításként, a tagállamok áttekintik, hogy hogy az adott szakpolitikai intézkedés hiányában hogyan alakulna az energiafogyasztás és -kereslet, figyelembe véve legalább a következő tényezőket: az energiafogyasztási trendek, a fogyasztói magatartás változása, a műszaki fejlődés, valamint az uniós és nemzeti szinten végrehajtott egyéb intézkedések által okozott változások;

- c) a kötelező erejű uniós jog végrehajtásából származó megtakarítások olyan megtakarításnak tekintendők, amelyekre mindenképpen sor került volna, ezért azokat a 8. cikk (1) bekezdése alkalmazásában nem lehet energiamegtakarításként bejelenteni. E követelménytől eltérve, a meglévő épületek felújításához kapcsolódó megtakarítások, beleértve az épületek energiahatékonyságára vonatkozó minimumszabványok 2010/31/EU irányelvvel összhangban történő végrehajtásából eredő megtakarításokat is, a 8. cikk (1) bekezdése alkalmazásában bejelenthetők energiamegtakarításként, amennyiben biztosítva van az ezen melléklet 3. pontjának h) alpontjában említett lényegességi kritérium teljesülése. Az 5. és a 6. cikk szerinti, a közsféra energiahatékonyság-javítását támogató intézkedéseket be lehet számítani a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarításra vonatkozó kötelezettség teljesítése tekintetében, feltéve, hogy ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A megtakarítások kiszámításának meg kell felelnie e mellékletnek;
- d) az EUMSZ 122. cikke szerinti szükséghelyzeti rendeletek alapján hozott energiahatékonyság-javító intézkedések végrehajtásából származó végfelhasználási energiamegtakarítás bejelenthető a 8. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában, feltéve, hogy ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményez, kivéve az adagolási vagy korlátozási intézkedésekből származó energiamegtakarítást;
- e) az (EU) 2018/842 rendelet alapján hozott intézkedések lényegesnek tekinthetők, de a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy azok ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A megtakarítások kiszámításának meg kell felelnie e mellékletnek;
- f) a tagállamok csak akkor számíthatják be a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezetének hatálya alá tartozó ágazatokban vagy létesítményekben végrehajtott szakpolitikai intézkedésekből származó végfelhasználási energiamegtakarítást, ha az ezen irányelv 9. vagy 10. cikkének végrehajtásából fakad, és túlmutat a 2003/87/EK irányelvben foglalt követelményeken, vagy túlmutat a kibocsátási egységeknek az említett irányelv szerinti ingyenes kiosztásához kapcsolódó intézkedések végrehajtásán. A tagállamok igazolják, hogy a szakpolitikai intézkedések ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. Az energiamegtakarítás kiszámításának meg kell felelnie e mellékletnek. Amennyiben egy jogalany az ezen irányelv 9. cikke szerinti nemzeti energiahatékonysági kötelezettségi rendszer, valamint a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete szerinti épületekre és közúti közlekedésre vonatkozó EU ETS alapján kötelezett fél, a nyomkövetési és hitelesítési rendszernek biztosítani kell, hogy az említett fejezettel összhangban a tüzelőanyag fogyasztásra bocsátásakor továbbadott szén-dioxid-kibocsátási árat vegyék figyelembe az energiamegtakarítási intézkedéseiből származó energiamegtakarítás kiszámításához és jelentéséhez;
- g) a megtakarítások csak azzal a feltétellel írhatók jóvá, ha azok meghaladják az alábbi szinteket:
- i. az (EU) 2019/631 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ végrehajtását követő uniós kibocsátási követelmények az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozóan. A tagállamok indokolást szolgáltatnak az új járművekre vonatkozó uniós szén-dioxid-kibocsátási követelményekkel kapcsolatos addicionalitás igazolására, valamint benyújtják idevágó feltevéseiket és számítási módszereiket;
- ii. a 2009/125/EK irányelv szerinti végrehajtási intézkedések végrehajtását követően bizonyos, energiafogyasztást befolyásoló termékek piacról való kivonására vonatkozó uniós követelmények. A tagállamok bizonyítékot szolgáltatnak az addicionalitás igazolására, valamint benyújtják feltevéseiket és számítási módszereiket;
- h) a termékek, berendezések, közlekedési rendszerek, járművek és üzemanyagok, épületek és épületelemek, folyamatok vagy piacok energiahatékonysági szintjének növelését ösztönző célú szakpolitikák megengedettek, a következő szakpolitikai intézkedések kivételével:
- i. a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló azon technológiák használata, amelyek végrehajtására 2026. január 1-jét követően újonnan kerül sor, valamint
- ii. a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológiák lakóépületekben történő használatának támogatása 2026. január 1-jétől;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/631 rendelete (2019. április 17.) az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások meghatározásáról, valamint a 443/2009/EK és az 510/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 111., 2019.4.25., 13. o.).

- i) a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésének termékekben, berendezésekben, közlekedési rendszerekben, járművekben, épületekben vagy építési beruházásokban történő alkalmazására vonatkozó, 2024. január 1-jétől újonnan végrehajtott szakpolitikai intézkedések eredményeként elért, a 8. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti energiamegtakarítások nem számítanak bele az energiamegtakarítási kötelezettség teljesítésébe. A technológiák kombinációját előmozdító szakpolitikai intézkedések esetében a fosszilis tüzelőanyagok égetésén alapuló technológiával összefüggő energiamegtakarítás részaránya 2024. január 1-jétől nem vehető figyelembe;
- j) az i) ponttól eltérve, a 2024. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszakban a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológiákból eredő, az ipari ágazatban működő, nagy energiaintenzitású vállalkozások energiahatékonyságát javító energiamegtakarítást csak a következő feltételekkel lehet 2030. december 31-ig energiamegtakarításnak tekinteni a 8. cikk (1) bekezdése b) és c) pontjának alkalmazásában:
- i. a vállalkozás a 11. cikk (2) bekezdése alapján energetikai auditot végzett, valamint végrehajtási tervet készített, amely a következőket tartalmazza:
- az ötéves vagy annál rövidebb megtérülési idejű összes költséghatékony energiahatékonysági intézkedés áttekintése, az egyszerű megtérülési időszakokra vonatkozóan a tagállam által rendelkezésre bocsátott módszertan alapján,
 - valamennyi ajánlott, ötéves vagy annál rövidebb megtérülési idejű költséghatékony energiahatékonysági intézkedés végrehajtásának időkerete,
 - az ajánlott energiahatékonysági intézkedésekből származó várható energiamegtakarítás kiszámítása, és
 - a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológiák alkalmazásához kapcsolódó energiahatékonysági intézkedések, az alábbiakhoz szükséges releváns információkkal:
 - annak bizonyítása, hogy az azonosított intézkedés nem növeli a szükséges energiamennyiséget vagy a létesítmény kapacitását,
 - annak indoklása, hogy a fenntartható, nem fosszilis tüzelőanyag-technológiák alkalmazása műszakilag nem megvalósítható,
 - annak bizonyítása, hogy a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésén alapuló technológia megfelel a kibocsátási teljesítményre vonatkozó legfrissebb uniós jogszabályoknak, és a klímasemleges alternatív, nem fosszilis tüzelőanyagokkal és technológiákkal való jövőbeli kompatibilitás biztosításával megakadályozza a technológiai bezáródási hatásokat;
- ii. a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló közvetlen technológiák alkalmazásának folytatása olyan energiahatékonysági intézkedés, amelynek célja az energiafogyasztás csökkentése ötéves vagy annál rövidebb megtérülési időszakkal – a tagállam által rendelkezésre bocsátott, a 11. cikk (2) bekezdése szerinti energetikai audit eredményeként ajánlott és a végrehajtási tervben szereplő egyszerű megtérülési időszakokra vonatkozó módszertan alapján;
- iii. a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló közvetlen technológiák használata megfelel a kibocsátási teljesítményre vonatkozó legfrissebb uniós jogszabályoknak, nem vezet technológiai bezáródási hatásokhoz, és biztosítja a klímasemleges alternatív üzemanyagokkal és technológiákkal való jövőbeli kompatibilitást;
- iv. a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló közvetlen technológiák alkalmazása a vállalkozásban nem vezet az energiafogyasztás növekedéséhez vagy az adott vállalkozásban a létesítmény kapacitásának növekedéséhez;
- v. bizonyított, hogy nem volt műszakilag megvalósítható alternatív, fenntartható nem fosszilis tüzelőanyagokon alapuló megoldás;
- vi. a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló közvetlen technológiák alkalmazása ellenőrizhető, mérhető vagy megbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményez, amelyet e melléklettel összhangban számítanak ki;
- vii. a bizonyítékok közzétételre kerülnek egy weboldalon vagy nyilvánosan elérhető minden érdeklődő polgár számára;

- k) a kisléptékű, fogyasztásközei megújulóenergia-technológiák épületekbe való beépítését vagy épületekre való felszerelését támogató intézkedéseket figyelembe lehet venni a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarításra vonatkozó kötelezettség teljesítése tekintetében, feltéve, hogy ellenőrizhető, és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A megtakarítások kiszámításának meg kell felelnie e mellékletnek;
 - l) a naphőenergia-technológiák épületekbe való beépítését vagy épületekre való felszerelését támogató intézkedéseket be lehet számítani a 8. cikk (1) bekezdése szerinti energiamegtakarításra vonatkozó kötelezettség teljesítése tekintetében, feltéve, hogy ellenőrizhető és mérhető vagy felbecsülhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek. A napsugárzásból naphőenergia-technológiákkal előállított hő kihagyható azok végfelhasználási energiafogyasztásából;
 - m) a hatékonyabb termékek és járművek elterjedésének felgyorsítására irányuló szakpolitikák tekintetében – kivéve azokat, amelyeket 2024. január 1-jétől újonnan hajtanak végre a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen égetésének használatát illetően – teljes jóváírás igényelhető, feltéve, hogy az említett elterjedés bizonyítottan a termék vagy a jármű átlagos várható élettartamának lejártá előtt valósul meg, vagy azt megelőzően, hogy a terméket vagy a járművet normál esetben lecserélnék, és a megtakarítást csak a lecserélendő termék vagy jármű átlagos várható élettartamának lejártáig tartó időszakra jelentik be;
 - n) az energiahatékonysági intézkedések elterjedésének előmozdítása terén a tagállamok adott esetben gondoskodnak a termékekre, a szolgáltatásokra és az intézkedések végrehajtására vonatkozó minőségi előírások fenntartásáról, illetve ilyen előírások hiányában azok bevezetéséről;
 - o) a régiók közötti éghajlati eltérések figyelembevétele érdekében a tagállamok választhatják azt, hogy a megtakarításokat hozzáigazítják egy standard értékhez, vagy hogy a különböző megtakarításokat egyeztetik a régiók közötti hőmérsékleti ingadozással;
 - p) az energiamegtakarítás kiszámítása során figyelembe kell venni az intézkedések élettartamát és azt, hogy idővel milyen arányban csökkennek a megtakarítások. Ezt a kiszámítást az egyes egyéni fellépések által a végrehajtásuk időpontjától az egyes kötelezettségi időszakok végéig majd elért megtakarítások összeadásával kell elvégezni. A tagállamok ehelyett bevezethetnek más olyan módszert is, amely a becslések szerint legalább ugyanolyan teljes megtakarításmennyiséget eredményez. Más módszerek használata esetén a tagállamok biztosítják, hogy az e módszerrel kiszámított energiamegtakarítás teljes mennyisége ne haladja meg az energiamegtakarítás azon mennyiségét, amelyet annak eredményeképpen kaptak volna, ha összeszámolják az egyes egyéni fellépések által a végrehajtásuk időpontjától 2030-ig tartó időszakban elért megtakarításokat. A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 3., valamint 7–12. cikke alapján bejelentett integrált nemzeti energia- és klímatervekben részletesen bemutatják a kötelező számítási követelménynek való megfelelés biztosítására szolgáló egyéb módszert és rendelkezéseket.
3. A tagállamok biztosítják a 10. cikk és a 30. cikk (14) bekezdése alapján hozott szakpolitikai intézkedésekre vonatkozó következő követelmények teljesülését:
- a) a szakpolitikai intézkedések és az egyéni fellépések ellenőrizhető végfelhasználási energiamegtakarítást eredményeznek;
 - b) az esettől függően az egyes részt vevő felek, megbízott felek vagy a végrehajtó állami hatóság felelőssége egyértelműen meghatározott;
 - c) az elért vagy az elérendő energiamegtakarítást átlátható módon határozzák meg;
 - d) a szakpolitikai intézkedések által előírt vagy elérendő energiamegtakarítás mennyisége primerenergia-fogyasztásban vagy végsőenergia-fogyasztásban van kifejezve a 31. cikkben említett fűtőértékek vagy primerenergia tényezők alkalmazásával;
 - e) éves jelentést készítése és közzététele a megbízott felek, a részt vevő felek és a végrehajtó állami hatóságok által elért energiamegtakarításról és az energiamegtakarítás terén érvényesülő éves tendenciákkal kapcsolatos adatokról;
 - f) az eredmények nyomon követése és megfelelő intézkedések meghozatala arra az esetre, ha a haladás nem kielégítő;
 - g) az egyéni fellépésből származó energiamegtakarítást nem jelenti be egynél több fél;

- h) a részt vevő fél, a megbízott fél vagy a végrehajtó állami hatóság tevékenységei bizonyítottan lényegesen a bejelentett energiamegtakarítás elérésében;
- i) a részt vevő fél, megbízott fél vagy végrehajtó állami hatóság tevékenysége nem gyakorol kedvezőtlen hatást az energiaszegénység által érintett személyekre, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre.

4. A 10. cikk alapján bevezetett adózási intézkedésekhez kapcsolódó szakpolitikai intézkedésekből származó energiamegtakarítások meghatározásakor a következő elvek alkalmazandók:

- a) csak a 2003/96/EK ⁽²⁾ vagy a 2006/112/EK ⁽³⁾ tanácsi irányelvben előírt, a tüzelő-, fűtő-, illetve üzemanyagokra vonatkozó adóztatás minimális szintjét meghaladó adózási intézkedésekből származó energiamegtakarítást lehet jóváírni;
- b) az energiára vonatkozó adózási intézkedések hatásának kiszámítása során figyelembe vett rövid távú árugalmasságnak tükröznie kell az energia iránti kereslet alkalmazkodóképességét az árváltozásokhoz, és az árugalmasság becsléséhez olyan friss és reprezentatív hivatalos forrásadatokat kell felhasználni, amelyek az adott tagállamra vonatkoznak, és adott esetben független intézet kísérő tanulmányain alapulnak. Ha nem rövid távú árugalmasságot alkalmaznak, a tagállamok kifejtik, hogy az egyéb uniós jogszabályok végrehajtásából eredő energiahatékonyság-javulást hogyan vették figyelembe az energiamegtakarítás becslésére használt alapforgatókönyvben, illetve hogyan kerültek el az egyéb uniós jogszabályokból eredő energiamegtakarítások kétszeres beszámítását;
- c) külön kell elszámolni a kísérő adópolitikai intézkedésekből – köztük a pénzügyi ösztönzőkből vagy az alapokba történő befizetésekből – származó energiamegtakarítást;
- d) az uniós joggal és más szakpolitikai intézkedésekkel való átfedések elkerülése érdekében rövid távú rugalmassági becsléseket kell alkalmazni az adózási intézkedésekből származó energiamegtakarítás felmérésére;
- e) a tagállamok meghatározzák az adózásnak és az azzal egyenértékű intézkedéseknek az energiaszegénység által érintett személyekre, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre gyakorolt elosztási hatásait, és bemutatják a 24. cikk (1), (2) és (3) bekezdésével összhangban végrehajtott kockázatcsökkentő intézkedések hatásait;
- f) a tagállamok bizonyítékot – többek között számítási módszereket – szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy amennyiben átfedés van az energia- vagy szén-dioxid-adóztatási intézkedések vagy a 2003/87/EK irányelv szerinti kibocsátáskereskedelem hatása között, nem kerül sor az energiamegtakarítás kétszeres beszámítására.

5. A módszertan bejelentése

A tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelettel összhangban értesítik a Bizottságot az ezen irányelv 9. és 10. cikkében, valamint a 30. cikkének (14) bekezdésében említett energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek működtetésére és alternatív intézkedések végrehajtására vonatkozóan javasolt részletes módszertanukról. Az értesítésben – az adózástól eltérő esetekben – részletesen meg kell adni a következőkre vonatkozó információkat:

- a) a 8. cikk (1) bekezdésének első albekezdése szerint előírt energiamegtakarítás szintje vagy a 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó teljes időszakban várható megtakarítás;
- b) a 8. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírt új energiamegtakarítás vagy a várhatóan elért energiamegtakarítás kiszámított mennyiségét hogyan szakaszolják a kötelezettségi időszakon belül;
- c) a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felek, vagy a végrehajtó állami hatóságok;
- d) a célzott ágazatok;
- e) a szakpolitikai intézkedések és egyéni fellépések, beleértve a halmozott energiamegtakarítás egyes intézkedésenkénti várható teljes mennyiségét;

⁽²⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

⁽³⁾ A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

- f) a nemzeti energiahatékonysági alaptól finanszírozott azon szakpolitikai intézkedések, illetve programok, amelyeket prioritásként hajtanak végre az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében;
 - g) az energiamegtakarítás azon előírt részaránya és mennyisége, amelyet az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében kell elérni;
 - h) adott esetben az alkalmazott mutatók, a részarány számtani átlaga és a 8. cikk (3) bekezdése szerint megállapított szakpolitikai intézkedések eredménye;
 - i) adott esetben a 8. cikk (3) bekezdése szerint végrehajtott szakpolitikai intézkedéseknek az energiaszegénység által érintett személyekre, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra és adott esetben a szociális bérlakásokban élőkre gyakorolt kedvező vagy kedvezőtlen hatásai;
 - j) az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer keretében meghatározott kötelezettségi időszak időtartama;
 - k) adott esetben a kötelezett felek által az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és adott esetben a szociális bérlakásokban élők körében elérendő energiamegtakarítási vagy költségcsökkentési célkitűzések;
 - l) a szakpolitikai intézkedés által meghatározott fellépések;
 - m) a számítás módszertana, beleértve azt is, hogy miként határozták meg az addicionalitást és a lényegességet, valamint hogy milyen módszertanokat és referenciaértékeket alkalmaznak a várható és a nagyságrendi megtakarítás tekintetében, továbbá adott esetben a használt fűtőértéket és átváltási tényezőket;
 - n) az intézkedések élettartama és számításuk módja, vagy az, hogy min alapulnak;
 - o) a tagállamon belüli éghajlati eltérések figyelembevételére alkalmazott megközelítés;
 - p) a 9. és a 10. cikk szerinti intézkedésekre vonatkozó nyomonkövetési és ellenőrzési rendszerek, valamint azoknak a kötelezett, a részt vevő vagy a megbízott felektől való függetlensége biztosításának módja;
 - q) az adózás esetében:
 - i. a célzott ágazatok és az adózók célzott rétege;
 - ii. a végrehajtó állami hatóság;
 - iii. a várható megtakarítás;
 - iv. az adózási intézkedés időtartama;
 - v. a számítás módja, beleértve az alkalmazott árrugalmasságot és megállapításának módját; valamint
 - vi. hogyan kerültek el a 2003/87/EK irányelv szerinti EU ETS-sel való átfedéseket, és hogyan szüntették meg a kétszeres beszámítás kockázatát.
-

VI. MELLÉKLET

AZ ENERGETIKAI AUDITOKRA VONATKOZÓ MINIMUMKÖVETELMÉNYEK, BELEÉRTVE AZ ENERGIAGAZDÁLKODÁSI RENDSZEREK KERETÉBEN ELVÉGZETT AUDITOKAT IS

A 11. cikkben említett energetikai auditoknak meg kell felelniük az alábbiaknak:

- a) az energiafogyasztással és a (villamos energiára vonatkozó) terhelési profilokkal kapcsolatos naprakész, mért és visszakövethető műveleti adatokra kell épülniük;
- b) az auditok során el kell végezni az épületek vagy épületcsoportok, ipari műveletek vagy létesítmények energiafogyasztási profiljának részletes felülvizsgálatát, beleértve a szállítást is;
- c) az energiafogyasztás csökkentése érdekében energiahatékonysági intézkedéseket kell azonosítani;
- d) azonosítani kell a megújuló energia költséghatékony felhasználásának vagy előállításának lehetőségét;
- e) ha lehetséges, az életciklusköltségek elemzésére kell épülniük, nem pedig az egyszerű megtérülési időszakokra, annak érdekében, hogy figyelembe vegyék többek között a hosszú távú megtakarításokat, a hosszú távú beruházások maradványértékeit, valamint a diszkontrátákat;
- f) arányosnak és megfelelően reprezentatívnak kell lenniük, hogy megbízható képet adhassanak az általános energiahatékonyságról, és segítségükkel megbízhatóan meg lehessen határozni a legjelentősebb javítási lehetőségeket.

Az energetikai auditoknak részletes és hitelesített számításokat kell lehetővé tenniük a javasolt intézkedésekre vonatkozóan annak érdekében, hogy világos tájékoztatást adjanak a potenciális megtakarításokról.

Az energetikai audit során felhasznált adatoknak a visszamenőleges elemzés és a teljesítmény nyomon követése érdekében tárolhatónak kell lenniük.

VII. MELLÉKLET

AZ ADATKÖZPONTOK ENERGIAHATÉKONYSÁGI ADATAINAK NYOMON KÖVETÉSÉRE ÉS KÖZZÉTÉTELÉRE
VONATKOZÓ MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

A 12. cikkben említett adatközpontok energiahatékonyságát illetően legalább a következő információkat nyomon kell követni és közzé kell tenni:

- a) az adatközpont neve, az adatközpont tulajdonosának és üzemeltetőinek neve, az a dátum, amelyen az adatközpont megkezdte a működését és az adatközpont székhelye szerinti település;
 - b) az adatközpont alapterülete, a beépített teljesítőképesség, az éves bejövő és kimenő adatforgalom; valamint az adatközpontban tárolt és feldolgozott adatok mennyisége;
 - c) az adatközpont teljesítménye az utolsó teljes naptári évben, többek között a következő fő teljesítménymutatókkal összhangban: energiafogyasztás, villamosenergia-felhasználás, hőmérséklet-beállítási pontok, hulladékhő-hasznosítás, vízhasználat és megújulóenergia-felhasználás; a 33. cikk (3) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus hatálybalépéséig alapként adott esetben a CEN/CENELEC EN-50600-4 szabványt („Információtechnológia – Adatközpontteljesítmények és -infrastruktúrák”) használva.
-

VIII. MELLÉKLET

A TÉNYLEGES FOGYASZTÁSON ALAPULÓ SZÁMLÁZÁSRA ÉS A SZÁMLAINFORMÁCIÓKRA VONATKOZÓ
MINIMUMKÖVETELMÉNYEK A FÖLDGÁZ TEKINTETÉBEN

1. A számlázásra vonatkozó minimumkövetelmények

1.1. A tényleges fogyasztáson alapuló számlázás

Annak lehetővé tétele érdekében, hogy a végső felhasználók szabályozhassák saját energiafogyasztásukat, legalább évente egyszer a tényleges fogyasztáson alapuló számlázást kell végezni, a számlainformációkat pedig legalább negyedévente a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani, ha az ezt kéri, vagy ha az elektronikus számlázást választotta, egyéb esetben pedig évente kétszer. A kizárólag főzési célra használt földgáz kivételt képezhet e követelmény alól.

1.2. A számlán feltüntetendő minimális információk

A tagállamok biztosítják, hogy adott esetben a számlákon, szerződésekben, tranzakcióikban vagy az elosztóállomásokon adott nyugtákon vagy azokhoz csatoltan, világos, érthető módon a végső felhasználók rendelkezésére bocsássák az alábbi információkat:

- a) a tényleges aktuális árak és a tényleges energiafogyasztás;
- b) a végső felhasználó aktuális energiafogyasztásának és az előző év ugyanezen időszakában mért fogyasztásnak az összehasonlítása, lehetőleg grafikus formában;
- c) a végső felhasználói szervezetek, energiaügynökségek vagy egyéb hasonló szervek kapcsolatfelvételhez szükséges adatai, beleértve a weboldalak címét is, ahol hozzáférhető a rendelkezésre álló energiahatékonyság-javító intézkedésekre, az összehasonlításhoz használható végfelhasználói profilokra és az energiafelhasználó berendezések objektív, részletes műszaki leírására vonatkozó információk.

Ezen túlmenően – amennyiben lehetséges és hasznos – a tagállamok biztosítják, hogy a számlákon, szerződésekben, tranzakcióikban vagy az elosztóállomásokon adott nyugtákon, azokhoz csatoltan vagy azokon belül jelezve, világos, érthető módon a végső felhasználók rendelkezésére bocsássák az ugyanazon felhasználói kategóriába tartozó, átlagos normál vagy viszonyítási alapként figyelembe vett végső felhasználóval történő összehasonlításokat.

1.3. A számlákhoz csatolva a végső felhasználóval közölt, energiahatékonyságot célzó tanácsok és egyéb visszajelzések

Az energiaelosztók, az elosztórendszer-üzemeltetők és a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozások a szerződések és szerződés módosítások megküldésekor, a fogyasztóknak küldött számlákon, illetve az egyéni fogyasztókat megszólító internetes oldalakon keresztül világos és érthető módon közlik a fogyasztóikkal a független fogyasztói tanácsadó központok, energiaügynökségek vagy hasonló intézmények elérhetőségeit (beleértve azok internetes címét is), amelyeken a fogyasztók tanácsot kérhetnek a lehetséges energiahatékonysági intézkedésekről, az energiafogyasztásukra vonatkozó referenciaértékekről és az energiát használó készülékek fogyasztáscsökkentést eredményező műszaki specifikációjáról.

IX. MELLÉKLET

A FŰTÉSRE, HŰTÉSRE, VALAMINT A HASZNÁLATI MELEGVÍZRE VONATKOZÓ FOGYASZTÁSI ÉS SZÁMLAINFORMÁCIÓK MINIMUMKÖVETELMÉNYEI

1. A tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számlázás

Annak érdekében, hogy a hasznosító fogyasztók szabályozhassák saját energiafogyasztásukat, legalább évente egyszer a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számlázást kell végezni.

2. A fogyasztási vagy számlainformációk rendelkezésre bocsátásának minimális gyakorisága

2021. december 31-ig, amennyiben távolról is leolvasható fogyasztásmérők vagy fűtési költségmegosztók vannak felszerelve, a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló fogyasztási vagy számlainformációkat – kérésre, vagy ha a hasznosító fogyasztó az az elektronikus számlázást választotta – legalább negyedévente kell a végső felhasználók rendelkezésére bocsátani, egyéb esetben pedig évente kétszer.

2022. január 1-jétől, amennyiben távolról is leolvasható fogyasztásmérők vagy fűtési költségmegosztók vannak felszerelve, a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló fogyasztási vagy számlainformációkat legalább havonta a hasznosító fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani. Ezt hozzáférhetővé lehet tenni az interneten is, és az alkalmazott mérőeszközök és rendszerek által lehetővé tett gyakorisággal frissíteni kell. A fűtési vagy hűtési szezonon kívüli időszakban a fűtés és a hűtés kivételt képezhet e követelmény alól.

3. A számlán feltüntetendő minimális információk

A tagállamok biztosítják, hogy a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számlák esetében a számláikon vagy azokhoz csatoltan az alábbi információk egyértelmű és érthető módon a hasznosító fogyasztók rendelkezésére álljanak:

- a) az aktuális tényleges árak és a tényleges energiafogyasztás vagy a teljes fűtési költség és a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékek;
- b) az alkalmazott energiahordozó összetétele, valamint a kapcsolódó éves üvegházhatásúgáz-kibocsátások, többek között a távfűtés, illetve a távhűtés hasznosító fogyasztóinak esetében is, továbbá az alkalmazott különböző adók, illetékek és díjak ismertetése;
- c) a hasznosító fogyasztók tényleges energiafogyasztásának és az előző év ugyanezen időszakában mért fogyasztásnak az összehasonlítása a fűtés és a hűtés tekintetében, grafikus formában és az éghajlati viszonyok szerinti kiigazítással;
- d) a végső felhasználók szervezetei, energiaügynökségek vagy hasonló szervek elérhetőségi adatai, beleértve a weboldalak címeit is, ahol hozzáférhetők a rendelkezésre álló energiahatékonyság-javító intézkedésekre, az összehasonlításhoz használható végfelhasználói profilokra és az energiafelhasználó berendezések objektív műszaki leírására vonatkozó információk;
- e) a tagállamokban alkalmazandó, vonatkozó panasztételi eljárásokkal, az ombudsman által nyújtott szolgáltatásokkal vagy alternatív vitarendezési mechanizmusokkal kapcsolatos információk;
- f) egy átlagos normál vagy viszonyítási alapként figyelembe vett, ugyanazon felhasználói kategóriába tartozó hasznosító fogyasztóval történő összehasonlítások. Elektronikus számlák esetében az ilyen összehasonlítások interneten is elérhetővé tehető, a számlákon belüli hivatkozás révén.

A tagállamok korlátozhatják az első albekezdés b) pontja szerinti, az üvegházhatásúgáz-kibocsátással kapcsolatos információszolgáltatási követelmény hatályát oly módon, hogy az csak az olyan távfűtési rendszerekből való szolgáltatásokra vonatkozzon, amelyek teljes névleges bemenő hőteljesítménye meghaladja a 20 MW-ot.

A nem a tényleges fogyasztáson vagy a fűtési költségmegosztóról leolvasott értékeken alapuló számláknak egyértelmű és érthető magyarázatot kell magukban foglalniuk a számlán szereplő összeg kiszámításának módjára vonatkozóan, továbbá tartalmazniuk kell legalább a d) és az e) pontban említett információkat.

X. MELLÉKLET

A FŰTÉS ÉS A HŰTÉS HATÉKONYSÁGI POTENCIÁLJA

A 25. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti fűtési és hűtési potenciálok átfogó értékeléseinek a következőket kell tartalmazniuk, és a következőkre kell épülniük:

I. rész

A FŰTÉS ÉS A HŰTÉS ÁTTEKINTÉSE

1. a fűtési és hűtési igény becsült hasznos energiaként ⁽¹⁾ és ágazonkénti végsőenergia-fogyasztásként GWh/év ⁽²⁾-ben kifejezve:
 - a) háztartások;
 - b) szolgáltatások;
 - c) ágazati szereplők;
 - d) bármely más, az összes nemzeti hasznos fűtési és hűtési igény több mint 5 %-át fogyasztó ágazat;
2. a fűtés és hűtés jelenlegi ellátási mennyiségének meghatározása, illetve az a) pont i. alpontja esetében meghatározása vagy becslése:
 - a) technológia szerint, GWh/év ⁽³⁾-ben kifejezve, lehetőség szerint az 1. pontban említett ágazatokon belül, különbséget téve a fosszilis és a megújuló energia között:
 - i. helyszíni ellátás lakó- és szolgáltatási területeken az alábbiak révén:
 - csak hőt termelő kazánok,
 - nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés,
 - hőszivattyúk,
 - egyéb helyszíni technológiák és források;
 - ii. helyszíni ellátás lakó- és szolgáltatási területektől eltérő területeken az alábbiak révén:
 - csak hőt termelő kazánok,
 - nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés,
 - hőszivattyúk,
 - egyéb helyszíni technológiák és források;
 - iii. helyszínen kívüli ellátás az alábbiak révén:
 - nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés,
 - hulladékhő,
 - egyéb helyszínen kívüli technológiák és források;
 - b) a hulladékhő vagy hulladék hűtőenergia előállítására szolgáló létesítmények azonosítása és azok lehetséges fűtési vagy hűtési ellátási potenciálja GWh/év-ben kifejezve:
 - i. a több mint 50 MW teljes bemenő hőteljesítményű hőenergia-termelő létesítmények, amelyek hulladékhőt képesek termelni, vagy utólagosan erre a célra átalakíthatók;
 - ii. a több mint 20 MW teljes bemenő hőteljesítményű, kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő létesítmények, amelyek a II. melléklet II. részében felsorolt technológiákat alkalmazzák;
 - iii. hulladék-égetőművek;

⁽¹⁾ A végfelhasználók fűtési és hűtési igényeinek kielégítéséhez szükséges hőenergia-mennyiség.

⁽²⁾ A rendelkezésre álló legfrissebb adatokat kell felhasználni.

⁽³⁾ A rendelkezésre álló legfrissebb adatokat kell felhasználni.

- iv. az i. és ii. alpontban meghatározott létesítményektől eltérő, több mint 20 MW teljes bemenő hőteljesítményű megújulóenergia-létesítmények, amelyek megújuló forrásokból származó energia felhasználásával állítanak elő fűtést vagy hűtést;
 - v. olyan, több mint 20 MW teljes bemenő hőteljesítményű ipari létesítmények, amelyek képesek hulladékhőt előállítani;
 - c) a megújuló energiából és a hulladékhőből vagy hulladék hűtőenergiából származó energia részaránya a végsőenergia-fogyasztáson belül a távfűtési és -hűtési ⁽⁴⁾ ágazatban az elmúlt 5 évben, az (EU) 2018/2001 irányelvvel összhangban;
3. összesített adatok a meglévő távfűtési és távhűtési hálózatokban használt kapcsolt energiatermelő egységekről öt kapacitástartományban, lefedve az alábbiakat:
 - a) a primerenergia-felhasználás;
 - b) általános hatékonyság;
 - c) primerenergia-megtakarítás;
 - d) szén-dioxid-kibocsátási tényezők;
4. összesített adatok a kapcsolt energiatermelő egységekből ellátott meglévő távfűtési és távhűtési hálózatokról öt kapacitástartományban, lefedve az alábbiakat:
 - a) általános primerenergia-felhasználás;
 - b) a kapcsolt energiatermelő egységek primerenergia-felhasználása;
 - c) a kapcsolt energiatermelés aránya a távfűtés-vagy távhűtésellátásban;
 - d) a távfűtési rendszerek veszteségei;
 - e) a távhűtési rendszerek veszteségei;
 - f) csatlakozási sűrűség;
 - g) a rendszerek aránya a különböző üzemi hőmérsékletek csoportjai szerint.
5. Az ország teljes területét ábrázoló térkép, amely a bizalmas üzleti adatokat megőrizve megjelöli az alábbiakat:
 - a) a fűtési és hűtési igény által érintett területek az 1. pont elemzése alapján, egységes kritériumok alkalmazásával a települési és a konurbációk energaintenzívebb területeire való összpontosítás érdekében;
 - b) a 2.b) pontban meghatározott meglévő fűtési és hűtési elosztópontok, valamint a távhőtovábbító létesítmények;
 - c) a 2.b) pontban leírt típusú tervezett fűtési és hűtési elosztópontok, valamint a távfűtés és távhűtés azonosított új területei.
6. a fűtési és hűtési igények alakulásának előrejelzése a következő 30 évre, GWh-ban kifejezve, figyelembe véve mindenekelőtt a következő 10 évre vonatkozó előrejelzéseket, az igények változását az épületekben és az ipar különböző ágazataiban, valamint a keresletszabályozásra vonatkozó szakpolitikák és stratégiák, például az (EU) 2018/844 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁵⁾ szerinti hosszú távú épületfelújítási stratégiák hatását;

⁽⁴⁾ A megújuló energiaforrásokon alapuló hűtés mennyisége az (EU) 2018/2001 irányelv 35. cikkének megfelelően kerül meghatározásra a hűtéshez és távhűtéshez felhasznált megújuló energia mennyiségének kiszámításához használt módszernek az említett irányelv alapján történő meghatározását követően. Addig a megfelelő nemzeti módszertan szerint kell meghatározni.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/844 irányelve (2018. május 30.) az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelv és az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 75. o.).

II. rész

CÉLKITŰZÉSEK, STRATÉGIÁK ÉS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK

7. a tagállam tervezett hozzájárulása az energiaunió öt dimenzióival kapcsolatos nemzeti célkitűzésekhez, célokhoz és hozzájárulásokhoz az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározottak szerint, a fűtés és hűtés hatékonnyá tétele révén, különös tekintettel a rendelet 4. cikke b) pontjának 1–4. alpontjára és 15. cikke (4) bekezdésének b) pontjára, meghatározva azokat az elemeket, amelyek kiegészítik az említett rendelet 3. cikke, valamint 7–12. cikke alapján benyújtott integrált nemzeti energia- és klímaterveket;
8. az (EU) 2018/1999 rendelet 3., 20. és 21. cikkével, valamint 27. cikkének a) pontjával összhangban benyújtott legfrissebb jelentésben ismertetett meglévő szakpolitikák és intézkedések általános áttekintése.

III. rész

A FŰTÉSI ÉS HŰTÉSI HATEKONYSÁG GAZDASÁGI POTENCIÁLJÁNAK ELEMZÉSE

9. A különböző fűtési és hűtési technológiákban rejlő gazdasági potenciálra ⁽⁶⁾ vonatkozó elemzést az ország egész területére kiterjedően, a 25. cikk (3) bekezdésében említett költség-haszon elemzés segítségével kell elvégezni, meghatározva hatékonyabb, illetve megújuló energián alapuló fűtési és hűtési technológiák alternatív forгатókönyveit, lehetőség szerint különbséget téve a fosszilis és a megújuló forrásokból származó energia között.

A következő technológiákat kell figyelembe venni:

- a) ipari hulladékhő és hulladék hűtőenergia;
- b) hulladékégetés;
- c) nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés;
- d) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez használtaktól eltérő megújuló energiaforrás, mint például a geotermikus energia, a termikus napenergia és a biomassza;
- e) hőszivattyúk;
- f) a meglévő távfűtési hálózatok hő- és hűtőenergia-veszteségének csökkentése;
- g) távfűtés és távhűtés;

10. a gazdasági potenciálra vonatkozó elemzésnek tartalmaznia kell a következő lépéseket és megfontolásokat:

a) Megfontolások:

- i. a 25. cikk (3) bekezdése szerinti költség-haszon elemzésnek tartalmaznia kell egy gazdasági elemzést, amely társadalmi-gazdasági és környezeti tényezőket ⁽⁷⁾ is figyelembe vesz, valamint egy, a projektek befektetők szempontjából történő értékelése céljából végzett pénzügyi elemzést; mind a gazdasági, mind a pénzügyi elemzésnek a nettó jelenértéket kell értékelési kritériumként figyelembe vennie;
- ii. az alapforгатókönyvnek kiindulópontként kell szolgálnia, és figyelembe kell vennie az átfogó értékelés ⁽⁸⁾ összeállításának idején meglévő szakpolitikákat, továbbá kapcsolódnia kell az e melléklet I. része és II. részének 6. pontja értelmében gyűjtött adatokhoz;

⁽⁶⁾ A gazdasági potenciál elemzésben meg kell adni az egyes elemzett technológiák által évente előállítható energia mennyiségét (GWh-ban). Az energiarendszeren belüli korlátokat és kapcsolatokat is figyelembe kell venni. Az elemzés a technológiák vagy rendszerek szokásos típusainak működését képviselő feltételezéseken alapuló modelleket is felhasználhat.

⁽⁷⁾ Beleértve az (EU) 2018/2001 irányelv 15. cikke (7) bekezdésében említett értékelést.

⁽⁸⁾ Az alapforгатókönyvre vonatkozó szakpolitikák figyelembevételének határideje az azt megelőző évnek a vége, amelynek végére az átfogó értékelést el kell végezni. Ez azt jelenti, hogy az átfogó értékelés benyújtási határidejét megelőző egy éven belül elfogadott szakpolitikákat nem kell figyelembe venni.

iii. az alapforgatókönyv alternatív forgatókönyveinek figyelembe kell venniük az (EU) 2018/1999 rendelet energiahatékonyságra és megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseit; az egyes forgatókönyveknek az alapforgatókönyvhöz képest az alábbi elemeket kell tartalmazniuk:

- a vizsgált technológiákban rejlő gazdasági potenciál a nettó jelenérték mint kritérium alkalmazásával,
- az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése,
- évi primerenergia-megtakarítás GWh-ban,
- a megújuló energiaforrások arányára gyakorolt hatás a nemzeti energiaszerkezetben.

A technikai, pénzügyi okokból vagy a nemzeti szabályok miatt nem megvalósítható forgatókönyveket a költség-haszon elemzés korai szakaszában ki lehet zárni, ha ez körültekintő, pontos és jól dokumentált megfontolások alapján indokolt.

Az értékelésnek és a döntéshozatalnak figyelembe kell vennie a költségeket és az energiaellátás megnövekedett rugalmasságából és a villamosenergia-hálózatok optimálisabb működéséből eredő energiamegtakarítást az elemzett forgatókönyvekben, beleértve a csökkentett infrastrukturális beruházásokból adódóan elkerült költségeket és az így nyert megtakarításokat.

b) Költségek és hasznok

Az a) pontban említett költségeknek és hasznoknak legalább az alábbi hasznokat és költségeket kell magukban foglalniuk:

i. költségek:

- a létesítmények és felszerelések állóeszköz-beruházási költségei,
- a kapcsolódó energiahálózatok állóeszköz-beruházási költségei,
- változó és rögzített műveleti költségek,
- energiaköltségek,
- környezeti, egészségügyi és biztonsági költségek, a lehetséges mértékben,
- munkaerőpiaci költségek, energiabiztonság és versenyképesség, a lehetséges mértékben.

ii. hasznok:

- kibocsátás értéke a felhasználó számára (fűtés, hűtés és villamos energia);
- külső hasznok, például a környezeti, üvegházhatásúgáz-kibocsátással kapcsolatos, továbbá egészségügyi és biztonsági hasznok, a lehetséges mértékben;
- munkaerőpiaci hatások, energiabiztonság és versenyképesség, a lehetséges mértékben.

c) Az alapforgatókönyv szempontjából releváns forgatókönyvek:

Az alapforgatókönyvvel kapcsolatos összes releváns forgatókönyvet figyelembe kell venni, beleértve a hatékony egyedi fűtés és hűtés szerepét. A költség-haszon elemzés vagy egy projekt értékelésére vagy pedig projektcsoportra terjed ki egy tágabb helyi, regionális vagy nemzeti értékelés keretében annak érdekében, hogy meg lehessen állapítani az alapforgatókönyvhöz képest leginkább költséghatékony és legkedvezőbb fűtési vagy hűtési megoldást egy adott földrajzi terület számára a fűtés tervezése céljából.

d) Határok és integrált megközelítés:

- i. a földrajzi határnak egy megfelelő, jól meghatározott földrajzi területet kell lefednie;
- ii. a költség-haszon elemzésben figyelembe kell venni a rendszeren és a földrajzi határon belüli valamennyi rendelkezésre álló centralizált vagy decentralizált kínálati erőforrást, beleértve az e melléklet III. részének 9. pontja szerinti technológiákat, valamint a fűtési és hűtési igények tendenciáit és jellemzőit.

e) Feltételezések:

- i. a tagállamoknak a költség-haszon elemzések céljára feltételezéseket kell benyújtaniuk, amelyek a főbb input és output tényezők árára és a diszkontrátára vonatkoznak;

- ii. a gazdasági elemzésben a nettó jelenérték kiszámításához használt diszkontrátát európai vagy nemzeti iránymutatások alapján kell kiválasztani;
 - iii. a tagállamoknak nemzeti, európai vagy nemzetközi energiaár-alakulási előrejelzéseket kell használniuk, ezeket adott esetben nemzeti, regionális vagy helyi összefüggésbe helyezve;
 - iv. a gazdasági elemzésben alkalmazott áraknak tükrözniük kell a társadalmi-gazdasági költségeket és hasznokat. A külső költségeket – például a környezeti és egészségügyi hatásokat – a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni, nevezetesen ha létezik vonatkozó piaci ár, vagy ha már szerepel az európai vagy nemzeti szabályozásban.
- f) Érzékenységi elemzés: egy projekt vagy projektcsoporthoz a költségeinek és hasznainak értékeléséhez érzékenységi elemzést is végezni kell, és annak olyan változó tényezőkhöz kell alapulnia, amelyek jelentős hatással vannak a számítások eredményére, mint például a különböző energiaárak, a keresleti szintek, a diszkontráták és egyéb tényezők.

IV. rész

POTENCIÁLIS ÚJ STRATÉGIÁK ÉS SZAKPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK

11. a 9. és 10. ponttal összhangban azonosított gazdasági potenciál kiaknázására irányuló új jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai intézkedések ⁽⁹⁾ áttekintése, az alábbiakra vonatkozó előrejelzésekkel együtt:
- a) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése;
 - b) évi primerenergia-megtakarítás GWh-ban;
 - c) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés arányára gyakorolt hatás;
 - d) a megújuló energiaforrások arányára gyakorolt hatás a nemzeti energiaszerkezetben és a fűtési és hűtési ágazatban;
 - e) összefüggések a nemzeti pénzügyi programozással és a költségmegtakarításokkal az állami költségvetés és a piaci résztvevők számára;
 - f) az esetleges állami támogatási intézkedésekre vonatkozó becslés, a vonatkozó éves költségvetéssel és a potenciális támogatási elem meghatározásával.

⁽⁹⁾ Ennek az áttekintésnek tartalmaznia kell azokat a finanszírozási intézkedéseket és programokat, amelyek az átfogó értékelés időszakában elfogadhatók anélkül, hogy azok sértenék az állami támogatások értékelése céljából az állami támogatási rendszerekről szóló külön értesítésre vonatkozó kötelezettséget.

XI. MELLÉKLET

KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉS

A költség-haszon elemzéseknek információt kell szolgáltatniuk a 25. cikk (3) bekezdésében és a 26. cikk (7) bekezdésében említett intézkedésekhez:

Ha a tervekben csak villamos energiára épülő létesítmény vagy egy hővisszanyerést nem alkalmazó létesítmény szerepel, akkor össze kell vetni a tervezett létesítményeket vagy a tervezett felújítást egy olyan azonos létesítménnyel, amely azonos mennyiségű villamos energiát vagy technológiai hőt termel, de visszanyeri a hulladékhőt, továbbá a hőt nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés vagy távfűtési/hűtési hálózatok, vagy mindkettő segítségével biztosítja.

Az értékelésnek egy adott földrajzi határon belül – racionális lehetőségeket, például a technikai megvalósíthatóságot és a távolságot szem előtt tartva – figyelembe kell vennie a tervezett létesítményt és valamennyi megfelelő létező vagy potenciális fűtési vagy hűtési keresleti pontot, amelyet a létesítmény el tud látni.

A rendszerhatárt úgy kell megállapítani, hogy abba beletartozzon a tervezett létesítmény és a hő- és hűtési terhelés, például az épület(ek) és az ipari folyamatok. Ezen a rendszerhatáron belül a hőenergia- és a villamosenergia-ellátás teljes költségét mindkét esetre meg kell határozni és össze kell hasonlítani.

A hő- vagy hűtési terhelésbe bele kell tartoznia a létező hő- vagy hűtési terheléseknek, például az ipari létesítményeknek vagy egy létező távfűtési vagy hűtési rendszernek, de városi térségekben az olyan hő- vagy hűtési terheléseknek és -költségeknek is, amelyek akkor állnának fenn, ha egy épületcsoportot vagy egy városrészt új távfűtési rendszerrel látnák el és/vagy új távfűtési vagy -hűtési rendszerre kapcsolnák.

A költség-haszon elemzéseket a tervezett létesítmény és az összehasonlított létesítmény(ek) azon ismertetésére kell építeni, amely kiterjed a hő- és villamosenergia-kapacitásra, adott esetben a tüzelőanyag típusára, a tervezett használatra, valamint a tervezett éves üzemórászámra, az elhelyezkedésre és a villamosenergia- és hőigényre.

A hulladékhő felhasználásának értékelése során figyelembe kell venni az aktuális technológiákat. Az értékelés során figyelembe kell venni a hulladékhő közvetlen felhasználását vagy magasabb hőmérsékletre melegítését, illetve mindkettőt. Hulladékhő helyszíni hasznosítása esetén legalább a hőcserélők, hőszivattyúk és a hőt villamos energiává alakító technológiák alkalmazását értékelni kell. A helyszínen kívüli hulladékhő-visszanyerés esetében potenciális keresleti pontokként kell értékelni legalább az ipari létesítményeket, a mezőgazdasági létesítményeket és a távfűtési hálózatokat.

Az összehasonlítás céljára figyelembe kell venni a hőenergia-igényt és a közelben lévő fűtési vagy hűtési keresleti pontok által alkalmazott fűtés- és hűtéstípusokat. Az összehasonlításnak ki kell terjednie a tervezett és az összehasonlított létesítményhez kapcsolódó infrastrukturális költségekre is.

A 26. cikk (7) bekezdése alkalmazásában készített költség-haszon elemzéseknek tartalmazniuk kell egy, az egyes létesítményekbe történő beruházásból és a létesítmények működéséből származó, a tényleges pénzforgalmi tranzakciókat tükröző pénzügyi elemzést is tartalmazó gazdasági elemzést.

A projektek költség-haszon elemzésének eredménye akkor pozitív, ha a gazdasági és a pénzügyi elemzésben szereplő diszkontált haszon összege meghaladja a diszkontált költségek összegét (pozitív költség-haszon tényező).

A tagállamok meghatározzák a gazdasági elemzés módszertanára, feltételezéseire és időhorizontjára vonatkozó irányelveket.

A tagállamok előírhatják a hő- és villamosenergia-termelő létesítményeket üzemeltető vállalatok, ipari vállalatok, a távfűtési/hűtési hálózatok üzemeltetői vagy más olyan felek számára, akikre a megállapított rendszerhatás vagy földrajzi hatás hatással van, hogy szolgáltatassanak az egyes létesítmények költségeinek és hasznainak vizsgálata során felhasználható adatokat.

XII. MELLÉKLET

A NAGY HATÁSFOKÚ KAPCSOLT ENERGIATERMELÉSBŐL SZÁRMAZÓ VILLAMOS ENERGIA SZÁRMAZÁSI GARANCIÁJA

1. A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítása érdekében, hogy
 - a) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia származási garanciája:
 - lehetővé tegye a termelők számára annak igazolását, hogy az általuk értékesített villamos energia nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származik, és azt a villamosenergia-termelő kérésére e célból kiállítsák,
 - pontos, megbízható és csalás ellen védett legyen,
 - kiadása, átruházása és törlése elektronikus úton történjen;
 - b) egyazon nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiaegységet csak egyszer vegyenek figyelembe.
2. A 26. cikk (13) bekezdésében említett származási garanciának legalább az alábbi információkat kell tartalmaznia:
 - a) az energiatermelő létesítmény neve, helye, típusa és (hő- és villamosenergia-) kapacitása;
 - b) a termelési időpontok és helyszínek;
 - c) a villamosenergia-termelés tüzelőanyag-forrásának alsó (nettó) fűtőértéke;
 - d) a villamos energiával együtt termelt hő mennyisége és felhasználása;
 - e) a származási garancia tárgyát képező, a III. melléklet szerinti nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamosenergia-mennyiség;
 - f) a III. melléklettel összhangban, a III. melléklet d) pontjában feltüntetett egységes hatásfok-referenciaértékek alapján kiszámított primerenergia-megtakarítás;
 - g) az erőmű névleges villamosenergia- és hő-termelési hatásfoka;
 - h) annak megjelölése, hogy a létesítmény részesült-e beruházási támogatásban és ha igen, milyen mértékben;
 - i) annak megjelölése, hogy az energiaegység valamely nemzeti támogatási rendszer kedvezményezettje volt-e és ha igen, milyen típusú volt ez a rendszer és milyen mértékű a támogatás;
 - j) a létesítmény üzembe helyezésének dátuma; és
 - k) a kiállítás dátuma és országa és az egyedi azonosító szám.

A származási garancia szabványos mérete 1 MWh. Ez az állomás határánál mért és a hálózatba betáplált nettó villamosenergia-mennyiségnek felel meg.

XIII. MELLÉKLET

AZ ENERGIAHÁLÓZATI SZABÁLYZATOKRA ÉS VILLAMOSENERGIA-HÁLÓZATI DÍJSZABÁSOKRA VONATKOZÓ
ENERGIAHATÉKONYSÁGI KRITÉRIUMOK

1. A hálózati díjszabásnak átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, meg kell felelnie az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkének, valamint tükröznie kell a hálózatokon a fogyasztásbefolyásolási és a keresletoldali válaszingyintézkedések, valamint az elosztott termelés útján elért költségmegtakarítást, beleértve a szállítás vagy a hálózati beruházások költségének csökkentésén és a hálózat optimálisabb működésén keresztül elért megtakarításokat is.
2. A hálózati szabályzatok és díjszabások nem akadályozhatják meg a hálózatüzemeltetőket vagy az energetikai kiskereskedőket abban, hogy rendszerszintű szolgáltatásokat bocsássanak rendelkezésre a keresletoldali válaszingyintézkedések, a fogyasztásbefolyásolás és az elosztott termelés esetében a szervezett villamosenergia-piacokon, beleértve a bármely időkeretben energiával, kapacitással, kiegyenlítéssel és járulékos szolgáltatásokkal kereskedő, tőzsdén kívüli piacokat és villamosenergia-tőzsdéket is, beleértve a határidős, a másnapi és a napon belüli piacokat is, különös tekintettel az alábbiakra:
 - a) a végső felhasználók általi terhelésnek a csúcsidőről a csúcsidőn kívülre tolódása, figyelembe véve a megújuló energia, a kapcsolt energiatermelésből származó energia és az elosztott termelés rendelkezésre állását;
 - b) a kiszolgált fogyasztók szintjén keresletoldali válaszingyintézkedésekkel elért energiamegtakarítás, független aggregátorok révén;
 - c) az energiahatékonysági szolgáltatók által tett energiahatékonysági intézkedések útján elért igénycsökkenés, beleértve az energiahatékonysági szolgáltató vállalkozásokat is;
 - d) a termelési források alacsonyabb feszültség szinten történő összekapcsolása és teherelosztása;
 - e) a fogyasztási helyhez közelebb elhelyezkedő termelési források bekapcsolása; és
 - f) az energia tárolása.
3. Olyan hálózati vagy kiskereskedelmi díjszabásokat kell biztosítani, amelyek támogathatják a keresletoldali válaszingyintézkedéseket vállaló végső felhasználók esetében a dinamikus árszabást, például:
 - a) a használat időpontján alapuló díjszabást;
 - b) a kritikus csúcsidőszakokra vonatkozó árszabást;
 - c) valós idejű árszabást; és
 - d) csúcsidőn kívül nyújtott kedvezményeket.

XIV. MELLÉKLET

A SZÁLLÍTÁSRENDSZER-ÜZEMELTETŐKRE ÉS ELOSZTÓRENDSZER-ÜZEMELTETŐKRE ALKALMAZANDÓ
ENERGIAHATÉKONYSÁGI KÖVETELMÉNYEK

A szállításrendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők:

- a) megalkotják és nyilvánosságra hozzák standard szabályzatukat az újonnan belépő, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiát előállító energiatermelőknek az összekapcsolt hálózatba történő bekapcsolásához szükséges műszaki átalakítások – például hálózati csatlakozások, a hálózat megerősítése és új hálózatok bevezetése, a hálózat működésének javítása és a hálózati szabályzat megkülönböztetésmentes végrehajtása – költségeinek viselésére és megosztására vonatkozóan;
- b) az újonnan belépő, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiát előállító, a rendszerre csatlakozni kívánó energiatermelők számára biztosítják a szükséges átfogó tájékoztatást, beleértve az alábbiakat:
 - i. átfogó, részletes becslés a csatlakozással kapcsolatos költségekről;
 - ii. a hálózathoz való csatlakozás iránti kérelem fogadásának és feldolgozásának észszerű és pontos menetrendje;
 - iii. a hálózathoz való javasolt csatlakozás észszerű, előírányzott menetrendje. A hálózathoz történő csatlakozás teljes folyamata legfeljebb 24 hónapot vehet igénybe, szem előtt tartva az észszerű kivitelezhetőség és a megkülönböztetésmentesség szempontját;
- c) szabványosított és egyszerűsített eljárások bevezetése az elosztott nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó energiát előállító energiatermelők hálózathoz történő csatlakozásának megkönnyítésére.

Az első albekezdés a) pontjában említett szabályzat objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételekre épül, különös tekintettel valamennyi olyan költségre és haszonra, amely az új termelőknek a hálózatra történő rákapcsolásával függ össze. A szabályzat többfajta hálózati kapcsolatot is meghatározhat.

—

XV. MELLÉKLET

AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGRA VONATKOZÓ SZERZŐDÉSEK VAGY AZ AJÁNLATTÉTELHEZ SZÜKSÉGES
DOKUMENTÁCIÓ MINIMÁLIS TARTALMA

- Olyan elemzésekben és energetikai auditokban meghatározott megállapítások és ajánlások, amelyeket az épület energiafelhasználására vonatkozó szerződés megkötése előtt végeztek azzal a céllal, hogy intézkedéseket hajtsanak végre az épület energiahatékonyságának javítására.
- A végrehajtandó hatékonysági intézkedések vagy az elérendő hatékonysági eredmények egyértelmű és átlátható felsorolása.
- A szerződésben foglalt intézkedések végrehajtása révén várható garantált megtakarítás.
- A szerződés időtartama és mérföldkövei, valamint tárgyi és időbeni felmondási feltételei.
- Az egyes szerződő felek kötelezettségeinek egyértelmű és átlátható felsorolása.
- Az elért megtakarítások megállapításának referenciaidőpontja(i).
- Az egyes intézkedések vagy intézkedéscsomagok végrehajtása érdekében szükséges lépések és adott esetben a kapcsolódó költségek egyértelmű és átlátható felsorolása.
- A szerződésben foglalt intézkedések teljes körű végrehajtására és a projekt során végzett mindennemű módosítás dokumentálására vonatkozó kötelezettség.
- A harmadik felek részvételével folyó minden alvállalkozási szerződésben azonos tartalmú előírások bevezetését szabályozó rendelkezések.
- A projekt pénzügyi vonzatainak egyértelmű és átlátható bemutatása és az elért pénzügyi megtakarítások két fél közötti megoszlása és elosztása, nevezetesen a szolgáltató jutalmazása.
- Az elért garantált megtakarítások mérésére és ellenőrzésére, a minőség-ellenőrzésre és a garanciákra vonatkozó, egyértelmű és átlátható rendelkezések.
- A keretfeltételekben bekövetkező, a szerződés tartalmát és kimenetelét befolyásoló változások – nevezetesen az energiaárak és a létesítmények használata intenzitásának változása – kezelésére irányuló eljárásokat tisztázó rendelkezések.
- Az egyes szerződő felek kötelezettségeinek és az ezek megszegéséért kiszabott szankcióknak a részletes leírása.

XVI. MELLÉKLET

A. rész

A hatályon kívül helyezett irányelv és módosításai (a 39. cikk szerint)

Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve
(HL L 315., 2012.11.14., 1. o.)

A Tanács 2013/12/EU irányelve
(HL L 141., 2013.5.28., 28. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/844 irányelve
(HL L 156., 2018.6.19., 75. o.)

csak a 2. cikk

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2002 irányelve
(HL L 328., 2018.12.21., 210. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete
(HL L 328., 2018.12.21., 1. o.)

csak az 54. cikk

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/504 határozata
(HL L 85. I, 2019.3.27., 66. o.)

csak az 1. cikk

A Bizottság (EU) 2019/826 felhatalmazáson alapuló rendelete
(HL L 137., 2019.5.23., 3. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve
(HL L 158., 2019.6.14., 125. o.)

csak a 70. cikk

B. rész

A belső jogba való átültetésre vonatkozó határidők (a 39. cikk szerint)

Irányelv	Az átültetés határideje
2012/27/EU	2014. június 5.
(EU) 2018/844	2020. március 10.
(EU) 2018/2002	2020. június 25., az 1. cikk 5–10. pontjának és a melléklet 3. és 4. pontjának kivételével 2020. október 25., az 1. cikk 5–10. pontja és a melléklet 3. és 4. pontja tekintetében
(EU) 2019/944	2019. december 31., a 70. cikk 5. pontjának a) pontja tekintetében 2020. október 25., a 70. cikk 4. pontja tekintetében 2020. december 31., a 70. cikk 1–3., 5. b) és 6. pontja tekintetében

XVII. MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk
2. cikk, bevezető szöveg	2. cikk, bevezető szöveg
2. cikk, 1. pont	2. cikk, 1. pont
–	2. cikk, 2., 3. és 4. pont
2. cikk, 2. pont	2. cikk, 5. pont
2. cikk, 3. pont	2. cikk, 6. pont
–	2. cikk, 7. pont
2. cikk, 4. pont	2. cikk, 8. pont
2. cikk, 5. pont	2. cikk, 9. pont
2. cikk, 6. pont	2. cikk, 10. pont
2. cikk, 7. pont	2. cikk, 11. pont
2. cikk, 8. pont	2. cikk, 12. pont
2. cikk, 9. pont	–
2. cikk, 10. pont	2. cikk, 13. pont
–	2. cikk, 14. és 15. pont
2. cikk, 11. pont	2. cikk, 16. pont
2. cikk, 12. pont	2. cikk, 17. pont
2. cikk, 13. pont	2. cikk, 18. pont
2. cikk, 14. pont	2. cikk, 19. pont
2. cikk, 15. pont	2. cikk, 20. pont
2. cikk, 16. pont	2. cikk, 21. pont
2. cikk, 17. pont	2. cikk, 22. pont
2. cikk, 18. pont	2. cikk, 23. pont
2. cikk, 19. pont	2. cikk, 24. pont
2. cikk, 20. pont	2. cikk, 25. pont
2. cikk, 21. pont	2. cikk, 26. pont
2. cikk, 22. pont	2. cikk, 27. pont
2. cikk, 23. pont	2. cikk, 28. pont
2. cikk, 24. pont	2. cikk, 29. pont
–	2. cikk, 30. pont
–	2. cikk, 31. pont
2. cikk, 25. pont	2. cikk, 32. pont
2. cikk, 26. pont	–
2. cikk, 27. pont	2. cikk, 33. pont
2. cikk, 28. pont	2. cikk, 34. pont
2. cikk, 29. pont	2. cikk, 35. pont

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
2. cikk, 30. pont	2. cikk, 36. pont
2. cikk, 31. pont	2. cikk, 37. pont
2. cikk, 32. pont	2. cikk, 38. pont
2. cikk, 33. pont	2. cikk, 39. pont
2. cikk, 34. pont	2. cikk, 40. pont
2. cikk, 35. pont	2. cikk, 41. pont
2. cikk, 36. pont	2. cikk, 42. pont
2. cikk, 37. pont	2. cikk, 43. pont
2. cikk, 38. pont	2. cikk, 44. pont
2. cikk, 39. pont	2. cikk, 45. pont
2. cikk, 40. pont	–
2. cikk, 41. pont	2. cikk, 46. pont
2. cikk, 42. pont	2. cikk, 47. pont
2. cikk, 43. pont	2. cikk, 48. pont
–	2. cikk, 49. pont
2. cikk, 44. pont	2. cikk, 50. pont
2. cikk, 45. pont	2. cikk, 51. pont
–	2. cikk, 52., 53., 54., 55. és 56. pont
–	3. cikk
–	4. cikk, (1) bekezdés
3. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	4. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés 4. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés
3. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés, bevezető szöveg	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, bevezető szöveg
3. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés, a) és b) pont	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, a) és b) pont
3. cikk (1) bekezdés, második albekezdés, c) pont	–
3. cikk (1) bekezdés, második albekezdés, d) pont	4. cikk (3) bekezdés, első albekezdés, c) pont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, bevezető szöveg	–
–	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, d) pont, bevezető szöveg
–	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, d) pont, i., ii. és iii. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, a) pont	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, d) pont, iv. alpont
–	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, e) pont, bevezető szöveg
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, b) pont	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, e) pont, i. alpont

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, c) pont	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, e) pont, ii. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, d) pont	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, e) pont, iii. alpont
3. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés, e) pont	–
–	4. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés, e) pont, iv. alpont
3. cikk, (2) és (3) bekezdés	–
3. cikk, (4) bekezdés	35. cikk, (6) bekezdés
3. cikk, (5) és (6) bekezdés	–
–	4. cikk, (4) bekezdés
–	4. cikk, (5) bekezdés
–	4. cikk, (6) bekezdés
–	4. cikk, (7) bekezdés
–	5. cikk
5. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	6. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
5. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	6. cikk, (1) bekezdés, ötödik albekezdés
–	6. cikk, (1) bekezdés, második és harmadik albekezdés
5. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés	6. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés
5. cikk, (1) bekezdés, negyedik és ötödik albekezdés	–
5. cikk, (2) bekezdés	6. cikk, (2) bekezdés
–	6. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés
5. cikk, (3) bekezdés	6. cikk, (3) bekezdés
5. cikk, (4) bekezdés	6. cikk, (4) bekezdés
5. cikk, (5) bekezdés	6. cikk, (5) bekezdés
5. cikk, (5) bekezdés, első albekezdés, b) pont	6. cikk, (5) bekezdés, második albekezdés, c) pont
–	6. cikk, (5) bekezdés, második albekezdés, b) pont
5. cikk, (6) bekezdés	6. cikk, (6) bekezdés
–	6. cikk, (6) bekezdés, második albekezdés, a) pont
5. cikk, (6) bekezdés, második albekezdés	6. cikk, (6) bekezdés, második albekezdés, b) pont
5. cikk, (6) bekezdés, harmadik albekezdés	6. cikk, (6) bekezdés, harmadik albekezdés
5. cikk, (7) bekezdés	–
6. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	7. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
6. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	7. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
–	7. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés
–	–
6. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés	7. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés
–	7. cikk, (5), (6), (7) és (8) bekezdés
–	–
7. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg, a) és b) pont	8. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg, a) és b) pont

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
–	8. cikk, (1) bekezdés, c) pont
7. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	8. cikk, (5) bekezdés
7. cikk, (1) bekezdés, harmadik albekezdés	8. cikk, (1) bekezdés, ötödik albekezdés
7. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés	8. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés
–	8. cikk, (3) és (4) bekezdés
7. cikk, (2) bekezdés	8. cikk, (6) bekezdés
7. cikk, (3) bekezdés	8. cikk, (7) bekezdés
7. cikk, (4) bekezdés	8. cikk, (8) bekezdés
7. cikk, (5) bekezdés	8. cikk, (9) bekezdés
7. cikk, (6) bekezdés	8. cikk, (10) bekezdés
7. cikk, (7) bekezdés	–
7. cikk, (8) bekezdés	–
7. cikk, (9) bekezdés	–
7. cikk, (10) bekezdés	8. cikk, (2) bekezdés
7. cikk, (11) bekezdés	–
	8. cikk, (11), (12) és (13) bekezdés
7. cikk, (12) bekezdés	8. cikk, (14) bekezdés
7a. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés	9. cikk, (1) bekezdés
7a. cikk, (2) bekezdés	9. cikk, (3) bekezdés
7a. cikk, (3) bekezdés	9. cikk, (4) bekezdés
–	9. cikk, (2) bekezdés
–	9. cikk, (5), (6) és (7) bekezdés
7a. cikk, (4) és (5) bekezdés	9. cikk, (8) és (9) bekezdés
–	9. cikk, (10) bekezdés
7a. cikk, (6) és (7) bekezdés	9. cikk, (11) és (12) bekezdés
7b. cikk, (1) és (2) bekezdés	10. cikk, (1) és (2) bekezdés
–	10. cikk, (3) és (4) bekezdés
–	11. cikk, (1) és (2) bekezdés
–	11. cikk, (3) és (4) bekezdés
8. cikk, (1) és (2) bekezdés	11. cikk, (5), (6) és (7) bekezdés
8. cikk, (3) és (4) bekezdés	–
–	11. cikk, (8) bekezdés
8. cikk, (5) bekezdés	11. cikk, (9) bekezdés
–	11. cikk, (10) bekezdés
8. cikk, (6) bekezdés	11. cikk, (11) bekezdés
8. cikk, (7) bekezdés	11. cikk, (12) bekezdés
–	12. cikk

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
9. cikk	13. cikk
9a. cikk	14. cikk
9b. cikk	15. cikk
9c. cikk	16. cikk
10. cikk	17. cikk
10a. cikk	18. cikk
11. cikk	19. cikk
12. cikk	20. cikk
–	21. cikk
–	22. cikk, (1) bekezdés
12. cikk, (1) bekezdés	22. cikk, (2) bekezdés
12. cikk, (2) bekezdés, bevezető szöveg, valamint a) pont, i–v. alpont	22. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, a)–g) pont 22. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés, h) pont
12. cikk, (2) bekezdés, b) pont	22. cikk, (3) bekezdés, harmadik albekezdés
–	22. cikk, (3) bekezdés, harmadik albekezdés, a) és b) pont
12. cikk, (2) bekezdés, b) pont, i. és ii. alpont	22. cikk, (3) bekezdés, harmadik albekezdés, c) és d) pont
–	22. cikk, (3) bekezdés, harmadik albekezdés, e) pont
–	22. cikk, (4)–(9) bekezdés
–	23. cikk
–	24. cikk
13. cikk	32. cikk
14. cikk, (1) bekezdés	25. cikk, (1) bekezdés
–	25. cikk, (2) bekezdés
14. cikk, (2) bekezdés	25. cikk, (5) bekezdés
14. cikk, (3) bekezdés	25. cikk, (3) bekezdés, első albekezdés
–	25. cikk, (3) bekezdés, második albekezdés
14. cikk, (4) bekezdés	25. cikk, (4) bekezdés
–	25. cikk, (6) bekezdés
–	26. cikk, (1), (2), (3), (4), (5) és (6) bekezdés
14. cikk, (5) bekezdés bevezető szöveg és a) pont	26. cikk, (7) bekezdés bevezető szöveg és a) pont
14. cikk, (5) bekezdés, b), c) és d) pont	–
–	26. cikk, (7) bekezdés, b), c) és d) pont, valamint második albekezdés
14. cikk, (5) bekezdés, második és harmadik albekezdés	26. cikk, (7) bekezdés, harmadik és negyedik albekezdés
14. cikk, (6) bekezdés, a) pont	26. cikk, (8) bekezdés, a) pont

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
14. cikk, (6) bekezdés, b) pont	–
14. cikk, (6) bekezdés, c) pont	26. cikk, (8) bekezdés, b) pont
–	26. cikk, (8) bekezdés, c) pont
14. cikk, (6) bekezdés, második és harmadik albekezdés	26. cikk, (8) bekezdés, második és harmadik albekezdés
14. cikk, (7), (8) és (9) bekezdés	26. cikk, (9), (10) és (11) bekezdés
–	26. cikk, (12) bekezdés
14. cikk, (10) és (11) bekezdés	26. cikk, (13) és (14) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	27. cikk, (1) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés, második és harmadik albekezdés	–
–	27. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés	27. cikk, (5) bekezdés
15. cikk, (2) és (2a) bekezdés	–
15. cikk, (3), (4) és (5) bekezdés, első albekezdés	27. cikk, (6), (7) és (8) bekezdés
15. cikk, (5) bekezdés, második albekezdés	–
15. cikk, (6) bekezdés, első albekezdés	–
15. cikk, (6) bekezdés, második albekezdés	27. cikk, (9) bekezdés
15. cikk, (7) bekezdés	27. cikk, (10) bekezdés
15. cikk, (9) bekezdés, első albekezdés	27. cikk, (11) bekezdés
15. cikk, (9) bekezdés, második albekezdés	–
16. cikk, (1) és (2) bekezdés	–
–	28. cikk, (1), (2), (3) és (5) bekezdés
16. cikk, (3) bekezdés	28. cikk, (4) bekezdés
17. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	–
17. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	30. cikk, (3) bekezdés
17. cikk, (2) bekezdés	22. cikk, (7) bekezdés
17. cikk, (3) bekezdés	–
17. cikk, (4) bekezdés	–
17. cikk, (5) bekezdés	22. cikk, (10) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg	29. cikk, (1) bekezdés, bevezető szöveg
18. cikk, (1) bekezdés, a) pont), i. és ii. alpont	29. cikk, (1) bekezdés, a) és b) pont
–	29. cikk, (1) bekezdés, c) és d) pont
18. cikk, (1) bekezdés, b) pont	29. cikk, (2) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés, c) pont	29. cikk, (3) bekezdés
–	29. cikk, (4) bekezdés
18. cikk, (1) bekezdés d) pont, i. és ii. alpont	29. cikk, (5) bekezdés, a) és b) pont

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
–	29. cikk, (5) bekezdés, c) pont
18. cikk, (2) bekezdés, a) és b) pont	29. cikk, (6) bekezdés, a) és b) pont
18. cikk, (2) bekezdés, c) és d) pont	–
–	29. cikk, (6) bekezdés, c) pont
–	29. cikk, (7) bekezdés
18. cikk, (3) bekezdés	29. cikk, (8) bekezdés
19. cikk, (1) bekezdés, a) pont	22. cikk, (5) bekezdés, első albekezdés
19. cikk, (1) bekezdés, b) pont	7. cikk, (7) bekezdés, első albekezdés
19. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	22. cikk, (9) bekezdés, második albekezdés
19. cikk, (2) bekezdés	–
20. cikk, (1) és (2) bekezdés	30. cikk, (1) és (2) bekezdés
–	30. cikk, (3), (4) és (5) bekezdés
20. cikk, (3), (3a), (3b) és (3c) bekezdés	30. cikk, (6), (7), (8) és (9) bekezdés
20. cikk, (3d) bekezdés	30. cikk, (10) bekezdés, első albekezdés
–	30. cikk, (10) bekezdés, második albekezdés
20. cikk, (4), (5), (6) és (7) bekezdés	30. cikk, (11), (13), (14) és (15) bekezdés
–	30. cikk, (12) bekezdés
–	30. cikk, (16) bekezdés
–	30. cikk, (17) és (18) bekezdés
21. cikk	31. cikk, (1) bekezdés
IV. melléklet, 3. lábjegyzet	31. cikk, (2), (3) és (4) bekezdés
–	31. cikk, (5) bekezdés
IV. melléklet, 3. lábjegyzet	31. cikk, (6) és (7) bekezdés
22. cikk, (1) és (2) bekezdés	33. cikk, (1) és (2) bekezdés
–	33. cikk, (3) bekezdés
23. cikk	34. cikk
24. cikk, (4a), (5) és (6) bekezdés	35. cikk, (1), (2) és (3) bekezdés
24. cikk, (7), (8), (9), (10) és (12) bekezdés	–
24. cikk, (13) és (14) bekezdés	35. cikk, (4) és (5) bekezdés
24. cikk, (15) bekezdés, bevezető szöveg	35. cikk, (7) bekezdés, bevezető szöveg
24. cikk, (15) bekezdés, a) pont	–
24. cikk, (15) bekezdés, b) pont	35. cikk, (7) bekezdés, a) pont
–	35. cikk, (7) bekezdés, b), c), d), e), f), g) és h) pont
–	35. cikk, (7) bekezdés, második albekezdés
24. cikk, (8) bekezdés	35. cikk, (7) bekezdés, harmadik albekezdés
25. cikk	–
26. cikk	–

2012/27/EU irányelv	Ez az irányelv
28. cikk	36. cikk
–	37. cikk
27. cikk, első bekezdés	38. cikk, első bekezdés
27. cikk, második bekezdés	–
27. cikk, harmadik bekezdés	38. cikk, második bekezdés
28. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés	36. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés
28. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés	–
28. cikk, (1) bekezdés, harmadik és negyedik albekezdés	36. cikk, (1) bekezdés, második albekezdés
28. cikk, (2) bekezdés	36. cikk, (2) bekezdés
29. cikk	39. cikk
–	39. cikk, második bekezdés
–	39. cikk, harmadik bekezdés
30. cikk	40. cikk
–	I. melléklet
I. melléklet	II. melléklet
II. melléklet	III. melléklet
III. melléklet	IV. melléklet
IV. melléklet	–
V. melléklet	V. melléklet
VI. melléklet	VI. melléklet
–	VII. melléklet
VII. melléklet	VIII. melléklet
VIIa. melléklet	IX. melléklet
VIII. melléklet	X. melléklet
IX. melléklet	XI. melléklet
X. melléklet	XII. melléklet
XI. melléklet	XIII. melléklet
XII. melléklet	XIV. melléklet
XIII. melléklet	XV. melléklet
XV. melléklet	–
–	XVI. melléklet
–	XVII. melléklet

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1792 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2023. szeptember 13.)

egy oltalom alatt álló eredetmegjelöléshez vagy földrajzi jelzéshez kapcsolódó termékleírás uniós módosításának jóváhagyásáról („Ribera del Guadiana” [OEM])

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiszereelés tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2018. október 17-i (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 15. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

- (1) A Bizottság megvizsgálta a „Ribera del Guadiana” oltalom alatt álló eredetmegjelöléshez kapcsolódó termékleírás uniós módosításának jóváhagyására irányuló kérelmet, amelyet Spanyolország az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ 105. cikkének megfelelően – összefüggésben az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 15. cikkével – nyújtott be.
- (2) A Bizottság a termékleírás uniós módosításának jóváhagyására irányuló uniós kérelmet az 1308/2013/EU rendelet 97. cikke (3) bekezdésének megfelelően közzétette az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾.
- (3) A Bizottsághoz nem érkezett az 1308/2013/EU rendelet 98. cikke szerinti kifogásolási nyilatkozat.
- (4) A termékleírás uniós módosítását ezért az 1308/2013/EU rendelet 99. cikkének megfelelően – összefüggésben az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 15. cikkének (2) bekezdésével – jóvá kell hagyni.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A „Ribera del Guadiana” (OEM) elnevezéshez kapcsolódó termékleírásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett módosítása jóváhagyásra kerül.

⁽¹⁾ HL L 9., 2019.1.11., 2. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

⁽³⁾ HL C 215., 2023.6.19., 25. o.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. szeptember 13-án.

*a Bizottság részéről,
az elnök nevében,
Janusz WOJCIECHOWSKI
a Bizottság tagja*

HATÁROZATOK

A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAI KÉPVISELŐINEK (EU) 2023/1793 HATÁROZATA

(2023. szeptember 15.)

a Törvényszék két bírójának kinevezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TAGÁLLAMAI KORMÁNYAINAK KÉPVISELŐI,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 19. cikkére,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 254. és 255. cikkére,

mivel:

- (1) A Törvényszék huszonhárom bírójának hivatali ideje 2019. augusztus 31-én lejárt.
- (2) Ezzel összefüggésben javasolták Saulius Lukas KALĒDA-nak a Törvényszék bírójává történő kinevezését a 2025. augusztus 31-ig tartó időszakra.
- (3) Emellett az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv 5. és 7. cikke alapján, és Sten FRIMODT NIELSEN lemondását követően Sten FRIMODT NIELSEN hivatali idejének fennmaradó részére, azaz 2028. augusztus 31-ig a Törvényszékhez egy bírót kell kinevezni.
- (4) A megüresedett hely betöltésére javasolt személy Louise SPANGSBERG GRØNFELDT.
- (5) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 255. cikke által létrehozott bizottság kedvező véleményt nyilvánított a fenti jelölteknek a törvényszéki bírói feladatok ellátására való alkalmasságáról,

ELFOGADTÁK EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A tagállamok kormányainak képviselői Saulius Lukas KALĒDA-t a Törvényszék bírójává nevezik ki az ezen határozat hatálybalépésétől 2025. augusztus 31-ig tartó időszakra.

2. cikk

A tagállamok kormányainak képviselői Louise SPANGSBERG GRØNFELDT-et az e határozat hatálybalépésétől 2028. augusztus 31-ig tartó időszakra a Törvényszék bírójává nevezik ki.

3. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2023. szeptember 15-án.

az elnök

M. ALONSO ALONSO

A TANÁCS (EU) 2023/1794 HATÁROZATA**(2023. szeptember 18.)****a Közbeszerzési Bizottságban az elnök megválasztására vonatkozó eljárási szabályzat elfogadásának tekintetében az Európai Unió nevében elfogadandó álláspont meghatározásáról****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A közbeszerzésről szóló megállapodás a Kereskedelmi Világszervezet keretében létrejött többoldalú megállapodás, amelynek célja a szerződő felek közbeszerzési piacainak egymás előtti megnyitása. Az említett megállapodás felülvizsgált változata (a továbbiakban: a felülvizsgált közbeszerzésről szóló megállapodás) 2014. április 6-án hatályba lépett.
- (2) A felülvizsgált közbeszerzésről szóló megállapodás XXI. cikkének (1) bekezdése létrehozta a Közbeszerzési Bizottságot (a továbbiakban: a bizottság), amely lehetőséget biztosít a Feleknek arra, hogy konzultációt folytassanak a felülvizsgált közbeszerzésről szóló megállapodás működésével vagy célkitűzéseinek előmozdításával kapcsolatos kérdésekben.
- (3) A felülvizsgált közbeszerzésről szóló megállapodás XXI. cikke (1) bekezdése előírja, hogy a bizottság megválasztja saját elnökét.
- (4) A bizottság 2023. május 12-én juttatta el a tagoknak a bizottság elnökének megválasztására vonatkozó eljárási szabályzat tervezetét.
- (5) Helyénvaló meghatározni a bizottságban az eljárási szabályzat elfogadásával kapcsolatban az Unió nevében képviselendő álláspontot, mivel az említett szabályzat kötelező lesz az Unióra nézve.
- (6) Ezért a bizottság működésének szabályozása érdekében el kell fogadni az elnök megválasztására vonatkozó, a bizottság által a tagoknak 2023. május 12-én eljuttatott eljárási szabályzat tervezetét,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A közbeszerzésről szóló megállapodással létrehozott Közbeszerzési Bizottságban az Európai Unió nevében elfogadandó álláspont az, hogy támogatni kell az elnök megválasztására vonatkozó eljárási szabályzat elfogadását.

Az említett eljárási szabályzat szövege e határozat mellékletében található.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2023. szeptember 18-án.

a Tanács részéről
az elnök
L. PLANAS PUCHADES

A WTO Közbeszerzési Bizottsága (a továbbiakban: a bizottság) elnökének megválasztására vonatkozó eljárási szabályzat

- (1) A Felek évente elnököt választanak a Közbeszerzési Bizottságba delegált képviselőik közül.
 - (2) A Felek dönthetnek úgy, hogy az elnök következő évi munkaterve alapján meghosszabbítják az elnök hivatali idejét.
 - (3) A jelölt a pozícióval járó feladatok ellátásához szükséges képességei, tapasztalata, rendelkezésre állása és kompetenciái alapján választható meg elnöknek. Az elnök személyes minőségében látja el feladatát.
 - (4) A leköszönő elnök konzultációkat folytat az utód kiválasztásának megkönnyítése érdekében. Az elnöki tisztség betöltetlensége esetén a Felek konszenzussal kijelölhetnek egy ideiglenes elnököt, vagy felkérhetik azt a Felet, amely a korábbi elnököt biztosította, hogy ilyen irányú konzultációkat folytasson.
 - (5) A konzultációkat megelőzően vagy azok során az elnöki tisztségre jelölt személy(ek) lehetőséget kap(nak) arra, hogy a Felek elé terjesszék a bizottság elnöki tisztségére vonatkozó terveiket.
 - (6) A kinevezésre az adott év első rendes bizottsági ülésén kerül sor. Ha az elnöki tisztség az év közepén üresedik meg, a Felek törekednek arra, hogy a lehető legrövidebb időn belül új elnököt találjanak.
 - (7) A kinevezés az előző bekezdésben említett ülés befejezésekor lép hatályba. Ha ebben az időpontban az elnöki tisztség nincs betöltve, a kinevezés haladéktalanul hatályba lép.
 - (8) Az elnök a következő naptári év első rendes ülésének végéig tölti be tisztségét, kivéve, ha ennél korábbi időpontban elveszíti képességét a tisztség betöltésére vagy beadja lemondását.
 - (9) Ha a Felek nem tudnak konszenzusra jutni az elnök megválasztásával kapcsolatban, ami miatt a bizottság nem lenne képes megtartani az előírt évi legalább egy ülését, a bizottság konszenzussal ideiglenes elnököt nevezhet ki a jelöltek közül, vagy felkérheti azt a Felet, amelyik az előző elnököt biztosította, hogy az elnök kinevezéséig ideiglenesen vezesse le a bizottság üléseit.
 - (10) A Felek dönthetnek úgy, hogy további kiegészítéseket fűznek ezen eljárási szabályzathoz. Az eljárási szabályzat az elfogadásától számított öt éven belül felülvizsgálható.
-

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1795 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA**(2023. július 10.)****az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint a személyes adatoknak az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított megfelelő szintű védelméről***(az értesítés a C(2023) 4745. számú dokumentummal történt)***(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendeletére (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az említett adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) ⁽¹⁾ és különösen annak 45. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

1. BEVEZETÉS

- (1) Az (EU) 2016/679 rendelet ⁽²⁾ meghatározza a személyes adatoknak az uniós adatkezelők vagy adatfeldolgozók által a harmadik országokba és a nemzetközi szervezeteknek történő továbbítására vonatkozó szabályokat, amennyiben az említett adattovábbítás az alkalmazási körébe tartozik. A nemzetközi adattovábbításra vonatkozó szabályokat az említett rendelet V. fejezete állapítja meg. Noha a személyes adatok Európai Unión kívüli országokba és onnan az Unióba történő áramlása elengedhetetlen a határokon átnyúló kereskedelem és a nemzetközi együttműködés bővítéséhez, a személyes adatoknak az Európai Unióban biztosított védelmi szintje nem sérülhet a harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő továbbítás esetén ⁽³⁾.
- (2) Az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (3) bekezdése értelmében a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján határozhat arról, hogy a harmadik ország, a harmadik ország valamely területe, illetve egy vagy több meghatározott ágazata biztosítja a megfelelő szintű védelmet. E feltétel teljesülése esetén a személyes adatok harmadik országba történő továbbítására további engedély beszerzése nélkül kerülhet sor, az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikke (1) bekezdésében és (103) preambulumbekkezdésében előírtak szerint.
- (3) Az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint, a megfelelőségi határozat elfogadásának a harmadik ország jogrendjére vonatkozó átfogó elemzésen kell alapulnia, lefedve mind az adatátvevőre vonatkozó szabályokat, mind a személyes adatokhoz való, közigazgatási szervek általi hozzáférést illető korlátozásokat és biztosítékokat. Az értékelés során meg kell határozni, hogy az érintett harmadik ország olyan szintű védelmet biztosít-e, amely „lényegében megegyező” az Unión belül biztosított védelem szintjével (az (EU) 2016/679 rendelet (104) preambulumbekkezdése). A „lényegi megegyezés” értékelése az uniós jogszabályok, nevezetesen az (EU) 2016/679 rendelet, valamint az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) ítélkezési gyakorlata alapján történik ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.⁽²⁾ A hivatkozás megkönnyítése érdekében az e határozatban használt rövidítések jegyzékét a VIII. melléklet tartalmazza.⁽³⁾ Lásd az (EU) 2016/679 rendelet (101) preambulumbekkezdését.⁽⁴⁾ Lásd legutóbb a C-311/18. sz., Facebook Írország és Schrems ügyet („Schrems II.”), ECLI:EU:C:2020:559.

- (4) Amint azt a Bíróság a C-362/14. sz. Maximillian Schrems kontra adatvédelmi biztos (Schrems) ügyben 2015. október 6-án hozott ítéletében⁽⁹⁾ pontosította, ehhez nem szükséges azonos szintű védelmet megállapítani. Különösen a harmadik ország által a személyes adatok védelme céljából igénybe vett eszközök különbözhetnek az Unióban alkalmazott eszközöktől, amennyiben – a gyakorlatban – ténylegesen megfelelő szintű védelmet biztosítanak⁽⁶⁾. A megfelelőségre vonatkozó előírás ezért nem követeli meg az uniós szabályok pontról pontra történő leképezését. A vizsgálat ehelyett arra irányul, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jog tartalmát, tényleges végrehajtását, felügyeletét és érvényesítését tekintve az érintett harmadik ország rendszere összességében véve biztosítja-e az elvárt fokú védelmet⁽⁷⁾. Ezen túlmenően az említett ítélet szerint ezen előírás alkalmazása során a Bizottságnak különösen azt kell értékelnie, hogy a szóban forgó harmadik ország jogi kerete tartalmaz-e olyan szabályokat, amelyek célja az azon személyek alapvető jogaiba való beavatkozás korlátozása, akiknek az adatait az Unióból továbbítják, amely beavatkozásra az adott ország állami szervezetei jogosultak lennének, ha jogszerű célokat követnek, mint például a nemzetbiztonság, és hatékony jogi védelmet nyújtanak az ilyen jellegű beavatkozásokkal szemben⁽⁸⁾. Az Európai Adatvédelmi Testület által az említett előírás további pontosítása céljából kiadott „megfelelési referencia” szintén iránymutatást nyújt e tekintetben⁽⁹⁾.
- (5) A magánélethez és az adatvédelemhez való alapvető jogba való ilyen beavatkozás tekintetében alkalmazandó előírást a Bíróság a C-311/18. sz., Adatvédelmi tisztviselő kontra Facebook Ireland Limited és Maximillian Schrems (Schrems II) ügyben 2020. július 16-án hozott ítéletében tovább pontosította, amely érvénytelenítette a korábbi transzatlanti adatáramlási keretről, az EU–USA adatvédelmi pajzsról (adatvédelmi pajzs) szóló (EU) 2016/1250 bizottsági végrehajtási határozatot⁽¹⁰⁾. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a személyes adatok védelmének az Egyesült Államok hatóságai által nemzetbiztonsági célokból az Unióból az Egyesült Államokba továbbított adatokhoz való hozzáférésre és azok felhasználására vonatkozó nemzeti jogából eredő korlátozásait nem olyan módon határozták meg, hogy az megfeleljen az adatvédelemhez való jogba való ilyen beavatkozás szükségessége és arányossága tekintetében az uniós jogban előírtakkal lényegében egyenértékű követelményeknek⁽¹¹⁾. A Bíróság azt is megállapította, hogy semmilyen jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre olyan szerv előtt, amely lényegében a Charta hatékony jogorvoslatához való jogról szóló 47. cikkében előírtakkal egyenértékű garanciákat nyújt azon személyek számára, akiknek az adatait továbbították az Egyesült Államokba⁽¹²⁾.
- (6) A *Schrems II.* ítéletet követően a Bizottság tárgyalásokat kezdett az Egyesült Államok kormányával egy esetleges új megfelelőségi határozat meghozatala céljából, amely megfelelné az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikke (2) bekezdésében foglalt, a Bíróság által értelmezett követelményeknek. E megbeszélések eredményeként az Egyesült Államok 2022. október 7-én elfogadta az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről szóló 14086. sz. elnöki rendeletet (a továbbiakban: 14086. elnöki rendelet), amelyet az Egyesült Államok főügyésze által kiadott, az adatvédelmi felülvizsgálati bíróságról szóló rendelet (a továbbiakban: főügyészi rendelet) egészít ki⁽¹³⁾. Emellett sor került az e határozat alapján az Unióból továbbított adatokat kezelő kereskedelmi szervezetekre vonatkozó keret – az „EU–USA adatvédelmi keret” (a továbbiakban: EU–USA adatvédelmi keret vagy adatvédelmi keret) aktualizálására.
- (7) A Bizottság gondosan elemezte az Egyesült Államok jogát és gyakorlatát, többek között a 14086. elnöki rendeletet és a főügyészi rendeletet. A (9)–(200) preambulumbekkezdésben kifejtett megállapítások alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az Egyesült Államok megfelelő szintű védelmet biztosít az EU–USA adatvédelmi keret alapján az Unió belüli adatkezelőtől vagy adatfeldolgozótól⁽¹⁴⁾ az egyesült államokbeli tanúsított szervezetekhez továbbított személyes adatok védelme tekintetében.

⁽⁹⁾ A Bíróság ítélete, Maximillian Schrems kontra adatvédelmi biztos („Schrems-ügy”), C-362/14, ECLI:EU:C:2015:650, 73. pont.

⁽⁶⁾ Schrems-ügy, 74. pont.

⁽⁷⁾ Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A személyes adatok cseréje és védelme a globalizált világban, 3.1. szakasz, 6–7. o., COM(2017) 7, 2017.1.10.

⁽⁸⁾ Schrems-ügy, 88–89. pont.

⁽⁹⁾ Európai Adatvédelmi Testület, megfelelőségi referencia, WP 254 rev. 01., a következő linken érhető el: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614108

⁽¹⁰⁾ A Bizottság (EU) 2016/1250 végrehajtási határozata (2016. július 12.) a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján az EU–USA adatvédelmi pajzs által biztosított védelem megfelelőségéről (HL L 207., 2016.8.1., 1. o.).

⁽¹¹⁾ Schrems II. ügy, 185. pont.

⁽¹²⁾ Schrems II. ügy, 197. pont.

⁽¹³⁾ A 28. CFR 302. része.

⁽¹⁴⁾ Ez a határozat EGT-vonatkozású. Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (EGT-megállapodás) kiterjeszti az Európai Unió belső piacát a három EGT-államra: Izlandra, Liechtensteinre és Norvégiára. Az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-án elfogadta az (EU) 2016/679 rendeletet az EGT-megállapodás XI. mellékletébe beillesztő vegyes bizottsági határozatot, amely 2018. július 20-án lépett hatályba. E rendelet ezért az említett megállapodás hatálya alá tartozik. A határozat alkalmazásában tehát az EU-ra és az uniós tagállamokra való hivatkozásokat úgy kell értelmezni, hogy azok az EGT-államokra is vonatkoznak.

- (8) E határozat azzal a joghatással jár, hogy az Unió belüli adatkezelők és adatfeldolgozók⁽¹⁵⁾ részéről az egyesült államokbeli tanúsított szervezetek részére történő adattovábbításra további engedély nélkül kerülhet sor. Ez a határozat nem érinti az (EU) 2016/679 rendeletnek az ilyen szervezetekre történő közvetlen alkalmazását, ha teljesülnek az említett rendelet 3. cikkében meghatározott, a rendelet területi hatályára vonatkozó feltételek.

2. AZ EU–USA ADATVÉDELMI KERET

2.1. Személyi és tárgyi hatály

2.1.1. Tanúsított szervezetek

- (9) Az EU–USA adatvédelmi keret olyan tanúsítási rendszeren nyugszik, amelynek keretében az egyesült államokbeli szervezetek kötelezettséget vállalnak egy sor adatvédelmi elv – az EU–USA adatvédelmi keret elvei, köztük a kiegészítő elvek (a továbbiakban együttesen: az elvek) – betartására. Ezeket az elveket az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma bocsátotta ki, és megtalálhatók e határozat I. mellékletében⁽¹⁶⁾. Az EU–USA adatvédelmi keret szerinti tanúsításra való jogosultsághoz a szervezetnek a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság (FTC) vagy az Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma vizsgálati és végrehajtási hatáskörébe kell tartoznia⁽¹⁷⁾. Az elvek a tanúsítást követően azonnal alkalmazandók. Amint azt a (48)–(52) preambulumbekzdés részletesebben kifejti, az EU–USA adatvédelmi keret szerinti szervezeteknek évente újra kell tanúsítaniuk az elvek betartását⁽¹⁸⁾.

2.1.2. A személyes adatok meghatározása, valamint az adatkezelő és a „megbízott” fogalma

- (10) Az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított védelem minden olyan személyes adatra vonatkozik, amelyet az Unióból továbbítottak olyan egyesült államokbeli szervezeteknek, amelyek tanúsították a Kereskedelmi Minisztérium számára, hogy betartják az elveket, kivéve azokat az adatokat, amelyeket közzététel, sugárzás vagy más formában történő, az újságírói anyagokról szóló nyilvános kommunikáció céljából gyűjtene, valamint a korábban közzétett, médiaarchívumokból terjesztett anyagokban szereplő információkat⁽¹⁹⁾. Ezek az információk ezért nem továbbíthatók az EU–USA adatvédelmi keret alapján.
- (11) Az elvek ugyanúgy határozzák meg a személyes adatokat/személyes információkat, mint az (EU) 2016/679 rendelet, azaz azok az „azonosított vagy azonosítható, az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó természetes személyre vonatkozó, az Egyesült Államokban működő szervezet által az EU-ból kapott és bármilyen formában rögzített adatok”⁽²⁰⁾. Ennek megfelelően az álnevesített (vagy kulcskódolt) kutatási adatokra is kiterjednek (ideértve azokat az eseteket is, amikor a kulcsot nem osztják meg a fogadó egyesült államokbeli szervezettel)⁽²¹⁾. A személyes adatok kezelése hasonlóképpen akként van meghatározva, hogy az „a személyes adatokkal automatikus vagy nem automatikus módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, azaz gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, visszakeresés, betekintés, felhasználás, közlés vagy terjesztés, valamint törlés vagy megsemmisítés”⁽²²⁾.
- (12) Az EU–USA adatvédelmi keret azokra az egyesült államokbeli szervezetekre vonatkozik, amelyek adatkezelőnek (azaz olyan személynek vagy szervezetnek, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok kezelésének céljait és módját)⁽²³⁾ vagy adatfeldolgozóknak (azaz az adatkezelő nevében eljáró megbízottaknak)⁽²⁴⁾ minősülnek. Az egyesült államokbeli adatfeldolgozóknak szerződéses kötelezettséget kell vállalniuk, hogy kizárólag az uniós adatkezelő utasításai alapján járhatnak el, és segítséget kell nyújtaniuk az

⁽¹⁵⁾ Ez a határozat nem érinti az (EU) 2016/679 rendelet azon követelményeit, amelyek az adatokat továbbító uniós szervezetekre (adatkezelőkre és adatfeldolgozókra) vonatkoznak, például a célhoz kötöttségre, az adatminimalizálásra, az átláthatóságra és az adatbiztonságra vonatkozóan (lásd még az (EU) 2016/679 rendelet 44. cikkét).

⁽¹⁶⁾ Lásd e tekintetben a Schrems-ügyben hozott ítélet 81. pontját, amelyben a Bíróság megerősítette, hogy az öntanúsítás rendszere megfelelő szintű védelmet biztosíthat.

⁽¹⁷⁾ I. melléklet, I. szakaszának 2. pontja. Az FTC széles körű joghatósággal rendelkezik a kereskedelmi tevékenységek felett, néhány kivétellel, például a bankok, a légitársaságok, a biztosítási üzemeltető és a távközlési szolgáltatók közös fuvarozói tevékenységei tekintetében (bár az Egyesült Államok Kilencedik Körzeti Fellebbviteli Bíróságának 2018. február 26-i FTC kontra AT&T ítélete megerősítette, hogy az FTC joghatósággal rendelkezik az ilyen szervezetek nem közös fuvarozói tevékenységei felett). Lásd még a IV. melléklet 2. lábjegyzetét. A Közlekedési Minisztérium hatáskörrel rendelkezik a légitársaságok és (légi közlekedés esetében) a jegyértékesítők megfelelésének kikényszerítésére, lásd az V. melléklet A. szakaszát.

⁽¹⁸⁾ I. melléklet III. szakaszának 6. pontja.

⁽¹⁹⁾ I. melléklet III. szakaszának 2. pontja.

⁽²⁰⁾ I. melléklet I. szakasza 8. pontjának a. alpontja.

⁽²¹⁾ I. melléklet III. szakasza 14. pontjának g. alpontja.

⁽²²⁾ I. melléklet I. szakasza 8. pontjának b. alpontja.

⁽²³⁾ I. melléklet I. szakasza 8. pontjának c. alpontja.

⁽²⁴⁾ Lásd például az I. melléklet II. szakasza 2. pontjának b. alpontját, valamint a II. szakasz 3. pontjának b. alpontját és a 7. pont d. alpontját, amelyek egyértelművé teszik, hogy a megbízottak az adatkezelő nevében járnak el, az utóbbi utasításainak megfelelően és meghatározott szerződéses kötelezettségek alapján.

utóbbinak ahhoz, hogy választ adjon az elvek alapján a jogait gyakorló egyéneknek⁽²⁵⁾. Ezenkívül a további adatfeldolgozó általi kezelés esetén az adatfeldolgozóknak az elvekben előírtakkal azonos szintű védelmet garantáló szerződést kell kötniük a további adatfeldolgozóval, és lépéseket kell tenniük annak megfelelő végrehajtása érdekében⁽²⁶⁾.

2.2. Az EU–USA adatvédelmi keret elvei

2.2.1. Célhoz kötöttség és választás lehetősége

- (13) A személyes adatokat jogszerűen és tisztességesen kell kezelni. A személyes adatok gyűjtésének konkrét célra kell történnie, és később csak olyan mértékben használhatók fel, amely az adatkezelés céljával nem összeegyeztethetetlen.
- (14) Az EU–USA adatvédelmi keret alapján ezt különböző elvek biztosítják. Először is, az *adatintegritás és a célhoz kötöttség elve* értelmében – az (EU) 2016/679 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjához hasonlóan – a szervezet nem kezelhet személyes adatokat olyan módon, amely összeegyeztethetetlen azzal a céllal, amelyre azokat eredetileg gyűjtötték, vagy amelyet az érintett később engedélyezett⁽²⁷⁾.
- (15) Másodszer, a személyes adatok olyan új (módosított) célra történő felhasználása előtt, amely lényegesen eltérő, de még mindig összeegyeztethető az eredeti céllal, vagy harmadik félnek adják át azokat, a szervezetnek egyértelmű, jól látható és könnyen hozzáférhető mechanizmus révén lehetőséget kell biztosítania az érintettek számára, hogy a *választási elvvel*⁽²⁸⁾ összhangban kifogást emeljenek (önkéntes kivülmaradás). Fontos, hogy ez az elv nem helyezi hatályon kívül az összeegyeztethetetlen adatkezelés kifejezett tilalmát⁽²⁹⁾.

⁽²⁵⁾ I. melléklet III. szakasza 10. pontjának a. alpontja. Lásd még a Kereskedelmi Minisztérium által az Európai Adatvédelmi Testülettel konzultálva az adatvédelmi pajzs keretében készített iránymutatást, amely tisztázta azon USA-beli adatfeldolgozók kötelezettségeit, amelyek a keret alapján személyes adatokat kapnak az Unióból. Mivel ezek a szabályok nem változtak, ez az iránymutatás/GYIK továbbra is releváns az EU–USA adatvédelmi keret szerint (<https://www.privacyshield.gov/article?id=Processing-FAQs>).

⁽²⁶⁾ I. melléklet II. szakasza 3. pontjának b. alpontja.

⁽²⁷⁾ I. melléklet II. szakasza 5. pontjának a. alpontja. Az összeegyeztethető célok magukban foglalhatják a könyvvizsgálatot, a csalás megelőzését vagy más, a gyűjtés összefüggéseire tekintettel az észszerűen eljáró személy elvárásaival összhangban álló célokat (lásd az I. melléklet 6. lánkjegyzetét).

⁽²⁸⁾ I. melléklet II. szakasza 2. pontjának a. alpontja. Ez nem alkalmazandó, ha egy szervezet személyes adatokat szolgáltat a nevében és utasításai szerint eljáró adatfeldolgozónak (I. melléklet II. szakasza 2. pontjának b. alpontja). Mindemellett ebben az esetben a szervezetnek szerződést kell kötnie, és biztosítania kell az *újból továbbiadásra való elszámoltathatóság* elvének való megfelelést, amint azt a (43) preambulumbekzdés részletesebben kifejti. Emellett a *választási lehetőség elve* (valamint a *tájékoztatás elve*) korlátozható abban az esetben, ha a személyes adatokat átvilágítási eljárással (lehetséges egyesülés vagy felvásárlás részeként) vagy auditokkal összefüggésben kezelik, olyan mértékben és addig, ameddig az a jogszabályi vagy közérdekű követelmények teljesítéséhez szükséges, vagy olyan mértékben és addig, ameddig ezen elvek alkalmazása sértené a szervezet jogos érdekeit az átvilágítási eljárások vagy könyvvizsgálatok konkrét összefüggésében (I. melléklet III. szakaszának 4. pontja). A 15. kiegészítő elv (I. melléklet III. szakasza 15. pontjának a. és b. alpontja) szintén kivételt ír elő a *választási lehetőség elve* (valamint a *tájékoztatás és az újból továbbiadásra kapcsolatos elszámoltathatóság elve*) alól a nyilvánosan hozzáférhető forrásokból származó személyes adatok tekintetében (kivéve, ha az uniós adatátadó jelzi, hogy az információra olyan korlátozások vonatkoznak, amelyek ezen elvek alkalmazását teszik szükségessé), vagy általában véve a nyilvánosság számára betekintésre nyitva álló nyilvántartásokból gyűjtött személyes adatok tekintetében (amennyiben azokat nem kombinálják nem nyilvános nyilvántartásban lévő információkkal, és betartják a betekintési feltételeket). Hasonlóképpen, a 14. kiegészítő elv (I. melléklet III. szakasza 14. pontjának f. alpontja) kivételt biztosít a *választási lehetőség elve* (valamint a *tájékoztatás és az újból továbbiadásra kapcsolatos elszámoltathatóság elve*) alól a személyes adatoknak a gyógyszeripari vállalatok vagy orvostechnikai eszközökkel foglalkozó vállalatok által a termékbiztonság és a hatékonyság nyomon követése céljából végzett kezelése tekintetében, amennyiben az elvek betartása akadályozza a szabályozási követelményeknek való megfelelést.

⁽²⁹⁾ Ez az EU–USA adatvédelmi keret alapján történő valamennyi adattovábbításra vonatkozik, így akkor is alkalmazandó, amikor ezek munkaviszony keretében gyűjtött adatokat érintenek. Bár a tanúsított amerikai szervezetek ennek értelmében főszabály szerint eltérő, nem munkaviszonnyal kapcsolatos (pl. bizonyos marketingkommunikációs) célokra felhasználhatnak humánerőforrás-adatokat, tiszteltetben kell tartaniuk az összeegyeztethetetlen adatkezelés tilalmát, és ezenfelül csupán a *tájékoztatás* és a *választási lehetőség elve*vel összhangban tehetik meg ezt. Kivételes esetben a szervezet *értesítés és választási lehetőség* biztosítása nélkül is felhasználhatja a személyes adatokat további, összeegyeztethető célból, de csak olyan mértékben és annyi ideig, amely elkerüléséhez szükséges, hogy a szervezet előléptéseket, kinevezéseket vagy más hasonló foglalkoztatási döntéseket hozzon (lásd az I. melléklet III. szakasza 9. pontja b. pontjának (iv) alpontját). Az e választási lehetőséggel élő alkalmazottal szembeni megtorló intézkedések meghozatalának – így a foglalkoztatási lehetőségek korlátozásának – az amerikai szervezetre vonatkozó tilalma biztosítani fogja, hogy az al-főlelendtségi viszony és az ahhoz szervesen hozzátartozó függőség ellenére az alkalmazott ne kerüljön nyomás alá és így valóban szabadon gyakorolhassa döntési jogát. Lásd: I. melléklet III. szakasza 9. pontja b. alpontjának (i) alpontja.

2.2.2. A személyes adatok különleges kategóriáinak kezelése

- (16) „Különleges adatok kategóriáinak” kezelése esetén külön biztosítékokat kell rendszeresíteni.
- (17) A választási lehetőség elvével összhangban különleges biztosítékok vonatkoznak az „érzékeny információk”, azaz az orvosi vagy egészségügyi állapotot, faji vagy etnikai származást, politikai véleményt, vallási vagy világnézeti meggyőződést, szakszervezeti tagságot meghatározó személyes adatok, az egyén szexuális életére vonatkozó információk vagy bármely más, harmadik féltől kapott olyan információ kezelésére, amelyet az adott fél érzékenynek minősített és akként kezel⁽³⁰⁾. Ez azt jelenti, hogy az uniós adatvédelmi jog értelmében érzékenynek minősülő adatokat (beleértve a szexuális irányultságra vonatkozó adatokat, a genetikai adatokat és a biometrikus adatokat) az EU–USA adatvédelmi keret szerint a tanúsított szervezetek érzékenyként kezelik.
- (18) Általános szabályként a szervezeteknek meg kell szerezniük az egyének kifejezett hozzájárulását (azaz részvételét) ahhoz, hogy érzékeny információkat az eredeti gyűjtésük vagy az egyén által később (részvételi záradékon keresztül) engedélyezett céloktól eltérő célokra használjanak fel, vagy hogy azokat harmadik felekkel közöljék⁽³¹⁾.
- (19) Az ilyen hozzájárulást nem kell megszerezni az uniós adatvédelmi jog által biztosított hasonló kivételekhez hasonló, korlátozott körülmények között, például ha a különleges adatok kezelése valamely személy létfontosságú érdekét szolgálja; ha jogszerű követelések kialakításához szükséges; vagy egészségügyi ellátás vagy diagnózis nyújtásához szükséges⁽³²⁾.

2.2.3. Adatpontosság, adattakarékosság és -biztonság

- (20) Az adatoknak pontosnak és – szükség esetén – naprakésznek kell lenniük. Továbbá megfelelőnek, relevánsnak és nem eltúlzottnak kell lenniük az adatkezelés céljaihoz képest, és elvben csak addig tárolhatók, ameddig az a személyes adatok kezelésének céljaihoz szükséges.
- (21) Az adatok sértetlensége és a célhoz kötöttség elve⁽³³⁾ alapján a személyes adatok körét a kezelés célja szempontjából releváns mértékűre kell korlátozni. Ezenkívül a szervezeteknek az ilyen célokhoz szükséges mértékben megfelelő lépéseket kell tenniük annak biztosítására, hogy a személyes adatok a tervezett felhasználás szempontjából megbízhatók, pontosak, teljesek és naprakészek legyenek.
- (22) A személyes adatok továbbá csak addig őrizhetők meg az adott egyén személyazonosságát meghatározó vagy azt lehetővé tévő formában (tehát személyes adatként)⁽³⁴⁾, amíg arra a célra/azokra a célokra szolgálnak, amely(ek)re eredetileg gyűjtötték őket, vagy amely(ek)et a választási lehetőség elve alapján később engedélyeztek. Ez a kötelezettség nem akadályozza meg a szervezeteket abban, hogy hosszabb ideig továbbra is kezeljék a személyes adatokat, azonban ezt csak addig és olyan mértékben tehetik, amennyire az ilyen adatkezelés az uniós adatvédelmi jog által biztosított kivételekhez hasonló alábbi konkrét célok valamelyikét szolgálja: közérdekű archiválás, újságírás, irodalom és művészet, tudományos és történeti kutatás, valamint statisztikai elemzés⁽³⁵⁾. A személyes adatok említett célokból történő hosszabb megőrzése esetén a kezelésük az elvek által nyújtott biztosítékok hatálya alá tartozik⁽³⁶⁾.
- (23) A személyes adatokat továbbá olyan módon kell kezelni, amely biztosítja biztonságukat, többek között az illetéktelen vagy jogellenes kezelés elleni védelmüket, illetve az adatok véletlen elvesztése, megsemmisítése vagy károsodása elleni védelmüket. Az adatkezelőknek és az adatfeldolgozóknak ebből a célból megfelelő technikai vagy szervezeti intézkedéseket kell hozniuk, hogy a személyes adatokat a lehetséges veszélyektől megvédjék. Ezeket az intézkedéseket a technika állásának, a kapcsolódó költségeknek, az adatkezelés jellegének, hatókörének, körülményeinek és céljainak, valamint az egyének jogait érintő kockázatoknak a figyelembevételével kell értékelni.

⁽³⁰⁾ I. melléklet II. szakasza 2. pontjának c. alpontja.

⁽³¹⁾ I. melléklet II. szakasza 2. pontjának c. alpontja.

⁽³²⁾ I. melléklet III. szakaszának 1. pontja.

⁽³³⁾ I. melléklet II. szakaszának 5. pontja.

⁽³⁴⁾ Lásd az I. melléklet 7. lábjegyzetét, amely egyértelművé teszi, hogy az egyént „azonosíthatónak” kell tekinteni, amennyiben a szervezet vagy harmadik fél észszerűen azonosítani tudja az adott személyt, figyelembe véve az észszerű feltételezések alapján használható azonosítási eszközöket (figyelembe véve többek között az azonosításhoz szükséges költséget és időt, valamint az adatkezelés időpontjában rendelkezésre álló technológiát).

⁽³⁵⁾ I. melléklet II. szakasza 5. pontjának b. alpontja.

⁽³⁶⁾ Uo.

- (24) Az EU–USA adatvédelmi keret értelmében ezt a *biztonság elve* biztosítja, amely az (EU) 2016/679 rendelet 32. cikkéhez hasonlóan előírja, hogy észszerű és megfelelő biztonsági intézkedéseket kell hozni, figyelembe véve az adatkezeléssel járó kockázatokat és az adatok jellegét ⁽³⁷⁾.

2.2.4. *Átláthatóság*

- (25) Az érintetteket tájékoztatni kell személyes adataik kezelésének főbb jellemzőiről.
- (26) Ezt a *tájékoztatás elve* ⁽³⁸⁾ biztosítja, amely – az (EU) 2016/679 rendelet szerinti átláthatósági követelményekhez hasonlóan – előírja a szervezetek számára, hogy tájékoztassák az érintetteket többek között i. a szervezet adatvédelmi keretben való részvételéről, ii. a gyűjtött adatok típusáról, iii. az adatkezelés céljáról, iv. azon harmadik felek típusáról vagy személyazonosságáról, amelyekkel vagy akikkel a személyes adatok közölhetők, valamint azok céljairól, v. egyéni jogaikról, vi. a szervezettel való kapcsolatfelvétel módjáról és vii. a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről.
- (27) Ezt a tájékoztatást világos és közérthető nyelven kell rendelkezésre bocsátani, amikor az egyéneket először kérik fel a személyes adatok közlésére, vagy azt követően a lehető leghamarabb, de mindenképpen azt megelőzően, hogy az adatokat az adatgyűjtés céljától lényegében eltérő (azonban összeegyeztethető) célra használják fel, vagy mielőtt azokat harmadik féllel megosztják ⁽³⁹⁾.
- (28) Ezen túlmenően a szervezeteknek nyilvánosságra kell hozniuk az elveket tükröző adatvédelmi szabályzataikat (vagy az emberi erőforrásokkal kapcsolatos adatok esetében azokat könnyen hozzáférhetővé kell tenniük az érintett személyek számára), és meg kell adniuk a Kereskedelmi Minisztérium honlapjára (további részletekkel a tanúsításról, az érintettek jogairól és a rendelkezésre álló jogorvoslati mechanizmusokról), az adatvédelmi keret szerinti jegyzékre és egy megfelelő alternatív vitarendezési szolgáltató weboldalára mutató linkeket ⁽⁴⁰⁾.

2.2.5. *Az egyének jogai*

- (29) Az érintetteknek rendelkezniük kell bizonyos jogokkal, amelyek érvényesíthetők az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval szemben, különös tekintettel az adatokhoz való hozzáférés jogára, az adatkezelés elleni tiltakozásra, valamint az adatok helyesbítéséhez és töröltetéséhez való jogra.
- (30) Az EU–USA adatvédelmi keret *hozzáférési elve* ⁽⁴¹⁾ ilyen jogokat biztosít az egyének számára. Az érintetteknek különösen jogukban áll – indoklás nélkül – megerősítést kérni a szervezettől arra vonatkozóan, hogy kezelik-e a rájuk vonatkozó személyes adatokat; az adatok közlését kérni; valamint információt szerezni az adatkezelés céljáról, a kezelendő személyes adatok kategóriáiról és azon címzettekről (azok kategóriáiról), akikkel az adatokat közlik ⁽⁴²⁾. A szervezeteknek észszerű időn belül válaszolniuk kell a hozzáférési kérelmekre ⁽⁴³⁾. A szervezet egy adott időszakon

⁽³⁷⁾ I. melléklet II. szakasza 4. pontjának a. alpontja. Ezenkívül a humánerőforrás-adatok tekintetében az EU–USA adatvédelmi keret előírja a munkáltatók számára, hogy a személyes adatokhoz való hozzáférés korlátozásával, bizonyos adatok anonimizálásával, illetve kódok vagy álnevek kijelölésével alkalmazkodjanak a munkavállalók adatvédelmi preferenciáihoz (I. melléklet III. szakasza 9. pontja b. alpontjának (iii) alpontja).

⁽³⁸⁾ I. melléklet II. szakaszának 1. pontja.

⁽³⁹⁾ I. melléklet II. szakasza 1. pontjának b. alpontja. A 14. kiegészítő elv (I. melléklet III. szakasza 14. pontjának b. és c. alpontja) különös rendelkezéseket állapít meg a személyes adatoknak az egészségügyi kutatással és klinikai vizsgálatokkal összefüggésben történő kezelésére vonatkozóan. Ez az elv különösen azt teszi lehetővé a szervezetek számára, hogy a klinikai vizsgálati adatokat még azt követően is kezeljék, hogy egy személy kilépett a vizsgálatból, amennyiben ezt egyértelművé tették a tájékoztatásban, amikor az egyén beleegyezett a részvételbe. Hasonlóképpen, ha egy EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet egészségügyi kutatási célból kap személyes adatokat, azokat csak a *tájékoztatás* és a *választási lehetőség* elveivel összhangban használhatja fel új kutatási tevékenységhez. Ebben az esetben az egyénnek szóló tájékoztatásnak elvben információt kell nyújtania az adatok bármilyen jövőbeli konkrét felhasználásáról (pl. kapcsolódó tanulmányokról). Amennyiben az adatok minden jövőbeli felhasználását nem lehet kezdettől fogva feltüntetni (mivel új kutatási felhasználás eredhet új meglátásokból vagy orvosi/kutatási fejlesztésekből), magyarázatot kell adni arra vonatkozóan, hogy az adatok felhasználhatók a jövőbeli, előre nem látható orvosi és gyógyszerészeti kutatási tevékenységek során. Ha az ilyen további felhasználás nem áll összhangban azzal az általános kutatási céllal, amelyre az adatokat gyűjtötték (azaz ha az új célok lényegesen eltérnek, de összeegyeztethetők az eredeti céllal, lásd a (14)–(15) preambulumbekendést), új hozzájárulást kell beszerezni (azaz önkéntes részvétel). Lásd továbbá a 28. lábjegyzetben ismertetett, a *tájékoztatás* elve alóli egyedi korlátozásokat/kivételeket.

⁽⁴⁰⁾ I. melléklet III. szakasza 6. pontjának d. alpontja.

⁽⁴¹⁾ Lásd még a „hozzáférésre” vonatkozó kiegészítő elvet (a II. melléklet III. szakaszának 8. pontja).

⁽⁴²⁾ I. melléklet III. szakasza 8. pontja a. alpontjának (i)–(ii) alpontjai.

⁽⁴³⁾ I. melléklet III. szakasza 8. pontja i. alpontja.

belül észszerű korlátozásokat állapíthat meg arra vonatkozóan, hogy egy adott személy hozzáférés iránti kérelmeinek hányszor kell eleget tennie, és nem túlzott összegű díjat számíthat fel, például ha a kérelmek nyilvánvalóan túlzóak, különösen ismétlődő jellegük miatt ⁽⁴⁴⁾.

- (31) A hozzáférési jog csak az uniós adatvédelmi jog által előírtakhoz hasonló kivételes körülmények között korlátozható, különösen akkor, ha mások törvényes jogai sérülnének; ha a hozzáférés biztosításának terhe vagy költsége az eset körülményei között aránytalan lenne az egyén magánéletét fenyegető kockázatokhoz képest (bár a költség és teher nem meghatározó tényező annak meghatározásakor, hogy a hozzáférés biztosítása észszerű-e); olyan mértékben, amennyiben a nyilvánosságra hozatal valószínűleg sérti az olyan fontos, egymással szemben álló közérdekek védelmét, mint a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy a védelem; ha az információ bizalmas kereskedelmi információt tartalmaz; vagy ha az információkat kizárólag kutatási vagy statisztikai célból kezelik ⁽⁴⁵⁾. Egy jog megtagadásának vagy korlátozásának minden esetben szükségesnek kell lennie, és azt megfelelően indokolni kell, valamint az említett követelmények teljesülésének igazolása a szervezetet terheli ⁽⁴⁶⁾. Ezen értékelés során a szervezetnek különösen az egyén érdekeit kell figyelembe vennie ⁽⁴⁷⁾. Amennyiben lehetőség van az információk más olyan adatoktól való elkülönítésére, amelyekre korlátozás vonatkozik, a szervezetnek ki kell takarnia a védett információkat, és csak a fennmaradó információkat teheti közzé ⁽⁴⁸⁾.
- (32) Emellett az érintetteknek joguk van a pontatlan adatok helyesbítéséhez vagy módosításához, valamint az elvek megsértésével kezelt adatok törléséhez ⁽⁴⁹⁾. Továbbá, amint azt a (15) preambulumbekzdés kifejti, az egyéneknek joguk van ahhoz, hogy tiltakozzanak adataiknak az adatgyűjtés céljától lényegesen eltérő (de összeegyeztethető) célból történő kezelése és az adataik harmadik felek részére történő közzétevése ellen. Ha a személyes adatokat közvetlen üzletszerzési célokra használják fel, az egyéneknek általános joguk van arra, hogy bármikor kimaradjanak az adatkezelésből ⁽⁵⁰⁾.
- (33) Az elvek nem foglalkoznak kifejezetten az érintettet érintő, kizárólag a személyes adatok automatizált kezelésén alapuló döntések kérdésével. Mindazonáltal az Európai Unióban gyűjtött személyes adatok vonatkozásában az automatizált kezelésen alapuló minden döntést általában az (érintettel közvetlen kapcsolatban álló) uniós adatkezelő fog meghozni, és így közvetlenül az (EU) 2016/679 rendelet hatálya alá tartozik ⁽⁵¹⁾. Idetartoznak olyan adattovábbítási forgatókönyvek, amelyek szerint az adatkezelést külföldi (például egyesült államokbeli) gazdasági szereplő végzi, aki az uniós adatkezelő megbízottjaként (adatfeldolgozóként) jár el (vagy további feldolgozóként azon uniós adatfeldolgozó nevében, amely az adatokat az azokat összegyűjtő uniós adatkezelőtől megkapta), és amely ezt követően ennek alapján hozza meg a döntést.
- (34) Ezt megerősítette a Bizottság által az adatvédelmi pajzs ⁽⁵²⁾ működésének második éves felülvizsgálata keretében 2018-ban megrendelt tanulmány, amely arra a következtetésre jutott, hogy akkoriban nem volt arra utaló bizonyíték, hogy az adatvédelmi pajzs keretében továbbított személyes adatok alapján az adatvédelmi pajzsban részt vevő szervezetek általában automatizált döntéshozatalt végeznek.

⁽⁴⁴⁾ I. melléklet III. szakasza 8. pontja f. alpontjának (i)–(ii) alpontjai és a g. alpont.

⁽⁴⁵⁾ I. melléklet III. szakaszának 4. pontja; 8. pontjának b., c., e. alpontjai; 14. pontjának e., f. alpontjai, és 15. pontjának d. alpontja.

⁽⁴⁶⁾ I. melléklet III. szakasza 8. pontja e. alpontjának (ii) alpontja. A szervezetnek tájékoztatnia kell az egyént az elutasítás/korlátozás okairól, és kapcsolattartó pontot kell biztosítania a további vizsgálatokhoz (III. szakasz 8. pontja a. alpontjának (iii) alpontja).

⁽⁴⁷⁾ I. melléklet III. szakasza 8. pontja a. alpontjának (ii)–(iii) alpontjai.

⁽⁴⁸⁾ I. melléklet III. szakasza 8. pontja a. alpontjának (i) alpontja.

⁽⁴⁹⁾ I. melléklet II. szakaszának 6. pontja és III. szakasza 8. pontja a. alpontjának (i) alpontja.

⁽⁵⁰⁾ I. melléklet III. szakaszának 8.12. pontja.

⁽⁵¹⁾ Ezzel szemben abban a kivételes esetben, amikor az egyesült államokbeli szervezet közvetlen kapcsolatban van az uniós érintettel, ez általában annak a következménye, hogy uniós személyekre összpontosít árúk vagy szolgáltatások felkínálásával vagy viselkedésük nyomán követésével. E forgatókönyv szerint maga az egyesült államokbeli szervezet az (EU) 2016/679 rendelet hatálya alá fog tartozni (a 3. cikk (2) bekezdése), és így közvetlenül meg kell felelnie az uniós adatvédelmi jognak.

⁽⁵²⁾ SWD(2018) 497 final, 4.1.5. szakasz. A tanulmány a következőkre összpontosított: i. az adatvédelmi pajzsban részt vevő egyesült államokbeli szervezetek milyen mértékben hoznak egyéneket érintő döntéseket az uniós vállalatoktól az adatvédelmi pajzs keretében továbbított személyes adatok automatizált kezelése alapján, és ii. az Egyesült Államok szövetségi joga által az egyénekre vonatkozóan előírt biztosítékok, valamint e biztosítékok alkalmazásának feltételei.

- (35) Mindenesetre azokon a területeken, ahol a vállalatok a legvalószínűbben alkalmazzák a személyes adatok automatikus kezelését egyéneket érintő döntések meghozatalához (pl. hitelnyújtás, jelzáloghitel-ajánlatok, foglalkoztatás, lakhatás és biztosítás), az Egyesült Államok joga különleges védintézkedéseket biztosít a kedvezőtlen döntésekkel szemben⁽⁵³⁾. E jogszabályok általában úgy rendelkeznek, hogy az egyének jogosultak arra, hogy tájékoztatást kapjanak a döntés alapjául szolgáló konkrét okokról (pl. a hitelkérelem elutasításáról), vitassák a hiányos vagy pontatlan információkat (vagy jogellenes tényezők figyelembevételét) és jogorvoslatot igényeljenek. A fogyasztói hitelek területén a méltányos hitelminősítésről szóló törvény (FCRA) és az egyenlő hitellehetőségekről szóló törvény (ECOA) tartalmaz olyan biztosítékokat, amelyek valamilyen formában biztosítják a fogyasztók számára a magyarázathoz való jogot és a döntés megtámadásához való jogot. Ezek a törvények számos területen – többek között a hitel, a foglalkoztatás, a lakhatás és a biztosítás területén – relevánsak. Emellett egyes megkülönböztetésellenes jogszabályok – például a polgári jogokról szóló törvény VII. címe és a méltányos lakhatásról szóló törvény – védelmet biztosítanak az egyének számára az adott esetben bizonyos jellemzők alapján megkülönböztetéshez vezető automatizált döntéshozatalban használt modellek tekintetében, és biztosítják az egyének számára az ilyen döntések – köztük az automatizált döntések – megtámadásához való jogot. Az egészségügyi információk tekintetében az egészségbiztosítás hordozhatóságáról és elszámoltathatóságáról szóló törvény (HIPAA) adatvédelmi szabálya a személyes egészségügyi információkhoz való hozzáférés tekintetében az (EU) 2016/679 rendelethez hasonló jogokat hoz létre. Emellett az Egyesült Államok hatóságainak iránymutatása előírja az egészségügyi szolgáltatók számára, hogy olyan információkat kapjanak, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy tájékozottassák az egyéneket az egészségügyi ágazatban használt automatizált döntéshozatali rendszerekről⁽⁵⁴⁾.
- (36) Ezért ezek a szabályok az uniós adatvédelmi jog által biztosítotthoz hasonló védelmet nyújtanak abban a valószínűtlen helyzetben, amikor maga az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet hoz automatizált döntéseket.

2.2.6. Az újbóli adattovábbítás korlátozása

- (37) Az Európai Unióból az egyesült államokbeli szervezeteknek továbbított személyes adatok védelmi szintjét nem veszélyeztetheti az említett adatok Egyesült Államokon kívüli harmadik országokban található adatátvevők részére történő újbóli továbbítása.
- (38) Az újbóli továbbítással kapcsolatos elszámoltathatóságra vonatkozó elv⁽⁵⁵⁾ szerint különös szabályok vonatkoznak az úgynevezett „harmadik fél részére történő adattovábbításra”, vagyis arra, amikor az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezettől harmadik fél adatkezelő vagy adatfeldolgozó részére továbbítanak személyes adatokat, függetlenül attól, hogy az utóbbi az Egyesült Államokban vagy az Egyesült Államokon (és az Unió) kívüli harmadik országban található-e. Az újbóli továbbításra csak i. korlátozott és meghatározott célokból kerülhet sor, ii. az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet és a harmadik fél közötti szerződés⁽⁵⁶⁾ alapján (vagy vállalatcsoporton belüli hasonló megállapodás⁽⁵⁷⁾ alapján), valamint iii. csak akkor, ha a szerződés előírja a harmadik fél számára, hogy ugyanolyan szintű védelmet nyújtson, mint az elvek által biztosított védelem.
- (39) Az adatintegritás és a célhoz kötöttség elvével együtt értelmezett elvek által biztosítottal azonos szintű védelem biztosítására vonatkozó kötelezettség különösen azt jelenti, hogy a harmadik fél csak olyan célból kezelheti a részére továbbított személyes adatokat, amelyek nem összeegyeztethetetlenek azokkal a célokkal, amelyek érdekében az adatokat gyűjtötték, vagy amelyeket az egyén később engedélyezett (a választási lehetőség elvével összhangban).

⁽⁵³⁾ Lásd pl. az egyenlő hitellehetőségről szóló törvényt (15 U.S.C. § 1691 és azt követő szakaszai), a méltányos hitelminősítésről szóló törvényt (15 U.S.C. § 1681 és azt követő szakaszai), vagy a méltányos lakhatásról szóló törvényt (42 U.S.C. § 3601 és azt követő szakaszai). Ezenkívül az Egyesült Államok csatlakozott a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet mesterséges intelligenciára vonatkozó elveivel, amelyek többek között az átláthatóságra, az elmagyarázhatóságra, a biztonságra és az elszámoltathatóságra vonatkozó elveket is magukban foglalják.

⁽⁵⁴⁾ Lásd a következő oldalon elérhető iránymutatást: 2042-What personal health information do individuals have a right under HIPAA to access from their health care providers and health plans? | HHS.gov.

⁽⁵⁵⁾ Lásd az I. melléklet II. szakaszának 3. pontját és a „harmadik fél részére történő adattovábbításra vonatkozó kötelező szerződések” elnevezésű kiegészítő elvet (I. melléklet III. szakaszának 10. pontja).

⁽⁵⁶⁾ Ezen általános elv alóli kivételként a szervezetek kis számú munkavállaló személyes adatait újból továbbíthatják anélkül, hogy szerződést kötnének a szolgáltatás igénybe vevőjével alkalmi, foglalkoztatással kapcsolatos operatív szükségletekre, például repülőjárat foglalására, szállodai szobafoglalásra vagy biztosítási fedezetre. A szervezetnek azonban ebben az esetben is meg kell felelnie a tájékoztatás és a választási lehetőség elveinek (lásd az I. melléklet III. szakasza 9. pontjának e) alpontját).

⁽⁵⁷⁾ Lásd a „harmadik fél részére történő adattovábbításra vonatkozó kötelező szerződések” elnevezésű kiegészítő elvet (II. melléklet III. szakasza 10. pontjának b. alpontja). Bár ez az elv lehetővé teszi a nem szerződéses eszközökön (pl. vállalaton belüli megfelelési és ellenőrzési programokon) alapuló továbbításokat is, a szöveg egyértelművé teszi, hogy ezek az eszközök minden esetben kötelezően „biztosítják a személyes adatok védelmének a folytonosságát”. Továbbá tekintettel arra, hogy a tanúsított amerikai vállalat változatlanul felelős lesz az elvek betartásáért, erős ösztönzést kap ahhoz, hogy olyan eszközöket alkalmazzon, amelyek valóban hatékonyak a gyakorlatban.

- (40) Az újbóli továbbítással kapcsolatos elszámoltathatóság elvét a tájékoztatás és – harmadik fél adatkezelő részére történő adattovábbítás esetén ⁽⁵⁸⁾ – a választási lehetőség elvével összefüggésben kell értelmezni, amelyek szerint az érintetteket tájékoztatni kell (többek között) bármely harmadik fél adatátvevő típusáról/kilétéről, a harmadik fél részére történő továbbítás céljáról, valamint a felkínált választási és kifogásolási (kivülmaradási) lehetőségről, vagy – érzékeny adatok esetén – „megerősítő kifejezett hozzájárulást” (részvétel) kell adni a harmadik fél részére történő adattovábbításokhoz.
- (41) Az elvekben előírttal azonos szintű védelem biztosításának kötelezettsége az így továbbított adatok kezelésében részt vevő valamennyi harmadik félre vonatkozik, függetlenül az elhelyezkedésétől (az Egyesült Államokban vagy más, harmadik országban), valamint attól, hogy az eredeti harmadik fél adatátvevő maga továbbítja-e az említett adatokat más harmadik fél adatátvevőnek, például további kezelés céljából.
- (42) A harmadik fél adatátvevővel kötött szerződésnek minden esetben elő kell írnia, hogy az utóbbi értesíti az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetet, ha megállapítja, hogy a továbbiakban nem tud megfelelni ennek a kötelezettségnek. Ha ilyen megállapítás történik, a harmadik fél általi adatkezelésnek meg kell szűnnie, vagy más észszerű és megfelelő lépéseket kell tenni a helyzet orvoslására ⁽⁵⁹⁾.
- (43) További védintézkedések alkalmazandók harmadik fél megbízott (azaz az adatfeldolgozó) részére történő adattovábbítás esetén. Ilyen esetben az egyesült államokbeli szervezetnek biztosítani kell, hogy a megbízott kizárólag az utasításai szerint járjon el, és észszerű és megfelelő lépéseket kell tennie i. annak biztosítására, hogy a megbízott ténylegesen olyan módon kezelje a továbbított személyes adatokat, amely összhangban van a szervezetet az elvek alapján terhelő kötelezettségekkel, valamint ii. azért, hogy az értesítést követően megszüntesse az engedély nélküli kezelést és helyreállítsa a korábbi helyzetet ⁽⁶⁰⁾. A Kereskedelmi Minisztérium előírhatja a szervezet számára, hogy nyújtsa be a szerződés adatvédelmi rendelkezéseinek összefoglalóját vagy reprezentatív másolatát ⁽⁶¹⁾. Amennyiben egy (további) adatkezelési láncban megfelelési problémák merülnek fel, a személyes adatok kezelőjeként eljáró szervezetet terheli főszabály szerint a jogorvoslat, végrehajtás és felelősség elvében meghatározott felelősség, kivéve, ha bizonyítja, hogy nem felelős a kárt okozó eseményért ⁽⁶²⁾.

2.2.7. Elszámoltathatóság

- (44) Az elszámoltathatóság elve értelmében az adatkezelőknek megfelelő technikai és szervezeti intézkedéseket kell hozniuk, hogy hatékonyan feleljenek meg adatvédelmi kötelezettségeiknek, és bizonyítani tudják ezt a megfelelést, különösen az illetékes felügyeleti hatóság felé.
- (45) Ha egy szervezet önkéntesen az EU–USA adatvédelmi keret szerinti tanúsítás mellett dönt ⁽⁶³⁾, az elvek tényleges betartása számára kötelező és végrehajtható. A jogorvoslat, végrehajtás és felelősség elve ⁽⁶⁴⁾ értelmében az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknek hatékony mechanizmusokat kell biztosítaniuk az elveknek való megfelelés biztosítása érdekében. A szervezeteknek intézkedéseket kell hozniuk annak ellenőrzésére is ⁽⁶⁵⁾, hogy adatvédelmi szabályzatuk összhangban áll az elvekkel és ténylegesen is megfelel azoknak. Ezt vagy önértékelési rendszer keretében tehetik meg, amelynek tartalmaznia kell az annak biztosítására irányuló eljárásokat, hogy az alkalmazottak képzésben részesüljenek a szervezet adatvédelmi szabályzatának végrehajtásáról, továbbá rendszeresen és objektíven felülvizsgálják a megfelelést, vagy pedig külső megfeleléségi felülvizsgálatok révén, amelyek módszerei közé tartozhatnak az ellenőrzések, a szűrőpróbaszerű ellenőrzések vagy a technológiai eszközök használata.

⁽⁵⁸⁾ Az egyének nem rendelkeznek majd kivülmaradási joggal, ha a személyes adatokat olyan harmadik félnek továbbítják, amely megbízottként jár el az egyesült államokbeli szervezet nevében és utasításai alapján. Ehhez azonban szerződésre van szükség a megbízott, valamint az egyesült államokbeli szervezet között, amely felelősséget fog viselni azért, hogy utasítási jogkörével élve garantálja az elvek szerint biztosított védintézkedéseket.

⁽⁵⁹⁾ A helyzet eltérő attól függően, hogy a harmadik fél adatkezelő vagy adatfeldolgozó-e (megbízott). Az első esetben a harmadik féllel kötött szerződésben elő kell írni, hogy a harmadik fél megszünteti a kezelést vagy egyéb észszerű és megfelelő lépéseket tesz a helyzet orvoslására. A második esetben az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetnek – amely az általa adott utasítások alapján ellenőrzi a megbízott által végzett kezelést – feladata, hogy intézkedéseket hozzon. Lásd: I. melléklet II. szakaszának 3. pontja.

⁽⁶⁰⁾ I. melléklet II. szakasza 3. pontjának b. alpontja.

⁽⁶¹⁾ Uo.

⁽⁶²⁾ I. melléklet II. szakasza 7. pontjának d. alpontja.

⁽⁶³⁾ Lásd továbbá az „önanúsitás” kiegészítő elvet (az I. melléklet III. szakaszának 6. pontja).

⁽⁶⁴⁾ Lásd továbbá a „vitarendezés és végrehajtás” kiegészítő elvet (az I. melléklet III. szakaszának 11. pontja).

⁽⁶⁵⁾ Lásd továbbá az „ellenőrzés” kiegészítő elvet (az I. melléklet III. szakaszának 7. pontja).

- (46) Ezen túlmenően a szervezeteknek nyilvántartást kell vezetniük az EU–USA adatvédelmi keret szerinti gyakorlataik végrehajtásáról, és azokat kérésre rendelkezésre kell bocsátaniuk egy független vitarendezési szervhez vagy illetékes végrehajtó hatósághoz benyújtott vizsgálat vagy a meg nem feleléssel kapcsolatos panasz keretében ⁽⁶⁶⁾.

2.3. Adminisztráció, felügyelet és végrehajtás

- (47) Az EU–USA adatvédelmi keretet a Kereskedelmi Minisztérium irányítja és követi nyomon. A keret felügyeleti és érvényesítési mechanizmusokat ír elő annak ellenőrzése és biztosítása céljából, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő vállalatok betartják az elveket és a megfelelés minden esetleges hiányosságát orvosolják. Ezeket a mechanizmusokat az elvek (I. melléklet), valamint a Kereskedelmi Minisztérium (III. melléklet), az FTC (IV. melléklet), és a Közlekedési Minisztérium (V. melléklet) által tett kötelezettségvállalások határozzák meg.

2.3.1. (Újra)tanúsítás

- (48) Az EU–USA adatvédelmi keret szerinti tanúsításhoz (vagy évente történő újratanúsításhoz) a szervezeteknek nyilvánosan nyilatkozniuk kell az elvek betartása iránti elkötelezettségükről, valamint elérhetővé kell tenniük és maradéktalanul végre kell hajtaniuk adatvédelmi szabályzataikat ⁽⁶⁷⁾. A szervezeteknek (újra)tanúsítási kérelmük részeként információkat kell benyújtaniuk a Kereskedelmi Minisztériumhoz többek között az érintett szervezet nevééről, a személyes adatok szervezet általi kezelésének céljairól, a tanúsítás tárgyát képező személyes adatokról, valamint a választott ellenőrzési módszerről, a vonatkozó független jogorvoslati mechanizmusról és az elvek betartására hatáskörrel rendelkező állami szervről ⁽⁶⁸⁾.
- (49) A szervezetek attól az időponttól kaphatnak személyes adatokat az EU–USA adatvédelmi keret alapján, amikor a Kereskedelmi Minisztérium felvette őket az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára. A jogbiztonság biztosítása és a „hamis állítások” elkerülése érdekében az első alkalommal tanúsító szervezetek nem hivatkozhatnak nyilvánosan az elvekhez való csatlakozásukra, mielőtt a Kereskedelmi Minisztérium megállapította, hogy a szervezet tanúsításának benyújtása teljes, és a szervezetet felvette az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára ⁽⁶⁹⁾. Az ilyen szervezeteknek évente ismételt tanúsítaniuk kell az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételüket, többek között annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek adatvédelmi szabályzata tartalmaz-e a vonatkozó vitarendezési mechanizmus honlapján található megfelelő panaszbejelentő űrlapra mutató hiperhivatkozást, és amennyiben egy szervezet több szervezetét és leányvállalatát is feltüntetik a tanúsítási beadványban, hogy e szervezetek mindegyikének adatvédelmi szabályzata megfelel-e a tanúsítási követelményeknek, és könnyen hozzáférhető-e az érintettek számára ⁽⁷²⁾. Ezen túlmenően a Kereskedelmi Minisztérium szükség esetén keresztellenőrzéseket végez az FTC-vel és a Közlekedési Minisztériummal annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek az (újra)tanúsítási beadvényaikkban azonosított felügyeleti testület hatálya alá tartoznak-e, és együttműködik az alternatív vitarendezési szervekkel annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezeteket nyilvántartásba vették-e az (újra)tanúsítási beadvényukban azonosított független jogorvoslati mechanizmus tekintetében ⁽⁷³⁾.

⁽⁶⁶⁾ I. melléklet III. szakaszának 7. pontja.

⁽⁶⁷⁾ I. melléklet I. szakaszának 2. pontja.

⁽⁶⁸⁾ I. melléklet III. szakasza 6. pontjának b. alpontja és III. melléklet, lásd „Az öntanúsítási követelmények ellenőrzése” szakaszt.

⁽⁶⁹⁾ I. melléklet, 12. lábjegyzet.

⁽⁷⁰⁾ I. melléklet III. szakasza 6. pontjának h. alpontja.

⁽⁷¹⁾ I. melléklet III. szakasza 6. pontjának a. alpontja és 12. lábjegyzet, valamint III. melléklet, lásd „Az öntanúsítási követelmények ellenőrzése” szakaszt.

⁽⁷²⁾ III. melléklet, „Az öntanúsítási követelmények ellenőrzése” című szakasz.

⁽⁷³⁾ Hasonlóképpen, a Kereskedelmi Minisztérium együttműködik azzal a harmadik féllel, amely az adatvédelmi hatóság testületének fizetett díj révén beszedett pénzeszközök letétkezelője lesz (lásd a (73) preambulumbekendést), annak ellenőrzése érdekében, hogy az adatvédelmi hatóságokat független jogorvoslati mechanizmusként választó szervezetek az adott évre megfizették-e a díjat. Lásd a III. melléklet „Az öntanúsítási követelmények ellenőrzése” című szakaszát.

- (51) A Kereskedelmi Minisztérium tájékoztatja a szervezeteket, hogy az (újra)tanúsítás elvégzése érdekében foglalkozniuk kell a felülvizsgálat során azonosított valamennyi kérdéssel. Abban az esetben, ha a szervezet nem válaszol a Kereskedelmi Minisztérium által meghatározott határidőn belül (például az újratanúsítás tekintetében az elvárás, hogy a folyamat 45 napon belül befejeződjön) ⁽⁷⁴⁾, vagy egyéb esetben nem fejezi be a tanúsítást, a beadványt visszavontnak kell tekinteni. Ebben az esetben az EU–USA adatvédelmi keretben való részvétellel vagy az annak való megfeleléssel kapcsolatos bármilyen megtévesztés az FTC vagy a Közlekedési Minisztérium végrehajtási intézkedésének tárgyát képezheti ⁽⁷⁵⁾.
- (52) Az EU–USA adatvédelmi keret megfelelő alkalmazása érdekében az érdekelt feleknek, például az érintetteknek, az adatátadóknak és a nemzeti adatvédelmi hatóságoknak tudniuk kell azonosítani az elveket elfogadó szervezeteket. Az ilyen átláthatóság belépő ponton való biztosítása érdekében a Kereskedelmi Minisztérium vállalta az olyan szervezetek listájának vezetését és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételét, amelyek tanúsították az elvek elfogadását, és az e határozat IV. és V. mellékletében említettek közül legalább egy végrehajtó hatóság hatáskörébe tartoznak ⁽⁷⁶⁾. A Kereskedelmi Minisztérium frissíti a listát a szervezetek éves ismételt tanúsítási beadványai alapján, és valahányszor egy szervezet kilép vagy törlésre kerül az EU–USA adatvédelmi keretből. Ezenkívül az átláthatóság kilépési helyen történő biztosítása érdekében a Kereskedelmi Minisztérium vezeti továbbá a listáról eltávolított szervezetek nyilvános és hiteles listáját, amely minden esetben meghatározza az ilyen eltávolítás okát ⁽⁷⁷⁾. Végül pedig az FTC EU–USA adatvédelmi keretről szóló weblapjára mutató hivatkozást biztosít, amely felsorolja az FTC által a keret alapján hozott jogérvényesítési intézkedéseket ⁽⁷⁸⁾.

2.3.2. Megfelelés-ellenőrzés

- (53) A Kereskedelmi Minisztérium folyamatosan nyomon követi, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek különböző mechanizmusokon keresztül ténylegesen megfelelnek-e az elveknek ⁽⁷⁹⁾. Különösen „szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket” végez a véletlenszerűen kiválasztott szervezeteknél, valamint eseti szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket bizonyos szervezeteknél, amikor potenciális megfelelési problémákat tárnak fel (pl. harmadik felek jelentést tesznek a Kereskedelmi Minisztériumnak) annak ellenőrzése érdekében, hogy i. rendelkezésre állnak-e a panaszok és az érintettek kérelmeinek kezelésére szolgáló kapcsolattartó pontok, és reagálnak-e, ii. a szervezet adatvédelmi szabályzata könnyen elérhető-e mind a honlapján, mind a Kereskedelmi Minisztérium honlapján található hiperhivatkozáson keresztül, iii. a szervezet adatvédelmi szabályzata továbbra is megfelel-e a tanúsítási követelményeknek, és iv. a szervezetek által választott független vitarendezési mechanizmus rendelkezésre áll-e a panaszok kezelésére ⁽⁸⁰⁾.
- (54) Ha hitelt érdemlő bizonyíték van arra, hogy egy szervezet nem tesz eleget az EU–USA adatvédelmi keret szerinti kötelezettségvállalásainak (ideértve azt az esetet is, ha a Kereskedelmi Minisztériumhoz panasz érkezik, vagy ha a szervezet nem válaszol kielégítő módon a Kereskedelmi Minisztérium kérdéseire), a Kereskedelmi Minisztérium előírja a szervezet számára, hogy töltsön ki és nyújtson be részletes kérdőívet ⁽⁸¹⁾. Azt a szervezetet, amely nem válaszol megfelelően és időben a kérdőívre, az illetékes hatósághoz (az FTC-hez vagy Közlekedési Minisztériumhoz) utalják esetleges végrehajtási intézkedés céljából ⁽⁸²⁾. Az adatvédelmi pajzs keretében végzett megfelelés-ellenőrzési

⁽⁷⁴⁾ III. melléklet, 2. lábjegyzet.

⁽⁷⁵⁾ Lásd a III. melléklet „Az öntanúsítási követelmények ellenőrzése” című szakaszát.

⁽⁷⁶⁾ Az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájának kezelésére vonatkozó információk a III. mellékletben (lásd „Az adatvédelmi keretprogramnak a Kereskedelmi Minisztérium általi igazgatása és felügyelete” című bevezetőt) és az I. mellékletben (I. szakasz 3. pont, I. szakasz 4. pont, III. szakasz 6. pont d. alpont és III. szakasz 11. pont g. alpont) található.

⁽⁷⁷⁾ III. melléklet, lásd „Az adatvédelmi keretprogramnak a Kereskedelmi Minisztérium általi igazgatása és felügyelete” című bevezetőt.

⁽⁷⁸⁾ Lásd a III. melléklet „Az adatvédelmi keret weboldalának a célközönségekhez igazítása” című szakaszát.

⁽⁷⁹⁾ Lásd a III. melléklet „Az adatvédelmi keretprogram rendszeres, hivatalból végzett megfelelési felülvizsgálatai és értékelései” című szakaszát.

⁽⁸⁰⁾ Nyomonkövetési tevékenységeinek részeként a Kereskedelmi Minisztérium különböző eszközöket használhat, többek között az adatvédelmi szabályzatokra mutató hibás hivatkozások ellenőrzésére, vagy a meg nem felelést hitelt érdemlően bizonyító jelentésekről szóló hírek aktív nyomon követésére.

⁽⁸¹⁾ Lásd a III. melléklet „Az adatvédelmi keretprogram rendszeres, hivatalból végzett megfelelési felülvizsgálatai és értékelései” című szakaszát.

⁽⁸²⁾ Lásd a III. melléklet „Az adatvédelmi keretprogram rendszeres, hivatalból végzett megfelelési felülvizsgálatai és értékelései” című szakaszát.

tevékenységei részeként a Kereskedelmi Minisztérium rendszeresen elvégezte az (53) preambulumbekzdésben említett szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket, és folyamatosan nyomon követte a nyilvános jelentéseket, ami lehetővé tette számára a megfelelési problémák azonosítását, kezelését és megoldását⁽⁸³⁾. Azokat a szervezeteket, amelyek tartósan nem felelnek meg az elveknek, el fogják távolítani az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról, és vissza kell szolgáltatniuk vagy törölniük kell a keret szerint kapott személyes adatokat⁽⁸⁴⁾.

- (55) Az eltávolítás egyéb eseteiben – például a részvételből való önkéntes kilépés vagy az ismételt tanúsítás elmulasztása esetén – a szervezet köteles törölni vagy visszajuttatni az adatokat, vagy megőrizheti azokat, ha évente megerősíti a Kereskedelmi Minisztérium számára azt a kötelezettségvállalását, hogy továbbra is alkalmazza az elveket, vagy egyéb engedélyezett eszközökkel megfelelő védelmet nyújt a személyes adatok számára (pl. olyan szerződéssel, amely teljes mértékben tükrözi a Bizottság által jóváhagyott vonatkozó általános szerződési feltételeket)⁽⁸⁵⁾. Ebben az esetben a szervezetnek meg kell határoznia a szervezeten belül az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos kérdések megválaszolására szolgáló kapcsolattartó pontot.

2.3.3. A hamis részvételi nyilatkozatok azonosítása és kezelése

- (56) A Kereskedelmi Minisztérium mind hivatalból, mind (pl. az adatvédelmi hatóságoktól kapott) panaszok alapján nyomon fogja követni az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételre vonatkozó hamis állításokat vagy az EU–USA adatvédelmi keret szerinti tanúsító védjegy nem megfelelő használatát⁽⁸⁶⁾. A Kereskedelmi Minisztérium folyamatosan ellenőrzi különösen azt, hogy azok a szervezetek, amelyek i. kilépnek az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételből, ii. nem végezték el az éves újratanúsítást (azaz vagy megkezdték, de nem fejezték be időben az éves újratanúsítási folyamatot, vagy el sem kezdték azt), iii. résztvevőként eltávolításra kerülnek, különösen „tartós meg nem felelés miatt”, vagy iv. nem fejezték be az első tanúsítást (azaz megkezdték, de nem fejezték be időben az első tanúsítási folyamatot), töröljék a közzétett adatvédelmi szabályzataikból az EU–USA adatvédelmi keretre vonatkozó hivatkozásokat, amelyek arra utalnak, hogy a szervezet aktívan részt vesz a keretrendszerben⁽⁸⁷⁾. A Kereskedelmi Minisztérium internetes kereséseket is végez annak érdekében, hogy azonosítsa az EU–USA adatvédelmi keretre való hivatkozásokat a szervezetek adatvédelmi szabályzataiban, többek között az olyan szervezetek hamis állításainak azonosítása céljából, amelyek soha nem vettek részt az EU–USA adatvédelmi keretben⁽⁸⁸⁾.
- (57) Amennyiben a Kereskedelmi Minisztérium megállapítja, hogy az EU–USA adatvédelmi keretre való hivatkozásokat nem törölték vagy nem megfelelően használják, tájékoztatja a szervezetet az FTC/Közlekedési Minisztérium esetleges megkereséséről⁽⁸⁹⁾. Ha egy szervezet nem ad határozott választ, a Kereskedelmi Minisztérium esetleges végrehajtási intézkedés céljából az illetékes ügynökséghez utalja az ügyet⁽⁹⁰⁾. Az FTC, a Közlekedési Minisztérium vagy egyéb érintett amerikai végrehajtó hatóságok végrehajtási intézkedést hoznak, ha egy szervezet az elvek általa történő elfogadásával kapcsolatos, félrevezető nyilatkozatokkal vagy gyakorlatokkal megtéveszti a közvéleményt. A Kereskedelmi Minisztériumnak adott hamis közlések a hamis nyilatkozatokról szóló törvény (18 U.S.C. § 1001) alapján perelhető.

⁽⁸³⁾ Az adatvédelmi pajzs második éves felülvizsgálata során a Kereskedelmi Minisztérium arról tájékoztatott, hogy 100 szervezetnél végezt szűrőpróbaszerű ellenőrzést, és 21 esetben küldött megfelelési kérdőívet (amelyet követően a feltárt problémákat orvosolták), lásd: SWD(2018) 497 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 9. o. Hasonlóképpen, a Kereskedelmi Minisztérium az adatvédelmi pajzs harmadik éves felülvizsgálata során arról számolt be, hogy a nyilvános jelentések nyomon követése révén három incidenst tárt fel, és elindította azt a gyakorlatot, hogy havonta 30 vállalatnál szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végez, ami az esetek 28 %-ában megfelelési kérdőívekhez vezetett (amit követően a feltárt problémákat azonnal orvosolták, vagy három esetben figyelmeztető levelet követően megoldották), lásd: SWD(2019) 495 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 8. o.

⁽⁸⁴⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontjának g. alpontja. Az előírásoknak való folyamatos meg nem felelés különösen akkor merül fel, ha a szervezet megtagadja a magánélet védelmével kapcsolatos önszabályozó, független vitarendezési vagy jogalkalmazó hatóság végső döntésének való megfelelést.

⁽⁸⁵⁾ I. melléklet III. szakasza 6. pontjának f. alpontja.

⁽⁸⁶⁾ Lásd a III. melléklet „Hamis részvételi nyilatkozatok keresése és kezelése” című szakaszát.

⁽⁸⁷⁾ Uo.

⁽⁸⁸⁾ Uo.

⁽⁸⁹⁾ Uo.

⁽⁹⁰⁾ Az adatvédelmi pajzs keretében a Kereskedelmi Minisztérium a keret harmadik éves felülvizsgálata során arról számolt be, hogy 669 hamis részvételi nyilatkozatot azonosított (2018 októbere és 2019 októbere között), amely ügyek többségét a Kereskedelmi Minisztérium figyelmeztető levele után megoldották, és 143 ügyet utaltak az FTC elé (lásd az alábbi (62) preambulumbekzdést). Lásd: SWD(2019) 495 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 10. o.

2.3.4. Végrehajtás

- (58) Az adatvédelem megfelelő szintjének gyakorlati biztosítása érdekében létre kell hozni egy független felügyeleti hatóságot, amely hatáskörrel rendelkezik az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés nyomon követésére és kikényszerítésére.
- (59) Az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknek az illetékes amerikai hatóságok – az FTC és a Kereskedelmi Minisztérium – joghatósága alá kell tartozniuk, amelyek rendelkeznek az elveknek való megfelelés hatékony biztosításához szükséges vizsgálati és végrehajtási hatáskörökkel ⁽⁹¹⁾.
- (60) Az FTC független hatóság, amely öt biztosból áll, akiket az elnök nevez ki a Szenátus tanácsa alapján és egyetértésével ⁽⁹²⁾. A biztosokat hét évre nevezik ki, és azokat az elnök csak nem hatékony munkavégzés, hivatali mulasztás vagy hivatali visszaélés miatt mentheti fel. Az FTC ugyanazon politikai pártból legfeljebb három biztossal rendelkezik, a biztosok pedig kinevezésük ideje alatt nem folytathatnak más tevékenységet, hivatást vagy munkát.
- (61) Az FTC kivizsgálhatja az elveknek való megfelelést, valamint az elvek betartására vagy az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételre vonatkozó hamis állításokat olyan szervezetek részéről, amelyek már nem szerepelnek az adatvédelmi keret szerinti listán, vagy amelyeket soha nem tanúsítottak ⁽⁹³⁾. Az FTC úgy érvényesítheti a megfelelést, hogy közigazgatási vagy szövetségi bírósági végzéseket (ideértve az egyezségek útján hozott „hozzájárulási végzéseket”) ⁽⁹⁴⁾ kér előzetes vagy állandó intézkedések vagy egyéb jogorvoslatok iránt, és rendszeresen nyomon követi az ilyen végzéseknek való megfelelést ⁽⁹⁵⁾. Ha a szervezetek nem tartják be ezeket a végzéseket, az FTC polgári jogi szankciókat vagy egyéb jogorvoslatokat igényelhet, többek között a jogellenes cselekmény okozta károk megtérítését követelheti. Az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek számára kiadott mindegyik hozzájárulási végzés önbejelentési rendelkezéseket tartalmaz majd ⁽⁹⁶⁾, és arra fogja kötelezni a szervezeteket, hogy hozzák nyilvánosságra az FTC-hez benyújtott valamennyi megfelelési vagy értékelő jelentésnek az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos, lényeges szakaszait. Végezetül az FTC fenntartja majd azoknak a szervezeteknek az online listáját, amelyek az FTC vagy valamely bíróság EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos ügyekben hozott végzéseinek hatálya alá tartoznak ⁽⁹⁷⁾.
- (62) Ami az adatvédelmi pajzsot illeti, az FTC mintegy 22 esetben tett végrehajtási intézkedést, mind a keretrendszer konkrét követelményeinek megsértése tekintetében (pl. nem erősítette meg a Kereskedelmi Minisztérium felé, hogy a szervezet a keretből való kilépését követően is alkalmazta az adatvédelmi pajzs védelmét, önértékelés vagy külső megfelelési felülvizsgálat útján nem tudta ellenőrizni, hogy a szervezet megfelelt-e a keretrendszernek) ⁽⁹⁸⁾, mind pedig a keretrendszerben való részvételre vonatkozó hamis állítások tekintetében (pl. olyan szervezetek részéről, amelyek elmulasztották megtenni a tanúsítás megszerzéséhez szükséges lépéseket, vagy hagyták, hogy tanúsításuk lejárvon, de hamisan úgy nyilatkoztak, hogy részvételük továbbra is fennáll) ⁽⁹⁹⁾. Ez a végrehajtási intézkedés többek között abból eredt, hogy a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatokat proaktívan arra használták, hogy az adatvédelmi pajzs egyes résztvevőitől anyagokat szerezzenek be az adatvédelmi pajzsban foglalt kötelezettségek lényeges megsértésének ellenőrzése céljából ⁽¹⁰⁰⁾.

⁽⁹¹⁾ Az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetnek nyilvánosan közzé kell tennie azt a kötelezettségvállalását, hogy teljesíti az elveket, közlésezi az említett elveknek megfelelő adatvédelmi szabályzatát és teljeskörűen végrehajtja azt. Az FTC-ről szóló törvény tisztességtelen vagy megtévesztő kereskedelmi vagy kereskedelmet érintő gyakorlatokat tiltó 5. szakasza (a 15 U.S.C. § 45) és a 49 U.S.C.-nek a fuvarozók és a jegyértékesítők számára a légi közlekedés vagy a légi közlekedés értékesítése során a tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatok folytatásának tilalmáról szóló § 41712 alapján a teljesítés elmulasztásával szemben jogérvényesítésnek helye van.

⁽⁹²⁾ 15 U.S.C. § 41.

⁽⁹³⁾ IV. melléklet.

⁽⁹⁴⁾ Az FTC-től származó információk szerint a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság az adatvédelem területén nem rendelkezik hatáskörrel helyszíni vizsgálatok lefolytatására. Hatásköre azonban kiterjed arra, hogy dokumentumok és írásbeli nyilatkozatok megküldésére kötelezze a szervezeteket (lásd az FTC-ről szóló törvény 20. szakaszát), és a bírósági rendszert is igénybe veheti e végzések kikényszerítésére nem teljesítés esetén.

⁽⁹⁵⁾ Lásd a IV. melléklet „Végzések keresése és nyomon követése” című szakaszát.

⁽⁹⁶⁾ Az FTC vagy valamely bíróság végzései arra kötelezhetik a vállalatokat, hogy adatvédelmi programokat hajtsanak végre, és rendszeres megfelelési jelentéseket vagy a szóban forgó programokról független harmadik fél által készített értékeléseket bocsássanak az FTC rendelkezésére.

⁽⁹⁷⁾ A IV. melléklet „Végzések keresése és nyomon követése” című szakasza.

⁽⁹⁸⁾ SWD(2019) 495 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 11. o.

⁽⁹⁹⁾ Lásd az FTC honlapján felsorolt ügyeket, amelyek a <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security/privacy-shield> címen érhetők el. Lásd továbbá: SWD(2017) 344 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 17. o.; SWD(2018) 497 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 12. o., valamint SWD(2019) 495 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 11. o.

⁽¹⁰⁰⁾ Lásd például Joseph Simons elnök által az adatvédelmi pajzs második éves áttekintése során készített észrevételeket (ftc.gov).

- (63) Általánosabban az FTC az elmúlt években számos esetben tett végrehajtási intézkedéseket az EU–USA adatvédelmi keretben is előírt konkrét adatvédelmi követelményeknek való megfeleléssel kapcsolatban, például a célhoz kötöttség és az adatmegőrzés⁽¹⁰¹⁾, az adatminimalizálás⁽¹⁰²⁾, az adatbiztonság⁽¹⁰³⁾ és az adatpontosság⁽¹⁰⁴⁾ elve tekintetében.
- (64) A Közlekedési Minisztérium kizárólagos jogkörrel rendelkezik a légitársaságok adatvédelmi gyakorlatainak a szabályozására, és az FTC-vel közös hatásköre van a jegyértékesítők légi közlekedés értékesítése során folytatott adatvédelmi gyakorlata tekintetében. A Közlekedési Minisztérium tisztségviselőinek célja először az egyezség elérése, és amennyiben ez nem lehetséges, végrehajtási eljárást indíthatnak, amely magában foglalja a Közlekedési Minisztérium közigazgatási bírāja előtt lefolytatott bizonyításvételt, aki jogosult megszüntető végzéseket kibocsátani és polgári jogi szankciókat kiszabni⁽¹⁰⁵⁾. A közigazgatási bírák a közigazgatási eljárásról szóló törvény (APA) értelmében számos módon részesülnek védelemben függetlenségük és pártatlanságuk biztosítása érdekében. Például csak megalapozott indokkal lehet őket elbocsátani; rotációs alapon vannak ügyekhez rendelve; nem láthatnak el olyan feladatokat, amelyek nem egyeztetettek össze közigazgatási bírói feladataikkal és felelősségükkel; nem állnak az őket alkalmazó hatóság (ebben az esetben a Közlekedési Minisztérium) vizsgálati csoportjának felügyelete alatt; és pártatlanul kell ellátniuk igazságszolgáltatási/végrehajtási feladataikat⁽¹⁰⁶⁾. A Közlekedési Minisztérium kötelezettséget vállalt arra, hogy nyomon követi a végrehajtási végzéseket, és biztosítja, hogy az EU–USA adatvédelmi keret szerinti ügyekből származó végzések elérhetőek legyenek a honlapján⁽¹⁰⁷⁾.

2.4. Jogorvoslat

- (65) A megfelelő védelem, és különösen a személyhez fűződő jogok érvényesítésének biztosítása érdekében az érintetteknek hatékony közigazgatási és bírósági jogorvoslatot kell biztosítani.
- (66) Az EU–USA adatvédelmi keret a jogorvoslat, végrehajtás és felelősség elve révén arra kötelezi a szervezeteket, hogy biztosítsanak jogorvoslati lehetőséget a meg nem felelés által érintett egyéneknek, és így tegyék lehetővé az uniós érintetteknek, hogy panaszt nyújtsanak be az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek megfelelésének hiányával kapcsolatban, továbbá hogy szükség esetén hatékony jogorvoslatot biztosító határozatokkal kényszerítsék ki a panaszok rendezését⁽¹⁰⁸⁾. A szervezeteknek a tanúsításuk részeként eleget kell tenniük ennek az elvnek azáltal, hogy hatékony és könnyen igénybe vehető, független jogorvoslati mechanizmusokat biztosítanak, amelyek keretében minden egyén panaszai és jogvitái kivizsgálhatók és gyorsan megoldhatók anélkül, hogy ez költséget jelentene az egyén számára⁽¹⁰⁹⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Lásd pl. az FTC Drizly, LLC. ügyben hozott végzését, amely többek között előírja a vállalat számára, hogy 1. semmisítse meg az általa gyűjtött olyan személyes adatokat, amelyek nem szükségesek ahhoz, hogy a fogyasztóknak termékeket vagy szolgáltatásokat nyújtson, 2. tartózkodjon a személyes adatok gyűjtésétől vagy tárolásától, kivéve, ha ez a megőrzési ütemtervben meghatározott konkrét célokból szükséges.

⁽¹⁰²⁾ Lásd pl. az FTC CafePress ügyben hozott végzését (2022. március 24.), amely többek között előírja az összegyűjtött adatok mennyiségének minimalizálását.

⁽¹⁰³⁾ Lásd például az FTC Drizzly, LLC és CafePress ügyben hozott jogérvényesítési intézkedését, amelyben az érintett vállalatoktól célzott biztonsági program vagy konkrét biztonsági intézkedések bevezetését írta elő. Emellett az adatvédelmi incidenseket illetően lásd még az FTC Chegg ügyben 2023. január 27-én hozott végzését, a 2019-ben az Equifaxszal kötött egyezség kapcsán (<https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2019/07/equifax-pay-575-million-part-settlement-ftc-cfpb-states-related-2017-data-breach>).

⁽¹⁰⁴⁾ Lásd pl. a RealPage, Inc. ügyet (2018. október 16.), amelyben az FTC végrehajtási intézkedést hozott az FCRA alapján egy olyan bérlőátvizsgáló vállalat szemben, amely magánszemélyekről szóló háttérjelentéseket nyújtott be az ingatlan tulajdonosoknak és ingatlankezelő társaságoknak a bérleti előzményekből származó információk, a nyilvános nyilvántartási információk (többek között bűnügyi és kilakoltatási előzmények) és a hitelinformációk alapján, amelyek jelentéseket a lakhatásra való jogosultság megállapításához használt tényezőként alkalmaztak. Az FTC megállapította, hogy a vállalat nem tett észszerű intézkedéseket az automatikus döntéshozatali eszköze alapján szolgáltatott információk pontosságának biztosítása érdekében.

⁽¹⁰⁵⁾ Lásd az V. melléklet „Végrehajtási gyakorlatok” című szakaszát.

⁽¹⁰⁶⁾ Lásd: 5 U.S.C. §§ 3105, 7521(a), 554(d) és 556(b)(3).

⁽¹⁰⁷⁾ V. melléklet, lásd „Az EU–USA adatvédelmi keret megsértésére vonatkozó hatósági végrehajtási végzések nyomon követése és végrehajtása” című szakaszt.

⁽¹⁰⁸⁾ I. melléklet II. szakaszának 7. pontja.

⁽¹⁰⁹⁾ I. melléklet III. szakaszának 11. pontja.

- (67) A szervezetek az Unióban vagy az Egyesült Államokban található független jogorvoslati mechanizmusokat választhatják. Amint azt a (73) preambulumbekzdés részletesebben kifejti, ez magában foglalja az uniós adatvédelmi hatóságokkal való együttműködés önkéntes vállalásának lehetőségét is. Amennyiben a szervezetek emberi erőforrásokra vonatkozó adatokat kezelnek, az uniós adatvédelmi hatóságokkal való együttműködésre vonatkozó kötelezettségvállalás kötelező. A további alternatívák közé tartoznak a független, alternatív vitarendezés vagy azok a magánszektorban kidolgozott adatvédelmi programok, amelyek az elveket beépítik a szabályozásukba. Az utóbbiaknak hatékony jogérvényesítési mechanizmusokat kell tartalmazniuk a jogorvoslat, végrehajtás és felelősség elve követelményeinek megfelelően.
- (68) Következtetésképpen az EU–USA adatvédelmi keret számos lehetőséget kínál az érintetteknek, hogy érvényesítsék a jogaikat, panaszt nyújtsanak be az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek meg nem felelésével kapcsolatban, továbbá hogy szükség esetén hatékony jogorvoslatot biztosító határozatokkal kényszerítsék ki a panaszok rendezését. Az egyének közvetlenül a szervezethez, a szervezet által kijelölt független vitarendezési szervhez, a nemzeti adatvédelmi hatóságokhoz, a Kereskedelmi Minisztériumhoz vagy az FTC-hez nyújthatják be panaszukat. Ha a fenti jogorvoslati vagy jogérvényesítési mechanizmusok egyike sem vezet a panaszok rendezéséhez, az egyének jogosultak továbbá igénybe venni a kötelező választottbíráskodást is (e határozat I. mellékletének I. melléklete). A választott bírói testület kivételével, amelynek igénybevételéhez egyes jogorvoslati lehetőségek kimerítése szükséges, az egyének szabadon döntenek arról, hogy igénybe veszik-e az összes jogorvoslati mechanizmust vagy azok valamelyikét, és nem kötelesek bármelyik mechanizmust előnyben részesíteni a többivel szemben vagy egy konkrét sorrendet követni.
- (69) Az uniós érintettek először az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetekkel való közvetlen kapcsolatfelvétel révén indíthatnak eljárást az elvek be nem tartása miatt ⁽¹¹⁰⁾. A panaszok rendezésének megkönnyítése érdekében a szervezetnek hatékony jogorvoslati mechanizmust kell kialakítania az ilyen panaszok elbírálására. Az adott szervezet adatvédelmi szabályzatában tehát egyértelműen tájékoztatni kell az egyéneket a panaszokat kezelő, szervezeten belüli vagy azon kívüli kapcsolattartó pontról, (így az Unión belüli bármely érintett szervezetről, amely választ adhat a kérdésekre vagy panaszokra), valamint a kijelölt független vitarendezési szervről (lásd a (70) preambulumbekzdést). A szervezetnek 45 napos időszakon belül választ kell adnia az uniós érintetteknek, miután közvetlenül az adott egyéntől vagy egy adatvédelmi hatóság utalását követően a Kereskedelmi Minisztérium közvetítésével kézhez kapta az illető panaszát ⁽¹¹¹⁾. Ehhez hasonlóan a szervezetek kötelesek gyorsan választ adni a Kereskedelmi Minisztériumtól vagy egy adatvédelmi hatóságtól ⁽¹¹²⁾ (ha a szervezet kötelezettséget vállalt az adatvédelmi hatósággal való együttműködésre) érkező, az elvek általuk történő elfogadásával kapcsolatos megkeresésekre és egyéb információkérésekre.
- (70) Másrészt az egyének a panaszt közvetlenül is benyújthatják ahhoz a független vitarendezési szervhez (az Egyesült Államokban vagy az Unióban), amelyet az adott szervezet azért jelölt ki, hogy kivizsgálja és rendezze az egyéni panaszokat (ha azok nem egyértelműen megalapozatlanok vagy komolytalanok) és megfelelő ingyenes jogorvoslatot biztosítson az egyének számára ⁽¹¹³⁾. Az ilyen szervek által kiszabott szankcióknak és jogorvoslatoknak eléggé szigorúaknak kell lenniük ahhoz, hogy a szervezetek betartsák az elveket, továbbá rendelkezniük kell arról, hogy a szervezetnek vissza kell fordítania vagy ki kell igazítania a megfelelés elmulasztásának hatását, valamint a körülményektől függően elő kell írniuk a szóban forgó személyes adatok további kezelésének megszüntetését vagy az adatok törlését, és a meg nem felelésre vonatkozó megállapítások nyilvánosságát ⁽¹¹⁴⁾. A szervezetek által kijelölt független vitarendezési szervek kötelesek feltüntetni a nyilvános weboldalaikon az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos lényeges információkat, valamint az annak alapján általuk nyújtott szolgáltatásokat ⁽¹¹⁵⁾. Évente közzé kell tenniük egy éves jelentést, amelyben összesített statisztikai adatokat közölnek ezekről a szolgáltatásokról ⁽¹¹⁶⁾.

⁽¹¹⁰⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontja d. alpontjának (i) alpontja.

⁽¹¹¹⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontja d. alpontjának (i) alpontja.

⁽¹¹²⁾ Ez az adatvédelmi hatóságok testülete által kijelölt ügykezelő hatóság, amelyet „az adatvédelmi hatóságok szerepéről” szóló kiegészítő elv irányoz elő (az I. melléklet III. szakaszának 5. pontja).

⁽¹¹³⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontjának d. alpontja.

⁽¹¹⁴⁾ I. melléklet II. szakaszának 7. pontja és III. szakasza 11. pontjának e. alpontja.

⁽¹¹⁵⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontja d. alpontjának (ii) alpontja.

⁽¹¹⁶⁾ Az éves jelentésnek az alábbiakat kell tartalmaznia: 1. a jelentéstételi év folyamán beérkezett, EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos panaszok teljes száma, 2. a beérkezett panaszok típusa, 3. a vitarendezés minőségével kapcsolatos intézkedések, például a panaszok feldolgozásához igénybe vett idő hossza, valamint 4. a beérkezett panaszok eredménye, nevezetesen az alkalmazott jogorvoslatok és szankciók száma és típusa.

- (71) A Kereskedelmi Minisztérium a megfelelőség felülvizsgálatára vonatkozó eljárásai keretében ellenőrizni fogja továbbá, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek valóban regisztráltak-e magukat azoknál a független jogorvoslati mechanizmusoknál, ahol állításuk szerint ezt megtették ⁽¹¹⁷⁾. A szervezetek és a felelős független jogorvoslati mechanizmusok egyaránt kötelesek gyorsan választ adni a Kereskedelmi Minisztériumnak az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos információk iránti kérdéseire és kéréseire. A Kereskedelmi Minisztérium független jogorvoslati mechanizmusokkal fog működni annak ellenőrzése érdekében, hogy azok a weboldalaikon tartalmazzanak-e információkat az elvekről és az EU–USA adatvédelmi keret alapján általuk nyújtott szolgáltatásokról, valamint hogy közzéteszik-e az éves jelentéseket ⁽¹¹⁸⁾.
- (72) Azokban az esetben, amikor a szervezet nem tesz eleget a vitarendezési vagy önszabályozási szerv döntésének, az utóbbinak értesítenie kell a meg nem felelésről a Kereskedelmi Minisztériumot és az FTC-t (vagy a meg nem felelés kivizsgálására hatáskörrel rendelkező más amerikai hatóságot) vagy az illetékes bíróságot ⁽¹¹⁹⁾. Ha a szervezet elutasítja valamely adatvédelmi önszabályozó, független vitarendezési vagy kormányzati szerv végleges határozatának teljesítését, vagy egy ilyen szerv megállapítja, hogy a szervezet gyakran nem tartja be az elveket, ez a teljesítés tartós elmulasztásának tekinthető, aminek következtében a Kereskedelmi Minisztérium először 30 napos határidőt tűz ki és lehetőséget ad a teljesítést elmulasztó szervezetnek a válaszadásra, majd törli a szervezetet a listáról ⁽¹²⁰⁾. Ha a listáról való törlést követően a szervezet továbbra is az EU–USA adatvédelmi keret szerinti tanúsítványra vonatkozó állítást tesz, a Kereskedelmi Minisztérium az FTC vagy más jogérvényesítési ügynökség elé utalja az ügyet ⁽¹²¹⁾.
- (73) Harmadszor, az egyének panaszait az Unión belüli valamely nemzeti adatvédelmi hatósághoz is benyújthatják, amely élhet az (EU) 2016/679 rendelet szerinti vizsgálati és jogorvoslati hatáskörével. A szervezetek kötelesek együttműködni az adatvédelmi hatóság általi vizsgálat és panaszrendezés során, amennyiben az adatkezelés munkaviszony keretében gyűjtött humánerőforrás-adatokra vonatkozik, vagy ha az adott szervezet önként vállalta az adatvédelmi hatóságok általi felügyeletet ⁽¹²²⁾. A szervezeteknek különösen meg kell válaszolniuk a kérdéseket, követniük kell az adatvédelmi hatóság által adott ajánlásokat, többek között a korrekciós vagy ellentételezési intézkedések tekintetében, valamint írásban meg kell erősíteniük az adatvédelmi hatóság számára, hogy ilyen intézkedés meghozatalára került sor ⁽¹²³⁾. Az adatvédelmi hatóság által adott tanácsnak való meg nem felelés esetén az adatvédelmi hatóság az ilyen eseteket a Kereskedelmi Minisztériumhoz (amely eltávolíthatja a szervezeteket az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról) vagy – esetleges végrehajtási intézkedés céljából – az FTC-hez vagy a Közlekedési Minisztériumhoz utalja (az adatvédelmi hatóságokkal való együttműködés vagy az elveknek való megfelelés elmulasztása az Egyesült Államok joga szerint megtámadható) ⁽¹²⁴⁾.
- (74) A panaszok hatékony kezelésére irányuló együttműködés megkönnyítése érdekében mind a Kereskedelmi Minisztérium, mind az FTC külön kapcsolattartó pontot hozott létre, amely felelős az adatvédelmi hatóságokkal való közvetlen kapcsolattartásért ⁽¹²⁵⁾. Ezek a kapcsolattartó pontok segítséget nyújtanak az adatvédelmi hatóság arra vonatkozó megkereséseiben, hogy egy szervezet megfelel-e az elveknek.
- (75) Az adatvédelmi hatóságok általi ajánlást ⁽¹²⁶⁾ azután adják ki, hogy a jogvitában érdekelt mindkét fél megfelelő lehetőséget kapott a magyarázatra és a kívánt bizonyítékok benyújtására. A testület olyan gyorsan adhat ajánlást, amint ezt a jogszervi eljárás követelménye megengedi, főszabály szerint a panasz beérkezésétől számított 60 napon belül ⁽¹²⁷⁾. Ha a szervezet a kézbesítéstől számított 25 napon belül nem tesz eleget az ajánlásnak, és a késedelemre vonatkozóan nem ad kielégítő indoklást, a testület értesítést ad arról a szándékáról, hogy az ügyet megküldi az FTC-hez (vagy az Egyesült Államok egyéb, hatáskörrel rendelkező jogérvényesítési hatóságához), vagy arról, hogy

⁽¹¹⁷⁾ I. melléklet, „Az ötanúsítási követelmények ellenőrzése” című szakasz.

⁽¹¹⁸⁾ Lásd a III. melléklet „Az elvekhez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó, alternatív vitarendezési testületekkel való együttműködés megkönnyítése” című szakaszát. Lásd még: I. melléklet III. szakasza 11. pontja d. alpontjának (ii)–(iii) alpontjai.

⁽¹¹⁹⁾ Lásd: I. melléklet III. szakasza 11. pontjának e. alpontja.

⁽¹²⁰⁾ Lásd az I. melléklet III. szakasza 11. pontjának g. alpontját, különösen az ii. és az iii. alpontot.

⁽¹²¹⁾ Lásd a III. melléklet „Hamis részvételi nyilatkozatok keresése és kezelése” című szakaszát.

⁽¹²²⁾ I. melléklet II. szakasza 7. pontjának b. alpontja.

⁽¹²³⁾ I. melléklet III. szakaszának 5. pontja.

⁽¹²⁴⁾ I. melléklet, III. szakasza 5. pontja c. alpontjának (ii) alpontja.

⁽¹²⁵⁾ III. melléklet (lásd „Az adatvédelmi hatóságokkal való együttműködés megkönnyítése” szakaszt) és a IV. melléklet (lásd a „A betérjesztés prioritizálása és vizsgálata” és „Végrehajtási együttműködés az uniós adatvédelmi hatóságokkal” szakaszt).

⁽¹²⁶⁾ Az adatvédelmi hatóságoknak a munkájuk és a közöttük kialakítandó együttműködés megszerzésére vonatkozó hatáskörük alapján meg kell állapítaniuk az adatvédelmi hatóságok nem hivatalos testületének eljárási szabályzatát.

⁽¹²⁷⁾ I. melléklet III. szakasza 5. pontja c. alpontjának (i) alpontja.

megállapítja, hogy az együttműködési kötelezettségvállalást súlyosan megszegték. Az első alternatíva szerint ez az FTC-ről szóló törvény 5. szakaszán (vagy hasonló törvényen) alapuló végrehajtási intézkedéshez vezethet⁽¹²⁸⁾. A második alternatíva szerint a testület tájékoztatni fogja a Kereskedelmi Minisztériumot, amely a megfelelés tartós elmulasztásának tekinti majd, hogy a szervezet elutasítja az adatvédelmi hatóságok testülete ajánlásának teljesítését, és ennek következtében eltávolítja a szervezetet az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról.

- (76) Az egyéni panaszosnak lehetősége van arra, hogy amennyiben az az adatvédelmi hatóság, amelyhez a panaszt intézte, nem hoz intézkedést vagy nem megfelelő intézkedést hoz a panasz kezelésére, az érintett uniós tagállam nemzeti bíróságai előtt megtámadja az ilyen intézkedést (mulasztást).
- (77) Az egyének még akkor is az adatvédelmi hatóságok elé terjeszthetik panaszukat, ha nem az adatvédelmi hatóságok testületét jelölték ki a szervezet vitarendezési szerveként. Ilyen esetekben az adatvédelmi hatóság a Kereskedelmi Minisztérium vagy az FTC elé utalhatja e panaszokat. Az egyéni panaszokkal és az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek meg nem felelésével kapcsolatos ügyekben történő együttműködés megkönnyítése és fokozása érdekében a Kereskedelmi Minisztérium e célra kialakított kapcsolattartó pontot hoz létre, hogy az összekötőként járjon el és segítséget nyújtson az adatvédelmi hatóságnak egy adott szervezet elveknek való megfelelésével kapcsolatos vizsgálatait tekintetében⁽¹²⁹⁾. Az FTC hasonlóképpen kötelezettséget vállalt arra, hogy külön kapcsolattartó pontot hoz létre⁽¹³⁰⁾.
- (78) Negyedrészt a Kereskedelmi Minisztérium kötelezettséget vállalt arra, hogy fogadja és felülvizsgálja az adott szervezet elveknek való meg nem feleléssel kapcsolatos panaszokat, és megteszi a legmegfelelőbb erőfeszítéseket e panaszok rendezésére⁽¹³¹⁾. Az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma ennek érdekében külön eljárásokat biztosít az adatvédelmi hatóságoknak, amelyek során azok az e célra létrehozott kapcsolattartó ponthoz utalhatják a panaszokat, figyelemmel kísérhetik azokat, és a rendezés elősegítése érdekében biztosíthatják a szervezeti nyomon követést⁽¹³²⁾. Az egyedi panaszok feldolgozásának gyorsítása érdekében a kapcsolattartó pont közvetlenül kapcsolatba lép a megfelelési kérdésekben érintett adatvédelmi hatósággal, és mindenképp az utalástól számított 90 napon belül tájékoztatja a hatóságot a panasz aktuális helyzetéről⁽¹³³⁾. Ez lehetővé teszi, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek meg nem felelésével kapcsolatos panaszokat az érintettek közvetlenül nemzeti adatvédelmi hatóságuk elé terjesszék, és e hatóság juttassa el azokat a Kereskedelmi Minisztériumhoz, amely az EU–USA adatvédelmi keret igazgatásáért felelős amerikai hatóság.
- (79) Amennyiben a Kereskedelmi Minisztérium hivatalból történő ellenőrzései, panasz vagy bármely egyéb információ alapján arra a következtetésre jut, hogy egy szervezet tartósan elmulasztotta az elvek betartását, az ilyen szervezetet eltávolítja az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról⁽¹³⁴⁾. A megfelelés tartós elmulasztásának tekintendő, ha a szervezet elutasítja valamely adatvédelmi önszabályozó, független vitarendezési vagy kormányzati szerv (pl. adatvédelmi hatóság) végleges határozatának teljesítését⁽¹³⁵⁾.
- (80) Ötödrészt az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknek az illetékes amerikai hatóságok – különösen az FTC⁽¹³⁶⁾ – joghatósága alá kell tartozniuk, amelyek rendelkeznek az elveknek való megfelelés hatékony biztosításához szükséges vizsgálati és végrehajtási hatáskörökkel. Az FTC elsőbbséget biztosít majd a független vitarendezési vagy önszabályozási szervektől, a Kereskedelmi Minisztériumtól és a (hivatalból vagy panaszok alapján eljáró) adatvédelmi hatóságoktól kapott, az elveknek való meg nem felelés ügyében elé utalt panaszok vizsgálatának, annak eldöntése érdekében, hogy sor került-e az FTC-ről szóló törvény 5. szakaszának megsértésére⁽¹³⁷⁾. Az FTC standard utalási eljárás kialakítását vállalta, amelynek keretében kapcsolattartó pontot jelöl ki a hivatalnál az adatvédelmi hatóság által elé utalt panaszok és az ezekkel kapcsolatos információcsere számára. A Szövetségi Kereskedelmi Bizottság ezenfelül elfogadhatja a közvetlenül magánszemélyektől érkező panaszokat is, valamint hivatalból végez majd vizsgálatokat az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatosan, kiváltéppen az adatvédelmi kérdésekkel kapcsolatos tágabb vizsgálatok részeként.

⁽¹²⁸⁾ I. melléklet, III. szakasza 5. pontja c. alpontjának (ii) alpontja.

⁽¹²⁹⁾ Lásd a III. melléklet „Az adatvédelmi hatóságokkal való együttműködés megkönnyítése” című szakaszát.

⁽¹³⁰⁾ Lásd a IV. melléklet „A betérésztés prioritizálása és vizsgálata” és „Végrehajtási együttműködés az uniós adatvédelmi hatóságokkal” című szakaszát.

⁽¹³¹⁾ III. melléklet, lásd például a „Az adatvédelmi hatóságokkal való együttműködés megkönnyítése” című szakaszt.

⁽¹³²⁾ I. melléklet II. szakasza 7. pontjának e. alpontja és III. melléklet, lásd „Az adatvédelmi hatóságokkal való együttműködés megkönnyítése” című szakaszt.

⁽¹³³⁾ Uo.

⁽¹³⁴⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontjának g. alpontja.

⁽¹³⁵⁾ I. melléklet III. szakasza 11. pontjának g. alpontja.

⁽¹³⁶⁾ Az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetnek nyilvánosan közzé kell tennie azt a kötelezettségvállalását, hogy teljesíti az elveket, nyilvánosságra hozza az említett elveknek megfelelő adatvédelmi szabályzatát és teljeskörűen végrehajtja azt. Az FTC-ről szóló törvény tisztességtelen vagy megtévesztő kereskedelmi vagy kereskedelmet érintő gyakorlatokat tiltó 5. szakasza alapján a teljesítés elmulasztásával szemben jogérvényesítésnek helye van.

⁽¹³⁷⁾ Lásd még a Közlekedési Minisztérium által tett hasonló kötelezettségvállalásokat, V. melléklet.

- (81) Hatodrészt abban az esetben, ha a rendelkezésre álló egyéb jogorvoslati lehetőségek egyike sem orvosolta kielégítően az egyéni panaszt, az uniós érintett „végső eszközként” szolgáló jogorvoslati mechanizmusként igénybe veheti az „EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület” kötelező erejű választottbírói eljárását ⁽¹³⁸⁾. A szervezeteknek tájékoztatniuk kell az egyéneket arról a lehetőségről, hogy kötelező választottbíráskodást vehetnek igénybe, és amennyiben az egyének az érintett szervezetnek küldött értesítés útján élnek az említett lehetőséggel, azok kötelesek választ adni ⁽¹³⁹⁾.
- (82) Az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testületet legalább tíz választott bíróból álló állomány alkotja, akiket a függetlenségük, feddhetetlenségük és az Egyesült Államok és az Unió adatvédelmi jogával kapcsolatos tapasztalataik alapján a Kereskedelmi Minisztérium és a Bizottság jelöl ki. A felek minden egyes jogvita esetén kiválasztanak ebből az állományból egy választottbírókat vagy három ⁽¹⁴⁰⁾ választottbíróból álló tanácsot.
- (83) A Kereskedelmi Minisztérium a Nemzetközi Vitarendezési Központot (ICDR), az Amerikai Választottbírói Szövetség (AAA) nemzetközi részlegét választotta ki a választottbírói eljárások lebonyolítására. Az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület előtti eljárásokra az elfogadott választottbírói szabályok és a kinevezett választottbírák magatartási kódexe az irányadó. Az ICDR-AAA honlapja egyértelmű és tömör tájékoztatást nyújt az egyéneknek a választottbírói mechanizmusról és a választottbírói eljárás megindítására vonatkozó eljárásról.
- (84) A Kereskedelmi Minisztérium és a Bizottság által elfogadott választottbírói szabályok kiegészítik az EU–USA adatvédelmi keretet, amely több olyan jellemzőt is tartalmaz, amelyek javítják e mechanizmus hozzáférhetőségét az uniós érintettek számára: i. a választottbírói eljárás előtti követelés előkészítése során az érintett segítséget kaphat nemzeti adatvédelmi hatóságától, ii. bár a választottbírói eljárásra az Egyesült Államokban fog sor kerülni, az uniós érintettek döntésük szerint video- vagy telefonkonferencia útján bekapcsolódhatnak az eljárásba. Ezt a lehetőséget költségmentesen kell az egyének rendelkezésére bocsátani, iii. bár a választottbírói eljárás főszabály szerint az angol nyelvet használják, általában észszerű, indoklással ellátott kérésre a választottbírói tárgyalás során tolmácsot, valamint fordítást biztosítanak, és ez nem jelent költséget az érintettnek, iv. végezetül, bár a feleknek maguknak kell viselniük saját ügyvédük tiszteletdíját, ha ügyvéddel képviseltetik magukat a választottbírói eljárás előtt, a Kereskedelmi Minisztérium az EU–USA adatvédelmi keretnem részt vevő szervezetek éves hozzájárulásaival létrehoz majd egy alapot, amely az amerikai hatóságok által – a Bizottsággal való konzultációt követően – meghatározott maximális összegek erejéig fedezni fogja a választottbírói eljárás támogatható költségeit ⁽¹⁴¹⁾.
- (85) Az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület jogosult arra, hogy az elvek be nem tartásának orvoslásához szükséges egyedi, nem pénzbeli méltányos jogorvoslatot írjon elő ⁽¹⁴²⁾. Bár a testület határozatának meghozatalakor figyelembe veszi majd az EU–USA adatvédelmi keret egyéb mechanizmusaiból már megkapott más jogorvoslatokat, az egyének ennek ellenére választottbírói eljárásba fordulhatnak, ha úgy ítélik meg, hogy az említett egyéb jogorvoslatok nem elegendők. Ez lehetővé teszi, hogy az uniós érintettek minden olyan esetben választottbírói eljárásba forduljanak, amikor az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek, a független jogorvoslati mechanizmusok vagy az illetékes amerikai hatóságok (például az FTC) intézkedése vagy mulasztása nem rendezi kielégítően a panaszukat. Nem lehet választottbírói eljárásba fordulni, ha egy adatvédelmi hatóság hatáskörrel rendelkezik egy EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezettel kapcsolatos, szóban forgó igény rendezésére, különösen azokban az esetekben, amikor a szervezet köteles együttműködni és teljesíteni az adatvédelmi hatóságok ajánlásait a munkaviszony keretében gyűjtött humán erőforrás- adatok tekintetében, vagy pedig ezt önként vállalja. Az egyének a szövetségi választottbírói törvény alapján érvényesíthetik a választottbírói határozatokat az Egyesült Államok bíróságain, így biztosítva jogorvoslatot, ha a szervezet nem teljesít.

⁽¹³⁸⁾ Lásd az I. mellékletet, „Választottbírói modell”.

⁽¹³⁹⁾ Lásd az I. mellékletet, II. szakasza 1. pontja a. alpontjának (xi) alpontja és II. szakasza 7. pontjának c. alpontja.

⁽¹⁴⁰⁾ A feleknek meg kell állapodniuk a választott bíróságban részt vevő választott bírák számáról.

⁽¹⁴¹⁾ Az I. melléklet I. melléklete, G.6. szakasz.

⁽¹⁴²⁾ Az egyének a választottbírói eljárásban nem igényelhetnek kártérítést, azonban a választottbírói eljárásba fordulás nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az Egyesült Államok rendes bíróságai előtt kártérítést követeljenek.

- (86) Hetedszer, amennyiben egy szervezet nem tesz eleget az elvek és a közzétett adatvédelmi szabályzat tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségének, az Egyesült Államok joga alapján további jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésre, ideértve a kártérítés igénylését is. Például az egyének bizonyos feltételek mellett az állami fogyasztóvédelmi jogszabályok alapján, a tisztességtelen vagy megtévesztő cselekmények vagy gyakorlatok esetén⁽¹⁴³⁾, valamint a jogellenes károkozásra vonatkozó jog alapján (különösen a kizárásra⁽¹⁴⁴⁾, a név vagy hasonlóság kisajátítására⁽¹⁴⁵⁾, valamint a magánjellegű tények nyilvánosságra hozatalára⁽¹⁴⁶⁾ vonatkozó jogellenes károkozás) bírósági jogorvoslatot (többek között kártérítéshez való jogot) kérhetnek.
- (87) A fent ismertetett különböző jogorvoslati lehetőségek együttesen biztosítják, hogy az EU–USA adatvédelmi keret tanúsított szervezetek általi be nem tartására vonatkozó valamennyi panaszt hatékonyan elbírálják és orvosolják.

3. AZ EURÓPAI UNIÓBÓL TOVÁBBÍTOTT SZEMÉLYES ADATOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS ÉS AZ ILYEN ADATOKNAK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK HATÓSÁGAI ÁLTALI FELHASZNÁLÁSA

- (88) A Bizottság értékelte továbbá a korlátozásokat és biztosítékokat, többek között az Egyesült Államok jogában rendelkezésre álló felügyeleti és egyéni jogorvoslati mechanizmusokat az egyesült államokbeli adatkezelőknek és adatfeldolgozóknak közérdekből továbbított személyes adatok egyesült államokbeli hatóságok általi gyűjtése és későbbi felhasználása tekintetében, többek közt büntetőjogi és nemzetbiztonsági célokból (kormányzati hozzáférés)⁽¹⁴⁷⁾. Annak értékelése során, hogy azok a feltételek, amelyek mellett az e határozat alapján az Egyesült Államokba továbbított adatokhoz való kormányzati hozzáférés megfelel-e az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (1) bekezdése szerinti „lényegi egyenértékűségi” tesztnek, a Bíróságnak az Alapjogi Chartára figyelemmel adott értelmezése szerint a Bizottság számos kritériumot vette figyelembe.
- (89) Különösen a személyes adatok védelméhez való jog gyakorlása csak a törvény által korlátozható, és a beavatkozást lehetővé tevő jogalapnak magának kell meghatároznia az érintett jog gyakorlásával kapcsolatos korlátozás terjedelmét⁽¹⁴⁸⁾. Ezenkívül, az arányosság követelményének való megfelelés érdekében, amely szerint egy demokratikus társadalomban a személyes adatok védelme alóli eltéréseknek és e védelem korlátozásainak a feltétlenül szükséges mérték határain belül kell maradniuk az Unió által elismertekkel egyenértékű általános érdekű célok teljesítéséhez, a jogalapnak egyértelmű és pontos szabályokat kell meghatároznia a szóban forgó intézkedések alkalmazási körét és alkalmazását illetően, és elő kell írnia minimumbiztosítékokat annak érdekében, hogy azok a személyek, akiknek az adatait továbbították, elegendő garanciákkal rendelkezzenek, amelyek lehetővé teszik a személyes adataiknak a visszaélések veszélyével szembeni hatékony védelmét⁽¹⁴⁹⁾. Ezen túlmenően ezeknek a

⁽¹⁴³⁾ Lásd például az állami fogyasztóvédelmi jogot Kaliforniában (Cal. Civ. Code §§ 1750–1785 (West), a fogyasztók jogorvoslatairól szóló törvény); Columbia kerületben (D.C. Code §§ 28-3901); Florida államban (Fla. Stat. §§ 501.201–501.213, megtévesztő és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló törvény); Illinois államban (815 Ill. Comp. Stat. 505/1–505/12, fogyasztókkal szembeni csalásokról és megtévesztő üzleti gyakorlatokról szóló törvény); Pennsylvania államban (73 Pa. Stat. Ann. §§ 201-1–201-9.3 (West), tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról és fogyasztóvédelemről szóló törvény).

⁽¹⁴⁴⁾ Azaz az egyén magánügyeibe vagy aggályaiba való szándékos beavatkozás esetén, amely rendkívül sértő lenne egy észszerű személy számára (Restatement (2nd) of Torts, §652(b)).

⁽¹⁴⁵⁾ Ez a jogellenes károkozás általában akkor áll fenn, ha a magánszemély nevét vagy hasonlóságát egy vállalkozás vagy termék reklámozására vagy hasonló kereskedelmi célra használják fel (lásd: Restatement (2nd) of Torts, §652C).

⁽¹⁴⁶⁾ Azaz amikor az egyén magánéletére vonatkozó információ nyilvánosságra hozzák, ha ez egy észszerű személy számára rendkívül sértő, és az információ a nyilvánosságot nem érinti jogszerűen (2nd) of Torts, §652D).

⁽¹⁴⁷⁾ Ez az I. melléklet I.5. szakaszának fényében is releváns. E szakasz alapján és az általános adatvédelmi rendelethez hasonlóan az adatvédelmi elvek részét képező adatvédelmi követelményeknek és jogoknak való megfelelés korlátozható. Az ilyen korlátozások azonban nem abszolút jellegűek, hanem csak több feltétel teljesülése esetén alkalmazhatók, például a bírósági végzésnek való megfeleléshez vagy a közérdeknek, a bűnüldözésnek vagy a nemzetbiztonsági követelményeknek való megfeleléshez szükséges mértékben. Ebben az összefüggésben és az egyértelműség érdekében ez a szakasz a 14086. elnöki rendeletben meghatározott feltételekre is hivatkozik, amelyeket a (127)–(141) preambulumbekezdés értékel.

⁽¹⁴⁸⁾ Lásd a Schrems II. ügy 174–175. pontját és a hivatkozott ítélezési gyakorlatot. Lásd még a tagállami hatóságok hozzáférést illetően: a Bíróság ítélete, Privacy International, C-623/17, ECLI:EU:C:2020:790, 65. pont; és a Bíróság ítélete, La Quadrature du Net és társai, C-511/18, C-512/18 és C-520/18 egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2020:791, 175. pont.

⁽¹⁴⁹⁾ Lásd a Schrems II. ügy 176. és 181. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot. Lásd még a tagállami hatóságok hozzáférést illetően a Privacy International ügy 68. pontját; és a La Quadrature du Net és társai ügy 132. pontját.

szabályoknak és biztosítékoknak jogilag kötelező erejűnek és az egyének által érvényesíthetőnek kell lenniük⁽¹⁵⁰⁾. Az érintetteknek különösen rendelkezniük kell azzal a lehetőséggel, hogy független és pártatlan bíróság előtt éljenek jogorvoslati lehetőségekkel abból a célból, hogy a rájuk vonatkozó személyes adatokhoz hozzáférést kapjanak, vagy az említett adatokat helyesbíteni vagy törölni tudják⁽¹⁵¹⁾.

3.1. Az egyesült államokbeli közigazgatási szervek hozzáférése az adatokhoz és az adatok használata bűnüldözési céljából

- (90) Ami az EU–USA adatvédelmi keret szerint bűnüldözési célból továbbított személyes adatokba való beavatkozást illeti, az Egyesült Államok joga számos korlátozást ír elő a személyes adatokhoz való hozzáférésre és azok felhasználására vonatkozóan, valamint olyan felügyeleti és jogorvoslati mechanizmusokat biztosít, amelyek összhangban vannak az e határozat (89) preambulumbekkezdésében említett követelményekkel. Az említett hozzáférés feltételeit és az e hatáskörök alkalmazására vonatkozó biztosítékokat a következő szakaszok részletesen értékelik. E tekintetben az Egyesült Államok kormánya (az Igazságügyi Minisztériumon keresztül) biztosítékokat is nyújtott az alkalmazandó korlátozásokról és biztosítékokról (e határozat VI. melléklete).

3.1.1. Jogalapok, korlátok és biztosítékok

3.1.1.1. A személyes adatok bűnüldözési célú gyűjtésére vonatkozó korlátozások és biztosítékok

- (91) A tanúsított egyesült államokbeli szervezetek által kezelt azon személyes adatokhoz, amelyeket az Unióból az EU–USA adatvédelmi keret alapján továbbítanak, az USA szövetségi ügyészei és szövetségi nyomozó tisztviselői különböző eljárások keretében bűnüldözési célból hozzáférhetnek, amint azt a (92)–(99) preambulumbekkezdés részletesebben kifejti. Ezek az eljárások ugyanúgy alkalmazandók, ha az információkat bármely egyesült államokbeli szervezettől szerzik be, függetlenül az érintettek állampolgárságától vagy lakóhelyétől⁽¹⁵²⁾.
- (92) Először is egy szövetségi bűnüldöző szerv tagja vagy a kormány jogi képviselőjének kérésére a bíró házkutatási vagy lefoglalási parancsot adhat ki (beleértve az elektronikusan tárolt információkat is)⁽¹⁵³⁾. Ilyen parancs csak akkor bocsátható ki, ha „alapos gyanú⁽¹⁵⁴⁾” áll fenn arra vonatkozóan, hogy a „lefoglalható tárgy” (bűncselekmény bizonyítéka, jogellenesen birtokolt tárgyak vagy bűncselekmény elkövetésére szánt vagy arra használt vagyont) valószínűleg a parancsban meghatározott helyen található. A parancsban meg kell jelölnie a lefoglalandó vagyontárgyat vagy tárgyat, és meg kell jelölnie azt a bírót, akihez a parancsot vissza kell juttatni. Az a személy, akivel szemben házkutatást folytatnak, vagy akinek a vagyont átutadják, a jogellenes házkutatásból szerzett vagy

⁽¹⁵⁰⁾ Lásd: Schrems II. ügy 181–182. pontja.

⁽¹⁵¹⁾ Lásd: Schrems I. ügy, 95. pont és a Schrems II. ügy, 194. pont. E tekintetben az EUB hangsúlyozta, hogy az Alapjogi Charta 47. cikkének való megfelelés, amely garantálja a független és pártatlan bíróság előtti, hatékony jogorvoslatihoz való jogot, „szintén része az Unión belül megkövetelt védelmi szintnek, és amelynek tiszteletben tartását a Bizottságnak meg kell állapítania, mielőtt az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (1) bekezdése alapján megfelelési határozatot fogadna el” (Schrems II. ügy, 186. pont).

⁽¹⁵²⁾ Lásd a VI. mellékletet. A telefonbeszélgetés lehallgatásáról szóló törvénnyel, a tárolt kommunikációról szóló törvénnyel és a lehallgató eszközökről szóló törvénnyel (részletesebben a (95)–(98) preambulumbekkezdés ismerteti) kapcsolatban lásd például: Suzlon Energy Ltd. kontra Microsoft Corp., 671 F.3d 726, 729 (9th. Cir. 2011).

⁽¹⁵³⁾ Szövetségi büntetőeljárás szabályok, 41. A Legfelsőbb Bíróság egy 2018-as ítéletében megerősítette, hogy a házkutatási parancsra vagy a parancs alóli kivételre ahhoz is szükség van, hogy a bűnüldöző hatóságok hozzáférjenek a cellahelyszín helymeghatározó adatainak előzményeire, amelyek átfogó áttekintést nyújtanak a felhasználó mozgásairól, és hogy a felhasználónak észszerű elvárása lehet az ilyen információk tekintetében a magánélet védelme (Timothy Ivory Carpenter kontra Amerikai Egyesült Államok, 16-402. sz., 585 U.S., 2018). Következésképpen az ilyen adatok általában nem szerezhetők be egy mobiltársaságtól bírósági végzés alapján olyan megalapozott indokok alapján, amelyek szerint feltételezhető, hogy az információ releváns és lényeges a folyamatban lévő nyomozás szempontjából, hanem arra van szükség, hogy a parancs felhasználása esetén alapos gyanú álljon fenn.

⁽¹⁵⁴⁾ A Legfelsőbb Bíróság szerint az „alapos gyanú” olyan „gyakorlati, nem technikai” norma, amely „a mindennapi élet azon ténybeli és gyakorlati szempontjaira támaszkodik, amelyek alapján az észszerű és körültekintő emberek [...] eljárnak” (Illinois kontra Gates, 462 U.S. 213, 232, 1983). A házkutatási parancsok esetében akkor áll fenn alapos gyanú, ha valós a valószínűsége annak, hogy a keresés bűncselekményre utaló bizonyíték felfedezését eredményezi (uo).

abból származó bizonyítékok kizárását indítványozhatja, ha e bizonyítékokat büntetőeljárás során bemutatják vele szemben ⁽¹⁵⁵⁾. Ha az adattulajdonosnak (pl. egy vállalatnak) parancs alapján kell közzétennie az adatokat, akkor különösen vitathatja a közzétételre vonatkozó követelményt, mivel az indokolatlanul megterhelő ⁽¹⁵⁶⁾.

- (93) Másodszor, a vádsküdszék (a bíróság bíró vagy főbíró által kiválasztott vizsgáló ága) bizonyos súlyos bűncselekmények kivizsgálásával összefüggésben ⁽¹⁵⁷⁾ – általában szövetségi ügyész kérésére – parancsot adhat ki annak érdekében, hogy megkövetelje valakitől üzleti nyilvántartások, elektronikusan tárolt információk vagy egyéb tárgyi eszközök bemutatását vagy rendelkezésre bocsátását. Ezenkívül több különböző törvény ad felhatalmazást a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatok felhasználására üzleti adatok, elektronikusan tárolt információk vagy más ingók egészségügyi csalással, gyermekbántalmazással, titkosszolgálati védelemmel, ellenőrzött anyagok használatával kapcsolatos vizsgálatokban és legfőbb ügyési vizsgálatokban történő bemutatása vagy rendelkezésre bocsátása céljából ⁽¹⁵⁸⁾. Az információknak mindkét esetben relevánsnak kell lennie a vizsgálat szempontjából, és a parancs nem lehet észszerűtlen, azaz túlzó, elnyomó vagy megterhelő (és a parancs címzettje ezen az alapon vitathatja azt) ⁽¹⁵⁹⁾.
- (94) Nagyon hasonló feltételek vonatkoznak az egyesült államokbeli vállalatok birtokában lévő adatokhoz polgári vagy szabályozási célból („közérdek”) való hozzáférés céljából kiadott, a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatokra. Az ilyen bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatokkal kapcsolatos polgári és szabályozási feladatokat ellátó szervek hatáskörét törvénybe kell foglalni. A bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozat használata „észszerűségi vizsgálat” tárgyát képezi, amely megköveteli, hogy a vizsgálatot törvényes célnak megfelelően folytassák le, a határozatban kért információk e célból relevánsak legyenek, az ügynökség még ne rendelkezzen a határozattal kért információkkal, és hogy a határozat kiadásához szükséges adminisztratív lépéseket betartották ⁽¹⁶⁰⁾. A Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata azt is egyértelművé tette, hogy egyensúlyt kell teremteni a kért információhoz fűződő közérdek fontossága, valamint a személyes és szervezeti adatvédelmi érdekek fontossága között ⁽¹⁶¹⁾. Bár a közigazgatási határozat használata nem függ előzetes bírósági jóváhagyástól, az bírósági felülvizsgálat tárgyát képezi abban az esetben, ha a címzett a fent említett indokok alapján kifogást emel, vagy ha a kibocsátó szerv bírósági úton kívánja érvényesíteni a határozatot ⁽¹⁶²⁾. Ezen általános, átfogó korlátozások mellett egyedi (szigorúbb) követelmények is adódhatnak az egyes alapokmányokból ⁽¹⁶³⁾.

⁽¹⁵⁵⁾ Mapp kontra Ohio, 367 U.S. 643, 1961.

⁽¹⁵⁶⁾ Lásd az Egyesült Államoknak a 3. körzet fellebbviteli bíróságához benyújtott kérelmét, 610 F.2d 1148, 1157 (3d Cir. 1979) (amely szerint a jogszerű eljárásnak feltétele, hogy mielőtt a távközlési vállalatot házkutatásban való segítségnyújtásra köteleznék, ennek megterhelő voltáról meghallgatást kell tartani); lásd továbbá az Egyesült Államoknak a 9. körzet fellebbviteli bíróságához benyújtott kérelmét, 616 F.2d 1122 (9th Cir. 1980).

⁽¹⁵⁷⁾ Az Egyesült Államok Alkotmányának ötödik alkotmánykiegészítése előírja, hogy minden „főbenjáró vagy egyéb módon jelentős bűncselekmény” esetén vádsküdszékelt kell alkalmazni. A vádsküdszék 16–23 tagból áll, és megállapítja, hogy fennáll-e az alapos gyanú arra vonatkozólag, hogy bűncselekményt követtek el. E következtetés levonása érdekében a vádsküdszék olyan vizsgálati hatáskörökkel ruházták fel, amelyek lehetővé teszik számára, hogy határozatokat adjon ki.

⁽¹⁵⁸⁾ Lásd a VI. mellékletet.

⁽¹⁵⁹⁾ Szövetségi büntetőeljárás szabályok, 17.

⁽¹⁶⁰⁾ Egyesült Államok kontra Powell, 379 U.S. 48, 1964.

⁽¹⁶¹⁾ Oklahoma Press Publishing Co. kontra Walling, 327 U.S. 186, 1946.

⁽¹⁶²⁾ A Legfelsőbb bíróság tisztázta, hogy egy közigazgatási határozat megtámadása esetén a bíróságnak figyelembe kell vennie, hogy 1. a vizsgálat jogszerűen engedélyezett célból zajlik-e, 2. a szóban forgó határozatot kiállító hatóság a Kongresszus hatáskörébe tartozik-e, és 3. a „kért dokumentumok relevánsak-e a vizsgálat szempontjából”. A Bíróság továbbá megjegyezte, hogy a közigazgatási határozatra irányuló kérelemnek „észszerűnek” kell lennie, azaz „az adott vizsgálat céljából megfelelő, de nem túlzott részletességgel kell bemutatni a dokumentumokat”, beleértve „az átkutatandó hely, valamint a letartóztatandó személyek vagy a lefoglalandó dolgok leírásának sajátosságát”.

⁽¹⁶³⁾ Például a pénzügyi adatvédelemhez való jogról szóló törvény csak akkor biztosít hatáskört a kormányzati hatóságnak arra, hogy közigazgatási határozat alapján megszerezze a pénzügyi intézmény birtokában lévő pénzügyi nyilvántartásokat, ha 1. okkal feltételezhető, hogy a kért nyilvántartások relevánsak egy jogszerű bűnüldözési vizsgálat szempontjából, és 2. a határozat vagy idézés másolatát a vizsgálat jellegét észszerű konkrét módon feltüntető értesítéssel együtt eljuttatták az ügyfélhez (12 U.S.C. §3405). Egy másik példa a tisztességes hiteljelentésről szóló törvény, amely megtiltja a fogyasztói bejelentő ügynökségeknek, hogy közigazgatási határozati kérelmekre válaszolva közzétegyék a fogyasztói jelentéseket (és csak azt teszi lehetővé számukra, hogy válaszoljanak az esküdszék határozati kérelmeire vagy bírósági végzéseire, 15 U.S.C. §1681 és azt követő bekezdések). Ami a kommunikációs információkhoz való hozzáférést illeti, a tárolt kommunikációról szóló törvény különös követelményei alkalmazandók, többek között a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatok használatának lehetősége tekintetében (a részletes áttekintést lásd a (96)–(97) preambulumbekkezdésben).

- (95) Harmadszor számos jogalap lehetővé teszi a bűnüldöző hatóságok számára, hogy hozzáférjenek a kommunikációs adatokhoz. A bíróság elrendelheti a telefonszámra vagy e-mailre vonatkozó valós idejű, nem tartalmi tárcsázási, útvonal-, cím- és jelzési adatok összegyűjtését (bejövő és kimenő hívásokat rögzítő eszközök segítségével), ha megállapítja, hogy a hatóság igazolta, hogy a valószínűleg megszerzendő információ egy folyamatban lévő nyomozás szempontjából releváns ⁽¹⁶⁴⁾. A végzésnek tartalmaznia kell többek között a gyanúsított személyazonosságát, amennyiben ismert; a hatálya alá tartozó kommunikációk attribútumait, valamint annak a bűncselekménynek a megjelölését, amelyre a gyűjtendő információk vonatkoznak. A hívásrögzítő és lehallgató eszközök használata legfeljebb hatvan napra engedélyezhető, amely időtartam csak új bírósági végzéssel hosszabbítható meg.
- (96) Emellett az internetszolgáltatók, telefonszolgálatok és egyéb harmadik fél szolgáltatók birtokában lévő előfizetői információkhoz, forgalmi adatokhoz és a kommunikáció tárolt tartalmához való bűnüldözési célú hozzáférés a tárolt kommunikációról szóló törvény alapján is megszerzhető ⁽¹⁶⁵⁾. Az elektronikus kommunikáció tárolt tartalmának megszerzéséhez a büntető ügyekben eljáró bűnüldöző hatóságoknak elvben az arra vonatkozó alapos gyanú alapján kell bírói parancsot beszerezniük, hogy a szóban forgó felhasználói fiók bűncselekmény bizonyítékát tartalmazza ⁽¹⁶⁶⁾. Az előfizetői regisztrációs adatok, az IP-címek és a kapcsolódó időbélyegzők, valamint a számlainformációk esetében a bűnüldöző hatóságok idézést használhatnak. A legtöbb egyéb tárolt, tartalmat nem felfedő információ – így a tárgy nélküli e-mail-fejlécek – esetében a bűnüldöző hatóságoknak konkrét bírósági végzést kell szerezniük, amelyet akkor állítanak ki, ha a bíró meggyőződött arról, hogy észszerű okok alapján lehet úgy vélni, hogy a kért információ releváns és lényeges egy folyamatban lévő bűnüldözési nyomozásban.
- (97) Azok a szolgáltatók, amelyek a tárolt kommunikációról szóló törvény alapján megkeresést kapnak, önkéntesen értesíthetik azt az ügyfelet vagy előfizetőt, akinek az adatait kérik, kivéve, ha az illetékes bűnüldöző hatóság az értesítést tiltó védelmi határozatot kap ⁽¹⁶⁷⁾. Az ilyen védelmi határozat olyan bírósági határozat, amely arra kötelezi az elektronikus hírközlési szolgáltatókat vagy távoli számítástechnikai szolgáltatókat nyújtó szolgáltatót, akire a parancs, idézés vagy bírósági végzés irányul, hogy a bíróság által megfelelőnek ítélt ideig ne értesítsen más személyeket a parancs, idézés vagy bírósági végzés létezéséről. Védelmi határozatot akkor adnak ki, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy okkal feltételezhető, hogy az értesítés súlyosan veszélyeztetné a nyomozást vagy indokolatlanul késleltetné a tárgyalást, például azért, mert veszélyeztetné egy egyén életét vagy testi épségét, vagy a büntetőeljárás előli szökést, a potenciális tanúk megfélemlítését stb. eredményezné. A főügyész helyettesi nyilatkozat (amely az Igazságügyi Minisztérium valamennyi jogászára és megbízottjára nézve kötelező) előírja az ügyészek számára, hogy részletesen határozzák meg a védelmi határozat szükségességét, és indokolják meg a bíróság számára, hogy az adott ügyben hogyan teljesülnek a védelmi határozat elrendelésének törvényes feltételei ⁽¹⁶⁸⁾. A nyilatkozat azt is előírja, hogy a védelmi határozat iránti kérelmek általában nem irányulhatnak az értesítés egy évnél hosszabb késleltetésére. Amennyiben kivételes körülmények között hosszabb időtartamú határozatra lehet szükség, ilyen határozat csak az Egyesült Államok ügyésze vagy a megfelelő főügyész helyettes által kijelölt felügyelő írásbeli hozzájárulásával kérhető. Ezen túlmenően az ügyészeknek a nyomozás lezárásakor haladéktalanul értékelnie kell, hogy van-e alapja a folyamatban lévő védelmi határozatok fenntartásának, és amennyiben nem ez a helyzet, meg kell szüntetnie a védelmi határozatot, és gondoskodnia kell arról, hogy erről a szolgáltatót értesítsék ⁽¹⁶⁹⁾.

⁽¹⁶⁴⁾ 18 U.S.C. §3123.

⁽¹⁶⁵⁾ 18 U.S.C. §§ 2701-2713.

⁽¹⁶⁶⁾ 18 U.S.C. §§ 2701(a)–(b)(1)(A). Ha az érintett előfizetőt vagy ügyfelet értesítik (akár előzetesen, akár bizonyos körülmények között késedelmes értesítéssel), a 180 napot meghaladóan tárolt tartalmi információk közigazgatási határozat vagy vádesküldtszéki parancs (18 U.S.C. §§ 2701(b)(1)(B)) vagy bírósági végzés alapján is beszerezhető (amennyiben alapos okkal feltételezhető, hogy a folyamatban lévő nyomozás szempontjából releváns és lényeges információról van szó (18 U.S.C. § 2701(d)). A szövetségi fellebbviteli bíróság ítéletével összhangban azonban a kormányzati nyomozók általában házkutatási parancsokat kapnak a bíraktól a magánjellegű kommunikáció tartalmának vagy a tárolt adatoknak a kereskedelmi kommunikációs szolgáltatótól való beszerzése érdekében. Egyesült Államok kontra Warshak, 631 F.3d 266 (6th Cir. 2010).

⁽¹⁶⁷⁾ 18 U.S.C. § 2705(b).

⁽¹⁶⁸⁾ Lásd Rod Rosenstein főügyész helyettes 2017. október 19-i feljegyzését a védelmi (vagy titoktartási) határozatok iránti kérelmekre vonatkozó szigorúbb politikáról, elérhető a következő internetcímen: <https://www.justice.gov/criminal-ccips/page/file/1005791/download>

⁽¹⁶⁹⁾ Lisa Monaco főügyész helyettes 2022. május 27-i feljegyzése a 18 U.S.C. §2705(b) szerinti, védelmi határozat iránti kérelmekre vonatkozó kiegészítő politikáról.

- (98) A bűnüldöző hatóságok valós idejű telefonos, szóbeli vagy elektronikus kommunikációt is lehallgathatnak bírósági határozat alapján, amelyben a bíró egyebek között megállapítja, hogy alaposan gyanítható, hogy a telefonos vagy elektronikus lehallgatás szövetségi bűncselekményt vagy a büntetőeljárás elől menekülő tartózkodási helyére vonatkozó bizonyítékot nyújt ⁽¹⁷⁰⁾.
- (99) További védelmet nyújtanak az Igazságügyi Minisztérium különböző szabályzatai és iránymutatásai, többek között a belföldi FBI-műveletekre vonatkozó főügyési iránymutatás (Attorney General Guidelines for domestic FBI Operations – AGG-DOM) is, amely egyebek mellett előírja, hogy a Szövetségi Nyomozóirodának (FBI) a lehető legkisebb beavatkozással járó vizsgálati módszereket kell alkalmaznia, figyelembe véve a magánéletre és a polgári szabadságjogokra gyakorolt hatást ⁽¹⁷¹⁾.
- (100) Az Egyesült Államok kormánya által tett nyilatkozatok szerint azonos vagy magasabb szintű, fent ismertetett védelmi normák vonatkoznak az állami szintű bűnügyi nyomozásokra (a tagállamok joga alapján végzett nyomozások tekintetében) ⁽¹⁷²⁾. Különösen az alkotmányos rendelkezések, valamint az állami szintű törvények és ítélkezési gyakorlat erősítik meg a fent említett védelmet az indokolatlan házkutatással és lefoglalással szemben azáltal, hogy házkutatási parancs kibocsátását írják elő ⁽¹⁷³⁾. A szövetségi szinten biztosított védelemhez hasonlóan a házkutatási parancsot csak valószínű ok bemutatása esetén lehet kiadni, és annak tartalmaznia kell a házkutatás helyét és a letartóztatandó személyt vagy a lefoglalandó dolgot ⁽¹⁷⁴⁾.

⁽¹⁷⁰⁾ 18 U.S.C. §§ 2510-2522.

⁽¹⁷¹⁾ A belföldi FBI-műveletekre vonatkozó főügyési iránymutatás (Attorney General's Guidelines for Domestic Federal Bureau of Investigation [FBI] Operations) (2008. szeptember), elérhető itt: <http://www.justice.gov/archive/opa/docs/guidelines.pdf> A szövetségi ügyészek nyomozati tevékenységének korlátait ismertető további szabályokat és szabályzatokat az Egyesült Államok ügyészségi kézikönyve fekteti le, amely elérhető itt: <http://www.justice.gov/usam/united-states-attorneys-manual> Ezen iránymutatásoktól való eltéréshez az FBI igazgatójától, igazgatóhelyettesétől vagy az általa kijelölt ügyvezetőigazgató-helyettesétől előzetes jóváhagyást kell kérni, kivéve, ha ez a jóváhagyás nem szerezhető meg a személyek vagy vagyontárgyak biztonságát vagy a nemzetbiztonságot fenyegető közvetlen vagy súlyos veszély miatt (ebben az esetben az igazgatót vagy más engedélyező személyt a lehető leghamarabb értesíteni kell). Amennyiben az iránymutatást nem követik, az FBI értesíti erről az Igazságügyi Minisztériumot, amely pedig tájékoztatja a legfőbb ügyészt és a főügyész-helyettesét.

⁽¹⁷²⁾ VI. melléklet, 2. lábjegyzet. Lásd még például: Arnold kontra Cleveland város, 67 Ohio St.3d 35, 616 N.E.2d 163, 169, 1993 („Az egyéni jogok és a polgári szabadságjogok területén az Egyesült Államok alkotmánya – ahol az államokra alkalmazandó – olyan alsó határt ír elő, amely alá az állami bírósági határozatok nem eshetnek”); Cooper kontra California, 386 U.S. 58, 62, 87 S.Ct. 788, 17 L. Ed.2d 730, 1967 („Törlésünk természetesen nem érinti az állam azon jogát, hogy a szövetségi alkotmány által előírtnál szigorúbb követelményeket írjon elő a házkutatásokra és lefoglalásokra, ha úgy dönt.”); Petersen kontra Mesa város, 63 P.3d 309, 312 (Ariz. Ct. App. 2003) („Bár Arizona alkotmánya előírhat szigorúbb normákat a házkutatásokkal és lefoglalásokkal kapcsolatban, mint a szövetségi alkotmány, az arizonai bíróságok nem biztosíthatnak kevesebb védelmet, mint a negyedik alkotmánykiegészítés”).

⁽¹⁷³⁾ Az államok többsége alkotmányában átvette a negyedik alkotmánykiegészítés által biztosított védelmet. Lásd: Alabama alkotmánya, I. cikk, § 5; Alaska alkotmánya, I. cikk, § 14; 1; Arkansas alkotmánya, II. cikk, § 15; Kalifornia alkotmánya, I. cikk, § 13; Colorado alkotmánya, II. cikk, § 7; Connecticut alkotmánya, I. cikk, § 7; Delaware alkotmánya, I. cikk, § 6; Florida alkotmánya, I. cikk, § 12; Georgia alkotmánya, I. cikk, § I. XIII. bekezdés; Hawaii alkotmánya, I. cikk, § 7; Idaho alkotmánya, I. cikk, § 17; Illinois alkotmánya, I. cikk, § 6; Indiana alkotmánya, I. cikk, § 11; Iowa alkotmánya, I. cikk, § 8; Kansas alkotmánya, Bill of Rights, § 15; Kentucky alkotmánya, § 10; Louisiana alkotmánya, I. cikk, § 5; Maine alkotmánya, I. cikk, § 5; Massachusetts alkotmánya, Decl. of Rights, 14. cikk; Michigan alkotmánya, I. cikk, § 11; Minnesota alkotmánya, I. cikk, § 10; Mississippi alkotmánya, III. cikk, § 23; Missouri alkotmánya, I. cikk, § 15; Montana alkotmánya, II. cikk, § 11; Nebraska alkotmánya, I. cikk, § 7; Nevada alkotmánya, I. cikk, § 18; New Hampshire alkotmánya. 1. pont, 19. cikk; N.J. alkotmánya, II. cikk, § 7; Új-Mexikó alkotmánya, II. cikk, § 10; New York alkotmánya, I. cikk, § 12; Észak-Dakota alkotmánya, I. cikk, § 8; Ohio alkotmánya, I. cikk, § 14; Oklahoma alkotmánya, II. cikk, § 30; Oregon alkotmánya, I. cikk, § 9; Pennsylvania alkotmánya, I. cikk, § 8; Rhode Island alkotmánya, I. cikk, § 6; Dél-Karolina alkotmánya, I. cikk, § 10; Dél-Dakota alkotmánya, VI. cikk, § 11; Tennessee alkotmánya, I. cikk, § 7; Texas alkotmánya, I. cikk, § 9; Utah alkotmánya, I. cikk, § 14; Vermont alkotmánya, I. fejezet, 11. cikk; Nyugat-Virginia alkotmánya, III. cikk, § 6; Wisconsin alkotmánya, I. cikk, § 11; Wyoming alkotmánya, I. cikk, § 4. Mások (pl. Maryland, Észak-Karolina és Virginia) alkotmányukba belefoglalták azokat a parancsokat, amely bírósági értelmezésük szerint a negyedik alkotmánykiegészítéshez hasonló vagy magasabb szintű védelmet nyújtanak (lásd Maryland Decl. of Rights, 26. cikk; Észak-Karolina alkotmánya, I. cikk, § 20; Virginia alkotmánya, I. cikk, § 10 és a vonatkozó ítélkezési gyakorlat, pl. Hamel kontra állam, 943 A.2d 686, 701 (Md. Ct. Spec. App. 2008; Állam kontra Johnson, 861 S.E.2d 474, 483 (N.C. 2021) és Lowe kontra Commonwealth, 337 S.E.2d 273, 274 (Va. 1985)). Végül Arizona és Washington olyan alkotmányos rendelkezésekkel rendelkeznek, amelyek általánosan védik a magánéletet (Arizona alkotmánya, 2. cikk, § 8; Washington alkotmánya, I. cikk, § 7), amely a bíróságok értelmezése szerint több védelmet nyújt, mint a negyedik alkotmánykiegészítés (lásd pl. Állam kontra Bolt, 689 P.2d 519, 523 [Ariz. 1984], Állam kontra Ault, 759 P.2d 1320, 1324 [Ariz. 1988], Állam kontra Myrick, 102 Wn.2d 506, 511, 688 P.2d 151, 155, 1984, Állam kontra Young, 123 Wn.2d 173, 178, 867 P.2d 593, 598, 1994).

⁽¹⁷⁴⁾ Lásd például: kaliforniai büntető törvénykönyv, § 1524.3(b); 3.6–3.13. szabály, Alabamai büntetőeljárás szabályzat; 10.79.035. szakasz; Felülvizsgált washingtoni kódex; 5. fejezet 19.2–59. szakasz, 19.2. cím, büntetőeljárás jog, virginiai kódex.

3.1.1.2. A gyűjtött adatok további felhasználása

- (101) Ami a szövetségi bűnüldöző hatóságok által gyűjtött adatok további felhasználását illeti, a különböző törvények, iránymutatások és előírások különleges biztosítékokat írnak elő. Az FBI tevékenységeire alkalmazandó konkrét eszközök (az AGG-DOM és az FBI belföldi vizsgálatokra és műveletekre vonatkozó útmutatója) kivételével az e szakaszban ismertetett követelmények általában az adatok bármely szövetségi hatóság általi további felhasználására vonatkoznak, beleértve a polgári vagy szabályozási célból hozzáférhető adatokat is. Ez magában foglalja az Irányítási és Költségvetési Hivatal feljegyzéseiből/rendeleteiből, a szövetségi információbiztonsági irányítás korszerűsítéséről szóló törvényből, az e-kormányzatról szóló törvényből és a szövetségi nyilvántartásokról szóló törvényből eredő követelményeket.
- (102) A Clinger-Cohen törvény (P.L. 104–106., Division E) és a számítógép-biztonságról szóló 1987. évi törvény (P.L. 100–235) által adott felhatalmazásnak megfelelően az Irányítási és Költségvetési Hivatal (OMB) kiadta az A-130. sz. körlevelet, amely valamennyi szövetségi ügynökségre (beleértve a bűnüldöző hatóságokat is) vonatkozik, amikor személyazonosító adatokat kezelnek ⁽¹⁷⁵⁾. A körlevél különösen azt írja elő valamennyi szövetségi ügynökség számára, hogy „a személyesen azonosítható információk létrehozását, gyűjtését, felhasználását, feldolgozását, tárolását, karbantartását, terjesztését és nyilvánosságra hozatalát a jogilag engedélyezett, releváns és a felhatalmazott ügynökség feladatainak megfelelő ellátásához észszerűen szükségesnek ítélt adatokra korlátozzák” ⁽¹⁷⁶⁾. Ezen túlmenően a szövetségi ügynökségeknek – az észszerűen megvalósítható mértékig – biztosítaniuk kell, hogy a személyesen azonosítható információk pontosak, relevánsak, időszerűek és hiánytalanok legyenek, és az ügynökség feladatainak megfelelő ellátásához szükséges minimumra korlátozódjanak. Általánosabban fogalmazva, a szövetségi ügynökségeknek átfogó adatvédelmi programot kell létrehozniuk az alkalmazandó adatvédelmi követelményeknek való megfelelés biztosítása, az adatvédelmi szabályzatok kidolgozása és értékelése, valamint az adatvédelmi kockázatok kezelése érdekében; eljárásokat kell fenntartaniuk a magánélet védelmével kapcsolatos incidensek észlelésére, dokumentálására és bejelentésére; adatvédelmi tudatosságnövelő és képzési programokat kell kidolgozniuk a munkavállalók és a vállalkozók számára; valamint szabályzatokat és eljárásokat kell bevezetniük annak biztosítására, hogy a személyzet elszámoltatható legyen a magánélet védelmére vonatkozó követelményeknek és szabályzatoknak való megfelelés tekintetében ⁽¹⁷⁷⁾.
- (103) Emellett az e-kormányzatról szóló törvény ⁽¹⁷⁸⁾ előírja valamennyi szövetségi ügynökség (beleértve a bűnüldöző hatóságokat is) számára, hogy olyan információbiztonsági védelmet vezessenek be, amely arányban áll a jogosulatlan hozzáféréstől, felhasználástól, nyilvánosságra hozatalból, zavarból, módosításból vagy megsemmisítésből eredő kár kockázatával és nagyságrendjével; hogy információs főtisztviselővel rendelkezzenek az információbiztonsági követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében, és évente független értékelést végezzenek (pl. egy főellenőr segítségével, lásd a (109) preambulumbekendést) információbiztonsági programjukról és gyakorlataikról ⁽¹⁷⁹⁾. Hasonlóképpen, a szövetségi nyilvántartásról szóló törvény (FRA) ⁽¹⁸⁰⁾ és a kiegészítő rendeletek ⁽¹⁸¹⁾ előírják, hogy a szövetségi ügynökségek birtokában lévő információkra az információk fizikai épségét és a jogosulatlan hozzáféréssel szembeni védelmét biztosító biztosítékoknak kell vonatkozniuk.
- (104) A szövetségi törvényhozó hatóság, többek között az információbiztonság korszerűsítéséről szóló 2014. évi szövetségi törvény alapján az OMB és a National Institute of Standards and Technology (NIST) olyan szabványokat dolgozott ki, amelyek kötelező erejűek a szövetségi ügynökségekre (többek között a bűnüldöző hatóságokra) nézve, és amelyek tovább pontosítják a bevezetendő információbiztonsági minimumkövetelményeket, beleértve a hozzáférés-ellenőrzést, a tudatosság és képzés biztosítását, a vészhelyzeti tervezést, az eseményekre való reagálást, az ellenőrzést és az elszámoltathatóságot, a rendszer és az információk integritás biztosítását, a magánélet védelmét és a biztonsági kockázatok értékelését stb. ⁽¹⁸²⁾ Ezen túlmenően valamennyi szövetségi ügynökségnek (beleértve a

⁽¹⁷⁵⁾ Azaz „olyan információk, amelyek felhasználhatók az egyén személyazonosságának megkülönböztetésére vagy nyomon követésére, akár önmagukban, akár egy adott egyénhez kapcsolódó vagy kapcsolható más információval kombinálva”, lásd az OMB A-130. sz. körlevelének 33. oldalát (a „személyazonosító adatok” fogalm meghatározása).

⁽¹⁷⁶⁾ Az OMB A-130. sz. körlevele, Managing Information as a Strategic Resource [Az információ mint stratégiai erőforrás kezelése], II. függelék, Responsibilities for Managing Personally Identifiable Information (A személyazonosító adatok kezelésére vonatkozó felelősségi körök), 81 Fed. Reg. 49,689 (2016. július 28.), 17. o.

⁽¹⁷⁷⁾ II. függelék, §5(a)–(h).

⁽¹⁷⁸⁾ 44 U.S.C. 36. fejezet.

⁽¹⁷⁹⁾ 44 U.S.C. §§ 3544–3545.

⁽¹⁸⁰⁾ FAC, 44 U.S.C. § 3105.

⁽¹⁸¹⁾ 36 C.F.R. §§ 1228.150 és azt követő szakaszok, 1228.228 és A. függelék.

⁽¹⁸²⁾ Lásd például: az OMB A-130. sz. körlevele; NIST SP 800-53, Rev. 5, Security and Privacy Controls for Information Systems and Organizations (Információs rendszerek és szervezetek biztonsági és adatvédelmi ellenőrzései) (2020. december 10.); és a NIST 200. szövetségi információfeldolgozási szabványa: A szövetségi információkra és információs rendszerekre vonatkozó biztonsági minimumkövetelmények.

bűnüldöző hatóságokat is) az OMB iránymutatásaival összhangban tervet kell fenntartania és végrehajtania az adatvédelmi incidensek kezelésére, beleértve az ilyen jogsértésekre való reagálást és a károk kockázatok értékelését is ⁽¹⁸³⁾.

- (105) Ami az adatmegőrzést illeti, a FRA ⁽¹⁸⁴⁾ előírja az Egyesült Államok szövetségi ügynökségei (köztük a bűnüldöző hatóságok) számára, hogy határozzanak meg adatmegőrzési időszakokat (amelyeket követően ezeket a nyilvántartásokat meg kell semmisíteni), amelyeket a Nemzeti Irattár és Nyilvántartási Hivatalnak jóvá kell hagynia ⁽¹⁸⁵⁾. E megőrzési időszak hosszát különböző tényezők figyelembevételével határozzák meg, mint például a vizsgálat típusa, az, hogy a bizonyítékok továbbra is relevánsak-e a vizsgálat szempontjából stb. Az FBI tekintetében az AGG-DOM előírja, hogy az FBI-nak rendelkeznie kell ilyen nyilvántartás-megőrzési tervvel, és olyan rendszert kell fenntartania, amelyből azonnal kinyerhető a vizsgálatok állapota és alapja.
- (106) Végül az OMB A-130. sz. körlevele is tartalmaz bizonyos követelményeket a személyazonosító adatok terjesztésére vonatkozóan. A személyesen azonosítható információk terjesztésének és közzétételének elvben arra kell korlátozódnia, ami jogilag engedélyezett, releváns és észszerűen szükségesnek tekinthető az ügynökség feladatainak megfelelő ellátásához ⁽¹⁸⁶⁾. A személyazonosító adatok más kormányzati szervezetekkel való megosztásakor az Egyesült Államok szövetségi ügynökségeinek adott esetben olyan feltételeket kell előírniuk (beleértve a konkrét biztonsági és adatvédelmi ellenőrzések végrehajtását), amelyek szabályozzák az információk írásbeli megállapodások (többek között szerződések, adatfelhasználási megállapodások, információcsere-megállapodások és egyetértési megállapodások) útján történő kezelését ⁽¹⁸⁷⁾. Az információk terjesztésének indokai tekintetében például az AGG-DOM és az FBI belföldi vizsgálatokról és műveletekről szóló útmutatója ⁽¹⁸⁸⁾ úgy rendelkezik, hogy az FBI-t jogi kötelezettség terhelheti erre (pl. nemzetközi megállapodás alapján), vagy bizonyos körülmények között továbbíthat információkat, például más egyesült államokbeli ügynökségeknek, amennyiben a nyilvánosságra hozatal összeegyeztethető azzal a céllal, amelyre az információt gyűjtötték, és kapcsolódik a felelősségi körükhöz; kongresszusi bizottságoknak; külföldi ügynökségeknek, amennyiben az információ a felelősségi körükhöz kapcsolódik, és az információ terjesztése összhangban áll az Egyesült Államok érdekeivel; a terjesztés különösen a személyek vagy a vagyon biztonságának védelme, illetve a bűncselekményekkel vagy a nemzetbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem vagy azok megelőzése érdekében szükséges, és a közlés összeegyeztethető azzal a céllal, amelyre az információt gyűjtötték ⁽¹⁸⁹⁾.

3.1.2. Felügyelet

- (107) A szövetségi bűnüldöző szervek tevékenységét különböző szervek felügyelik ⁽¹⁹⁰⁾. A (92)–(99) preambulumbekzdésben kifejtettek szerint ez a legtöbb esetben magában foglalja az igazságszolgáltatás általi előzetes felügyeletet is, amelynek engedélyeznie kell az egyedi gyűjtési intézkedéseket, mielőtt azok alkalmazhatók lennének. Ezenkívül más szervek felügyelik a bűnüldöző hatóságok tevékenységeinek különböző szakaszait, beleértve a személyes adatok gyűjtését és kezelését. Ezek az igazságügyi és nem igazságügyi szervek együttesen biztosítják, hogy a bűnüldöző hatóságok független felügyelet alá tartozzanak.

⁽¹⁸³⁾ 17-12. feljegyzés, „Preparing for and Responding to a Breach of Personally Identifiable Information” [Személyazonosító adatokkal kapcsolatos incidensre való felkészülés és reakció], elérhető itt: https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/omb/memoranda/2017/m-17-12_0.pdf és az OMB A-130. sz. körlevele. Például az Igazságügyi Minisztérium adatvédelmi incidensekre való reagálási eljárásait lásd: <https://www.justice.gov/file/4336/download>

⁽¹⁸⁴⁾ FRA, 44 U.S.C. §§3101 és azt követő szakaszok.

⁽¹⁸⁵⁾ A Nemzeti Irattár és Nyilvántartási Hivatal hatáskörrel rendelkezik az ügynökségi iratkezelési gyakorlatok értékelésére, és megállapíthatja, hogy indokolt-e bizonyos nyilvántartások megőrzése (44 U.S.C. §§ 2904(c), 2906).

⁽¹⁸⁶⁾ Az OMB A-130. sz. körlevele, 5.f.1.(d) szakasz.

⁽¹⁸⁷⁾ Az OMB A-130. sz. körlevele, I. függelék, § 3(d).

⁽¹⁸⁸⁾ Lásd még az FBI belföldi vizsgálatokról és műveletekről szóló útmutatójának (DIOG) 14. szakaszát.

⁽¹⁸⁹⁾ AGG-DOM VI. szakasz, B. és C.; az FBI belföldi vizsgálatokról és műveletekről szóló útmutatójának (DIOG) 14. szakasza.

⁽¹⁹⁰⁾ Az e szakaszban említett mechanizmusok a szövetségi hatóságok által polgári és szabályozási célból végzett adatgyűjtésre és -felhasználásra is vonatkoznak. A szövetségi polgári és szabályozási ügynökségeket saját felügyelőik ellenőrzik, a Kongresszus pedig felügyeli őket, ideértve a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt, a Kongresszus ellenőrzési és vizsgálati ügynökségét is. Amennyiben az ügynökség nem rendelkezik kijelölt adatvédelmi és polgári szabadságjogi tisztviselővel – ez a beosztás jellemzően olyan ügynökségeknél található, mint az Igazságügyi Minisztérium és a Belbiztonsági Minisztérium (DHS) bűnüldözési és nemzetbiztonsági feladataik miatt –, ezek a feladatok az ügynökség vezető adatvédelmi tisztviselőjét (SAOP) terhelik. Valamennyi szövetségi ügynökség jogilag kötelezett arra, hogy SAOP-ot nevezzen ki, aki felelős annak biztosításáért, hogy az ügynökség megfeleljen az adatvédelmi jogszabályoknak és felügyelje a kapcsolódó ügyeket. Lásd például: OMB M-16–24, Role and Designation of Senior Agency Officials for Privacy, 2016.

- (108) Egyrészt számos, bűnüldözéssel kapcsolatos feladatkörökkel rendelkező szervezeti egységen belül vannak adatvédelmi és polgári szabadságjogi tisztviselők⁽¹⁹¹⁾. Bár e tisztviselők konkrét hatásköre a felhatalmazó törvénytől függően némileg eltér egymástól, általában feloleli az eljárások felügyeletét annak érdekében, hogy a megfelelő minisztérium/ügynökség megfelelően figyelembe vegye az adatvédelmi és polgári szabadságjogi megfontolásokat, valamint megfelelő eljárásokat alakítson ki az olyan egyénektől érkező panaszok kezelésére, akik úgy vélik, hogy megsértették az adatvédelemhez fűződő vagy polgári szabadságjogaikat. Az egyes szervezeti egységek vagy ügynökségek vezetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy a magánélet védelmével és az állampolgári szabadságjogokkal foglalkozó tisztviselők rendelkezzenek a megbízatásuk teljesítéséhez szükséges eszközökkel és erőforrásokkal, hozzáférjenek a feladataik ellátásához szükséges valamennyi anyaghoz és személyzethez, továbbá tájékoztatást kapjanak a javasolt szakpolitikai változásokról, és konzultáljanak velük azokról⁽¹⁹²⁾. A polgári szabadságjogi és adatvédelmi tisztviselők időszakonként beszámolnak a Kongresszusnak többek között a minisztériumhoz/ügynökséghez beérkezett panaszok számáról és jellegéről, valamint az ilyen panaszok rendezésének összefoglalásáról, a tisztviselő által lefolytatott felülvizsgálatokról és vizsgálatokról és az általa végzett tevékenység hatásáról⁽¹⁹³⁾.
- (109) Másrészt egy független főellenőr felügyeli az Igazságügyi Minisztérium tevékenységét, beleértve az FBI tevékenységét is⁽¹⁹⁴⁾. A főellenőrök törvény erejénél fogva függetlenek⁽¹⁹⁵⁾, és felelősek a Minisztérium programjainak és műveleteinek független vizsgálatáért, auditjáért és ellenőrzéséért. Betekinthetnek valamennyi nyilvántartásba, jelentésbe, ellenőrzésbe, felülvizsgálatba, dokumentumba, iratba, ajánlásba vagy egyéb vonatkozó anyagba, ha szükséges bizonyítási cselekményben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozat révén, és tanúvallomást vehetnek fel⁽¹⁹⁶⁾. Bár a főellenőrök korrekciós intézkedésekre vonatkozó, jogilag nem kötelező ajánlásokat adhatnak ki, jelentéseiket – többek között a nyomkövetési intézkedésekről (vagy azok hiányáról) szóló jelentéseiket⁽¹⁹⁷⁾ – nyilvánosságra hozzák, és emellett elküldik a Kongresszusnak, amely ezek alapján gyakorolhatja felügyeleti funkcióját (lásd a (111) preambulumbekendést)⁽¹⁹⁸⁾.

⁽¹⁹¹⁾ Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee-1. Ez magában foglalja például az Igazságügyi Minisztériumot, a Belbiztonsági Minisztériumot és az FBI-t. A Belbiztonsági Minisztériumban emellett adatvédelmi főtisztviselő felel a magánélet védelmének megőrzéséért és javításáért, valamint az átláthatóság előmozdításáért a minisztériumon belül (6 U.S.C. 142, 222. szakasz). Minden olyan, Belbiztonsági Minisztériumon belüli rendszer, technológia, űrlap és program, amely személyes adatokat gyűjt vagy kihat a magánélet védelmére, az adatvédelmi főtisztviselő felügyelete alá tartozik, aki hozzáfér a Minisztérium rendelkezésére álló valamennyi nyilvántartáshoz, jelentéshez, ellenőrzéshez, felülvizsgálathoz, dokumentumhoz, irathoz, ajánláshoz és egyéb anyaghoz, szükség esetén idézés révén. Az adatvédelmi tisztviselőnek évente jelentést kell tennie a Kongresszusnak a Minisztérium magánéletet érintő tevékenységeiről, beleértve a magánélet megsértésével kapcsolatos panaszokat is.

⁽¹⁹²⁾ 42 U.S.C. § 2000ee-1(d).

⁽¹⁹³⁾ Lásd: 42 U.S.C. §§ 2000ee-1 (f)(1)–(2). Például az Igazságügyi Minisztérium adatvédelmi és polgári szabadságjogi főtisztviselőjének, valamint az adatvédelmi és polgári szabadságjogi hivatalának a 2020. október és 2021. március közötti időszakra vonatkozó jelentése szerint 389 adatvédelmi felülvizsgálatra került sor, többek között információs rendszerek és egyéb programok tekintetében (https://www.justice.gov/d9/pages/attachments/2021/05/10/2021-4-21opclsection803reportfy20sa1_final.pdf).

⁽¹⁹⁴⁾ Hasonlóképpen, a belbiztonságról szóló 2002. évi törvény létrehozta a Belbiztonsági Minisztérium Főellenőri Hivatalát.

⁽¹⁹⁵⁾ A főellenőrök biztos hivatali megbízatással rendelkeznek, és csupán az elnök mentheti fel őket, akinek írásban közölni kell a Kongresszussal e felmentés indokait.

⁽¹⁹⁶⁾ Lásd a főellenőrrel szóló 1978. évi törvény 6. §-át.

⁽¹⁹⁷⁾ E tekintetben lásd például az Igazságügyi Minisztérium Hivatala által a főellenőrrel készített áttekintést az általa tett ajánlásokról, valamint arról, hogy azokat milyen mértékben hajtották végre a szervezeti egységek és ügynökségek nyomkövetési intézkedései révén, <https://oig.justice.gov/sites/default/files/reports/22-043.pdf>

⁽¹⁹⁸⁾ Lásd a főellenőrrel szóló 1978. évi törvény 4. §-ának (5) bekezdését és 5. §-át. Például az Igazságügyi Minisztérium Főellenőrének Hivatala nemrégiben tette közzé féléves jelentését a Kongresszusnak (2021. október 1-jétől 2022. március 31-ig, <https://oig.justice.gov/node/23596>), amely áttekintést nyújt az Igazságügyi Minisztérium programjainak és műveleteinek ellenőrzéseiről, értékeléséről, auditjairól, különleges felülvizsgálatáról és vizsgálatairól. E tevékenységek közé tartozott egy korábbi vállalkozónak az elektronikus megfigyelés (egy egyén lehallgatása) jogellenes nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos vizsgálata egy folyamatban lévő nyomozás során, amely a vállalkozó elítéléséhez vezetett. A Főellenőri Hivatal az Igazságügyi Minisztérium ügynökségeinek információ-biztonsági programjait és gyakorlatait is megvizsgálta, amely magában foglalta az ügynökségi rendszerek reprezentatív alcsoportja információbiztonsági szabályzatainak, eljárásainak és gyakorlatainak hatékonyságát.

- (110) Harmadszor, amennyiben terrorizmusellenes tevékenységeket végeznek, a bűnüldözési feladatokat ellátó szervezeti egységek az adatvédelmi és polgári szabadságjogi felügyelő tanács (PCLOB) felügyelete alá tartoznak, amely a végrehajtó ágon belül egy független ügynökség, amely egy kétpárti, öttagú igazgatótanácsból áll, akit az elnök határozott hatéves időtartamra nevez ki, a szenátus jóváhagyásával⁽¹⁹⁹⁾. Alapító okirata szerint a PCLOB a magánélet és a polgári szabadságjogok védelme érdekében hatáskörrel rendelkezik a terrorizmusellenes politikák és azok végrehajtása terén. A tanács a felülvizsgálata során hozzáférhet az összes érintett ügynökség nyilvántartásaihoz, ellenőrzéseire, felülvizsgálataihoz, dokumentumaihoz, irataihoz és ajánlásaihoz – ideértve a minősített adatokat –, meghallgatásokat folytathat és tanúvallomásokot vehet fel⁽²⁰⁰⁾. Jelentéseket kap a különböző minisztériumok/ügynökségek polgári szabadságjogi és adatvédelmi tisztviselőitől⁽²⁰¹⁾, ajánlásokat ad ki a kormánzatnak és a bűnüldöző hatóságoknak, és rendszeresen jelentést tesz a kongresszusi bizottságoknak és az elnököknek⁽²⁰²⁾. A testület jelentéseit, beleértve a Kongresszusnak szóló jelentéseket is, a lehető legnagyobb mértékben nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni⁽²⁰³⁾.
- (111) Végezetül a bűnüldözési tevékenységeket az Egyesült Államok Kongresszusának egyes bizottságai (a Ház és a Szenátus igazságügyi bizottságai) felügyelik. Az igazságügyi bizottságok különböző módokon végeznek rendszeres felügyeletet, különösen meghallgatások, vizsgálatok, felülvizsgálatok és jelentések révén⁽²⁰⁴⁾.

3.1.3. Jogorvoslat

- (112) A fentieknek megfelelően a bűnüldöző hatóságoknak a legtöbb esetben előzetes bírósági engedélyt kell beszerezniük a személyes adatok gyűjtéséhez. Bár ez nem szükséges a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatok esetében, ezek konkrét helyzetekre korlátozódnak, és legalább akkor független bírósági felülvizsgálat tárgyát fogják képezni, ha a kormány bírósági végrehajtást kér. Különösen a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatok címzettjei megtámadhatják azokat a bíróságon azzal az indokkal, hogy azok nem észszerűek, vagy túlzott a hatókörük, elnyomóak vagy terhesek⁽²⁰⁵⁾.
- (113) Az egyének először is kérelmeket vagy panaszokat nyújthatnak be a bűnüldöző hatóságokhoz személyes adataik kezelésével kapcsolatban. Ez magában foglalja a személyes adatokhoz való hozzáférés kérelmezésének és azok helyesbítésének lehetőségét is⁽²⁰⁶⁾. A terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos tevékenységek tekintetében az egyének panaszt nyújthatnak be a bűnüldöző hatóságok adatvédelmi és polgári jogi tisztviselőinél (vagy más adatvédelmi tisztviselőknél) is⁽²⁰⁷⁾.
- (114) Továbbá az amerikai jog számos bírósági jogorvoslati lehetőséget biztosít az egyéneknek a hatóságokkal vagy azok tisztviselőivel szemben, amennyiben ezek a hatóságok személyes adatokat kezelnek⁽²⁰⁸⁾. A különösen az államigazgatási eljárásról szóló törvényre (APA), az információkhoz való szabad hozzáférésről szóló törvényre (FOIA) és az elektronikus kommunikáció adatvédelméről szóló törvényre (ECPA) kiterjedő, szóban forgó jogorvoslati lehetőségek állampolgárságtól függetlenül mindenki számára nyitva állnak az esetleges vonatkozó feltételekkel.

⁽¹⁹⁹⁾ A testület tagjait kizárólag szakmai képesítésük, eredményeik, közéleti tevékenységük, a polgári szabadságjogok és a magánélet védelme terén szerzett szakértelmük, valamint releváns tapasztalataik alapján, politikai hovatartozásuktól függetlenül lehet kiválasztani. A testületnek egyetlen esetben sem lehet háromnál több olyan tagja, aki ugyanahhoz a politikai párthoz tartozik. A testületbe kinevezett személy a testületben betöltött tisztségének ideje alatt nem lehet a szövetségi kormány választott tisztviselője, tisztségviselője vagy alkalmazottja, kivéve az igazgatótanács tagjaként betöltött tisztségét. Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee (h).

⁽²⁰⁰⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (g).

⁽²⁰¹⁾ Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1)(A)(iii). Ezek közé tartozik legalább az Igazságügyi Minisztérium, a Védelmi Minisztérium, a Belbiztonsági Minisztérium, valamint a megfelelő lefedettség érdekében a PCLOB által kijelölt bármely egyéb végrehajtó hatalmi szervezeti egység, ügynökség vagy szervezet.

⁽²⁰²⁾ 42 U.S.C. § 2000ee, (e).

⁽²⁰³⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (f).

⁽²⁰⁴⁾ A bizottságok például tematikus meghallgatásokat szerveznek (lásd például a Képviselőház igazságügyi bizottságának nemrégiben tartott meghallgatását a „digitális dragnetekről”, <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4983>), valamint rendszeres felügyeleti meghallgatásokat, pl. az FBI és az Igazságügyi Minisztérium tekintetében, lásd <https://www.judiciary.senate.gov/meetings/08/04/2022/oversight-of-the-federal-bureau-of-investigation>; <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4966> és <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4899>

⁽²⁰⁵⁾ Lásd a VI. mellékletet.

⁽²⁰⁶⁾ Az OMB A-130. sz. körlevele, II. függelék, 3. szakasz a) és f) pontja, amely előírja a szövetségi ügynökségek számára, hogy magánszemélyek kérésére biztosítsák a megfelelő hozzáférést és helyesbítést, valamint alakítsanak ki eljárásokat a magánélet védelmével kapcsolatos panaszok és kérelmek fogadására és kezelésére.

⁽²⁰⁷⁾ Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee-1, például az Igazságügyi Minisztérium és a Belbiztonsági Minisztérium tekintetében. Lásd még: az OMB M-16-24. feljegyzése, *Role and Designation of Senior Agency Officials for Privacy*.

⁽²⁰⁸⁾ Az e szakaszban említett jogorvoslati mechanizmusok a szövetségi hatóságok által polgári és szabályozási célból végzett adatgyűjtésre és -felhasználásra is vonatkoznak.

(115) Általában véve az államigazgatási eljárásról szóló törvény⁽²⁰⁹⁾ bírósági felülvizgálatra vonatkozó rendelkezései szerint „egy hivatal tevékenysége miatt jogellenesen kárt szenvedő, vagy egy hivatal tevékenysége révén hátrányos helyzetbe kerülő vagy sérelmet szenvedő személyek” jogosultak bírósági jogorvoslatot igényelni⁽²¹⁰⁾. Ez többek között azt jelenti, hogy kérhetik a bíróságtól „az önkényesnek, kiszámíthatatlannak, mérlegelési jogkörrel való visszaélésnek vagy egyébként a joggal ellentétesnek talált [...] hivatali intézkedés megállapítás és következtetések jogellenességének kimondását és azok hatályon kívül helyezését”⁽²¹¹⁾.

(116) Közelebről az ECPA⁽²¹²⁾ II. címe meghatározza a magánélethez fűződő törvényes jogok rendszerét, és így szabályozza a bűnüldözési célú hozzáférést a harmadik fél szolgáltatók által tárolt vezetékes, szóbeli vagy elektronikus kommunikációhoz⁽²¹³⁾. A törvény büntetni rendeli a jogellenes (vagyis bíróság által nem engedélyezett vagy egyébként nem megengedhető) hozzáférést az ilyen kommunikációhoz, és jogorvoslati lehetőséget biztosít az érintett személyeknek, akik az Egyesült Államok szövetségi bíróságán tényleges és büntető jellegű kártérítés iránti polgári jogi igényt, illetve méltányossági vagy megállapítási keresetet terjeszthetnek elő azzal a kormányzati tisztviselővel szemben, aki szándékosan ilyen jogellenes cselekményt követett el, vagy pedig az Egyesült Államokkal szemben.

(117) Ezenfelül több más törvény biztosítja az egyéneknek azt a jogot, hogy keresetet indítsanak az Egyesült Államok hatósága vagy tisztviselője ellene a személyes adataik kezelése tekintetében; így például a lehallgatásról szóló törvény⁽²¹⁴⁾, a számítógépes csalásról és visszaélésről szóló törvény⁽²¹⁵⁾, a kártérítési követelésekről szóló szövetségi törvény⁽²¹⁶⁾, a pénzügyi adatok védelméről szóló törvény⁽²¹⁷⁾, valamint a méltányos hitelminősítésről szóló törvény⁽²¹⁸⁾.

⁽²⁰⁹⁾ 5 U.S.C. § 702.

⁽²¹⁰⁾ Általában csupán a „végleges” ügynökségi intézkedés – nem pedig az „előzetes” vagy „közbenső” ügynökségi intézkedés – tartozik bírósági felülvizgálat hatálya alá. Lásd 5 U.S.C. § 704.

⁽²¹¹⁾ 5 U.S.C. § 706(2)(A).

⁽²¹²⁾ 18 U.S.C. §§ 2701–2712.

⁽²¹³⁾ Az ECPA védelmet nyújt a hálózati szolgáltatók két meghatározott csoportja – konkrétan az alábbi szolgáltatásokat nyújtók – birtokában lévő kommunikáció számára: i. elektronikus hírközlési szolgáltatások, például telefónia vagy e-mail, ii. távoli számítástechnikai szolgáltatások, mint számítógépes adattárolási és kezelési szolgáltatások.

⁽²¹⁴⁾ 18 U.S.C. §§ 2510 és azt követő rendelkezések. A lehallgatásról szóló törvény (18 U.S.C. § 2520) értelmében az a személy, akinek a vezetékes, szóbeli vagy elektronikus kommunikációját megszerezték, nyilvánosságra hozták vagy szándékosan felhasználták, polgári jogi keresetet indíthat a lehallgatási törvény megsértése miatt, bizonyos körülmények között egy egyéni kormányzati tisztviselővel vagy az Egyesült Államokkal szemben is. A nem tartalmi információk (pl. IP-címek, a címről/címre küldött e-mailek) tekintetében lásd továbbá a 18. cím lehallgató- és nyomkövető készülékekről szóló fejezetét (18 U.S.C. §§ 3121–3127, valamint a polgári jogi keresetek tekintetében § 2707).

⁽²¹⁵⁾ 18 U.S.C. § 1030. A számítógépes csalásról és visszaélésről szóló törvény értelmében egy adott személy bárki ellen – beleértve egyéni kormányzati tisztviselőket – keresetet indíthat amiatt, hogy szándékosan engedély nélküli hozzáférést létesítenek (vagy túllépik az engedélyezett hozzáférést), hogy adatokat szerezzenek egy pénzügyi intézményhez tartozó vagy amerikai kormányzati számítógépről vagy egyéb konkrét számítógépről.

⁽²¹⁶⁾ 28 U.S.C. §§ 2671 és azt követő rendelkezések. A kártérítési követelésekről szóló szövetségi törvény értelmében egy adott személy bizonyos körülmények között keresetet indíthat az Egyesült Államokkal szemben „a kormányzat hivatali vagy alkalmazotti hatáskörben eljáró valamely alkalmazottjának gondatlan vagy jogellenes cselekménye vagy mulasztása tekintetében”.

⁽²¹⁷⁾ 12 U.S.C. §§ 3401 és azt követő rendelkezések. A pénzügyi adatok védelméről szóló törvény értelmében egy adott személy bizonyos körülmények között keresetet indíthat az Egyesült Államokkal szemben amiatt, hogy a törvény megsértésével szereznek meg vagy hoznak nyilvánosságra védett pénzügyi nyilvántartásokat. A védett pénzügyi nyilvántartásokhoz való kormányzati hozzáférés általában véve tilos, kivéve, ha a kormány jogszerű bizonyítási cselekményben való közreműködésre kötelező határozat vagy kutatási parancs hatálya alá tartozó kérelmet vagy bizonyos korlátozásoktól függően hivatalos írásbeli kérelmet terjeszt elő, és az a személy, akinek az információit meg kívánják szerezni, értesítést kap az ilyen kérelemről.

⁽²¹⁸⁾ 15 U.S.C. §§ 1681–1681x. A méltányos hitelminősítésről szóló törvény értelmében egy adott személy keresetet indíthat bárkivel – bizonyos körülmények között akár kormányzati ügynökséggel – szemben, aki/amely nem tesz eleget a fogyasztói hitelminősítések beszerzésével, terjesztésével és használatával kapcsolatos követelményeknek (különösen a jogszerű engedélyezés szükségességének).

- (118) A FOIA ⁽²¹⁹⁾ 5 U.S.C. § 552 értelmében továbbá bármely személynek joga van hozzáférni a szövetségi ügynökségek nyilvántartásaihoz, beleértve azokat az eseteket is, amikor azok az egyén személyes adatait tartalmazzák. A közigazgatási jogorvoslati lehetőségek kimerítését követően az egyén a bíróság előtt érvényesítheti a hozzáféréshez való jogát, kivéve, ha e nyilvántartásokat mentesség vagy különleges bűnüldözési célú kizárás védi a nyilvánosságra hozatallal szemben ⁽²²⁰⁾. Ebben az esetben a bíróság értékeli, hogy van-e mentesség, vagy arra az illetékes hatóság jogszerűen hivatkozott-e.

3.2. Az amerikai hatóságok nemzetbiztonsági célokból történő adathozzáférése és -használata

- (119) Az Egyesült Államok törvényei számos korlátozást állapítanak meg a személyes adatokhoz való hozzáférésre és azok bűnüldözési célokra történő felhasználására, és ezen a területen felügyeleti és jogorvoslati mechanizmusokat biztosítanak, amelyek összhangban állnak az e határozat (89) preambulumbekkezdésében említett követelményekkel. Az említett hozzáférés feltételeit és az e hatáskörök alkalmazására vonatkozó biztosítékokat a következő szakaszok részletesen értékelik.

3.2.1. Jogalapok, korlátok és biztosítékok

3.2.1.1. Az alkalmazandó jogi keret

- (120) Az Unióból az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknek továbbított személyes adatokat az Egyesült Államok hatóságai nemzetbiztonsági célokból különböző jogi eszközök alapján, meghatározott feltételek és biztosítékok mellett gyűjthetik.
- (121) Azt követően, hogy az Egyesült Államokban található szervezetek megkapták a személyes adatokat, az Egyesült Államok hírszerző ügynökségei nemzetbiztonsági célokból csak a törvény által engedélyezett módon kérhetnek hozzáférést az Egyesült Államokban található szervezeteknek továbbított személyes adatokhoz, különösen a külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló törvény (FISA) vagy a nemzetbiztonsági levelek (NSL) révén történő hozzáférést engedélyező jogszabályi rendelkezések alapján ⁽²²¹⁾. A FISA számos olyan jogalapot tartalmaz, amely felhasználható az uniós érintettek EU–USA adatvédelmi keret alapján továbbított személyes adatainak gyűjtésére (és későbbi kezelésére) (a FISA 105. szakasza ⁽²²²⁾, a FISA 302. szakasza ⁽²²³⁾, a FISA 402. szakasza ⁽²²⁴⁾, a FISA 501. szakasza ⁽²²⁵⁾, valamint a FISA 702. szakasza ⁽²²⁶⁾), amint azt a (142)–(152) preambulumbekkezdése részletebben ismerteti.

⁽²¹⁹⁾ 5 U.S.C. § 552.

⁽²²⁰⁾ Ezek a kivételek azonban korlátozottak. Például az 5 U.S.C. § 552 (b)(7) szerint a FOIA szerinti jogok nem érvényesíthetők „a bűnüldözési célokból összeállított nyilvántartások vagy információk esetében, hanem csupán akkor, ha e bűnüldözési nyilvántartások vagy információk közlése A) megalapozottan feltételezhetően sértene a bűnüldözési eljárást, B) megfosztana egy személyt a tisztességes eljáráshoz vagy a pártatlan elbíráláshoz való jogtól, C) megalapozottan feltételezhetően egy személy magánéletébe történő indokolatlan beavatkozást jelentene, D) megalapozottan feltételezhetően bizalmas információforrás kilitének felfedésével járna, ideértve az állami, helyi vagy külföldi ügynökségeket, illetve hatóságokat, vagy bármely magánintézményt, amely bizalmasan információkat szolgáltatott, valamint bűnüldöző hatóság által bűnügyi nyomozás során, vagy törvényes nemzetbiztonsági hírszerzési nyomozást folytató ügynökség által összeállított nyilvántartást vagy információkat, vagy bizalmas forrásból szolgáltatott információkat, E) nyilvánosságra kerülne a bűnügyi nyomozás és büntetőeljárás technikai és eljárásai, vagy nyilvánosságra kerülne a bűnügyi nyomozásokra és büntetőeljárásokra vonatkozó iránymutatások, ha e nyilvánosságra jutás megalapozottan feltételezhetően a jog kijátszásának veszélyével járna, vagy F) megalapozottan feltételezhetően veszélyeztetné valamely személy életét vagy testi épségét.” Továbbá „ha bármikor olyan kérelmet terjesztettek elő, amely nyilvántartásokhoz való hozzáférést érint [aminek teljesítése megalapozottan feltételezhetően sértene a bűnüldözési eljárást], valamint A) a nyomozás vagy eljárás a büntetőjog esetleges megsértésére vonatkozik; és B) alaposan feltételezhető, hogy i. a nyomozás vagy eljárás tárgyát képező személy nem tud a vele szembeni eljárásról, továbbá ii. a nyilvántartások létének közlése észszerűen feltételezhetően sértene a bűnüldözési eljárást, az ügynökség – kizárólag e körülmények folyamatos fennállása során – úgy kezelheti e nyilvántartásokat, mint amelyek nem tartoznak az e szakaszba foglalt követelmények hatálya alá.” (5 U.S.C. § 552 (c)(1)).

⁽²²¹⁾ 12 U.S.C. § 3414; 15 U.S.C. §§ 1681u–1681v; és 18 U.S.C. § 2709. Lásd a (153) preambulumbekkezdést.

⁽²²²⁾ 50 U.S.C. § 1804, amely a hagyományos személyre szabott elektronikus felügyeletet érinti.

⁽²²³⁾ 50 U.S.C. § 1822, amely a külföldi hírszerzési célokból végzett fizikai keresésekre vonatkozik.

⁽²²⁴⁾ 50 U.S.C. § 1842, valamint § 1841(2) és a 18. cím 3127. szakasza, amely a kimenő hívások adatait rögzítő eszközök és a bejövő hívások adatait rögzítő eszközök telepítésére vonatkozik.

⁽²²⁵⁾ 50 U.S.C. § 1861, amely lehetővé teszi az FBI számára, hogy „olyan végzésre irányuló kérelmet nyújtson be, amely engedélyezi egy közös fuvarozó, nyilvános szálláshely, fizikai raktározási létesítmény vagy gépjárműkölcsonzó létesítmény számára, hogy külföldi hírszerzési információ gyűjtésére irányuló nyomozás vagy nemzetközi terrorizmusra vonatkozó nyomozás céljából átadja a birtokában lévő nyilvántartásokat”.

⁽²²⁶⁾ 50 U.S.C. § 1881a, amely lehetővé teszi, hogy az Egyesült Államok Hírszerző Közösségének elemei hozzáférést kérjenek az egyesült államokbeli vállalatoktól olyan információkhoz, beleértve az internetes kommunikáció tartalmát is, amelyek bizonyos, az Egyesült Államokon kívüli nem egyesült államokbeli személyeket céloznak meg, az elektronikus hírközlési szolgáltatók jogilag kötelező segítségével.

- (122) Az Egyesült Államok hírszerző ügynökségeinek lehetőségük van arra is, hogy az Egyesült Államokon kívül személyes adatokat gyűjtsenek, amelyek magukban foglalhatják az Unió és az Egyesült Államok között továbbított személyes adatokat is. Az Egyesült Államokon kívüli adatgyűjtés az elnök⁽²²⁷⁾ által kiadott 12333. sz. elnöki rendeleten⁽²²⁸⁾ alapul.
- (123) A jelfelderítés gyűjtése a hírszerzési adatgyűjtés azon formája, amely a legrelevánsabb a jelenlegi megfelelőségi megállapítás szempontjából, mivel az elektronikus kommunikáció és az információs rendszerekből származó adatok gyűjtésére vonatkozik. Az ilyen adatgyűjtést az Egyesült Államok hírszerző ügynökségei végezhetik mind az Egyesült Államokban (a FISA alapján), mind pedig addig, amíg az adatok továbbításra kerülnek az Egyesült Államokba (a 12333. elnöki rendelet alapján).
- (124) 2022. október 7-én az Egyesült Államok elnöke kiadta az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről szóló 14086. elnöki rendeletet, amely korlátozásokat és biztosítékokat határoz meg valamennyi egyesült államokbeli jelfelderítési tevékenységre vonatkozóan. Ez az elnöki rendelet nagymértékben felváltja az elnöki politikai irányelvez (PPD-28)⁽²²⁹⁾, megerősíti azokat a feltételeket, korlátozásokat és biztosítékokat, amelyek valamennyi jelfelderítési tevékenységre vonatkoznak (azaz a FISA és a 12333. elnöki rendelet alapján), függetlenül azok helyétől⁽²³⁰⁾, és új jogorvoslati mechanizmust hoz létre, amelyen keresztül az egyének hivatkozhatnak ezekre a biztosítékokra és érvényesíthetik azokat⁽²³¹⁾ (lásd részletesebben a (176)–(194) preambulumbekendést). Ennek során az Egyesült Államok jogában végrehajtja az EU és az USA között azt követően folytatott tárgyalások eredményét, hogy a Bíróság érvénytelenítette az adatvédelmi pajzsra vonatkozó bizottsági megfelelőségi határozatot (lásd a (6) preambulumbekendést). Ezért ez az e határozatban értékelt jogi keret különösen fontos eleme.
- (125) A 14086. elnöki rendelet által bevezetett korlátozások és biztosítékok kiegészítik a FISA 702. szakaszát és a 12333. rendeletben foglaltakat. Az alábbiakban (a 3.2.1.2. és 3.2.1.3. szakaszban) leírt követelményeket a hírszerző ügynökségeknek alkalmazniuk kell a FISA 702. szakasza és a 12333. elnöki rendelet szerinti jelfelderítési tevékenységek végzésekor, például a FISA 702. szakasza szerint megszerzendő külföldi hírszerzési információk kategóriáinak kiválasztása/azonosítása; a 12333. elnöki rendelet alapján külföldi hírszerzési információk gyűjtése vagy kémelhárítás; valamint a FISA 702. szakasza és a 12333. rendelet alapján egyedi célzott döntések meghozatala során.
- (126) Az elnök által kiadott elnöki rendeletben meghatározott követelmények a Hírszerző Közösség egészére nézve kötelezőek. Ezeket továbbra is végre kell hajtani olyan ügynökségi politikák és eljárások révén, amelyek azokat a napi működésre vonatkozó konkrét irányokba ültetik át. E tekintetben a 14086. elnöki rendelet az amerikai hírszerző ügynökségek számára legfeljebb egy évet biztosít meglévő szabályzataik és eljárásaik naprakésszé tételére (azaz 2023. október 7-ig) annak érdekében, hogy összhangba hozzák azokat az elnöki rendelet követelményeivel. Ezeket az aktualizált szabályzatokat és eljárásokat a főügyessel, a nemzeti hírszerzési igazgató polgári szabadságjogi tisztviselőjével (ODNI CLPO) és a PCLOB-vel konzultálva kell kidolgozni és nyilvánosságra hozni, mely utóbbi testület független felügyeleti szerv, amely a magánélet és a polgári szabadságjogok védelme érdekében jogosult felülvizsgálni a végrehajtott ág szabályzatait és azok végrehajtását (a PCLOB szerepe és jogállása tekintetében lásd a (110) preambulumbekendést)⁽²³²⁾. Emellett a frissített szabályzatok és eljárások bevezetését követően a PCLOB felülvizsgálatot végez annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban legyenek az elnöki rendelettel. Az ilyen
-
- ⁽²²⁷⁾ Az Egyesült Államok Alkotmányának II. cikke értelmében a nemzetbiztonság biztosításának felelőssége, beleértve különösen a külföldi hírszerzési információk gyűjtését, az elnöknek mint a fegyveres erők főparancsnokának hatáskörébe tartozik.
- ⁽²²⁸⁾ 12333. elnöki rendelet: Egyesült Államok hírszerzési tevékenységei, Federal Register Vol. 40, No 235 (1981. december 8., módosítva 2008. július 30-án). A 12333. elnöki rendelet általánosabban meghatározza az Egyesült Államok hírszerzési erőfeszítéseinek céljait, irányait, kötelezettségeit és felelősségét (beleértve a Hírszerző Közösség különböző elemeinek szerepét), és meghatározza a hírszerzési tevékenységek végzésének általános paramétereit.
- ⁽²²⁹⁾ A 14086. elnöki rendelet hatályon kívül helyezi a korábbi elnöki irányelvet, a PPD-28-at, annak 3. szakasza és egy azt kiegészítő melléklet kivételével (amely előírja a hírszerző ügynökségek számára, hogy évente vizsgálják felül jelfelderítési prioritásaikat és követelményeiket, figyelembe véve a jelfelderítési tevékenységeknek az Egyesült Államok nemzeti érdekei számára nyújtott előnyeit, valamint az e tevékenységekből eredő kockázatokat), továbbá a 6. szakasz kivételével (amely általános rendelkezéseket tartalmaz), lásd a 28. elnöki politikai irányelv részleges visszavonásáról szóló nemzetbiztonsági feljegyzést, amely a <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/10/07/national-security-memorandum-on-partial-revocation-of-presidential-policy-directive-28/> internetcímen érhető el.
- ⁽²³⁰⁾ Lásd: 14086. elnöki rendelet, 5(f) szakasz, amely kifejti, hogy az elnöki rendelet alkalmazási köre megegyezik a PPD-28 alkalmazási körével, amely a 3. lányszöveg szerint a kommunikáció vagy kommunikációval kapcsolatos információk gyűjtése céljából végzett jelfelderítési tevékenységekre vonatkozott, kivéve a jelfelderítési képességek tesztelése vagy fejlesztése céljából végzett jelfelderítési tevékenységeket.
- ⁽²³¹⁾ E tekintetben lásd például a 14086. elnöki rendelet 5. szakaszának h) pontját, amely egyértelművé teszi, hogy a gazdasági szereplő biztosítékai jogi jogosultságot keletkeztetnek, és azokat magánszemélyek a jogorvoslati mechanizmuson keresztül érvényesíthetik.
- ⁽²³²⁾ Lásd: 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iv) alpontjának (C) szakasza.

felülvizsgálatnak a PCLOB általi befejezését követő 180 napon belül minden hírszerző ügynökségnek gondosan meg kell vizsgálnia és végre kell hajtania a PCLOB valamennyi ajánlását, vagy más módon kell kezelnie azokat. Az Egyesült Államok körmánya 2023. július 3-án közzétette ezeket az aktualizált szabálytazokat és eljárásokat ⁽²³³⁾.

3.2.1.2. A személyes adatok nemzetbiztonsági célú gyűjtésére vonatkozó korlátozások és biztosítékok

- (127) A 14086. elnöki rendelet számos átfogó követelményt határoz meg, amelyek valamennyi jelfelderítési tevékenységre vonatkoznak (személyes adatok gyűjtése, felhasználása, terjesztése stb.).
- (128) Először is az ilyen tevékenységeknek törvényen vagy elnöki felhatalmazáson kell alapulniuk, és azokat az Egyesült Államok jogával, többek között az alkotmánnyal összhangban kell végezni ⁽²³⁴⁾.
- (129) Másodszor, megfelelő biztosítékokat kell bevezetni annak biztosítására, hogy az adatvédelem és a polgári szabadságjogok szerves részét képezzék az ilyen tevékenységek tervezésének ⁽²³⁵⁾.
- (130) Jelfelderítési tevékenységet csak azt követően lehet végezni, hogy „valamennyi releváns tényező észszerű értékelése alapján megállapítást nyert, hogy a tevékenységek szükségesek egy validált hírszerzési prioritás előmozdításához” (a „validált hírszerzési prioritás” fogalmát illetően lásd a (135) preambulumbekendést) ⁽²³⁶⁾.
- (131) Ezenkívül az ilyen tevékenységeket csak „az engedélyezett hírszerzési prioritással arányos mértékben és módon” lehet végezni ⁽²³⁷⁾. Más szóval megfelelő egyensúlyt kell teremteni „az elérni kívánt hírszerzési prioritás fontossága és az érintett személyek magánéletére és polgári szabadságaira gyakorolt hatás között, állampolgárságtól vagy tartózkodási helyüktől függetlenül” ⁽²³⁸⁾.
- (132) Végezetül, ezen – a jogszerűség, a szükségesség és az arányosság elvét tükröző – általános követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében a jelfelderítési tevékenységek felügyelet alá tartoznak (lásd részletesebben a 3.2.2. szakaszt) ⁽²³⁹⁾.
- (133) Ezeket az átfogó követelményeket a jelfelderítés gyűjtése tekintetében számos feltétel és korlátozás támasztja alá, amelyek biztosítják, hogy az egyének jogaiba való beavatkozás a jogszerű cél eléréséhez szükséges és arányos mértékre korlátozódjon.
- (134) Először is, az elnöki rendelet kétféleképpen korlátozza azokat az indokokat, amelyek alapján a jelfelderítési tevékenységek keretében adatokat lehet gyűjteni. Egyrészt a gazdasági szereplő meghatározza azokat a jogszerű célokat, amelyeket a jelfelderítési adatgyűjtés követhet, például az Egyesült Államok nemzetbiztonságára jelenleg vagy potenciálisan veszélyt jelentő külföldi szervezetek – köztük a nemzetközi terrorista szervezetek – képességeinek, szándékainak vagy tevékenységeinek megértése vagy értékelése céljából; a külföldi katonai képességekkel és tevékenységekkel szembeni védelem céljából; a globális biztonságot befolyásoló transznacionális fenyegetések, például az éghajlatváltozás és más ökológiai változások, a közegészségügyi kockázatok és a humanitárius fenyegetések megértése vagy értékelése érdekében ⁽²⁴⁰⁾. Másrészt az elnöki rendelet felsorol bizonyos

⁽²³³⁾ <https://www.intel.gov/ic-on-the-record-database/results/oversight/1278-odni-releases-ic-procedures-implementing-new-safeguards-in-executive-order-14086>.

⁽²³⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (a) alpontjának (i) alpontja.

⁽²³⁵⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (a) alpontjának (ii) alpontja.

⁽²³⁶⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (a) alpontjának (ii) alpontjának (A) szakasza. Ez nem mindig követeli meg, hogy a jelfelderítés legyen az egyetlen eszköz a validált hírszerzési prioritás szempontjainak előmozdítására. Például a jelfelderítés gyűjtése felhasználható alternatív érvényesítési módok biztosítására (pl. más hírszerzési forrásokból kapott információk megerősítésére) vagy az ugyanazon információkhoz való megbízható hozzáférés fenntartására (14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (A) szakasza).

⁽²³⁷⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (a) pontja (ii) alpontjának (B) szakasza.

⁽²³⁸⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (a) pontja (ii) alpontjának (B) szakasza.

⁽²³⁹⁾ A 2. szakasz (a) pontjának (iii) alpontja, összefüggésben a 14086. elnöki rendelet 2. szakaszának (d) pontjával.

⁽²⁴⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (b) pontjának (i) alpontja. Mivel az elnöki rendelet a jogos célkitűzéseket – amelyek nem tartalmazzák a lehetséges jövőbeli fenyegetéseket – korlátozottan sorolja fel, lehetővé teszi az elnök számára, hogy frissítse ezt a listát, ha új nemzetbiztonsági követelmények merülnek fel, mint például a nemzetbiztonságot érintő új fenyegetések. Az ilyen frissítéseket főszabály szerint nyilvánosan közzé kell tenni, kivéve, ha az elnök úgy ítéli meg, hogy önmagában a közzététel veszélyeztetné az Egyesült Államok nemzetbiztonságát (14086. elnöki rendelet 2. szakasza (b) pontja (i) alpontjának (B) szakasza).

célkitűzéseket, amelyeket a jelfelderítési tevékenységek soha nem követhetnek, például a kritika, az eltérő vélemény, vagy az eszmék vagy politikai vélemények egyének vagy sajtó általi szabad kifejezésének akadályozása érdekében; emberek személyek etnikai hovatartozásuk, fajuk, nemük, nemi identitásuk, szexuális irányultságuk vagy vallásuk alapján történő hátrányos megkülönböztetése céljából; vagy versenyelőny biztosítása érdekében az egyesült államokbeli vállalatok számára ⁽²⁴¹⁾.

- (135) Ezenkívül a hírszerző ügynökségek önmagukban nem hivatkozhatnak a 14086. elnöki rendeletben meghatározott jogszerű célokra a jelfelderítési adatgyűjtés igazolása érdekében, hanem azokat operatív célból további konkrét prioritásokra kell alapozni, amelyek tekintetében jelfelderítés gyűjthető. Más szóval a tényleges gyűjtésre csak egy konkrétabb prioritás előmozdítása érdekében kerülhet sor. Ezeket a prioritásokat egy célzott folyamat keretében határozzák meg, amelynek célja az alkalmazandó jogi követelményeknek való megfelelés biztosítása, beleértve az adatvédelemre és a polgári szabadságjogokra vonatkozó követelményeket is. Konkrétan, a hírszerzési prioritásokat először a nemzeti hírszerzési igazgató dolgozza ki (az úgynevezett nemzeti hírszerzési prioritások keretrendszerén keresztül), és jóváhagyásra benyújtja az elnöknek ⁽²⁴²⁾. Mielőtt hírszerzési prioritásokat javasolna az elnöknek, az igazgatónak a 14086. elnöki rendelettel összhangban be kell szereznie az ODNI CLPO-tól az egyes prioritásokra vonatkozó értékeléseket azzal kapcsolatban, hogy 1. azok az elnöki rendeletben felsorolt egy vagy több jogszerű célkitűzést valósítanak-e meg, 2. nem arra a célra tervezték, hogy jelfelderítési adatgyűjtést eredményezzen az elnöki rendeletben felsorolt tiltott cél érdekében, és ez az eredmény előzetesen nem is várható, és 3. azt követően hozták létre, hogy megfelelően figyelembe vették valamennyi személy magánéletét és polgári szabadságjogait, állampolgárságuktól vagy tartózkodási helyüktől függetlenül ⁽²⁴³⁾. Amennyiben az igazgató nem ért egyet a CLPO értékelésével, mindkét véleményt ismertetni kell az elnökkel ⁽²⁴⁴⁾.
- (136) Ezért ez a folyamat különösen azt biztosítja, hogy a magánélet védelmével kapcsolatos megfontolásokat már a hírszerzési prioritások kidolgozásának kezdeti szakaszától figyelembe vegyék.
- (137) Másodszor, a hírszerzési prioritás megállapítását követően számos követelmény szabályozza annak eldöntését, hogy gyűjthető-e jelfelderítés e prioritás előmozdítása érdekében, és ha igen, milyen mértékben. Ezek a követelmények működőképessé teszik az elnöki rendelet 2. szakaszának (a) pontjában meghatározott átfogó szükségességi és arányossági normákat.
- (138) Jelfelderítést csak „annak megállapítását követően lehet gyűjteni, hogy az összes releváns tényező észszerű értékelése alapján az adatgyűjtés szükséges egy konkrét hírszerzési prioritás előmozdításához” ⁽²⁴⁵⁾. Annak meghatározásakor, hogy szükség van-e konkrét jelfelderítési adatgyűjtési tevékenységre egy validált hírszerzési prioritás előmozdítása érdekében, az Egyesült Államok hírszerző ügynökségeinek figyelembe kell venniük más, kevésbé beavatkozó források és módszerek rendelkezésre állását, megvalósíthatóságát és megfelelőségét, beleértve a diplomáciai és nyilvános forrásokat is ⁽²⁴⁶⁾. Amennyiben rendelkezésre állnak, előnyben kell részesíteni az ilyen alternatív, kevésbé beavatkozó forrásokat és módszereket ⁽²⁴⁷⁾.
- (139) Ha az ilyen kritériumok alkalmazása során szükségesnek ítélik a jelfelderítési adatok gyűjtését, annak olyan „testreszabottnak kell lennie, amennyire lehetséges”, és „nem befolyásolhatja aránytalanul a magánéletet és a polgári szabadságjogokat” ⁽²⁴⁸⁾. Annak biztosítása érdekében, hogy a magánéletet és a polgári szabadságjogokat ne érintsék aránytalanul – azaz megfelelő egyensúlyt teremtve a nemzetbiztonsági igények, valamint a magánélet és a polgári szabadságjogok védelme között – minden releváns tényezőt megfelelően figyelembe kell venni, mint például a kitűzött cél jellegét; a gyűjtési tevékenység beavatkozó jellegét, beleértve annak időtartamát; a gyűjtésnek a kitűzött célhoz való várható hozzájárulását; az egyéneket érintő, előre látható következményeket; valamint a gyűjtendő adatok jellegét és érzékenységét ⁽²⁴⁹⁾.

⁽²⁴¹⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (b) pontjának (ii) alpontja.

⁽²⁴²⁾ A nemzetbiztonsági törvény 102A. szakasza és a 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (b) pontjának (iii) alpontja.

⁽²⁴³⁾ Kivételes esetekben (különösen, ha ez a folyamat új vagy változó hírszerzési követelmény miatt nem hajtható végre), ezeket a prioritásokat közvetlenül az elnök vagy a Hírszerző Közösség valamely elemének vezetője határozhatja meg, akinek elvben ugyanazokat a kritériumokat kell alkalmaznia, mint amelyeket a 2. szakasz (b) pontja (iii) alpontja (A) szakasza (1)–(3) alpontja, lásd az EO 14086 4. szakaszának (n) pontját.

⁽²⁴⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (b) pontja (iii) alpontjának (C) szakasza.

⁽²⁴⁵⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (b) és (c) pontja (i) alpontjának (A) szakasza.

⁽²⁴⁶⁾ 14086. elnöki rendelet, 2. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (A) szakasza.

⁽²⁴⁷⁾ 14086. elnöki rendelet, 2. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (A) szakasza.

⁽²⁴⁸⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (B) szakasza.

⁽²⁴⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (B) szakasza.

- (140) Ami a jelfelderítési adatgyűjtés típusát illeti, az Egyesült Államokon belüli adatgyűjtést, amely a jelen megfeleléségi megállapítás szempontjából a legrelevánsabb, mivel az egyesült államokbeli szervezeteknek továbbított adatokra vonatkozik, mindig célzottnak kell tekinteni, amint azt a (142)–(153) preambulumbekzdés részletesebben kifejti.
- (141) „Tömeges adatgyűjtés”⁽²⁵⁰⁾ csak az Egyesült Államokon kívül, a 12333. elnöki rendelet alapján végezhető. Ebben az esetben is a 14086. elnöki rendelet szerint a célzott gyűjtést kell előnyben részesíteni⁽²⁵¹⁾. Ezzel szemben a tömeges adatgyűjtés csak akkor megengedett, ha a validált hírszerzési prioritás előmozdításához szükséges információk célzott gyűjtéssel észszerűen nem szerezhetők be⁽²⁵²⁾. Amennyiben tömeges adatgyűjtésre van szükség az Egyesült Államokon kívül, a 14086. elnöki rendelet szerinti különleges biztosítékok alkalmazandók⁽²⁵³⁾. Először is módszereket és technikai intézkedéseket kell alkalmazni annak érdekében, hogy az összegyűjtött adatok csak arra korlátozódjanak, ami egy validált hírszerzési prioritás előmozdításához szükséges, ugyanakkor minimálisra kell csökkenteni a nem releváns információk gyűjtését⁽²⁵⁴⁾. Másodszor, az elnöki rendelet hat konkrét célkitűzésre korlátozza a tömegesen gyűjtött információk felhasználását (beleértve a lekérdezést is), beleértve a terrorizmus elleni védelmet, a túszejtést, valamint a külföldi kormány, szervezet vagy személy által vagy nevében fogva tartott személyek fogva tartását; a külföldi kémkedés, szabotázs vagy gyilkosság elleni védelmet; a tömegpusztító fegyverek vagy a kapcsolódó technológiák és fenyegetések fejlődéséből vagy elterjedéséből eredő fenyegetésekkel szembeni védelmet⁽²⁵⁵⁾. Végezetül a tömegesen szerzett jelfelderítési adatok lekérdezésére csak akkor kerülhet sor, ha ez egy validált hírszerzési prioritás előmozdítása érdekében szükséges, e hat célkitűzés megvalósítása érdekében, valamint azon szabályzatokkal és eljárásokkal összhangban, amelyek megfelelően figyelembe veszik a lekérdezéseknek az összes személy magánéletére és polgári szabadságaira gyakorolt hatását, állampolgárságuktól vagy tartózkodási helyüktől függetlenül⁽²⁵⁶⁾.
- (142) A 14086. elnöki rendelet követelményein túlmenően az egyesült államokbeli szervezetnek továbbított adatok jelfelderítési gyűjtésére a FISA 702. szakasza által szabályozott egyedi korlátozások és biztosítékok vonatkoznak⁽²⁵⁷⁾. A FISA 702. szakasza lehetővé teszi a külföldi hírszerzési információk gyűjtését olyan nem amerikai személyek megcélzása révén, akikről megalapozottan feltételezhető, hogy az Egyesült Államokon kívül tartózkodnak, az Egyesült Államok elektronikus hírközlési szolgáltatóinak kötelező segítségével⁽²⁵⁸⁾. A FISA 702. szakasza szerinti külföldi hírszerzési információk gyűjtése érdekében a legfőbb ügyész és a nemzeti hírszerzés igazgatója éves tanúsítványokat nyújt be a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bíróságnak (FISC), amelyek meghatározzák
-
- ⁽²⁵⁰⁾ Azaz nagy mennyiségű jelfelderítés gyűjtése, amelyet műszaki vagy üzemeltetési megfontolások miatt megkülönböztető eszközök (például egyedi azonosítók vagy kiválasztási kritériumok használata) nélkül szereznek be, lásd az EO 14086 4. szakaszának (b) pontját. A 14086. elnöki rendeletben és a (141) preambulumbekzdésben kifejtettek szerint a 12333. elnöki rendelet szerinti tömeges adatgyűjtésre csak akkor kerül sor, ha az egyedi validált hírszerzési prioritások előmozdításához szükséges, és arra számos korlátozás és biztosíték vonatkozik, amelyek célja annak biztosítása, hogy az adatokhoz különbségtétel nélkül ne férjenek hozzá. A tömeges gyűjtést ezért össze kell vetni az általános és különbségtétel nélküli gyűjtéssel („tömeges megfigyelés”), korlátozások és biztosítékok nélkül.
- ⁽²⁵¹⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja ii. alpontjának (A) szakasza.
- ⁽²⁵²⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja ii. alpontjának (A) szakasza.
- ⁽²⁵³⁾ A 14086. elnöki rendelet tömeges gyűjtésre vonatkozó különös szabályai olyan célzott jelfelderítési tevékenységre is vonatkoznak, amely ideiglenesen megkülönböztető elemek (pl. konkrét kiválasztási kifejezések vagy azonosítók) nélkül szerzett, azaz tömeges adatokat használ fel (ami csak az Egyesült Államok területén kívül lehetséges). Nem ez a helyzet akkor, ha ezeket az adatokat csak a célzott jelfelderítési adatgyűjtési tevékenység kezdeti technikai szakaszának támogatására használják fel, és csak a szakasz befejezéséhez szükséges rövid ideig őrzik meg, majd azt követően azonnal törlik (14086. elnöki rendelet, 2. szakasz, (c) pont, (ii) alpont, (D) szakasz). Ebben az esetben a megkülönböztető elemet nem tartalmazó első adatgyűjtés egyetlen célja az információk célzott gyűjtésének lehetővé tétele egy adott azonosító vagy kiválasztási kritérium alkalmazásával. Ilyen forgatókönyv esetén csak azokat az adatokat viszik be a kormányzati adatbázisokba, amelyek egy bizonyos diszkrimináns alkalmazására reagálnak, míg a fennmaradó adatokat megsemmisítik. Az ilyen célzott adatgyűjtésre ezért a jelfelderítési adatgyűjtésre vonatkozó általános szabályok irányadók, beleértve a 14086. elnöki rendelet 2. szakaszának (a) és (b) pontját, valamint 2. szakasza (c) pontjának (i) alpontját.
- ⁽²⁵⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja ii. alpontjának (A) szakasza.
- ⁽²⁵⁵⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (ii) alpontjának (B) szakasza. Amennyiben új nemzetbiztonsági követelmények, például új nemzetbiztonsági fenyegetések merülnek fel, az elnök frissítheti ezt a listát. Az ilyen frissítéseket főszabály szerint nyilvánosan közzé kell tenni, kivéve, ha az elnök megállapítja, hogy ez önmagában kockázatot jelentene az Egyesült Államok nemzetbiztonságára nézve (a 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (C) szakasza). A tömegesen gyűjtött adatok lekérdezése tekintetében lásd a 14086. elnöki rendelet 2. szakasz (c) pontja (iii) alpontjának (D) szakasza.
- ⁽²⁵⁶⁾ A 2. szakasz (a) pontjának (iii) alpontjának (A) szakasza, összefüggésben a 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontjának (D) szakaszával. Lásd továbbá a VII. mellékletet.
- ⁽²⁵⁷⁾ 50 U.S.C. § 1881.
- ⁽²⁵⁸⁾ 50 U.S.C. § 1881a (a). Különösen, amint azt a PCLOB megjegyezte, a 702. szakasz szerinti megfigyelés „teljes egészében olyan konkrét [nem egyesült államokbeli] személyek megcélzásából áll, akikről egyedi döntést hoztak” (Adatvédelmi és Polgári Szabadságjogi Felügyeleti Testület, Jelentés a külföldi hírszerzési tevékenység megfigyeléséről szóló törvény 702. cikke szerint működtetett felügyeleti programról, 2014. július 2., 702. szakaszra vonatkozó jelentés, 111. o.). Lásd még: NSA CLPO, A külföldi hírszerzési tevékenységről szóló törvény 702. szakaszának az NSA általi végrehajtása, 2014. április 16. Az „elektronikus hírközlési szolgáltató” fogalmának meghatározása megtalálható itt: 50 U.S.C. § 1881 (a)(4).

a beszerzendő külföldi hírszerzési információk kategóriáit⁽²⁵⁹⁾. A tanúsítványokat célzott, minimalizáló és lekérdezési eljárásoknak kell kísérniük, amelyeket a Bíróság is jóváhagyott, és amelyek jogilag kötelező erejűek az Egyesült Államok hírszerző ügynökségeire nézve.

(143) A FISC szövetségi törvény által létrehozott független bíróság⁽²⁶⁰⁾, amelynek határozatai ellen fellebbezést lehet benyújtani a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Fellebbviteli Bírósághoz⁽²⁶¹⁾ (FISCR), és végső soron az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságához⁽²⁶²⁾. A FISC (és a FISCR) munkáját öt jogászból és öt külső szakértőből álló állandó testület segíti, akik nemzetbiztonsági ügyekben, valamint a polgári szabadságjogok terén rendelkeznek szaktudással⁽²⁶³⁾. A bíróság e csoportból kijelölt egy személyt, aki az *amicus curiae* szerepében segíti az olyan végzés vagy felülvizsgálat iránti kérelmek elbírálását, amelyek a bíróság véleménye szerint a törvény újszerű vagy jelentős értelmezését tartalmazzák, kivéve ha a bíróság megállapítja, hogy a kijelölés nem helyénvaló⁽²⁶⁴⁾. Ez különösen azt biztosítja, hogy az adatvédelmi megfontolások kellőképpen tükröződjenek a bíróság értékelésében. A bíróság egyént vagy szervezetet is kijelölhet az *amicus curiae* szerepére, többek között technikai szakértelem biztosítására minden olyan esetben, amikor ezt helyénvalónak ítéli, vagy kérelemre lehetővé teheti, hogy egy egyén vagy szervezet *amicus curiae* levelet terjesszen elő⁽²⁶⁵⁾.

(144) A FISC felülvizsgálja a tanúsítványokat és a kapcsolódó eljárásokat a FISA követelményeinek való megfelelés szempontjából (különösen a célkiválasztási és -minimalizálási eljárásokat). Amennyiben úgy ítéli meg, hogy a követelmények nem teljesülnek, részben vagy egészben megtagadhatja a tanúsítást, és kérheti az eljárások módosítását⁽²⁶⁶⁾. E tekintetben a FISC ismételten megerősítette, hogy a 702. szakasz szerinti célkiválasztási és -minimalizálási eljárások felülvizsgálata nem korlátozódik az írásbeli eljárásokra, hanem kiterjed arra is, hogy a kormány hogyan hajtja végre az eljárásokat⁽²⁶⁷⁾.

(145) Az egyedi célkiválasztást a Nemzetbiztonsági Ügynökség (NSA, a FISA 702. szakasza szerint a célkiválasztásért felelős hírszerző ügynökség) végzi a FISC által jóváhagyott célkiválasztási eljárásokkal összhangban, amelyek értelmében az NSA-nak a körülmények összessége alapján értékelnie kell, hogy egy adott személy megcélzásával valószínűleg megszerzhető-e a tanúsítványban azonosított külföldi hírszerzési információk egy kategóriája⁽²⁶⁸⁾. Ennek az értékelésnek specifikusnak és tényeken alapulónak kell lennie, analitikus megítélésen, az elemző speciális

⁽²⁵⁹⁾ 50 U.S.C. § 1881a (g).

⁽²⁶⁰⁾ A FISC az Egyesült Államok főbírája által kinevezett bírókból áll, akiket korábban az elnök által a Szenátus megerősítésével kinevezett, egyesült államokbeli kerületi bíróságokban ülésező bírák közül választanak ki. A határozatlan időre szóló kinevezéssel rendelkező bírák, akik csak indokolt esetben menthetők fel, különböző időpontokban kezdve hétéves hivatali ideig látják el beosztásukat a FISC-en. A FISA előírja, hogy a bírákat legalább hét különböző amerikai fellebbviteli bíróságról kell választani. Lásd: 50 U.S.C. § 1803 (a). A bírákat tapasztalt bírósági tisztségviselők segítik. Ők alkotják a bíróság jogi személyzetét, amely jogi elemzést készít az adatgyűjtési kérelmekről. Lásd: Reggie B. Walton, a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bíróság elnöklő bírójának levele Patrick J. Leahyhez, az Egyesült Államok szenátusa igazságügyi bizottságának elnökéhez (2013. július 29.) (Walton-level) 2. o., elérhető itt: <https://fas.org/irp/news/2013/07/fisc-leahy.pdf>

⁽²⁶¹⁾ A FISCR az Egyesült Államok főbírája által kinevezett három bíróból áll, akiket az Egyesült Államok kerületi bíróságairól és kerületi fellebbviteli bíróságairól választanak ki, és különböző időpontokban kezdve hétéves hivatali ideig látják el beosztásukat. Lásd: 50 U.S.C. § 1803 (b).

⁽²⁶²⁾ Lásd: 50 U.S.C. §§ 1803 (b), 1861 a (f), 1881 a (h), 1881 a (i)(4).

⁽²⁶³⁾ 50 U.S.C. § 1803 (i)(1),(3)(A).

⁽²⁶⁴⁾ 50 U.S.C. § 1803 (i)(2)(A).

⁽²⁶⁵⁾ 50 U.S.C. § 1803 (i)(2)(B).

⁽²⁶⁶⁾ Lásd például a FISC 2018. október 18-i véleményét, amely elérhető a https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISC_Opin_18Oct18.pdf oldalon, amint azt a külföldi hírszerzési tevékenységek megfigyelésével foglalkozó fellebbviteli bíróság 2019. július 12-i véleményében megerősítette, amely elérhető itt: https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISCR_Opinion_12Jul19.pdf

⁽²⁶⁷⁾ Lásd pl. FISC, Memorandum Opinion and Order, 35 (2020. november 18.) (A nyilvános közzététel engedélyezése: 2021. április 26.) (D. melléklet).

⁽²⁶⁸⁾ 50 U.S.C. § 1881a(a), a Nemzetbiztonsági Ügynökség által a külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló, 2018. márciusban módosított, 1978. évi törvény 702. szakasza szerinti külföldi hírszerzési információk megszerzése céljából az Egyesült Államok területén kívül található nem egyesült államokbeli személyek célkiválasztására alkalmazott eljárások (az NSA célkiválasztási eljárásai), elérhető itt: https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISCR_Opinion_12Jul19.pdf–4. o., további magyarázat a PCLOB-jelentés 41–42. oldalán.

képzésén és tapasztalatán, valamint a beszerzendő külföldi hírszerzési információk jellegén kell alapulnia ⁽²⁶⁹⁾. A célkiválasztást olyan úgynevezett választók azonosításával hajtják végre, amelyek azonosítják a konkrét kommunikációs eszközt, például a célpont e-mail-címét vagy telefonszámát, de soha nem kulcsszavakat vagy az egyének nevét ⁽²⁷⁰⁾.

- (146) Először az NSA elemzői azonosítják azt a külföldön tartózkodó nem amerikai célszemélyt, akinek a megfigyelése az elemzők értékelése alapján elvezet a tanúsítványban meghatározott, releváns külföldi hírszerzési információkhoz ⁽²⁷¹⁾. Az NSA célkiválasztási eljárásaiban foglaltak szerint az NSA csak akkor irányíthatja a megfigyelést egy célpontra, ha már megtudott valamit a célpontról ⁽²⁷²⁾. Ez különböző forrásokból származó információkból eredhet, például emberi hírszerzésből származó információkból. Ezen egyéb források révén az elemzőnek meg kell ismernie a potenciális célpont által használt konkrét kiválasztási tényezőt (azaz kommunikációs fiókot). Másodsorban, miután azonosították a szóban forgó, egyénileg megjelölt személyeket, és az NSA-n belüli, kiterjedt felülvizsgálati mechanizmus jóváhagyta a célkiválasztást ⁽²⁷³⁾, „rádolgoznak” a célszemély által használt kommunikációs eszközöket (például email címeket) azonosító, kiválasztási tényezőkre (vagyis kidolgozzák és alkalmazzák azokat) ⁽²⁷⁴⁾.
- (147) Az NSA-nak dokumentálnia kell a célkiválasztás ténybeli alapját ⁽²⁷⁵⁾, és a kezdeti célkiválasztást követően rendszeres időközönként meg kell erősítenie, hogy a célmeghatározási előírás továbbra is teljesül ⁽²⁷⁶⁾. Ha a célmeghatározási előírás már nem teljesül, a gyűjtést meg kell szüntetni ⁽²⁷⁷⁾. Az Igazságügyi Minisztérium hírszerzési felügyeleti hivatalainak tisztviselői kéthavonta felülvizsgálják az egyes célpontok NSA általi kiválasztását, valamint az általuk rögzített célkiválasztási értékelésekről és indokokról készült feljegyzéseket a célkiválasztási eljárásoknak való megfelelés szempontjából, és kötelesek jelenteni a FISC-nek és a Kongresszusnak az esetleges jogsértéseket ⁽²⁷⁸⁾. A (173)–(174) preambulumbekzdésben ismertetett felügyeleti hatáskörével összhangban az NSA írásbeli dokumentációja megkönnyíti a FISC számára annak felügyeletét, hogy a FISA 702. szakasza alapján egyes személyeket megfelelően megcéloznak-e ⁽²⁷⁹⁾. Végezetül a nemzeti hírszerzési igazgatónak a nyilvános éves statisztikai átláthatósági jelentésekben minden évben be kell számolnia a FISA 702. szakasza szerinti célok teljes számáról. A FISA-irányelvek 702. szakaszának hatálya alá tartozó vállalatok összesített adatokat tehetnek közzé (átláthatósági jelentések útján) a hozzájuk beérkezett kérelmekről ⁽²⁸⁰⁾.

⁽²⁶⁹⁾ Az NSA célkiválasztási eljárásai, 4. o.

⁽²⁷⁰⁾ Lásd: PCLOB, a 702. szakaszra vonatkozó jelentés, 32–33., 45. o., további hivatkozásokkal. Lásd még: a külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló törvény 702. szakasza szerint kiadott eljárások és iránymutatások betartásának a legfőbb ügyész és a nemzeti hírszerzés igazgatója által benyújtott féléves értékelését, jelentési időszak: 2016. december 1. – 2017. május 31., 41. o., (2018. október), elérhető itt: https://www.dni.gov/files/icotr/18th_Joint_Assessment.pdf

⁽²⁷¹⁾ PCLOB, a 702. szakaszra vonatkozó jelentés, 42–43. o.

⁽²⁷²⁾ Az NSA célkiválasztási eljárásai, 2. o.

⁽²⁷³⁾ PCLOB, a 702. szakaszra vonatkozó jelentés, 46. o. Az NSA-nak például ellenőriznie kell a célpont és a kiválasztási tényező közötti kapcsolatot, dokumentálnia kell a várhatóan megszerezhető külföldi hírszerzési információt, továbbá az NSA két magas rangú elemzőjének felül vizsgálnia és jóvá kell hagynia ezeket az információkat, valamint az ODNI és az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériuma által végzett későbbi megfelelési felülvizsgálatok céljából nyomon kell követnie az egész folyamatot. Lásd: NSA CLPO, A külföldi hírszerzői tevékenységről szóló törvény 702. szakaszának az NSA általi végrehajtása, 2014. április 16.

⁽²⁷⁴⁾ 50 U.S.C. § 1881a (h).

⁽²⁷⁵⁾ Az NSA célkiválasztási eljárásai, 8. o. Lásd még a PCLOB 702. szakaszról szóló jelentését, 46. o. Az írásbeli indokolás elmulasztása a dokumentációnak való megfeleléssel kapcsolatos incidensnek minősül, amelyet jelenteni kell a FISC-nek és a Kongresszusnak. Lásd: a külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló törvény 702. szakasza szerint kiadott eljárások és iránymutatások betartásának a legfőbb ügyész és a nemzeti hírszerzés igazgatója által benyújtott féléves értékelését, jelentési időszak: 2016. december 1. – 2017. május 31., 41. o. (2018. október), DOJ/ODNI megfelelési jelentés a FISC számára a 2016. december és 2017. május közötti időszakra vonatkozóan, A-6. o., elérhető itt: https://www.dni.gov/files/icotr/18th_Joint_Assessment.pdf

⁽²⁷⁶⁾ Lásd az Egyesült Államok kormányának beadványát a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bírósághoz, 2015. évi összefoglaló a 702. szakasz követelményeiről, 2–3. pont (2015. július 15.) és a VII. mellékletben megadott információkat.

⁽²⁷⁷⁾ Lásd: az Egyesült Államok kormányának 2015. évi beadványa a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bírósághoz, Összefoglaló a 702. szakasz szerinti követelményekről, 2–3. pont, (2015. július 15.), amely kimondja, hogy a kormány, „ha a kormány később úgy értékeli, hogy a célpont kiválasztásának folytatása várhatóan nem vezet külföldi hírszerzési információk megszerzéséhez, azonnali eltávolításra van szükség, és a késedelem bejelentendő megfelelési incidenst eredményezhet”. Lásd még a VII. mellékletben megadott információkat.

⁽²⁷⁸⁾ PCLOB, a 702. szakaszra vonatkozó jelentés, 70–72. o.; Az Egyesült Államok Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bírósága eljárási szabályzata 13. cikkének b) pontja, elérhető a következő internetcímen: <https://www.fisc.uscourts.gov/sites/default/files/FISC%20Rules%20of%20Procedure.pdf>

⁽²⁷⁹⁾ Lásd még a DOJ/ODNI 2016. december – 2017. május közötti időszakra vonatkozó megfelelési jelentését a FISC számára, A-6. o.

⁽²⁸⁰⁾ 50 U.S.C. § 1874.

- (148) Az egyesült államokbeli szervezeteknek továbbított személyes adatok gyűjtésének egyéb jogalapjai tekintetében különböző korlátozások és biztosítékok alkalmazandók. A tömeges adatgyűjtés általában kifejezetten tilos a FISA 402. szakasza (kimenő és a bejövő hívások adatait rögzítő eszközökért felelős hatóság) és az NSL alkalmazása révén, ehelyett konkrét „kiválasztási kritériumok” használata szükséges ⁽²⁸¹⁾.
- (149) A hagyományos egyedi elektronikus megfigyeléshez (a FISA 105. szakasza szerint) a hírszerző ügynökségeknek kérelmet kell benyújtaniuk a FISC-hez, amelyben nyilatkoznak azokról a tényekről és körülményekről, amelyek alapján feltételezhető, hogy alaposan gyanítható, hogy a létesítményt külföldi hatalom vagy külföldi hatalom megbízottja használja vagy használni fogja ⁽²⁸²⁾. A FISC többek között megvizsgálja, hogy az ismertetett tények alapján valószínűsíthető-e, hogy valóban ez a helyzet ⁽²⁸³⁾.
- (150) A FISA 301. szakasza alapján a helyiségek vagy ingatlanok olyan átkutatásához, amelynek célja információk, anyagok vagy vagyontárgyak (pl. számítógépes eszköz) vizsgálata, lefoglalása stb., a FISC általi végzésre irányuló kérelem szükséges ⁽²⁸⁴⁾. Az ilyen kérelemnek többek között bizonyítania kell, hogy alaposan gyanítható, hogy a keresés célpontja külföldi hatalom vagy külföldi hatalom megbízottja; az átkutatandó helyiség vagy vagyon külföldi hírszerzési információt tartalmaz, és az átkutatandó helyiség külföldi hatalom (vagy annak megbízottja) tulajdonában van, azt használja, birtokolja vagy hozzá vagy tőle úton van ⁽²⁸⁵⁾.
- (151) Hasonlóképpen, a kimenő és bejövő hívások adatait rögzítő eszközök telepítéséhez (a FISA 402. szakasza szerint) a FISC (vagy egy egyesült államokbeli főbíró) végzésére irányuló kérelem és egy konkrét kiválasztási kritérium használata szükséges, azaz olyan kritérium használata, amely kifejezetten azonosít egy személyt, fiókot stb., és amelyet a kért információ terjedelmének lehető legnagyobb mértékű korlátozására használnak ⁽²⁸⁶⁾. Az említett felhatalmazás nem a kommunikáció tartalmára vonatkozik, hanem a szolgáltatást igénybe vevő ügyféllel vagy előfizetővel kapcsolatos információkra (például név, cím, előfizetési szám, az igénybe vett szolgáltatás hossza/típusa, a fizetési forrás/mechanizmus).
- (152) A FISA 501. szakasza ⁽²⁸⁷⁾, amely lehetővé teszi egy közös fuvarozó (azaz bármely személy vagy szervezet, aki vagy amely kompenzáció fejében személyeket vagy vagyontárgyakat szállít szárazföldön, vasúton, vízen vagy légi úton), nyilvános szálláshely (pl. szálloda, motel vagy fogadó), gépjármű-bérbeadó létesítmény vagy fizikai raktározási létesítmény üzleti adatainak gyűjtését ⁽²⁸⁸⁾, szintén előírja a FISC-hez vagy a főbíróhoz intézett kérelmet. A kérelemben fel kell tüntetni a keresett nyilvántartásokat, valamint azokat a konkrét és felfogható tényeket, amelyek alapján feltételezhető, hogy az a személy, akire a nyilvántartás vonatkozik, külföldi hatalom vagy külföldi hatalom megbízottja ⁽²⁸⁹⁾.
- (153) Végezetül az NSL-eket különböző alapszabályok engedélyezik, és lehetővé teszik a nyomozó ügynökségek számára, hogy bizonyos, a hiteljelentésekben, a pénzügyi nyilvántartásokban, valamint az elektronikus előfizetői és tranzakciós nyilvántartásokban szereplő információkat megszerezzenek bizonyos szervezetektől (pl. pénzügyi intézményektől, hitelintézetektől, elektronikus hírközlési szolgáltatóktól) ⁽²⁹⁰⁾. Az NSL-ről szóló törvényt, amely engedélyezi az elektronikus hírközléshez való hozzáférést, csak az FBI használhatja, és előírja, hogy olyan kritériumot kell alkalmazni, amely kifejezetten azonosít egy személyt, szervezetet, telefonszámot vagy fiókot, és amely igazolja, hogy az információ a nemzetközi terrorizmussal vagy titkos hírszerzési tevékenységekkel szembeni védelem érdekében végzett engedélyezett nemzetbiztonsági nyomozás szempontjából releváns ⁽²⁹¹⁾. A nemzetbiztonsági levelek címzettjei azokat bíróság előtt megtámadhatják ⁽²⁹²⁾.

⁽²⁸¹⁾ 50 U.S. Code § 1842(c)(3) és az NSL tekintetében, 12 U.S.C. § 3414(a)(2); 15 U.S.C. § 1681u; 15 U.S.C. § 1681v(a); és 18 U.S.C. § 2709(a).

⁽²⁸²⁾ A „külföldi hatalom megbízottjai” olyan nem amerikai személyek is lehetnek, akik nemzetközi terrorizmusban vagy tömegpusztító fegyverek nemzetközi elterjedésében vesznek részt (az előkészítő aktusokat is beleértve) (50 U.S.C. § 1801 (b)(1)).

⁽²⁸³⁾ 50 U.S.C. § 1804. A kiválasztási kritériumok megválasztásával kapcsolatban lásd még az § 1841 (4) bekezdését.

⁽²⁸⁴⁾ 50 U.S.C. § 1821(5).

⁽²⁸⁵⁾ 50 U.S.C. § 1823(a).

⁽²⁸⁶⁾ Az 50 U.S.C. 1842 §., 1841 §. (2) bekezdés, valamint a 18. cím 3127. szakasza.

⁽²⁸⁷⁾ 50 U.S.C. § 1862.

⁽²⁸⁸⁾ 50 U.S.C. §§ 1861–1862.

⁽²⁸⁹⁾ 50 U.S.C. § 1862(b).

⁽²⁹⁰⁾ 12 U.S.C. § 3414; 15 U.S.C. §§ 1681u–1681v; és 18 U.S.C. § 2709.

⁽²⁹¹⁾ 18 U.S.C. § 2709(b).

⁽²⁹²⁾ Pl. 18 U.S.C. § 2709(d).

3.2.1.3. A gyűjtött adatok további felhasználása

- (154) Az amerikai hírszerző ügynökségek által jelfelderítés útján gyűjtött személyes adatok kezelésére számos biztosíték vonatkozik.
- (155) Először is, minden hírszerző ügynökségnek biztosítani kell a megfelelő adatbiztonságot, és meg kell akadályoznia, hogy illetéktelen személyek hozzáférjenek a jelfelderítés útján gyűjtött személyes adatokhoz. E tekintetben a különböző eszközök, köztük a törvény, az iránymutatások és a szabványok tovább pontosítják a bevezetendő információbiztonsági minimumkövetelményeket (pl. többtényezős hitelesítés, titkosítás stb.)⁽²⁹³⁾. Az összegyűjtött adatokhoz való hozzáférést az engedéllyel rendelkező, képzett személyzetre kell korlátozni, akinek ismernie kell a feladata teljesítéséhez szükséges információkat⁽²⁹⁴⁾. Általánosabban fogalmazva, a hírszerző ügynökségeknek megfelelő képzést kell biztosítaniuk alkalmazottaik számára, többek között a jogszabályok (beleértve a 14086. elnöki rendeletet) megsértésének bejelentésére és kezelésére vonatkozó eljárásokról⁽²⁹⁵⁾.
- (156) Másodszor, a hírszerző ügynökségeknek meg kell felelniük a Hírszerző Közösség pontosságra és objektivitásra vonatkozó normáinak, különös tekintettel az adatok minőségének és megbízhatóságának biztosítására, az alternatív információforrások figyelembevételére és az elemzések tárgyilagosságára⁽²⁹⁶⁾.
- (157) Harmadszor, ami az adatmegőrzést illeti, a 14086. elnöki rendelet egyértelművé teszi, hogy a nem egyesült államokbeli személyek személyes adataira ugyanazok a megőrzési időszakok vonatkoznak, mint az egyesült államokbeli személyek adataira⁽²⁹⁷⁾. A hírszerző ügynökségeknek meg kell határozniuk a konkrét megőrzési időszakokat és/vagy azokat a tényezőket, amelyeket figyelembe kell venni az alkalmazandó megőrzési időszakok hosszának meghatározásakor (pl. hogy az információ bűncselekmény bizonyítéka-e; az információ külföldi hírszerzési információnak minősül-e; az információ szükséges-e személyek vagy szervezetek biztonságának védelméhez, ideértve a nemzetközi terrorizmus áldozatait vagy célpontjait is), amelyeket különböző jogi eszközök határoznak meg⁽²⁹⁸⁾.
- (158) Negyedrész, külön szabályok alkalmazandók a jelfelderítésen keresztül gyűjtött személyes adatok terjesztésére. Általános követelményként a nem egyesült államokbeli személyekre vonatkozó személyes adatok csak akkor terjeszthetők, ha ugyanolyan típusú információkat tartalmaznak, mint amelyek terjeszthetők az egyesült államokbeli személyekről, például egy személy vagy szervezet biztonságának védelméhez szükséges információkat (például a nemzetközi terrorista szervezetek célpontjairól, áldozatairól vagy túszejtőiről)⁽²⁹⁹⁾. Ezenkívül a személyes adatok nem terjeszthetők kizárólag az adott személy állampolgársága vagy lakóhelye szerinti ország miatt vagy a 14086. elnöki rendelet előírásainak megkerülése céljából⁽³⁰⁰⁾. Az Egyesült Államok kormányán belüli terjesztésre csak akkor kerülhet sor, ha egy engedéllyel rendelkező és képzett személy megalapozottan feltételezi, hogy a

⁽²⁹³⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (B). szakaszának (1) alszakasza. Lásd még a nemzetbiztonsági törvény VIII. címét (amely a minősített adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó követelményeket részletezi), a 12333. elnöki rendelet 1.5. szakaszát (amely előírja a Hírszerző Közösség ügynökségeinek, hogy tartsák be az információmegosztási és -biztonsági irányelveket, az információs önrendelkezési jogot, valamint egyéb jogi előírásokat), a nemzetbiztonságról szóló, 42. iránymutatást, a nemzetközi távközlési és információs rendszerek biztonságára vonatkozó nemzeti rendeletet (amely arra utasítja a nemzetbiztonsági rendszerekkel foglalkozó bizottságot, hogy nyújtson a nemzetbiztonsági rendszerekre vonatkozó rendszerbiztonsági iránymutatást a minisztériumok és hivatalok számára), valamint „A nemzetbiztonság, a Védelmi Minisztérium és a Hírszerző Közösség rendszerei kiberbiztonságának javítása” c. 8. nemzetbiztonsági feljegyzést (amely időrendi áttekintést és iránymutatást nyújt azzal kapcsolatban, hogy a nemzetbiztonsági rendszerekre vonatkozó kiberbiztonsági előírások végrehajtása miként történik, beleértve a többtényezős hitelesítést, a titkosítást, a felhőtechnológiákat és a végpontérzékelő szolgáltatásokat).

⁽²⁹⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontjának (B) szakaszának (2) alszakasza. Ezenkívül azokhoz a személyes adatokhoz, amelyekre vonatkozóan nem született végleges megőrzési megállapítás, csak e megállapítás megtétele vagy támogatása, illetve engedélyezett adminisztratív, tesztelési, fejlesztési, biztonsági vagy felügyeleti feladatok ellátása céljából lehet hozzáférni (a 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (B) szakaszának (3) alszakasza).

⁽²⁹⁵⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (d) pontjának (ii) alpontja.

⁽²⁹⁶⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontjának (C) szakasza.

⁽²⁹⁷⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (A) szakasza (2) alszakaszának (a)–(c) pontja. Általánosabban fogalmazva, minden ügynökségnek olyan szabályzatokat és eljárásokat kell bevezetnie, amelyek célja a jelfelderítés útján gyűjtött személyes adatok terjesztésének és megőrzésének minimalizálása (14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontjának (A) szakasza).

⁽²⁹⁸⁾ Lásd pl.: a 2015-ös költségvetési évre vonatkozó hírszerzési engedélyezési törvény 309. szakasza; az egyes hírszerző ügynökségek által a FISA 702. szakasza alapján elfogadott és a FISC által engedélyezett minimalizálási eljárások; a legfőbb ügyész és az FRA által jóváhagyott eljárások (amelyek előírják, hogy az Egyesült Államok szövetségi ügynökségei, beleértve a nemzetbiztonsági ügynökségeket is, adatmegőrzési időszakokat állapítsanak meg, amelyeket a Nemzeti Irrattár és Nyilvántartási Hivatalnak jóvá kell hagynia).

⁽²⁹⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (A) szakasza (1) alszakaszának (a) pontja és 5. szakaszának (d) pontja, összefüggésben a 12333. elnöki rendelet 2.3. szakaszával.

⁽³⁰⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (A) szakasza (1) alszakaszának (b) és (e) pontja.

címzettnek ismernie kell az információt ⁽³⁰¹⁾, és azt megfelelően védeni fogja ⁽³⁰²⁾. Annak meghatározásához, hogy a személyes adatok továbbíthatók-e az Egyesült Államok kormányán kívüli címzetteknek (ideértve a külföldi kormányt vagy nemzetközi szervezetet is), figyelembe kell venni a terjesztés célját, a terjesztett adatok jellegét és mértékét, valamint az érintett személy(ek)re gyakorolt lehetséges káros hatást ⁽³⁰³⁾.

- (159) Végezetül, többek között az alkalmazandó jogi követelményeknek való megfelelés felügyeletének és a hatékony jogorvoslatnak a megkönnyítése érdekében a 14086. elnöki rendelet szerint minden hírszerző ügynökségnek megfelelő dokumentációt kell vezetnie a jelfelderítési adatgyűjtésről. A dokumentációs követelmények olyan elemekre terjednek ki, mint például annak tényszerű alapja, hogy egy adott adatgyűjtési tevékenységre szükség van-e egy validált hírszerzési prioritás előmozdításához ⁽³⁰⁴⁾.
- (160) A 14086. elnöki rendeletnek a jelfelderítés által gyűjtött adatok használatára vonatkozó, fent említett garanciák mellett az Egyesült Államok valamennyi ügynökségére általánosabb követelmények vonatkoznak a célhoz kötöttség, az adattakarékosság, a pontosság, a biztonság, a megőrzés a terjesztés tekintetében, ami különösen az A-130. OMB-körlevélből, az e-közigazgatásról szóló törvényből, a szövetségi nyilvántartásokról szóló törvényből (lásd a (101)–(106) preambulumbekendést) és a nemzetbiztonsági rendszerekkel foglalkozó bizottság CNSS iránymutatásából ⁽³⁰⁵⁾ ered.

3.2.2. Felügyelet

- (161) Az amerikai hírszerző ügynökségek tevékenységét különböző szervek felügyelik.
- (162) Először is, a 14086. elnöki rendelet megköveteli, hogy minden hírszerző ügynökség rendelkezzen magas szintű jogi, felügyeleti és megfelelési tisztviselőkkel az alkalmazandó egyesült államokbeli jogszabályoknak való megfelelés biztosítása érdekében ⁽³⁰⁶⁾. El kell végezniük különösen a jelfelderítési tevékenységek rendszeres felügyeletét, és biztosítaniuk kell, hogy minden meg nem felelést orvosoljanak. A hírszerző ügynökségeknek felügyeleti feladataik ellátása érdekében biztosítaniuk kell az ilyen tisztviselők számára az összes releváns információhoz való hozzáférést, és nem tehetnek semmilyen intézkedést felügyeleti tevékenységük akadályozására vagy nem megfelelő befolyásolására ⁽³⁰⁷⁾. Ezenkívül a felügyeleti tisztviselő vagy bármely más alkalmazott által azonosított jelentős meg nem felelési incidenseket ⁽³⁰⁸⁾ haladéktalanul jelenteni kell a hírszerző ügynökség vezetőjének és a nemzeti hírszerzés igazgatójának, akiknek gondoskodniuk kell arról, hogy minden szükséges intézkedést megtegyenek a jelentős meg nem felelési incidens orvoslására és megismétlődésének megelőzésére ⁽³⁰⁹⁾.
- (163) Ezt a felügyeleti funkciót kijelölt megfelelési szerepkörrel rendelkező tisztviselők, valamint adatvédelmi és polgári jogi tisztviselők és főellenőrök töltik be ⁽³¹⁰⁾.

⁽³⁰¹⁾ Lásd pl. az AGG-DOM ügy rendelkezik, hogy az FBI csak akkor oszthat meg információkat, ha a címzettnek azokról tudnia kell a címzett küldetésének teljesítéséhez vagy a nyilvánosság védelméhez.

⁽³⁰²⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (A) szakasza (1) alszakaszának (c) pontja. A hírszerző ügynökségek például bűnügyi nyomozással vagy bűncselekménnyel kapcsolatos körülmények között terjeszthetnek információkat, például gyilkossággal, súlyos testi sértéssel vagy emberrablással való fenyegetésre vonatkozó figyelmeztetések terjesztése; kiberfenyegetések, incidensek vagy behatolással kapcsolatos válszintézkedésekre információk terjesztése; és az áldozatok értesítése vagy a bűncselekmények potenciális áldozatainak figyelmeztetése révén.

⁽³⁰³⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontja (A) szakasza (1) alszakaszának (d) pontja.

⁽³⁰⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (c) pontja (iii) alpontjának (E) szakasza.

⁽³⁰⁵⁾ Lásd a CNSS 22. sz. szabályzatát (Kiberbiztonsági kockázatkezelési politika) és a CNSS 1253. sz. utasítását, amely részletes iránymutatást nyújt a nemzeti biztonsági rendszerek számára bevezetendő biztonsági intézkedésekről.

⁽³⁰⁶⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (A)–(B) szakasza.

⁽³⁰⁷⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (B)–(C) szakasza.

⁽³⁰⁸⁾ Azaz az alkalmazandó egyesült államokbeli jognak való megfelelés olyan rendszerszintű vagy szándékos elmulasztása, amely veszélyeztetheti a Hírszerző Közösség valamely elemének jó hírnevét vagy integritását, vagy más módon megkérdőjelezheti a Hírszerző Közösség tevékenységének megfelelőségét, többek között az érintett személy vagy személyek magánéletére és polgári szabadságjogaira gyakorolt jelentős hatás fényében, lásd a 14086. elnöki rendelet 5. szakaszának (l) pontját.

⁽³⁰⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (d) pontjának (iii) alpontja.

⁽³¹⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 2. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (B) szakasza.

(164) A bűnüldöző hatóságokhoz hasonlóan az adatvédelmi és az állampolgári szabadságjogi tisztviselők is jelen vannak valamennyi hírszerző ügynökségnél⁽³¹¹⁾. E tisztségviselők hatásköre általában felöleli az eljárások felügyeletét annak érdekében, hogy a megfelelő minisztérium/ügynökség megfelelően figyelembe vegye az adatvédelmi és polgári szabadságjogi megfontolásokat, valamint megfelelő eljárásokat alakítson ki az olyan egyénektől érkező panaszok kezelésére, akik úgy vélik, hogy megsértették az adatvédelemhez fűződő vagy polgári szabadságjogaikat (és egyes esetekben, például a Nemzeti Hírszerzési Igazgatóság (ODNI) esetében, hatáskörük a panaszok kivizsgálására is kiterjedhet⁽³¹²⁾). Az egyes hírszerzési ügynökségek vezetőinek gondoskodniuk kell arról, hogy a magánélet védelmével és az állampolgári szabadságjogokkal foglalkozó tisztviselők rendelkezzenek a megbízatásuk teljesítéséhez szükséges erőforrásokkal, hozzáférjenek a feladataik ellátásához szükséges valamennyi anyaghoz és személyzethez, továbbá tájékoztatást kapjanak a javasolt szakpolitikai változásokról, és konzultáljanak velük azokról⁽³¹³⁾. Az adatvédelmi és polgári szabadságjogi tisztviselők időszakonként beszámolnak a Kongresszusnak és a PCLOB-nak többek között a minisztériumhoz/ügynökséghez beérkezett panaszok számáról és jellegéről, valamint az ilyen panaszok rendezésének összefoglalásáról, a tisztviselő által lefolytatott felülvizsgálatokról és vizsgálatokról és az általa végzett tevékenység hatásáról⁽³¹⁴⁾.

(165) Másodszor, minden hírszerző ügynökség rendelkezik egy független főellenőrrel, akinek feladata többek között a külföldi hírszerzési tevékenységek felügyelete. Így többek között az ODNI keretében működő, a Hírszerző Közösség főellenőri hivatala átfogó hatáskörrel rendelkezik a teljes hírszerzés felett, és jogosult kivizsgálni a jogellenes tevékenységgel vagy hatalommal való visszaéléssel kapcsolatos – az ODNI és/vagy a hírszerzési szervezetek programjait és tevékenységét érintő – panaszokat vagy információkat⁽³¹⁵⁾. A bűnüldöző hatóságokhoz hasonlóan (lásd a (109) preambulumbekendést), az ilyen főellenőrök független jogállású szervezeti egységek⁽³¹⁶⁾, amelyek a megfelelő ügynökség által végzett, nemzetbiztonsági célú programokkal és műveletekkel – így a törvénysértésekkel és visszaélésekkel – kapcsolatos ellenőrzések és vizsgálatok elvégzéséért felelősek⁽³¹⁷⁾. Betekinthetnek valamennyi

⁽³¹¹⁾ Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee-1. Ez magában foglalja például a Külügyminisztériumot, az Igazságügyi Minisztériumot, a Belbiztonsági Minisztériumot, a Védelmi Minisztériumot, az NSA-t, a Központi Hírszerző Ügynökséget (CIA), és az ODNI-t.

⁽³¹²⁾ Lásd: 14086. elnöki rendelet 3. szakaszának (c) pontja.

⁽³¹³⁾ 42 U.S.C. § 2000ee-1(d).

⁽³¹⁴⁾ Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1),(2). Például az NSA Állampolgári Jogi, Adatvédelmi és Átláthatósági Hivatalának 2021. január és 2021. június közötti időszakra vonatkozó jelentése azt mutatja, hogy 591 felülvizsgálatot végzett a polgári szabadságjogokra és a magánélet védelmére gyakorolt hatások tekintetében különböző kontextusokban, például a gyűjtési tevékenységek, az információmegosztási megállapodások és határozatok, az adatmegőrzési határozatok stb. tekintetében, figyelembe véve különböző tényezőket, például a tevékenységhez kapcsolódó információk mennyiségét és típusát, az érintett egyéneket, az adatok célját és tervezett felhasználását, a magánéletet fenyegető potenciális kockázatok mérséklésére szolgáló biztosítékokat stb. (https://media.defense.gov/2022/Apr/11/2002974486/-1/-1/1/REPORT%20_CLPT%20JANUARY%20-%20JUNE%202021%20_FINAL.PDF). Hasonlóképpen, a CIA Adatvédelmi és Állampolgári Jogi Hivatalának 2019. január–júniusi jelentései tájékoztatást nyújtanak a Hivatal felügyeleti tevékenységeiről, pl. a 12333. elnöki rendelet szerinti főügyési iránymutatásoknak való megfelelés felülvizsgálatáról az információk megőrzése és terjesztése tekintetében, iránymutatást adnak a PPD-28 végrehajtásáról, és követelményeket fogalmaznak meg az adatvédelmi incidensek azonosítására és kezelésére, valamint a személyes adatok felhasználásának és kezelésének felülvizsgálatára vonatkozóan (<https://www.cia.gov/static/9d762fbef6669c7e6d7f17e227fad82c/2019-Q1-Q2-CIA-OPCL-Semi-Annual-Report.pdf>).

⁽³¹⁵⁾ Ezt a főellenőrt az elnök nevezi ki a Szenátus jóváhagyásával, és csak az elnök mentheti fel beosztásából.

⁽³¹⁶⁾ A főellenőrök biztos hivatali megbízatással rendelkeznek, és csupán az elnök mentheti fel őket, akinek írásban közölni kell a Kongresszussal e felmentés indokait. Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy senki sem utasíthatja őket. Egyes esetekben a minisztérium vezetője megtilthatja a főellenőrnek, hogy ellenőrzést vagy vizsgálatot indítson, végezzen vagy fejezzen be, amennyiben ezt szükségesnek ítéli fontos nemzeti (nemzetbiztonsági) érdekek megóvásához. A Kongresszust azonban tájékoztatni kell e jogkör gyakorlásáról, és ennek alapján az érintett igazgató felelősségre vonható. Lásd pl. A főellenőrrel szóló 1978. évi törvény § 8-a (a Védelmi Minisztérium főellenőre); § 8E (az Igazságügyi Minisztérium főellenőre), § 8G (2)(A),(B) (az NSA főellenőre); 50. U.S.C. § 403q (b) (a CIA esetében); a 2010-es költségvetési évre vonatkozó hírszerzési engedélyezési törvény, 405(f) szak., (a hírszerzési szervezet főellenőre).

⁽³¹⁷⁾ A főellenőrrel szóló 1978. évi módosított törvény, Pub. L. 117-108, 2022. április 8. Például, amint azt a Kongresszusnak a 2021. április 1. és 2022. március 31. közötti időszakra vonatkozóan benyújtott féléves jelentéseiben kifejtette, az NSA főellenőre értékelte az egyesült államokbeli személyekre vonatkozó, a 12333. elnöki rendelet alapján gyűjtött információk kezelését, a jelfelderítési adatok törlésének folyamatát, az NSA által használt automatizált célkövető eszközt, valamint a FISA 702. szakaszára vonatkozó dokumentációs és lekérdezési szabályoknak való megfelelést, és ezzel összefüggésben számos ajánlást adott ki (lásd: <https://oig.nsa.gov/Portals/71/Reports/SAR/NSA%20OIG%20SAR%20-%20APR%202021%20-%20SEP%202021%20-%20UNCLASSIFIED.pdf?ver=IwtrthntGdfEb-EKTOm3gg%3d%3d>, 5–8. o. és https://oig.nsa.gov/Portals/71/Images/NSA_OIGMAR2022.pdf?ver=jbq2rCrj00Hj9qDXGHqHLw%3d%3d×tamp=1657810395907, 10–13. o.). Lásd még a Hírszerző Közösség főellenőre által az információbiztonsággal és a minősített nemzetbiztonsági információk jogosulatlan közlésével kapcsolatban a közelmúltban végzett ellenőrzéseket és vizsgálatokat (https://www.dni.gov/files/ICIG/Documents/Publications/Semiannual%20Report/2021/ICIG_Semiannual_Report_April_2021_to_September_2021.pdf, 8. és 11. o. és https://www.dni.gov/files/ICIG/Documents/News/ICIGNews/2022/Oct21_SAR/Oct%202021-Mar%202022%20ICIG%20SAR_Unclass_FINAL.pdf, 19–20. o.).

nyilvántartásba, jelentésbe, ellenőrzésbe, felülvizsgálatba, dokumentumba, iratba, ajánlásba vagy egyéb vonatkozó anyagba, ha szükséges bizonyítási cselekményben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozat révén, és tanúvallomást vehetnek fel⁽³¹⁸⁾. A főellenőrök büntetőeljárást kezdeményeznek a feltételezett bűncselekmények eseteinél, és korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat tesznek az ügynökség vezetőinek⁽³¹⁹⁾. Bár a főellenőrök jogilag nem kötelező ajánlásokat adhatnak ki, jelentéseiket – többek között a nyomkövetési intézkedésekről (vagy azok hiányáról) szóló jelentéseiket⁽³²⁰⁾ – nyilvánosságra hozzák, és emellett elküldik a Kongresszusnak, amely ezek alapján gyakorolhatja felügyeleti funkcióját (lásd a (168)–(169) preambulum-bekezdést)⁽³²¹⁾.

(166) Harmadrészt a hírszerzési felügyeleti testület (IOB), amely az elnöki hírszerzési tanácsadó testületen (PIAB) belül jött létre, azt felügyeli, hogy az Egyesült Államok hírszerző hatóságai betartják-e az Alkotmányt és az összes alkalmazandó szabályt⁽³²²⁾. A PIAB az elnök végrehajtó hivatalának tanácsadó szerve, amely az elnök által az Egyesült Államok kormányán kívülről kinevezett 16 tagból áll. Az IOB legfeljebb öt tagból áll, akiket az elnök nevez ki a PIAB tagjai közül. A 12333. elnöki rendelet⁽³²³⁾ szerint valamennyi hírszerző ügynökség vezetői kötelesek bejelenteni az IOB-nak minden olyan hírszerzési tevékenységet, amelyről okkal feltételezhető, hogy az jogellenes vagy ellentétes lehet valamely elnöki rendelettel vagy elnöki irányelvvel. Annak biztosítása érdekében, hogy az IOB hozzáférjen a feladatai ellátásához szükséges információkhoz, a 13462. elnöki rendelet arra utasítja a nemzeti hírszerzési igazgatót és a hírszerző ügynökségek vezetőit, hogy adjanak meg minden olyan információt és segítséget, amelyet az IOB a feladatai ellátásához a törvény által megengedett mértékben szükségesnek ítél⁽³²⁴⁾. Az IOB-nak pedig tájékoztatnia kell az elnököt azokról a hírszerzési tevékenységekről, amelyekről úgy véli, hogy sérthetik az Egyesült Államok jogát (beleértve az elnöki rendeleteket is), és amelyekkel a főügyész, a nemzeti hírszerzés igazgatója vagy egy hírszerző ügynökség vezetője nem foglalkozik megfelelően⁽³²⁵⁾. Ezen túlmenően az IOB köteles tájékoztatni a legfőbb ügyészt a büntetőjog esetleges megsértéséről.

(167) Negyedszer, a hírszerző ügynökségek a PCLOB felügyelete alá tartoznak. Alapító okirata szerint a PCLOB a magánélet és a polgári szabadságjogok védelme érdekében hatáskörrel rendelkezik a terrorizmusellenes politikák és azok végrehajtása terén. A tanács a hírszerzési ügynökségek tevékenységeinek felülvizsgálata során hozzáférhet az összes érintett ügynökség nyilvántartásaihoz, ellenőrzéseihez, felülvizsgálataihoz, dokumentumaihoz, irataihoz és ajánlásaihoz – ideértve a minősített adatokat –, meghallgatásokat folytathat és tanúvallomásokat vehet fel⁽³²⁶⁾. Jelentéseket kap a különböző minisztériumok/ügynökségek polgári szabadságjogi és adatvédelmi tisztviselőitől⁽³²⁷⁾, ajánlásokat ad ki a kormánzatnak és a hírszerző ügynökségeknek, és rendszeresen jelentést tesz a kongresszusi bizottságoknak és az elnököknek⁽³²⁸⁾. A testület jelentéseit, beleértve a Kongresszusnak szóló jelentéseket is, a lehető legnagyobb mértékben nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni⁽³²⁹⁾. A PCLOB számos felügyeleti és nyomkövetési jelentést adott ki, többek között a FISA 702. szakasza alapján működtetett programok és ezzel összefüggésben a magánélet védelmének, valamint a PPD-28 és a 12333. elnöki rendelet végrehajtásának elemzését⁽³³⁰⁾. A PCLOB

⁽³¹⁸⁾ Lásd a főellenőrrel szóló 1978. évi törvény 6. §-át.

⁽³¹⁹⁾ Lásd uo. §§ 4, 6-5.

⁽³²⁰⁾ A főellenőrök jelentéseihez és ajánlásaihoz nyújtott nyomon követéssel kapcsolatban lásd például az Igazságügyi Minisztérium főellenőrének jelentésére adott választ, amely megállapította, hogy az FBI nem volt kellően átlátható a FISC-vel szemben a 2014 és 2019 közötti kérelmekben, ami az FBI-n belüli megfelelés, felügyelet és elszámoltathatóság javítását célzó reformokhoz vezetett (pl. az FBI igazgatója több mint 40 korrekciós intézkedést rendelt el, köztük 12 kifejezetten a dokumentációval, felügyelettel, iratkarbantartással, képzéssel és ellenőrzésekkel kapcsolatos FISA-folyamatra vonatkozó) (lásd <https://www.justice.gov/opa/pr/department-justice-and-federal-bureau-investigation-announce-critical-reforms-enhance> és <https://oig.justice.gov/reports/2019/o20012.pdf>). Lásd például az FBI főellenőrének az FBI Hivatalának az FBI nemzetbiztonsági tevékenységeire vonatkozó jogszabályoknak, szabályzatoknak és eljárásoknak való megfelelés felügyeletével kapcsolatos szerepei és feladatai tekintetében végzett ellenőrzését, valamint a 2. függelék, amely tartalmazza az FBI valamennyi ajánlást elfogadó levelét. E tekintetben a 3. függelék áttekintést nyújt a nyomon követésről és azokról az információkról, amelyekre a főellenőrnek szüksége van az FBI-tól annak érdekében, hogy le tudja zárni ajánlásait (<https://oig.justice.gov/sites/default/files/reports/22-116.pdf>).

⁽³²¹⁾ Lásd a főellenőrrel szóló 1978. évi törvény 4. §-ának (5) bekezdését és 5. §-át.

⁽³²²⁾ Lásd a 13462. elnöki rendeletet.

⁽³²³⁾ A 12333. elnöki rendelet 1.6. szakaszának (c) pontja.

⁽³²⁴⁾ A 13462. elnöki rendelet 8. szakaszának (a) pontja.

⁽³²⁵⁾ A 13462. elnöki rendelet 6. szakaszának (b) pontja.

⁽³²⁶⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (g).

⁽³²⁷⁾ Lásd: 42 U.S.C. § 2000ee-1 (f)(1)(A)(iii). Ezek közé tartozik legalább az Igazságügyi Minisztérium, a Védelmi Minisztérium, a Belbiztonsági Minisztérium, a nemzeti hírszerzés igazgatója és a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA), valamint a megfelelő lefedettség érdekében a PCLOB által kijelölt bármely egyéb végrehajtó hatalmi szervezeti egység, ügynökség vagy szervezet.

⁽³²⁸⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (e).

⁽³²⁹⁾ 42 U.S.C. § 2000ee (f).

⁽³³⁰⁾ Elérhető itt: <https://www.pclob.gov/Oversight>

feladata továbbá a 14086. elnöki rendelet végrehajtásával kapcsolatos konkrét felügyeleti feladatok ellátása, különösen annak felülvizsgálata révén, hogy az ügynökség eljárásai összhangban vannak-e a gazdasági szereplővel (lásd a (126) preambulumbekendést), valamint a jogorvoslati mechanizmus korrekciós működésének értékelése (lásd a (194) preambulumbekendést).

- (168) Ötödrészt a végrehajtó hatalmon belüli, említett felülvizsgálati mechanizmusok mellett az Egyesült Államok Kongresszusának meghatározott bizottságai (a Képviselőház és a Szenátus, valamint az igazságügyi bizottságok) rendelkeznek felügyeleti feladatkörökkel az Egyesült Államok külföldi hírszerzési tevékenységei tekintetében. E bizottságok tagjai hozzáférnek a minősített adatokhoz, valamint a hírszerzési módszerekhez és programokhoz ⁽³³¹⁾. A bizottságok különböző módokon végzik felügyeleti feladataikat, különösen meghallgatások, vizsgálatok, felülvizsgálatok és jelentések révén ⁽³³²⁾.
- (169) A kongresszusi bizottságok rendszeres jelentéseket kapnak a hírszerzési tevékenységekről, többek között a főügyésztől, a nemzeti hírszerzés igazgatójától, a hírszerző ügynökségektől és más felügyeleti szervektől (pl. főellenőroktől), lásd a (164)–(165) preambulumbekendést. Különösen a nemzetbiztonsági törvény értelmében „az elnök gondoskodik arról, hogy a kongresszusi hírszerzési bizottságok teljes körű és aktuális tájékoztatást kapjanak az Egyesült Államok hírszerzési tevékenységeiről, ideértve az ezen alfejezet által előírt bármely jelentős, előrelátható hírszerzési tevékenységet” ⁽³³³⁾. Ezenkívül „az elnök biztosítja, hogy minden jogellenes hírszerzési tevékenységről, valamint az ilyen jogellenes tevékenységgel kapcsolatos, bármely megtett vagy tervezett korrekciós intézkedésről haladéktalanul beszámoljanak a kongresszusi hírszerzési bizottságoknak” ⁽³³⁴⁾.
- (170) Emellett az egyes alapszabályokból további jelentéstételi követelmények következnek. A FISA nevezetesen előírja, hogy a legfőbb ügyész „maradéktalanul tájékoztassa” a szenátus és a képviselőház hírszerzési és igazságügyi bizottságait a FISA bizonyos szakaszain alapuló kormányzati tevékenységekről ⁽³³⁵⁾. Kötelezi továbbá a kormányt, hogy juttassa el a kongresszusi bizottságokhoz a FISC, illetve a FISCR valamennyi olyan határozatának, végzésének vagy véleményének másolatát, amely kiterjed a FISA-rendelkezések jelentős „kiegészítésére vagy értelmezésére”. Ami a FISA 702. szakasza alapján történő megfigyelést illeti, a parlamenti felügyeletet a Hírszerzési és Igazságügyi Bizottságoknak szóló, törvényileg előírt jelentések, valamint gyakori tájékoztatók és meghallgatások útján gyakorolják. Ezek közé tartozik a legfőbb ügyésznek a FISA 702. szakaszának alkalmazását ismertető féléves jelentése, amelyet igazoló dokumentumok – többek között az Igazságügyi Minisztérium és az ODNI megfeleléségi jelentései és a meg nem feleléssel kapcsolatos bármely esemény leírása – kísérnek ⁽³³⁶⁾, valamint a legfőbb ügyész és a DNI külön féléves jelentése, amely dokumentálja a célzottá tételre és az adatminimalizációra vonatkozó eljárások betartását ⁽³³⁷⁾.

⁽³³¹⁾ 50 U.S.C. § 3091.

⁽³³²⁾ A bizottságok például tematikus meghallgatásokat szerveznek (lásd például a Képviselőház igazságügyi bizottságának nemrégiben tartott meghallgatását a „digitális dragnetekről”, <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4983> és a Képviselőház hírszerzési bizottságának meghallgatását a mesterséges intelligencia Hírszerző Közösség általi használatáról, <https://docs.house.gov/Committee/Calendar/ByEvent.aspx?EventID=114263>), valamint rendszeres felügyeleti meghallgatásokat, pl. az FBI és az Igazságügyi Minisztérium tekintetében, lásd <https://www.judiciary.senate.gov/meetings/08/04/2022/oversight-of-the-federal-bureau-of-investigation>; <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4966> és <https://judiciary.house.gov/calendar/eventsingle.aspx?EventID=4899>. A vizsgálat egyik példjaként lásd a Szenátus hírszerzési bizottságának a 2016-os egyesült államokbeli választásokba való orosz beavatkozással kapcsolatos vizsgálatát, lásd: <https://www.intelligence.senate.gov/publications/report-select-committee-intelligence-united-states-senate-russian-active-measures>. A jelentéstételt illetően lásd például a Szenátus hírszerzési bizottságának 2019. január 4. és 2021. január 3. közötti időszakra vonatkozó, a Szenátusnak címzett jelentésében a bizottság (felügyeleti) tevékenységeinek áttekintését, <https://www.intelligence.senate.gov/publications/report-select-committee-intelligence-united-states-senate-covering-period-january-4>

⁽³³³⁾ Lásd: 50 U.S.C. § 3091(a)(1). Ez a rendelkezés általános követelményeket tartalmaz a nemzetbiztonság területére vonatkozó kongresszusi felügyelet tekintetében.

⁽³³⁴⁾ Lásd: 50 U.S.C. §3091(b).

⁽³³⁵⁾ Lásd: 50 U.S.C. §§ 1808, 1846, 1862, 1871, 1881f.

⁽³³⁶⁾ Lásd: 50 U.S.C. § 1881f.

⁽³³⁷⁾ Lásd: 50 U.S.C. § 1881a(l)(1).

- (171) Ezenkívül a FISA előírja az Egyesült Államok kormányának, hogy évente közölje a Kongresszussal (és a nyilvánossággal) a kért és megkapott FISA-végzések és -irányelvek számát, valamint többek között a megfigyelt amerikai és nem amerikai célszemélyek becsült számát ⁽³³⁸⁾. A törvény emellett további nyilvános jelentéstételt ír elő az amerikai és nem amerikai személyek tekintetében kiadott nemzetbiztonsági levelek (NSL) számáról (ugyanakkor lehetővé téve a FISA-végzések és tanúsítványok, valamint NSL-kérelmek címzettjeinek, hogy bizonyos feltételek mellett átláthatósági jelentéseket bocsássanak ki) ⁽³³⁹⁾.
- (172) Általánosabban fogalmazva, az Egyesült Államok Hírszerző Közössége különböző erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy biztosítsa a (külföldi) hírszerzési tevékenységeinek átláthatóságát. Például 2015-ben az ODNI elfogadta a hírszerzés átláthatóságának elveit és az átláthatóságra vonatkozó végrehajtási tervet, és utasította az egyes hírszerző ügynökségeket, hogy jelöljenek ki egy hírszerzési átláthatósági tisztviselőt az átláthatóság előmozdítása és az átláthatósági kezdeményezések irányítása érdekében ⁽³⁴⁰⁾. Ezen erőfeszítések részeként a Hírszerző Közösség nyilvánosságra hozta és rendszeresen nyilvánosságra hozza a FISA 702. szakasza és a 12333. elnöki rendelet szerinti szabályzatok, eljárások, felügyeleti jelentések, a FISC-határozatok és egyéb anyagok titkosított részeit, többek között az ODNI által kezelt „IC on the Record” elnevezésű weboldalon ⁽³⁴¹⁾.
- (173) Végezetül a személyes adatoknak a FISA 702. szakasza szerinti gyűjtése – a (162)–(168) preambulumbekzdésben említett felügyeleti szervek általi felügyelet mellett – a FISC felügyelete alá tartozik ⁽³⁴²⁾. A FISC eljárási szabályzatának 13. szabálya értelmében az egyesült államokbeli hírszerző ügynökségek megfelelésért felelős tisztviselőinek jelenteniük kell a FISA 702. szakasza szerinti célkiválasztással, minimalizálással és lekérdezéssel kapcsolatos eljárások megsértéseit az Igazságügyi Minisztériumnak és az ODNI-nak, amelyek ezeket jelentik a FISC-nek. Ezen túlmenően az Igazságügyi Minisztérium és az ODNI fél éves közös felügyeleti értékelő jelentéseket nyújt be a FISC-nek, amelyek meghatározzák a megfeleléssel kapcsolatos tendenciákat; statisztikai adatokat bocsátanak rendelkezésre; ismertetik a megfelelési események kategóriáit; részletesen ismertetik azokat az okokat, amelyek bizonyos megfelelési incidenseket céloztak, és vázolják azokat az intézkedéseket, amelyeket a hírszerző ügynökségek az újbóli előfordulás elkerülése érdekében hoztak ⁽³⁴³⁾.
- (174) Szükség esetén (pl. ha a célkiválasztási eljárások megsértését állapítják meg) a Bíróság felszólíthatja az érintett hírszerző ügynökséget, hogy hozzon korrekciós intézkedéseket ⁽³⁴⁴⁾. A szóban forgó jogorvoslatok az egyedi intézkedésektől a strukturális intézkedésekig terjedhetnek, például az adatgyűjtés befejezésétől és a jogellenesen szerzett adatok törlésétől az adatgyűjtési gyakorlat megváltoztatásáig, többek között a személyzetnek nyújtott iránymutatás és képzés tekintetében ⁽³⁴⁵⁾. Ezen túlmenően a 702. szakasz szerinti tanúsítványok éves felülvizsgálata

⁽³³⁸⁾ 50 U.S.C. § 1873(b). Ezenfelül a 402. szakasz szerint „a nemzeti hírszerzési igazgató a legfőbb ügyéssel konzultálva elvégzi a külföldi hírszerzési tevékenységek megfigyelésével foglalkozó bíróság, illetve a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Fellebbviteli Bíróság által kibocsátott egyes határozatok, végzések vagy vélemények minősítésének feloldására irányuló felülvizsgálatot (a 601(e) szakasz meghatározása szerint), amely kiterjed bármely jogi rendelkezés jelentős kiegészítésére vagy értelmezésére, többek között az” egyedi kiválasztási kritérium „fogalmának bármely új szempontjára vagy jelentős kiegészítésére, illetve értelmezésére, valamint a felülvizsgálatnak megfelelően, a megvalósítható legnagyobb mértékben nyilvánosságra hozza az ilyen határozatot, végzést vagy véleményt”.

⁽³³⁹⁾ 50 U.S.C. §§ 1873(b)(7) és 1874.

⁽³⁴⁰⁾ <https://www.dni.gov/index.php/ic-legal-reference-book/the-principles-of-intelligence-transparency-for-the-ic>

⁽³⁴¹⁾ Lásd az „IC on the Record” weboldalt, amely elérhető itt: <https://icontherecord.tumblr.com/>

⁽³⁴²⁾ A FISC korábban arra a következtetésre jutott, hogy „a Bíróság számára nyilvánvaló, hogy a végrehajtó ügynökségek, valamint az [ODNI] és az [Igazságügyi Minisztérium nemzetbiztonsági részlege] jelentős erőforrásokat fordítanak a 702. szakasz szerinti megfelelési és felügyeleti feladataikra. Általános szabályként a meg nem felelés eseteit azonnal azonosítják, és meghozzák a megfelelő korrekciós intézkedéseket, amelyek magukban foglalják a nem megfelelően megszerzett vagy az alkalmazandó eljárások szerinti megsemmisítési követelmények hatálya alá tartozó információk eltávolítását is”. A FISA bírósága, Memorandum Opinion and Order [szerkesztett felirat] (2014), elérhető a következő internetcímen: <https://www.dni.gov/files/documents/0928/FISC%20Memorandum%20Opinion%20and%20Order%2026%20August%202014.pdf>

⁽³⁴³⁾ Lásd pl. a DOJ/ODNI FISA 702. szakasz szerinti megfelelési jelentését a FISC számára a 2018. június és 2018. november közötti időszakra vonatkozóan, 21–65.

⁽³⁴⁴⁾ 50 U.S.C. § 1803(h). Lásd még a PCLOB 702. szakaszról szóló jelentését, 76. o. Ezenkívül lásd a FISC 2011. október 3-i véleményét és határozatát, mint a hiányosságok példáját, amelyben a kormányt arra kötelezték, hogy 30 napon belül orvosolja a feltárt hiányosságokat. Elérhető itt: <https://www.dni.gov/files/documents/0716/October-2011-Bates-Opinion-and%20Order-20140716.pdf>–11. o. Lásd még a FISC 2018. október 18-i véleményét, amely a https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISC_Opin_18Oct18.pdf címen érhető el, és amelyet a külföldi hírszerzési tevékenységek megfigyelésével foglalkozó fellebbviteli bíróság megerősített 2019. július 12-i véleményében, amely elérhető itt: https://www.intelligence.gov/assets/documents/702%20Documents/declassified/2018_Cert_FISCR_Opinion_12Jul19.pdf, amelyben a FISC többek között arra kötelezte a kormányt, hogy tegyen eleget bizonyos, a FISC-re vonatkozó értesítési, dokumentációs és jelentéstételi követelményeknek.

⁽³⁴⁵⁾ Lásd pl. FISC véleményét és határozatát, 76 (2019. december 6.) (nyilvános közzététel engedélyezése 2020. szeptember 4-én), amelyben a FISC arra utasította a kormányt, hogy 2020. február 28-ig nyújtson be írásbeli jelentést azokról a lépésekről, amelyeket a kormány a megfelelő érdekében visszahívott FISA 702. szakasz szerinti információk azonosítására és törlésére irányuló folyamatok javítása érdekében tett, valamint egyéb kérdésekről. Lásd továbbá a VII. mellékletet.

során a FISC figyelembe veszi a meg nem felelési eseteket annak megállapítása érdekében, hogy a benyújtott tanúsítványok megfelelnek-e a FISA-követelményeknek. Hasonlóképpen, ha a FISC megállapítja, hogy a kormány tanúsítványai – többek között bizonyos megfelelési incidensek miatt – nem voltak elégségesek, úgynevezett „hiányossági végzést” adhat ki, amely előírja a kormány számára, hogy 30 napon belül orvosolja a jogsértést, vagy arra kötelezi a kormányt, hogy szüntesse meg vagy ne kezdje meg a 702. szakasz szerinti tanúsítás végrehajtását. Végezetül a FISC értékeli a megfelelési kérdésekben megfigyelt tendenciákat, és a megfelelési tendenciák kezelése érdekében szükségessé teheti az eljárások módosítását vagy további felügyeletet és jelentéstételt ⁽³⁴⁶⁾.

3.2.3. Jogorvoslat

- (175) Amint azt ez a szakasz részletesebben kifejti, az Egyesült Államokban számos lehetőség áll az uniós érintettek rendelkezésére, hogy keresetet nyújtsanak be egy kötelező erejű hatáskörrel rendelkező független és pártatlan bírósághoz. Ezek együttesen lehetővé teszik az egyének számára, hogy hozzáférjenek személyes adataikhoz, felülvizsgálják az adataikhoz való kormányzati hozzáférés jogszerűségét, és amennyiben jogsértést állapítanak meg, az ilyen jogsértést orvosolják, többek között személyes adataik helyesbítése vagy törlése révén.
- (176) Először is külön jogorvoslati mechanizmust hoznak létre a 14086. elnöki rendelet alapján, amelyet az adatvédelmi felülvizsgálói bíróságot létrehozó főügyészi rendelet egészít ki, az egyénektől érkező, az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeivel kapcsolatos panaszok kezelésére és rendezésére. Az EU-ban bármely egyének jogában áll panaszt benyújtani a jogorvoslati mechanizmushoz a jelfelderítési tevékenységekre vonatkozó egyesült államokbeli jogszabályok (pl. a 14086. elnöki rendelet, a FISA 702. szakasza, a 12333. elnöki rendelet) állítólagos megsértése miatt, amely hátrányosan érinti a magánélethez és a polgári szabadságjogokhoz fűződő érdekeit ⁽³⁴⁷⁾. Ez a jogorvoslati mechanizmus az Egyesült Államok legfőbb ügyésze által „minősített államként” kijelölt országokból származó magánszemélyek vagy regionális gazdasági integrációs szervezetek számára áll rendelkezésre ⁽³⁴⁸⁾. 2023. június 30-án az Európai Uniót és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás három országát, amelyek együtt alkotják az Európai Gazdasági Térséget, a legfőbb ügyész a 14086 elnöki rendelet 3. szakaszának f) pontja alapján „minősített államként” jelölte ki ⁽³⁴⁹⁾. Ez a kijelölés nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (2) bekezdését.
- (177) Annak az uniós érintettnek, aki ilyen panaszt kíván benyújtani, azt a személyes adatok kezelésének hatóságok általi felügyeletéért felelős uniós tagállam felügyeleti hatóságához kell benyújtania ⁽³⁵⁰⁾. Ez biztosítja a jogorvoslati mechanizmushoz való könnyű hozzáférést azáltal, hogy lehetővé teszi az egyének számára, hogy olyan hatósághoz forduljanak, amely „lakóhelyhez közeli”, és amellyel saját nyelvükön kommunikálhatnak. A (178) preambulumbekzdésben említett panaszbenyújtási követelmények ellenőrzését követően az illetékes adatvédelmi hatóság az Európai Adatvédelmi Testület titkárságán keresztül továbbítja a panaszt a jogorvoslati mechanizmushoz.
- (178) A jogorvoslati mechanizmushoz való panaszbenyújtásra alacsony elfogadhatósági követelmények vonatkoznak, mivel az egyéneknek nem kell bizonyítaniuk, hogy adataik valóban amerikai jelfelderítési tevékenységek tárgyát képezték ⁽³⁵¹⁾. Ugyanakkor a felülvizsgálat elvégzéséhez szükséges jogorvoslati mechanizmus kiindulópontjának biztosítása érdekében meg kell adni bizonyos alapvető információkat, például azokról a személyes adatokról, amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy azokat továbbították az Egyesült Államoknak, valamint azokról az eszközökről, amelyekkel feltételezhetően továbbították azokat; azon egyesült államokbeli kormányzati szervek azonosításáról, amelyekről feltételezhető, hogy részt vesznek az állítólagos jogsértésben (amennyiben ismertek); az Egyesült Államok jogának megsértésére vonatkozó állítás alapról (bár ez szintén nem követeli meg annak bizonyítását, hogy a személyes adatokat az Egyesült Államok hírszerző ügynökségei ténylegesen gyűjtötték), valamint a kereset jellegéről.

⁽³⁴⁶⁾ Lásd a VII. mellékletet.

⁽³⁴⁷⁾ Lásd: 14086. elnöki rendelet, 4. szakasz (k) pont (iv) alpont, amely előírja, hogy a jogorvoslati mechanizmussal szembeni panaszt a saját nevében (azaz kormányzati, nem kormányzati vagy kormányközi szervezetet nem képviselve) eljáró panaszosnak kell benyújtania. A „hátrányosan érintett” fogalma nem követeli meg, hogy a panaszos egy bizonyos küszöbértéket teljesítsen ahhoz, hogy igénybe vehesse a jogorvoslati mechanizmust (lásd e tekintetben a (178) preambulumbekzdést). Ehelyett egyértelművé teszi, hogy az ODNI CLPO és a DPRC hatáskörrel rendelkezik arra, hogy orvosolja az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységekre vonatkozó jogszabályainak megsértését, amely hátrányosan érinti a panaszos egyéni magánélethez és polgári szabadságjogokhoz fűződő érdekeit. Ezzel szemben az alkalmazandó amerikai jog szerinti azon követelmények megsértése, amelyek célja nem az egyének védelme (pl. költségvetési követelmények), kívül esne az ODNI CLPO és a DPRC joghatóságán.

⁽³⁴⁸⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakaszának f) pontja.

⁽³⁴⁹⁾ <https://www.justice.gov/opcl/executive-order-14086>.

⁽³⁵⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 4. szakasza (d) pontjának (v) alpontja.

⁽³⁵¹⁾ Lásd: 14086. elnöki rendelet 4. szakasza (k) pontjának (i)–(iv) alpontja.

- (179) Az e jogorvoslati mechanizmussal szembeni panaszok első kivizsgálását az ODNI CLPO végzi, amelynek meglévő jogszabályi szerepét és hatáskörét kiterjesztették a 14086. elnöki rendelet alapján hozott konkrét intézkedésekre ⁽³⁵²⁾. A Hírszerző Közösségen belül a CLPO feladata többek között annak biztosítása, hogy a polgári szabadságjogok és a magánélet védelme megfelelően beépüljön az ODNI és a hírszerző ügynökségek szabályzataiba és eljárásaiba; annak felügyelete, hogy az ODNI megfelel-e az alkalmazandó polgári szabadságjogoknak és adatvédelmi követelményeknek; valamint adatvédelmi hatásvizsgálatok elvégzése ⁽³⁵³⁾. Az ODNI CLPO-t csak a nemzeti hírszerzés igazgatója mentheti fel megfelelő indokkal, azaz kötelességszegés, hivatali visszaélés, biztonság megsértése, hivatali mulasztás vagy cselekvőképtelenség esetén ⁽³⁵⁴⁾.
- (180) A felülvizsgálat során az ODNI CLPO az értékelés céljából hozzáfér az információkhoz, és igénybe veheti a különböző hírszerző ügynökségek adatvédelmi és polgári jogi tisztviselőinek kötelező segítségét ⁽³⁵⁵⁾. A hírszerző ügynökségek számára tilos az ODNI CLPO által végzett felülvizsgálatok akadályozása vagy nem megfelelő befolyásolása. Ez magában foglalja a nemzeti hírszerzés igazgatóját is, aki nem avatkozhat bele a felülvizsgálatba ⁽³⁵⁶⁾. A panasz felülvizsgálata során az ODNI CLPO-nak „pártatlanul” kell alkalmaznia a jogot, figyelembe véve mind a jelfelderítési tevékenységekhez fűződő nemzetbiztonsági érdekeket, mind a magánélet védelmét ⁽³⁵⁷⁾.
- (181) A felülvizsgálata részeként az ODNI CLPO megállapítja, hogy sor került-e az alkalmazandó egyesült államokbeli jog megsértésére, és ha igen, dönt a megfelelő kárenyhítésről ⁽³⁵⁸⁾. Ez utóbbi olyan intézkedésekre utal, amelyek teljes mértékben orvosolják az azonosított jogsértést, mint például a jogellenes adatszerzés megszüntetése, a jogellenesen gyűjtött adatok törlése, az egyébként jogszerűen gyűjtött adatok helytelen lekérdezése eredményeinek törlése, a jogszerűen gyűjtött adatokhoz való hozzáférés megfelelő képesítéssel rendelkező személyzet számára történő korlátozása, vagy a jogszerű engedély nélkül megszerzett vagy jogellenesen terjesztett adatokat tartalmazó hírszerzési jelentések visszahívása ⁽³⁵⁹⁾. Az ODNI CLPO egyedi panaszokról (többek között a kárenyhítésről) szóló határozatai kötelező érvényűek az érintett hírszerző ügynökségekre nézve ⁽³⁶⁰⁾.
- (182) Az ODNI CLPO-nak nyilvántartást kell vezetnie a felülvizsgálatáról, és titkosított határozatot kell készítenie, amely ismerteti ténybeli megállapításainak alapját, annak megállapítását, hogy az érintett jogsértés megtörtént-e, valamint a megfelelő kárenyhítés meghatározását ⁽³⁶¹⁾. Amennyiben az ODNI CLPO felülvizsgálata a FISC felügyelete alá tartozó bármely hatóság általi szabálysértést tárja fel, a CLPO titkosított jelentést nyújt be a nemzetbiztonsági főügyész-helyettesnek is, aki köteles bejelenteni a meg nem felelést a FISC-nek, amely további végrehajtási intézkedéseket tehet (a (173)–(174) preambulumbekzdésben leírt eljárásnak megfelelően) ⁽³⁶²⁾.
- (183) A felülvizsgálat befejezését követően az ODNI CLPO a nemzeti hatóságon keresztül tájékoztatja a panaszost, hogy „a felülvizsgálat vagy nem tárta fel az érintett jogsértéseket, vagy az ODNI CLPO megfelelő kárenyhítést előíró határozatot hozott” ⁽³⁶³⁾. Ez lehetővé teszi a nemzetbiztonság védelme érdekében végzett tevékenységek titkosságának védelmét, ugyanakkor olyan határozatot bocsát az egyének rendelkezésére, amely megerősíti, hogy panaszukat megfelelően kivizsgálták és elbírálták. Ezt a határozatot az egyén is megtámadhatja. E célból tájékoztatást kap arról a lehetőségről, hogy a DPRC-nél fellebbezhetnek a CLPO megállapításainak felülvizsgálata iránt (lásd a (184) és azt követő preambulumbekzdéseket), valamint arról, hogy amennyiben a Bírósághoz fordulna, a panaszos érdekének védelme érdekében különleges főtanácsnokot választanak ki ⁽³⁶⁴⁾.

⁽³⁵²⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (iv) alpontja. Lásd még: az 1947. évi nemzetbiztonsági törvény, 50 U.S.C. §403–3d, 103D. szakasz a CLPO-nak az ODNI-n belüli szerepéről.

⁽³⁵³⁾ 50 U.S.C § 3029 (b).

⁽³⁵⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (iv) alpontja.

⁽³⁵⁵⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (iii) alpontja.

⁽³⁵⁶⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (iv) alpontja.

⁽³⁵⁷⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontja (i) alpontja (B) szakaszának (i) és (iii) alszakaszai.

⁽³⁵⁸⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (i) alpontja.

⁽³⁵⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 4. szakaszának (a) pontja.

⁽³⁶⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (d) alpontja.

⁽³⁶¹⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (F)–(G) szakasza.

⁽³⁶²⁾ Lásd még: 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontja (i) alpontjának (D) szakasza.

⁽³⁶³⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontja (i) alpontja (E) szakaszának (1) alszakasza.

⁽³⁶⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (c) pontjának (i) alpontja (E) szakaszának (2)–(3) alszakasza.

- (184) Bármely panaszos, valamint a Hírszerző Közösség minden egyes eleme kérheti az ODNI CLPO határozatának felülvizsgálatát az adatvédelmi fellebbviteli bíróságon (DPRC). Az ilyen felülvizsgálati kérelmeket az ODNI CLPO azon értesítésének kézhezvételétől számított 60 napon belül kell benyújtani, amely szerint a felülvizsgálat teljes, és tartalmaznia kell az egyén által a DPRC-nek átadni kívánt információkat (pl. jogkérdésekre vagy az ügy tényállására való jogalkalmazásra vonatkozó érveket) ⁽³⁶⁵⁾. Az uniós érintettek ismét benyújthatják kérelmüket az illetékes adatvédelmi hatóságához (lásd a (177) preambulumbekendést).
- (185) A DPRC a legfőbb ügyész által a 14086. elnöki rendelet alapján létrehozott független bíróság ⁽³⁶⁶⁾. Legalább hat bíróból áll, akiket a legfőbb ügyész nevez ki a PCLOB-val, a kereskedelmi miniszterrel és a nemzeti hírszerzés igazgatójával konzultálva, négyéves megújítható időtartamra ⁽³⁶⁷⁾. A bírácoknak a legfőbb ügyész általi kinevezése a végrehajtó hatalmi ág által a szövetségi bírói kar jelöltjeinek értékelése során alkalmazott kritériumokon alapul, figyelembe véve a korábbi bírói tapasztalatokat ⁽³⁶⁸⁾. Emellett a bírácoknak jogi szakembereknek (azaz az ügyvédi kamara aktív tagjainak, akik megfelelő engedéllyel rendelkeznek a jog gyakorlására) kell lenniük, és megfelelő tapasztalattal kell rendelkezniük a magánélet védelmére és a nemzetbiztonságra vonatkozó jog terén. A legfőbb ügyésznek törekednie kell annak biztosítására, hogy adott időpontban a bírác legalább fele előzetes bírói tapasztalattal rendelkezzen, és valamennyi bírácnak rendelkeznie kell a minősített nemzetbiztonsági információkhoz való hozzáféréshez szükséges biztonsági tanúsítvánnyal ⁽³⁶⁹⁾.
- (186) Csak azok az egyének nevezhetők ki a DPRC-be, akik megfelelnek a (185) preambulumbekendésben említett képesítéseknek, és kinevezésük időpontjában vagy az azt megelőző két évben nem a végrehajtó hatalmi ág alkalmazottai voltak. Hasonlóképpen, a DPRC-ben betöltött hivatali idejük alatt a bírác (a DPRC bírácin kívül) nem tölthetnek be hivatalos feladatokat vagy munkát az Egyesült Államok kormányán belül ⁽³⁷⁰⁾.
- (187) Az ítélethozatali folyamat függetlensége számos garancia révén valósul meg. Különösen a végrehajtó ág (a legfőbb ügyész és a hírszerző ügynökségek) nem avatkozhat be a DPRC felülvizsgálatába, és nem befolyásolhatja azt nem megfelelően ⁽³⁷¹⁾. Magának a DPRC-nek kell pártatlanul döntenie az ügyekről ⁽³⁷²⁾, és saját (többséggel elfogadott) eljárási szabályzatával összhangban kell eljárnia. Ezen túlmenően a DPRC bírácit csak a legfőbb ügyész mentheti fel és csak megfelelő indokkal (pl. kötelességszegés, hivatali visszaélés, biztonság megsértése, hivatali mulasztás vagy cselekvőképтелenség miatt), miután kellően figyelembe vette a bírácokra alkalmazandó, a bírósági eljárásra és a bírósági fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályokat ⁽³⁷³⁾.

⁽³⁶⁵⁾ A főügyészi rendelet 201.6(a)–(b) szakasza.

⁽³⁶⁶⁾ A 3. szakasz (d) pontjának (i) alpontja és a főügyészi rendelet. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága elismerte annak lehetőségét, hogy a főügyész döntéshozatali jogkörrel rendelkező független szervezet hozzon létre, beleértve az egyedi ügyek elbírálását, lásd különösen az Egyesült Államok ex rel. Accardi kontra Shaughnessy, ügyben (347 U.S. 260, 1954) és az Egyesült Államok kontra Nixon ügyben (418 U.S. 683, 695, 1974). A 14086. elnöki rendelet különböző követelményeinek – például a DPRC bírácinak kinevezésére és felmentésére vonatkozó kritériumoknak és eljárásoknak – való megfelelés nevezetesen az Igazságügyi Minisztérium főellenőrének felügyelete alá tartozik (lásd még a (109) preambulumbekendést a főellenőrök törvényes hatóköréről).

⁽³⁶⁷⁾ 14086. elnöki rendelet, 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (A) szakasza, valamint a főügyészi rendelet 201.3(a) szakasza.

⁽³⁶⁸⁾ A főügyészi rendelet 201.3(b) szakasza.

⁽³⁶⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (B) szakasza.

⁽³⁷⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (A) szakasza, valamint a főügyészi rendelet 201.3(a) és (c) szakasza. A DPRC-be kinevezett személyek részt vehetnek bíróságon kívüli tevékenységekben, beleértve az üzleti, pénzügyi, nonprofit adománygyűjtési és vagyonkezelői tevékenységeket, valamint a jogi gyakorlatot, amennyiben az ilyen tevékenységek nem akadályozzák feladataik pártatlan ellátását vagy a DPRC hatékonyságát vagy függetlenségét (a főügyészi rendelet 201.7. szakaszának (c) pontja).

⁽³⁷¹⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontjának (iii)–(iv) alpontja, valamint a főügyészi rendelet 201.7(d) szakasza.

⁽³⁷²⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (D) szakasza, valamint a főügyészi rendelet 201.9. szakasza.

⁽³⁷³⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontjának (iv) alpontja, valamint a főügyészi rendelet 201.7(d) szakasza. Lásd még: Bumap kontra Egyesült Államok, 252 U.S. 512, 515 (1920), amely megerősítette az Egyesült Államok jogában régóta fennálló elvet, miszerint a kiutasítási hatáskör a kinevezési jogkörrel áll összefüggésben (amint arra az Igazságügyi Minisztérium jogi tanácsadói hivatala is emlékeztetett a „The Constitutional Separation of Powers Between the President and Congress” c. dokumentumban, 20 Op. O.L.C. 124, 166 (1996)).

- (188) A DPRC-hez benyújtott kérelmeket három bíróból – köztük egy elnökből álló bíróból – álló tanácsok vizsgálják felül, akiknek az egyesült államokbeli bírák magartatási kódexével összhangban kell eljárniuk ⁽³⁷⁴⁾. Minden ítélkező testület munkáját egy különleges főtanácsnok ⁽³⁷⁵⁾ segíti, aki hozzáféréssel rendelkezik az ügyel kapcsolatos valamennyi információhoz, beleértve a minősített információkat is ⁽³⁷⁶⁾. A különleges főtanácsnok feladata annak biztosítása, hogy a panaszos érdekei képviselve legyenek, és hogy a DPRC testülete megfelelő tájékoztatást kapjon minden releváns jogi és ténybeli kérdéstről ⁽³⁷⁷⁾. Annak érdekében, hogy megalapozza az álláspontját egy magánszemély által a DPRC-hez benyújtott felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatban, a különleges főtanácsnok írásbeli kérdések útján tájékoztatást kérhet a panaszostól ⁽³⁷⁸⁾.
- (189) A DPRC felülvizsgálja az ODNI CLPO által tett megállapításokat (mind azt, hogy sor került-e az alkalmazandó egyesült államokbeli jog megsértésére, másrészt a megfelelő kárenyhítést), legalább az ODNI CLPO által végzett vizsgálat eredményei alapján, valamint a panaszos, a különleges főtanácsnok vagy egy hírszerző ügynökség által szolgáltatott információkat és beadványokat ⁽³⁷⁹⁾. A DPRC tanács hozzáfér minden olyan információhoz, amely a felülvizsgálat elvégzéséhez szükséges, és amelyet az ODNI CLPO-n keresztül szerezhet be (a tanács például felkérheti a CLPO-t, hogy a nyilvántartását egészítsék ki további információkkal vagy ténymegállapításokkal, ha ez a felülvizsgálat elvégzéséhez szükséges) ⁽³⁸⁰⁾.
- (190) A felülvizsgálat lezárásakor a DPRC 1. dönthet úgy, hogy nincs arra utaló bizonyíték, hogy a panaszos személyes adatait érintő jelfelderítési tevékenységekre került sor, 2. határozhat úgy, hogy az ODNI CLPO megállapításai jogilag helyesek voltak, és azokat érdemi bizonyítékokkal támasztották alá, vagy 3. ha a DPRC nem ért egyet az ODNI CLPO megállapításával (függetlenül attól, hogy sor került-e az alkalmazandó amerikai jog megsértésére vagy a megfelelő kárenyhítésre), kibocsáthatja saját megállapításait ⁽³⁸¹⁾.

⁽³⁷⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (B) szakasza, valamint a főügyészi rendelet 201.7(a)–(c) szakasza. Az Igazságügyi Minisztérium adatvédelmi és polgári szabadságjogi hivatala (OPCL) – amely a DPRC és a különleges főtanácsnokok adminisztratív támogatásáért felelős (lásd a főügyészi rendelet 201.5. szakaszát) – rotációs alapon kiválaszt egy háromfős testületet, amelynek célja annak biztosítása, hogy minden ítélkező testületben legalább egy olyan bíró legyen, aki rendelkezik bírói tapasztalattal (ha az ítélkező testület egyik bírója sem rendelkezik ilyen tapasztalattal, az elnöklő bíró az OPCL által elsőként kiválasztott bíró).

⁽³⁷⁵⁾ A főügyészi rendelet 201.4. szakasza. A legfőbb ügyész a kereskedelmi miniszterrel, a nemzeti hírszerzési igazgatóval és a PCLOB-val konzultálva legalább két különleges főtanácsnokot nevez ki kétszer megújítható időszakra. A különleges főtanácsnokoknak megfelelő tapasztalattal kell rendelkezniük a magánélet védelme és a nemzetbiztonsági jog területén, tapasztalt jogászoknak kell lenniük, az ügyvédi kamara aktív tagjainak kell lenniük, és megfelelő engedéllyel kell rendelkezniük a jog gyakorlására. Ezenkívül az első kinevezésük időpontját megelőző két évben nem lehetnek a végrehajtói ág alkalmazottai. Az elnöklő bíró a kérelem minden felülvizsgálatához különleges főtanácsnokot választ ki a tanács támogatására, lásd a főügyészi rendelet 201.8. szakaszának (a) pontját.

⁽³⁷⁶⁾ A főügyészi rendelet 201.8(c) és 201.11. szakasza.

⁽³⁷⁷⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (C) szakasza, valamint a főügyészi rendelet 201.8(e) szakasza. A különleges főtanácsnok nem a panaszos képviselőjeként jár el, és nem áll ügyvéd–ügyfél viszonyban a panaszossal.

⁽³⁷⁸⁾ Lásd a főügyészi rendelet 201.8. szakaszának (d) és (e) pontját. Ezeket a kérdéseket először az OPCL vizsgálja felül a Hírszerző Közösség érintett elemével konzultálva azzal a céllal, hogy azonosítsa és kizárja a minősített, privilegizált vagy védett információkat, mielőtt továbbítja azokat a panaszosnak. A különleges főtanácsnok által az ilyen kérdésekre adott válaszban kapott további információk megtalálhatók a különleges főtanácsnok által a DPRC-nek benyújtott beadványokban.

⁽³⁷⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (D) szakasza.

⁽³⁸⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontjának (iii) alpontja, valamint a főügyészi rendelet 201.9(b) szakasza.

⁽³⁸¹⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (E) szakasza, valamint a főügyészi rendelet 201.9(c)–(e) szakasza. A „megfelelő kárenyhítésnek” a 14086. elnöki rendelet 4. szakaszának a) pontjában foglalt fogalom meghatározása szerint a DPRC-nek figyelembe kell vennie „az azonosított típusú jogsértés szokásos kezelési módjait”, amikor a jogsértés teljes körű kezelését célzó korrekciós intézkedésről határoz, azaz a DPRC egyéb tényezők mellett mérlegeli, hogy a múltban hogyan orvosolták a hasonló megfelelési problémákat annak biztosítása érdekében, hogy a jogorvoslat hatékony és megfelelő legyen.

- (191) A DPRC minden esetben többségi szavazással írásbeli határozatot fogad el. Amennyiben a felülvizsgálat a hatályos szabályok megsértését tárja fel, a határozat meghatározza a megfelelő kárenyhítést, mint például a jogellenes adatszerezés megszüntetése, a jogellenesen gyűjtött adatok törlése, az egyébként jogszerűen gyűjtött adatok helytelen lekérdezése eredményeinek törlése, a jogszerűen gyűjtött adatokhoz való hozzáférés megfelelő képzéssel rendelkező személyzet számára történő korlátozása, vagy a jogszerű engedély nélkül megszerzett vagy jogellenesen terjesztett adatokat tartalmazó hírszerzési jelentések visszahívása ⁽³⁸²⁾. A DPRC határozata kötelező és végleges érvényű az elé terjesztett panasz tekintetében ⁽³⁸³⁾. Ezenfelül amennyiben a felülvizsgálat a FISC felügyelete alá tartozó bármely hatóság általi szabálysértést tárja fel, a CLPO titkosított jelentést nyújt be a nemzetbiztonsági főügyész-helyettesnek is, aki köteles bejelenteni a meg nem felelést a FISC-nek, amely további végrehajtási intézkedéseket tehet (a (173)–(174) preambulumbekkezdésben leírt eljárásnak megfelelően) ⁽³⁸⁴⁾.
- (192) A DPRC-tanács minden határozatát továbbítja az ODNI CLPO-nak ⁽³⁸⁵⁾. Azokban az esetekben, amikor a DPRC felülvizsgálatát a panaszos kérelme indította el, a panaszost a nemzeti hatóságon keresztül értesítik arról, hogy a DPRC befejezte a felülvizsgálatot, és hogy „a felülvizsgálat vagy nem tárt fel érintett jogsértéseket, vagy a DPRC megfelelő kárenyhítést előíró határozatot hozott” ⁽³⁸⁶⁾. Az Igazságügyi Minisztérium adatvédelmi és polgári szabadságjogi hivatala nyilvántartást vezet a DPRC által felülvizsgált valamennyi információról és a meghozott határozatokról, amelyeket vizsgálat céljából a DPRC jövőbeli tanácsai számára nem kötelező erejű precedensként bocsátanak rendelkezésre ⁽³⁸⁷⁾.
- (193) A Kereskedelmi Minisztériumnak nyilvántartást kell vezetnie minden olyan panaszosról, aki panaszt nyújtott be ⁽³⁸⁸⁾. Az átláthatóság fokozása érdekében a Kereskedelmi Minisztériumnak legalább ötévente fel kell vennie a kapcsolatot az érintett hírszerző ügynökségekkel annak ellenőrzése érdekében, hogy a DPRC által végzett felülvizsgálattal kapcsolatos információk minőségét megszüntették-e ⁽³⁸⁹⁾. Ebben az esetben az egyént értesítik arról, hogy az ilyen információ az alkalmazandó jog alapján rendelkezésre állhat (azaz az információszabadságról szóló törvény alapján kérelmezheti a hozzáférést, lásd a (199) preambulumbekkezdést).
- (194) Végezetül e jogorvoslati mechanizmus megfelelő működését rendszeres és független értékelésnek vetik alá. Konkrétan, a 14086. elnöki rendelet szerint a jogorvoslati mechanizmus működését a PCLOB, egy független szerv évente felülvizsgálja (lásd a (110) preambulumbekkezdést) ⁽³⁹⁰⁾. E felülvizsgálat részeként a PCLOB többek közt értékelni fogja, hogy az ODNI CLPO és a DPRC időben kezelte-e a panaszokat; teljes körű hozzáférést kapott-e a szükséges információkhoz; a felülvizsgálati eljárás során megfelelően figyelembe vette-e a 14086. elnöki rendelet alapvető biztosságait; és hogy a Hírszerző Közösség teljes mértékben eleget tett-e az ODNI CLPO és a DPRC által tett megállapításoknak. A PCLOB jelentést készít a felülvizsgálat eredményéről az elnöknek, a főügyésznek, a nemzeti hírszerzés igazgatójának, a hírszerző ügynökségek vezetőjének, az ODNI CLPO-nak és a kongresszusi hírszerzési bizottságoknak, amelyet szintén nem titkosított változatban tesznek közzé, és amelyet ezt követően beépítenek a határozat működésének a Bizottság által elvégzendő időszakos felülvizsgálatába. A főügyésznek, a nemzeti hírszerzés igazgatójának, az ODNI CLPO-nak és a hírszerző ügynökségek vezetőinek végre kell hajtaniuk vagy más módon kell kezelniük az ilyen jelentésekben foglalt valamennyi ajánlást. Emellett a PCLOB évente nyilvános tanúsítványt állít ki arról, hogy a jogorvoslati mechanizmus a 14086. elnöki rendelet követelményeinek megfelelően kezeli-e a panaszokat.

⁽³⁸²⁾ 14086. elnöki rendelet 4. szakaszának (a) pontja.

⁽³⁸³⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontjának (ii) alpontja, valamint a főügyési rendelet 201.9(g) szakasza. Tekintettel arra, hogy a DPRC határozata végleges és kötelező erejű, semmilyen más végrehajtó vagy közigazgatási intézmény/szerv (beleértve az Egyesült Államok elnökét is) nem helyezheti hatályon kívül a DPRC határozatát. Ezt a Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata is megerősítette, amely egyértelművé tette, hogy azáltal, hogy a legfőbb ügyésznek a végrehajtó hatalmi ágon belül egy független szervre ruházta át a kötelező erejű határozatok kibocsátására vonatkozó kizárólagos hatáskörét, a legfőbb ügyész tagadja, hogy bármilyen módon irányíthatná e szerv döntését (lásd az Egyesült Államok ex rel. Accardi kontra Shaughnessy ügyet, 347 U.S. 260, 1954).

⁽³⁸⁴⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (F) szakasza, valamint a főügyési rendelet 201.9(i) szakasza.

⁽³⁸⁵⁾ A főügyési rendelet 201.9(h) szakasza.

⁽³⁸⁶⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (i) alpontjának (H) szakasza, valamint a főügyési rendelet 201.9(h) szakasza. A bejelentés jellegét illetően lásd a főügyési rendelet 201.9. szakasza h) pontjának 3. alpontját.

⁽³⁸⁷⁾ A főügyési rendelet 201.9(j) szakasza.

⁽³⁸⁸⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontja (v) alpontjának (A) szakasza.

⁽³⁸⁹⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakasza (d) pontjának (v) alpontja.

⁽³⁹⁰⁾ 14086. elnöki rendelet 3. szakaszának (e) pontja. Lásd továbbá: [https://documents.pclob.gov/prod/Documents/EventsAndPress/4db0a50d-cc62-4197-af2e-2687b14ed9b9/Trans-Atlantic%20Data%20Privacy%20Framework%20EO%20press%20release%20\(FINAL\).pdf](https://documents.pclob.gov/prod/Documents/EventsAndPress/4db0a50d-cc62-4197-af2e-2687b14ed9b9/Trans-Atlantic%20Data%20Privacy%20Framework%20EO%20press%20release%20(FINAL).pdf)

- (195) A 14086. elnöki rendelet alapján létrehozott egyedi jogorvoslati mechanizmus mellett jogorvoslati lehetőségek is rendelkezésre állnak minden természetes személy számára (az állampolgárságtól vagy tartózkodási helyüktől függetlenül) az Egyesült Államok rendes bíróságai előtt ⁽³⁹¹⁾.
- (196) Különösen a FISA és egy kapcsolódó statútum kiterjed az egyének azon lehetőségére, hogy pénzbeli kártérítés iránti polgári jogi keresetet indítsanak az Egyesült Államok ellen, amennyiben jogellenesen és szándékosan használták vagy hozták nyilvánosságra a velük kapcsolatos információkat ⁽³⁹²⁾; hogy magánszemélyi minőségükben pénzbeli kártérítés iránti keresetet indítsanak az Egyesült Államok kormányzati tisztviselőivel szemben ⁽³⁹³⁾; továbbá hogy vitassák a megfigyelés jogszerűségét (és az információk törlését követeljék) abban az esetben, ha az Egyesült Államok kormánya az elektronikus megfigyelés során megszerzett vagy abból származó bármely információt szándékozik felhasználni vagy nyilvánosságra hozni az adott személlyel szemben, az Egyesült Államokban zajló bírósági vagy közigazgatási eljárások során ⁽³⁹⁴⁾. Általánosabban fogalmazva, ha a kormány bűnüldözési operatív műveletek során szerzett információkat kíván felhasználni a gyanúsított ellen büntetőeljárásban, az alkotmányos és jogszabályi követelmények ⁽³⁹⁵⁾ bizonyos információk közzlésére vonatkozó kötelezettségeket írnak elő, hogy az alperes vitathassa a bizonyítékok kormány általi gyűjtésének és felhasználásának jogszerűségét.
- (197) Másrészt számos további jogorvoslati lehetőség létezik, amelyeket fel lehet használni ahhoz, hogy jogorvoslatot igényeljenek a kormányzati tisztviselőkkel szemben a személyes adatokhoz való jogellenes kormányzati hozzáférés vagy azok jogellenes felhasználása miatt, ideértve az elérni kívánt nemzetbiztonsági célokat (vagyis a számítógépes csalásról és visszaélésről szóló törvény ⁽³⁹⁶⁾; az elektronikus kommunikáció adatvédelméről szóló törvény ⁽³⁹⁷⁾; valamint a pénzügyi adatok védelméről szóló törvény ⁽³⁹⁸⁾). E keresetek minden említett jogcíme konkrét adatokra, célszemélyekre és/vagy hozzáférési típusokra (pl. egy számítógéphez való távoli hozzáférés az interneten keresztül) vonatkozik, és bizonyos feltételek mellett (pl. szándékos cselekmény, hivatalos minőségben kívüli cselekmény, elszenvedett kár) vehető igénybe.
- (198) Általánosabb jogorvoslati lehetőséget kínál az államigazgatási eljárásról szóló törvény ⁽³⁹⁹⁾, amely szerint „egy hivatal tevékenysége miatt jogellenesen kárt szenvedő vagy egy hivatal tevékenysége révén hátrányos helyzetbe kerülő vagy sérelmet szenvedő személyek” jogosultak bírósági jogorvoslatot igényelni ⁽⁴⁰⁰⁾. Ez többek között azt jelenti, hogy kérhetik a bíróságtól „az önkényesnek, kiszámíthatatlannak, mérlegelési jogkörrel való visszaélésnek vagy egyébként a joggal ellentétesnek talált [...] hivatali intézkedés megállapítás és következtetések jogellenességének kimondását és azok hatályon kívül helyezését” ⁽⁴⁰¹⁾. Például egy szövetségi fellebbviteli bíróság egy 2015-ös APA-keresettel kapcsolatban úgy határozott, hogy a FISA 501. szakasza nem engedélyezte a telefonos metaadatoknak az Egyesült Államok kormánya általi tömeges gyűjtését ⁽⁴⁰²⁾.

⁽³⁹¹⁾ Az ezekhez a lehetőségekhez való hozzáférés a „legitimáció” bemutatásától függ. Ez a norma, amely állampolgárságtól függetlenül valamennyi egyénre alkalmazandó, az Egyesült Államok Alkotmányának III. cikkében meghatározott, „ügyek és jogviták” követelményéből ered. A Legfelsőbb Bíróság szerint ehhez az szükséges, hogy 1. az egyén ténylegesen kárt szenvedett (azaz egy jogilag védett érdek olyan sérelme, amely konkrét és különválasztható, valamint tényleges vagy közvetlen), 2. ok-okozati összefüggés áll fenn a sérelem és a bíróság előtt támadott magatartás között, valamint 3. valószínű, és nem csak spekulatív jellegű, hogy a bíróság kedvező döntése megoldja a sérelmet (lásd: Lujan kontra Defenders of Wildlife, 504 U.S. 555, 1992).

⁽³⁹²⁾ 18 U.S.C. § 2712.

⁽³⁹³⁾ 50 U.S.C. § 1810.

⁽³⁹⁴⁾ 50 U.S.C. § 1806.

⁽³⁹⁵⁾ Lásd: Brady kontra Maryland ítélet, 373 U.S. 83 (1963) és Jencks Act, 18 U.S.C., § 3500.

⁽³⁹⁶⁾ 18 U.S.C. § 1030.

⁽³⁹⁷⁾ 18 U.S.C. §§ 2701–2712.

⁽³⁹⁸⁾ 12 U.S.C. § 3417.

⁽³⁹⁹⁾ 5 U.S.C. § 702.

⁽⁴⁰⁰⁾ Általában csupán a „végleges” ügynökségi intézkedés – nem pedig az „előzetes” vagy „közbenső” ügynökségi intézkedés – tartozik bírósági felülvizsgálat hatálya alá. Lásd 5 U.S.C. § 704.

⁽⁴⁰¹⁾ 5 U.S.C. § 706(2)(A).

⁽⁴⁰²⁾ ACLU kontra Clapper, 785 F.3d 787 (2d. Cir. 2015), az ezekben az ügyekben megtámadott tömeges telefonos gyűjtési programot az USA FREEDOM-törvény szüntette meg 2015-ben.

- (199) Végezetül, a (176)–(198) preambulumbekzdésben említett jogorvoslati lehetőségek mellett minden egyénnek joga van ahhoz, hogy hozzáférést kérjen a FOIA alapján meglévő szövetségi ügynökségi nyilvántartásokhoz, beleértve azokat az eseteket is, amikor azok az egyén személyes adatait tartalmazzák ⁽⁴⁰³⁾. Az ilyen hozzáférés a rendes bíróságok előtti keresetindítást is megkönnyítheti, többek között a kereshetőségi jog bizonyításának támogatása céljából. Az ügynökségek visszatartathatják azokat az információkat, amelyek bizonyos felsorolt kivételek hatálya alá tartoznak, ideértve a minősített nemzetbiztonsági információkhoz és a bűnüldözési nyomozásokhoz való hozzáférést is ⁽⁴⁰⁴⁾, de a válasszal elégedetlen panaszosoknak lehetőségük van arra, hogy közigazgatási, majd ezt követően (szövetségi bíróságok előtt) bírósági felülvizsgálatot kérjenek ⁽⁴⁰⁵⁾.
- (200) A fentiekből következik, hogy amikor az Egyesült Államok bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági hatóságai hozzáférnek az e határozat hatálya alá tartozó személyes adatokhoz, az említett hozzáférést olyan jogszabályi keret szabályozza, amely meghatározza a hozzáférés feltételeit, és biztosítja, hogy az adatokhoz való hozzáférés és a további felhasználás csak az elérni kívánt közérdekű célkitűzésekhez szükséges és azokkal arányos adatokra korlátozódjon. Ezekre a biztosítékokra azok az egyének hivatkozhatnak, akik hatékony jogorvoslati jogokkal rendelkeznek.

4. KÖVETKEZTETÉS

- (201) A Bizottság úgy véli, hogy az Egyesült Államok – az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma által kiadott elvek révén – olyan szintű védelmet biztosít az Unióból az EU-USA adatvédelmi keret alapján tanúsított, egyesült államokbeli szervezeteknek a továbbított személyes adatok tekintetében, amely lényegében egyenértékű az (EU) 2016/679 rendelet által garantálttal.
- (202) A Bizottság ezenfelül úgy ítéli meg, hogy az elvek hatékony alkalmazását az átláthatósági követelmények és az adatvédelmi keret Kereskedelmi Minisztérium általi igazgatása garantálja. Ezenkívül az Egyesült Államok jogában létező felügyeleti mechanizmusok és jogorvoslati megoldások összességében véve lehetővé teszik, hogy a gyakorlatban azonosítsák és szankcionálják, ha a személyes adatokat kezelő bűnüldözési hatóságok jogsértést követnek el, továbbá jogorvoslatot biztosítanak az érintetteknek, hogy betekintessenek a rájuk vonatkozó személyes adatokba, és adott esetben helyesbíthetessék vagy törölthetessék ezeket az adatokat.
- (203) Végül az egyesült államokbeli jogrendről rendelkezésre álló információk alapján – beleértve a VI. és VII. mellékletben szereplő információkat – a Bizottság úgy véli, hogy az egyesült államokbeli hatóságoknak a közérdekbe, különösen azon egyének alapvető jogaiba bűnüldözési és nemzetbiztonsági célokból történő beavatkozása, akiknek személyes adatait az EU-USA adatvédelmi keret alapján az Unióból az Egyesült Államokba továbbítják, a szóban forgó jogszerű cél eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre fog korlátozódni, és hogy az említett beavatkozással szemben hatékony jogvédelem áll fenn. Ezért a fenti megállapításokra figyelemmel olyan határozatot kell hozni, hogy az Egyesült Államok megfelelő szintű védelmet biztosít az (EU) 2016/679 rendeletnek az Európai Unió Alapjogi Chartájára figyelemmel értelmezett 45. cikke értelmében az Európai Unióból az EU-USA adatvédelmi keret szerint tanúsított szervezeteknek továbbított személyes adatok tekintetében.
- (204) Tekintettel arra, hogy a 14086. elnöki rendelet által létrehozott korlátozások, biztosítékok és jogorvoslati mechanizmusok az Egyesült Államok azon jogi keretének alapvető elemei, amelyen a Bizottság értékelése alapul, e határozat elfogadása azon alapul, hogy valamennyi amerikai hírszerző ügynökség elfogadja a 14086. elnöki rendelet végrehajtására vonatkozó aktualizált szabályzatokat és eljárásokat, valamint hogy az Uniót a 2023. július 3-án (lásd a (126) preambulumbekzdést) és 2023. június 30-án (lásd a (176) preambulumbekzdést) megvalósult jogorvoslati mechanizmus céljából jogosult szervezetnek minősítse.

⁽⁴⁰³⁾ 5 U.S.C. § 552. Hasonló törvények vannak hatályban tagállami szinten.

⁽⁴⁰⁴⁾ Ebben az esetben az adott egyén általában csak szabványos választ kap az ügynökségtől, amelyben az ügynökség megtagadja bármely nyilvántartás létezésének megerősítését vagy cáfolatát. Lásd: ACLU kontra CIA ügy, 710 F.3d 422 (D.C. Cir. 2014). A minősítés kritériumait és időtartamát a 13526. elnöki rendelet határozza meg, amely általános szabályként előírja, hogy a minősítés feloldásának konkrét időpontját vagy eseményét az információ nemzetbiztonsági érzékenységének időtartama alapján kell megállapítani, amely időpontban az információ minősítését automatikusan fel kell oldani (lásd a 13526. elnöki rendelet 1.5. szakaszát).

⁽⁴⁰⁵⁾ A bíróság *de novo* határozza meg, hogy a nyilvántartásokat jogszerűen tartják-e vissza, és kötelezheti a kormányt a nyilvántartásokhoz való hozzáférés biztosítására (5 U.S.C. § 552(a)(4)(B)).

5. E HATÁROZAT ÉS AZ ADATVÉDELMI HATÓSÁGOK INTÉZKEDÉSÉNEK JOGHATÁSAI

- (205) A tagállamok és szerveik kötelesek megtenni az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy teljesítsék az uniós intézmények jogi aktusait, mivel az utóbbiak vélelmezhetően jogszerűek, és ennélfogva mindaddig joghatásokat váltanak ki, amíg azokat vissza nem vonják, megsemmisítés iránti kereset alapján meg nem semmisítik, illetve előzetes döntéshozatal iránti kérelem vagy jogellenességi kifogás következtében nem nyilvánítják érvénytelennek.
- (206) Következésképpen a Bizottságnak az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadott megfelelőségi határozata kötelező a címzett tagállamok valamennyi szervére, így független felügyeleti hatóságokra nézve is. E határozat alkalmazásának időtartama alatt különösen az uniós adatkezelőtől vagy adatfeldolgozótól az egyesült államokbeli tanúsított szervezetekhez történő továbbításra további engedély beszerzése nélkül kerülhet sor.
- (207) Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy az (EU) 2016/679 rendelet 58. cikkének (5) bekezdése alapján, és amint azt a Bíróság a Schrems-ítéletben ⁽⁴⁰⁶⁾ kifejtette, amennyiben egy nemzeti adatvédelmi hatóság megkérdőjelezi – ideértve a panaszra történő eljárást is – a Bizottság megfelelőségi határozatának az egyén magánélethez és adatvédelemhez fűződő alapvető jogaival való összeegyeztethetőségét, a nemzeti jognak biztosítania kell a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik számára, hogy a nemzeti bíróságok előtt a kifogásokra hivatkozzon annak érdekében, hogy azok esetlegesen előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezhessenek e határozat érvényességének vizsgálata céljából ⁽⁴⁰⁷⁾.

6. E HATÁROZAT NYOMON KÖVETÉSE ÉS FEÜLVIZSGÁLATA

- (208) A Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján ⁽⁴⁰⁸⁾ és az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (4) bekezdésében elismerteknek megfelelően a Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a harmadik országokban egy megfelelőségi határozat elfogadását követő kapcsolódó fejleményeket, hogy értékelje, hogy a harmadik ország továbbra is biztosítja-e a védelem lényegében azonos szintjét. E vizsgálat mindenképpen szükséges azokban az esetekben, amikor a Bizottság által kapott információk alapján indokolt kétségek merülhetnek fel e tekintetben.
- (209) A Bizottság ezért folyamatosan nyomon követi az Egyesült Államokban a helyzetet az ebben a határozatban értékelt adatkezelés jogi keretének és mindenkorinak gyakorlatának vonatkozásában. E folyamat megkönnyítése érdekében az Egyesült Államok hatóságainak haladéktalanul tájékoztatniuk kell a Bizottságot az Egyesült Államok jogrendjének minden olyan lényeges fejleményéről, amely hatást gyakorol az e határozat tárgyát képező jogi keretre, valamint személyes adatok az e határozatban értékelt kezelésével kapcsolatos gyakorlatok minden változásáról, mind a személyes adatok egyesült államokbeli tanúsított szervezetek általi kezelését, mind a személyes adatokhoz a közigazgatási szervek általi hozzáférést illető korlátozásokat és biztosítékokat illetően.
- (210) Továbbá annak lehetővé tétele érdekében, hogy a Bizottság hatékonyan lássa el nyomonkövetési feladatát, a tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot a nemzeti adatvédelmi hatóságok minden vonatkozó lépéséről, különösen az uniós érintetteknek a személyes adatok Európai Unióból az egyesült államokbeli tanúsított szervezetek felé történő továbbításával kapcsolatos kérései vagy panaszai tekintetében. A Bizottságot továbbá tájékoztatni kell minden arra utaló információról, hogy a bűnügyek megelőzéséért, nyomozásáért, felderítéséért vagy a vádemeléséért, illetve a nemzetbiztonságért felelős koreai hatóságok – a felügyeleti szerveket is ideértve – intézkedései nem biztosítják a megfelelő szintű védelmet.

⁽⁴⁰⁶⁾ Schrems-ügy, 65. pont.

⁽⁴⁰⁷⁾ Schrems-ügy, 65. pont: „Ezzel összefüggésben a nemzeti jogalkotó feladata, hogy előírja azon jogorvoslati lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik az érintett nemzeti felügyelő hatóság számára, hogy a nemzeti bíróságok előtt az általa megalapozottnak talált kifogásokra hivatkozzon annak érdekében, hogy amennyiben az utóbbiak osztják e hatóságnak a bizottsági határozat érvényessége tekintetében fennálló kétségeit, előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezhessenek e határozat érvényességének vizsgálata céljából.”

⁽⁴⁰⁸⁾ Schrems-ügy, 76. pont.

- (211) Az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikke (3) bekezdésének ⁽⁴⁰⁹⁾ alkalmazásában a Bizottságnak e határozat elfogadását követően rendszeresen felül kell vizsgálnia, hogy az Egyesült Államok által az EU–USA adatvédelmi keret szerint biztosított védelmi szint megfelelőségére vonatkozó megállapítások továbbra is tényszerűen és jogilag indokoltak-e. Mivel különösen a 14086. elnöki rendelet és a főügyészi rendelet új mechanizmusok létrehozását és új biztosítékok végrehajtását írja elő, ezt a határozatot a hatálybalépését követő egy éven belül első alkalommal felül kell vizsgálni annak ellenőrzése érdekében, hogy az összes releváns elemet teljes mértékben végrehajtották-e, és azok a gyakorlatban hatékonyan működnek-e. Az első felülvizsgálatot követően és annak eredményétől függően a Bizottság az (EU) 2016/679 rendelet 93. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott bizottsággal és az Európai Adatvédelmi Testülettel szorosan egyeztetve dönt a jövőbeli felülvizsgálatok gyakoriságáról ⁽⁴¹⁰⁾.
- (212) A felülvizsgálatok elvégzése érdekében a Bizottságnak találkoznia kell a Kereskedelmi Minisztériummal, az FTC-vel és a Közlekedési Minisztériummal, adott esetben az EU–USA adatvédelmi keret végrehajtásában részt vevő más szervezeti egységekkel és ügynökségekkel, valamint az adatokhoz való kormányzati hozzáféréssel kapcsolatos ügyekben az Igazságügyi Minisztérium, az ODNI (beleértve a CLPO-t is), a Hírszerző Közösség egyéb elemei, a DPRC és a különleges főtanácsnokok képviselőivel. E találkozón részt vehetnek az Európai Adatvédelmi Testület tagjainak képviselői.
- (213) A felülvizsgálatoknak ki kell terjedniük e határozat működésének valamennyi szempontjára, tekintettel a személyes adatoknak az Egyesült Államokban történő kezelésére, és különösen az elvek alkalmazására és végrehajtására, különös tekintettel az újbóli adattovábbítás esetén nyújtott védelemre; a vonatkozó ítélkezési gyakorlat fejleményeire; az egyéni jogok gyakorlásának hatékonyságára; az elveknek való megfelelés nyomon követésére és érvényesítésére; valamint a kormányzati hozzáférésre vonatkozó korlátozások és biztosítékok, nevezetesen a 14086. elnöki rendelet által bevezetett biztosítékok végrehajtására és alkalmazására, többek között a hírszerző ügynökségek által kidolgozott szabályzatok és eljárások révén; a 14086. elnöki rendelet és a FISA 702. szakasza és a 12333. elnöki rendelet közötti kölcsönhatásra; valamint a felügyeleti mechanizmusok és jogorvoslati lehetőségek hatékonyságára (beleértve a 14086. elnöki rendelet alapján létrehozott új jogorvoslati mechanizmus működését). E felülvizsgálatok keretében figyelmet kell fordítani az adatvédelmi hatóságok és az Egyesült Államok illetékes hatóságai közötti együttműködésre is, beleértve az elvek alkalmazására, valamint a keret működésének egyéb szempontjaira vonatkozó iránymutatások és egyéb értelmező eszközök kidolgozását.
- (214) A felülvizsgálat alapján a Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtandó nyilvános jelentést készít.

7. E HATÁROZAT FELFÜGGESZTÉSE, VISSZAVONÁSA VAGY MÓDOSÍTÁSA

- (215) Amennyiben a rendelkezésre álló információk, különösen az e határozat nyomon követéséből származó, vagy az Egyesült Államok vagy a tagállamok hatóságai által szolgáltatott információk arra utalnak, hogy az Egyesült Államok által biztosított védelem szintje már nem feltétlenül megfelelő, a Bizottságnak erről haladéktalanul tájékoztatnia kell az Egyesült Államok illetékes hatóságait, és kérheti a megfelelő intézkedések meghatározott, észszerű határidőn belüli meghozatalát.
- (216) Ha az említett határidő lejártakor az Egyesült Államok illetékes hatóságai nem hozzák meg ezeket az intézkedéseket, vagy más módon nem bizonyítják kielégítően, hogy e határozat továbbra is a megfelelő szintű védelemre alapul, a Bizottság megindítja az (EU) 2016/679 rendelet 93. cikkének (2) bekezdésében említett eljárást e határozat részleges vagy teljes felfüggesztése vagy hatályon kívül helyezése céljából.
- (217) Ennek alternatívájaként a Bizottságnak ezt az eljárást e határozat módosítása céljából indítja meg, különösen az adattovábbításra további feltételek előírásával vagy a megfelelőség megállapítása hatályának azokra az adattovábbításokra korlátozásával, amelyek esetében biztosított a megfelelő szintű védelem folyamatossága.

⁽⁴⁰⁹⁾ Az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (3) bekezdése szerint „a végrehajtási jogi aktusban rendelkezni kell egy rendszeres [...] felülvizsgálatra irányuló mechanizmusról, amely az adott harmadik országban vagy nemzetközi szervezetnél végbement valamennyi releváns fejleményt figyelembe vesz”.

⁽⁴¹⁰⁾ Az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a felülvizsgálat rendszeresen, „legalább négyévente elvégzendő”. Lásd még: Európai Adatvédelmi Testület, Megfelelési referenciamű, WP 254 rev. 01.

- (218) A Bizottság mindenekelőtt az alábbi esetekben indítja el a felfüggesztési vagy hatályon kívül helyezési eljárást:
- annak jelzése, hogy azok a szervezetek, amelyek e határozat alapján személyes adatokat kaptak az Unióból, nem felelnek meg az elveknek, és hogy az illetékes felügyeleti és végrehajtó szervek nem orvosolják hatékonyan az ilyen meg nem felelést;
 - annak jelzése, hogy az Egyesült Államok hatóságai nem felelnek meg az Egyesült Államok hatóságainak az EU–USA adatvédelmi keret alapján továbbított személyes adatokhoz való bűnüldözési és nemzetbiztonsági célú hozzáféréseire vonatkozó feltételeknek és korlátozásoknak; vagy
 - az uniós érintettek, többek között az ODNI CLPO és/vagy a DPRC által benyújtott panaszok hatékony kezelésének elmulasztása.
- (219) A Bizottságnak emellett meg kell vizsgálnia az olyan eljárás kezdeményezésének lehetőségét, amely e határozat módosításához, felfüggesztéséhez vagy visszavonásához vezet, ha az illetékes egyesült államokbeli hatóságok nem adják át az Európai Unióból az Egyesült Államokba továbbított személyes adatok védelmének szintje vagy az e határozatnak való megfelelés értékeléséhez szükséges információkat vagy nem adnak erre vonatkozó magyarázatokat. Ebben a tekintetben a Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy milyen mértékben szerezhető be más forrásokból a vonatkozó információ.
- (220) Kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben, például ha a 14086. elnöki rendelet vagy a főügyési rendelet oly módon módosulna, hogy az alássa az e határozatban leírt védelmi szintet, vagy ha az Unió főügyész által minősített szervezetnek való kinevezésének visszavonására kerül sor, a Bizottság élni fog azzal a lehetőséggel, hogy az (EU) 2016/679 rendelet 93. cikkének (3) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el e határozat felfüggesztéséről, hatályon kívül helyezéséről vagy módosításáról.

8. ZÁRÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

- (221) Az Európai Adatvédelmi Testület közzétette véleményét ⁽⁴¹¹⁾, amely e határozat kidolgozásakor figyelembevételre került.
- (222) Az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított védelem megfelelőségéről ⁽⁴¹²⁾.
- (223) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak az (EU) 2016/679 rendelet 93. cikke (1) bekezdése alapján létrehozott bizottság véleményével.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikke alkalmazásában az Egyesült Államok megfelelő szintű védelmet biztosít az olyan szervezetekhez továbbított személyes adatok számára, amelyek szerepelnek az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájában, amelyet az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma vezet és tesz nyilvánosan elérhetővé, az I. melléklet I.3. szakaszával összhangban.

2. cikk

Az érintett tagállam haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot, amikor a személyes adataik kezelése tekintetében az egyének védelme érdekében a tagállam illetékes hatóságai gyakorolják az (EU) 2016/679 rendelet 58. cikke értelmében vett hatáskörüket az e határozat 1. cikkében említett adattovábbítások tekintetében.

⁽⁴¹¹⁾ 5/2023. sz. vélemény a személyes adatoknak az EU–USA adatvédelmi keret szerinti megfelelő védelméről szóló, 2023. február 28-i európai bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről.

⁽⁴¹²⁾ Az Európai Parlament állásfoglalása (2023. május 11.) az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított védelem megfelelőségéről (2023/2501[RSP]).

3. cikk

- (1) A Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri az e határozat tárgyát képező jogi keret alkalmazását – ideértve az újbóli adattovábbítások lebonyolításának, az egyéni jogok gyakorlásának és az egyesült államokbeli hatóságok e határozat alapján továbbított adatokhoz való hozzáférésnek feltételeit – annak értékelése céljából, hogy Egyesült Államok az 1. cikk értelmében továbbra is megfelelő szintű védelmet biztosít-e.
- (2) A tagállamok és a Bizottság tájékoztatják egymást az olyan esetekről, amikor úgy látszik, hogy a II. mellékletben ismertetett elvek teljesítésének kikényszerítésére törvényi hatáskörrel rendelkező egyesült államokbeli szervek nem biztosítanak olyan hatékony felderítési és felügyeleti mechanizmusokat, amely a lehetővé tennék az elvek megsértéseinek gyakorlati azonosítását és szankcionálását.
- (3) A tagállamok és a Bizottság tájékoztatják egymást bármely arra utaló körülményről, hogy az Egyesült Államok felelős hatóságainak az egyének személyes adataik védelméhez fűződő jogába történő nemzetbiztonsági, bűnüldözési vagy egyéb közérdekű célú beavatkozása túllépi a szükséges és arányos mértéket és/vagy nem létezik hatékony jogvédelem az ilyen beavatkozásokkal szemben.
- (4) A Bizottság az e határozatról a tagállamoknak küldött értesítés időpontjától számított egy éven belül és azt követően legalább az (EU) 2016/679 rendelet 93. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott bizottsággal és az Európai Adatvédelmi Testülettel folytatott szoros konzultáció során elfogadandó gyakorisággal értékeli az 1. cikk (1) bekezdésében foglalt megállapítást valamennyi rendelkezésre álló információ alapján, ideértve az Egyesült Államok illetékes hatóságaival együtt végzett felülvizsgálatokon keresztül szerzett információkat.
- (5) Ha a Bizottság arra utaló körülményről szerez tudomást, hogy már nem biztosított a védelem megfelelő szintje, a Bizottság tájékoztatja erről az illetékes egyesült államokbeli hatóságokat. Szükség esetén úgy határoz, hogy az (EU) 2016/679 rendelet 45. cikkének (5) bekezdésével összhangban felfüggeszti, módosítja vagy hatályon kívül helyezi ezt a határozatot, vagy korlátozza alkalmazási körét. A Bizottság emellett akkor is elfogadhat ilyen határozatot, ha az Egyesült Államok kormánya együttműködésének hiánya miatt nem tudja megállapítani, hogy az Egyesült Államok továbbra is biztosítja-e a megfelelő védelmi szintet.

4. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2023. július 10-én.

a Bizottság részéről
Didier REYNERS
a Bizottság tagja

I. MELLÉKLET

AZ EU–USA ADATVÉDELMI KERET ELVEI KIADTA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KERESKEDELMI MINISZTERIUMA

I. ÁTTEKINTÉS

1. Bár az Egyesült Államok és az Európai Unió (a továbbiakban: az EU) egyaránt elkötelezett a magánélet védelmének erősítése és a jogállamiság iránt, és mindketten elismerik a transzatlanti adatáramlás fontosságát polgáraink, gazdaságaink és társadalmaink számára, az Egyesült Államok a magánélet védelmével kapcsolatban más megközelítést alkalmaz, mint az EU. Az Egyesült Államok ágazati megközelítést használ, amely a jogalkotási eszközök, az előírások és az önszabályozás kombinációján alapszik. Az Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma (a továbbiakban: a Minisztérium) a nemzetközi kereskedelem ösztönzésére, előmozdítására és fejlesztésére irányuló, törvényileg meghatározott hatáskörénél fogva (lásd az USA Szövetségi Törvénykönyvének vonatkozó részét: 15 U.S.C. § 1512) kibocsátja az EU–USA adatvédelmi keret elveit, beleértve azok kiegészítő elveit (a továbbiakban együttesen: az elvek) és az elvek I. mellékletét (a továbbiakban: I. melléklet). Az elveket az Európai Bizottsággal (a továbbiakban: a Bizottság), az ágazattal és más érdekelt felekkel konzultálva az Egyesült Államok és az EU közötti kereskedelem megkönnyítése érdekében dolgozták ki. Az elvek, amelyek az EU–USA adatvédelmi keret kulcsfontosságú elemei, megbízható mechanizmust biztosítanak az egyesült államokbeli szervezetek számára a személyes adatok EU-ból az Egyesült Államokba történő továbbítására, miközben biztosítják, hogy az uniós érintettek továbbra is részesüljenek az európai jogszabályok által előírt hatékony biztosítékokban és védelemben személyes adataik kezelése tekintetében, amennyiben azokat nem uniós országokba továbbították. Az elveket kizárólag az Európai Unióból személyes adatokat fogadó egyesült államokbeli szervezetek használhatják az EU–USA adatvédelmi keretnek való megfelelés, és ezáltal az Európai Bizottság megfelelési határozatának elnyerése céljából⁽¹⁾. Az elvek nem érintik a tagállamokban a személyes adatok kezelésére alkalmazandó (EU) 2016/679 rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet vagy GDPR)⁽²⁾ alkalmazását. Az elvek az Egyesült Államok joga alapján egyébként alkalmazandó adatvédelmi kötelezettségeket sem korlátozzák.
2. Annak érdekében, hogy a szervezetek a személyes adatok Unióból történő továbbítása céljából támaszkodhassanak az EU–USA adatvédelmi keretre, a szervezeteknek maguknak kell tanúsítaniuk az elveknek való megfelelésüket a Minisztérium (vagy annak megbízottja) számára. Míg a szervezetek maguk dönthetik el, hogy belépnek-e az EU–USA adatvédelmi keretbe, a tényleges megfelelés kötelező: azoknak a szervezeteknek, amelyek öntanúsítják a Minisztériumnak a megfelelésüket, és nyilvánosan kinyilvánítják elkötelezettségüket az elvek betartása mellett, teljes mértékben meg kell felelniük az elveknek. Az EU–USA adatvédelmi keretbe való belépéshez a szervezetnek a) a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság (a továbbiakban: FTC), az Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma (a továbbiakban: Közlekedési Minisztérium vagy DOT) vagy más olyan hivatalos szerv vizsgálati és végrehajtási hatáskörébe kell tartoznia, amely ténylegesen biztosítani fogja az elveknek való megfelelést (az EU által elismert egyéb állami szervek a jövőben mellékletben felvehetők), b) nyilvánosan kötelezettséget kell vállalnia az elvek betartása mellett, c) nyilvánosságra kell hoznia az ezen elvekkel összhangban lévő adatvédelmi szabályzatát, és d) maradéktalanul végre kell azt hajtania⁽³⁾. Ha a szervezet nem felel meg az elveknek, akkor a Szövetségi Kereskedelmi Bizottságról szóló törvény tisztességtelen és megtévesztő cselekmények tilalmáról szóló 5. szakasza (15 U.S.C. § 45), vagy a DOT által a Szövetségi Törvénykönyv 49. címének – a fuvarozók vagy jegyértékesítők által a légi közlekedés vagy a légi közlekedés értékesítése terén folytatott tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatok tilalmáról szóló – 41712. §-a, vagy az ilyen tevékenységek tilalmáról szóló más törvény vagy rendelet alapján peresíthető.

⁽¹⁾ Amennyiben az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított védelem megfelelőségére vonatkozó bizottsági határozat Izlandra, Liechtensteinre és Norvégiára is alkalmazandó, az EU–USA adatvédelmi keret egyaránt lefedi majd Európai Uniót és ezt a három országot. Következésképpen az EU-ra és annak tagállamaira való hivatkozások úgy értelmezendők, hogy azok Izlandra, Liechtensteinre és Norvégiára is vonatkoznak.

⁽²⁾ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet).

⁽³⁾ Az EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszer elveit „EU-USA adatvédelmi keret elveiként” módosították. (Lásd az öntanúsítás kiegészítő elvét).

3. A Minisztérium fenntart és nyilvánosságra hoz egy hiteles listát azokról az egyesült államokbeli szervezetekről, amelyek öntanúsítást végeztek a Minisztérium felé, és kötelezettséget vállaltak az elvek betartására (a továbbiakban: az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listája). Az EU-USA adatvédelmi keret előnyeit attól a naptól fogva biztosították a szervezet számára, amikor a Minisztérium felveszi a szervezetet az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára. A Minisztérium törli az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról azon szervezeteket, amelyek önként kilépnek az EU-USA adatvédelmi keretből, vagy nem teljesítik az éves ismételt öntanúsítást a Minisztérium felé; ezeknek a szervezeteknek vagy továbbra is alkalmazniuk kell az elveket az EU-USA adatvédelmi keret alapján kapott személyes adatokra, és évente meg kell erősíteniük a Minisztérium felé az erre vonatkozó kötelezettségvállalásukat (azaz mindaddig, amíg megőrzik ezeket az adatokat), vagy más engedélyezett módon „megfelelő” védelmet kell biztosítaniuk az adatok számára (például olyan szerződés alkalmazásával, amely teljes mértékben tükrözi a Bizottság által elfogadott vonatkozó általános szerződési feltételek követelményeit), vagy vissza kell adniuk vagy törölniük kell az adatokat. A Minisztérium törli az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról azon szervezeteket is, amelyek folyamatosan nem felelnek meg az elveknek; ezeknek a szervezeteknek vissza kell küldeniük vagy törölniük kell az EU-USA adatvédelmi keret alapján kapott személyes adatokat. A szervezet törlése az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról azt jelenti, hogy többé nem vonatkozik rá a Bizottság megfelelőségi határozata a személyes adatok EU-ból történő fogadása tekintetében.
4. A Minisztérium fenntart és nyilvánosságra hoz egy hiteles listát azokról az egyesült államokbeli szervezetekről is, amelyek korábban öntanúsítást végeztek a Minisztérium felé, de később törölték őket az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról. A Minisztérium egyértelmű figyelmeztetést fog adni arra vonatkozóan, hogy ezek a szervezetek nem vesznek részt az EU-USA adatvédelmi keretben; hogy az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról való törlés azt jelenti, hogy az ilyen szervezetek nem állíthatják, hogy megfelelnek az EU-USA adatvédelmi keretnek, és kerülniük kell minden olyan kijelentést vagy félrevezető gyakorlatot, amely arra utal, hogy részt vesznek az EU-USA adatvédelmi keretben; és hogy az ilyen szervezetek már nem jogosultak arra, hogy a Bizottság megfelelőségi határozata alapján személyes adatokat kapjanak az EU-ból. Az a szervezet, amely továbbra is azt állítja, hogy részt vesz az EU-USA adatvédelmi keretben, vagy az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról történt törlése után az adatvédelmi kerettel kapcsolatos egyéb megtévesztő nyilatkozatot tesz, azzal szemben a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság, a Közlekedési Minisztérium vagy más végrehajtási hatóság végrehajtási intézkedést fogantozhat.
5. Az elvek betartása az alábbiak szerint korlátozható: a) a bírósági végzésnek való megfeleléshez vagy a közérdeknek, bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági követelményeknek való megfeleléshez szükséges mértékben, beleértve azt az esetet is, amikor törvény vagy kormányrendelet ellentétes kötelezettségeket keletkeztet, b) olyan törvény, bírósági végzés vagy kormányrendelet által, amely kifejezett felhatalmazást ad erre, feltéve hogy ezen felhatalmazás gyakorlása során a szervezet bizonyítani tudja, hogy az elvek nem teljesítése az e felhatalmazás által támogatott jogos érdekek teljesítéséhez szükséges mértékre korlátozódik, vagy c) ha az általános adatvédelmi rendelet joghatása – a benne foglalt feltételeknek megfelelően – kivételeket vagy eltéréseket tesz lehetővé, feltéve, hogy az ilyen kivételeket vagy eltéréseket hasonló esetekben alkalmazzák. Ezzel kapcsolatban az Egyesült Államok jogában a magánélet és a polgári szabadságjogok védelmére vonatkozó biztosítékok közé tartoznak a 14086. sz. elnöki rendeletben (*) előírt biztosítékok, az abban meghatározott feltételek mellett (beleértve a szükségességre és arányosságra vonatkozóan az elnöki rendeletben meghatározott követelményeket is). Az adatvédelem erősítésének céljával összhangban a szervezeteknek törekedniük kell az elvek teljes mértékű és átlátható megvalósítására, többek között azáltal, hogy törekednek arra, hogy adatvédelmi szabályzatukban feltüntetik, hogy az elvek alól a fenti b) pontban engedélyezett kivételeket mely esetekben alkalmazzák. Ugyanebből az okból, ahol az elvek és/vagy az Egyesült Államok jogszabályai választási lehetőséget engednek, a szervezetektől elvárják, hogy lehetőség szerint a magasabb szintű védelem mellett döntsenek.
6. A szervezetek az EU-USA adatvédelmi kerethez történő csatlakozásuk után az EU-USA adatvédelmi keret alapján továbbított valamennyi személyes adatra kötelesek alkalmazni az elveket. Az a szervezet, amely az EU-USA adatvédelmi keret előnyeit ki akarja terjeszteni az Európai Unióból továbbított, a munkaviszonnyal összefüggésben felhasználandó, humán erőforrással kapcsolatos személyes adatra, köteles ezt jelezni, amikor öntanúsítást végez a Minisztérium felé, és meg kell felelnie az öntanúsításról szóló kiegészítő elvben meghatározott követelményeknek.

(*) Az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről szóló, 2022. október 7-i elnöki rendelet.

7. Az értelmezési kérdések és az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek általi, az elveknek és a vonatkozó adatvédelmi szabályzatoknak való megfelelés tekintetében az Egyesült Államok jogát kell alkalmazni, kivéve, ha a szervezetek az európai adatvédelmi hatóságokkal („adatvédelmi hatóságok”) való együttműködés mellett kötelezték el magukat. Eltérő megállapodás hiányában az elvek minden rendelkezését alkalmazni kell, ha relevánsak.
8. Fogalommeghatározások:
 - a. „személyes adatok”: olyan azonosított vagy azonosítható egyénre vonatkozó adatok, amelyek a GDPR hatálya alá tartoznak, és amelyeket valamely egyesült államokbeli szervezet az Európai Unióból kapott, és valamilyen formában rögzítette őket;
 - b. „személyes adatok kezelése”: a személyes adatokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés vagy terjesztés, valamint törlés vagy megsemmisítés;
 - c. „adatkezelő”: az a személy vagy szervezet, amely önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok kezelésének célját és eszközeit.
9. Az elvek és az elvek I. melléklete hatálybalépésének napja az a nap, amikor az Európai Bizottság megfelelőségi határozata hatályba lép.

II. ELVEK

1. TÁJÉKOZTATÁS

- a. A szervezetnek tájékoztatnia kell az egyéneket az alábbiakról:
 - i. az EU–USA adatvédelmi keretben való részvétele, és egy linket vagy internetcímet kell biztosítania az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájához;
 - ii. a gyűjtött személyes adatok típusa és adott esetben a szervezetnek az elveket szintén teljesítő egyesült államokbeli egységei vagy egyesült államokbeli leányvállalatai;
 - iii. a szervezet azon kötelezettségvállalása, hogy alkalmazza az elveket valamennyi személyes adatra, amelyet az Európai Uniótól az EU–USA adatvédelmi keret alapján kapott;
 - iv. milyen célokra gyűjt és használ fel rájuk vonatkozó személyes adatokat;
 - v. a szervezet elérhetősége érdeklődés és panasz esetén, beleértve az Európai Unión belüli szervezeti egységét, amely válaszolni tud az ilyen érdeklődésre vagy panaszra;
 - vi. azon harmadik felek típusa vagy meghatározása, amelyekkel közli a személyes adatokat, és az adatok közlésének célja;
 - vii. az egyéneknek a személyes adataikhoz való hozzáféréshez való joga;
 - viii. a szervezet által az egyének számára biztosított lehetőségek és eszközök a személyes adataik felhasználásának vagy közlésének korlátozására;
 - ix. a panaszok kezelésére és az egyének számára ingyenes jogorvoslat biztosítására kijelölt független vitarendezési szerv, valamint annak meghatározása, hogy az: 1. az adatvédelmi hatóságok által létrehozott testület, 2. az EU-ban székhellyel rendelkező alternatív vitarendezési szolgáltató vagy 3. az Egyesült Államokban székhellyel rendelkező alternatív vitarendezési szolgáltató;
 - x. az FTC, a Közlekedési Minisztérium vagy más egyesült államokbeli erre felhatalmazott hatósági szerv vizsgálati és végrehajtási hatáskörébe tartozik;
 - xi. lehetőség az egyén számára arra, hogy bizonyos feltételek mellett kötelező erejű választottbíróági határozatért folyamodjon ⁽⁷⁾;
 - xii. az az előírás, hogy állami hatóságok jogszerű kérésére át kell adnia a személyes adatokat, többek között nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési előírások teljesítése érdekében; és
 - xiii. a felelőssége harmadik fél részére történő újbóli továbbítás esetén.

⁽⁷⁾ Lásd pl. a jogorvoslat, végrehajtás és felelősség elvének c) szakaszát.

- b. Ezt a tájékoztatást világos és érthető megfogalmazásban kell megadni, akkor, amikor az egyént első alkalommal kéri fel arra, hogy a szervezet részére személyes adatokat szolgáltatson, vagy azt követően a lehető legrövidebb kivitelezhető időn belül, de minden esetben azt megelőzően, hogy a szervezet ezen adatokat más célra használná fel, mint amely célból az adatokat átadó szervezet eredetileg gyűjtötte vagy kezelte őket, vagy mielőtt harmadik félnek azokat először átadná.

2. VÁLASZTÁSI LEHETŐSÉG

- a. A szervezetnek választási lehetőséget (önkéntes kívülmaradás) kell felkínálnia az egyénnek a tekintetben, hogy a személyes adatait i. átadják-e harmadik félnek; vagy ii. felhasználják-e olyan célra, amely lényegesen különbözik attól (azoktól) a cél(ok)tól, amely(ek)re eredetileg gyűjtötték az adatokat, vagy amelye(ke)t az egyén a későbbiekben engedélyezett. Az egyének számára egyértelmű, szembetűnő és könnyen hozzáférhető mechanizmusokat kell biztosítani a választási lehetőség gyakorlására.
- b. Az előző bekezdéstől eltérően nem szükséges választási lehetőséget biztosítani, amikor az adatközlés a szervezet nevében és útmutatásai alapján feladato(ka)t végrehajtó, megbízottként eljáró harmadik fél részére történik. A szervezetnek azonban mindig szerződést kell kötnie a megbízottal.
- c. A különleges adatok tekintetében (ilyenek az egyén orvosi vagy egészségi állapotára, faji vagy etnikai hovatartozására, politikai véleményére, vallási vagy filozófiai meggyőződésére, szakszervezeti tagságára vagy szexuális életére vonatkozó személyes adatok) a szervezeteknek megerősítő kifejezett hozzájárulást (önkéntes részvétel) kell kapniuk az egyéntől, hogy az adatot i. harmadik fél számára átadják-e, vagy ii. felhasználhatják-e a gyűjtés eredeti céljától, illetve az egyén által a választási lehetőségével élve a későbbiekben engedélyezett céltól eltérő célra. Ezenkívül a szervezetnek különleges adatként kell kezelnie minden olyan, harmadik féltől kapott személyes adatot, amelyet a harmadik fél érzékeny (különleges) adatként határoz meg és kezel.

3. ELSZÁMOLTATHATÓSÁG ÚJBÓLI TOVÁBBÍTÁSÉRT

- a. A személyes adatok adatkezelőként eljáró harmadik fél számára történő továbbításához a szervezeteknek alkalmazniuk kell a tájékoztatás és a választási lehetőség elveit. A szervezeteknek szerződést kell kötniük a harmadik fél adatkezelővel, amely rendelkezik arról, hogy az ilyen adatok csak korlátozott és meghatározott célokból kezelhetők, amelyek összhangban vannak az egyén által adott hozzájárulással, valamint arról, hogy a címzett az elvekkel azonos szintű védelmet biztosít és értesíti a szervezetet, ha megállapítja, hogy már nem tud megfelelni ennek a kötelezettségnek. A szerződés úgy rendelkezik, hogy ilyen megállapítás esetén a harmadik fél adatkezelő megszünteti az adatkezelést vagy egyéb észszerű és megfelelő lépéseket tesz a védelem helyreállítására.
- b. A személyes adatok megbízottként eljáró harmadik fél részére történő továbbítása esetén a szervezeteknek: i. az ilyen adatokat csak korlátozott és meghatározott célokra szabad továbbítaniuk, ii. meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a megbízott köteles legalább olyan szintű adatvédelmet biztosítani, mint amit az elvek előírnak, iii. indokolt és megfelelő lépéseket kell tenniük annak biztosítására, hogy a megbízott valóban a szervezet elvek szerinti kötelezettségeivel összhangban kezeli a továbbított személyes adatokat, iv. kötelezniük kell a megbízottat, hogy értesítse a szervezetet, ha megállapítja, hogy már nem tud megfelelni azon kötelezettségének, hogy az elvekben előírttal azonos szintű védelmet biztosítson, v. kérésre – többek között a iv. alpont szerinti esetben – indokolt és megfelelő lépéseket kell tenniük a jogosulatlan adatkezelés megszüntetése és az eredeti állapot helyreállítása érdekében, és vi. az adott megbízottal kötött szerződésük megfelelő adatvédelmi rendelkezéseinek összefoglalását vagy egy reprezentatív példányát kérésre át kell adniuk a Minisztériumnak.

4. BIZTONSÁG

- a. A személyes adatokat létrehozó, fenntartó, felhasználó vagy terjesztő szervezeteknek indokolt és megfelelő intézkedéseket kell tenniük, hogy megóvják az adatokat az elvesztéstől, a visszaéléstől, valamint a jogosulatlan hozzáféréstől, közléstől, megváltoztatástól és megsemmisítéstől, megfelelően figyelembe véve a kezeléssel járó kockázatokat és a személyes adatok természetét.

5. AZ ADATOK SÉRTETLENSÉGE ÉS A CÉLHOZ KÖTÖTTSÉG

- a. Az elvekkel összhangban a személyes adatoknak olyan információkra kell korlátozódniuk, amelyek a kezelés célja szempontjából relevánsak ⁽⁶⁾. A szervezet nem dolgozhat fel személyes adatot a gyűjtés céljaival vagy az egyén által a későbbiekben engedélyezett célokkal összeegyeztethetetlen módon. A szervezetnek az ilyen célokhoz szükséges mértékben megfelelő lépéseket kell tennie annak biztosítására, hogy a személyes adatok a tervezett felhasználás szempontjából megbízhatók, pontosak, teljesek és naprakészek legyenek. A szervezetnek az adatok megőrzésének teljes időtartama alatt meg kell felelnie az elveknek.
- b. Az adatok kizárólag addig őrizhetők meg az egyént azonosító vagy annak azonosítására alkalmas ⁽⁷⁾ formában, amíg ez az 5. pont a. alpontja értelmében az adatkezelés célját szolgálja. Ez a kötelezettség nem akadályozza meg, hogy a szervezet hosszabb időszakokon keresztül kezeljen személyes adatokat, amennyiben a szóban forgó adatkezelés észszerűen szolgálja a közérdekű archiválás, az újságírás, az irodalom és a művészet, a tudományos és történelmi kutatás és a statisztikai elemzés céljait. Ilyen esetekben az érintett adatkezelés az EU–USA adatvédelmi keret egyéb elveinek és rendelkezéseinek hatálya alá tartozik. A szervezeteknek észszerű és megfelelő intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy e rendelkezésnek megfeleljenek.

6. HOZZÁFÉRÉS

- a. Az egyéneknek hozzáféréssel kell rendelkezniük a valamely szervezet birtokában lévő, rájuk vonatkozó személyes adatokhoz, és lehetőségük kell, hogy legyen a pontatlan vagy az elvek megsértésével kezelt adatok javítására, módosítására vagy törlésére, kivéve, ha az adott esetben a hozzáférés biztosításának terhe vagy költsége nem állna arányban az egyén adatvédelmi jogához fűződő kockázatokkal, vagy ha ezzel más személy jogait érné sérelem.

7. JOGORVOSLAT, VÉGREHAJTÁS ÉS FELELŐSSÉG

- a. A hatékony adatvédelemnek magában kell foglalnia az elveknek való megfelelést biztosító erős mechanizmusokat, jogorvoslati jogot az elvek nemteljesítése által érintett egyének számára, valamint azt, hogy az elvek be nem tartása a szervezetre nézve jogkövetkezményekkel jár. Az ilyen mechanizmusoknak minimumkövetelményként tartalmazniuk kell:
 - i. könnyen hozzáférhető független jogorvoslati mechanizmusokat, amelyekkel minden egyes személy panaszait és vitáit az egyén számára ingyenesen és az elvekre hivatkozva meg lehet vizsgálni és gyorsan rendezni lehet, és kártérítést lehet megítélni, ha az alkalmazandó jog vagy magánszektorbeli kezdeményezések ezt előírják;
 - ii. nyomonkövetési eljárásokat annak ellenőrzésére, hogy a szervezetek által az adatvédelmi gyakorlataikról készített tanúsítványok és állítások helytállóak-e, és hogy az adatvédelmi gyakorlatokat úgy valósították-e meg, ahogyan azokat benyújtották, különös tekintettel a dokumentumokban foglaltak be nem tartásának eseteire; valamint
 - iii. az elvek elfogadását kijelentő szervezetek részéről kötelezettséget az elvek be nem tartásából adódó problémák jogorvoslatára, valamint az ilyen szervezetekre vonatkozó következményeket. A szervezetek általi megfelelés biztosítása érdekében a szankcióknak kellőképpen szigorúaknak kell lenniük.
- b. A szervezetek és a kiválasztott független jogorvoslati mechanizmusok azonnal válaszolnak a Minisztériumnak az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos megkereséseire és információkéréseire. Valamennyi szervezetnek gyorsan kell válaszolnia az uniós tagállamok hatóságai által a Minisztériumon keresztül az elvek betartására vonatkozóan benyújtott panaszokra. Azoknak a szervezeteknek, amelyek úgy döntöttek, hogy együttműködnek az adatvédelmi hatóságokkal, beleértve a humán erőforrás-adatokat kezelő szervezeteket, közvetlenül ezeknek a hatóságoknak kell válaszolniuk a panaszok kivizsgálása és megoldása során.

⁽⁶⁾ A körülményektől függően az összeegyeztethető kezelési célok közé tartozhatnak azok, amelyek észszerűen szolgálják az ügyfélkapcsolatokat, a megfelelőséget és a jogi szempontokat, az ellenőrzést, a biztonságot, a csalás megelőzését, a szervezet törvényes jogainak megőrzését, illetve védelmét, vagy olyan egyéb célokat, amelyek az adatgyűjtés összefüggésében megfelelnek egy észszerűen gondolkodó személy elvárásainak.

⁽⁷⁾ E tekintetben egy egyén akkor „azonosítható”, ha – tekintettel azokra az azonosítási eszközökre, amelyeknek az alkalmazása észszerűen valószínűsíthető (figyelemmel többek között az azonosítás költségére és időigényére, valamint az adatkezelés idején rendelkezésre álló technológiára, továbbá az adatok megőrzésének formájára) – a szervezet vagy egy harmadik személy észszerűen azonosítani tudná az adott egyént, ha hozzáférne az adatokhoz.

- c. A szervezetek kötelesek a panaszok választottbírósi rendezésére és az I. mellékletben meghatározott feltételek követésére, amennyiben egy egyén kötelező erejű választottbírósi határozatot kért az érintett szervezetnek küldött értesítéssel, követve az I. mellékletben meghatározott eljárásokat, és betartva az ott meghatározott feltételeket.
- d. Újbóli továbbítás esetén az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet felelős az általa az adatvédelmi keret alapján kapott és ezt követően a nevében tevékenykedő harmadik fél megbízottnak átadott személyes adatok kezeléséért. Az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet marad a felelős az elvek alapján, amennyiben a megbízottja ezen személyes adatokat nem az elveknek megfelelően kezeli, kivéve, ha a szervezet bizonyítja, hogy nem felelős a károkozást előidéző eseményért.
- e. Ha valamely szervezettel szemben nemteljesítés miatt bírósági végzést adnak ki vagy az elvekben vagy az elvek valamely jövőbeli mellékletében felsorolt, egyesült államokbeli hatóság (pl. az FTC vagy a Közlekedési Minisztérium) ad ki ellene végzést nemteljesítés miatt, a szervezetnek közzé kell tennie a bíróság vagy az egyesült államokbeli hatóság számára benyújtott megfelelési vagy értékelési jelentés EU–USA adatvédelmi keretre vonatkozó minden részét, amennyiben az nem ellentétes a titoktartási előírásokkal. A Minisztérium egy kijelölt kapcsolattartó pontot létesített az adatvédelmi hatóságok számára az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek megfelelési problémáinak kezelésére. Az FTC és a Közlekedési Minisztérium elsőbbséggel vizsgálja a Minisztérium és az uniós tagállamok hatóságainak az elvek be nem tartása miatti megkereséseit, és a megkeresésekkel kapcsolatban megfelelő időben információt cserél a megkereső állami hatósággal, amennyiben az nem ellentétes a titoktartási korlátozásokkal.

III. KIEGÉSZÍTŐ ELVEK

1. Különleges adatok

- a. A szervezet nem köteles kifejezett megerősítő hozzájárulást (opt-in) beszerezni a különleges adatokra vonatkozóan, ha az adatkezelés:
 - i. az érintett vagy más személy létfontosságú érdekében áll;
 - ii. jogi igények előterjesztéséhez vagy védelméhez szükséges;
 - iii. egészségügyi ellátás vagy diagnózis nyújtásához szükséges;
 - iv. politikai, filozófiai, vallási vagy szakszervezeti célú alapítvány, egyesület vagy bármilyen más nonprofit szerv törvényes tevékenysége során történik, és azzal a feltétellel, hogy a kezelés kizárólag a szerv tagjaira vagy olyan személyekre vonatkozik, akik a céljaival összefüggésben rendszeres kapcsolatban állnak az adott szervvel, és az adatokat az érintettek beleegyezése nélkül nem adják át harmadik félnek;
 - v. a szervezetnek a foglalkoztatási jog területén fennálló kötelezettségeinek a végrehajtása céljából szükséges; vagy
 - vi. olyan adatokra vonatkozik, amelyeket az egyén kifejezetten nyilvánosságra hozott.

2. Újságírói kivételek

- a. Tekintve a sajtószabadságnak az Egyesült Államok alkotmányában biztosított védelmét, amennyiben az Egyesült Államok alkotmányának első kiegészítésében szereplő, sajtószabadságra vonatkozó jog ütközik az adatvédelem érdekeivel, az első alkotmánykiegészítésnek kell szabályoznia ezen érdekek egyeztetését, tekintettel az egyesült államokbeli személyek vagy szervezetek tevékenységére.
- b. A közzétételre, rádió- vagy televíziós műsorhoz vagy újságírói anyag nyilvános közlésének más formájához összegyűjtött személyes adatokra – akár felhasználják azokat, akár nem –, valamint a korábban közzétett anyagban talált, médiaarchívumból terjesztett információkra nem vonatkoznak az elvek követelményei.

3. Mögöttes felelősség

- a. Az internetszolgáltatók, a távközlési szolgáltatók és más szervezetek nem felelősek az elvek alapján, amikor más szervezet nevében csupán közlik, továbbítják, átírányítják vagy tárolják az információt. Az EU–USA adatvédelmi keret nem keletkeztet mögöttes felelősséget. Amennyiben a szervezet a harmadik fél által továbbított adatok tekintetében csupán egyszerű továbbítást végez, és nem határozza meg e személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit, nem felelős.

4. Átvilágítás és auditálás végzése

- a. A könyvvizsgálók és befektetési bankárok tevékenységei magukban foglalhatják a személyes adatok feldolgozását az egyén beleegyezése vagy tudta nélkül. Ezt lehetővé teszik a tájékoztatásra, a választási lehetőségre és a hozzáférésre vonatkozó elvek az alább leírt körülmények között.
- b. A nyilvánosan működő részvénytársaságok és a zártkörű részvénytársaságok – az adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteket is beleértve – rendszeres auditáláson esnek át. Az ilyen auditálásokat – különösen az esetleges törvénysértést vizsgálókat – veszélyezteti, ha idő előtt közlik őket. Ugyanígy átvilágítást kell végez (tet)niük a lehetséges összeolvadásban vagy felvásárlásban érintett, az adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknek is. Ez gyakran személyes adatok – pl. felső vezetők vagy más fontos beosztású személyek adatai – gyűjtésével és kezelésével jár. A túl korai közlés akadályozhatná a tranzakciót, vagy akár az értékpapírokra vonatkozó előírásokat is sérthetné. A befektetési bankárok és az átvilágításban részt vevő ügyvédek, vagy az auditálást végző könyvvizsgálók az egyén tudta nélkül csak a törvényes vagy közérdekű követelményeknek való megfeleléshez szükséges mértékben és időtartamban kezelhetnek információt, és olyan más körülmények között, amelyek esetén ezen elvek alkalmazása sértené a szervezet jogos érdekeit. Ezek a jogos érdekek magukban foglalják a szervezetek jogi kötelezettségei és törvényes számviteli tevékenységei teljesítésének folyamatos ellenőrzését, és a lehetséges akvizíciókkal, összeolvadásokkal, közös vállalkozásokkal vagy a befektetési bankárok vagy könyvvizsgálók által végrehajtott más hasonló ügyletekkel kapcsolatos titoktartás szükségességét.

5. Az adatvédelmi hatóságok szerepe

- a. A szervezetek az adatvédelmi hatóságokkal folytatott együttműködésre vonatkozó kötelezettségvállalásukat az alábbiakban leírt módon valósítják meg. Az EU–USA adatvédelmi keret alapján az EU-ból személyes adatokat fogadó egyesült államokbeli szervezeteknek kötelezettséget kell vállalniuk az elvek teljesítését biztosító hatékony mechanizmusok alkalmazására. Konkrétabban, a jogorvoslat, jogérvényesítés és felelősség elvének megfelelően a részt vevő szervezeteknek gondoskodniuk kell a következőkről: a) i. jogorvoslati lehetőség azon egyének számára, akikre az adatok vonatkoznak, a) ii. eljárások annak ellenőrzésére, hogy az üzleti vállalkozások által az adatvédelmi gyakorlataikról készített tanúsítványok és állítások helytállóak-e, valamint a) iii. az elvek nem teljesítéséből eredő problémák orvoslására vonatkozó kötelezettségek, és a következmények az ilyen szervezetekre nézve. A szervezet eleget tehet a jogorvoslati, jogérvényesítési és felelősségi elv a) pontja i. és iii. alpontjának, ha elfogadja az adatvédelmi hatóságokkal történő együttműködésre vonatkozóan itt meghatározott előírásokat.
- b. A szervezet kötelezi magát az adatvédelmi hatóságokkal történő együttműködésre azáltal, hogy az EU–USA adatvédelmi keret öntanúsítási beadványában bejelenti a Minisztériumnak (lásd: öntanúsításról szóló kiegészítő elv), hogy a szervezet:
 - i. elhatározza, hogy az adatvédelmi hatóságokkal történő együttműködés révén eleget tesz a jogorvoslati, jogérvényesítési és felelősségi elv a) pontja i. és iii. alpontjában meghatározott követelménynek;
 - ii. együttműködik az adatvédelmi hatóságokkal az elvek hatálya alá tartozó panaszok kivizsgálásában és megoldásában; valamint
 - iii. betartja az adatvédelmi hatóságoktól kapott valamennyi ajánlást, amennyiben az adatvédelmi hatóságok úgy látják, hogy a szervezetnek különleges intézkedést kell hoznia az elveknek való megfeleléshez, beleértve a jogorvoslati vagy kártérítési intézkedéseket az elvek nemteljesítése által érintett egyének javára, és írásban erősíti meg az adatvédelmi hatóságok felé az ilyen intézkedés megtörténtét.
- c. Adatvédelmi hatósági testületek működése
 - i. Az adatvédelmi hatóságok együttműködése tájékoztatás és tanácsadás formájában, a következőképpen valósul meg:
 1. Az adatvédelmi hatóságok tanácsadását az adatvédelmi hatóságok európai uniós szinten létrehozott nem hivatalos testülete biztosítja, amely többek között segíti az összehangolt és koherens megközelítés biztosítását.
 2. A testület ajánlást ad ki az érintett egyesült államokbeli szervezeteknek az EU-ból az EU–USA adatvédelmi keret alapján továbbított személyes adatok kezelésével kapcsolatos, magánszemélyektől származó megoldatlan panaszokkal kapcsolatban. Ez az ajánlás az elvek helyes alkalmazását hivatott biztosítani, és magában foglal bármilyen, az érintett egyén(ek)re vonatkozó jogorvoslatot, amelyet az adatvédelmi hatóságok megfelelően tartanak.

3. A testület ilyen ajánlást az érintett szervezetek megkeresésére és/vagy a közvetlenül az egyénektől érkező, olyan szervezetek elleni panaszokra válaszul ad ki, amelyek az EU–USA adatvédelmi keret céljainak megfelelően elkötelezték magukat az adatvédelmi hatóságokkal történő együttműködés mellett, miközben ösztönzi ezen egyéneket és szükség esetén segíti őket abban, hogy először a szervezet belső panaszkezelési eljárásait vegyék igénybe, ha vannak ilyenek.
 4. Az ajánlást csak azután adják ki, hogy a jogvitában érdekelt mindkét fél megfelelő lehetőséget kapott észrevételeinek előterjesztésére és a bemutatni kívánt bizonyítékok benyújtására. A testület törekszik arra, hogy a jogszerű eljárásra vonatkozó követelményhez mérten a lehető leggyorsabban kiadja az ajánlást. Általános szabályként a testület arra törekszik, hogy a panasz vagy megkeresés kézhezvételét követő 60 napon belül – illetve, ha lehetséges, ennél gyorsabban – kiadja az ajánlást.
 5. A testület közzéteszi a hozzá benyújtott panaszok vizsgálatának eredményeit, ha azt helyénvalónak találja.
 6. Az ajánlás testület általi kiadása semmilyen kötelezettséget nem ró a testületre vagy az egyes adatvédelmi hatóságokra.
- ii. A fentiek szerint a vitarendezésre ezt a lehetőséget választó szervezeteknek vállalniuk kell, hogy betartják az adatvédelmi hatóságok ajánlását. Ha a szervezet az ajánlás kiadásától számított 25 napon belül nem tesz eleget az ajánlásban foglaltaknak, és a késedelmet nem indokolja megfelelően, a testület értesítést küld azon szándékáról, hogy az ügyet az FTC, a Közlekedési Minisztérium vagy az Egyesült Államok más szövetségi vagy állami testülete elé vigye, amely végrehajtási hatáskörrel rendelkezik csalás vagy megtévesztés esetén, vagy hogy megállapítsa, hogy az együttműködési megállapodást súlyosan megszegték, és ezért azt semmisnek kell tekinteni. Az utóbbi esetben a testület tájékoztatja a Minisztériumot annak érdekében, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listáját megfelelően módosíthassák. Az adatvédelmi hatóságokkal történő együttműködésre vonatkozó kötelezettségvállalás bármilyen nemteljesítése, valamint az elvek be nem tartása a Szövetségi Kereskedelmi Bizottságról szóló törvény 5. szakasza (15 U.S.C. § 45), a 49 U.S.C. § 41712 vagy más hasonló törvény alapján megtévesztő gyakorlatként perelhető.
- d) Ha a szervezet azt kívánja, hogy az EU–USA adatvédelmi keret előnye kiterjedjenek a munkaviszony keretében az EU-ból továbbított humán erőforrás-adatokra is, akkor kötelezettséget kell vállalnia, hogy együttműködik az adatvédelmi hatóságokkal az ilyen adatokkal kapcsolatban (lásd a humán erőforrás-adatokra vonatkozó kiegészítő elvet).
- e) Az ezt a lehetőséget választó szervezeteknek éves díjat kell fizetniük, amely a testület működési költségeinek fedezésére szolgál. Ezenkívül felkérhetik őket arra, hogy fedezzék a velük kapcsolatos megkeresések vagy panaszok vizsgálóbizottság általi elbírálásából eredő összes fordítási költséget. A díj összegét a Minisztérium határozza meg a Bizottsággal folytatott konzultációt követően. A díj beszedését a Minisztérium által az e célból beszedett pénzeszközök kezelőjeként kiválasztott harmadik személy végezheti. A Minisztérium szorosan együttműködik a Bizottsággal és az adatvédelmi hatóságokkal a díj formájában beszedett pénzeszközök elosztására vonatkozó megfelelő eljárások kialakításában, valamint a testület egyéb eljárási és adminisztratív kérdéseiben. A Minisztérium és a Bizottság megállapodhat a díj beszedési gyakorlatjának megváltoztatásáról.

6. Öntanúsítás

- a. Az EU–USA adatvédelmi keret előnye attól a naptól fogva biztosítottak a szervezet számára, amikor a Minisztérium felveszi a szervezetet az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára. A Minisztérium csak azt követően veszi fel a szervezetet az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára, hogy megállapította, hogy a szervezet eredeti öntanúsítási beadványa hiánytalan, és törli a szervezetet a listáról, ha az önkéntesen kilép az adatvédelmi keretből, elmulasztja éves újratanúsítását, vagy ismétlődően nem tartja be az elveket (lásd a vitarendezésre és a végrehajtásra vonatkozó kiegészítő elvet).
- b. Az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételhez szükséges kezdeti öntanúsításhoz vagy az újratanúsításhoz a szervezetnek minden alkalommal be kell nyújtania a Minisztériumnak egy beadványt ⁽⁸⁾ az elveknek való megfelelést öntanúsító vagy (adott esetben) újratanúsító szervezet nevében eljáró vállalati tisztviselő által, amely legalább a következő információkat tartalmazza:

⁽⁸⁾ A beadványt a Minisztérium adatvédelmi keretre vonatkozó honlapján keresztül kell benyújtania egy olyan, a szervezeten belüli személynek, aki jogosult a szervezet és annak bármely érintett szervezete nevében eljárni az elvek betartásával kapcsolatban.

- i. az öntanúsító vagy újratanúsító egyesült államokbeli szervezet neve, valamint azon egyesült államokbeli szervezeteinek vagy leányvállalatainak neve, amelyek szintén betartják az elveket, és amelyekre a szervezet ki kívánja terjeszteni a részvételt;
 - ii. a szervezet által az EU-ból az EU–USA adatvédelmi keret alapján kapott személyes adatok tekintetében végzett tevékenységek leírása;
 - iii. a szervezet ezen személyes adatokra vonatkozó adatvédelmi szabályzatának leírása, beleértve a következőket:
 1. ha a szervezetnek van nyilvános honlapja, akkor a honlap címe, ahol az adatvédelmi szabályzat elérhető, vagy ha a szervezet nem rendelkezik nyilvános honlappal, akkor a hely, ahol megtekinthető az adatvédelmi szabályzat a nyilvánosság számára; valamint
 2. az adatvédelmi szabályzat bevezetésének tényleges időpontja;
 - iv. a panaszokat, hozzáférési kérelmeket és az elvekkel kapcsolatban felmerülő bármilyen kérdést kezelő kapcsolattartó iroda ⁽⁹⁾, beleértve a következőket:
 1. a szervezeten belüli érintett személy(ek) vagy kapcsolattartó iroda (irodák) neve(i), beosztása(i), (adott esetben), e-mail-címe(i) és telefonszáma(i); valamint
 2. a szervezet megfelelő egyesült államokbeli levelezési címe;
 - v. az az állami szerv, amelynek hatásköre van a szervezet ellen esetleges tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlat, valamint az adatvédelmi szabályozó törvények és rendeletek megsértése ügyében benyújtott panaszok kivizsgálására (és amely szerv az elvekben vagy az elvek jövőbeli mellékletében fel van sorolva);
 - vi. bármely olyan adatvédelmi program neve, amelynek a szervezet tagja;
 - vii. az ellenőrzés módja (azaz önértékelés; vagy külső megfelelési felülvizsgálatok, beleértve az ilyen vizsgálatokat végző harmadik felet is) ⁽¹⁰⁾; valamint
 - viii. az elvekkel kapcsolatos megoldatlan panaszok kivizsgálására rendelkezésre álló független jogorvoslati mechanizmus(ok) ⁽¹¹⁾.
- c. Amennyiben a szervezet az EU–USA adatvédelmi keret előnyeit ki akarja terjeszteni az Európai Unióból átadott, a munkaviszonnyal összefüggésben felhasználásra kerülő humánerőforrás-adatokra, ezt akkor teheti meg, ha van olyan, az elvekben vagy az elvek jövőbeli mellékletében felsorolt hatósági szerv, amely joghatósággal bír a szervezet ellen humánerőforrás-adatok kezelésével kapcsolatban felmerülő panaszok kivizsgálására. Ezen túlmenően a szervezetnek ezt jeleznie kell az első öntanúsítási beadványában és minden újratanúsítási beadványában, és ki kell jelentenie az EU érintett hatóságával vagy hatóságaival való együttműködésre vonatkozó kötelezettségvállalását a humánerőforrás-adatokra és az adatvédelmi hatóságok szerepére vonatkozó kiegészítő elvnek megfelelően (amelyik alkalmazandó), valamint azt, hogy követi a szóban forgó hatóságok ajánlását. A szervezetnek át kell adnia a Minisztérium számára a humán erőforrásra vonatkozó adatvédelmi szabályzatának egy példányát, és tájékoztatást kell adnia arról, hol tekinthető meg az adatvédelmi szabályzat az érintett alkalmazottai számára.

⁽⁹⁾ Az elsődleges „szervezeti kapcsolattartó” vagy a „szervezeti tisztviselő” nem lehet a szervezeten kívül (pl. külső jogtanácsos vagy tanácsadó).

⁽¹⁰⁾ Lásd az ellenőrzésre vonatkozó kiegészítő elvet.

⁽¹¹⁾ Lásd a vitarendezésre és a végrehajtásra vonatkozó kiegészítő elvet.

- d. A Minisztérium fenntartja és nyilvánosan hozzáférhetővé teszi azon, az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listáját, amelyek hiánytalanul benyújtották első öntanúsítási beadványukat, és ezt a listát a hiánytalanul kitöltött, éves újratanúsítási beadványok, valamint a vitarendezésre és jogérvényesítésre vonatkozó kiegészítő elv alapján kapott értesítések alapján frissíti. Az ilyen újratanúsítási beadványokat legalább évente be kell nyújtani; ellenkező esetben a szervezetet törlik az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról, és nem részesülhet az EU–USA adatvédelmi keret előnyeiből. A Minisztérium által az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára felvett valamennyi szervezetnek megfelelő adatvédelmi szabályzattal kell rendelkeznie, amely megfelel a tájékoztatás elvének, és ebben az adatvédelmi szabályzatban ki kell jelentenie, hogy betartja az elveket⁽¹²⁾. Ha a szervezet adatvédelmi szabályzata online elérhető, tartalmaznia kell a Minisztériumnak az adatvédelmi keretre vonatkozó honlapjára mutató hiperhivatkozást, valamint az elvekkel kapcsolatos megoldatlan panaszoknak – az egyén számára térítésmentes – kivizsgálására rendelkezésre álló független jogorvoslati mechanizmus honlapjára vagy panaszbenyújtási formanyomtatványára mutató hiperhivatkozást.
- e. Az elvek az öntanúsítást követően azonnal alkalmazandók. Azoknak a részt vevő szervezeteknek, amelyek korábban az EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszer elveinek való megfelelésüket öntanúsították, naprakésszé kell tenniük adatvédelmi szabályzatukat, hogy az ezentúl az „EU–USA adatvédelmi keret elveire” hivatkozzon. Az ilyen szervezetek ezt a hivatkozást a lehető leghamarabb, de legkésőbb az EU–USA adatvédelmi keret elvei hatálybalépésének időpontjától számított három hónapon belül feltüntetik.
- f. A szervezetnek alkalmaznia kell az elveket valamennyi személyes adatra, amelyet az Európai Uniótól az EU–USA adatvédelmi keretben kapott. Az elvek betartására vonatkozó kötelezettségvállalást nem kötik időkorláthoz az azon idő alatt fogadott személyes adatok tekintetében, amíg a szervezet élvezi az EU–USA adatvédelmi keret előnyeit; a szervezet kötelezettségvállalása azt jelenti, hogy továbbra is alkalmazza az elveket az ilyen adatok esetében mindaddig, amíg tárolja, felhasználja vagy nyilvánosságra hozza azokat, még akkor is, ha a későbbiekben bármilyen okból kilép az EU–USA adatvédelmi keretből. Annak a szervezetnek, amely ki kíván lépni az EU–USA adatvédelmi keretből, erről előzetesen értesítenie kell a Minisztériumot. Az értesítésnek tartalmaznia kell azt is, hogy a szervezet mit fog tenni az EU–USA adatvédelmi keret alapján kapott személyes adatokkal (azaz megőrzi, visszaszolgáltatja vagy törli-e az adatokat, és ha megőrzi őket, akkor fel kell tüntetni azokat az engedélyezett eszközöket, amelyekkel az adatok védelmét biztosítja). Annak a szervezetnek, amely kilép az EU–USA adatvédelmi keretből, de meg akarja őrizni ezeket az adatokat, évente meg kell erősítenie a Minisztérium számára a kötelezettségvállalását, hogy továbbra is alkalmazza az elveket vagy más engedélyezett módon „megfelelő” védelmet nyújt az adatok számára (például olyan szerződés alkalmazásával, amely teljeskörűen tükrözi a megfelelő általános szerződési feltételeket, amelyeket a Bizottság elfogadott); ellenkező esetben a szervezetnek vissza kell küldenie vagy törölnie kell az adatokat⁽¹³⁾. Annak a szervezetnek, amely kilép az EU–USA adatvédelmi keretből, törölnie kell a vonatkozó adatvédelmi szabályzatából az EU–USA adatvédelmi keretre való bármely hivatkozást, amely arra utal, hogy a szervezet továbbra is aktívan részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben, és jogosult annak előnyeire.

⁽¹²⁾ Az első alkalommal öntanúsító szervezet mindaddig nem tüntetheti fel a végleges adatvédelmi szabályzatában az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételét, amíg a Minisztérium nem értesíti a szervezetet arról, hogy ezt megteheti. A szervezetnek az első öntanúsítási beadványa benyújtásakor be kell nyújtania a Minisztériumnak az adatvédelmi szabályzata tervezetét, amelynek meg kell felelnie az elveknek. Miután a Minisztérium megállapította, hogy a szervezet első öntanúsítási beadványa egyébként hiánytalan, értesíti a szervezetet, hogy véglegesítenie kell (pl. adott esetben közzé kell tennie) az EU–USA adatvédelmi keretnek megfelelő adatvédelmi szabályzatát. A szervezetnek haladéktalanul értesítenie kell a Minisztériumot a vonatkozó adatvédelmi szabályzat véglegesítéséről, amely időpontban a Minisztérium felveszi a szervezetet az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára.

⁽¹³⁾ Ha egy szervezet a kilépése időpontjában úgy dönt, hogy megőrzi az EU–USA adatvédelmi keret alapján kapott személyes adatokat, és évente megerősíti a Minisztérium felé, hogy továbbra is alkalmazza az elveket ezekre az adatokra, a szervezetnek a kilépését követően évente egyszer igazolnia kell a Minisztériumnak (azaz, ha és amíg a szervezet más engedélyezett módon „megfelelő” védelmet nem biztosít az ilyen adatok számára, vagy vissza nem küldi vagy törli az összes ilyen adatot, és erről értesíti a Minisztériumot), hogy mit tett ezekkel a személyes adatokkal, mit fog tenni a továbbra is megőrzött személyes adatokkal, és ki szolgál majd folyamatos kapcsolattartási pontként az elvekkel kapcsolatos kérdésekben.

- g. Annak a szervezetnek, amely a társasági jogállásának megváltozása, például összeolvadás, felvásárlás, csőd vagy megszűnés eredményeként megszűnik önálló jogi személyként létezni, előzetesen értesítenie kell a Minisztériumot erről. Az értesítésben azt is jelezni kell, hogy a társasági jogállás megváltozása után létrejövő szervezet i. meglévő öntanúsítás révén továbbra is részt vesz-e az EU–USA adatvédelmi keretben, ii. az EU–USA adatvédelmi keret új résztvevőjeként öntanúsítást végez (pl. ha az új jogalany vagy a túlélő jogalany még nem rendelkezik olyan meglévő öntanúsítással, amely révén részt vehetne az EU–USA adatvédelmi keretben), vagy iii. egyéb biztosítékokat, például írásbeli megállapodást vezet be, amely biztosítja az elvek folyamatos alkalmazását a szervezet által az EU–USA adatvédelmi keretben kapott és megőrzött személyes adatokra. Amennyiben sem az i., sem a ii. és sem a iii. alpont nem alkalmazandó, az EU–USA adatvédelmi keretben megszerzett valamennyi személyes adatot haladéktalanul vissza kell szolgáltatni vagy törölni kell.
- h. Annak a szervezetnek, amely bármely okból kilép az EU–USA adatvédelmi keretből, törölnie kell minden olyan állítást, amely arra utal, hogy a szervezet továbbra is részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben, vagy jogosult annak előnyeire. Az EU–USA adatvédelmi keret tanúsító védjegyét, amennyiben használták, szintén törölni kell. Ha a szervezet hamisan tájékoztatja a közvéleményt az elvek betartásával kapcsolatban, a szervezet az FTC, a Kereskedelmi Minisztérium vagy más illetékes kormányzati szerv részéről perelhető. A Minisztériumnak adott megtévesztő közlések a hamis nyilatkozatokról szóló törvény (18 U. S. C. § 1001) alapján perelhetők.

7. Ellenőrzés

- a. A szervezeteknek gondoskodniuk kell nyomkövetési eljárásokról annak az ellenőrzésére, hogy azok a tanúsítások és állítások, amelyeket az EU–USA adatvédelmi keret szerinti adatvédelmi gyakorlatukról készítenek, megfelelnek-e a valóságnak, és megvalósításuk a tényállításokkal és az elvekkel összhangban történik-e.
- b. Ahhoz, hogy a jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elv ellenőrzési követelményeinek megfeleljen, a szervezetnek az ilyen tanúsításokat és állításokat vagy önértékeléssel, vagy külső megfelelőségi felülvizsgálati eljárásokkal kell ellenőriznie.
- c. Amennyiben a szervezet az önértékelést választotta, ennek az ellenőrzésnek bizonyítania kell, hogy az EU-ból kapott személyes adatokra vonatkozó adatvédelmi szabályzata pontos, átfogó, könnyen hozzáférhető, megfelel az elveknek, és azt teljes mértékben végrehajtják (azaz betartják). Azt is jeleznie kell, hogy az egyének tájékoztatást kapnak bármely belső panaszkezelési szabályzatról és a független jogorvoslati mechanizmus(ok)ról, amelyen keresztül panaszt tehetnek; jeleznie kell továbbá, hogy tartalmaz a munkavállalók oktatására vonatkozó eljárást a végrehajtás illetően, valamint fegyelmi eljárásokat az adatvédelmi szabályzat követésének elmulasztása esetére; és tartalmaz belső eljárásokat a fentiek teljesítésének időszakos objektív vizsgálatára. Az önértékelés elvégzését hitelesítő nyilatkozatot a vállalkozás egy tisztségviselőjének vagy a szervezet más meghatalmazottjának kell aláírnia legalább évente egyszer, és az egyének kérelmére, illetve a meg nem felelésre vonatkozó vizsgálattal vagy panasszal összefüggésben hozzáférhetővé kell tennie.
- d. Amennyiben a szervezet külső megfelelőségi felülvizsgálatot választotta, ennek az ellenőrzésnek bizonyítania kell, hogy az EU-ból kapott személyes adatokra vonatkozó adatvédelmi szabályzata pontos, átfogó, könnyen hozzáférhető, megfelel az elveknek, és azt teljes mértékben végrehajtják (azaz betartják). Az ellenőrzésnek azt is jeleznie kell, hogy az egyének tájékoztatást kapnak azon mechanizmus(ok)ról, amely(ek)en keresztül panaszt tehetnek. A felülvizsgálat módszerei korlátozás nélkül magukban foglalhatják az ellenőrzést, szűrőpróbaszerű felülvizsgálatokat, „csapdák” használatát, vagy adott esetben technikai eszközök használatát. A külső megfelelőségi felülvizsgálat sikeres elvégzését hitelesítő nyilatkozatot vagy a felülvizsgálatot végző személynek, vagy a vállalkozás valamelyik tisztségviselőjének vagy a szervezet más meghatalmazottjának kell aláírnia legalább évente egyszer, és az egyének kérésére, illetve megfeleléssel kapcsolatos vizsgálattal vagy panasszal összefüggésben rendelkezésre kell bocsátani.
- e. A szervezeteknek meg kell őrizniük az EU–USA adatvédelmi keret szerinti adatvédelmi gyakorlatuk végrehajtásáról szóló nyilvántartásaikat, és kérésre, a megfelelés elmulasztására vonatkozó vizsgálattal vagy panasszal összefüggésben a panaszok kivizsgálásért felelős független szerv vagy a tisztességtelen és megtévesztő gyakorlatok esetében illetékes hivatal számára hozzáférhetővé kell tenniük. A szervezeteknek azonnal válaszolniuk kell az elvek általuk történő betartására vonatkozó minisztériumi megkeresésekre és más információkérésekre.

8. Hozzáférés

a. A hozzáférési elv a gyakorlatban

- i. Az elvek alapján a hozzáférési jog az adatvédelem alapvető eleme. Különösen azt teszi lehetővé az egyének számára, hogy ellenőrizzék a velük kapcsolatban tárolt adatok pontosságát. A hozzáférési elv azt jelenti, hogy az egyének az alábbi jogai vannak:
 1. visszajelzést kapni a szervezettől, hogy a szervezet kezel-e rá vonatkozó személyes adatokat ⁽¹⁴⁾;
 2. közölkék vele az ilyen adatokat annak érdekében, hogy ellenőrizni tudja azok pontosságát és az adatkezelés jogszerűségét; valamint
 3. az adatokat javíthatja, módosíthatja vagy töröltheti, amennyiben azok pontatlanok vagy az elvek megsértésével kezelték azokat.
- ii. Az egyéneknek azonban nem kell indokolniuk a személyes adataikhoz való hozzáférés iránti kérelmüket. Az egyének hozzáférés iránti kérésére reagálva a szervezeteknek először azt kell megtudniuk, hogy mi vezetett elsősorban a kérelemhez. Ha például a hozzáférési kérelem bizonytalan vagy túl általános területre vonatkozik, a szervezet párbeszédet kezdhet az egyénnel, hogy jobban megértse a kérelem indítékát és behatárolja a válaszinformációt. A szervezet kérdéseket tehet fel arra vonatkozóan, hogy az egyén a szervezet mely részével/részeivel áll kapcsolatban, illetve milyen jellegű az információ (vagy felhasználása), amely a hozzáférés iránti kérelem tárgyát képezi.
- iii. A hozzáférés alapvető jellegének megfelelően a szervezeteknek mindig jóhiszeműen törekedniük kell a hozzáférés biztosítására. Ha például bizonyos adat védelemre szorul, és könnyen elkülöníthető más, a hozzáférés iránti kérelem tárgyát képező személyes adattól, a szervezetnek el kell takarnia a védett adatokat, és hozzáférhetővé kell tennie a többi adatot. Ha a szervezet úgy határoz, hogy a hozzáférést egy adott esetben korlátozni kell, a hozzáférést kérő egyén számára magyarázatot kell adnia a döntéséről, és a további megkeresésekhez egy kapcsolattartó pontot kell kijelölnie számára.

b) A hozzáférés biztosításának terhe vagy költsége

- i. A személyes adatokhoz való hozzáférés joga csak kivételes körülmények esetén korlátozható, amennyiben ezzel más személy jogait érné sérelem, vagy ha az adott esetben a hozzáférés biztosításának terhe vagy költsége nem állna arányban az egyén adatvédelmi jogát érintő kockázattal. A költség és a teher fontos tényezők, amelyeket figyelembe kell venni, de nem meghatározó tényezők annak megállapításában, hogy a hozzáférés biztosítása indokolt-e.
- ii. Ha például a személyes adatot olyan döntésekre használják, amelyek jelentős hatással vannak az egyénre (pl. fontos előnyök megtagadása vagy megadása, mint például biztosítás, jelzáloghitel vagy állás), akkor – e kiegészítő elvek más rendelkezéseivel összhangban – a szervezetnek akkor is közölnie kell az adatot, ha ez viszonylag bonyolult vagy költséges. Ha a kért személyes adat nem különleges adat, vagy azt nem olyan döntésekhez használják, amelyek jelentős hatással vannak az egyénre, ezzel szemben azonnal hozzáférhető, és biztosítása nem költséges, a szervezetnek biztosítania kell a hozzáférést az ilyen adatokhoz.

c) Bizalmas üzleti információk

- i. A bizalmas kereskedelmi információ olyan információ, amelynek nyilvánosságra hozataltól való megvédésére a szervezet lépéseket tett, ha annak nyilvánosságra kerülése segítené a piaci versenytársat. A szervezet megtagadhatja vagy korlátozhatja a hozzáférést, amennyiben annak engedélyezése a fent meghatározott saját bizalmas kereskedelmi információját – mint például a szervezet által létrehozott marketingkövetkeztetéseket vagy osztályozásokat, vagy mások bizalmas kereskedelmi információját – feltárná, amennyiben az ilyen információ szerződéses titoktartási kötelezettség alá tartozik.

⁽¹⁴⁾ A szervezetnek válaszolnia kell az egyén arra vonatkozó kéréseire, hogy mi az adatkezelés célja, melyek az érintett személyesadatkategóriák, valamint a címzettek vagy a címzettek kategóriái, akikkel az adatokat közlik.

- ii. Amennyiben a bizalmas kereskedelmi információ könnyen elkülöníthető más, hozzáférés iránti kérelem tárgyát képező személyes adatoktól, a szervezetnek el kell takarnia a bizalmas kereskedelmi adatokat, és rendelkezésre kell bocsátania a nem bizalmas információt.
- d) Adatbázisok létrehozása
- i. A szervezet biztosíthat hozzáférést a megfelelő személyes adatoknak az egyén számára történő átadása formájában; nem követelmény az egyén hozzáférése a szervezet adatbázisához.
- ii. A hozzáférés biztosítása csak azon a szinten szükséges, ahogyan a szervezet tárolja a személyes információt. Maga a hozzáférési elv nem jelent semmilyen kötelezettséget a személyesadat-állományok megőrzésére, karbantartására, újjászervezésére vagy átszervezésére.
- e) Mikor korlátozható a hozzáférés
- i. A szervezeteknek mindig jóhiszeműen törekedniük kell arra, hogy az egyéneknek hozzáférést biztosítsanak a személyes adataikhoz, a szervezetek csak meghatározott körülmények esetén korlátozhatják a hozzáférést, és a hozzáférés korlátozására vonatkozó indoknak mindig meghatározottnak kell lennie. Csakúgy mint a GDPR szerint, a szervezet korlátozhatja az adatahoz való hozzáférést, amennyiben a megismerése valószínűleg fontos közérdekek – például nemzetbiztonság, honvédelem, közbiztonság – védelmével ütközne. Ezen túlmenően, amennyiben a személyes adatot kizárólag kutatási vagy statisztikai célokra dolgozzák fel, a hozzáférés megtagadható. A hozzáférés megtagadásának vagy korlátozásának más indokai:
1. a törvény végrehajtásába vagy érvényesítésébe, illetve magánkereseti jogalapokba való beavatkozás, beleértve a bűncselekmények megelőzését, kivizsgálását vagy felderítését, illetve a tisztességes eljárásához való jogot;
 2. amennyiben felfedés esetén mások törvényes jogai vagy érdekei sérülnének;
 3. törvényes vagy más szakmai kiváltság vagy kötelezettség megsértése;
 4. munkavállalói biztonsági vizsgálatok vagy panaszeljárások, vagy a munkavállalói utánpótlás-tervezéssel és vállalkozás-átstrukturizálásokkal kapcsolatos eljárások hátrányos befolyásolása; vagy
 5. a megfelelő irányítással összefüggő folyamatos ellenőrzéssel, felülvizsgálattal vagy szabályozó funkciókkal összefüggésben vagy a jövőben vagy jelenleg folyamatban lévő, a szervezet részvételével zajló tárgyalások során szükséges titkosság hátrányos befolyásolása.
- ii. A kivételre igényt tartó szervezetnek igazolnia kell annak szükségességét, és az egyének számára meg kell jelölni a hozzáférés korlátozásának indokait és a további megkeresésekhez a kapcsolattartási pontot.
- f) Visszaigazoláshoz való jog és díj felszámításának joga a hozzáférés költségének fedezésére
- i. Az egyénnek joga van visszaigazolást kérni arról, hogy a szervezetnek birtokában van-e rá vonatkozó személyes adat. Az egyénnek joga van a rá vonatkozó személyes adatokat megismerni. A szervezetek felszámíthatnak díjat, feltéve, hogy az nem túlzott.
- ii. A díj felszámítása például akkor lehet indokolt, ha a hozzáférés kérése egyértelműen túlzott, különösen az ismétlődő jellege miatt.
- iii. A hozzáférés nem utasítható vissza a költségre hivatkozva, ha az egyén felajánlotta a költségek megfizetését.
- g) Ismétlődő vagy zaklató hozzáférési kérelmek
- i. A szervezetek észszerű korlátokat határozhatnak meg arra, hogy adott időtartamon belül egy adott személy hozzáférési kérései hányszor teljesíthetők. Az ilyen korlátozások megállapításakor a szervezetnek figyelembe kell vennie az olyan tényezőket, mint az információ frissítésének gyakorisága, az adatok felhasználásának célja, valamint az információ jellege.

h) Hozzáférésre irányuló család kérelem

- i. A szervezet nem köteles a hozzáférést megadni addig, amíg nem rendelkezik elegendő információval ahhoz, hogy a kérelmező személyazonosságát megállapítsa.

i) Válaszadási határidő

- i. A szervezetnek észszerű időn belül, észszerű módon válaszolnia kell a hozzáférésre irányuló kérelmekre – olyan formában, amely könnyen érthető az egyén számára. Az érintettek számára rendszeresen információt biztosító szervezet teljesítheti az egyén hozzáférésre irányuló kérelmét rendszeres adatszolgáltatással, ha az nem jelent túlzott késedelmet.

9. Humán erőforrás- adatok

a. Az EU–USA adatvédelmi keret általi lefedettség

- i. Amennyiben az EU-ban letelepedett szervezet (korábbi vagy jelenlegi) munkavállalóiról a munkaviszonnyal kapcsolatban gyűjtött személyes adatokat továbbítja az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő, egyesült államokbeli anya- vagy leányvállalatnak vagy hozzá nem tartozó szolgáltatónak, a továbbítás élvezi az EU–USA adatvédelmi keret előnyeit. Ilyen esetekben az adatok gyűjtése és a továbbítást megelőző kezelése annak az uniós országnak a nemzeti joga alá tartozik, ahol azt összegyűjtötték, és tiszteletben kell tartani azon tagállam nemzeti jogának továbbításra vonatkozó feltételeit és korlátozásait.
- ii. Az elvek kizárólag egyedileg azonosított vagy azonosítható adatok továbbítása vagy azokhoz való hozzáférés esetén alkalmazandók. Az összesített foglalkoztatási adatokra és a személyes adatokat nem tartalmazó vagy név nélküli adatok felhasználására támaszkodó statisztikai jelentés adatvédelmi aggályokra nem ad okot.

b. A tájékoztatásra és a választási lehetőségre vonatkozó elvek alkalmazása

- i. Bármely egyesült államokbeli szervezet, amely az EU–USA adatvédelmi keret alapján az Európai Unióból munkavállalókra vonatkozó adatokat kapott, azt csak a tájékoztatásra és a választási lehetőségre vonatkozó elvvel összhangban fedheti fel harmadik fél számára vagy használhatja fel különböző célokra. Ha például egy szervezet a munkaviszonyon keresztül összegyűjtött személyes adatokat nem munkaviszonnyal összefüggő célokra – például marketingértesítésekre – szándékozik felhasználni, akkor az egyesült államokbeli szervezetnek ezt megelőzően biztosítania kell az előírt választási lehetőséget az érintett egyének számára, kivéve, ha azok már engedélyezték az adatok ilyen célú felhasználását. E felhasználás nem lehet összeegyeztethetetlen azokkal a célokkal, amelyek érdekében a személyes adatokat gyűjtötték, vagy amelyeket az egyén később engedélyezett. Ezenfelül az ilyen választási lehetőségeket tilos a foglalkoztatási lehetőségek korlátozására vagy az ilyen alkalmazottakkal szemben bármilyen megtorló intézkedés alkalmazására felhasználni.
- ii. Meg kell jegyezni, hogy egyes általánosan alkalmazandó feltételek, melyek néhány EU tagállam esetében az onnan történő továbbításra vonatkoznak, kizárhatják az ilyen adatok felhasználását más célokra, még az EU-n kívülre történő továbbítást követően is, és az ilyen feltételeket tiszteletben kell tartani.
- iii. Ezen túlmenően, a munkaadóknak észszerű erőfeszítéseket kell tenniük, hogy igazodjanak a munkavállalók adatvédelmi preferenciáihoz. Ez jelentheti például a személyes adatokhoz való hozzáférés korlátozását, bizonyos adatok névtelenítését, vagy kódok vagy álnevek hozzárendelését, ha az adott vállalatirányítási célhoz nincs szükség a valódi nevekre.
- iv. Olyan mértékben és arra az időtartamra, amely annak érdekében szükséges, hogy a szervezet lehetőségei ne csorbuljanak az előléptetések, kinevezések vagy más hasonló foglalkoztatási döntések meghozatala során, a szervezet nem köteles felajánlani a tájékoztatást és a választási lehetőséget.

- c. A hozzáférési elv alkalmazása
- i. A hozzáférésről szóló kiegészítő elv útmutatást ad azokról az indokokról, amelyek igazolhatják a hozzáférés iránti kérelem megtagadását vagy korlátozását a humán erőforrások összefüggésében. Természetesen az Európai Unióban a munkaadóknak a helyi szabályozásnak kell megfelelniük, és biztosítaniuk kell, hogy az európai unióbeli alkalmazottak a saját országaik jogszabályaiban előírtaknak megfelelően hozzáférjenek az ilyen adatokhoz, az adatkezelés és -tárolás helyszínétől függetlenül. Az EU–USA adatvédelmi keret megköveteli, hogy az ilyen adatokat az Egyesült Államokban kezelő szervezet együttműködjön az ilyen hozzáférés biztosításában vagy közvetlenül, vagy az EU-beli munkáltatón keresztül.
- d. Végrehajtás
- i. Amennyiben a személyes adatokat csak a munkaviszonnyal összefüggésben használják fel, a munkavállalóval szemben az adatokért az elsődleges felelősség az EU-beli szervezeté marad. Ebből következik, hogy, amennyiben az európai munkavállalók adatvédelmi jogaik megsértésére vonatkozó panaszokkal élnek, és nincsenek megelégedve a belső felülvizsgálati, panasz- és fellebbezési eljárások (vagy egy szakszervezettel kötött szerződés alá tartozó bármilyen alkalmazható jogorvoslati eljárás) eredményeivel, akkor a munkavállaló munkahelye szerint illetékes állami vagy nemzeti adatvédelmi vagy munkaügyi hatósághoz kell irányítani őket. Ez magában foglalja azokat az eseteket is, amikor a személyes adat vélelmezett helytelen kezelésének a felelőssége azé az egyesült államokbeli szervezeté, amely az adatot a munkavállalótól kapta, ilyenformán az elvek vélelmezett megsértését jelenti. Ez lesz a leghatékonyabb módja a helyi munkajog és munkaügyi megállapodások, valamint az adatvédelmi jogszabályok által előírt, egymást gyakran átfedő jogok és kötelezettségek kezelésének.
- ii. Ezért azon, az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő egyesült államokbeli szervezetnek, amely az Európai Unióból továbbított európai unióbeli humánerőforrás-adatokat használ fel a munkaviszonnyal összefüggésben, és amely az ilyen adattovábbításokat az EU–USA adatvédelmi keret hatálya alá kívánja helyezni, el kell köteleznie magát az EU illetékes hatóságai által elvégzett vizsgálatokban való együttműködésre, valamint azok ajánlásainak követésére az ilyen esetekben.
- e. Az újbóli továbbításért való elszámoltathatóság elvének alkalmazása
- i. Az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet foglalkoztatással kapcsolatos, az adatvédelmi keretrendszerben továbbított személyes adatokra vonatkozó alkalmi igényei esetén – pl. repülőút, szállodai szoba foglalása, biztosítás kötése – kisszámú munkavállaló személyes adatai továbbíthatók adatkezelők számára a hozzáférési elv alkalmazása nélkül vagy a harmadik fél adatkezelővel kötött szerződés nélkül (amit egyébként megkövetel az újbóli továbbításért való elszámoltathatóság elve), amennyiben a részt vevő szervezet betartotta a tájékoztatás és a választási lehetőség elvét.

10. Újbóli továbbításra vonatkozó kötelező szerződések

- a. Adatkezelési szerződések
- i. Amikor kizárólag kezelés céljából továbbítanak személyes adatokat az Európai Unióból az Egyesült Államokba, szükség van szerződésre, tekintet nélkül az adatfeldolgozó EU–USA adatvédelmi keretben való részvételére.
- ii. Az EU-ban az adatkezelőktől mindig megkövetelik a szerződés megkötését, amikor pusztán adatkezelési célú továbbítás történik, akár az EU-n belül, akár azon kívül végzik el az adatkezelési műveletet, függetlenül attól, hogy az adatfeldolgozó részt vesz-e az EU–USA adatvédelmi keretben. A szerződés célja annak biztosítása, hogy az adatfeldolgozó:
1. kizárólag az adatkezelő utasítása alapján jár el;
 2. megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket tesz a személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisítése, véletlen elvesztése, megváltoztatása, jogosulatlan közzétevése vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférés elleni védelme érdekében, és tudatában van, hogy az újbóli továbbítás engedélyezett-e; valamint
 3. figyelembe véve az adatkezelés jellegét, segít az adatkezelőnek az elvek szerinti jogait gyakorló egyéneknek történő válaszadásban.

iii. Mivel a részt vevő szervezetek megfelelő védelmet biztosítanak, az ilyen szervezetekkel pusztán adatkezelés céljából kötött szerződésekhöz nincs szükség előzetes engedélyre.

b) Adattovábbítás vállalatok vagy jogi személyek ellenőrzött csoportján belül

i. Amikor személyes adatokat továbbítanak vállalatok vagy jogi személyek ellenőrzött csoportján belül, nem mindig szükséges szerződés az újbóli továbbításért való elszámoltathatóság elve alapján. Vállalatok vagy jogi személyek ellenőrzött csoportján belül az adatkezelők az adattovábbítást más eszközök – köztük kötelező erejű uniós vállalati szabályok vagy más csoporton belüli eszközök (pl. megfelelőségi vagy ellenőrzési programok) – alapján is végezhetik, amelyek biztosítják a személyes adatok elvek szerinti védelmének folytonosságát. Ilyen adattovábbítás esetén a részt vevő szervezet marad a felelős az elveknek való megfelelésért.

c) Adatkezelők közötti adattovábbítás

i. Adatkezelők közötti adattovábbítás esetén a címzett adatkezelőnek nem kell az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetnek lennie, vagy rendelkeznie független jogorvoslati mechanizmussal. A részt vevő szervezetnek szerződést kell kötnie a címzett harmadik fél adatkezelővel, amely ugyanolyan szintű védelemről rendelkezik, mint amilyen az EU–USA adatvédelmi keretben rendelkezésre áll, de nem tartalmazza azt az előírást, hogy a harmadik fél adatkezelő részt vevő szervezet legyen vagy rendelkezzen független jogorvoslati mechanizmussal, feltéve, hogy elérhetővé tesz egy ezzel egyenértékű mechanizmust.

11. Vitarendezés és végrehajtás

- a. A jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elv megállapítja az EU–USA adatvédelmi keret végrehajtására vonatkozó követelményeket. Az elv a) pontja ii. alpontja szerinti követelményeknek való megfelelést az ellenőrzésről szóló kiegészítő elv határozza meg. Ez a kiegészítő elv az a) pont i. és iii. alpontjával foglalkozik; mindkét esetben független jogorvoslati mechanizmusra van szükség. Ezek a mechanizmusok különböző formákat ölthetnek, de meg kell felelniük a jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elv követelményeinek. A szervezetek a követelményeknek a következőkön keresztül tesznek eleget: i. magánszektor által kifejlesztett olyan adatvédelmi programoknak való megfelelés, amelyek belefoglalják az elveket a szabályaikba, és a jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elvben leírt típusú, hatékony végrehajtási mechanizmusokat tartalmaznak, ii. megfelelés a törvényi vagy szabályozó felügyeleti hatóságoknak, amelyek rendelkeznek az egyedi panaszok kezeléséről és a jogviták megoldásáról, vagy iii. kötelezettségvállalás az EU-beli adatvédelmi hatóságokkal vagy azok meghatalmazott képviselőivel való együttműködésre.
- b. E felsorolás példálózó, és nem korlátozó jellegű. A magánszektor a végrehajtás biztosítására további mechanizmusokat is kialakíthat, amennyiben azok megfelelnek a jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elv és a kiegészítő elvek követelményeinek. Meg kell jegyezni, hogy a jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elv követelményei kiegészítik azt a követelményt, hogy az önszabályozási erőfeszítéseknek végrehajthatónak kell lenniük az FTC-törvény (15 U.S.C. § 45.) tisztességtelen vagy megtévesztő cselekmények tilalmáról szóló 5. szakasza, vagy a Szövetségi Törvénykönyvnek a fuvarozók vagy jegyértékesítők által légi közlekedés vagy a légi közlekedés értékesítése terén folytatott tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatok tilalmáról szóló 49 U.S.C. 41712. §-a, vagy az ilyen cselekményeket tiltó más törvény vagy rendelet értelmében.
- c. Az EU–USA adatvédelmi keret szerinti kötelezettségvállalásaik teljesítésének biztosítása és a program igazgatásának a támogatása érdekében a szervezeteknek, valamint a független jogorvoslati mechanizmusoknak – a Minisztérium kérésére – tájékoztatást kell nyújtaniuk az EU–USA adatvédelmi keretről. Ezenkívül valamennyi szervezetnek gyorsan kell válaszolnia az adatvédelmi hatóságok által a Minisztériumon keresztül az elvek betartására vonatkozóan benyújtott panaszokra. A válaszban szerepelnie kell annak, hogy a panasz érdemi-e, és amennyiben igen, akkor a szervezet hogyan fogja orvosolni a problémát. A Minisztérium az Egyesült Államok joga szerint védi az általa kapott információk titkosságát.

d. Jogorvoslati mechanizmusok

- i. Az egyéneket arra kell ösztönözni, hogy szükség esetén az adott szervezettel kapcsolatban azelőtt emeljének panaszt, hogy a független jogorvoslati mechanizmusokhoz fordulnának. A szervezeteknek a panasz kézhezvételétől számított 45 napon belül válaszolniuk kell az egyéneknek. A jogorvoslati mechanizmus függetlensége olyan ténykérdés, amely különösen elfogulatlansággal, átlátható összetétellel és finanszírozással, valamint hitelesített nyomon követő nyilvántartással demonstrálható. A jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elvben megkövetelteknek megfelelően az egyének számára rendelkezésre álló jogorvoslatnak könnyen hozzáférhetőnek és az egyének számára ingyenesnek kell lennie. A független vitarendezési szerveknek az egyénektől átvett minden egyes panaszt ki kell vizsgálniuk, hacsak azok nem nyilvánvalóan alaptalanok vagy komolytalanok. Ez nem zárja ki eleve a jogosultsági követelmények megállapítását a jogorvoslati mechanizmust működtető független vitarendezési szerv részéről, de az ilyen követelményeknek átláthatónak és indokoltnak kell lenniük (például az olyan panaszok kizárása érdekében, amelyek a program hatályán kívül esnek, vagy amelyeket egy másik fórumon mérlegelnek), és nem érinthetik negatívan a jogos panaszok kivizsgálására vonatkozó kötelezettségvállalást. Ezen túlmenően, a jogorvoslati mechanizmusoknak az egyének számára a panasz benyújtásakor teljes és könnyen elérhető tájékoztatást kell nyújtaniuk a vitarendezési eljárás működéséről. E tájékoztatásnak ki kell terjednie a mechanizmus adatvédelmi gyakorlataira, összhangban az elvekkel. Szintén együtt kell működniük az eszközök – például a panasztételi formanyomtatványok – kidolgozásában, a panaszrendezési eljárás megkönnyítése érdekében.
- ii. A független jogorvoslati mechanizmusok nyilvános honlapján tájékoztatást kell nyújtani az elvekről és az adott mechanizmus által az EU–USA adatvédelmi keretben nyújtott szolgáltatásokról. E tájékoztatásnak a következőket kell tartalmaznia: 1. az elvek független jogorvoslati mechanizmusokra vonatkozó követelményeire vonatkozó információk vagy az e követelményekre mutató hiperhivatkozás, 2. a Minisztérium adatvédelmi keretre vonatkozó honlapjára mutató hiperhivatkozás, 3. arra vonatkozó információ, hogy az EU–USA adatvédelmi keret szerinti vitarendezési szolgáltatásaik ingyenesek az egyének számára, 4. annak leírása, hogy az elvekkel kapcsolatos panaszok hogyan nyújthatók be, 5. az elvekkel kapcsolatos panaszok feldolgozásának határideje, és 6. a lehetséges jogorvoslatok körének leírása.
- iii. A független jogorvoslati mechanizmusoknak éves jelentést kell közzétenniük, amely összesített statisztikákat tartalmaz a vitarendezési szolgáltatásaikra vonatkozóan. Az éves jelentésnek az alábbiakat kell tartalmaznia: 1. a jelentéstételi év folyamán beérkezett, az elvekkel kapcsolatos panaszok teljes száma, 2. a beérkezett panaszok típusa, 3. a vitarendezés minőségével kapcsolatos intézkedések, például a panaszok feldolgozásához igénybe vett idő hossza, valamint 4. a beérkezett panaszok eredménye, nevezetesen az alkalmazott jogorvoslatok és szankciók száma és típusa.
- iv. Az I. mellékletben meghatározottak szerint az egyén igénybe vehet választottbíráskodást annak meghatározására – fennmaradó követelés esetén –, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet megsértette-e az elvek szerinti kötelezettségeit az adott egyénnel kapcsolatban, és az ilyen jogsértés teljesen vagy részlegesen orvoslás nélkül maradt-e. Ez a lehetőség csak ezekre a célokra áll rendelkezésre. Ez a lehetőség nem áll például rendelkezésre az elvek alóli kivételek esetében⁽¹⁵⁾, vagy az EU–USA adatvédelmi keret megfelelőségére vonatkozó állítások tekintetében. E választottbíráskodási lehetőség keretében az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testületnek (amely a felek megállapodása szerint egy–három választottbíróból áll) hatáskörében áll csak az adott egyén tekintetében egyénspecifikus, nem pénzbeli méltányos jogorvoslatot (pl. az egyén kérdéses adataihoz való hozzáférés, azok korrekciója, törlése vagy visszaadása) biztosítani, amely szükséges az elvek megsértésének orvoslásához. Az egyének és az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek kérhetik az USA szövetségi választottbíráskodási törvénye alapján a választott bíróság határozatának bírósági felülvizsgálatát és végrehajtását.

e. Jogorvoslatok és szankciók

- i. A független vitarendezési szerv által nyújtott bármilyen jogorvoslatnak azt kell eredményeznie, hogy a nemteljesítés hatását a szervezet visszafordítsa vagy kijavítsa, amennyiben ez megvalósítható, és a szervezet által a jövőben végzett adatkezelés összhangba kerüljön az elvekkel, valamint – adott esetben – a panaszt tevő egyén személyes adatainak kezelését szüntessék be. A szankciónak kellőképpen szigorúaknak kell lenniük ahhoz, hogy biztosítsák az elvek szervezet általi betartását. A változó szigorúságú szankciók skálája a vitarendezési számára lehetővé teszi a nemteljesítés különböző fokozatainak megfelelő választ. A szankciónak magukban kell foglalniuk a nemteljesítésre vonatkozó megállapítások közzétételét és

⁽¹⁵⁾ Az elvek, Áttekintés, 5. pont.

bizonyos körülmények között az adatok törlésére vonatkozó követelményt⁽¹⁶⁾. Egyéb szankció lehet a jóváhagyás felfüggesztése és visszavonása, az egyének ellentételezése a nemteljesítés következtében felmerült veszteségekért és a felfüggesztő végzés. A magánfelek jogvitáit eldöntő vitarendezési szerveknek és az önszabályozó testületeknek értesíteniük kell a megfelelő joghatósággal rendelkező kormányzati szervet vagy adott esetben a bíróságokat, továbbá a Minisztériumot arról, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek nem teljesítették a vitarendezési szerv határozatában foglaltakat.

f) A Szövetségi Kereskedelmi Bizottság (FTC) fellépése

- i. Az FTC kötelezettséget vállalt arra, hogy soron kívül kivizsgálja az alábbi felektől kapott, az elvek állítólagos be nem tartásával kapcsolatos megkereséseket: i. adatvédelmi önszabályozó szervezetek és más független vitarendezési szervek, ii. uniós tagállamok, és iii. a Minisztérium, annak a meghatározására, hogy a Szövetségi Kereskedelmi Bizottságról szóló törvény tisztességtelen vagy megtévesztő kereskedelmi eljárások vagy gyakorlatok tiltásáról szóló 5. szakaszát megszegték-e. Ha az FTC arra a következtetésre jut, hogy okkal feltételezi, hogy az 5. szakaszt megszegték, megoldhatja az ügyet a kifogásolt gyakorlatot megtiltó, abbahagyásra kötelező határozattal, vagy panasz benyújtásával valamelyik szövetségi kerületi bírósághoz, amelynek az eredménye siker esetén az ugyanilyen tartalmú szövetségi bírósági végzés lehet. Ide tartozik az EU–USA adatvédelmi keret elvei teljesítésének vagy az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételnek a hamis állítása olyan szervezetek részéről, amelyek vagy már nem szerepelnek az EU–USA adatvédelmi keretbe tartozó szervezetek listáján, vagy soha nem nyújtottak be öntanúsítást a Minisztériumhoz. Az FTC az adott magatartás beszüntetésére kötelező határozat megsértéséért polgári szankciókat eszközölhet ki, míg a szövetségi bírósági végzés megsértéséért polgári vagy bűnvádi engedetlenség címén indíthat pert. Az FTC értesíti a Minisztériumot bármilyen ilyen irányú fellépéséről. A Minisztérium arra ösztönzi az egyéb kormányzati szerveket, hogy értesítsék az ilyen megkeresésekre vonatkozó végleges intézkedésekről vagy az elvekhez való csatlakozást meghatározó más döntésekről.

g) Ismétlődő nemteljesítés

- i. Ha egy szervezet ismétlődően nem teljesíti az elveket, tovább már nem jogosult az EU–USA adatvédelmi keret előnyeire. Az elveket ismétlődően nem teljesítő szervezeteket a Minisztérium törli az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról, és vissza kell adniuk vagy törölniük kell azokat a személyes adatokat, amelyeket az EU–USA adatvédelmi keretben kaptak.
- ii. Ismétlődő nemteljesítés áll fenn, ha a szervezet, amely önmaga tanúsította megfelelését a Minisztériumnak, megtagadja valamely adatvédelmi önszabályozó, független vitarendezési vagy kormányzati szerv végleges határozatának teljesítését, vagy az ilyen szerv – a Minisztériumot is beleértve – megállapítja, hogy a szervezet gyakran nem teljesíti az elveket, olyan mértékben, hogy a teljesítésre vonatkozó állítása már nem hihető. Abban az esetben, ha ezt a megállapítást a Minisztériumtól eltérő szerv teszi, a szervezetnek haladéktalanul értesítenie kell a Minisztériumot ezen tényekről. Ellenkező esetben a szervezet a hamis nyilatkozatokról szóló törvény (18 U. S. C. § 1001) alapján perelhető. Egy szervezet kilépése egy magánszektorbeli adatvédelmi önszabályozó programból vagy független vitarendezési mechanizmusból nem menti fel azon kötelezettsége alól, hogy megfeleljen az elveknek, és a megfelelés ismétlődő nemteljesítését jelenti.
- iii. A Minisztérium törli a szervezetet az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról ismétlődő nemteljesítés miatt, többek között abban az esetben, ha értesítést kap erről magától a szervezettől, egy adatvédelmi önszabályozó szervtől vagy más független vitarendezési szervtől vagy egy kormányzati szervtől, de csak azután, hogy először 30 napos határidővel értesítést küld erre vonatkozóan, és lehetőséget biztosít a nemteljesítő szervezet számára a válaszadásra⁽¹⁷⁾. Ennek megfelelően a Minisztérium által fenntartott, az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listája egyértelműen mutatja, mely szervezetek élvezik és mely szervezetek nem élvezik már az EU–USA adatvédelmi keret előnyeit.
- iv. Az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételhez szükséges újraminősítés céljából egy önszabályozó szervben való részvételért folyamodó szervezetnek az EU–USA adatvédelmi keretben való előző részvételéről teljesszűrtül tájékoztatnia kell az adott szervet.

⁽¹⁶⁾ A független vitarendezési szervek saját belátásuk szerint ítélik meg azokat a körülményeket, amelyek esetén ezeket a szankciókat alkalmazzák. Az érintett adatok különleges volta figyelembe veendő tényező annak eldöntésében, hogy elő kell-e írni az adatok törlését, mint ahogyan az is, hogy a szervezet az elvek durva áthágásával gyűjtött-e össze, használt-e fel vagy közölt adatokat.

⁽¹⁷⁾ A Minisztérium az értesítésben megjelöli azt az időtartamot – amely szükségszerűen kevesebb, mint 30 nap – amelyen belül a szervezetnek válaszolnia kell az értesítésre.

12. Választási lehetőség – A kívülmaradás időzítése

- a. A választási lehetőség elvének célja alapvetően annak biztosítása, hogy a személyes adatot olyan módon használják, illetve közöljék, amely összhangban van az egyén elvárásaival és választásaival. Ennek megfelelően az egyénnek lehetősége kell hogy legyen bármikor kizárni azt, hogy a személyes adatot közvetlen üzletszerzési célra használják fel, a szervezet által megállapított észszerű határokon belül, azaz például időt adva a szervezetnek a kívülmaradás érvénybe léptetésére. A szervezet ezenkívül megkövetelheti a kívülmaradást kérő egyéntől a személyazonosság megállapításához elegendő információt. Az Egyesült Államokban az egyének ezzel a választási lehetőséggel egy központi „kívülmaradási” program révén élhetnek. Az egyén számára minden esetben könnyen hozzáférhető és megfizethető mechanizmust kell biztosítani e lehetőség gyakorlására.
- b. Hasonlóképpen, a szervezet felhasználhatja az adatot bizonyos közvetlen értékesítési célokra, olyankor, amikor a gyakorlatban kivitelezhetetlen az egyén számára a kívülmaradási lehetőség megadása az adat felhasználása előtt, ha a szervezet ugyanakkor (és kérésre bármikor) haladéktalanul megadja az egyén számára azt a lehetőséget, hogy visszautasítsa (anélkül hogy ez számára költséget jelentene) minden további közvetlen marketingcélú kommunikáció fogadását, és a szervezet eleget tesz a személy kívánságának.

13. Utazással kapcsolatos információk

- a. A légi utasok helyfoglalása és más utazási információi, mint például a törzsutasprogramra vagy a szállodafoglalásra, illetve a különleges kiszolgálási igényekre, mint például a vallási követelményeknek megfelelő ételekre vagy az esetleges fizikai segítségre vonatkozó információ különböző körülmények között továbbítható az EU-n kívül található szervezetek részére. Az általános adatvédelmi rendelet értelmében megfelelőségi határozat hiányában a személyes adatok akkor továbbíthatók harmadik országba, ha az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke értelmében megfelelő adatvédelmi garanciákat biztosítanak, vagy konkrét helyzetekben akkor, ha az általános adatvédelmi rendelet 49. cikkében foglalt feltételek valamelyike teljesül (pl. ha az érintett kifejezetten hozzájárult az adattovábbításhoz). Az EU–USA adatvédelmi kerethez csatlakozó egyesült államokbeli szervezetek megfelelő védelmet biztosítanak a személyes adatok számára, és ezért az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke alapján fogadhatnak az EU-ból továbbított adatokat anélkül, hogy az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke szerinti, adattovábbításra vonatkozó jogi eszközt kellene bevezetniük, vagy teljesíteniük kellene az általános adatvédelmi rendelet 49. cikkében foglalt feltételeket. Mivel az EU–USA adatvédelmi keret a különleges adatok tekintetében specifikus szabályokat tartalmaz, az ilyen adatokat (amelyek összegyűjtésére például a vásárlók fizikai segítségére vonatkozó igényeivel összefüggésben lehet szükség) a részt vevő szervezetek számára történő adattovábbítások magukban foglalhatják. Az adatot továbbító szervezetnek azonban minden esetben tiszteletben kell tartania annak az EU-tagállamnak a jogszabályait, amelyben működik, amelyek többek között különleges feltételeket írhatnak elő a különleges adatok kezelésére vonatkozóan.

14. Gyógyszeripari és gyógyászati termékek

- a. Az uniós tagállamok jogszabályainak, illetve az EU–USA adatvédelmi keret elveinek alkalmazása
 - i. A személyes adatok összegyűjtésére és bármilyen, az Egyesült Államokba történő továbbítást megelőző kezelésére az uniós/tagállami jogszabályokat kell alkalmazni. Amint az adatokat továbbították az Egyesült Államokba, az EU–USA adatvédelmi keret elvei vonatkoznak rájuk. A gyógyszeripari kutatásra és más célokra használt adatokat adott esetben anonimizálni kell.
- b. Jövőbeli tudományos kutatások
 - i. A különleges orvosi vagy gyógyszeripari kutatások során felhasznált személyes adatok gyakran értékes szerepet játszanak a jövőbeli tudományos kutatásban. Amennyiben egy adott kutatásra összegyűjtött személyes adatokat az Egyesült Államok valamelyik EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetéhez továbbítják, a szervezet felhasználhatja az adatokat egy új tudományos kutatási tevékenységhez, ha az első esetben megfelelő értesítést és választási lehetőséget biztosítottak. Az ilyen értesítésnek tájékoztatást kell adnia az adatok sajátos jövőbeli felhasználásairól: például időszakos nyomon követés, kapcsolódó tanulmányok vagy marketing.

- ii. Magától értetődő, hogy az adatok összes jövőbeli felhasználása nem határozható meg pontosan, mivel az eredeti adatokkal kapcsolatos új meglátásokból új kutatási felhasználás, új orvosi felfedezések és előrelépések, illetve közegészségügyi és szabályozói fejlesztések keletkezhetnek. Ahol lehetséges, az értesítésnek ezért tartalmaznia kell egy magyarázatot arról, hogy a személyes adatokat jövőbeli, előre nem látható orvosi és gyógyszeripari kutatási tevékenységekben esetleg felhasználják. Ha a felhasználás nem összeegyeztethető azzal (azokkal) az általános kutatási cél(ok)kal, amelyekre a személyes adatokat eredetileg gyűjtötték, vagy amelyekhez az egyén utóbb hozzájárult, ismét kérni kell a beleegyezését.
- c. Klinikai kísérletből való kilépés
- i. A résztvevők bármikor dönthetnek a klinikai kísérletből való kilépés mellett, illetve felkérhetők a kilépésre. A kilépést megelőzően gyűjtött személyes adatokat a klinikai kísérlet részeként gyűjtött más adatokkal együtt még lehet kezelni, de csak abban az esetben, ha ezt az értesítésben egyértelműen a résztvevő tudtára adták, amikor beleegyezett a részvételbe.
- d. Adattovábbítás szabályozási vagy felügyeleti célokra
- i. A gyógyszeripari és orvostechnikai eszközt gyártó vállalkozások számára megengedett, hogy az Egyesült Államok szabályozó hatóságai számára szabályozási és felügyeleti célokból az EU-ban végzett klinikai kísérletekből származó személyes adatokat adjanak át. A szabályozó hatóságokon kívül más felek, mint például a vállalkozás telephelyei és más kutatóhelyek számára engedélyezettek hasonló továbbítások az értesítési és választási lehetőség elvnek megfelelően.
- e. „Vak” kísérletek
- i. Sok klinikai kísérletnél a tárgyilagosság biztosítása érdekében a résztvevők, és gyakran a vizsgálók számára sem adható hozzáférés az arra vonatkozó információhoz, hogy az egyes résztvevők milyen kezelést kapnak. Ha így tennének, az veszélyeztetné a kutatás és az eredmények érvényességét. Az ilyen (úgynevezett „vak”) klinikai kísérletek résztvevői számára nem kell hozzáférést biztosítani a saját kezelésükre vonatkozó adatokhoz a kísérlet során, ha ezt a korlátozást elmagyarázták, amikor a résztvevő belépett a kísérletbe, és az ilyen információ felfedése veszélyeztetné a kutatás integritását.
- ii. A kísérletben e feltételek alapján történő részvételre vonatkozó megállapodás a hozzáférési jogról való indokolt lemondásnak tekintendő. A kísérlet befejezését és az eredmények elemzését követően a résztvevők kérésre hozzáférhetnek adataikhoz. Ezt elsősorban az orvostól vagy más egészségügyi szolgáltatótól kell kérniük, akitől a klinikai kísérleten belül a kezelést kapták, vagy másodsorban a támogató szervezettől.
- f. Termékbiztonság és a hatékonyság ellenőrzése
- i. A gyógyszeripari vagy orvostechnikai eszközt gyártó vállalatnak nem kell alkalmaznia az elveket a tájékoztatásra, a választási lehetőségre, az újbóli továbbításért való elszámoltathatóságra és a hozzáférésre vonatkozóan a termékbiztonságot és a hatékonyságot ellenőrző tevékenységeiben, beleértve a nemkívánatos események jelentését és a bizonyos gyógyszereket vagy orvostechnikai eszközöket használó betegek/alanyok megfigyelését, amennyiben az elvek betartása akadályozza a szabályozási követelményeknek való megfelelést. Ez egyaránt igaz mind az egészségügyi szolgáltatók jelentéseire a gyógyszeripari és orvostechnikai eszközt gyártó vállalkozások felé, mind pedig a gyógyszeripari és orvostechnikai eszközt gyártó vállalkozások jelentéseire a kormányzati ügynökségek – mint pl. a Szövetségi Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatal (FDA) – felé.
- g. Egyedülálló módon és megváltoztathatatlanul kódolt adatok
- i. A kutatási adatokat a kutatás vezetője egyedi módon és megváltoztathatatlanul kódolja azok keletkezésekor, hogy az egyéni érintettek személyazonosságát ne lehessen megismerni. Az ilyen kutatást támogató gyógyszeripari vállalkozások nem kapják meg a kulcsot. Az egyedülálló kóddal csak a kutató rendelkezik, annak érdekében, hogy különleges körülmények esetén (pl. ha utólagos orvosi ellenőrzésre van szükség) azonosíthassa a kutatási alanyt. Az ilyen módon kódolt adatok EU-ból az Egyesült Államokba történő továbbítása az elvek hatálya alá tartozik, ha uniós jog hatálya alá tartozó uniós személyes adatról van szó.

15. Nyilvános nyilvántartás és nyilvánosan hozzáférhető információ

- a. A szervezetnek a nyilvánosan hozzáférhető forrásból származó személyes adatokra alkalmaznia kell a biztonságra, az adatok sértetlenségére és a célhoz kötöttségre, valamint a jogorvoslatra, végrehajtásra és felelősségre vonatkozó elveket. Ezeket az elveket kell alkalmazni a nyilvános nyilvántartásokból gyűjtött személyes adatokra is, azaz olyan nyilvántartásokból, amelyeket a kormányzati ügynökségek vagy bármilyen szintű jogi személyek tartanak fenn, amelyek általában nyitottak a betekintésre a nyilvánosság számára).
- b. A tájékoztatás, a választási lehetőség és az újbóli továbbításért való elszámoltathatóság elvét nem szükséges alkalmazni a nyilvános nyilvántartásban lévő adatra mindaddig, amíg az nem kapcsolódik össze nem nyilvános nyilvántartásban lévő adattal, valamint amennyiben a vonatkozó joghatóság által a betekintésre megállapított feltételeket tiszteletben tartják. Általában nem szükséges a tájékoztatás, a választási lehetőség és az újbóli továbbításért való elszámoltathatóság elvét alkalmazni a nyilvánosan hozzáférhető adatokra, hacsak az európai átadó nem jelzi, hogy az ilyen adatok olyan korlátozások alá tartoznak, amelyek megkövetelik a szervezettől a fenti elvek alkalmazását a tervezett felhasználásokra. A szervezetek nem felelősek azért, hogy az adatokat hogyan használják fel azok, akik azokhoz nyilvánosságra hozott anyagokból jutnak hozzá.
- c. Amennyiben egy szervezetről megállapították, hogy az elveket megsértve szándékosan hozott nyilvánosságra személyes adatokat annak érdekében, hogy ő vagy mások e kivételekből részesülhessenek, a továbbiakban nem jogosult az EU–USA adatvédelmi keret előnyeire.
- d. A hozzáférés elvét nem szükséges alkalmazni a nyilvános nyilvántartásban lévő adatokra mindaddig, amíg azok nem kapcsolódnak össze más személyes adatokkal (kivéve a nyilvános nyilvántartásban lévő információ indexálásához vagy rendezéséhez használt kis mennyiségben); azonban a vonatkozó joghatóság által a betekintésre megállapított feltételeket tiszteletben kell tartani. Ha azonban a nyilvános adatokhoz (a fent kifejezetten említettektől eltérő) nem nyilvános adatok kapcsolódnak, a szervezetnek biztosítania kell az összes ilyen adathoz való hozzáférést – feltételezve, hogy az nem tartozik más engedélyezett kivételek közé.
- e. Ugyanúgy, mint a nyilvános nyilvántartásokban tárolt adatok esetében, nem szükséges a nagyközönség számára már elérhető adatokhoz való hozzáférés biztosítása, amíg azokat nem kapcsolják össze nyilvánosan nem elérhető adatokkal. Azok a szervezetek, amelyek a nyilvánosan hozzáférhető adatok értékesítési üzletágában tevékenykednek, a hozzáférésre vonatkozó kérelmek megválaszolása során a szervezet szokásos díját számíthatják fel. Más megoldásként az egyének az adataikhoz való hozzáférést attól a szervezettől kérhetik, amely eredetileg gyűjtötte az adatokat.

16. Közigazgatási szervek hozzáférési kérései

- a. A közigazgatási szervek személyes adatokhoz történő hozzáférésre vonatkozó jogszerű kérései átláthatóságának a biztosítása érdekében az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek önkéntesen kiadhatnak rendszeres átláthatósági jelentéseket azoknak a személyes adatokhoz történő hozzáférésre vonatkozó kéréseknek a számáról, amelyeket közigazgatási szervektől kaptak bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági okokból, amennyiben az ilyen adatközlést a vonatkozó jogszabályok megengedik.
- b. A részt vevő szervezet által ezekben a jelentésekben nyújtott információ minden olyan más információval együtt, amelyet a hírszerző közösség adott ki más információkkal együtt, felhasználható az EU–USA adatvédelmi keret működéséről szóló közös időszakos áttekintés céljára az elveknek megfelelően.
- c. A tájékoztatás elve a) pontja xii. alpontjának megfelelően a tájékoztatás hiánya nem akadályozza meg a szervezetet abban, valamint nem teszi képtelenné arra, hogy választ adjon a jogszerű kérésekre.

I. MELLÉKLET: VÁLASZTOTTBÍRÓSÁGI MODELLEL

A jelen I. melléklet meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek kötelesek a követeléseket – a jogorvoslati, végrehajtási és felelősségi elv szerint – választottbíró elé vinni. Az alább leírt kötelező erejű választottbírói lehetőség az EU–USA adatvédelmi keret körébe tartozó adatokkal kapcsolatos bizonyos „fennmaradó követelésekre” vonatkozik. Ennek a lehetőségnek a célja azonnali, független és méltányos mechanizmus biztosítása az egyén kérésére az elvek olyan állítólagos megsértésének rendezésére, amelyet az EU–USA adatvédelmi keret többi mechanizmusa nem rendez.

A. Hatály

Ez a választottbírói lehetőség az egyének rendelkezésére áll annak meghatározására fennmaradó követelések esetén, hogy a részt vevő szervezet megsértette-e az elvek szerint az adott egyénre vonatkozóan a kötelezettségeit, és az ilyen jogsértés teljesen vagy részlegesen orvoslás nélkül maradt-e. Ez a lehetőség csak ezekre a célokra áll rendelkezésre. Ez a lehetőség nem áll például rendelkezésre az elvek alóli kivételek esetében⁽¹⁾, vagy az EU–USA adatvédelmi keret megfelelőségére vonatkozó állítások tekintetében.

B. Rendelkezésre álló jogorvoslatok

E választottbíráskodási lehetőség keretében az EU–USA adatvédelmi keret választottbírói testületnek (választottbírói testület, amely a felek megállapodása szerint egy–három választott bíróból áll) hatáskörében áll csak az adott egyén tekintetében egyénspecifikus, nem pénzbeli méltányos jogorvoslatot (pl. az egyén kérdéses adataihoz való hozzáférés, azok korrekciója, törlése vagy visszaadása) biztosítani, amely szükséges az elvek megsértésének orvoslásához. Ez az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület egyetlen hatásköre a jogorvoslatok tekintetében. A jogorvoslatok elbírálásakor az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testületnek figyelembe kell vennie az EU–USA adatvédelmi keretben más mechanizmusok által már biztosított jogorvoslatokat. Kártérítés, költségtérítés, díjfizetés vagy más jogorvoslatok nem állnak rendelkezésre. Mindegyik fél maga fizeti a saját ügyvédi költségét.

C. Választottbíráskodás előtti követelmények

Az ezzel a választottbírói lehetőséggel élő egyének az alábbi lépéseket kell megtenniük a választott bírósági kereset indítása előtt: 1. az állítólagos jogsértést közvetlenül a szervezetnek kell jelezniük, és lehetőséget kell biztosítani a szervezet számára a kérdés rendezésére a vitarendezési és végrehajtási kiegészítő elv d) pontjának i. alpontjában meghatározott határidőn belül, 2. az elvek szerinti független jogorvoslati mechanizmusok igénybevétele, amely az egyén számára ingyenes, és 3. a kérdés jelzése az egyén adatvédelmi hatóságán keresztül a Minisztériumnak, és lehetőség biztosítása a Minisztérium számára, hogy mindent megtegyen a kérdés rendezésére a Minisztérium Nemzetközi Kereskedelmi Igazgatóságának a levelében meghatározott határidőn belül – az egyén számára ingyenesen.

Ez a választottbírói lehetőség nem vehető igénybe, ha az elveknek az egyén által említett állítólagos megsértése tárgyában 1. korábban már lefolytattak kötelező erejű választottbírói eljárást, 2. az egyén részvételével folyó bírósági perben jogerős döntést hoztak, vagy 3. a felek azt már korábban rendezték. Ezenkívül ez a lehetőség nem alkalmazható, ha az adatvédelmi hatóság 1. az adatvédelmi hatóságok szerepére vonatkozó kiegészítő elv vagy a humán erőforrás-adatokra vonatkozó kiegészítő elv alapján hatáskörrel rendelkezik, vagy 2. felhatalmazással rendelkezik arra, hogy az állítólagos jogsértést közvetlenül a szervezettel rendezze. Az adatvédelmi hatóság azon hatásköre, hogy ugyanazt a keresetet az uniós adatkezelővel szemben rendezze, önmagában nem zárja ki ennek a választottbírói lehetőségnek az alkalmazását egy másik jogi személlyel szemben, amelyre nem vonatkozik az adatvédelmi hatóság hatásköre.

D. Az ítéletek kötelező ereje

Az egyén azon döntése, hogy ezzel a választottbírói lehetőséggel éljen, teljesen önkéntes. A választottbírói ítélet a választottbírói eljárásban részt vevő valamennyi félre nézve kötelező erejű. Az eljárás megindítása után az egyén lemond arról a lehetőségről, hogy ugyanarra az állítólagos jogsértésre más jótételt keressen más fórumon, azzal a kivétellel, hogy amennyiben a nem pénzbeli méltányos jótétel nem teljesen orvosolja az állítólagos jogsértést, akkor a választottbírói eljárás egyén általi kezdeményezése nem zárja ki a kártérítés iránti követelést, amely egyébként bírósági úton elérhető.

⁽¹⁾ Az elvek, Áttekintés, 5. pont.

E. Felülvizsgálat és végrehajtás

Az egyének és az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek kérhetik az USA szövetségi választottbíráskodási törvénye alapján a választott bíróság határozatának bírósági felülvizsgálatát és végrehajtását⁽²⁾. Az ilyen ügyeket a szövetségi kerületi bírósághoz kell benyújtani, amelynek területi illetékessége kiterjed a részt vevő szervezet üzleti tevékenységének elsődleges helyére is.

Ennek a választottbírói lehetőségnek a célja egyéni viták rendezése, és a választottbírói ítéleteknek nem célja, hogy megerősítő vagy kötelező erejű precedenst szolgáltatassanak más felekkel kapcsolatos ügyekben, beleértve jövőbeli választott bírói eljárásokat vagy uniós vagy egyesült államokbeli bíróságokat vagy FTC eljárásokat.

F. A választottbírói testület

A felek a választottbírák alább tárgyalt listájáról választják ki az EU–USA adatvédelmi keret választottbírói testületének választottbíráit.

A vonatkozó jogszabályokkal összhangban a Minisztérium és a Bizottság legalább 10 választottbírárt tartalmazó listát állít össze, akiket a függetlenségük, a feddhetetlenségük és a tapasztalatuk alapján választanak ki. Erre a folyamatra az alábbiak vonatkoznak:

Választottbírák:

1. kivételes körülmények vagy indokolt eltávolítás hiányában 3 évig maradnak a listán, amely időszakot a Minisztérium a Bizottság előzetes értesítésével további 3 évre meghosszabbíthatja,
2. nem utasíthatja őket egyik fél vagy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet, vagy az USA, az EU vagy bármely uniós tagállam vagy más kormányzati hatóság, közigazgatási szerv vagy végrehajtási hatóság sem, és nem kapcsolódhatnak az említettekhez, valamint
3. engedéllyel kell rendelkezniük az Egyesült Államokban történő jogi praktizálásra, és szakértőnek kell lenniük az Egyesült Államok adatvédelmi törvényét illetően, továbbá szakértelemmel kell rendelkezniük az uniós adatvédelmi jog területén.

⁽²⁾ A szövetségi választottbíráskodási törvény (a továbbiakban: FAA) 2. fejezete úgy rendelkezik, hogy „egy akár szerződéses, akár másmilyen jogviszonyból eredő választottbírói megállapodás vagy választottbírói ítélet, amely kereskedelmi jellegű, beleértve egy [az FAA 2. pontjában] leírt tranzakciót, szerződést vagy megállapodást, a külföldi választottbírói ítéletek elismeréséről és érvényesítéséről szóló 1958. június 10-i egyezmény, 21 U.S.T. 2519, T.I.A.S. No. 6997 (»New York-i Egyezmény«) hatálya alá esik”. 9 U.S.C. § 202. Az FAA tovább úgy rendelkezik, hogy „egy ilyen jogviszonyból eredő megállapodás vagy ítélet, amely teljes egészében az Egyesült Államok polgárai között jön létre, nem esik a [New York-i] Egyezmény hatálya alá – kivéve, ha a jogviszony magában foglal külföldön levő ingatlant, célja külföldön történő teljesítés vagy végrehajtás, vagy más módon indokolt kapcsolatban áll egy vagy több más állammal”. Uo. A 2. fejezetben „a választottbírói eljárásban részt vevő bármelyik fél az e fejezet szerint hatáskörrel rendelkező bírósághoz fordulhat a választottbírói eljárásban részt vevő másik féllel szemben hozott ítéletet megerősítő végzés érdekében. A bíróságnak meg kell erősítenie az ítéletet – kivéve, ha az említett [New York-i] Egyezményben az ítélet elismerésének vagy végrehajtásának elutasítására vagy elhalasztására meghatározott okok egyikét állapítja meg”. Uo. 207. §. A 2. fejezet továbbá úgy rendelkezik, hogy „az Egyesült Államok kerületi bíróságainak [...] van alapvetően hatáskörüik [...] egy [New York-i Egyezmény] szerinti kereset vagy eljárás esetén, függetlenül a vitatott összegtől”. Uo. 203. §.

A 2. fejezet továbbá úgy rendelkezik, hogy „az 1. fejezet vonatkozik az e fejezet szerint indított keresetekre vagy eljárásokra, amennyiben az a fejezet nincs ellentétben ezzel a fejezettel vagy a [New York-i] Egyezménnyel, amelyet az Egyesült Államok ratifikált”. Uo. 208. §. Az 1. fejezet viszont úgy rendelkezik, hogy „egy írásos rendelkezés az [...] olyan kereskedelmi jellegű tranzakciót bizonyító szerződésben, amely választottbírói úton rendez egy vitát, amely utólag abból a szerződésből vagy tranzakcióból ered, vagy a teljes vagy részleges végrehajtásának a megtagadását, vagy egy írásos megállapodást, amely szerint választott bírósági eljárást kezdeményeznek egy abból a szerződésből, tranzakcióból vagy megtagadásból eredő meglevő vita esetében, érvényes, visszavonhatatlan és érvényesíthető, kivéve a bármely szerződés hatályon kívül helyezésére jogszabály vagy méltányosság alapján rendelkezésre álló okokból”. Uo. 2. §. Az 1. fejezet továbbá úgy rendelkezik, hogy „a választott bírósági eljárás bármelyik fele az így meghatározott bírósághoz fordulhat az ítélet megerősítése érdekében, és ezután a bíróság ilyen végzést adhat ki, kivéve, ha az ítéletet érvénytelenítik, módosítják vagy javítják az [FAA] 10. és 11. pontjában előírtak szerint”. Uo. 9. §.

G. Választottbíróági eljárás

A Minisztérium és a Bizottság az alkalmazandó joggal összhangban megállapodott az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület előtti eljárásokra irányadó választottbíróági szabályok elfogadásáról⁽⁷⁾. Abban az esetben, ha az eljárásra vonatkozó szabályokat meg kell változtatni, a Minisztérium és a Bizottság megállapodik abban, hogy módosítják ezeket a szabályokat, vagy adott esetben egyéb, már meglévő, jól bevált egyesült államokbeli választottbíróági eljárásokat fogadnak el, az alábbi megfontolások mindegyikének figyelembevételével:

1. A szervezetnek küldött értesítéssel az egyének kezdeményezhetnek kötelező erejű választottbíróági eljárást a fenti választottbíróági eljárásra vonatkozó előzetes követelmények teljesítése esetén. Az értesítésnek tartalmaznia kell a C bekezdés alapján a kereset rendezése érdekében tett lépések összefoglalását, az állítólagos jogsértés leírását és az egyén döntése szerint a kereset alátámasztó dokumentumokat és anyagokat, illetve az állítólagos sérelemmel kapcsolatos jogi elemzést.
2. Eljárásokat fognak kidolgozni annak biztosítása érdekében, hogy az egyén állítása szerinti ugyanazon jogsértés esetén kétszeres jogorvoslatra vagy eljárásra ne kerülhessen sor.
3. Az FTC fellépése a választottbíróági eljárással párhuzamosan történhet.
4. Az USA, az EU vagy bármely uniós tagállam vagy más kormányzati hatóság, közigazgatási szerv vagy végrehajtási hatóság képviselője nem vehet részt az ilyen választottbíróági eljárásban – azzal, hogy egy uniós polgár kérésére az uniós adatvédelmi hatóságok segítséget nyújthatnak kizárólag az értesítés megfogalmazásában, de az uniós adatvédelmi hatóságok nem férhetnek hozzá az ilyen választottbíróági eljárások betekintésére szánt vagy más anyagaihoz.
5. A választottbíróági eljárás helyszíne az Egyesült Államok, és az egyén dönthet úgy, hogy video- vagy telefonkapcsolat útján vesz részt az eljárásban, amelyet az egyén számára ingyenesen biztosítanak. Személyes részvétel nem szükséges.
6. A választottbíróági eljárás nyelve az angol, kivéve, ha a felek másképpen állapodnak meg. Indokolt kérés esetén, és figyelembe véve, hogy az egyént képviseli-e ügyvéd, a választottbíróági tárgyaláson a tolmácsolás és a választottbíróági anyagok fordítása ingyenesen biztosított az egyén számára – kivéve, ha az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület megállapítja, hogy a választott bíráskodás konkrét körülményei között ez indokolatlan, vagy aránytalan költségekkel járna.
7. A választottbíráknak benyújtott anyagokat bizalmasan kezelik, és csak a választottbíróági eljárással kapcsolatban használják fel.
8. Egyénspecifikus betekintés szükség esetén engedélyezhető; az ilyen betekintést a felek bizalmasan kezelik, és csak a választottbíróági eljárással kapcsolatban használják fel.
9. A felek eltérő megállapodásának hiányában a választottbíróági eljárást az értesítés adott szervezethez történt benyújtását követő 90 napon belül be kell fejezni.

⁽⁷⁾ A Minisztérium a Nemzetközi Vitarendezési Központot (a továbbiakban: ICDR), az Amerikai Választottbíróági Szövetség (a továbbiakban: AAA) nemzetközi divízióját (a továbbiakban együttesen: ICDR-AAA) választotta ki az elvek I. melléklete szerinti választottbíróági eljárások lebonyolítására és az ugyanazon mellékletben meghatározott választottbíróági alap kezelésére. 2017. szeptember 15-én a Minisztérium és a Bizottság megállapodott az elvek I. mellékletében ismertetett kötelező erejű választottbíróági eljárásokra vonatkozó választottbíróági szabályok elfogadásáról, valamint a választottbírák magatartási kódexéről, amely összhangban van a kereskedelmi választottbírákra vonatkozó általánosan elfogadott etikai normákkal és az elvek I. mellékletével. A Minisztérium és a Bizottság megállapodott abban, hogy kiigazítják a választottbíróági szabályokat és a magatartási kódexet, hogy azok tükrözzék az EU–USA adatvédelmi keret szerinti frissítéseket, és a Minisztérium együtt fog működni az ICDR-AAA-vel e frissítések elvégzése érdekében.

H. Költségek

A választottbíráknak észszerű lépéseket kell tenniük a választottbíróági eljárás költségeinek minimalizálása érdekében.

A vonatkozó jogszabályokkal összhangban a Minisztérium előmozdítja egy alap fenntartását, amelybe az adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknek – részben a szervezet mérete alapján – éves hozzájárulást kell fizetniük, amely egy maximális összeg („plafon”) erejéig fedezi a választottbíróági költségeket, beleértve a választottbírák díjazását. Az alapot egy harmadik fél kezeli, amely rendszeresen beszámol a Minisztériumnak az alap működéséről. A Minisztérium együttműködik e harmadik féllel az alap működésének felülvizsgálata céljából, beleértve azt is, hogy szükséges-e a hozzájárulások összegének vagy a választottbíróági költségek plafonjának a kiigazítása, és megvizsgálja többek között a választottbíróági eljárások számát, valamint költségeit és időzítését, szem előtt tartva, hogy az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek számára a hozzájárulás ne jelentsen túlzott pénzügyi terhet. A Minisztérium értesíti a Bizottságot a harmadik féllel együtt végzett ezen felülvizsgálatok eredményéről, és előzetesen értesíti a Bizottságot a hozzájárulások összegének esetleges kiigazításáról. Az ügyvédi költségekre ez a rendelkezés nem vonatkozik, és azok az e rendelkezés szerinti alaptól nem fedezhetők.

II. MELLÉKLET

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KERESKEDELMI MINISZTÉRIUMA
Kereskedelmi miniszter
Washington, 20230

2023. július 6.

Didier Reynders
jogérvényesülésért felelős biztos
Európai Bizottság
Rue de la Loi/Wetstraat 200
1049 Brüsszel
Belgium

Tisztelt Reynders biztos úr!

Az Egyesült Államok nevében örömmel továbbítom az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos csomagot, amely az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről szóló 14086. sz. elnöki rendelettel és a Szövetségi Rendeletek Kódexe 28. címének – az Adatvédelmi Felülvizsgálati Bíróság létrehozása céljából egyes igazságügyi minisztériumi rendeleteket módosító – 201. szakaszával (28 CFR part 201) együttesen tükrözi a magánélet és a polgári szabadságjogok védelmének megerősítéséről folytatott fontos és részletes tárgyalásokat. E tárgyalások eredményeként egyrészt új biztosítékok születtek arra vonatkozóan, hogy az Egyesült Államok – meghatározott nemzetbiztonsági célkitűzések elérésére irányuló – jelfelderítési tevékenységei szükségesek és arányosak legyenek, másrészt létrejött egy új mechanizmus, amely lehetővé teszi az európai unióbéli (a továbbiakban: EU) magánszemélyek számára, hogy jogorvoslatot kérjenek, ha úgy vélik, hogy egyes jelfelderítési tevékenységek jogellenesen célozzák őket – és e két tényező együttesen biztosítani fogja az uniós polgárok személyes adatainak védelmét. Az EU–USA adatvédelmi keret támogatni fogja az inkluzív és versenyképes digitális gazdaságot. Mindketten büszkének kell lennünk arra a fejlődésre, amelyet a keret tükröz, és amely világszerte erősíteni fogja a személyes adatok védelmét. Ez a csomag az elnöki rendelettel, a rendeletekkel és a nyilvános forrásokból elérhető más anyagokkal együtt nagyon szilárd alapot biztosít az Európai Bizottság számára a megfelelő újjonnan történő megállapításához ⁽¹⁾.

E levélhez csatoltuk a következőket:

- az EU–USA adatvédelmi keret elvei, beleértve a kiegészítő elveket (együttesen: az elvek) és az elvek I. mellékletét (azaz egy olyan mellékletet, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek kötelesek választottbírói döntést kérni bizonyos fennmaradó követelésekről az elvek hatálya alá tartozó személyes adatokkal kapcsolatban),
- a Minisztérium adatvédelmi keretet kezelő Nemzetközi Kereskedelmi Igazgatóságának levele, amely ismerteti a Minisztérium által az EU–USA adatvédelmi keret hatékony működésének biztosítása érdekében tett kötelezettségvállalásokat,
- a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság levele, amely leírja az elvek általa történő végrehajtását,
- a Közlekedési Minisztérium levele, amely leírja az elvek általa történő végrehajtását,
- a Nemzeti Hírszerzési Igazgatóság által készített két levél az USA nemzetbiztonsági hatóságaira vonatkozó biztosítékokról és korlátozásokról, valamint
- az Igazságügyi Minisztérium által készített levél az Egyesült Államok kormányának a bűnüldözési és közérdekű célból történő hozzáférésére vonatkozó biztosítékokról és korlátozásokról.

⁽¹⁾ Amennyiben az EU–USA adatvédelmi keret által biztosított védelem megfelelőségére vonatkozó bizottsági határozat Izlandra, Liechtensteinre és Norvégiára is alkalmazandó, az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos csomag egyaránt lefedi majd az Európai Uniót és ezt a három országot.

Az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos teljes csomagot közzéteszik a Minisztérium adatvédelmi keretre vonatkozó honlapján, az elvek és az elvek I. melléklete pedig az Európai Bizottság megfelelőségi határozata hatálybalépésének napján lép hatályba.

Biztosíthatom arról, hogy az Egyesült Államok komolyan veszi ezeket a kötelezettségvállalásokat. Várakozással tekintünk az Önökkel történő együttműködés elé az EU–USA adatvédelmi keret megvalósítása, valamint e folyamat következő szakaszának megkezdése során.

Üdvözlettel:

Gina M. RAIMONDO

III. MELLÉKLET

UNITED STATES DEPARTMENT OF COMMERCE
International Trade Administration
Washington, D C 20230

2022. december 12.

Didier Reynders
jogérvényesülésért felelős biztos
Európai Bizottság
Rue de la Loi/Wetstraat 200
1049 Brüsszel
Belgium

Tisztelt Reynders biztos úr!

A Nemzetközi Kereskedelmi Igazgatóság nevében örömmel mutatom be azokat a kötelezettségvállalásokat, amelyeket a Kereskedelmi Minisztérium (a továbbiakban: a Minisztérium) tett annak érdekében, hogy az adatvédelmi keret igazgatása és felügyelete révén biztosítsa a személyes adatok védelmét. Az EU–USA adatvédelmi keret véglegesítése jelentős eredmény a személyes adatok védelme és a vállalkozások számára az Atlanti-óceán mindkét partján, mivel e keret bizalmat fog kelteni az uniós polgárokban abban a tekintetben, hogy adataik védelemben részesülnek, és hogy rendelkezésükre állnak jogorvoslati lehetőségek az adataikkal kapcsolatos aggályok kezelésére, valamint több ezer vállalkozás számára teszi lehetővé, hogy gazdaságaink és polgáraink javát szolgálva folytassák az Atlanti-óceánon átnyúló kereskedelmet. Az EU–USA adatvédelmi keret az Önnel és az Európai Bizottságban (a továbbiakban: a Bizottság) dolgozó kollégáival folytatott, évek óta tartó szorgos munkát és együttműködést tükrözi. Várakozással tekintünk a Bizottsággal végzett munka folytatása elé annak biztosítása érdekében, hogy e közös rendszer eredményesen működjön.

Az EU–USA adatvédelmi keret az egyének és a vállalkozások számára is jelentős előnyöket nyújt. Először is az uniós polgárok Egyesült Államokba továbbított adatait jelentős adatvédelmi rendelkezésekkel védi. Előírja a részt vevő egyesült államokbeli szervezetek számára, hogy az elveknek megfelelő adatvédelmi szabályzatot dolgozzanak ki; hogy nyilvános kötelezettségvállalást tegyenek az EU–USA adatvédelmi keret elveinek és kiegészítő elveinek (a továbbiakban együttesen: az elvek), valamint az elvek I. mellékletének (az azon feltételeket meghatározó melléklet, amely alapján az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek kötelesek bizonyos, az elvek hatálya alá tartozó személyes adatokkal kapcsolatos fennmaradó követeléseket választottbírói úton rendezni) való megfelelés tekintetében azért, hogy a kötelezettségvállalás az amerikai jog alapján érvényesíthető legyen⁽¹⁾; hogy évente ismételten tanúsítsák megfelelésüket a Minisztériumnak; biztosítsanak ingyenes és független vitarendezési lehetőséget az uniós polgárok számára; és az elvekben felsorolt valamely egyesült államokbeli hatósági szerv (pl. a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság (a továbbiakban: FTC) és a Közlekedési Minisztérium, a továbbiakban: DOT) vagy az elvek jövőbeli mellékletében felsorolt egyesült államokbeli szerv vizsgálati és végrehajtási hatáskörébe kell tartozniuk. Míg egy szervezet öntanúsításra vonatkozó döntése önkéntes, ha egy szervezet nyilvánosan elkötelezi magát az EU–USA adatvédelmi keret mellett, kötelezettségvállalását az Egyesült Államok joga szerint az FTC, a DOT vagy az Egyesült Államok más hivatalos szerve kikényszerítheti attól függően, hogy melyik

⁽¹⁾ Azoknak a szervezeteknek, amelyek öntanúsították az EU–USA adatvédelmi pajzs elveinek való megfelelés iránti kötelezettségvállalásukat, és élni kívánnak az EU–USA adatvédelmi keretben való részvétel előnyeivel, meg kell felelniük az EU–USA adatvédelmi keret elveinek. Az EU–USA adatvédelmi keret elveinek való megfelelésre vonatkozó kötelezettségvállalásnak a lehető leghamarabb, de legkésőbb az elvek hatálybalépésének időpontjától számított három hónapon belül tükröződnie kell a részt vevő szervezetek adatvédelmi szabályzatában. (Lásd az öntanúsítás kiegészítő elvének e) pontját).

szerv rendelkezik joghatósággal a részt vevő szervezet felett. Másodsor, az EU–USA adatvédelmi keret lehetővé teszi az Egyesült Államokban működő vállalatok – többek között az európai vállalatok egyesült államokbeli leányvállalatai – számára, hogy személyes adatokat kapjanak az Európai Unióból a transzatlanti kereskedelmet támogató adatáramlás elősegítése érdekében. Az Egyesült Államok és az Európai Unió közötti adatáramlás a világon a legnagyobb, és alapját képezi az Egyesült Államok és az EU közötti 7,1 billió USD-s gazdasági kapcsolatnak, amely munkahelyek millióit hozta létre az Atlanti-óceán mindkét partján. A transzatlanti adatáramlásra támaszkodó vállalkozások valamennyi ipari ágazatot képviselik, köztük vannak a legnagyobb Fortune 500 listán szereplő cégek, valamint sok kis- és középvállalkozás. A transzatlanti adatáramlás lehetővé teszi az egyesült államokbeli szervezetek számára az áruk, szolgáltatások és munkalehetőségek európai polgárok számára történő nyújtásához szükséges adatok kezelését.

A Minisztérium elkötelezett amellett, hogy szorosan és produktívan együttműködjön uniós partnereinkkel az adatvédelmi keret hatékony igazgatása és felügyelete érdekében. Ez a kötelezettségvállalás tükröződik a Minisztérium által kifejlesztett és folyamatosan tökéletesített különféle erőforrásokban, amelyek segítik a szervezeteket az öntanúsítási folyamat során, továbbá tükröződik az érdekelt felek számára célzott tájékoztatást biztosító honlap létrehozásában, a Bizottsággal és az európai adatvédelmi hatóságokkal az EU–USA adatvédelmi keret fontos elemeit tisztázó iránymutatás kidolgozása céljából folytatott együttműködésben, a szervezetek adatvédelmi kötelezettségeinek jobb megértését elősegítő tájékoztatási tevékenységben, valamint annak felügyeletében és nyomon követésében, hogy a szervezetek megfelelnek-e a keret követelményeinek.

A nagyra becsült uniós partnerekkel való folyamatos együttműködésünk lehetővé teszi a Minisztérium számára, hogy biztosítsa az EU–USA adatvédelmi keret hatékony működését. Az Egyesült Államok kormánya régóta együttműködik a Bizottsággal a közös adatvédelmi elvek előmozdítása érdekében, áthidalva a jogi megközelítéseink közötti különbségeket, valamint előmozdítva a kereskedelmet és a gazdasági növekedést az Európai Unióban és az Egyesült Államokban. Úgy véljük, hogy az EU–USA adatvédelmi keret, amely ennek az együttműködésnek az egyik példája, lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy új megfeleléségi határozatot adjon ki, amely lehetővé teszi a szervezetek számára, hogy az EU–USA adatvédelmi keretet használják a személyes adatok Európai Unióból az Egyesült Államokba történő, az uniós joggal összhangban lévő továbbítására.

Az adatvédelmi keret Kereskedelmi Minisztérium általi igazgatása és felügyelete

A Minisztérium szilárdan elkötelezett az adatvédelmi keret hatékony igazgatása és felügyelete mellett, és megfelelő erőfeszítéseket tesz, valamint megfelelő forrásokat különít el ezen eredmény biztosítása érdekében. A Minisztérium fenntartja és nyilvánosságra hozza azon egyesült államokbeli szervezetek hiteles listáját, amelyek elvégezték az öntanúsítást a Minisztérium felé, és elkötelezték magukat az elvek betartása mellett (a továbbiakban: adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listája); e listát egyrészt a részt vevő szervezetek által benyújtott éves újratanúsítási beadványok alapján, másrészt a szervezetek önkéntes kilépése, a minisztérium eljárásainak megfelelő éves újratanúsítás elmulasztása, vagy a tartós nem megfelelés esetén a szervezetek törlése révén frissít. A Minisztérium vezeti továbbá az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról törölt szervezetek nyilvános és hiteles nyilvántartását, és minden esetben meghatározza a törlés okát. A fent említett hiteles lista és nyilvántartás továbbra is elérhető lesz a Minisztérium adatvédelmi keretre vonatkozó honlapján. Az adatvédelmi keret honlapján jól látható módon ismertetőt helyeznek majd el arra vonatkozóan, hogy az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról törölt szervezet nem állíthatja többé, hogy részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben, vagy megfelel annak, és hogy az EU–USA adatvédelmi keret alapján személyes adatokat kaphat. Az ilyen szervezetnek mindazonáltal továbbra is alkalmaznia kell az elveket az EU–USA adatvédelmi keretben való részvétele során kapott személyes adatokra mindaddig, amíg azokat megőrzi. A Minisztérium – az adatvédelmi keret hatékony igazgatása és felügyelete iránti átfogó és folyamatos elkötelezettségének előmozdítása érdekében – különösen a következőket vállalja:

Öntanúsításra vonatkozó követelmények ellenőrzése

- A Minisztérium a szervezet első öntanúsításának vagy éves újratanúsításának (együttesen: öntanúsítás) véglegesítése, valamint a szervezetnek az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájára való felvétele vagy a listán tartása előtt ellenőrzi, hogy a szervezet teljesítette-e legalább az öntanúsításra vonatkozó kiegészítő elvben meghatározott követelményeket arra vonatkozóan, hogy a szervezetnek milyen információkat kell megadnia a Minisztériumnak benyújtott öntanúsítási beadványában, és kellő időben biztosította-e a megfelelő adatvédelmi szabályzatot, amely tájékoztatja az egyéneket a tájékoztatás elvében felsorolt 13 elem mindegyikéről. A Minisztérium ellenőrzi, hogy a szervezet:

- azonosította-e az öntanúsítást benyújtó szervezetet, valamint az öntanúsító szervezet azon egyesült államokbeli szervezeteit vagy egyesült államokbeli leányvállalatait, amelyek szintén betartják az elveket, és amelyekre a szervezet az öntanúsítást ki kívánja terjeszteni,
- megadta-e a szervezet előírt kapcsolattartási adatait (pl. az öntanúsító szervezeten belül a panaszok, a hozzáférési kérelmek és az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatban felmerülő bármely egyéb kérdés kezeléséért felelős személy(ek) és/vagy egység(ek) elérhetőségi adatai),
- ismertette-e az(oka)t a cél(oka)t, amely(ek)re a szervezet összegyűjti és felhasználja az Európai Unióból kapott személyes adatokat,
- jelezte-e, hogy milyen személyes adatokat kapna az Európai Uniótól az EU–USA adatvédelmi keret alapján, amelyek ezért az öntanúsítás hatálya alá tartoznának,
- ha a szervezet nyilvános honlappal rendelkezik, megadta-e azt a webcímet, ahol a vonatkozó adatvédelmi szabályzat könnyen elérhető az adott honlapon, vagy ha a szervezet nem rendelkezik nyilvános honlappal, átadta-e a Minisztériumnak a vonatkozó adatvédelmi szabályzat egy példányát, és hogy ezt az adatvédelmi szabályzatot az érintett egyének meg tudják-e tekinteni (azaz az érintett munkavállalók, ha a vonatkozó adatvédelmi szabályzat az emberi erőforrásokra vonatkozó adatvédelmi szabályzat, vagy a nagyközönség, ha a vonatkozó adatvédelmi szabályzat nem az emberi erőforrásokra vonatkozó adatvédelmi szabályzat),
- a vonatkozó adatvédelmi szabályzatába kellő időpontban (azaz először csak a beadvánnyal együtt benyújtott adatvédelmi szabályzat tervezetében, ha az első öntanúsításról van szó; egyéb esetekben a végleges, és adott esetben közzétett adatvédelmi szabályzatba) belefoglalt-e egy arra vonatkozó nyilatkozatot, hogy megfelel az elveknek, valamint a Minisztérium adatvédelmi keretre vonatkozó honlapjának címét (pl. a honlapot vagy az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listáját tartalmazó weboldalt) vagy az arra mutató linket,
- megfelelő időpontban belefoglalta-e a vonatkozó adatvédelmi szabályzatába a tájékoztatási elvben meghatározott mind a 12 további felsorolt elemet (pl. annak lehetősége, hogy az érintett uniós polgár bizonyos feltételek mellett kötelező erejű választottbírói eljárást kezdeményezzen; az a követelmény, hogy állami hatóságok jogszerű kérésére – nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési követelmények teljesítése céljából – át kell adni személyes adatokat; valamint a felelőssége harmadik fél részére történő újbóli továbbítás esetén),
- meghatározta-e azt az állami szervet, amelynek hatásköre van a szervezet ellen esetleges tisztességtelen vagy megfélemlítő gyakorlatok, valamint törvénysértések vagy adatvédelmi előírások megsértése miatt benyújtott panaszok kivizsgálására (amelyek felsorolása az elvekben vagy az elvek jövőbeli mellékletében található),
- megadta-e azokat az adatvédelmi programokat, amelyekben a szervezet részt vesz,
- meghatározta-e, hogy az elveknek való megfelelése ellenőrzésére szolgáló módszer (azaz az általa előírandó nyomomonkövetési eljárások) „önértékelés” (azaz szervezeten belüli ellenőrzés) vagy „külső megfeleléségi felülvizsgálat” (azaz harmadik fél általi ellenőrzés), és ha a külső megfeleléségi felülvizsgálatot választotta, azt a harmadik felet is megnevezte-e, amely a felülvizsgálatot elvégezte,
- megjelölte-e azt a megfelelő független jogorvoslati mechanizmust, amely rendelkezésre áll az elvek alapján benyújtott panaszok kezelésére, és megfelelő és ingyenes jogorvoslatot biztosít-e az érintett személy számára.
- Ha a szervezet egy magánszektorbeli alternatív vitarendezési szerv által biztosított független jogorvoslati mechanizmust választott ki, vonatkozó adatvédelmi szabályzatába beillesztette-e az elvek alapján benyújtott megoldatlan panaszok kivizsgálására rendelkezésre álló mechanizmus megfelelő weboldalára vagy panaszbenyújtási űrlapjára mutató hiperlinket vagy internetcímet.
- Amennyiben a szervezetnek vagy kötelessége (az Európai Unióból munkaviszony keretében továbbított emberierőforrás-adatok tekintetében), hogy együttműködjön a megfelelő adatvédelmi hatóságokkal az elvek alapján benyújtott panaszok kivizsgálása és megoldása során, vagy úgy döntött, hogy együttműködik, azzal nyilvánította el kötelezettségét az adatvédelmi hatóságokkal való ezen együttműködés és az általuk ehhez kapcsolódóan kiadott ajánlásoknak való megfelelés mellett, melyek az elveknek való megfelelés érdekében konkrét lépéseket javasolnak.

- A Minisztérium azt is ellenőrzi, hogy a szervezet öntanúsítási beadványa összhangban van-e a vonatkozó adatvédelmi szabályzatával/szabályzataival. Amennyiben egy öntanúsító szervezet ki kívánja terjeszteni a részvételt bármely olyan egyesült államokbeli szervezetre vagy leányvállalatára, amely önálló, releváns adatvédelmi szabályzattal rendelkezik, a Minisztérium felülvizsgálja az érintett szervezetek vagy leányvállalatok vonatkozó adatvédelmi szabályzatait is annak biztosítása érdekében, hogy azok tartalmazzák a tájékoztatási elvben meghatározott valamennyi szükséges elemet.
- A Minisztérium együttműködik az állami szervekkel (pl. FTC és DOT) annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek az öntanúsítási beadványaikban megjelölt megfelelő hatósági szerv joghatósága alá tartoznak-e, amennyiben a Minisztériumnak oka van kételkedni abban, hogy az említett joghatóság alá tartoznak.
- A Minisztérium együttműködik a magánszektor alternatív vitarendezési szerveivel annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek aktív regisztrációval rendelkeznek-e az öntanúsítási beadványaikban meghatározott független jogorvoslati mechanizmus tekintetében; és együttműködik ezekkel a szervekkel annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek aktív regisztrációval rendelkeznek-e az öntanúsítási beadványaikban azonosított külső megfeleléségi felülvizsgálat tekintetében, amennyiben ezek a testületek mindkét típusú szolgáltatást kínálhatnak.
- A Minisztérium együttműködik az általa kiválasztott azon harmadik féllel, amely az adatvédelmi hatóságok testületének díjából (azaz az adatvédelmi hatóságok testülete működési költségeinek fedezésére szolgáló éves díj) begyűjtött pénzeszközök letétkezelőjeként jár el annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek az adott évre megfizették-e ezt a díjat, amennyiben a szervezetek az adatvédelmi hatóságokat jelölték meg megfelelő független jogorvoslati mechanizmusként.
- A Minisztérium együttműködik az általa kiválasztott harmadik féllel, amely az elvek I. mellékletében meghatározott választottbírói eljárásokat lebonyolítja és az ott meghatározott választottbírói alapot kezeli, annak ellenőrzése érdekében, hogy a szervezetek hozzájárultak-e az említett választottbírói alaphoz.
- Amennyiben a Minisztérium a szervezetek öntanúsítási beadványainak felülvizsgálata során problémákat tár fel, tájékoztatja őket arról, hogy minden ilyen kérdést a Minisztérium által meghatározott megfelelő határidőn belül kezelniük kell (?). A Minisztérium arról is tájékoztatni fogja őket, hogy a Minisztérium által meghatározott határidőn belüli reagálás elmulasztása, illetve a Minisztérium eljárásai szerinti öntanúsítás teljesítésének egyéb módon történő elmulasztása ahhoz vezet, hogy az öntanúsítási beadványokat visszavontnak fogják tekinteni, valamint hogy a szervezetnek az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételére vagy az annak való megfelelésére vonatkozó hamis nyilatkozattétel az FTC, a DOT vagy más illetékes kormányzati szerv végrehajtási intézkedésének tárgyát képezheti. A Minisztérium a szervezeti egységek által a Minisztériumnak megadott kapcsolattartási módon tájékoztatja a szervezeteket.

Az elvekhez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó alternatív vitarendezési szervekkel való együttműködés elősegítése

- A Minisztérium együttműködik a független jogorvoslati mechanizmusokat biztosító, magánszektorbeli alternatív vitarendezési szervekkel – amelyeket igénybe lehet venni az elvek alapján benyújtott megoldatlan panaszok kivizsgálására –, annak ellenőrzése céljából, hogy azok megfelelnek-e legalább a vitarendezésről és a végrehajtásról szóló kiegészítő elvben meghatározott követelményeknek. A Minisztérium ellenőrzi, hogy a testületek:
 - tájékoztatást nyújtanak az elvekről és az adott mechanizmus által az EU–USA adatvédelmi keretben nyújtott szolgáltatásokról, amely tájékoztatásnak magában kell foglalnia az alábbiakat: 1. az elvek független jogorvoslati mechanizmusokra vonatkozó követelményeire vonatkozó információk vagy az e követelményekre mutató hiperlink, 2. a Minisztérium adatvédelmi keretre vonatkozó honlapjára mutató hiperlink, 3. arra vonatkozó információ, hogy az EU–USA adatvédelmi keret szerinti vitarendezési szolgáltatásai ingyenesek az egyének számára, 4. annak leírása, hogy az elvekkel kapcsolatos panaszok hogyan nyújthatók be, 5. az elvekkel kapcsolatos panaszok feldolgozásának határideje, és 6. a lehetséges jogorvoslatok körének leírása. A Minisztérium időben értesíti a szerveket az adatvédelmi keret Minisztérium általi felügyeletében és igazgatásában bekövetkezett lényeges változásokról, amennyiben ilyen változások küszöbön állnak vagy már megtörténtek, és ezek a változások relevánsak a testületek által az EU–USA adatvédelmi keretben betöltött szerep szempontjából,

(?) Pl. ami az újratanúsítást illeti, az az elvárás, hogy a szervezetek 45 napon belül foglalkozzanak az összes ilyen kérdéssel, kivéve, ha a Minisztérium egyéb megfelelő időkeretet határoz meg.

- éves jelentést tesznek közzé, amely összesített statisztikákat tartalmaz vitarendezési szolgáltatásairól, amelyek a következőket tartalmazzák: 1. a jelentéstételi év folyamán beérkezett, az elvekkel kapcsolatos panaszok teljes száma, 2. a beérkezett panaszok típusa, 3. a vitarendezés minőségével kapcsolatos intézkedések, például a panaszok feldolgozásához igénybe vett idő hossza, valamint 4. a beérkezett panaszok eredménye, nevezetesen az alkalmazott jogorvoslatok és szankciók száma és típusa. A Minisztérium konkrét, kiegészítő iránymutatást nyújt a szervezeteknek arra vonatkozóan, hogy milyen információkat kell szolgáltatniuk az említett éves jelentésekben, részletezve a követelményeket (pl. azon konkrét kritériumok felsorolása, amelyeknek a panasznak meg kell felelnie ahhoz, hogy az éves jelentésben az elvekhez kapcsolódó panaszként lehessen feltüntetni), valamint meghatározza a szervezet által szolgáltatandó egyéb információ típusokat (pl. ha a szerv az elvekkel kapcsolatos ellenőrzési szolgáltatást is nyújt, annak leírása, hogy a szerv hogyan kerüli el a tényleges vagy potenciális összeférhetetlenséget olyan helyzetekben, amikor ugyanazon szervezetnek ellenőrzési szolgáltatásokat és vitarendezési szolgáltatásokat is nyújt). A Minisztérium által nyújtott kiegészítő iránymutatás azt az időpontot is meghatározza, ameddig a szervezet éves jelentéseit az adott jelentéstételi időszakra vonatkozóan közzé kell tenni.

Azon szervezetek nyomon követése, amelyek töröltetni kívánják magukat vagy amelyeket töröltek az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról

- Ha egy szervezet ki kíván lépni az EU–USA adatvédelmi keretből, a Minisztérium megköveteli, hogy a szervezet minden vonatkozó adatvédelmi szabályzatról töröljön minden olyan, az EU–USA adatvédelmi keretre való hivatkozást, amely arra utal, hogy továbbra is részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben, és hogy az EU–USA adatvédelmi keret alapján személyes adatokat kaphat (lásd a Minisztérium azon kötelezettségvállalásának leírását, hogy feltárja a részvételre vonatkozó hamis állításokat). A Minisztérium azt is előírja, hogy a szervezet töltsön ki és nyújtson be megfelelő kérdőívet a Minisztériumnak a következők igazolása céljából:
 - a kilépési szándéka,
 - az alább felsoroltak közül melyiket fogja tenni az EU–USA adatvédelmi keret alapján, a keretben való részvétele során kapott személyes adatokkal: a) megőrzi ezeket az adatokat, továbbra is alkalmazza az elveket ezekre az adatokra, és évente megerősíti a Minisztérium felé az elvek ezen adatokra való alkalmazására vonatkozó kötelezettségvállalását, b) megőrzi ezeket az adatokat, és „megfelelő” védelmet biztosít ezek számára más engedélyezett módon, vagy c) az összes ilyen adatot egy meghatározott időpontig visszaküldi vagy törli, valamint
 - a szervezeten belül ki szolgál majd állandó kapcsolattartó pontként az elvekkel kapcsolatos kérdésekben.
- Ha a szervezet a fenti a) pontban leírtakat választotta, a Minisztérium azt is elő fogja írni számára, hogy a kilépését követően évente (azaz a kilépés első évfordulójáig, valamint minden ezt követő évfordulóig mindaddig, amíg a szervezet más engedélyezett módon „megfelelő” védelmet biztosít a szóban forgó adatoknak, vagy amíg vissza nem küldi vagy törli az összes ilyen adatot, és erről értesíti a Minisztériumot) töltsön ki és nyújtson be a Minisztériumnak a megfelelő kérdőívet annak ellenőrzésére, hogy mit tett ezekkel a személyes adatokkal, mit fog tenni azokkal a személyes adatokkal, amelyeket továbbra is megőriz, és a szervezeten belül ki szolgál majd állandó kapcsolattartó pontként az elvekkel kapcsolatos kérdésekben.
- Ha egy szervezet hagyta, hogy lejárvon az öntanúsítása (azaz nem végezte el az elvek betartására vonatkozó éves újratanúsítását, és nem törölték az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról más okból, például kilépés miatt), a Minisztérium utasítja, hogy töltsön ki és nyújtson be egy megfelelő kérdőívet a Minisztériumnak annak igazolása érdekében, hogy ki akar-e lépni a keretből vagy az újratanúsítást választja:
 - és ha ki kíván lépni, igazolnia kell továbbá, hogy mit fog tenni azokkal a személyes adatokkal, amelyeket az EU–USA adatvédelmi keretben való részvétele során kapott az EU–USA adatvédelmi keret alapján (lásd az előző leírást arról, hogy a szervezetnek mit kell igazolnia, ha ki kíván lépni),
 - és amennyiben az újratanúsítást választja, igazolnia kell továbbá, hogy tanúsítási státuszának lejártát követően alkalmazta-e az elveket az EU–USA adatvédelmi keret alapján kapott személyes adatokra, és tisztáznia kell, hogy milyen lépéseket fog tenni az újratanúsítását késleltető lezáratlan kérdések kezelése érdekében.

- Ha egy szervezetet az alábbi okok bármelyike miatt törölnék az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról: a) az EU–USA adatvédelmi keretből való kilépés, b) az elveknek való megfelelés éves újratanúsításának elmulasztása (azaz az éves újratanúsítási folyamatot elkezdte, de nem végezte el időben, vagy meg sem indította), vagy c) „tartós meg nem felelés” miatt, a Minisztérium értesítést küld a szervezet öntanúsítási beadványában megjelölt kapcsolattartó(k)nak, amelyben megjelöli a törlés okát és kifejti, hogy a szervezet a továbbiakban nem tehet arra vonatkozó kifejezett vagy hallgatólagos állításokat, hogy részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben vagy megfelel a keret elveinek, és hogy a keret alapján személyes adatokat kaphat. Az értesítés – amelynek a törlés okának megfelelően a fentiekben túl mást is tartalmazhat – arra is kitér, hogy azon szervezetekkel szemben, amelyek megtévesztő módon nyilatkoznak az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételükről vagy az annak való megfelelésről, ideértve azt is, ha az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listájáról való törlésüket követően kijelentik, hogy részt vesznek az EU–USA adatvédelmi keretben, az FTC, a Közlekedési Minisztérium vagy más illetékes kormányzati szerv végrehajtási intézkedést foganatosíthat.

Hamis részvételi nyilatkozatok keresése és kezelése

- Ha egy szervezet: a) kilép az EU–USA adatvédelmi keretből, b) elmulasztja az elveknek való megfelelés éves újratanúsítását (azaz az éves újratanúsítási folyamatot elkezdte, de nem végezte el időben, vagy meg sem indította), vagy c) pl. „tartós meg nem felelés” miatt törölték a részt vevő szervezetek listájáról, vagy d) nem nyújtja be az elveknek való megfelelésére vonatkozó első öntanúsítást (azaz elkezdte, de nem végezte el időben az első öntanúsítási folyamatot), a Minisztérium folyamatosan hivatalból ellenőrzi, hogy a szervezet releváns közzétett adatvédelmi szabályzatai közül egy sem tartalmaz arra vonatkozó hivatkozásokat, hogy a szervezet részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben, és hogy az EU–USA adatvédelmi keret alapján személyes adatokat kaphat. Amennyiben a Minisztérium megállapítja, hogy az ilyen hivatkozásokat nem törölték, a Minisztérium figyelmezteti a szervezetet, hogy a Minisztérium adott esetben a megfelelő hatóságnak továbbítja az ügyet esetleges végrehajtási intézkedés céljából, amennyiben a szervezet továbbra is megtévesztő módon azt állítja, hogy részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben. A Minisztérium a szervezet által a Minisztérium számára megjelölt kapcsolattartási módon, vagy szükség esetén más megfelelő módon tájékoztatja a szervezetet. Ha a szervezet nem távolítja el a hivatkozásokat, és nem igazolja önként az EU–USA adatvédelmi keretnek való megfelelését a Minisztérium eljárásaival összhangban, a Minisztérium hivatalból az FTC, a DOT vagy más megfelelő végrehajtási hatóság elé utalja az ügyet, vagy más megfelelő intézkedést tesz az EU–USA adatvédelmi keret tanúsító védjegye megfelelő használatának biztosítása érdekében;
- A Minisztérium további erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy azonosítsa az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételre vonatkozó hamis állításokat és az EU–USA adatvédelmi keret tanúsító védjegyek helytelen használatát, többek között olyan szervezetek esetében, amelyek a fentebb leírt szervezetekkel ellentétben még egyszer sem kezdték meg az öntanúsítási eljárást (ilyen erőfeszítés lehet pl. az arra irányuló megfelelő internetes keresés, hogy a szervezetek adatvédelmi szabályzatában szerepelnek-e az EU–USA adatvédelmi keretre való hivatkozások). Amennyiben ezen erőfeszítéseknek köszönhetően a Minisztérium megállapítja, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételre vonatkozóan hamis állításokat tüntettek fel, és jogtalanul használták a keret tanúsító védjegyét, a Minisztérium figyelmezteti a szervezetet, hogy a Minisztérium adott esetben a megfelelő hatóságnak továbbítja az ügyet esetleges végrehajtási intézkedés céljából, amennyiben a szervezet továbbra is megtévesztő módon azt állítja, hogy részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben. A Minisztérium a szervezet által a Minisztérium számára megjelölt kapcsolattartási módon (ha van ilyen), vagy szükség esetén más megfelelő módon tájékoztatja a szervezetet. Ha a szervezet nem távolítja el a hivatkozásokat, és nem igazolja önként az EU–USA adatvédelmi keretnek való megfelelését a Minisztérium eljárásaival összhangban, a Minisztérium hivatalból az FTC, a DOT vagy más megfelelő végrehajtó szerv elé utalja az ügyet, vagy más megfelelő intézkedést tesz az EU–USA adatvédelmi keret tanúsító védjegye megfelelő használatának biztosítása érdekében;
- a Minisztérium haladéktalanul felülvizsgálja és kezeli az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételre vonatkozó hamis állításokkal kapcsolatos, a Minisztériumhoz beérkező – specifikus és nem komolytalan – panaszokat (*mint pl.* az adatvédelmi hatóságoktól, a magánszektorbeli alternatív vitarendezési szervek által biztosított független jogorvoslati mechanizmusoktól, az érintettektől, az uniós és egyesült államokbeli vállalkozásoktól, valamint más típusú harmadik felektől kapott panaszok), valamint
- a Minisztérium egyéb megfelelő korrekciós intézkedéseket is megtehet. A Minisztériumnak adott megtévesztő közlések a hamis nyilatkozatokról szóló törvény (18 U. S. C. § 1001) alapján perelhetők.

Az adatvédelmi keret rendszeres, hivatalból történő megfelelőségfelülvizsgálata és értékelése

- a Minisztérium folyamatos erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy nyomon kövesse az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek tényleges megfelelését, és ezáltal azonosítsa azokat a problémákat, amelyek további intézkedést igényelhetnek. A Minisztérium hivatalból rutinszerű helyszíni ellenőrzéseket végez véletlenszerűen kiválasztott, az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezeteknél, valamint eseti helyszíni ellenőrzéseket végez az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő egyes konkrétan meghatározott szervezeteknél, amennyiben azoknál potenciális megfelelési hiányosságokat azonosítanak (pl. harmadik felek által a Minisztérium tudomására hozott esetleges megfelelési hiányosságok) a következők ellenőrzése céljából: a) az EU–USA adatvédelmi kerettel összefüggésben felmerülő panaszok, hozzáférési kérelmek és egyéb kérdések kezeléséért felelős kapcsolattartó pont(ok) rendelkezésre állnak-e, b) adott esetben az, hogy a szervezet nyilvános adatvédelmi szabályzata a nyilvánosság számára könnyen hozzáférhető legyen mind a szervezet nyilvános honlapján, mind az adatvédelmi keretbe tartozó szervezetek listáján található hiperlinken keresztül, c) a szervezet adatvédelmi szabályzata továbbra is megfelel az elvekben leírt öntanúsítási követelményeknek, és d) a szervezet által azonosított független jogorvoslati mechanizmus rendelkezésre áll az EU–USA adatvédelmi keret alapján benyújtott panaszok kezelésére. A Minisztérium emellett aktívan nyomon fogja követni az olyan beszámolókról szóló híreket, amelyek hiteles bizonyítékot szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő egyes szervezetek nem felelnek meg a követelményeknek,
- a megfelelőségi felülvizsgálat részeként a Minisztérium előírja, hogy az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet töltsön ki és nyújtson be részletes kérdőívet a minisztériumnak, amennyiben: a) a Minisztérium konkrét lényegi panaszt kap az elvek szervezet általi teljesítésével kapcsolatban, b) a szervezet nem reagál megfelelő módon a Minisztérium EU–USA adatvédelmi keretre vonatkozó információkkal kapcsolatos megkeresésére, vagy c) hitelt érdemlő bizonyíték van arra, hogy a szervezet nem teljesíti az EU–USA adatvédelmi kerettel összefüggésben tett kötelezettségvállalásait. Amennyiben a Minisztérium ilyen részletes kérdőívet küldött egy szervezetnek, és a szervezet nem ad kielégítő választ a kérdőívre, a Minisztérium tájékoztatja a szervezetet arról, hogy adott esetben az ügyet az illetékes hivatalhoz utalja esetleges végrehajtási intézkedés céljából, ha a Minisztérium nem kap kellő időben kielégítő választ a szervezettől. A Minisztérium a szervezet által a Minisztérium számára megjelölt kapcsolattartási módon, vagy szükség esetén más megfelelő módon tájékoztatja a szervezetet. Ha a szervezet nem ad kellő időben kielégítő választ, a Minisztérium hivatalból az FTC, a DOT vagy más megfelelő végrehajtási szerv elé utalja az ügyet, vagy más megfelelő intézkedést tesz a megfelelés biztosítása érdekében. A Minisztérium adott esetben tanácskozik az illetékes adatvédelmi hatóságokkal az ilyen megfelelőség-felülvizsgálatokról, valamint
- a Minisztérium rendszeres időközönként értékelni fogja az adatvédelmi keret igazgatását és felügyeletét annak biztosítása érdekében, hogy a nyomkövetési erőfeszítései – beleértve a keresőeszközök használatával tett ilyen erőfeszítéseket is (pl. az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek adatvédelmi szabályzataira mutató, meghibásodott linkek ellenőrzése) – alkalmasak legyenek a meglévő problémák és az újonnan felmerülő problémák kezelésére.

Az adatvédelmi keret honlapjának célközönségre szabása

A Minisztérium az adatvédelmi keret honlapját az alábbi célközönségre szabja: uniós polgárok, uniós vállalkozások, egyesült államokbeli vállalkozások és adatvédelmi hatóságok. A közvetlenül uniós polgárokat és uniós vállalkozásokat célzó anyagok szerepeltetése számos módon megkönnyíti az átláthatóságot. Az uniós polgárok számára a honlap egyértelműen ismertetni fogja a következőket: 1. az EU–USA adatvédelmi keret által az uniós polgárok számára biztosított jogok, 2. az uniós polgárok rendelkezésére álló jogorvoslati mechanizmusok, amennyiben úgy vélik, hogy egy szervezet megszegte az elvek betartására vonatkozó kötelezettségvállalását, és 3. hogyan lehet információkat találni egy szervezet EU–USA adatvédelmi keret szerinti öntanúsításával kapcsolatban. Az uniós vállalkozások számára meg fogja könnyíteni a következők ellenőrzését: 1. egy szervezet részt vesz-e az EU–USA adatvédelmi keretben, 2. a szervezet EU–USA adatvédelmi keret szerinti öntanúsítása által lefedett információk típusa, 3. az érintett információkra vonatkozó adatvédelmi szabályzat, valamint 4. a szervezet által az elvek betartásának ellenőrzésére alkalmazott módszer. Az egyesült államokbeli vállalkozások számára a honlap egyértelműen ismertetni fogja a következőket: 1. az EU–USA adatvédelmi keretben való részvétel előnyei, 2. hogyan lehet csatlakozni az EU–USA adatvédelmi kerethez, valamint hogyan lehet megújítani a tanúsítást az EU–USA adatvédelmi keretben és hogyan lehet kilépni onnan, valamint 3. hogyan kezeli és juttatja érvényre az Egyesült Államok az EU–USA adatvédelmi keretet. A közvetlenül az adatvédelmi hatóságoknak szánt anyagok (pl. a Minisztérium adatvédelmi hatóságok számára kijelölt kapcsolattartó pontjára vonatkozó információk, valamint az FTC honlapján az elvekkel kapcsolatos tartalomra mutató hiperhivatkozás) beillesztése elősegíti majd az együttműködést és az átláthatóságot. A Minisztérium továbbá eseti alapon együttműködik a Bizottsággal és az Európai Adatvédelmi Testülettel (EDPB) annak érdekében is, hogy további aktuális anyagokat (pl. a gyakran feltett kérdésekre adott válaszokat) dolgozzon ki az adatvédelmi keret weboldalán való felhasználásra, ahol az ilyen információk megkönnyítik az adatvédelmi keret hatékony igazgatását és felügyeletét.

Az adatvédelmi hatóságokkal folytatott együttműködés előmozdítása

Az adatvédelmi hatóságokkal folytatott együttműködés lehetőségeinek bővítése érdekében a Minisztérium kijelölt kapcsolattartó pontot tart fenn a Minisztériumban, aki kapcsolattartóként jár el az adatvédelmi hatóságok felé. Azokban az esetekben, amikor egy adatvédelmi hatóság úgy gondolja, hogy egy, az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezet nem teljesíti az elveket, beleértve azt az esetet, amikor egy uniós polgár panaszt nyújtott be, az adatvédelmi hatóság kapcsolatba léphet majd a Minisztérium kijelölt kapcsolattartó pontjával a szervezet további felülvizsgálatra történő bejelentése érdekében. A Minisztérium megtesz minden tőle telhetőt az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezettel kapcsolatos panasz megoldásának elősegítése érdekében. A panasz kézhezvételétől számított 90 napon belül a Minisztérium tájékoztatást ad az adatvédelmi hatóságnak az aktuális helyzetről. Az erre a célra kijelölt kapcsolattartó pont olyan szervezetekkel kapcsolatos bejelentéseket is kap, amelyek hamisan nyilatkoznak arról, hogy részt vesznek az EU–USA adatvédelmi keretben. A kijelölt kapcsolattartó nyomon követi az adatvédelmi hatóságoknak a Minisztériumhoz küldött bejelentéseit, és a Minisztérium az alább leírt közös felülvizsgálat során jelentést ad ki az adott évben általa kapott panaszok összegzéséről. A kijelölt kapcsolattartó pont segít az adatvédelmi hatóságoknak az adott szervezet öntanúsítására vagy az EU–USA adatvédelmi keretben való korábbi részvételére vonatkozó információk keresésében, és válaszol az adatvédelmi hatóságoknak az EU–USA adatvédelmi keret adott követelményeinek megvalósításával kapcsolatos megkereséseire. A Minisztérium együtt fog működni a Bizottsággal és az Európai Adatvédelmi Testülettel az adatvédelmi hatóságok testületét érintő eljárási és igazgatási kérdésekben is, ideértve többek között az adatvédelmi hatóságok testületének díjából beszedett pénzeszközök elosztására vonatkozó megfelelő eljárások kialakítását. Tudomásul vesszük, hogy a Bizottság együtt fog működni a Minisztériummal az ezen eljárásokkal kapcsolatban esetlegesen felmerülő kérdések megoldásának megkönnyítése érdekében. Továbbá a Minisztérium anyagokat biztosít az adatvédelmi hatóságoknak az EU–USA adatvédelmi keret vonatkozásában, hogy azokat megjelenítsék a saját honlapjukon az uniós polgárok és uniós vállalkozások számára az átláthatóság növelése érdekében. Az EU–USA adatvédelmi keret és az általa keletkeztetett jogok és felelőségek jobb ismerete elősegíti a felmerülő problémák azonosítását azok megfelelő kezelése érdekében.

Az elvek I. melléklete szerinti kötelezettségvállalásainak teljesítése

A Minisztérium teljesíti az elvek I. melléklete szerinti kötelezettségvállalásait, beleértve a Bizottság által a függetlenség, feddhetetlenség és szakértelem alapján kiválasztott választottbírák jegyzékének vezetését; valamint adott esetben annak a harmadik félnek a támogatását, amelyet a Minisztérium az elvek I. melléklete szerinti választottbírói eljárások lebonyolítására és az ugyanezen mellékletben meghatározott választottbírói alap kezelésére kiválaszt (³). A Minisztérium együttműködik a harmadik féllel többek között annak ellenőrzése érdekében, hogy a harmadik fél fenntart-e a választottbírói eljárásra vonatkozó iránymutatást tartalmazó honlapot, amely iránymutatás többek között a következőkre terjed ki: 1. az eljárás megindításának és a dokumentumok benyújtásának módja, 2. a Minisztérium által vezetett választottbírói névjegyzék, valamint a választottbírák e jegyzékből való kiválasztásának módja, 3. a Minisztérium és a Bizottság által elfogadott irányadó választottbírói eljárások és választottbírói magatartási kódex (⁴), valamint 4. a választottbírák díjainak beszedése és kifizetése. Továbbá a Minisztérium együttműködik e harmadik féllel a választottbírói alap működésének felülvizsgálata céljából, beleértve azt is, hogy szükséges-e a hozzájárulások összegének vagy a választottbírói költségek plafonjának (vagyis maximális összegének) a kiigazítása, és megvizsgálja többek között a választottbírói eljárások számát, valamint költségeit és időzítését, szem előtt tartva, hogy az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek számára a hozzájárulás ne jelentsen túlzott pénzügyi terhet. A Minisztérium értesíti a Bizottságot a harmadik féllel együtt végzett ezen felülvizsgálatok eredményéről, és előzetesen értesíti a Bizottságot a hozzájárulások összegének esetleges kiigazításáról.

Az EU–USA adatvédelmi keret működésére irányuló közös felülvizsgálatok lefolytatása

A Minisztérium és adott esetben más hatóságok rendszeres időközönként találkoznak a Bizottsággal, az érdekelt adatvédelmi hatóságokkal és az Európai Adatvédelmi Testület megfelelő képviselőivel, ahol a Minisztérium naprakész tájékoztatást nyújt az EU–USA adatvédelmi keretről. Az ülések keretében megvitatják az adatvédelmi keret működésével, végrehajtásával, felügyeletével és érvényre juttatásával kapcsolatos aktuális kérdéseket. Az üléseken adott esetben megvitatnak kapcsolódó témákat is, például az EU–USA adatvédelmi keret szerinti biztosítékok hatálya alá tartozó egyéb adattovábbítási mechanizmusokat.

(³) A Minisztérium a Nemzetközi Vitarendezési Központot (a továbbiakban: ICDR), az Amerikai Választottbírói Szövetség (a továbbiakban: AAA) nemzetközi divízióját (a továbbiakban együttesen: ICDR-AAA) választotta ki az elvek I. melléklete szerinti választottbírói eljárások lebonyolítására és az ugyanazon mellékletben meghatározott választottbírói alap kezelésére.

(⁴) 2017. szeptember 15-én a Minisztérium és a Bizottság megállapodott az elvek I. mellékletében ismertetett kötelező erejű választottbírói eljárásokra vonatkozó választottbírói szabályok elfogadásáról, valamint a választottbírák magatartási kódexéről, amely összhangban van a kereskedelmi választottbírákra vonatkozó általánosan elfogadott etikai normákkal és az elvek I. mellékletével. A Minisztérium és a Bizottság megállapodott abban, hogy kiigazítják a választottbírói szabályokat és a magatartási kódexet, hogy azok tükrözzék az EU–USA adatvédelmi keret szerinti frissítéseket, és a Minisztérium együtt fog működni az ICDR-AAA-vel e frissítések elvégzése érdekében.

Tájékoztatás a jogszabályi fejleményekről

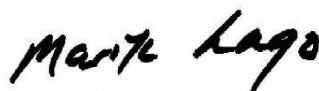
A Minisztérium észszerű erőfeszítéseket tesz arra, hogy tájékoztassa a Bizottságot az Egyesült Államok jogában bekövetkező lényeges fejleményekről, amennyiben azok relevánsak az EU–USA adatvédelmi keret szempontjából az adatvédelem, valamint az Egyesült Államok hatóságainak a személyes adatokhoz való hozzáférése és azt követő használatára vonatkozó korlátozások és biztosítékok terén.

Az Egyesült Államok kormányának hozzáférése a személyes adatokhoz

Az Egyesült Államok kiadta a 14086. sz. elnöki rendeletet (az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről) és a Szövetségi Rendelet Kódexe 28. címének – az Adatvédelmi Felülvizsgálati Bíróság (DPRC) létrehozása céljából egyes igazságügyi minisztériumi rendeleteket módosító – 201. szakaszát (28 CFR part 201), amelyek erős védelmet biztosítanak a személyes adatok számára az adatokhoz való nemzetbiztonsági célú kormányzati hozzáférés tekintetében. Ez a védelem a következőket foglalja magában: a személyes adatok védelmére és a polgári szabadságjogokra vonatkozó biztosítékok megerősítése annak biztosítása érdekében, hogy az USA meghatározott nemzetbiztonsági célok elérésére irányuló jelfelderítési tevékenységei szükségesek és arányosak legyenek; új jogorvoslati mechanizmus létrehozása független és kötelező erejű hatáskörrel; valamint az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire irányuló jelenlegi szigorú és többszintű felügyelet megerősítése. E védelem révén az uniós magánszemélyek egy új, többszintű jogorvoslati mechanizmus keretében kérhetnek jogorvoslatot, amely magában foglal egy független DPRC-t, amely az Egyesült Államok kormányától független kiválasztott személyekből állna, akik teljesen önállóan járhatnak el a keresetek elbírálása és szükség esetén a korrekciós intézkedések irányítása tekintetében. A Minisztérium nyilvántartást fog vezetni azokról az uniós állampolgárokról, akik a 14086. sz. elnöki rendelet és a CFR 28. címének 201. szakasza szerinti megfelelőnek minősülő panaszt nyújtanak be. E levél kelte után öt évvel, majd azt követően ötévente a Minisztérium felveszi a kapcsolatot az érintett szervekkel a tekintetben, hogy a megfelelőnek minősülő panaszok vagy a DPRC-hez benyújtott felülvizsgálati kérelmek felülvizsgálatára vonatkozó információk minősítését megszüntették-e. Amennyiben az ilyen információk minősítését megszüntették, a Minisztérium együttműködik az illetékes adatvédelmi hatósággal az uniós polgár tájékoztatása céljából. Ezek a fejlesztések megerősítik, hogy az Egyesült Államokba továbbított uniós személyes adatokat az adatokhoz való kormányzati hozzáférésre vonatkozó uniós jogi követelményekkel összhangban fogják kezelni.

Az elvek, a 14086. sz. elnöki rendelet, a CFR 28. címének 201. szakasza, valamint a kísérőlevelek és anyagok – köztük a Minisztériumnak az adatvédelmi keret igazgatására és felügyeletére vonatkozó kötelezettségvállalásai – alapján azt várjuk, hogy a Bizottság úgy dönt, hogy az EU–USA adatvédelmi keret megfelelő védelmet biztosít az uniós jogszabályok értelmében, és az Európai Unióból jövő adattovábbítás folytatódik azon szervezetek felé, amelyek részt vesznek az EU–USA adatvédelmi keretben. Arra is számítunk, hogy az uniós általános szerződési feltételek vagy az uniós kötelező erejű vállalati szabályok alapján az egyesült államokbeli szervezetek részére történő adattovábbítást e feltételek és szabályok tovább könnyítik.

Üdvözlettel:

Marisa LAGO

IV. MELLÉKLET

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK
Szövetségi Kereskedelmi Bizottság
Washington, 20580

Elnöki hivatal

2023. június 9.

Didier REYNDERS
jogérvényesülésért felelős biztos
Európai Bizottság
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Brüsszel
Belgium

Tisztelt Reynders biztos úr!

Az Egyesült Államok Szövetségi Kereskedelmi Bizottsága (a továbbiakban: FTC) nagyra értékeli azt a lehetőséget, hogy az EU–USA adatvédelmi keret elveivel összefüggésben éljen jogérvényesítési szerepével. Az FTC régóta elkötelezett a fogyasztók és a személyes adatok határokon átnyúló védelme mellett, és elkötelezettek vagyunk az adatvédelmi keret kereskedelmi ágazati vonatkozásainak érvényre juttatása mellett. Az FTC 2000 óta tölti be ezt a szerepet az Egyesült Államok és az EU közötti védett adatkikötőre vonatkozó keretrendszerrel, 2016 óta pedig az EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszerrel kapcsolatban ⁽¹⁾. 2020. július 16-án az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) érvénytelenítette az Európai Bizottságnak EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszer alapjául szolgáló megfelelőségi határozatát az FTC által érvényre juttatott kereskedelmi elvektől eltérő kérdések alapján. Az Egyesült Államok és az Európai Bizottság azóta tárgyalásokat folytatott az EU–USA adatvédelmi keretről az EUB ítéletét követően kialakult helyzet kezelése érdekében.

Ezúton megerősítem, hogy az FTC elkötelezett az EU–USA adatvédelmi keret elveinek szigorú érvényesítése mellett. Ezen belül is megerősítjük elkötelezettségünket három kulcsfontosságú területen: 1. megkeresések soron kívüli kezelése és vizsgálatok, 2. végzések kibocsátása és nyomon követése, valamint 3. az uniós adatvédelmi hatóságokkal folytatott végrehajtási együttműködés.

I. Bevezetés

a. Az FTC-nek az adatvédelem végrehajtásával és az adatvédelmi szabályzattal kapcsolatos munkája

Az FTC széles körű polgári jogi végrehajtási jogkörrel rendelkezik a fogyasztóvédelem és a kereskedelem területén a verseny elősegítése érdekében. A fogyasztóvédelmi jogkörének részeként az FTC a jogszabályok széles körét hajtja végre a fogyasztók és adataik védelme és biztonsága érdekében. Az FTC által végrehajtott elsődleges törvény, az FTC-törvény tiltja

⁽¹⁾ Edith Ramirez elnök levele Věra Jourovának, az Európai Bizottság jogérvényesülésért, fogyasztópolitikáért és nemek közötti esélyegyenlőségért felelős biztosának az új EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszerének a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság általi érvényesítéséről (2016. február 29.), *elérhető a következő internetcímen*: <https://www.ftc.gov/legal-library/browse/cases-proceedings/public-statements/letter-chairwoman-edith-ramirez-vera-jourova-commissioner-justice-consumers-gender-equality-european>. Az FTC korábban kötelezettséget vállalt az USA–EU védett adatkikötő program érvényre juttatására is. Robert Pitofsky, az FTC elnökének levele John Mogg, az Európai Bizottság Belső Piaci Főigazgatóságának igazgatója részére (2000. július 14.), *elérhető a következő címen*: <https://www.federalregister.gov/documents/2000/07/24/00-18489/issuance-of-safe-harbor-principles-and-transmission-to-european-commission> Jelen levél a korábbi kötelezettségvállalások helyébe lép.

a kereskedelemben végrehajtott vagy arra kiható „tisztességtelen” vagy „megtévesztő” cselekedeteket vagy gyakorlatokat ⁽²⁾. Az FTC olyan ágazati törvényeket is végrehajt, amelyek védik az egészségügyi, hitellel és más pénzügyi kérdésekkel kapcsolatos, valamint a gyermekekkel kapcsolatos online információkat, és ezen törvények mindegyikéhez végrehajtási rendeleteket bocsátott ki ⁽³⁾.

Az FTC a közelmúltban számos kezdeményezést indított a személyes adatok védelmével kapcsolatos munkánk megerősítésére. 2022 augusztusában az FTC bejelentette, hogy a káros kereskedelmi felügyelet és a nem eléggé szigorú adatbiztonság elleni fellépést célzó szabályok elfogadását mérlegeli ⁽⁴⁾. A projekt célja, hogy megbízható nyilvános nyilvántartást hozzon létre, amely információt ad arról, hogy az FTC-nek ki kell-e dolgoznia a kereskedelmi felügyeleti és adatbiztonsági gyakorlatokkal kapcsolatos szabályokat, és hogy e szabályoknak milyenek kellene lenniük. Üdvözlünk az uniós érdekelt felek ezzel és más kezdeményezésekkel kapcsolatos észrevételeit.

Az adatvédelmi kongresszusainkon továbbra is vezető kutatók gyűlnek össze, hogy megvitassák a fogyasztók adatainak védelmével és az adatbiztonsággal kapcsolatos legújabb kutatásokat és tendenciákat. Javítottuk hatóságunk azon képességét is, hogy lépést tartson a technológiai fejlődéssel, amely az adatvédelmi munkánk nagy részének központi elemét képezi, és egyre több technológiai szakértőből és interdiszciplináris kutatóból álló csapatot építünk ki. Amint azt Ön is tudja, bejelentettük, hogy közös párbeszédre kerül sor Önnel és az Európai Bizottságnál dolgozó kollégáival, amely olyan, a személyes adatok védelmével kapcsolatos témákat foglal magában, mint például a sötét megoldások és a széles körű adatgyűjtés által jellemzett üzleti modellek ⁽⁵⁾. A közelmúltban egy jelentést is benyújtottunk a Kongresszus számára, amelyben figyelmeztettünk a Kongresszus által azonosított online veszélyek mesterséges intelligencia (MI) révén történő kezelésének veszélyeire. Ebben a jelentésben aggályokat fogalmaztunk meg a pontatlansággal, a torzítással, a hátrányos megkülönböztetéssel és a kereskedelmi célú leplezett megfigyeléssel kapcsolatban ⁽⁶⁾.

b. Az Egyesült Államok által az uniós fogyasztóknak nyújtott jogi védelem

Az EU–USA adatvédelmi keret az Egyesült Államok tágabb adatvédelmi környezetében fog működni, amely többféle módon is védi az uniós fogyasztókat. Az FTC-törvényben szereplő, a tisztességtelen vagy megtévesztő cselekményekre és gyakorlatokra vonatkozó tilalom nem korlátozódik az egyesült államokbeli fogyasztók egyesült államokbeli vállalatokkal szembeni védelmére, mivel kiterjed azokra a gyakorlatokra is, amelyek 1. észszerűen előrelátható kárt okoznak vagy okozhatnak az Egyesült Államokon belül, illetve 2. az Egyesült Államokban történő érdemi cselekményt foglalnak magukban. Ezenkívül a külföldi fogyasztók védelme során az FTC igénybe vehet minden olyan jogorvoslatot, amely rendelkezésre áll a belföldi fogyasztók védelmére ⁽⁷⁾.

Az FTC más célzott jogszabályokat is végrehajt, amelyek a nem egyesült államokbeli fogyasztókat is védik, ideértve például a gyermekek személyes adatainak az online térben való védelméről szóló törvényt (a továbbiakban: COPPA). Többek között a COPPA előírja, hogy a gyermekeket célzó honlapok és online szolgáltatások, vagy az általános közönségnek szánt oldalak, amelyek tudatosan gyűjtenek személyes adatokat 13 évnél fiatalabb gyermekektől, biztosítsanak szülői figyelmztetést, és

⁽²⁾ 15 U.S.C. § 45(a). Az FTC nem rendelkezik hatáskörrel a bűnüldözéssel vagy a nemzetbiztonsággal kapcsolatos ügyekben. Az FTC a legtöbb egyéb kormányzati intézkedést sem tudja befolyásolni. Ezenkívül az FTC kereskedelmi tevékenységekre vonatkozó hatásköre is vonatkoznak kivételek, többek között a bankok, légitársaságok és a biztosítási üzletág, továbbá a távközlési szolgáltatók közszolgáltatási tevékenysége tekintetében. Az FTC nem rendelkezik hatáskörrel a legtöbb nonprofit szervezet esetében sem, de van hatásköre olyan hamis jótékonsági szervezetek vagy egyéb nonprofit szervezetek felett, amelyek ténylegesen üzleti alapon működnek. Az FTC hatáskörrel rendelkezik olyan nonprofit szervezetek felett is, amelyek működése a saját üzleti alapon működő tagjaik nyereségét eredményezi, többek között azáltal, hogy jelentős gazdasági előnyöket nyújtanak ezeknek a tagoknak. Néhány esetben az FTC hatásköre egybeesik egyéb bűnüldözési hivatalok hatáskörével. Szoros munkakapcsolatot alakítottunk ki a szövetségi és állami hatóságokkal, és szorosan együttműködünk velük a nyomozások koordinálásában és szükség esetén megkeresések benyújtásában.

⁽³⁾ Lásd: FTC, Privacy and Security (Adatvédelem és biztonság), <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security>.

⁽⁴⁾ Lásd: Sajtóközlemény, Szövetségi Kereskedelmi bizottság, FTC Explores Rules Cracking Down on Commercial Surveillance and Lax Data Security Practices [Az FTC fontolóra veszi a kereskedelmi felügyelet és a nem megfelelő adatbiztonsági gyakorlatok javítását célzó szabályok bevezetését], (2022. augusztus 11.), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/08/ftc-explores-rules-cracking-down-commercial-surveillance-lax-data-security-practices>.

⁽⁵⁾ Lásd: Didier Reynders, az Európai Bizottság jogértvényesülésért felelős biztosa és Lina Khan, az Egyesült Államok Szövetségi Kereskedelmi Bizottsága elnöke együttes sajtónyilatkozatát (2022. március 30.), https://www.ftc.gov/system/files/ftc_gov/pdf/joint%20FTC-EC%20Statement%20informal%20dialogue%20consumer%20protection%20issues.pdf.

⁽⁶⁾ Lásd: Sajtóközlemény, Szövetségi Kereskedelmi Bizottság, FTC Report Warns About Using Artificial Intelligence to Combat Online Problems [FTC-jelentés: az online veszélyek mesterséges intelligencia révén történő leküzdése kockázatokkal jár] (2022. június 16.), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/06/ftc-report-warns-about-using-artificial-intelligence-combat-online-problems>.

⁽⁷⁾ 15 U.S.C. § 45(a)(4)(B). Továbbá a „tisztességtelen vagy megtévesztő cselekmények és gyakorlatok” magukban foglalnak minden olyan külkereskedelmet érintő cselekményt vagy gyakorlatot, amely i. észszerűen előrelátható kárt okoz vagy okozhat az Egyesült Államokon belül, vagy ii. az Egyesült Államokban történő érdemi cselekményt foglal magában. 15 U.S.C. § 45(a)(4)(A).

kérjenek ellenőrizhető szülői hozzájárulást. A COPPA hatálya alá eső egyesült államokbeli honlapoknak és szolgáltatásoknak, amelyek személyes adatokat gyűjtenek külföldi gyermekektől, meg kell felelniük a COPPA rendelkezéseinek. A külföldön levő honlapoknak és online szolgáltatásoknak is meg kell felelniük a COPPA rendelkezéseinek, ha az Egyesült Államokban levő gyermekeket célozzák, vagy ha tudatosan gyűjtenek személyes adatokat az Egyesült Államokban levő gyermekektől. Továbbá az FTC által végrehajtott egyesült államokbeli szövetségi jogszabályok mellett más szövetségi vagy állami fogyasztóvédelmi és adatvédelmi jogszabályok is biztosíthatnak további előnyöket az uniós fogyasztóknak.

c. Az FTC jogérvényesítési tevékenysége

Az FTC mind az USA–EU védett adatkötő, mind az EU–USA adatvédelmi pajzs keretében indított eljárásokat, és folytatta az EU–USA adatvédelmi pajzs érvényre juttatását, még azt követően is, hogy az EUB érvénytelenítette az EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszerének alapjául szolgáló megfeleléségi határozatot⁽⁸⁾. Az FTC több közelmúltbeli panaszja is tartalmazott olyan állításokat, amelyek szerint egyes vállalkozások megsértették az EU–USA adatvédelmi pajzs rendelkezéseit, többek között a Twitter⁽⁹⁾, a CafePress⁽¹⁰⁾ és a Flo⁽¹¹⁾ elleni eljárásokban. A Twitter elleni jogérvényesítési intézkedés keretében az FTC 150 millió USD összeget szedett be a Twittertől egy korábbi FTC-végzés megsértése miatt, amely több mint 140 millió ügyfelet érintő gyakorlatokat foglalt magában, és többek között megsértette az EU–USA adatvédelmi pajzs 5. alapelvét (Az adatok sértetlensége és a célhoz kötöttség). A hatóság végzése továbbá előírja, hogy a Twitter tegye lehetővé a felhasználók számára, hogy olyan biztonságos, többtényezős hitelesítési módszereket alkalmazzanak, amelyek nem követelik meg a felhasználóktól telefonszámaik megadását.

A CafePress-ügyben az FTC azt állította, hogy a vállalat nem biztosította a fogyasztók különleges adatainak védelmét, eltussolt egy jelentős adatvédelmi incidenst, és megsértette az EU–USA adatvédelmi pajzs 2. (Választási lehetőség), 4. (Biztonság) és 6. (Hozzáférés) elvét. Az FTC végzése előírja a vállalat számára, hogy a nem megfelelő hitelesítési intézkedéseket többtényezős hitelesítéssel váltsa fel, lényegesen korlátozza az általa gyűjtött és őrzött adatok mennyiségét, titkosítsa a társadalombiztosítási azonosítókat, és harmadik féllel vizsgálta meg információbiztonsági programjait, valamint bocsásson az FTC rendelkezésére egy nyilvánosságra hozható másolatot.

A Flo-ügyben az FTC azt állította, hogy a cikluskövető alkalmazás közölt bizonyos felhasználói egészségügyi információkat külső adatelemző szolgáltatókkal, miután kötelezettséget vállalt arra, hogy ezeket az információkat bizalmasan kezeli. Az FTC panaszja kifejezetten felhívja a figyelmet a vállalatnak az uniós fogyasztókkal való interakciójára, valamint arra, hogy a Flo megsértette az EU–USA adatvédelmi pajzs 1. (Értesítés), 2. (Választási lehetőség), 3. (Újbóli adattovábbításért való elszámoltathatóság) és 5. (Az adatok sértetlensége és célhoz kötöttség) elvét. Az FTC végzése többek között előírja a Flo számára, hogy értesítse az érintett felhasználókat személyes adataik nyilvánosságra hozataláról, és utasítsa a felhasználók egészségügyi adataihoz hozzájutó harmadik feleket, hogy semmisítsék meg ezeket az adatokat. Nagy jelentőségű, hogy az FTC végzéseit védelmet nyújtanak azoknak a fogyasztóknak az egész világon, akik kapcsolatba lépnek egy egyesült államokbeli vállalkozással, nemcsak azoknak a fogyasztóknak, akik panaszt nyújtottak be.

Számos korábbi, az USA–EU védett adatkötővel és az EU–USA adatvédelmi pajzs végrehajtásával kapcsolatos ügy érintett olyan szervezeteket, amelyek a Kereskedelmi Minisztériumon keresztül elvégezték az első öntanúsítást, de nem végezték el az éves újratanúsítást, miközben továbbra is aktuális résztvevőként tüntették fel magukat. Más ügyek olyan szervezetek hamis részvételi állításaival voltak kapcsolatosak, amelyek soha nem teljesítették az első öntanúsítást a Kereskedelmi Minisztériumon keresztül. A jövőben arra számítunk, hogy proaktív jogérvényesítési erőfeszítéseinket olyan típusú, az EU–USA adatvédelmi keret elveinek súlyos megsértését jelentő esetekre összpontosítjuk, mint amilyenekre a Twitter-, a CafePress- és a Flo-ügyben állítólagosan sor került. Eközben a Kereskedelmi Minisztérium irányítja és felügyeli az öntanúsítási folyamatot, vezeti az EU–USA adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek hiteles listáját, és foglalkozik a programban való részvételre vonatkozó állításokkal kapcsolatos egyéb kérdésekkel⁽¹²⁾. Fontos megjegyezni, hogy azon szervezetekkel szemben, melyek azt állítják, hogy részt vesznek az EU–USA adatvédelmi keretben, akkor is lehet az EU–USA adatvédelmi keret elveinek érdemi érvényesítését célzó intézkedést foganatosítani, ha a Kereskedelmi Minisztériumon keresztül nem végzik el vagy nem újítják meg az öntanúsításukat.

⁽⁸⁾ Lásd az FTC által a védett adatkötővel és az adatvédelmi pajzzsal kapcsolatban indított eljárások listáját az A. függelékben.

⁽⁹⁾ Lásd: Sajtóközlemény, Szövetségi Kereskedelmi Bizottság, FTC Charges Twitter with Deceptively Using Account Security Data to Sell Targeted Ads [Az FTC azzal vádolja a Twittert, hogy a felhasználói profilok biztonsági adatait célzott hirdetések eladásához használja] (2022. május 25.), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/05/ftc-charges-twitter-deceptively-using-account-security-data-sell-targeted-ads>.

⁽¹⁰⁾ Lásd: Sajtóközlemény, Szövetségi Kereskedelmi Bizottság, FTC Takes Action against CafePress for Data Breach Cover Up [Az FTC eljárást indít a CafePress ellen adatvédelmi incidens eltussolásáért] (2022. március 15.), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/03/ftc-takes-action-against-cafepress-data-breach-cover>.

⁽¹¹⁾ Lásd: Sajtóközlemény, Szövetségi Kereskedelmi Bizottság, FTC Finalizes Order with Flo Health, a Fertility-Tracking App that Shared Sensitive Health Data with Facebook, Google, and Others [Az FTC véglegesíti a Flo Health cikluskövető alkalmazásra vonatkozó végzést, amely különleges adatokat osztott meg a Facebookkal, a Google-lal és másokkal] (2021. június 22.), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2021/06/ftc-finalizes-order-flo-health-fertility-tracking-app-shared-sensitive-health-data-facebook-google>.

⁽¹²⁾ Marisa Lago, nemzetközi kereskedelemért felelős kereskedelmi miniszterhelyettes levele Didier Reynders, az Európai Bizottság jogérvényesülésért felelős biztosa részére (2022. december 12.).

II. Megkeresések soron kívüli kezelése és vizsgálatok

Amint azt az USA–EU védett adatkikötőre vonatkozó keretrendszer és az EU–USA adatvédelmi pajzs keretrendszere keretében tettük, az FTC kötelezettséget vállal arra, hogy kiemelt figyelmet fordít az EU–USA adatvédelmi keret elveivel kapcsolatos, a Kereskedelmi Minisztériumtól és az uniós tagállamoktól érkező megkeresésekre. Prioritásként kezeljük továbbá az adatvédelmi önszabályozó szervezetek és más független vitarendezési szervek által az EU–USA adatvédelmi keret elveinek való meg nem felelés miatt benyújtott megkeresések vizsgálatát.

Az EU–USA adatvédelmi keret alapján uniós tagállamokból érkező megkeresések elősegítése érdekében az FTC egy szabványos megkeresési folyamatot hozott létre és iránymutatást nyújtott az uniós tagállamoknak arról, hogy milyen típusú információk tudják a legjobban segíteni az FTC-t a megkeresés kivizsgálása során. Ennek keretében az FTC kijelölt egy hivatali kapcsolattartó pontot az uniós tagállamok megkeresései számára. Nagyon hasznos, ha a megkeresést benyújtó hatóság előzetesen megvizsgálja az állítólagos jogsértést, és együtt tud működni az FTC-vel a vizsgálatban.

A Kereskedelmi Minisztériumból, uniós tagállamból vagy önszabályozó szervezettől vagy más független vitarendezési szervtől jövő megkeresés kézhezvétele után az FTC számos intézkedést tehet a felvetett kérdések kezelésére. Például megvizsgálhatjuk a szervezet adatvédelmi szabályzatát, további információkat szerezhetünk be közvetlenül a szervezettől vagy harmadik felektől, tovább vizsgálódhatunk a megkeresést benyújtó jogi személlyel, megállapíthatjuk, hogy a jogsértés rendszeres-e vagy jelentős számú fogyasztó érintett-e, meghatározhatjuk, hogy a megkeresés olyan kérdéseket is felvet-e, amelyek a Kereskedelmi Minisztérium hatáskörébe tartoznak, megállapíthatjuk, hogy a piaci résztvevők figyelmeztetésére irányuló további erőfeszítések segíthetnek-e, és szükség esetén végrehajtási eljárást kezdeményezhetünk.

Amellett, hogy prioritásként kezeli az EU–USA adatvédelmi keret elveivel kapcsolatos, a Kereskedelmi Minisztériumtól, az uniós tagállamoktól, valamint a személyes adatok védelmével foglalkozó önszabályozó szervezetektől vagy más független vitarendezési szervektől érkező felkéréseket, ⁽¹³⁾ az FTC – számos eszköz felhasználásával – adott esetben továbbra vizsgálja saját kezdeményezésére az EU–USA adatvédelmi keret elvi megsértésének jelentős eseteit. Az FTC kereskedelmi szervezeteket érintő adatvédelmi és biztonsági kérdések vizsgálatára irányuló programjának részeként az ügynökség rutinszerűen vizsgálta, hogy a szóban forgó jogi személy tett-e nyilatkozatot az EU–USA adatvédelmi pajzsra vonatkozóan. Ha a jogi személy ilyen nyilatkozatokat tett és a vizsgálat azt állapította meg, hogy nyilvánvalóan megsértette az EU–USA adatvédelmi pajzs elveit, az FTC a végrehajtási intézkedésének részeként az EU–USA adatvédelmi pajzs megsértését is vélelmezte. Folytatni fogjuk ezt a proaktív megközelítést, immár az EU–USA adatvédelmi keret elvi tekintetében.

III. Végzések kibocsátása és nyomon követése

Az FTC megerősíti azt a kötelezettségvállalását is, hogy végrehajtási végzéseket bocsát ki az EU–USA adatvédelmi keret elveinek való megfelelés biztosítása érdekében, és nyomon követi ezeket. Az EU–USA adatvédelmi keret elveinek történő megfelelést számos megfelelő, gyorsított beavatkozásra vonatkozó rendelkezés révén fogjuk megkövetelni, amelyek az FTC jövőbeli, az EU–USA adatvédelmi keret elveire vonatkozó végzéseiben fognak szerepelni. Az FTC közigazgatási végzéseinek a megsértése maximum 50 120 USD összegű bírságot eredményezhet jogsértésenként vagy folytonos jogsértés esetén napi 50 120 USD összegű bírságot ⁽¹⁴⁾, amely sok fogyasztót érintő gyakorlat esetén több millió dollárt is elérhet. Mindegyik önkéntes megállapodásról szóló végzésnek vannak jelentéskészítési és megfelelési rendelkezései. A végzés alanyának olyan dokumentumokkal kell rendelkeznie, amely bemutatja a megfelelést a meghatározott, többéves időszakban. A végzéseket a végzés teljesítéséért felelős munkatársakhoz is továbbítani kell.

Az FTC szisztematikusan nyomon követi az EU–USA adatvédelmi pajzs elveinek való megfelelés kapcsán már kiadott végzéseket, csakúgy, mint az összes végzést, és szükség esetén intézkedéseket tesz azok érvényesítése érdekében ⁽¹⁵⁾. Nagy jelentőségű, hogy az FTC végzései továbbra is védelmet nyújtanak mindazon fogyasztóknak az egész világon, akik kapcsolatba lépnek egy vállalkozással, nemcsak azoknak a fogyasztóknak, akik panaszt nyújtottak be. Végetetül az FTC online jegyzéket vezet azokról a vállalatokról, amelyek az EU–USA adatvédelmi keret elveinek érvényesítésével kapcsolatos végzések hatálya alá tartoznak ⁽¹⁶⁾.

⁽¹³⁾ Habár az FTC egyéni fogyasztói panaszokat nem rendez, valamint nem közvetít ezekben, az FTC megerősíti, hogy elsőbbséget biztosít az uniós adatvédelmi hatóságok EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos megkereséseinek. Ezenkívül, az FTC a panaszokat feltünteteti a fogyasztóir adatbázisában, amely hozzáférhető sok más bűnüldözési hivatal számára, a trendek azonosítása, a végrehajtási prioritások meghatározása és a vizsgálatok célpontjainak az azonosítása érdekében. Az uniós polgárok ugyanazt a panaszkezelő rendszert használhatják, amely az egyesült államokbeli fogyasztók számára rendelkezésre áll a panaszok FTC-hez történő benyújtására a <https://reportfraud.ftc.gov/> internetes címen. Az EU–USA adatvédelmi keret elveivel kapcsolatos panaszok esetén azonban a legjobb az lehet az uniós polgárok számára, ha a panaszokat a tagállami adatvédelmi hatósághoz vagy független vitarendezési szervhez nyújtják be.

⁽¹⁴⁾ 15 U.S.C. § 45(m); 16 C.F.R. § 1.98. Ezt az összeget időszakonként az inflációnak megfelelően kiigazítjuk.

⁽¹⁵⁾ Tavaly az FTC megszavazta a visszaeső elkövetők kivizsgálási folyamatának egyszerűsítését. *Lásd:* FTC Authorises Investigations in Key Enforcement Priorities [Az FTC engedélyezi a kulcsfontosságú végrehajtási prioritásokat érintő vizsgálatokat] (2021. július 1.), <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2021/07/ftc-authorizes-investigations-key-enforcement-priorities>.

⁽¹⁶⁾ *Im.* FTC, Adatvédelmi pajzs, <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security/privacy-shield>.

IV. Az uniós adatvédelmi hatóságokkal folytatott végrehajtási együttműködés

Az FTC elismeri az uniós adatvédelmi hatóságok által az EU–USA adatvédelmi keretnek való megfeleléssel kapcsolatban játszott fontos szerepet, és támogatja a fokozott együttműködést a tanácskozás és a végrehajtás során. A jelenlegi digitális piaci fejlemények és az adatintenzív üzleti modellek jelentette kihívások összehangolt megközelítése egyre kritikusabb fontosságú. Az FTC információcserét fog folytatni a megkeresésekre vonatkozóan a megkeresést benyújtó végrehajtási hatóságokkal, beleértve a megkeresések státusát, a titkosságra vonatkozó jogszabályok vagy korlátozások teljesítése mellett. A fogadott megkeresések számától és típusától függően, amennyiben lehetséges, a nyújtott tájékoztatás tartalmazza a tárgyi ügyek értékelését, beleértve a felvetett jelentős kérdések leírását és az FTC hatáskörébe tartozó jogsértések kezelése érdekében foganatosított intézkedéseket. Az FTC visszajelzést is ad a megkeresést benyújtó hatóságnak a kapott megkeresések típusáról a jogsértő magatartás kezelése érdekében tett erőfeszítések hatékonyságának növelése érdekében. Ha a megkeresést benyújtó hatóság információt kér egy adott megkeresés státusáról annak érdekében, hogy a saját végrehajtási eljárását lefolytathassa, az FTC a vizsgálat alatt álló megkeresések számát figyelembe véve, a titkosságra vonatkozó és más jogi előírások betartása mellett válaszolni fog.

Az FTC szorosan együttműködik az uniós adatvédelmi hatóságokkal a végrehajtáshoz történő segítségnyújtás érdekében is. Adott esetben ebbe beletartozhat információk megosztása és segítségnyújtás vizsgálatban az USA „SAFE WEB” (biztonságos web) törvénye szerint, amely felhatalmazza az FTC-t arra, hogy segítséget nyújtson külföldi bűnüldözési hatóságoknak, ha a külföldi hivatal olyan gyakorlatokat megtiltó jogszabályokat érvényesít, amelyek lényegileg hasonlóak azokhoz a jogszabályokhoz, amelyeket az FTC hajt végre⁽¹⁷⁾. Az ilyen segítségnyújtás részeként az FTC megoszthatja az FTC vizsgálatával kapcsolatban kapott információkat, kötelező erejű eljárást indíthat a saját vizsgálatát lefolytató uniós adatvédelmi hatóság nevében, és szóbeli vallomást kérhet tanúktól vagy alperesektől az adatvédelmi hatóság végrehajtási eljárásával kapcsolatban, az USA biztonságos web törvénye előírásainak teljesítése mellett. Az FTC rendszeresen él ezzel a jogkörével, hogy segítsen más hatóságoknak a világban az adatvédelmi és fogyasztóvédelmi ügyekben.

Az esetspecifikus ügyekben megkeresést benyújtó uniós adatvédelmi hatóságokkal folytatott tanácskozás mellett az FTC rendszeres megbeszéléseken vesz részt az Európai Adatvédelmi Testület kijelölt képviselőivel annak megvitatása érdekében, hogyan lehet általánosságban javítani a végrehajtási együttműködést. Az FTC részt vesz a Kereskedelmi Minisztériummal, az Európai Bizottsággal és az EDPB képviselőivel együtt az EU–USA adatvédelmi keret időszakos felülvizsgálatában, ahol megvitatják annak megvalósítását. Az FTC bátorítja olyan eszközök kidolgozását is, amelyek javítják az uniós adatvédelmi hatóságokkal, valamint a világ más adatvédelmi végrehajtó hatóságaival a végrehajtás során folytatott együttműködést. Az FTC örömmel erősíti meg elkötelezettségét az EU–USA adatvédelmi keret kereskedelmi ágazati vonatkozásainak érvényesítése mellett. Úgy véljük, hogy az uniós kollégákkal való partnerségünk döntő fontosságú ahhoz, hogy mind a mi polgáraink, mind az Önök polgárai számára biztosítsuk a magánélet védelmét.

Üdvözzel:

Lina M. Khan

a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság elnöke

⁽¹⁷⁾ Annak meghatározása során, hogy éljen-e az USA biztonságos web törvénye szerinti jogkörével, az FTC többek között az alábbiakat mérlegeli: „A) a kérelmező hatóság elfogadta-e, hogy kölcsönösen segítséget nyújt vagy fog nyújtani a jövőben a Bizottságnak, B) a kérelem teljesítése sérti-e az Egyesült Államok közérdekét, és C) a kérelmező hatóság vizsgálata vagy végrehajtási eljárása olyan cselekményekre vagy gyakorlatokra vonatkozik-e, amelyek sérelmet okoznak vagy várhatóan okozhatnak jelentős számú személy számára.” 15 U.S.C. § 46(j)(3). Ez a jogkör nem vonatkozik versenyjogi jogszabályok érvényesítésére.

A. függelék

Az adatvédelmi pajzzsal és a védett adatkikötővel kapcsolatos jogérvényesítés

	Docket/FTC file (ügyszám)	Ügy	Link
1.	FTC File No. 2023062 3:22-cv-03070. sz. bírósági ügy (N. D. Cal.)	US kontra Twitter, Inc.	Twitter
2.	FTC File No. 192 3209	Residual Pumpkin Entity, LLC, korábban: d/b/a CafePress , és PlanetArt, LLC, d/b/a CafePress	CafePress
3.	FTC File No. 192 3133 Docket No. C-4747	Flo Health, Inc.	Flo Health
4.	FTC File No. 192 3050 Docket No. C-4723	Ortho-Clinical Diagnostics, Inc.	Ortho-Clinical
5.	FTC File No. 192 3092 Docket No. C-4709	T&M Protection, LLC	T&M Protection
6.	FTC File No. 192 3084 Docket No. C-4704	TDARX, Inc.	TDARX
7.	FTC File No. 192 3093 Docket No. C-4706	Global Data Vault, LLC	Global Data
8.	FTC File No. 192 3078 Docket No. C-4703	Incentive Services, Inc.	Incentive Services
9.	FTC File No. 192 3090 Docket No. C-4705	Click Labs, Inc.	Click Labs
10.	FTC File No. 182 3192 Docket No. C-4697	Medable, Inc.	Medable
11.	FTC File No. 182 3189 Docket No. 9386	NTT Global Data Centers Americas, Inc., mint a RagingWire Data Centers, Inc. jogutódja	RagingWire
12.	FTC File No. 182 3196 Docket No. C-4702	Thru, Inc.	Thru
13.	FTC File No. 182 3188 Docket No. C-4698	DCR Workforce, Inc.	DCR Workforce
14.	FTC File No. 182 3194 Docket No. C-4700	LotaData, Inc.	LotaData
15.	FTC File No. 182 3195 Docket No. C-4701	EmpiriStat, Inc.	EmpiriStat

16.	FTC File No. 182 3193 Docket No. C-4699	214 Technologies, Inc., Trueface.ai név alatt is kereskedik	Trueface.ai
17.	FTC File No. 182 3107 Docket No. 9383	Cambridge Analytica, LLC	Cambridge Analytica
18.	FTC File No. 182 3152 Docket No. C-4685	SecureTest, Inc.	SecurTest
19.	FTC File No. 182 3144 Docket No. C-4664	VenPath, Inc.	VenPath
20.	FTC File No. 182 3154 Docket No. C-4666	SmartStart Employment Screening, Inc.	SmartStart
21.	FTC File No. 182 3143 Docket No. C-4663	mResourceLLC , Loop Works LLC név alatt kereskedik	mResource
22.	FTC File No. 182 3150 Docket No. C-4665	Idmission LLC	IDmission
23.	FTC File No. 182 3100 Docket No. C-4659	ReadyTech Corporation	ReadyTech
24.	FTC File No. 172 3173 Docket No. C-4630	Decusoft, LLC	Decusoft
25.	FTC File No. 172 3171 Docket No. C-4628	Tru Communication, Inc.	Tru
26.	FTC File No. 172 3172 Docket No. C-4629	Md7, LLC	Md7
30.	FTC File No. 152 3198 Docket No. C-4543	Jhayrmaine Daniels (California Skate-Line név alatt kereskedik)	Jhayrmaine Daniels
31.	FTC File No. 152 3190 Docket No. C-4545	Dale Jarrett Racing Adventure, Inc.	Dale Jarrett
32.	FTC File No. 152 3141 Docket No. C-4540	Golf Connect, LLC	Golf Connect
33.	FTC File No. 152 3202 Docket No. C-4546	Inbox Group, LLC	Inbox Group
34.	File No. 152 3187 Docket No. C-4542	IOActive, Inc.	IOActive
35.	FTC File No. 152 3140 Docket No. C-4549	Jubilant Clinsys, Inc.	Jubilant
36.	FTC File No. 152 3199 Docket No. C-4547	Just Bagels Manufacturing, Inc.	Just Bagels

37.	FTC File No. 152 3138 Docket No. C-4548	NAICS Association, LLC	NAICS
38.	FTC File No. 152 3201 Docket No. C-4544	One Industries Corp.	One Industries
39.	FTC File No. 152 3137 Docket No. C-4550	Pinger, Inc.	Pinger
40.	FTC File No. 152 3193 Docket No. C-4552	SteriMed Medical Waste Solutions	SteriMed
41.	FTC File No. 152 3184 Docket No. C-4541	Contract Logix, LLC	Contract Logix
42.	FTC File No. 152 3185 Docket No. C-4551	Forensics Consulting Solutions, LLC	Forensics Consulting
43.	FTC File No. 152 3051 Docket No. C-4526	American Int'l Mailing, Inc.	AIM
44.	FTC File No. 152 3015 Docket No. C-4525	TES Franchising, LLC	TES
45.	FTC File No. 142 3036 Docket No. C-4459	American Apparel, Inc.	American Apparel
46.	FTC File No. 142 3026 Docket No. C-4469	Fantage.com, Inc.	Fantage
47.	FTC File No. 142 3017 Docket No. C-4461	Apperian, Inc.	Apperian
48.	FTC File No. 142 3018 Docket No. C-4462	Atlanta Falcons Football Club, LLC	Atlanta Falcons
49.	FTC File No. 142 3019 Docket No. C-4463	Baker Tilly Virchow Krause, LLP	Baker Tilly
50.	FTC File No. 142 3020 Docket No. C-4464	BitTorrent, Inc.	BitTorrent
51.	FTC File No. 142 3022 Docket No. C-4465	Charles River Laboratories, Int'l	Charles River
52.	FTC File No. 142 3023 Docket No. C-4466	DataMotion, Inc.	DataMotion
53.	FTC File No. 142 3024 Docket No. C-4467	DDC Laboratories, Inc. , d/b/a DNA Diagnostics Center	DDC
54.	FTC File No. 142 3028 Docket No. C-4470	Level 3 Communications, LLC	Level 3

55.	FTC File No. 142 3025 Docket No. C-4468	PDB Sports, Ltd. , d/b/a the Denver Broncos Football Club, LLP	Broncos
56.	FTC File No. 142 3030 Docket No. C-4471	Reynolds Consumer Products, Inc.	Reynolds
57.	FTC File No. 142 3031 Docket No. C-4472	Receivable Management Services Corporation	Receivable Mgmt
58.	FTC File No. 142 3032 Docket No. C-4473	Tennessee Football, Inc.	Tennessee Football
59.	FTC File No. 102 3058 Docket No. C-4369	Myspace LLC	Myspace
60.	FTC File No. 092 3184 Docket No. C-4365	Facebook, Inc.	Facebook
61.	FTC File No. 092 3081 Polgári per száma: 09-CV-5276 (C. D. Cal.)	FTC kontra Javian Karnani, és Balls of Kryptonite, LLC , Bite Size Deals, LLC, és Best Priced Brands, LLC néven kereskedik	Balls of Kryptonite
62.	FTC File No. 102 3136 Docket No. C-4336	Google, Inc.	Google
63.	FTC File No. 092 3137 Docket No. C-4282	World Innovators, Inc.	World Innovators
64.	FTC File No. 092 3141 Docket No. C-4271	Progressive Gaitways LLC	Progressive Gaitways
65.	FTC File No. 092 3139 Docket No. C-4270	Onyx Graphics, Inc.	Onyx Graphics
66.	FTC File No. 092 3138 Docket No. C-4269	ExpatEdge Partners, LLC	ExpatEdge
67.	FTC File No. 092 3140 Docket No. C-4281	Directors Desk LLC	Directors Desk
68.	FTC File No. 092 3142 Docket No. C-4272	Collectify LLC	Collectify

V. MELLÉKLET

THE SECRETARY OF TRANSPORTATION
WASHINGTON, DC 20590

2023. július 6.

Didier Reynders biztos
Európai Bizottság
Rue de la Loi / Wetstraat 200
1049 Brussels
Belgium

Tisztelt Reynders biztos úr!

Az Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma (a továbbiakban: Minisztérium vagy DOT) nagyra értékeli a lehetőséget, hogy ismertetheti az EU–USA adatvédelmi keret elveinek végrehajtásában játszott szerepét. Egyre inkább összekapcsolt világunkban az EU–USA adatvédelmi keret kritikus szerepet játszik a kereskedelmi tranzakciók keretében továbbított személyes adatok védelmében. Lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy fontos tevékenységeket végezzenek a globális gazdaságban, ugyanakkor biztosítja az uniós fogyasztók fontos adatvédelmének fenntartását.

A DOT először az Európai Bizottságnak több mint 22 évvel ezelőtt küldött levelében nyilvánította ki nyilvánosan az elkötelezettségét az Egyesült Államok és az EU közötti védett adatkikötőre vonatkozó keretrendszer érvényre juttatása mellett. Ezeket a kötelezettségvállalásokat az EU–USA adatvédelmi pajzs keretéről szóló 2016. évi levélben megismételték és kiegészítették. A DOT az említett levelekben ígéretet tett arra, hogy szigorúan érvényesíti az USA–EU védett adatkikötő adatvédelmi elveit, majd az EU–USA adatvédelmi pajzs elveit. A DOT ezt a kötelezettségvállalást kiterjeszti az EU–USA adatvédelmi keret elveire, és ez a levél emlékeztet e kötelezettségvállalásra.

A DOT megerősíti elkötelezettségét a következő kulcsfontosságú területeken: 1. az EU–USA adatvédelmi keret elvei állítólagos megsértései kivizsgálásának rangsorolása, 2. megfelelő végrehajtási intézkedések az EU–USA adatvédelmi keretben való részvételre vonatkozó hamis vagy megtévesztő állításokat benyújtó szervezetekkel szemben, valamint 3. az EU–USA adatvédelmi keret elvei megsértésének nyomon követése és az azokkal kapcsolatos hatósági végrehajtási határozatok meghozatala. Tájékoztatást adunk az egyes kötelezettségvállalásokról és a szükséges mértékben a DOT eddigi szerepéről a fogyasztói adatvédelem területén és az EU–USA adatvédelmi keret elveinek végrehajtása során.

1. Háttér

A. A DOT adatvédelmi hatásköre

A Minisztérium erősen elkötelezett a fogyasztók által a légitársaságok és jegyértékesítők számára megadott adatok védelmének biztosítása iránt.

A DOT e területen való fellépésére vonatkozó hatásköre a Szövetségi Törvénykönyv 49. címének 41712. szakaszában (49 U.S.C. 41712) található, amely megtiltja a fuvarozónak vagy a jegyértékesítőnek, hogy „tiszteességtelen vagy megtévesztő gyakorlatot” folytasson a légi közlekedés vagy a légi közlekedés értékesítése terén. A 41712. szakasz a Szövetségi Kereskedelmi Bizottságról (FTC) szóló törvény (15 U. S. C. 45) 5. szakasza mintájára épül fel.

A DOT a közelmúltban olyan rendeleteket adott ki, amelyek meghatározzák a tisztességtelen és megtévesztő gyakorlatokat, összhangban a DOT és az FTC által kiadott korábbi határozatokkal (14 CFR § 399.79). Egy gyakorlat akkor tisztességtelen, ha olyan jelentős sérelmet okoz vagy várhatóan okoz, amelyet ésszerű módon nem tudnak a fogyasztók elkerülni, vagy a számukra biztosított előnyökkel vagy verseny révén ellensúlyozni.

Egy gyakorlat „megtévesztőnek” minősül a fogyasztók számára, ha valószínűsíthetően megtéveszti az adott körülmények között észszerűen eljáró fogyasztót egy lényeges kérdésben. Egy kérdés akkor lényeges, ha valószínűleg hatással volt a fogyasztó valamely termékkel vagy szolgáltatással kapcsolatos magatartására vagy döntésére. Ezen általános elveken kívül a DOT a 41712. szakaszt úgy értelmezi, hogy az megtiltja a fuvarozóknak és a jegyértékesítőknek az alábbiakat: 1. az adatvédelmi szabályzatuk rendelkezéseinek megsértése, 2. a Minisztérium által kiadott bármely olyan szabály megsértése, amely bizonyos adatvédelmi gyakorlatokat tisztességtelenné vagy megtévesztőnek minősít, vagy 3. a gyermekek személyes adatainak az online térben való védelméről szóló törvény (COPPA) vagy a COPPA-t végrehajtó FTC-szabályok megsértése, vagy 4. az EU–USA adatvédelmi keret résztvevőjeként a keret elveinek való meg nem felelés ⁽¹⁾.

A fentiek szerint a szövetségi jogszabályok szerint a DOT kizárólagos jogkörrel rendelkezik a légitársaságok adatvédelmi gyakorlatainak a szabályozására, és az FTC-vel közös hatásköre van a jegyértékesítő légi közlekedés értékesítése során folytatott adatvédelmi gyakorlata tekintetében.

Ennek keretében, ha egy légi fuvarozó vagy légi közlekedés értékesítő nyilvánosan kötelezettséget vállal az EU–USA adatvédelmi keret elveinek betartására, akkor a Minisztérium a 41712. szakasz szerinti törvényi jogkörében biztosítani tudja az elvek betartását. Amennyiben tehát egy utas információt közöl egy olyan fuvarozóval vagy jegyértékesítővel, amely vállalta az EU–USA adatvédelmi keret elveinek a követését, akkor az elvek be nem tartása a 41712. szakasz megsértésének minősülne.

B. Végrehajtási gyakorlat

A Minisztérium Légi Közlekedési Fogyasztóvédelmi Hivatala (OACP) ⁽²⁾ vizsgálatot indít és eljár a 49 U. S. C. 41712 alá tartozó esetekben. Elsősorban tárgyalások útján – abbahagyásra kötelező közigazgatási határozatok kiadása és polgári bírságokat kirovó végzések révén – érvényesíti a tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatok 41712. szakasz szerinti törvényi tilalmát. A hivatal az esetleges jogsértésekről leginkább magánszemélyektől, utazási irodáktól, légitársaságoktól, valamint az Egyesült Államok és más országok kormányzati ügynökségeitől értesül. A fogyasztók a DOT honlapját használhatják a légitársaságok és jegyértékesítők elleni adatvédelmi panaszok benyújtására ⁽³⁾.

Ha egy ügyben nem jutnak észszerű és megfelelő megállapodásra, az OACP hatáskörében áll végrehajtási eljárást kezdeményezni, amelynek része a DOT közigazgatási bírāja (AL) előtti bizonyítási célú meghallgatás. Az AL hatáskörében áll abbahagyásra kötelező közigazgatási határozatok kiadása és polgári bírságok kiszabása. A 41712. szakasz megsértése abbahagyásra kötelező közigazgatási határozat kiadását és polgári bírság kiszabását vonhatja maga után, amelynek összege a 41712. szakasz minden egyes megsértése esetén maximum 37 377 USD.

A Minisztériumnak nem áll hatáskörében kártérítés vagy pénzügyi jóvátétel megítélése az egyéni felperes számára. A Minisztérium azonban hatáskörrel rendelkezik az OACP által folytatott vizsgálatok eredményeképpen elért olyan megállapodások jóváhagyására, amelyek a fogyasztók közvetlen kártalanítását eredményezik (pl. készpénz, kupon) az egyébként az Egyesült Államok kormánya számára fizetendő bírságok kiváltására. A múltban így történt, és amennyiben a körülmények szükségessé teszik, az EU–USA adatvédelmi keret elvei kapcsán is így történhet. Ha egy légitársaság ismételtelen megsérti a 41712. szakasz rendelkezéseit, ez megkérdőjelezi a társaság hajlandóságát az elvek betartására, ami szélsőséges esetekben oda vezethet, hogy a társaságot működésképtelenné minősítik, és ezáltal elveszti jogát a gazdasági működésre.

Eddig a DOT viszonylag kevés olyan panaszt kapott, amely adatvédelmi rendelkezések jegyértékesítő vagy légitársaságok általi állítólagos megsértésére vonatkozott. Ilyen esetekben a fenti elvek szerint történik a vizsgálat.

C. A DOT által az uniós fogyasztóknak nyújtott jogvédelem

A 41712. szakasz alapján a tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatok tilalma a légi közlekedésben vagy légi közlekedés értékesítésében egyesült államokbeli és külföldi légi fuvarozókra, valamint jegyértékesítőkre vonatkozik. A DOT gyakran intézkedik egyesült államokbeli és külföldi légitársaságok ellen olyan gyakorlatok miatt, amelyek mind külföldi, mind egyesült államokbeli fogyasztókat érintenek annak alapján, hogy a légitársaság gyakorlata az Egyesült Államokba irányuló vagy onnan kiinduló közlekedés során történik. A DOT igénybe vesz minden olyan jogorvoslatot, amely rendelkezésre áll mind a külföldi, mind az egyesült államokbeli fogyasztók szabályozott jogi személyek légi közlekedésben folytatott tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatai elleni védelme érdekében, és továbbra is így fog tenni.

⁽¹⁾ <https://www.transportation.gov/individuals/aviation-consumer-protection/privacy>.

⁽²⁾ Korábban a Légi Közlekedési Végrehajtási és Eljárási Hivatal néven volt ismert.

⁽³⁾ <http://www.transportation.gov/airconsumer/privacy-complaints>.

A DOT a légitársaságok tekintetében más célzott jogszabályokat is végrehajt, amelyek a nem egyesült államokbeli fogyasztókat is védik, ideértve például a gyermekek személyes adatainak az online térben való védelméről szóló törvényt (a továbbiakban: COPPA). Többek között a COPPA előírja, hogy a gyermekeket célzó honlapok és online szolgáltatások, vagy az általános közönségnek szánt oldalak, amelyek tudatosan gyűjtenek személyes adatokat 13 évnél fiatalabb gyermekektől, tartalmazzanak a szülőknek szóló figyelmeztetést, és kérjenek ellenőrizhető szülői hozzájárulást. A COPPA hatálya alá eső egyesült államokbeli honlapoknak és szolgáltatásoknak, amelyek személyes adatokat gyűjtenek külföldi gyermekektől, meg kell felelniük a COPPA rendelkezéseinek. A külföldön levő honlapoknak és online szolgáltatásoknak is meg kell felelniük a COPPA rendelkezéseinek, ha az Egyesült Államokban levő gyermekeket célozzák, vagy ha tudatosan gyűjtenek személyes adatokat az Egyesült Államokban levő gyermekektől. Amennyiben az Egyesült Államokban üzleti tevékenységet folytató egyesült államokbeli vagy külföldi légitársaságok megsértik a COPPA rendelkezéseit, a DOT hatáskörrel rendelkezik végrehajtási intézkedés meghozatalára.

II. Az EU–USA adatvédelmi keret elveinek érvényesítése

Ha egy légitársaság vagy jegyértékesítő úgy dönt, hogy részt vesz az EU–USA adatvédelmi keretben és a Minisztériumhoz olyan panasz érkezik, amely szerint a légitársaság vagy a jegyértékesítő állítólagosan megsértette a keret elveit, a Minisztérium az alábbi lépéseket teszi a keret hatékony végrehajtása érdekében.

A. Állítólagos jogsértések soron kívüli kivizsgálása

A Minisztérium Légi Közlekedési Fogyasztóvédelmi Hivatala kivizsgál minden egyes panaszt, amely az EU–USA adatvédelmi keret megsértését állítja, beleértve az uniós adatvédelmi hatóságoktól kapott panaszokat, és végrehajtási intézkedéseket tesz, ha bizonyíték van a jogsértésre.

Ezenkívül az OACP együttműködik az FTC-vel és a Kereskedelmi Minisztériummal és soron kívül foglalkozik azokkal az állításokkal, amelyek szerint a szabályozás alá eső jogi személyek nem teljesítik az adatvédelmi kerettel összefüggő adatvédelmi kötelezettségvállalásaikat.

Az EU–USA adatvédelmi keret elveinek állítólagos megsértésére vonatkozó panasz kézhezvétele után az OACP számos intézkedést tehet a vizsgálatának részeként. Például kivizsgálhatja a jegyértékesítő vagy a légitársaság adatvédelmi szabályzatát, további információkat szerezhet be a jegyértékesítőtől vagy légitársaságtól vagy harmadik felektől, tovább vizsgálódhat a megkeresést benyújtó személlyel, megállapíthatja, hogy rendszeres-e a jogsértés, vagy jelentős számú fogyasztó érintett-e. Ezenkívül meghatározhatja, hogy a kérdés a Kereskedelmi Minisztérium vagy az FTC hatáskörébe eső ügyeket érint-e, hogy fogyasztói vagy vállalkozói képzés segíthet-e, és szükség esetén végrehajtási eljárást kezdeményezhet.

Ha a Minisztérium tudomást szerez arról, hogy a jegyértékesítők esetlegesen megsértik az EU–USA adatvédelmi keret elveit, egyeztetni fog az FTC-vel az ügyben. Emellett tájékoztatást adunk az FTC és a Kereskedelmi Minisztérium számára az EU–USA adatvédelmi keret elveinek érvényesítésére irányuló intézkedések eredményéről.

B. Hamis vagy megtévesztő részvételi nyilatkozatok kezelése

A Minisztérium továbbra is elkötelezett az EU–USA adatvédelmi keret elvei megsértésének kivizsgálása iránt, beleértve az abban való részvétellel vonatkozó hamis vagy megtévesztő nyilatkozatokat. Soron kívül vizsgáljuk a Kereskedelmi Minisztérium által olyan szervezetekkel kapcsolatban benyújtott megkereséseket, amelyekről a Minisztérium megállapítja, hogy helytelenül állítják magukról, hogy jelenleg az EU–USA adatvédelmi keret résztvevői vagy engedély nélkül használják a keret tanúsító védjegyét.

Ezenkívül kiemeljük, hogy ha egy szervezet adatvédelmi szabályzata azt állítja, hogy megfelel az EU–USA adatvédelmi keret elveinek, akkor ha elmulasztja az öntanúsítást a Kereskedelmi Minisztériumnál vagy annak megújítását, az várhatóan önmagában nem mentesíti a szervezetet az alól, hogy a DOT kikényszerítse a kötelezettségvállalását.

C. Az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos végrehajtási végzések nyomon követése és közzététele

A Minisztérium Légi Közlekedési Fogyasztóvédelmi Hivatala továbbra is elkötelezett az iránt, hogy nyomon kövesse a végrehajtási végzéseket az EU–USA adatvédelmi keret elvei teljesítésének biztosítása érdekében. Konkrétan, ha a hivatal olyan végzést ad ki, amely utasítja a légitársaságot vagy jegyértékesítőt az EU–USA adatvédelmi keret elvei és a 41712. szakasz jövőbeli megsértésének abbahagyására, akkor nyomon követi a végzésben foglalt, abbahagyásra vonatkozó rendelkezés teljesítését. Ezenkívül a hivatal biztosítja, hogy az EU–USA adatvédelmi keret elveivel kapcsolatos ügyekből eredő végzések elérhetőek legyenek a honlapján.

Várakozással tekintünk a szövetségi partnereinkkel és uniós érintett felekkel végzett munkánk folytatása elé az EU–USA adatvédelmi kerettel kapcsolatos ügyekben.

Remélem, hogy a fenti tájékoztatás hasznosnak bizonyul. Amennyiben még kérdése van, vagy további felvilágosításra volna szüksége, kérem, forduljon hozzám bizalommal.

Üdvözlettel:

Pete Buttigieg

VI. MELLÉKLET

Az USA Igazságügyi Minisztériuma

Büntetőjogi Főosztály

Főügyészhelyettesi Hivatal

Washington, 20530

2023. június 23.

Ana Gallego Torres asszony
Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság
Európai Bizottság
Rue Montoyer/Montoyerstraat 59
1049 Brüsszel
Belgium

Tisztelt Gallego Torres főigazgató asszony!

Ez a levél rövid áttekintést nyújt az Egyesült Államokban a kereskedelmi adatok és más vállalati információk bűnüldözési vagy közérdekű (polgári és közigazgatási) célú beszerzésére használt elsődleges nyomozati eszközökről, ideértve az ezekben a hatáskörökben meghatározott betekintési korlátokat ⁽¹⁾. Az e levélben ismertetett jogi eljárások megkülönböztetésmentesek annyiban, hogy azokat használják az Egyesült Államokban a vállalatoktól történő információszerzéshez, ideértve azokat a vállalatokat is, amelyek önmaguk tanúsítják az EU–USA adatvédelmi keretnek való megfelelésüket, tekintet nélkül az érintett állampolgárságára vagy tartózkodási helyére. Emellett azok a vállalatok, amelyek ellen az Egyesült Államokban jogi eljárás indul, azt az alább kifejtettek szerint bíróságon megtámadhatják ⁽²⁾.

A hatóságok általi adatelkobzás tekintetében különösen jelentős az Egyesült Államok Alkotmányának negyedik kiegészítése, amely kimondja, hogy „[a]z emberek jogát személyük, házuk, okmányaik és tulajdonuk biztonságához, valamint megalapozatlan házkutatások és lefoglalások elleni védelmért nem lehet megsérteni; ilyen parancsokat csak alapos indokkal, esküvel vagy fogadalommal alátámasztott ügyben lehet kibocsátani, és részletesen meg kell jelölni a házkutatás helyét és a lefoglalandó dolgot, illetve a letartóztatandó személyt”. az Egyesült Államok Alkotmányának IV. kiegészítése. Ahogy az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága a Berger kontra State of New York ügyben kimondta, „[a] kiegészítés alapvető célja, amint azt ezen bíróság számos döntése is elismerte, az egyének magánéletének és biztonságának a kormányzati tisztviselők önkényes beavatkozásával szembeni védelme”. 388 U.S. 41, 53 (1967) (idézi a Camara kontra Mun. Court of San Francisco ügyet, 387 U.S. 523, 528 [1967]). Belföldi bűnügyi nyomozásokban a negyedik alkotmánykiegészítés általánosságban megköveteli a bűnüldözési tisztviselőktől a kutatás megkezdése előtt bírósági végzés beszerzését. Lásd a Katz kontra Egyesült Államok ügyet, 389 U.S. 347, 357(1967). A parancs kibocsátására vonatkozó előírások, például a valószínű okra és a lefoglalandó tárgy konkrét meghatározására vonatkozó követelmények

⁽¹⁾ Ez az áttekintés nem ismerteti a terrorizmussal kapcsolatos bűnüldözés és más nemzetbiztonsági nyomozások által alkalmazott nemzetbiztonsági nyomozati eszközöket, ideértve a hiteljelentésekben szereplő egyes adatokra, pénzügyi adatokra, elektronikus előfizetői és ügyleti adatokra vonatkozó nemzetbiztonsági leveleket, lásd: 12 U.S.C. § 3414; 15 U.S.C. § 1681u; 15 U.S.C. § 1681v; 18 U.S.C. § 2709, 50 U.S.C. § 3162, valamint elektronikus megfigyelésre, házkutatási parancsokra, üzleti adatokra vonatkozó nemzetbiztonsági leveleket, és más adatok külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló törvény szerinti gyűjtését, lásd: 50 U.S.C. § 1801 és azt követő szakaszai.

⁽²⁾ Ez a levél a szövetségi bűnüldözési és szabályozó hatóságokat tárgyalja. Az állami jog megsértése ügyében az állami bűnüldözési hatóságok nyomoznak, és e jogszabálysértések tárgyalása az állami bíróságokon történik. Az állami bűnüldözési hatóságok az állami jog alapján kiadott parancsokat és idézéseket lényegében az itt ismertetett módon használják, de azzal a lehetőséggel, hogy az állami jogi eljárásra az USA alkotmányában előírt védelmet meghaladó, az állami alkotmányban vagy törvényekben előírt kiegészítő védelem vonatkozhat. Az állami jogban előírt védelemnek legalább az USA Alkotmányában – a negyedik alkotmánykiegészítést is beleértve – nyújtott védelemmel azonos szintűnek kell lennie.

alkalmazandók a fizikai átvizsgálásra és lefoglalásra vonatkozó parancsokra, valamint az elektronikus hírközlési eszközök tárolt tartalmára vonatkozó, a tárolt hírközlési információkról szóló törvény alapján kiadott parancsokra, az alábbiak szerint. Amennyiben a végzés követelménye nem érvényesül, a kormányzati tevékenységnek a negyedik alkotmánykiegészítés szerinti „észszerűségi” tesztnek kell megfelelnie. Ezért maga az Alkotmány biztosítja, hogy az USA kormánya ne rendelkezzen korlátlan vagy önkényes hatalommal magánadatok megszerzésére ⁽³⁾.

Büntetőügyekben eljáró bűnüldöző hatóságok:

A szövetségi ügyészek, akik az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: DOJ) tisztviselői, és a szövetségi nyomozó ügynökök, beleértve a Szövetségi Nyomozó Iroda (Federal Bureau of Investigation – FBI) – a DOJ keretében működő bűnüldöző szerv – ügynökeit, többféle típusú kötelező bírósági eljáráson keresztül kérhetik az Egyesült Államokban vállalati dokumentumok és más adatok kiadását, beleértve az esküdtsték által kibocsátott idézéseket, közigazgatási idézéseket és házkutatási parancsokat, és a szövetségi bünyügyi lehallgatási és kimenő hívások adatainak rögzítésére vonatkozó hatáskörök szerint más kommunikációkhoz is hozzáférhetnek.

Bizonyításfelvételben vagy a tárgyaláson való közreműködésre kötelező vádesküdtstéki parancs: A bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező parancsot célzott bűnüldözési nyomozások alátámasztására használják. Az esküdtsték által kiadott parancs a vádesküdtsték általi hivatalos kötelezés (rendszerint a szövetségi ügyész kérésére) egy adott büntetőjogi jogsértés esküdtstéki vizsgálatának támogatására. A vádesküdtstékek a bíróság vizsgáló ága, és azokat bíró vagy nyomozási bíró egy listáról választja. A parancs előírhatja, hogy valaki tanúskodjon az eljárásban vagy mutasson be vagy bocsásson rendelkezésre üzleti adatokat, elektronikusan tárolt információkat vagy más ingókat. Az információknak a nyomozáshoz relevánsnak kell lennie és a parancs nem lehet észszerűtlen annak túlzó hatóköre, elnyomó vagy terhes jellege miatt. A címzett indítványt terjeszthet be a parancs ezen okok miatti vitatására. Lásd: Fed. R. Crim. P. 17 (A szövetségi büntetőeljárásjog 17. szabálya). Korlátozott körülmények között a dokumentumokra vonatkozó tárgyalási közreműködési parancsok azt követően használhatóak, hogy az esküdtsték az ügyben vádat emel.

Bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező hatósági határozat: A bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező határozat meghozatalára vonatkozó hatáskör büntető vagy polgári nyomozásban használható. Büntetőjogi bűnüldözési összefüggésben több szövetségi törvény ad felhatalmazást a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatok kiadására üzleti adatok, elektronikusan tárolt információk vagy más ingók egészségügyi csalással, gyermekbántalmazással, titkosszolgálati védelemmel, ellenőrzött anyagok használatával kapcsolatos vizsgálatok vagy kormányzati hivatalokat érintő legfőbb ügyészi vizsgálatok kapcsán történő bemutatása vagy rendelkezésre bocsátása céljából. Ha a kormány a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatot bíróságon kívánja érvényesíteni, a közigazgatási határozat címzettje – az esküdtstéki parancs címzettjéhez hasonlóan – vitathatja a határozat észszerűségét annak túlzott hatóköre, elnyomó vagy terhes jellege miatt.

Kimenő és bejövő hívásadatok rögzítésére vonatkozó bírósági végzések: A kimenő és bejövő hívások adatainak rögzítésére vonatkozó büntetőjogi rendelkezések értelmében a bűnüldöző szervek bírósági végzést kaphatnak abból a célból, hogy megszerezzék valamely telefonszám vagy e-mail-cím valós idejű, tartalmat nem felfedő hívásindítási, átirányítási, hívásfogadási és jelzési adatait, amennyiben igazolják, hogy az így megszerzett adatok egy folyamatban levő bünyügyi nyomozásban jelentőséggel bírnak. Lásd: 18 U. S. C. §§ 3121–3127. Ilyen eszközök jogellenes használata vagy beszerelése szövetségi bűncselekmény.

Az elektronikus kommunikáció adatvédelméről szóló törvény (ECPA): További szabályok irányadóak az internetszolgáltató telefontársaságok és más harmadik személy szolgáltatók által tárolt előfizetői adatokhoz, forgalmi adatokhoz és tárolt tartalomhoz való, az ECPA II. címe szerinti kormányzati hozzáférésre, amely törvényt a tárolt hírközlési információkról szóló törvénynek is nevezik (Stored Communications Act – SCA), 18 U.S.C. §§ 2701–2712. Az SCA fekteti le a törvényes adatvédelmi jogok azon rendszerét, amely korlátozza az adatokba történő, az alkotmányjog szerint a fogyasztók és internetszolgáltatók előfizetői részéről szükséges mértéket meghaladó, bűnüldözési célú betekintést. Az SCA az adatvédelmi garanciák szintjének emeléséről rendelkezik attól függően, hogy az adatgyűjtés mennyire tolakodó jellegű. Az előfizetői regisztrációs adatok, internetprotokoll- (IP)-címeik és kapcsolódó időbélyegek esetében a büntetőügyekben eljáró

⁽³⁾ Tekintettel a negyedik alkotmánykiegészítésben foglalt, fent tárgyalt, a magánélet és a biztonsági érdekek védelmére vonatkozó elvekre, az amerikai bíróságok rendszeresen alkalmazzák ezeket az elveket a technológia fejlődésével megjelenő új típusú bűnüldözési nyomozati eszközökre. 2018-ban például a Legfelsőbb Bíróság úgy határozott, hogy az a tény, hogy a kormány a bűnüldözési nyomozás során egy mobiltelefon-társaságtól hosszabb időszakra vonatkozóan megszerezte a visszamenőleges cellaalapú helyinformációkat, olyan „keresésnek” minősül, amely a negyedik alkotmánykiegészítés házkutatási parancsokra vonatkozó követelményének hatálya alá tartozik. Carpenter kontra Egyesült Államok, 138 S. Ct. 2206 (2018).

bűnüldöző hatóságoknak idézést kell beszerezniük. A legtöbb egyéb tárolt, tartalmat nem felfedő információ – így a tárgy nélküli e-mail-fejlécek – esetében a bűnüldöző hatóságoknak konkrét tényekkel kell a bíró számára igazolniuk, hogy a kért információ releváns és lényeges egy folyamatban levő büntető ügyekben eljáró bűnüldöző hatóságoknak az arra vonatkozó alapos gyanú alapján kell beszerezniük bírói parancsot, hogy a szóban forgó felhasználói fiók bűncselekmény bizonyítékát tartalmazza. Az SCA rendelkezik a polgári jogi helytállásról és a büntetőjogi szankciókról is (*).

A szövetségi lehallgatási törvény szerinti megfigyelésre vonatkozó bírósági végzések: Emellett a bűnüldöző hatóságok a szövetségi lehallgatási törvény szerint büntügyi nyomozási célokra lehallgathatnak valós idejű telefonos, szóbeli vagy elektronikus kommunikációt. Lásd: 18 U. S. C. §§ 2510–2523. Ez a hatáskör csak bírósági végzésre elérhető, amelyben a bíró egyebek között megállapítja annak megalapozott gyanúját, hogy a telefonos vagy elektronikus lehallgatás szövetségi bűncselekményre, vagy a büntetőeljárás elől menekülő tartózkodási helyére vonatkozó bizonyítékot nyújt. A törvény polgári jogi helytállást és büntetőjogi szankciókat ír elő a lehallgatási rendelkezések megszegése esetére.

Házkutatási parancs – Fed. R. Crim. P. 41 (A szövetségi büntetőeljárásjog 41. szabálya): A bűnüldöző szervek az Egyesült Államokban átvizsgálhatnak helyiségeket, ha ezt bíró engedélyezi. A bűnüldöző szerveknek a bíró felé az alapos gyanú bizonyításával kell igazolniuk bűncselekmény elkövetését vagy a készülő bűncselekményt, és hogy a parancsban megadott helyen valószínűleg a bűncselekményhez köthető tárgyak találhatóak. Ezt a hatáskört gyakorta használják akkor, ha a helyiség rendőrség általi fizikai átvizsgálása azért szükséges, mert fennáll annak a veszélye, hogy a bizonyítékokat megsemmisítik, ha idézést vagy a bemutatást előíró egyéb végzést küldenek a vállalatnak. Az a személy, akivel szemben kutatást folytatnak, vagy akinek az ingóságait átkutatják, kérheti a jogellenes kutatásból szerzett vagy abból származó bizonyítékok felhasználásától való eltekintést, ha e bizonyítékot büntetőeljárás során próbálják felhasználni vele szemben. Lásd a Mapp kontra Ohio ügyet, 367 U.S. 643 (1961). Ha az adattulajdonos parancs alapján köteles adatokat közölni, a kötelezett fél megtámadhatja a közzétételre vonatkozó követelményt azon az alapon, hogy az indokolatlanul megterhelő. Lásd az Egyesült Államoknak a 3. körzet fellebbviteli bíróságához benyújtott kérelmét, 610 F.2d 1148, 1157 (3d Cir. 1979) (amely szerint a jogszerű eljárásnak feltétele, hogy mielőtt a távközlési vállalatot házkutatásban való segítségnyújtásra köteleznék, ennek megterhelő voltáról meghallgatást kell tartani); lásd továbbá az Egyesült Államoknak a 9. körzet fellebbviteli bíróságához benyújtott kérelmét, 616 F.2d 1122 (9th Cir. 1980), (amely a bíróság felügyeleti hatásköre alapján ugyanezen következtetésre jutott).

DOJ irányelvek és szabályzatok: Az adatokba való kormányzati betekintés ezen alkotmányos, törvényi és szabályalapú korlátai mellett a legfőbb ügyész is kibocsátott irányelveket, amelyek további korlátokat szabnak a bűnüldöző szervek adatbetekintése tekintetében, és amelyek a magánélet és az alapvető szabadságok védelmére vonatkozó védelmi eszközöket is tartalmaznak. Például a legfőbb ügyésznek az FBI belföldi nyomozási műveleteire vonatkozó irányelvei (2008. szeptember) (a továbbiakban: a legfőbb ügyész FBI-irányelvei, amely elérhető itt: <http://www.justice.gov/archive/opa/docs/guidelines.pdf>), korlátokat szabnak a nyomozati eszközök szövetségi bűncselekmények nyomozásához kapcsolódó információk felkutatása céljából történő használata tekintetében. Ezek az irányelvek előírják, hogy az FBI a lehető legkevésbé beavatkozó nyomozati módszereket használja, figyelembe véve a magánélet és az alapvető szabadságjogok védelmére gyakorolt hatásokat és a hírnévsorbulás kockázatát. Megjegyzik továbbá, hogy „evidens, hogy az FBI-nak a vizsgálati és egyéb tevékenységeit jogszerűen és észszerűen kell végeznie, az alapvető szabadságjogokat és a magánéletet tiszteletben tartva és kerülve a jogkövető emberek életébe történő szükségtelen beavatkozást”. Lásd a legfőbb ügyész FBI-irányelveinek 5. pontját. Az FBI ezeket az irányelveket az FBI belföldi nyomozásokra és műveletekre vonatkozó útmutatójával (Domestic Investigations and Operations Guide – DIOG) hajtotta végre, amely elérhető itt: <https://vault.fbi.gov/FBI%20Domestic%20Investigations%20and%20Operations%20Guide%20%28DIOG%29>; az útmutató egy olyan átfogó kézikönyv, amely részletes korlátokat szab a nyomozati eszközök használatára vonatkozóan, és útmutatást ad annak érdekében, hogy a magánélet és az alapvető szabadságjogok minden nyomozásban védelmet kapjanak. A szövetségi ügyészek nyomozati tevékenységének korlátait ismertető további szabályokat és szabályzatokat az Igazságügyi kézikönyv tartalmazza, amely elérhető az alábbi címen: <https://www.justice.gov/jm/justice-manual>.

Polgári és szabályozó hatóságok (közérdek):

(*) Ezenkívül az SCA 2705. szakaszának b) pontja felhatalmazza a kormányt arra, hogy bírósági végzést szerezzen be a közzététellel szembeni védelem bizonyított igénye alapján, megtiltva a hírközlési szolgáltató számára, hogy önként értesítse felhasználóit az SCA jogi eljárására vonatkozó értesítés kézhezvételéről. 2017 októberében Rod Rosenstein főügyész helyettes feljegyzést küldött a DOJ ügyvédeknek és ügynökeiknek, amelyben iránymutatást fogalmazott meg annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen védelmi végzések iránti kérelmek igazodjanak a nyomozás konkrét tényeihez és törekvéseihez, és általános egyéves felső határt állapított meg arra vonatkozóan, hogy a kérelem meddig késleltetheti az értesítést. 2022 májusában Lisa Monaco főügyész helyettes kiegészítő iránymutatást adott ki a témában, amely többek között meghatározta a DOJ belső jóváhagyási követelményeit a védelmi végzésnek a kezdeti egyéves időszakon túli meghosszabbítása iránti kérelmek tekintetében, és előírta a védelmi végzéseknek a vizsgálat lezárásakor történő megszüntetését.

Jelentős korlátozások érvényesülnek az Egyesült Államokban a vállalati adatokba való polgári vagy szabályozói (azaz „közérdekű”) betekintés tekintetében is. A polgári és szabályozó feladatkörrel felruházott hivatalok bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező határozatokat adhatnak ki vállalatoknak üzleti adatok, elektronikusan tárolt információk vagy más ingóságok tárgyában. Ezeket a hivatalokat a bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási vagy polgári határozat kiadására vonatkozó hatáskör gyakorlásában nem csak szervezeti alapszabályuk korlátozza, hanem az ilyen határozatok esetleges bírósági végrehajtás előtti független bírósági felülvizsgálata is. Lásd pl. Fed. R. Civ. P. 45 A hivatalok csak olyan adatokba kérhetnek betekintést, amelyek a szabályozási feladatkörük kapcsán jelentőséggel bírnak. A bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozat címzettje továbbá bíróságon vitathatja az adott határozat végrehajtását annak bizonyításával, hogy a hivatal nem a korábban tárgyalt alapvető észszerűségi normák szerint járt el.

Vannak más, az adott ágazaton és a birtokukban lévő adatok típusán alapuló jogalapok is a közigazgatási hivatalok adatkéréseinek vitatására. Például a pénzügyi intézmények vitathatják a bizonyos típusú adatokat kérő, bizonyításfelvételben való közreműködésre kötelező közigazgatási határozatokat azon az alapon, hogy azok a banktitokról szóló törvénybe és annak végrehajtási rendeleteibe ütköznek. Az Egyesült Államok Szövetségi Törvénykönyve, 31. cím, 5318. §; 31 C.F.R. X. fejezet. Más vállalkozások a tisztességes hiteljelentésekről szóló törvényre hagyatkozhatnak, lásd: 15 U.S.C. § 1681b, vagy sok más ágazati jogszabályra. A hivatal idézési hatáskörével való visszaélés a hivatal helytállási kötelezettségét vagy a hivatal tisztviselőinek személyes helytállási kötelezettségét alapozhatja meg. Lásd pl. a pénzügyi adatvédelemhez való jogról szóló törvényt, 12 U.S.C. §§ 3401–3423. Az Egyesült Államok bíróságai ennél fogva óvnak a nem helyénvaló szabályozói adatkérésektől, és ellátják a szövetségi hivatalok fellépéseinek független felügyeletét.

Végül az Egyesült Államokban a közigazgatási hatóságok vállalati adatok közigazgatási házkutatás keretében történő fizikai lefoglalására fennálló törvényi hatásköreinek meg kell felelniük a negyedik alkotmánykiegészítésen alapuló követelményeknek. Lásd a See kontra City of Seattle ügyet, 387 U. S. 541 (1967).

Következtetés:

Az Egyesült Államokban minden bűnüldözési és szabályozási tevékenységnek meg kell felelnie a vonatkozó jogszabályoknak, beleértve az USA Alkotmányát, törvényeit, szabályozásait és rendeleteit. Az ilyen tevékenységeknek meg kell felelniük a vonatkozó szabályzatoknak is, ideértve a legfőbb ügyész szövetségi bűnüldözési tevékenységekre vonatkozó irányelveit. A fenti ismertetett jogi keret korlátozza az USA bűnüldözési és szabályozó hivatalait abban, hogy az Egyesült Államokban vállalatoktól adatokat szerezzenek, tekintet nélkül arra, hogy az információ egyesült államokbeli személyekre vagy külföldi országok polgáira vonatkozik-e, és emellett lehetővé teszi az e hatáskörök szerinti kormányzati adatkérések bírói felülvizsgálatát.

Bruce C. Swartz
Deputy Assistant Attorney General and
Counselor for International Affairs

VII. MELLÉKLET

A NEMZETI HÍRSZERZÉSI HIVATAL VEZETŐ JOGTANÁCSOSÁNAK HIVATALA

WASHINGTON, DC, 20511

2022. december 9.

Leslie B. Kiernan
vezető jogtanácsos
Egyesült Államok Kereskedelmi
Minisztériuma, 1401 Constitution Ave.,
NW Washington, DC 20230

Tisztelt Kiernan asszony!

2022. október 7-én Biden elnök aláírta az *Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről* szóló 14086. sz. elnöki rendeletet, amely megerősíti az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységei kapcsán a személyes adatok védelmére és a polgári szabadságjogokra vonatkozó szigorú biztosítékokat. Ezek a biztosítékok a következők: a jelfelderítési tevékenységeknek meghatározott jogszerű célokat kell szolgálniuk; az ilyen tevékenységeket kifejezetten tilos meghatározott tiltott célokból végezni; új eljárások bevezetése annak biztosítására, hogy a jelfelderítési tevékenységek előmozdítsák ezeket a jogszerű célokat, és ne segítsenek elő tiltott célokat; annak előírása, hogy a jelfelderítési tevékenységekre egyrészt csak azt követően kerülhet sor, hogy az összes releváns tényező észszerű értékelése alapján megállapítást nyert, hogy e tevékenységek szükségesek egy validált hírszerzési prioritás előmozdításához, másrészt csak olyan mértékben és módon, amely arányos azzal a validált hírszerzési prioritással, amelyre engedélyezték őket; valamint az Egyesült Államok Hírszerző Közösségébe (IC) tartozó szervezetek utasítása arra, hogy aktualizálják szabályzataikat és eljárásaikat annak érdekében, hogy azok tükrözzék az elnöki rendeletben előírt jelfelderítési biztosítékokat. A legfontosabb, hogy az elnöki rendelet egy olyan független és kötelező erejű mechanizmust is bevezet, amely lehetővé teszi az elnöki rendelet alapján kijelölt „megfelelőnek minősülő államokból” származó személyek számára, hogy jogorvoslatért folyamodjanak, ha úgy vélik, hogy az Egyesült Államok jogellenes jelfelderítési tevékenységei érintették őket, ideértve az elnöki rendeletben meghatározott biztosítékokat sértő tevékenységeket is.

A Biden elnök által kiadott 14086. sz. elnöki rendelet az Európai Bizottság (EB) és az Egyesült Államok képviselői közötti, jóval több mint egy évig tartó részletes tárgyalások csúcspontját jelentette, és irányt szab abban a tekintetben, hogy az Egyesült Államok milyen lépéseket fog tenni az EU–USA adatvédelmi keret szerinti kötelezettségvállalásainak végrehajtása érdekében. Tudomásom szerint a keret alapját képező együttműködés szellemében Ön két kérdéscsoportot kapott az Európai Bizottságtól arra vonatkozóan, hogy a Hírszerző Közösség hogyan fogja végrehajtani az elnöki rendeletet. Örömmre szolgál, hogy ezeket a kérdéseket e levélben megválaszolhatom.

A külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló 1978. évi törvény 702. szakasza (FISA 702. szakasz)

Az első kérdéscsoport a FISA 702. szakaszára vonatkozik, amely lehetővé teszi a külföldi hírszerzési információk gyűjtését az elektronikus hírközlési szolgáltatók kényszerű segítségével olyan nem egyesült államokbeli személyek megcélzása révén, akikről észszerűen feltételezhető, hogy az Egyesült Államokon kívül tartózkodnak. A kérdések konkrétan e rendelkezés és a 14086. sz. elnöki rendelet közötti kölcsönhatásra, valamint a FISA 702. szakasza alapján folytatott tevékenységekre vonatkozó egyéb biztosítékokra vonatkoznak.

Először is megerősíthetjük, hogy a Hírszerző Közösség alkalmazni fogja a 14086. sz. elnöki rendeletben meghatározott biztosítékokat a FISA 702. szakasza alapján végzett tevékenységekre.

Emellett számos egyéb biztosíték vonatkozik a FISA 702. szakaszának a kormány általi alkalmazására. Például a FISA 702. szakasza szerinti valamennyi tanúsítványt mind a főügyésznek, mind a Nemzeti Hírszerzési Hivatal igazgatójának (DNI) alá kell írnia, és a kormánynak minden ilyen tanúsítványt jóváhagyásra be kell nyújtania a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bírósághoz (a továbbiakban: FISC), amely független, élethosszig tartó időtartamra kinevezett bírákból áll, akik a FISC-ben nem megújítható hétéves hivatali időt töltenek be. A tanúsítványok meghatározzák a gyűjtendő külföldi hírszerzési információk kategóriáit, amelyeknek meg kell felelniük a külföldi hírszerzési információ jogszabályban foglalt fogalom meghatározásának, és amelyeket olyan nem egyesült államokbeli személyek célba vétele révén gyűjtenek, akikről megalapozottan feltételezhető, hogy az Egyesült Államokon kívül tartózkodnak. A tanúsítványok a nemzetközi terrorizmussal és más témákkal, például a tömegpusztító fegyverekkel kapcsolatos információkra terjednek ki. Minden éves tanúsítványt be kell nyújtani a FISC-hez jóváhagyásra egy tanúsítási kérelemcsomagban, amely magában foglalja a legfőbb ügyész és a Nemzeti Hírszerzési Hivatal igazgatója tanúsítványait, a hírszerző ügynökségek egyes vezetőinek eskü alatt tett nyilatkozatait, valamint a célzasi eljárásokat, a minimalizálási eljárásokat és a kormányra nézve kötelező lekérdezési eljárásokat. A célzasi eljárások többek között megkövetelik, hogy a Hírszerző Közösség a körülmények összessége alapján észszerűen értékelje, hogy a célzás valószínűleg a PISA 702. szakasza szerinti tanúsítványban azonosított külföldi hírszerzési információk gyűjtéséhez vezet.

Ezenkívül a FISA 702. szakasza szerinti információgyűjtés során a Hírszerző Közösségnek: a célba vétel időpontjában írásbeli magyarázatot kell adnia arra vonatkozóan, hogy a célpont várhatóan rendelkezik a PISA 702. szakasza szerinti tanúsítványban azonosított külföldi hírszerzési információkkal, vagy várhatóan kapni fog vagy közölni fog ilyen információkat; meg kell erősítenie, hogy a PISA 702. szakaszában meghatározott célzasi előírás továbbra is teljesül; és meg kell szüntetnie az információgyűjtést, ha ezen előírás már nem teljesül. *Lásd az Egyesült Államok kormányának beadványát a Külföldi Hírszerzést Felügyelő Bírósághoz, 2015 Summary of Notable Section 702 Requirements [A 702. szakasszal kapcsolatos fontosabb követelmények összefoglalója, 2015], 2–3. pont (2015. július 15.).*

Annak előírása, hogy a Hírszerző Közösség írásban rögzítse és rendszeresen erősítse meg azon értékelését, miszerint a FISA 702. szakasza szerinti célok megfelelnek az alkalmazandó célzasi normáknak, megkönnyíti a Hírszerző Közösség célzasi tevékenységeinek FISC általi felügyeletét. Minden rögzített célzasi értékelést és indoklást kéthavonta felülvizsgálhatnak az Igazságügyi Minisztérium (DOJ) hírszerzési felügyeleti jogászai, akik ezt a felügyeleti funkciót a külföldi hírszerzési műveletektől függetlenül látják el. Ezt követően az e feladatot ellátó DOJ-részleg a FISC régóta fennálló szabálya alapján felelős azért, hogy jelentést tegyen a FISC-nek az alkalmazandó eljárások bármilyen megsértéséről. Ez a jelentéstétel, valamint a FISC és e DOJ-részleg közötti, a FISA 702. szakasza szerinti célzás felügyeletével kapcsolatos rendszeres találkozók lehetővé teszik a FISC számára, hogy kikényszerítse a FISA 702. szakasza szerinti célzásnak és más eljárásoknak való megfelelést, és egyéb módon biztosítsa a kormány tevékenységeinek jogszerűségét. A FISC ezt több módon is megteheti, többek között olyan kötelező erejű korrekciós határozatok kibocsátásával, amelyek megszüntetik a kormány arra vonatkozó hatáskörét, hogy egy adott cél tekintetében adatokat gyűjtsön, vagy módosítsák vagy késleltetik a FISA 702. szakasza szerinti adatgyűjtést. A FISC azt is megkövetelheti a kormánytól, hogy nyújtson be további jelentést vagy adjon további tájékoztatást a célzasi és egyéb eljárásoknak való megfeleléséről, vagy megkövetelheti ezen eljárások módosítását.

Jelfelderítési adatok tömeges gyűjtése

A második kérdéscsoport a jelfelderítési adatok tömeges gyűjtésére vonatkozik, amelyet a 14086. sz. elnöki rendelet a következőképpen határoz meg: „olyan nagy mennyiségű jelfelderítési adat engedélyezett gyűjtése, amelyet műszaki vagy működtetési megfontolásokból megkülönböztető elemek (például egyedi azonosítók vagy kiválasztási kritériumok) használata nélkül szereznek meg.”

E kérdések kapcsán először is megjegyezzük, hogy sem a FISA, sem nemzetbiztonsági levelek nem engedélyezik a nagy mennyiségű gyűjtést. A FISA tekintetében:

- A FISA elektronikus megfigyelést engedélyező I. és fizikai kutatást engedélyező III. címe is előírja a bírósági végzést (korlátozott kivételekkel, mint pl. rendkívüli körülmények), és minden esetben követelmény annak alapos gyanúja, hogy a célpont egy külföldi hatalom vagy külföldi hatalom megbízottja. *Lásd: 50 U. S. C. §§ 1805, 1824.*
- A 2015. évi USA FREEDOM törvény módosította a FISA IV. címét – amely bírósági végzés alapján engedélyezi a kimenő és bejövő hívások adatait rögzítő eszközök használatát (kivéve vészhelyzet esetén) –, és előírja a kormány számára, hogy kérelmeit „meghatározott kiválasztási kritériumra” alapozza. *Lásd: 50 U. S. C. § 1842(c)3.*

- A FISA V. címe lehetővé teszi a Szövetségi Nyomozóiroda (FBI) számára, hogy megszerezzen bizonyos típusú üzleti nyilvántartásokat, ehhez azonban bírósági végzést ír elő, amelynek olyan kérelmen kell alapulnia, amelyben szerepel, hogy „konkrét és megmagyarázható tények alapján feltételezhető, hogy az a személy, akire a nyilvántartás vonatkozik, külföldi hatalom vagy külföldi hatalom ügynöke”. *Lásd:* 50 U.S.C. § 1862(b)(2)(B) ⁽¹⁾.
- Végezetül a FISA 702. szakasza külföldi hírszerzési információk szerzése céljából lehetővé teszi olyan személyek célba vételét, akikről megalapozottan feltételezhető, hogy az Egyesült Államokon kívül tartózkodnak. *Lásd:* 50 U.S.C. § 1881a(a). Tehát, amint azt az adatvédelmi és polgári szabadságjogi felügyelő tanács megállapította, a kormány által a FISA 702. szakasza alapján végzett adatgyűjtés „szinte teljes egészében olyan magánszemélyek megcélzásából és e személyek hírközlési adatainak megszerzéséből áll, akik kapcsán a kormány észszerűen feltételezi, hogy bizonyos típusú külföldi hírszerzési adatot szerez tőlük”, ezért „a program nem úgy működik, hogy tömegesen szereznek meg hírközlési adatokat”. Adatvédelmi és polgári szabadságjogi felügyelő tanács, „Report on the Surveillance Program Operated Pursuant to Section 702 of the Foreign Intelligence Surveillance Act” [Jelentés a külföldi hírszerzési tevékenység megfigyeléséről szóló törvény 702. szakasza szerint működtetett megfigyelési programról] 103. pont (2014. július 2.) ⁽²⁾.

Ami a nemzetbiztonsági leveleket illeti, a 2015. évi USA FREEDOM törvény „meghatározott kiválasztási kritérium” alkalmazásának követelményét írja elő az ilyen levelek használatára vonatkozóan. *Lásd:* 12 U.S.C. § 3414(a)(2); 15 U.S.C. § 1681u; 15 U.S.C. § 1681v(a); 18 U.S.C. § 2709(b).

A 14086. sz. elnöki rendelet továbbá úgy rendelkezik, hogy „[a] célzott adatgyűjtést előnyben kell részesíteni”, és amennyiben a Hírszerző Közösség tömeges adatgyűjtést végez, „a jelfelderítési adatok tömeges gyűjtése csak annak megállapítása alapján engedélyezhető, hogy a validált hírszerzési prioritás előmozdításához szükséges információ célzott gyűjtéssel észszerűen nem érhető el”. *Lásd:* 14086. sz. elnöki rendelet, § 2(c)(ii)(A).

Továbbá, ha a Hírszerző Közösség megállapítja, hogy a tömeges gyűjtés megfelel ezeknek az előírásoknak, a 14086. sz. elnöki rendelet további biztosítékokat nyújt. Az elnöki rendelet konkrétan előírja, hogy a Hírszerző Közösségnek a tömeges adatgyűjtés során „észszerű módszereket és technikai intézkedéseket kell alkalmaznia annak érdekében, hogy az összegyűjtött adatokat a validált hírszerzési prioritás előmozdításához szükséges mértékre korlátozza, ugyanakkor minimalizálja a nem releváns információk gyűjtését”. *Lásd ugyanott.* A rendelet azt is kimondja, hogy „a jelfelderítési tevékenységek”, amelyek magukban foglalják a tömeges gyűjtéssel nyert jelfelderítési adatok lekérdezését, „csak azt követően végezhető, hogy az összes releváns tényező észszerű értékelése alapján megállapítást nyer, hogy a tevékenységek szükségesek egy validált hírszerzési prioritás előmozdításához”. *Lásd uo.* § 2(a)(ii)(A). A rendelet ezt az elvet továbbá annak kimondásával valósítja meg, hogy a Hírszerző Közösség csak hat megengedhető cél elérése érdekében kérdezhet le tömegesen szerzett, nem minimalizált jelfelderítési adatokat, és az ilyen lekérdezéseket olyan szabályzatoknak és eljárásoknak megfelelően kell lefolytatni, amelyek „megfelelően figyelembe veszik [a lekérdezések] valamennyi érintett személy magánéletére és polgári szabadságjogaira gyakorolt hatását, állampolgárságuktól vagy tartózkodási helyüktől függetlenül”. *Lásd uo.* § 2(c)(iii)(D). Végül a rendelet rendelkezik az összegyűjtött adatok kezeléséről, biztonságáról és a hozzáférés ellenőrzéséről. *Lásd uo.* § 2(c)(iii)(A) és § 2(c)(iii)(B).

Reméljük, hogy ezek a pontosítások segítséget jelentenek. Kérjük, forduljon hozzánk bizalommal, ha további kérdései vannak azzal kapcsolatban, hogy az Egyesült Államok Hírszerző Közössége hogyan tervezi a 14086. sz. elnöki rendelet végrehajtását.

⁽¹⁾ 2001 és 2020 között a FISA V. címe lehetővé tette az FBI számára, hogy engedélyt kérjen a FISC-től olyan „ingók” megszerzésére, amelyek bizonyos engedélyezett vizsgálatok szempontjából relevánsak. *Lásd:* USA PATRIOT törvény, Pub. L. No. 107-56, 115 Stat. 272, § 215 (2001). Ez a rendelkezés – amely már lejárt, tehát már nem törvényi előírás – olyan felhatalmazást adott, amely alapján a kormány egyszerre gyűjthetett telefonos metaadatokat tömegesen. Ezt a rendelkezést azonban már lejártá előtt módosította az USA FREEDOM törvény, előírva, hogy a kormánynak a FISC-hez benyújtott kérelmet „meghatározott kiválasztási kritériumra” kell alapoznia. *Lásd:* USA FREEDOM törvény, Pub. L. No. 114-23, 129 Stat. 268, § 103 (2015).

⁽²⁾ A 703. és a 704. szakasz, amelyek felhatalmazzák a Hírszerző Közösséget arra, hogy külföldön tartózkodó amerikai személyeket célozzon meg, bírósági végzést írnak elő (a szükséghelyzetek kivételével), és minden esetben megkövetelik, hogy valószínűsíthető legyen, hogy a célpont külföldi hatalom, külföldi hatalom ügynöke, vagy külföldi hatalom tisztviselője vagy alkalmazottja. *Lásd:* 50 U.S.C. §§ 1881b, 1881c.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized cursive letters, followed by a vertical line on the right side.

Christopher C. FONZONE
vezető jogtanácsos

VIII. MELLÉKLET

Rövidítések jegyzéke

Ebben a határozatban a következő rövidítések szerepelnek:

AAA	American Arbitration Association (Amerikai Választottbíróvási Szövetség)
főügyészi rendelet	az Egyesült Államok főügyésze által kiadott, az adatvédelmi felülvizsgálati bíróságról szóló rendelet
AGG-DOM	Attorney General Guidelines for Domestic FBI Operations (a belső FBI-műveletekre vonatkozó főügyészi iránymutatás)
APA	Administrative Procedure Act (az államigazgatási eljárásról szóló törvény)
CIA	Central Intelligence Agency (Központi Hírszerző Ügynökség)
CNSS	Committee on National Security Systems (nemzetbiztonsági rendszerekkel foglalkozó bizottság)
Bíróság	az Európai Unió Bírósága
határozat	az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti, a személyes adatoknak az EU–USA adatvédelmi keret szerinti megfelelő szintű védelméről szóló bizottsági végrehajtási határozat
DHS	Department of Homeland Security (Belbiztonsági Minisztérium)
DNI	Director of National Intelligence (nemzeti hírszerzési igazgató)
DoC	U.S. Department of Commerce (az USA Kereskedelmi Minisztériuma)
DoJ	U.S. Department of Justice (az USA Igazságügyi Minisztériuma)
DoT	U.S. Department of Transportation (az USA Közlekedési Minisztériuma)
DPA	adatvédelmi hatóság
DPF lista	az adatvédelmi keretben részt vevő szervezetek listája
DPRC	adatvédelmi felülvizsgálati bíróság
EOCA	Equal Credit Opportunity Act (az egyenlő hitellehetőségről szóló törvény)
ECPA	az elektronikus kommunikáció adatvédelméről szóló törvény
EGT	Európai Gazdasági Térség
1 2333. elnöki rendelet	az Egyesült Államok hírszerzési tevékenységeiről szóló, 1 2333. elnöki rendelet
14086. elnöki rendelet, az elnöki rendelet	az Egyesült Államok jelfelderítési tevékenységeire vonatkozó biztosítékok megerősítéséről szóló, 14086. elnöki rendelet
EU–USA adatvédelmi keret vagy adatvédelmi keret	az EU–USA adatvédelmi keret
az EU–USA DPF testület	az EU–USA adatvédelmi kerettel foglalkozó testület
FBI	Federal Bureau of Investigation (Szövetségi Nyomozóiroda)
FCRA	Fair Credit Reporting Act (a méltányos hitelminősítésről szóló törvény)
FISA	Foreign Intelligence Surveillance Act (a külföldi hírszerzői tevékenység megfigyeléséről szóló törvény)
FISC	Foreign Intelligence Surveillance Court (a külföldi hírszerzési tevékenységek megfigyelésével foglalkozó bíróság)
FISCR	Foreign Intelligence Surveillance Court of Review (a külföldi hírszerzési tevékenységek megfigyelésével foglalkozó fellebbviteli bíróság)
FOIA	Freedom of Information Act (az információhoz való szabad hozzáféréstől szóló törvény)
FRA	Federal Records Act (a szövetségi nyilvántartásról szóló törvény)

FTC	az Egyesült Államok Szövetségi Kereskedelmi Bizottsága
HIPAA	az egészségbiztosítás hordozhatóságáról és elszámolási kötelezettségéről szóló törvény
ICDR	International Centre for Dispute Resolution (Nemzetközi Vitarendezési Központ)
IOB	Intelligence Oversight Board (Hírszerzési Felügyeleti Testület)
NIST	National Institute of Standards and Technology (Amerikai Nemzeti Szabványügyi és Technológiai Hivatal)
NSA	Nemzetbiztonsági Ügynökség
NSL	National Security Letter(s) (nemzetbiztonsági levél/levelek)
ODNI	Office of the Director of National Intelligence (a nemzeti hírszerzés igazgatójának hivatala)
ODNI CLPO, CLPO	Civil Liberties Protection Officer of the Director of National Intelligence (a nemzeti hírszerzési igazgató polgári szabadságjogok védelmével foglalkozó tisztviselője)
OMB	Office of Management and Budget (Igazgatási és Költségvetési Hivatal)
OPCL	Office of Privacy and Civil Liberties of the Department of Justice (az Igazságügyi Minisztérium adatvédelmi és polgári szabadságjogi hivatala)
PCLOB	Privacy and Civil Liberties Oversight Board (Polgári Szabadságjogi Felügyelő Tanács)
PIAB	President's Intelligence Advisory Board (elnöki hírszerzési tanácsadó testület)
PPD 28	28. elnöki politikai irányelv
(EU) 2016/679 rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.
SAOP	a magánélet védelmével foglalkozó magas beosztású ügynökségi tisztviselő
az elvek	az EU–USA adatvédelmi keret elvei
USA	Egyesült Államok
Unió	Európai Unió

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU